

EĞİTİM SEN

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası

ADAY ÖĞRETMENLER YAZILI SINAV HAZIRLIK KİTABI

İçindekiler

Giriş	5
DEVLET MEMURLARI KANUNU	6
Kapsam, Amaç, Temel İlkeler, İstihdam Şekilleri	6
Ödevler ve Sorumluluklar	9
Genel Haklar	12
Yasaklar	13
Sınıflandırma	16
ORTAK HÜKÜMLER.....	18
Devlet Memurluğuna Alınma	29
Adaylık	31
Hizmet Şartları ve Şekilleri	33
Devlet Memurluğunda İlerleme ve Yükselmeler	35
Yer Değiştirmeler	38
Memurluğun Sona Ermesi	46
Çalışma Saatleri, İzinler	48
Özlük Dosyası	51
Disiplin	53
Görevden Uzaklaştırma	60
Mali Hükümler	62
Sosyal Haklar ve Yardımlar	78
Devlet Memurlarının Yetiştirilmesi.....	83
Çeşitli Hükümler	86
EK MADDELER.....	88
Geçici Hükümler	97
EK GEÇİCİ MADDELER	107
652 sayılı MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME	124
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE İLKÖĞRETİM	147
KURUMLARI YÖNETMELİĞİ	147
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	147
Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumlarının İşleyişi	148
Okul Tespiti, Kayıt Kabul ve Devam	150
Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi	156
Sınıf Geçme	159
Kurullar ve Mesleki Çalışmalar.....	163
Personelin Görev, Yetki ve Sorumlulukları	165
Öğrenci Davranışlarının Değerlendirilmesi.....	169
Komisyonlar ve Mali Hükümler.....	180
Belgeler, Defter ve Dosyaların Düzenlenmesi	182

Çeşitli Hükümler	184
Son Hükümler.....	190
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ORTAÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ	192
Genel Hükümler	192
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	192
İlkeler, Ortaöğretim Kurumlarının Kuruluşu ve Amaçları	195
Eğitim ve öğretim	197
Eğitim ve Öğretim Etkinlikleri, Ders Süresi ve Günlük Çalışma Saatleri.....	197
Öğretim Programları, Dersler, Ders Kitapları, Eğitim ve Öğretim Materyalleri.....	198
Resmî Tatil Günleri ve Çalışma Takvimi.....	201
Rehberlik, Sosyal Etkinlikler, Okul ve Çevre İlişkileri	201
Öğrenci İşleri	202
Geç Gelme, Devamsızlık ve İlişik Kesme.....	208
Nakil ve Geçişler	209
Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi	214
Sınavlar.....	214
Sınıf Geçme	218
Telafi Programı ve Yoğunlaştırılmış Eğitim	222
Okul Birincilerinin Tespiti	224
Belge, Defter, Çizelge ve Formlar.....	225
Yönetim, Yöneticiler, Diğer Personel ve Eğitim Ortamları	227
Yönetim ve Yöneticiler	227
Öğretmenler.....	234
Diğer Personel	242
Eğitim Ortamları.....	242
Kurullar, Komisyonlar ve Ekipler	245
Okulda ve İşletmelerde Mesleki Eğitim	251
Eğitim Uygulaması.....	251
Staj ve Esasları	254
Mesleki ve Teknik Eğitimde Süreklilik, Öğrenci Grubu, Eğitim Göreceklein Belirlenmesi,.....	256
İşletmelerin Bildirilmesi, İşletme Belirleme Komisyonlarının Kuruluş ve Görevleri ile Sözleşme	257
İşletmelerin ve Öğrencilerin Görev ve Sorumluluklar	260
Eğitim Birimi ve İşleyişi	262
Eğitim Kurulu ve Eğitim Birimi Personelinin Görevleri.....	262
Tam Gün Tam Yıl Eğitim.....	264
Öğrenci Davranışları, Ödül ve Disipline İlişkin Hükümler.....	265
Ödül	266
Disiplin	267
Kurullar, Düzenlenecek Belgeler ve Bilgi Toplama.....	273
Onur Genel Kurulu ve Onur Kurulunun Kuruluşu ve Görevleri	274

Okul Öğrenci Ödül ve Disiplin Kurulunun Kuruluşu ve Görevleri	275
İlçe Öğrenci Disiplin Kurulunun Kuruluşu ve Görevleri	278
İl Öğrenci Disiplin Kurulunun Kuruluşu ve Görevleri.....	280
Öğrenci Üst Disiplin Kurulunun Kuruluşu ve Görevleri.....	281
Disiplin Kurullarının Çalışma Usulleri.....	281
Çeşitli ve Son Hükümler	283
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ	288
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	288
Kurum Açma, Devir, Nakil ve Kapatma	289
Eğitim Personelinin Nitelikleri, Görev, Yetki ve Sorumlulukları	298
Eğitim ve Öğretim	307
Ücretlerin Tespit, İlan ve Tahsili.....	309
Ücretsiz veya Burslu Okuyacak Öğrenci ve Kursiyerler.....	311
Çeşitli ve Son Hükümler	313
Plânın Önemi, Gerekliliği, Yararları ve İlkeleri	319
Plân Çeşitleri, Yıllık ve Günlük Plânların Yapılışı	322
Ortak Hükümler.....	325
Yürürlükten Kaldırılan Hükümler, Yürürlük ve Yürütme.....	325
EĞİTİMDE SINIF YÖNETİMİ	327
ÖĞRETİM STRATEJİLERİ, YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	342
EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	347
ESKİ.....	354
YENİ	354
3- Ölçme ve Değerlendirme İlişkisi.....	355
3.1- Değerlendirme ölçmeye göre daha kapsamlıdır. Değerlendirme denildiği zaman, ölçmenin de içinde olduğu anlaşılır.....	355
4- Ölçme ve Değerlendirmenin Temel İlkeleri	355
5- Ölçme ve Değerlendirmenin Yararları	355
Bölüm. 5- SINAV (TEST) TÜRLERİ	357
AMAÇLARIN SINIFLANDIRILMASI ve BU SINIFLAMAYA UYGUN	376
TEST MADDESİ YAZMA.....	376
Basamaklar Davranışlar.....	380
Alt Öğeler Davranışlar.....	383
Fiziksel çevre.....	390
Duygusal iklim.....	392
Toplumsal çevre	393
Daha iyi bir öğrenme ortamı sağlama.....	395
Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk	395

Giriş

Değerli Öğretmenlerimiz;

Bu çalışma 2014 yılı Eylül ayından itibaren MEB'na bağlı eğitim kurumlarına ilk defa atanan öğretmenlerin aday öğretmenlik performans ve yazılı sınavlarına hazırlık amacı ile Sendikamız tarafından aday öğretmenler için titizlikle güncel mevzuat taranarak ve Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinin 20 nci maddesinde belirtilen konu başlıkları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Aday öğretmenlerimizin çalışmaları esnasında MEB'in konu ile ilgili mevzuat değişikliklerini sürekli olarak takip etmeleri ve değişen bilgi ve konuları esas almaları gerekmektedir. Anılan düzenlemede;

- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun (%20),
- Bakanlık teşkilatı, görevleri ve mevzuatı (%30),
 - 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu,
 - 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,
 - 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu,
 - Görevin gerektirdiği diğer mevzuat.
- Öğretmenlik uygulamaları (%50).
 - Eğitim öğretimin planlanması,
 - Öğrenme ortamları,
 - Sınıf yönetimi,
 - Öğretim yöntem ve teknikleri,
 - Ölçme ve değerlendirme ile ilgili soruların sorulacağı ifade edilmektedir.

Emeği ile görev yapan öğretmenlerimizin bu sancılı süreçte zorlanmadan başarılı bir şekilde Bakanlıkça yapılacak sınavdan rahatlıkla geçebileceklerine olan inancımız tamdır. Mevzuat çalışılırken Bakanlıkça daha önce yapılan her türlü sınavlarda çıkmış soruların incelenmesi faydalı olacaktır. Ayrıca;

- 1) Konuların en az 2 defa tekrar edilmesi,
- 2) Önemli yerlerin not edilmesi,
- 3) Mevzuatta geçen sayısal değerlerin önemle okunması ve altının çizilmesi,
- 4) Memurların izin ve disiplin ile ilgili hükümlerinin özellikle iyi öğrenilmesi,
- 5) 652 KHK'deki Bakanlık birimlerinin görevlerinin iyi öğrenilmesi,
- 6) Kurumsal Yönetmeliklerin (okulöncesi, ilkökul ve lise) mutlaka okunması,
- 7) Öğretmenlik uygulamaları başlığı altındaki konu başlıkları ile ilgili olarak farklı kaynaklardan konuların çalışılması önemlidir.

Eğitim Sen tarafından kısa bir zaman dilimi içerisinde hazırlanan bu kaynağın yararlı olmasını temenni ediyoruz.

DEVLET MEMURLARI KANUNU

Kanun Numarası : 657

Kabul Tarihi : 14/7/1965

KISIM - I

Genel Hükümler

BÖLÜM: 1

Kapsam, Amaç, Temel İlkeler, İstihdam Şekilleri

Kapsam:

Madde 1 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK - 12/1 md. Aynen kabul 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Bu Kanun, Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanır.

Sözleşmeli ve geçici personel hakkında bu Kanunda belirtilen özel hükümler uygulanır.

(Değişik: 19/2/1980 - 2261/5 md.) Anayasa Mahkemesi üye ve yedek üyeleri ile raportörleri; hakimlik ve savcılık mesleklerinde veya bu mesleklerden sayılan görevlerde bulunanlar, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ve Sayıştay savcı ve yardımcısı, Üniversitelerin, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin, Devlet Güzel Sanatlar Akademilerinin, Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün öğretim üye ve yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri, Genelkurmay Mehtaran Bölüğü Sanatkarları, Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesi ve Belediye Opera ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuvar ve orkestralarının sanatkar memurları, uzman memurları, uygulatıcı uzman memurları ve stajyerleri; Spor-Toto Teşkilatında çalışan personel; subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler ile Emniyet Teşkilatı mensupları özel kanunları hükümlerine tabidir.
(1)

Amaç:

Madde 2 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK - 2/1 md.)

Bu Kanun, Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenler.

(Mülga birinci cümle: 13/2/2011-6111/117 md.) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulur.

Temel ilkeler:

Madde 3 – Bu kanunun temel ilkeleri şunlardır:

Sınıflandırma:

A) (Değişik: 31/7/1970 - 1327/2 md.) Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırmaktır.

Kariyer:

B) Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.

Liyakat:

C) Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

İstihdam şekilleri:

Madde 4 – (Değişik:30/5/1974 - KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür.

A) Memur:

Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler, bu Kanunun uygulanmasında memur sayılır.

Yukarıdaki tanımlananlar dışındaki kurumlarda genel politika tespiti, araştırma, planlama, programlama, yönetim ve denetim gibi işlerde görevli ve yetkili olanlar da memur sayılır.

B) Sözleşmeli personel: (1)

Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zaruri ve istisnai hallere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, Bakanlar Kurulunca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde kurumun teklifi ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca vizelenen pozisyonlarda, mali yıla sınırlı olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir.

(Mülga ikinci paragraf: 4/4/2007-5620/4 md.)

Ancak, yabancı uyrukluların; tarihi belge ve eski harflerle yazılmış arşiv kayıtlarını değerlendirenlerin mütercimlerin; tercümanların; Millî Eğitim Bakanlığında norm kadro sonucu ortaya çıkan öğretmen ihtiyacının kadrolu öğretmen istihdamıyla kapatılamaması hallerinde öğretmenlerin; dava adedinin azlığı nedeni ile kadrolu avukat istihdamının gerekli olmadığı yerlerde avukatlarını, (....)(2) kadrolu istihdamın mümkün olmadığı hallerde tabip

veya uzman tabiplerin; Adli Tıp Müessesesi uzmanlarının; Devlet Konservatuvarları sanatçı öğretim üyelerinin; İstanbul Belediyesi Konservatuvarı sanatçıların; bu Kanuna tâbi kamu idarelerinde ve dış kuruluşlarda belirli bazı hizmetlerde çalıştırılacak personelin de zorunlu hallerde sözleşme ile istihdamları caizdir. (3)(4)

(Ek paragraf: 4/4/2007-5620/4 md.) Sözleşmeli personel seçiminde uygulanacak sınav ile istisnaları, bunlara ödenebilecek ücretlerin üst sınırları ile verilecek iş sonu tazminatı miktarı, kullanılacak izinler, pozisyon unvan ve nitelikleri, sözleşme fesih halleri, pozisyonların iptali, istihdamına dair hususlar ile sözleşme esas ve usulleri Devlet Personel Başkanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. (Ek cümle: 25/6/2009-5917/47 md.) Bu şekilde istihdam edilenler, hizmet sözleşmesi esaslarına aykırı hareket etmesi nedeniyle kurumlarınca sözleşmelerinin feshedilmesi veya sözleşme dönemi içerisinde Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenen istisnalar hariç sözleşmeyi tek taraflı feshetmeleri halinde, fesih tarihinden itibaren bir yıl geçmedikçe kurumların sözleşmeli personel pozisyonlarında istihdam edilemezler. (5)

(1) Bu paragrafta yer alan "kurumun teklifi üzerine Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşleri alınarak Bakanlar Kurulunca geçici olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir. (36 ncı maddenin II - Teknik Hizmetler Sınıfında belirtilen görevlerde yukarıdaki fıkra uyarınca çalıştırılanlar için, işin geçici şartı aranmaz.)" ibaresi, 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunun 47 nci maddesiyle "Bakanlar Kurulunca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde kurumun teklifi ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca vizelenen pozisyonlarda, mali yılla sınırlı olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir." şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu arada yer alan "..... bu Kanunun 196 ncı maddesi uyarınca tesbit edilen mahrumiyet yerlerinde" şeklindeki ibare 12/2/1982 tarih ve 2595 sayılı Kanunun 19-a maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

(3) Bu fıkraya; 21/3/2006 tarihli ve 5473 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle; "tercümanların;" ibaresinden sonra gelmek üzere "Millî Eğitim Bakanlığında norm kadro sonucu ortaya çıkan öğretmen ihtiyacının kadrolu öğretmen istihdamıyla kapatılamaması hallerinde öğretmenlerin;" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

(4) 4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle bu paragrafta yer alan ", Bakanlar Kurulunca tespit edilecek esas ve şartlarla" ibaresi madde metninden çıkarılmış, "Milli Savunma Bakanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı" ibaresi "bu Kanuna tâbi kamu idarelerinde" şeklinde değiştirilmiştir.

(5) 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunun 47 nci maddesiyle; bu paragrafta yer alan "ve bu hususlara ilişkin esas ve usuller Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır." ibaresi ", pozisyon unvan ve nitelikleri, sözleşme fesih halleri, pozisyonların iptali, istihdamına dair hususlar ile sözleşme esas ve usulleri Devlet Personel Başkanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir." şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Ek fıkra: 5/7/1991 - KHK - 433/1 md.; Mülga: 27/12/1991 - KHK - 475/11 md.)

C) Geçici personel:

Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir.

(Ek paragraf: 10/9/2014-6552/66 md.) Özelleştirme uygulamaları sebebiyle iş akitleri kamu veya özel sektör işverenince feshedilen ve 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun kapsamında diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakil hakkı bulunmayan personel de bu fıkra kapsamında yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanıncaya kadar istihdam edilebilir. Bu kapsamda istihdam edileceklerin sayısı, öğrenim durumlarına göre çalışma şartları ve bunlara ödenecek ücretler ile diğer hususlar Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşleri üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.

D) İşçiler:

(Değişik birinci cümle: 4/4/2007-5620/4 md.) (A), (B) ve (C) fıkralarında belirtilenler dışında kalan ve ilgili mevzuatı gereğince tahsis edilen sürekli işçi kadrolarında belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçiler ile mevsimlik veya kampanya işlerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici iş pozisyonlarında altı aydan az olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan geçici işçilerdir. Bunlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Dört istihdam şekli dışında personel çalıştıramayacağı:

Madde 5 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK - 2/1 md.)

Bu Kanuna tabi kurumlar, dördüncü maddede yazılı dört istihdam şekli dışında personel çalıştıramazlar.

BÖLÜM: 2

Ödevler ve Sorumluluklar

Sadakat:

Madde 6 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/1 md.)

Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatla bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatla uygulamak zorundadırlar. Devlet memurları bu hususu "Asli Devlet Memurluğuna" atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki "Yemin Belgesi" ni imzalayarak göreve başlarlar.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına, Atatürk İnkılap ve İlkelerine, Anayasada ifadesi bulunan Türk Milliyetçiliğine sadakatla bağlı kalacağıma; Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını milletin hizmetinde olarak tarafsız ve eşitlik ilkelerine bağlı kalarak uygulayacağıma; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyip, koruyup bunları geliştirmek için çalışacağıma; insan haklarına ve Anayasanın temel ilkelerine dayanan milli, demokratik, laik, bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilerek, bunları davranış halinde göstereceğime namusum ve şerefim üzerine yemin ederim.

Tarafsızlık ve devlete bağlılık:

Madde 7 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/2 md.)

Devlet memurları siyasi partiye üye olamazlar, herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamazlar; hiçbir şekilde siyasi ve ideolojik amaçlı beyanda ve eylemde bulunamazlar ve bu eylemlere katılamazlar.

Devlet memurları her durumda Devletin menfaatlerini korumak mecburiyetindedirler. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına aykırı olan, memleketin bağımsızlığını ve bütünlüğünü bozan Türkiye Cumhuriyetinin güvenliğini tehlikeye düşüren herhangi bir faaliyette bulunamazlar. Aynı nitelikte faaliyet gösteren herhangi bir harekete, gruplaşmaya, teşekküle veya derneğe katılamazlar, bunlara yardım edemezler,

Davranış ve işbirliği:

Madde 8 – Devlet memurları, resmi sıfatlarının gerektirdiği itibar ve güvene layık olduklarını hizmet içindeki ve dışındaki davranışlarıyla göstermek zorundadırlar.

Devlet memurlarının işbirliği içinde çalışmaları esastır.

Yurt dışında davranış:

Madde 9 – Devlet memurlarından sürekli veya geçici görevle veya yetişme, inceleme ve araştırma için yabancı memleketlerde bulunanlar Devlet itibarını veya görev haysiyetini zedeleyici fiil ve davranışlarda bulunamazlar.

Amir durumda olan devlet memurlarının görev ve sorumlulukları:

Madde 10 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/3 md.)

Devlet memurları amiri oldukları kuruluş ve hizmet birimlerinde kanun, tüzük ve yönetmeliklerle belirlenen görevleri zamanında ve eksiksiz olarak yapmaktan ve yaptırmaktan, maiyetindeki memurlarını yetiştirmekten, hal ve hareketlerini takip ve kontrol etmekten görevli sorumludurlar.

Amir, maiyetindeki memurlara hakkaniyet ve eşitlik içinde davranır. Amirlik yetkisini kanun, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen esaslar içinde kullanır.

Amir, maiyetindeki memurlara kanunlara aykırı emir veremez ve maiyetindeki memurdan hususi bir menfaat temin edecek bir talepte bulunamaz, hediyesini kabul edemez ve borç alamaz.

Devlet memurlarının görev ve sorumlulukları:

Madde 11 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/4 md.)

Devlet memurları kanun, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen esaslara uymakla ve amirler tarafından verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü ve görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden amirlerine karşı sorumludurlar.

Devlet memuru amirinden aldığı emri, Anayasa, kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilirse, memur bu emri yapmağa mecburdur. Ancak emrin yerine getirilmesinden doğacak sorumluluk emri verene aittir.

Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.

Acele hallerde kamu düzeninin ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla gösterilen istisnalar saklıdır.

Kişisel sorumluluk ve zarar:

Madde 12 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/5 md.)

Devlet memurları, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendilerine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorundadırlar.

Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır.

Zararların ödettirilmesinde bu konudaki genel hükümler uygulanır. Ancak fiilin meydana geldiği tarihte en alt derecenin birinci kademesinde bulunan memurun brüt aylığının yarısını geçmeyen zararlar, kabul etmesi halinde disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulu kararına göre ilgili memurca ödenir.

Kişilerin uğradıkları zararlar:

Madde 13 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/6 md.)

(Değişik birinci fıkra 6/6/1990-3657/1 md.) Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Ancak, Devlet dairelerine tevdi veya bu dairelerce tahsil veya muhafaza edilen para ve para hükmündeki değerli kağıtların ilgili personel tarafından zimmete geçirilmesi halinde, zimmete geçirilen miktar, cezai takibat sonucu beklenmeden Hazine tarafından hak sahibine ödenir. Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır.

(Ek: 26/3/2002-4748/3 md.) İşkence ya da zalimane, gayri insani veya haysiyet kırıcı muamele suçları nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilen kararlar sonucunda Devletçe ödenen tazminatlardan dolayı sorumlu personele rücu edilmesi hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

12 nci maddeyle bu maddede belirtilen zararların nevi, miktarlarının tespiti, takibi, amirlerin sorumlulukları ve yapılacak işlemlerle ilgili diğer hususlar Başbakanlıkça düzenlenecek yönetmelikle belirlenir.

Mal bildirimi:

Madde 14 – Devlet memurları, kendileriyle, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait taşınır ve taşınmaz malları, alacak ve borçları hakkında, özel kanunda yazılı hükümler uyarınca, mal bildirimini verirler.

Basına bilgi veya demeç verme:

Madde 15 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/7 md.)

Devlet Memurları, kamu görevleri hakkında basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç veremezler. Bu konuda gerekli bilgi ancak bakanın yetkili kılacağı görevli illerde valiler veya yetkili kılacağı görevli tarafından verilebilir.

Askeri hizmet ile ilgili bilgiler özel kanunların yetkili, kıldığı personel dışın da hiç bir kimse tarafından açıklanamaz.

Resmi belge, araç ve gereçlerin yetki verilen mahaller dışına çıkarılmaması ve iadesi:

Madde 16 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/8 md.)

Devlet memurları görevleri ile ilgili resmi belge araç ve gereçleri, yetki verilen mahaller dışına çıkaramazlar, hususi işlerinde kullanamazlar.

Devlet memurları görevleri icabı kendilerine teslim edilen resmi belge, araç ve gereçleri görevleri sona erdiği zaman iade etmek zorundadırlar. Bu zorunluluk memurun mirasçılarına da şamildir.

BÖLÜM: 3

Genel Haklar

Uygulamayı isteme hakkı:

Madde 17 – Devlet memurları, bu kanun ve bu kanuna dayanılarak yayınlanan tüzük ve yönetmeliklere göre tayin ve tesbit olunup yürürlükte bulunan hükümlerin kendileri hakkında aynen uygulanmasını istemek hakkına sahiptirler.

Güvenlik:

Madde 18 – Kanunlarda yazılı haller dışında Devlet memurunun memurluğuna son verilmez, aylık ve başka hakları elinden alınamaz.

Emeklilik:

Madde 19 – Devlet memurlarının, özel kanununda yazılı belirli şartlar içinde, emeklilik hakları vardır.

Çekilme:

Madde 20 – Devlet memurları, bu kanunda belirtilen esaslara göre memurluktan çekilebilirler.

Müracaat, şikayet ve dava açma:

Madde 21 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/9 md.)

Devlet memurları kurumlarıyla ilgili resmi ve şahsi işlerinden dolayı müracaat; amirleri veya kurumları tarafından kendilerine uygulanan idari eylem ve işlemlerden dolayı şikayet ve dava açma hakkına sahiptirler.

Müracaat ve şikayetler söz veya yazı ile en yakın amirden başlayarak silsile yolu ile şikayet edilen amirler atlanarak yapılır.

Müracaat ve şikayetler incelenerek en kısa zamanda ilgiliye bildirilir. Müracaat ve şikayetlerle ilgili esas ve usuller Başbakanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Sendika kurma:

Madde 22 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK - 2/5 md.; Yeniden düzenleme: 12/6/1997 4275/1 md.)

Devlet memurları, Anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler.

İzin

Madde 23 – Devlet memurları, bu kanunda gösterilen süre ve şartlarla izin hakkına sahiptirler.

Kovuşturma ve yargılama:

Madde 24 – Devlet memurlarının görevleri ile ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılması ve haklarında dava açılması özel hükümlere tabidir.

İsnat ve iftiralara karşı koruma:

Madde 25 – Devlet memurları hakkındaki ihbar ve şikayetler, garaz veya mücerret hakaret için, uydurma bir suç isnadı suretiyle yapıldığı ve soruşturma veya yargılamanın tabi olduğu kanuni işlem sonucunda bu isnat sabit olmadığı takdirde, merkezde bu memurun en büyük amiri, illerde valiler, isnatta bulunanlar hakkında kamu davası açılmasını Cumhuriyet Savcılığından isterler.

BÖLÜM: 4

Yasaklar

Toplu eylem ve hareketlerde bulunma yasağı:

Madde 26 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/10 md.)

(Mülga birinci fıkra: 13/2/2011-6111/117 md.)

Devlet memurlarının kamu hizmetlerini aksatacak şekilde memurluktan kasıtlı olarak birlikte çekilmeleri veya görevlerine gelmemeleri veya görevlerine gelipte Devlet hizmetlerinin ve işlerinin yavaşlatılması veya aksatılması sonucunu doğuracak eylem ve hareketlerde bulunmaları yasaktır.

Grev yasağı:

Madde 27 – Devlet memurlarının greve karar vermeleri, grev tertiplenmeleri, ilan etmeleri, bu yolda propaganda yapmaları yasaktır.

Devlet memurları, herhangi bir greve veya grev teşebbüsüne katılamaz, grevi destekliyemez veya teşvik edemezler.

Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı:(1)

Madde 28 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK - 12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurlar Türk Ticaret Kanununa göre (Tacir) veya (Esnaf) sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamaz, ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamaz, ticari mümessil veya ticari vekil veya kollektif şirketlerde ortak veya komandit şirkette komandite ortak olamazlar. (Görevli oldukları kurumların iştiraklerinde kurumlarını temsilen alacakları görevler hariç). (Ek cümle: 8/8/2011-KHK-650/38 md.; İptal cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113, K.: 2012/108 sayılı Kararı ile.; (...)) (1) Yeniden düzenleme son cümle: 2/1/2014-6514/9 md.) Memurlar, mesleki faaliyette veya serbest meslek icrasında bulunmak üzere ofis, büro, muayenehane ve benzeri yerler açamaz; gerçek kişilere, özel hukuk tüzel kişilerine veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ait herhangi bir iş yerinde veya vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışamaz.

(Değişik ikinci fıkra: 8/8/2011-KHK-650/38 md.; İptal ikinci fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113 K.: 2012/108 sayılı Kararı ile. (1) Yeniden düzenleme: 2/1/2014-6514/9 md.) Memurların üyesi oldukları yapı, kalkınma ve tüketim kooperatifleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve kanunla kurulmuş yardım sandıklarının yönetim, denetim ve disiplin kurulları üyelikleri ile özel kanunlarda belirtilen görevler bu yasaklamanın dışındadır.

Eşleri, reşit olmayan veya mahcur olan çocukları, yasaklanan faaliyetlerde bulunan memurlar bu durumu 15 gün içinde bağlı oldukları kuruma bildirmekle yükümlüdürler,

Hediye alma, menfaat sağlama yasağı:

Madde 29 – Devlet memurlarının doğrudan doğruya veya aracı eliyle hediye istemeleri ve görevleri sırasında olmasa dahi menfaat sağlama amacı ile hediye kabul etmeleri veya iş sahiplerinden borç para istemeleri ve almaları yasaktır.

(Ek fıkra: 25/5/2004-5176/9 md.) Kamu Görevlileri Etik Kurulu, hediye alma yasağının kapsamını belirlemeye ve en az genel müdür veya eşiti seviyedeki üst düzey kamu görevlilerince alınan hediyelerin listesini gerektiğinde her takvim yılı sonunda bu görevlilerden istemeye yetkilidir.

Denetimindeki teşebbüsten menfaat sağlama yasağı:

Madde 30 – Devlet memurunun, denetimi altında bulunan veya kendi görevi veya mensup olduğu kurum ile ilgisi olan bir teşebbüsten, doğrudan doğruya veya aracı eliyle her ne ad altında olursa olsun bir menfaat sağlaması yasaktır.

Gizli bilgileri açıklama yasağı:

Madde 31 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/11 md.)

Devlet memurlarının kamu hizmetleri ile ilgili gizli bilgileri görevlerinden ayrılmış bile olsalar, yetkili bakanın yazılı izni olmadıkça açıklamaları yasaktır.

(1) Sözkonusu İptal Kararı 1/1/2013 tarihinden başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmiştir.

KISIM - II

Sınıflandırma

Sınıf:

Madde 32 – (Mülga: 30/5/1974 - KHK - 12/7 md.; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/7 md.)

Kadroların tespiti:

Madde 33 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK - 12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Kadrosuz memur çalıştırılmaz.

Genel ve Katma Bütçeli kuruluşlarla bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar; kanunlarla kurulan fonlar, kefalet sandıkları ve Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde memur deyimine giren kişilere gördürülen hizmetlerin gerektirdiği görevler için tespit olunan kadrolar Genel Kadro Kanununda gösterilir. Milli Güvenliğe ilişkin kadrolardan gizli kalması gerekenler hakkında bu hüküm uygulanmaz.

İl özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birliklerin kadroları yetkili organlarınca hazırlanarak İçişleri Bakanlığının onayı ile tamamlanır.

Yukarıdaki fıkrada sözü edilen kadroların kaldırılması veya bu kadrolarda yapılacak değişiklikler de aynı usule tabidir.

Kadroların hazırlanması:

Madde 34 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/7 md.)

Devlet memurları için kurumlarınca teklif edilen kadrolar Maliye Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı ve ilgili kurumca birlikte hazırlanır.

1, 2, 3, ve 4 üncü derecede kadro ihdas edilebilmesi için ayrıca Maliye Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığının görüşüne dayanılarak Bakanlar Kurulu kararı alınması şarttır. (Milli Güvenliğe ilişkin kadrolar dairesince hazırlanır ve özel kanununda yazılı şekle uygun olarak onanır.)

Kadro cetvelleri:

Madde 35 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/8 md.)

33 ve 34 üncü maddeler uyarınca hazırlanan kadro cetvellerinde:

Her kurum için gerekli kadroların sınıfı, derecesi, unvanı ve adedi gösterilir.

Tesis edilen sınıflar:

Madde 36 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK - 12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Bu Kanuna tabi kurumlarda çalıştırılan memurların sınıfları aşağıda gösterilmiştir.

I - GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI:

Bu Kanunun kapsamına dahil kurumlarda yönetim, icra, büro ve benzeri hizmetleri gören ve bu Kanunla tespit edilen diğer sınıflara girmeyen memurlar Genel İdare Hizmetleri sınıfını teşkil eder.

II - TEKNİK HİZMETLER SINIFI:

Bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve meri hükümlere göre yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, hidrojeolog, hidrolog, jeofizikçi, fizikçi, kimyager, matematikçi, istatistikçi, yöneylemci (Hareket araştırmacısı), matematiksel iktisatçı, ekonomci ve benzeri ile teknik öğretmen okullarından mezun olup da, öğretmenlik mesleği dışında teknik hizmetlerde çalışanlar, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi veya bölümlerinden mezun şehir plancısı, yüksek şehir plancısı, yüksek Bölge Plancısı, 3437 ve 9/5/1969 tarih 1177 sayılı Kanunlara göre tütün eksperleri yetiştirilenler ile müskirat ve çay eksperleri, fen memuru, yüksek tekniker, tekniker teknisyen ve emsali teknik unvanlara sahip olup, en az orta derecede mesleki tahsil görmüş bulunanlar, Teknik Hizmetler sınıfını teşkil eder.(1)(2)

III - SAĞLIK HİZMETLERİ VE YARDIMCI SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI:

Bu sınıf, sağlık hizmetlerinde (Hayvan sağlığı dahil) mesleki eğitim görerek yetişmiş olan tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner hekim gibi memurlar ile bu hizmet sahasında çalışan yüksek öğrenim görmüş fizikoterapist, tıp teknolojü, ebe, hemşire, sağlık memuru, sosyal hizmetler mütehasısı, biyolog, psikolog, diyetçi, sağlık mühendisi, sağlık fizikçisi, sağlık idarecisi ile ebe ve hemşire, hemşire yardımcısı, (Fizik tedavi, laboratuvar, eczacı, diş anestezi, röntgen teknisyenleri ve yardımcıları, çevre sağlığı ve toplum sağlığı teknisyeni dahil) sağlık savaş memuru, hayvan sağlık memuru ve benzeri sağlık personelinin kapsar.

(Ek paragraf: 10/7/2003-4924/11 md.) Bu sınıfa dahil personel tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetler, lüzumu halinde bedeli döner sermaye gelirlerinden ödenmek kaydıyla, Bakanlıkça tespit edilecek esas ve usullere göre hizmet satın alınması yoluyla gördürülebilir.

IV - EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI:

Bu sınıf, bu Kanun kapsamına giren kurumlarda eğitim ve öğretim vazifesiyle görevlendirilen öğretmenleri (...) (4) kapsar.(3)(4)

V - AVUKATLIK HİZMETLERİ SINIFI:

Avukatlık hizmetleri sınıfı, Özel kanunlarına göre avukatlık ruhsatına sahip, baroya kayıtlı ve kurumlarını yargı mercilerinde temsil yetkisini haiz olan memurları kapsar.

VI - DİN HİZMETLERİ SINIFI:

Din hizmetleri sınıfı, özel kanunlarına göre çeşitli derecelerde dini eğitim görmüş olan ve dini görev yapan memurları kapsar.

VII - EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI:(5)

Bu sınıf, özel kanunlarına göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü ve emniyet müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurları kapsar. (6)

VIII - YARDIMCI HİZMETLER SINIFI:

Yardımcı hizmetler sınıfı, kurumlarda her türlü yazı ve dosya dağıtmak ve toplamak, müracaat sahiplerini karşılamak ve yol göstermek; hizmet yerlerini temizleme, aydınlatma ve ısıtma işlerinde çalışmak veya basit iklim rasatlarını yapmak; ilaçlama yapmak veya yaptırmak veya tedavi kurumlarında hastaların ve hastanelerin temizliği ve basit bakımı ile ilgili hizmetleri yapmak veya kurumlarda koruma ve muhafaza hizmetleri gibi anahizmetlere yardımcı mahiyetteki görevlerde her kurumun özel bünyesine göre ve yine bu mahiyette olmak üzere ihtisasına lüzum gördüğü yardımcı hizmetleri ifa ile görevli bulunanlardan 4 üncü maddenin (D) bendinde tanımlananların dışında kalanları kapsar. (6)

(Ek: 28/3/1988 - KHK - 318/1 md.) Bu sınıfa dahil personel tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetlerden hizmet yerlerinin ve tedavi kurumlarının temizlenmesi, tesisatın bakım ve işletilmesi ve benzeri nitelikteki hizmetlerin üçüncü şahıslara ihale yoluyla gördürülmesi mümkündür.

(Ek fıkra:18/5/1994 - KHK - 527/1 md.; Mülga: 28/2/1995 - 4081/3 md.)

IX - MÜLKİ İDARE AMİRLİĞİ HİZMETLERİ SINIFI:

Bu sınıf, valiler ve kaymakamlar ile bu sıfatları kazanmış olup İçişleri Bakanlığı merkez ve iller kuruluşunda çalışanları ve maiyet memurlarını kapsar.

X - MİLLİ İSTİHBARAT HİZMETLERİ SINIFI:

Bu sınıf, Milli İstihbarat Teşkilatı kadrolarında veya bu teşkilat emrinde çalıştırılanlardan özel kanunlarında gösterilen veya Başbakanlıkça tespit edilen görevleri ifa edenleri kapsar.

ORTAK HÜKÜMLER

A) Sınıfların öğrenim durumlarına göre giriş ve yükselilecek derece ve kademeleri aşağıda gösterilmiştir.

Öğrenim durumu	Giriş		Yükselilebilecek	
	Derece	Kademe	Derece	Kademe
İlkokulu bitirenler	15	1	7	Son
Ortaokulu bitirenler	14	2	5	Son
Ortaokul dengi mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	14	3	5	Son
Ortaokul üstü 1 yıl mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	13	1	4	Son
Ortaokul üstü 2 yıl mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	13	2	4	Son
Liseyi bitirenler	13	3	3	Son
Lise dengi mesleki veya teknik öğrenimi				

bitirenler	12	2	3	Son
Lise veya dengi okullar üstü 1 yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	11	1	2	Son
Lise veya dengi okullar üstü 2 yıl veya Orta- okul üstü en az 5 yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	10	1	2	Son
Lise veya dengi okullar üstü 3 yıl teknik veya mesleki öğrenimi bitirenler	10	2	2	Son
2 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	10	2	1	Son
3 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	10	3	1	Son
4 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	1	1	Son
5 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	2	1	Son
6 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	3	1	Son

1 – Avukatlık stajını açıkta iken yapanlara iki, memuriyette iken yapanlara bir kademe ilerlemesi uygulanır.

2 – Dört yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenlerden yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar sıfatını almış olanlar ile bunlardan öğretmenlik hizmetinde çalışanlar, Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu, Erkek Teknik Öğretmen Okulu ve Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu mezunları, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi ile uygulamalı Endüstri Sanatları Yüksek Okulu mezunları(1), Teknik Eğitim Fakültesi (Yüksek Teknik Öğretmen Okulu ve Güzel Sanatlar Fakültesi, İstanbul Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu) mezunları (2), öğrenimlerine göre tesbit edilen giriş derece ve kademelerine bir derece,

3 – Beş yıl ve daha fazla süreli yüksek öğrenimini bitirenlerden yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar sıfatını almış olanlar ile bunlardan eğitim ve öğretim hizmetinde çalışanlar öğrenimlerine göre tespit edilen giriş derece ve kademelerine bir derece,

4 – Teknik hizmetler sınıfında görev almak şartıyla jeolog, jeofizikçi, hidrojeolog, hidrolog, jeomorfoloğu, kimyager, fizikçi, matematikçi, istatistikçi, yöneylemci (hareket araştırmacısı), matematiksel iktisatçı (Ekonometrist), Erkek Teknik Öğretmen Okulu mezunları, fen memurları, teknikerler ve yüksek teknikerler,tütün ve müskirat eksperleri, tarım alet ve makineleri Uzmanlık Yüksek Okulu mezunları ile benzeri fen bilimleri ve teknik bilimler lisansiyerleri, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi veya bölümlerinden mezun olan şehir plancısı, yüksek şehir plancısı, yüksek bölge plancısı. Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Teknoloji Bölümü İş ve Teknik Anabilim Dalı mezunları, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ev Ekonomisi Yüksek Okulu mezunları üniversitelerin arkeoloji ve sanat tarihi bölümlerinin prehistorya, protohistorya ve önasya arkeolojisi, klasik arkeoloji anabilim dallarından mezun olanlar öğrenimlerine göre tespit edilen giriş derece ve kademelerine bir derece,(1)(2)

5 – Dört yıl ve daha fazla süreli yüksek öğrenim görenlerden tabip, diş tabibi, veteriner hekim, eczacı ile benzeri sağlık bilimleri lisansiyerleri (Hayvan sağlığı dahil) Biyolog unvanına sahip akademik personel giriş derece ve kademelerine bir derece eklemek suretiyle bulunacak derece ve kademelerden hizmete alınırlar.(3)

6 – a) Lise ve dengi okul mezunu olup, özel kanunları gereğince sınava tabi tutularak orta dereceli okul öğretmenliği ehliyetini alanlar ve eğitim müfettişliği unvanını kazananlar, mesleki ve teknik öğretim okulları meslek, atelye veya kurs öğretmenliğinde görevlendirilenler ile özel kanunlarına ya da özel kanunların verdiği izne dayanılarak orta dereceli okul öğretmenliğine atananlar 11 inci derecenin birinci kademesinden hizmete alınırlar. (4)

b) Ortaokul ve dengi, lise ve dengi okulların, normal öğrenim süresinden fazla olması halinde, başarılı her öğrenim yılı için bir kademe ilerlemesi uygulanır. Bunlardan teknik öğretim okulları mezunlarına, meslekleri ile ilgili görevlerde çalışmalarını halinde ayrıca bir kademe ilerlemesi daha verilir.

7 – a) Kurumlarınca açılan ve bir kısım görevlere atanmada kanuni nitelik olarak şart koşulan kursları, memurluğa girmeden önce başarı ile bitirenler hakkında bu meslekleri ile ilgili görevlerde çalışmış olmak ve 3 kademeyi geçmemek şartıyla, bu kurslarda geçirdikleri başarılı sürelerin her yılı için bir kademe ilerlemesi uygulanır.

b) Diyanet İşleri Başkanlığı kuruluşunda halen görevli bulunanlarla yeniden göreve atanacaklardan hafız oldukları Diyanet İşleri Başkanlığınca tespit edilecek bir yönetmelik uyarınca belirlenenlere bir derece yükselmesi verilir. (Lisans üstü eğitim sebebiyle verilen derece ve kademe ilerlemesi bu fıkra gereğince verilen derece ilerlemesiyle birlikte uygulanamaz.)

8 – a) Emniyet hizmetleri sınıfına girenlerden:

İlkokul, ortaokul ve dengi okulları bitirenler; ilkokul ve ortaokulu bitirenlerin giriş derecelerine iki derece,

Lise ve dengi okulları bitirenler, liseyi bitirenler için tespit edilen giriş derece ve kademesine bir derece bir kademe,

Yüksek öğrenimi bitirenler aynı yüksek öğrenimi bitirenler için tespit edilen giriş derece ve kademesine bir derece.

b) Genel İdare Hizmetleri sınıfına girenlerden Orman Muhafaza Memuru ve Başmemuru ile Gümrük muhafaza memur ve amirlerine ilkokul ve ortaokul ve lise öğrenimleri için bu kanunda tespit edilen giriş derece ve kademelerine bir derece,

c) Mesleki öğrenim veya kurs görmek ve özel yarışma sınavını başarmak suretiyle atanacak Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Tutanak Müdürlüğü stenograflarına öğrenim giriş derece ve kademelerine bir derece,

İlave edilmek suretiyle bulunacak derece ve kademelerden hizmete alınırlar.

9 – Memurluğa girmeden önce veya memuriyetleri sırasında yüksek öğrenim üstü master derecesi almış olanlarla yüksek öğrenim kurumlarında en az bir yıl ilave öğrenim yaparak lisans üstü ihtisas sertifikası alanlara bir kademe ilerlemesi, tıpta uzmanlık belgesi

alanlara, meslekleri ile ilgili öğrenim dallarında doktora yapanlara bir derece yükselmesi uygulanır.

Master derecesini alıp bir kademe ilerlemesinden yararlanan memura, mesleği ile ilgili öğrenim dalında doktora yaptığı takdirde iki kademe ilerlemesi uygulanır.

10 – Doktora üstü üniversite doçentliği unvanını üniversitede görevli iken kazananlara bir derece, diğer memuriyetlerde iken bu unvanı kazananlara iki kademe ilerlemesi uygulanır.

11 – (Değişik: 29/11/1984 - KHK - 243/1 md.) Mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle alınan; Başbakanlık, Bakanlık, Müsteşarlık ve bağımsız genel müdürlükler müfettiş yardımcıları ile bağlı müfettiş yardımcıları ve Diyanet İşleri Başkanlığı müfettiş yardımcıları, Sosyal Güvenlik Kurumu Müfettiş Yardımcıları, (...) (21) , Başbakanlık Uzman Yardımcıları, Adalet Uzman Yardımcıları, Dışişleri Uzman Yardımcıları, İçişleri Uzman Yardımcıları, Millî Savunma Uzman Yardımcıları, Yükseköğretim Kurulu Uzman Yardımcıları, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Uzman Yardımcıları,(43)Vakıf Uzman Yardımcıları, (22) Tapu ve Kadastro Uzman Yardımcıları, (31) (...) (34) ; Devlet Personel Başkanlığı Devlet Personel Uzman Yardımcıları; Afet ve Acil Durum Yönetimi Uzman Yardımcıları; (25) Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Uzman Yardımcıları; Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıp Yardımcıları, Stajyer Hazine Kontrolörleri, Maiyet memurları; Dışişleri Bakanlığı meslek memurları konsolosluk ve ihtisas memurları (30) ; Maliye Bakanlığı Vergi Müfettiş Yardımcıları, (35) Sigorta Denetleme Uzman Yardımcıları ve Aktüer Yardımcıları, Bakanlıklar merkez kuruluşu stajyer kontrolörleri, İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçi Yardımcıları, (11) (Değişik: 27/6/1989 - KHK - 375/4 md.) (...) (40) , (...) (40), (...) (34) , Marka Uzman Yardımcıları, Patent Uzman Yardımcıları, (...) (34) , (...) (1) (...) (34) , (...) (35) (...) (40) , (...) (34), (...) (34), (...) (34), (...) (20), Sosyal Güvenlik Uzman Yardımcıları, Çalışma Uzman Yardımcıları ve Sosyal Güvenlik Eğitim Uzman Yardımcıları, Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Uzman Yardımcıları, İş Sağlığı ve Güvenliği Uzman Yardımcıları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim Uzman Yardımcıları, Kültür ve Turizm Uzman Yardımcıları, Yazma Eser Uzman Yardımcıları, (32) Ulaştırma ve Haberleşme Uzman Yardımcıları, Havaçılık ve Uzay Teknolojileri Uzman Yardımcıları, (41) Denizcilik Uzman Yardımcıları, (...) (34), (...) (20), TİKA Uzman Yardımcıları (39), (...) (40) , (...) (40), Maliye Uzman Yardımcıları, Devlet Gelir Uzman Yardımcıları, Defterdarlık Uzman Yardımcıları (40), Vergi İstihbarat Uzman Yardımcıları, Gelir uzman Yardımcıları, Mali Hizmetler Uzman Yardımcıları, (...) (34), Bakanlık ve bağlı kuruluşların A.B. Uzman Yardımcıları, Hazine Uzman Yardımcıları, Dış Ticaret Uzman Yardımcıları, Diyanet İşleri Uzman Yardımcıları, Din İşleri Yüksek Kurulu Uzman Yardımcıları, (29) Avrupa Birliği İşleri Uzman Yardımcıları, (26) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Uzman Yardımcıları, (27) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Uzman Yardımcıları, (33) Türkiye İstatistik Kurumu Uzman Yardımcıları, Maarif Müfettiş Yardımcıları (38) (54) ile İçişleri Bakanlığı Planlama Uzman Yardımcıları, İstihdam Uzman Yardımcıları, İl İstihdam Uzman Yardımcıları, (44) Kalkınma Bakanlığı Planlama Uzman Yardımcıları, (34) Çevre ve Şehircilik Uzman Yardımcıları, Orman ve Su İşleri Uzman Yardımcıları, (34) Meteoroloji Uzman Yardımcıları, (42) Sanayi ve Teknoloji Uzman Yardımcıları, (34) Gümrük ve Ticaret Uzman Yardımcıları, (34) Gençlik ve Spor Uzman Yardımcıları, (34) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Uzman Yardımcıları, (34) Aile ve Sosyal Politikalar Uzman Yardımcıları, (34) İnsan Hakları Uzman Yardımcıları, (50) Savunma Sanayii Uzman Yardımcıları, (36) Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcıları, (37) Yüksek Kurum Uzman Yardımcıları, (45) Kamu Denetçiliği Uzman Yardımcıları, (49) Aile ve Sosyal Politikalar Denetçi Yardımcıları, (34) Ürün Denetmen Yardımcıları, (34) Sosyal Güvenlik Denetmen Yardımcıları, (52) Millî Eğitim

Uzman Yardımcıları (...) (54),(38) Gençlik ve Spor Denetçi Yardımcıları,(53) Sağlık Uzman Yardımcıları ve Sağlık Denetçi Yardımcıları,(46) Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzman Yardımcıları, Göç Uzman Yardımcıları, İl Göç Uzman Yardımcıları (51) ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Denetçi Yardımcıları,(48) Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcıları,(47) Belediye Müfettiş Yardımcıları, Milli Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı Müfettiş Yardımcılarının özel yeterlik sınavı yönetmeliklerine göre yapılacak yeterlik sınavlarında başarı göstererek Müfettişliğe, Kaymakamlığa, (...) (21), Başbakanlık Uzmanlığına, Adalet Uzmanlığına, Dışişleri Uzmanlığına, İçişleri Uzmanlığına, Millî Savunma Uzmanlığına, Yükseköğretim Kurulu Uzmanlığına, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Uzmanlığına, (43) Vakıf Uzmanlığına, (22) Tapu ve Kadastro Uzmanlığına, (31) (...) (34) , Devlet Personel Uzmanlığına, Afet ve Acil Durum Yönetimi Uzmanlığına, (25) Bankalar Yeminli Murakıplığına, Vergi Müfettişliğine,(35) Sigorta Denetleme Uzmanlığına ve Aktüerliğine, Kontrolörlüğe, İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçiliğine,(11) (...) (40), (...) (40), (...) (34), Marka Uzmanlığına, Patent Uzmanlığına, (...) (34), (...) (34), (...) (35) (...) (40) , (...) (34), (...) (34), (...) (34), (...) (20) , Sosyal Güvenlik Uzmanlığına, Çalışma Uzmanlığına, Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Uzmanlığına, İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanlığına, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim Uzmanlığına, Kültür ve Turizm Uzmanlığına, Yazma Eser Uzmanlığına, (32) Ulaştırma ve Haberleşme Uzmanlığına, Havacılık ve Uzay Teknolojileri Uzmanlığına,(41) Denizcilik Uzmanlığına, (...) (34), (...) (20), TİKA Uzmanlığına(39), (...) (40), (35) Devlet Gelir Uzmanlığına, (...) (40), Maliye Uzmanlığına, Gelir Uzmanlığına, Mali Hizmetler Uzmanlığına, Defterdarlık Uzmanlığına (40),, Vergi İstihbarat Uzmanlığına, (...) (34), bakanlık ve bağlı kuruluşların A.B. Uzmanlığına, Hazine Uzmanlığına, Dış Ticaret Uzmanlığına, Diyanet İşleri Uzmanlığına, Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanlığına, (29) Avrupa Birliği İşleri Uzmanlığına,(26) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Uzmanlığına, (27) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Uzmanlığına,(33) Türkiye İstatistik Kurumu Uzmanlığına, Maarif Müfettişliğine (38) (54), İçişleri Bakanlığı Planlama Uzmanlığına, İstihdam Uzmanlığına, İl İstihdam Uzmanlığına,(44) Kalkınma Bakanlığı Planlama Uzmanlığına,(34) Çevre ve Şehircilik Uzmanlığına, Orman ve Su İşleri Uzmanlığına,(34) Meteoroloji Uzmanlığına,(42) Sanayi ve Teknoloji Uzmanlığına,(34) Gümrük ve Ticaret Uzmanlığına,(34) Gençlik ve Spor Uzmanlığına,(34) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Uzmanlığına,(34) Aile ve Sosyal Politikalar Uzmanlığına,(34) İnsan Hakları Uzmanlığına,(50) Savunma Sanayii Uzmanlığına,(36) Basın ve Enformasyon Uzmanlığına,(37) Yüksek Kurum Uzmanlığına,(45) Kamu Denetçiliği Uzmanlığına, (49) Aile ve Sosyal Politikalar Denetçiliğine,(34) Ürün Denetmenliğine,(34) Sosyal Güvenlik Denetmenliğine, (52) Millî Eğitim Uzmanlığına (...) (54) ,(38) Gençlik ve Spor Denetçiliğine,(53) Sağlık Uzmanlığına ve Sağlık Denetçiliğine,(46) Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzmanlığına, Göç Uzmanlığına, İl Göç Uzmanlığına (51) ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Denetçiliğine,(48) Gümrük ve Ticaret Denetmenliğine(47) (...) (1) Dışişleri Bakanlığı meslek memurluğu ile konsolosluk ve ihtisas memurluğunda (30) ise Dışişleri Bakanlığınca sınavla girilmesi şart koşulan bir dereceye atanmaları sırasında ve bir defaya mahsus olmak üzere haklarında ayrıca bir derece yükselmesi uygulanır. (2)(3)(4)(5)(6)(7)(8)(9)(10)(11)(12)(13)(14)(15)(16)(17)(18)(19) (20)(21)(22) (23) (24) (25)(26)(27)(28)(29)(30)(31)(32)(33) (34)(35)(36)(37) (38) (39) (40) (41) (42)(43) (44)(45) (46)(47)(48)(49)(52)(53)(54)

12 – a) Memuriyete girmeden önce veya memurlukları sırasında ortaokul ve dengi veya lise ve dengi öğrenim üzerine hizmet içi eğitim sayılmayan ve öğrenim süreleri en az aralıksız 1 veya 2 öğrenim yılı olan ve kurumlarınca açılan mesleki kursları bitirenler

hakkında; 1 yıllık öğrenim için 1 kademe, 2 yıldan az olmayan öğrenim için 1 derece yükselmesi uygulanır.

b) Lise ve dengi okulları bitirdikten sonra memurlukları sırasında Milli Eğitim Bakanlığınca belli edilen ve kurumlarınca düzenlenen bir yıl süreli mesleki hizmet içi eğitim kurslarını tamamlayanların buldukları derece ve kademelere bir kademe ilave edilir.

c) Memuriyetleri sırasında Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünü bitirenlere her başarılı öğrenim yılı için öğrenim süreleri kadar (2 yılı geçmemek şartıyla) her yıl için bir kademe ilerlemesi uygulanır.

d) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 16/4/2003 tarih ve E.: 2003/22, K.: 2003/34 sayılı kararı ile.;Yeniden düzenleme: 17/9/2004 – 5234/1 md.) Memuriyette iken veya memuriyetten ayrılarak (87 nci maddeye tâbi kurumlarda çalışanlar dahil) üst öğrenimi bitirenler, aynı üst öğrenimi tahsile ara vermeden başlayan ve normal süresi içinde bitirdikten sonra memuriyete giren emsallerinin ulaştıkları derece ve kademeyi aşmamak kaydıyla, bitirdikleri üst öğrenimin giriş derece ve kademesine memuriyette geçirdikleri başarılı hizmet sürelerinin tamamı her yıl bir kademe, her üç yıl bir derece hesabıyla ilave edilmek suretiyle bulunacak derece ve kademeye yükseltirler.

B) Öğrenim durumları itibariyle (A) bendinde gösterilen yükselinebilecek derece ve kademelerden farklı olanlar aşağıda gösterilmiştir.

1 – Lise ve lise dengi mesleki veya teknik öğretim görenlerden, öğrenim eksikliğini giderecek hizmet içi eğitimden geçerek, Devlet Personel Başkanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikte belirlenecek esaslara göre yapılacak özel yükselme sınavlarında başarı gösterenler 1 inci derecenin son kademesine kadar yükselebilirler.

2 – (A) bendinin 12 nci fıkrasının (a) şıkkında gösterilenler 3 üncü derecenin son kademesine kadar yükselebilirler.

3 – (Değişik: 23/12/1988 - KHK - 351/3 md.) Emniyet Hizmetleri Sınıfı mensuplarından:(1)

a) Emniyet müdürleri ve bu sıfatı taşımakta olan emniyet teşkilatı mensupları ile başkomiser ve emniyet amirleri dışında kalanlar 3 üncü derecenin son kademesine,

b) Başkomiser ile emniyet amirleri 2 nci derecenin son kademesine,

c) (Ek: 22/5/2012 - 6318/43 md.) Yukarıda sayılanlardan yükseköğrenimli olanlar 1 inci derecenin son kademesine,

d) Emniyet müdürleri ve bu sıfatı taşımakta olan emniyet teşkilatı mensupları 1 inci derecenin son kademesine, kadar yükselebilirler.(1)

C) 1 - Teknik hizmetler sınıfına girenlerden memurluğa girmeden önce yurt içinde veya yurt dışında mesleklerini serbest olarak veya resmi veya özel müesseselerde ifa edenlerle memuriyetten ayrıldıktan sonra bu işlerde çalışarak yeniden memuriyete girmek isteyenlerin teknik hizmetlerde geçen süresinden bu kanun ve bu kanunun 87 nci maddesinde sözü edilen kurumlarda geçen sürenin tamamı ve geri kalan sürenin 3/4 ü toplamı memuriyette geçmiş sayılarak bu süreler her yılı bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl için bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilir.

2 – Sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfına girenlerden memurluğa girmeden önce yurt içinde veya yurt dışında mesleklerini serbest olarak veya resmi veya özel kurumlarda yapanlarla, memurluktan ayrıldıktan sonra bu işlerde çalışarak yeniden memurluğa girmek isteyenlerin sağlık hizmetlerinde geçen süresinden, bu kanun ve bu kanunun 87 nci maddesinde sözü edilen kurumlarda geçen süreleri ile 196 ncı maddede belirtilen şekilde tespit edilecek mahrumiyet bölgelerinde en az 3 yıl çalışanların veya çalışacak olanların sürelerinin tamamı ve geri kalan sürelerinin 3/4 ü toplamı memurlukta geçmiş sayılarak bu sürelerin her yılı için bir kademe ilerlemesi ve her üç yılı için bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilir.

3 – Avukatlık hizmetleri sınıfına girenlerin memuriyete girmeden önce veya memurluktan ayrılarak (...) (1) avukatlıkla geçirdikleri sürelerin 3/4 ü memuriyette geçmiş sayılarak, bu sürelerin her yılı bir kademe ilerlemesine ve her üç yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir. (1)

4 – Basın Kartları Yönetmeliğine göre, basın kartına sahip olmak suretiyle gazetecilik yaparak memurluğa girenlerin; meslekleriyle ilgili görevlerde istihdam edilmeleri şartıyla, fiilen gazetecilik yaparak geçirdikleri sürenin 3/4 ü fiilen memuriyette geçmiş sayılarak, bu sürenin her yılı bir kademe ilerlemesi ve her üç yılı bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilir.

5 – Özel okullarda öğretmenlik veya yöneticilik yaptıktan sonra Milli Eğitim Bakanlığı emrinde memuriyet kabul edenlerin özel okullarda geçen hizmet sürelerinin 2/3 ünün her yılı bir kademe ilerlemesine ve her üç yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir.

Yukarıdaki fıkralara göre, değerlendirilecek hizmet süresinden sadece özel sektörde geçen süre 12 yılı geçemez.

Ancak, T. C. Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar kanunlarına tabi görevlerde bulunmuş olanların kazanılmış hakları saklıdır.

Yapılacak intibak neticesinde ilgililerin girecekleri dereceler öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri derecenin son kademe aylığını geçemez.

6 – Bu kanunun 4 üncü ve 237 nci maddesinin (e) fıkrasına göre sözleşme ile istihdam edilenlerin, memuriyete geçirilmeleri halinde, sözleşmeli olarak geçirdikleri hizmet süreleri, her yıl için bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl için bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilir.

7 – 2834 ve 2836 sayılı kanunlara göre kurulmuş olan Tarım Kredi ve Tarım Satış Kooperatiflerinde çalışanlardan sonradan memuriyete girenlerin bu kooperatiflerde geçen hizmetlerinin 12 yılı geçmemek üzere her yıl için bir kademe ilerlemesi ve her üç yılı için bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilir.

D) Memur iken, girişteki öğrenim derecelerinden bir üst derecedeki öğrenimi tamamlayanlar, bu üst öğrenim derecesi için 36 ncı maddede yazılı memuriyete giriş derecelerinde boş kadro bulunduğu takdirde bu kanunun 68 inci maddesinde yazılı derece yükselmesinde süre kaydı aranmaksızın bu derecedeki görevlere atanabilirler. 68 inci maddenin (A) bendinin (b) ve (c) fıkralarındaki hükümler saklıdır.

E) Sınıfların giriş derecelerinin ileri kademelerinden işe başlayanlarla yukarıdaki fıkralar uyarınca kendilerine kademe ilerlemesi uygulananların, kademe ilerlemesine tekabül eden süreleri 68 inci maddede derece yükselmesi için gerekli olduğu öngörülen sürelerin hesabında ayrıca değerlendirilir. Artan süreler üst derece ve kademedeki kanuni bekleme süresinde geçmiş sayılır.

F) (Değişik birinci fıkra: 24/11/1994 - 4049/8 md.) Bu kanunla tespit edilen çeşitli hizmet sınıfları mensuplarından Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatında asli ve sürekli görevlerde bulunanların kadro, ünvan, derece ile intibak ve diğer haklarının tespit ve kullanılması ile ilgili yetkiler Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına aittir.(1)(2)

Bu kanunla tespit edilen çeşitli hizmet sınıflarına dahil olup da MİT Müsteşarlığı emrinde çalışan MİT mensuplarının atama, derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi ve disiplin hükümleri ile ilgili yetkilerin kullanılmasının düzenlenmesi Başbakan'a aittir.

Milli İstihbarat hizmetleri sınıfına yapılan atamalarda bu maddenin (A) bendinin (8/a-b) fıkralarındaki derece ve kademe ilerlemesi ile ilgili hükümleri uygulanır.

G) Bu maddede sayılan sınıfların ve fıkraların kapsamının tayininde, benzeri veya eşdeğer öğrenim veya hizmetler; ilgili Bakanlık veya kuruluşun teklifi üzerine alakalı öğretim kurumu ile Milli Eğitim Bakanlığının muadelet tevsiki ve Maliye Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığının mütalaası alınarak Bakanlar Kurulunca tespit olunur.

Yükselinebilecek derecenin üstünde bir dereceye yükselme: (3)

Madde 37 – (Yeniden düzenleme 29/11/1984 - KHK - 243/2 md.)

Bu kanun hükümlerine göre öğrenim durumları, hizmet sınıfları ve görev unvanları itibariyle azami yükselinebilecekleri derecelerin dördüncü kademesinden aylık almaya hak kazanan ve son sekiz yıllık süre içinde herhangi bir disiplin cezası almayanların kazanılmış hak aylıkları kadro şartı aranmaksızın bir üst dereceye yükseltilir.

Kademe:

Madde 38 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Sınıf dışında kadro ihdas edilemeyeceği:

Madde 39 – Bu kanuna tabi kurumlarda sınıflar dışında memurluk kadroları ihdas edilemez.

Memuriyete girişte yaş:

Madde 40 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/11 md.)

Genel olarak 18 yaşını tamamlayanlar Devlet memuru olabilirler.

Bir meslek veya sanat okulunu bitirenler en az 15 yaşını doldurmuş olmak ve Türk Medeni Kanununun 12 nci maddesine göre kazai rüşt kararı almak şartıyla Devlet memurluklarına atanabilirler.

Sınıflandırmada öğrenim unsuru:

Madde 41 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK - 12/1 md.; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Genel olarak ortaokulu bitirenler memur olabilirler. Ortaokul mezunlarından istekli bulunmadığı takdirde ilkokulu bitirenlerin de alınması caizdir. Bir sınıfta belli görevlere atanabilmek veya bu görevlerde belli derecelere yükselebilmek için, kuruluş kanunları veya bu kanun ve kuruluş kanunlarına dayanılarak çıkarılacak yönetmelikler ile işin gereğine göre daha yüksek öğrenim dereceleri veya muayyen fakülte, okul veya öğrenim dallarını veya meslek içi veya meslekle ilgili eğitim programlarını bitirmiş olmak veya yabancı dil bilmek gibi şartlar konulabilir.

Yetişme ve deneme süresi:

Madde 42 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/13 md.)

Göstergeler:

Madde 43 – (Değişik: 12/2/1982 - 2595/1 md.)

Bu Kanuna tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylık ve ek göstergeleri aşağıda gösterildiği şekilde tespit edilir:

A) Aylık Göstergesi: Bütün sınıflar itibarıyla her derece ve kademenin aylıklarının hesaplanmasına esas teşkil edecek Aylık Gösterge Tablosu aşağıdaki I Numaralı Cetvelde gösterilmiştir.

I Numaralı Cetvel

AYLIK GÖSTERGE TABLOSU (1)

Kademeler

Dereceler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1320	1380	1440	1500	–	–	–	–	–
2	1155	1210	1265	1320	1380	1440	–	–	–
3	1020	1065	1110	1155	1210	1265	1320	1380	–
4	915	950	985	1020	1065	1110	1155	1210	1265
5	835	865	895	915	950	985	1020	1065	1110
6	760	785	810	835	865	895	915	950	985
7	705	720	740	760	785	810	835	865	895
8	660	675	690	705	720	740	760	785	810
9	620	630	645	660	675	690	705	720	740
10	590	600	610	620	630	645	660	675	690

11	560	570	580	590	600	610	620	630	645
12	545	550	555	560	570	580	590	600	610
13	530	535	540	545	550	555	560	570	580
14	515	520	525	530	535	540	545	550	555
15	500	505	510	515	520	525	530	535	540

(1)Bu tablodaki gösterge rakamları 10/4/1989 tarih ve 366 sayılı KHK'nin 1 inci maddesi ile değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

B) (Değişik: 9/4/1990 - KHK - 418/2 md.; iptal: Ana. Mah.'nin 5/2/1992 tarih ve E. 1990/22, K. 1992/6 sayılı Kararı ile; yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 527/2 md.) Ek Gösterge: Bu Kanuna tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylıkları; hizmet sınıfları, görev türleri ve aylık alınan dereceler dikkate alınarak bu kanuna ekli I ve II sayılı cetvellerde gösterilen ek gösterge rakamlarının eklenmesi suretiyle hesaplanır. II sayılı cetvelde yer alan unvanlarda değişiklik yapmaya ve yeni unvanlar ilave etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Bu ek göstergeler, ilgililerin belirtilen sınıf ve görevlerde buldukları sürece ödemelere esas alınıp, terfi bakımından kazanılmış hak sayılmaz. Kurumların 1,2,3 ve 4 üncü dereceli kadrolarına atanana uygulanacak ek göstergeler, ilgililerin daha önce bulunmuş oldukları kariyerleri ile ilgili sınıf veya ekli I sayılı Cetvelin Genel İdare Hizmetleri Sınıfı (g) bölümünde belirtilen görevlerde kazanılmış hak aylık derecelerine göre alabilecekleri ek göstergelerden düşük olamaz.

(Değişik: 23/2/1995 - KHK - 547/7 md.)

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkan ve Üyelikleri, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkan ve üyelikleri, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkan ve Üyelikleri, Müşavir ve 1'inci dereceden uzman ünvanlı kadrolara atanana bu kadrolarda buldukları sürece daha önce almış oldukları en yüksek ek gösterge üzerinden ödeme yapılır.

Kadroları Milli İstihbarat Hizmetleri Sınıfına dahil olanlara, bu maddede gösterilen emsallerini geçmemek üzere Başbakan tarafından tespit edilecek ek gösterge rakamları uygulanır.

Çalışma yaş hadleri:

Madde 44 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/15 md.)

Memurun başka sınıfta ve derecesinin altında bir görevde çalıştırılmıyacağı:

Madde 45 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Hiç bir memur sınıfının dışında ve sınıfının içindeki derecesinin altında bir derecenin görevinde çalıştırılmaz.

(Değişik: 12/2/1982 - 2595/2 md.) 5 inci ve daha aşağı derecelerdeki kadrolara, derece yükselmesi için gerekli nitelikleri haiz memur bulunmaması hallerinde, 36 ncı maddede belirtilen öğrenim durumları itibariyle tespit olunan yükselinebilecek dereceyi aşmamak ve karşılık gösterilecek kadro derecesi kazanılmış hak aylık derecelerinin üç üst derecesinden fazla olmamak kaydıyla, bu dereceler karşılık gösterilerek, kendi derecesi ile aynı sınıftan memur atanması mümkündür.

Bu gibiler, işgal ettikleri kadroda kazanılmış derece ve kademelerinin aylığını almaya devam ederler ve kazanılmış aylıklarındaki kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi genel esaslara göre yapılır. Karşılık gösterilen kadrolar, ilgililer için kazanılmış hak teşkil etmez.

KISIM - III

Devlet Memurluğuna Alınma BÖLÜM:1

Usul

Atama yapılacak boş kadroların bildirilmesi:

Madde 46 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/12 md.)

Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları (Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı hariç), personel atamasına lüzum gördükleri boş kadroların sayılarını, sınıf ve derecelerini belirterek Devlet Personel Başkanlığına bildirirler.

Duyurma:

Madde 47 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/13 md.)

Devlet Personel Başkanlığı atama yapılacak boş kadroların sınıf ve derecelerini, kadroların buldukları kurum ve yerlerini, kadrolara alınacak personel sayılarını, alınacak personelin genel ve özel şartlarını, en son başvurma tarihini, başvurulacak mercileri, sınav yerlerini ve zamanlarını ve gerek görülen diğer bilgileri başvurma süresinin bitiminden en az 15 gün önce Resmi Gazete, radyo, televizyon ve ülke çapında tirajı yüksek gazetelerden asgari biri ve uygun görülecek diğer araçlar ile duyurur.

Sınavsız atama yapılacak yerlere kadro adedinden fazla istekli bulunduğu takdirde açılacak sınavın gün ve yeri yukarıdaki şartlara uygun olarak ayrıca duyurulur.

BÖLÜM: 2

Şartlar

Genel ve özel şartlar:

Madde 48 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/14 md.)

Devlet memurluğuna alınacaklarda aşağıdaki genel ve özel şartlar aranır.

A) Genel şartlar:

1. Türk Vatandaşı olmak,(1)
2. Bu Kanunun 40 ncı maddesindeki yaş şartlarını taşımak,
3. Bu Kanunun 41 nci maddesindeki öğrenim şartlarını taşımak,
4. Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

5. (Değişik: 23/1/2008-5728/317 md.) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...)(1) zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık,

dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak. (1)

6. Askerlik durumu itibariyle;

a) Askerlikle ilgisi bulunmamak,

b) Askerlik çağına gelmemiş bulunmak,

c) Askerlik çağına gelmiş ise muvazzaf askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olmak,

7. 53 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydı ile görevini devamlı yapmasına engel olabilecek (...) (2) akıl hastalığı (...) (2) bulunmamak.

B) Özel şartlar:

1. Hizmet göreceği sınıf için 36 ve 41 nci maddelerde belirtilen öğretim ve eğitim kurumlarının birinden diploma almış olmak,

2. Kurumların özel kanun veya diğer mevzuatında aranan şartları taşımak.

Sınavlara katılma:

Madde 49 – (Yeniden düzenleme: 12/5/1982 - 2670/15 md.)

(Değişik: 29/11/1984 - KHK 243/5 md.) Duyurulan Devlet kamu hizmet ve görevlerine Devlet Memuru olarak girmek isteyenler, belirlenen şartları yerine getirerek başvurularını yaparlar.

Devlet kamu hizmet ve görevlerine girmek isteyenlerden ilan edilen şartları haiz bulunmayanlar bu sınavlara katılamazlar ve bu husus başvuru merciler tarafından kendilerine bir yazı ile bildirilir.

Sınav şartı:

Madde 50 – (Değişik: 29/11/1984 - KHK 243/6 md.)

Devlet kamu hizmet ve görevlerine Devlet memuru olarak atanacakların açılacak Devlet memurluğu sınavlarına girmeleri ve sınavı kazanmaları şarttır.

Sınavların yapılmasına dair usul ve esaslar ile sınava tabi tutulmadan girilebilecek hizmet ve görevler ve bunların tabi olacağı esaslar Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak bir genel yönetmelikle düzenlenir.

(Mülga üçüncü fıkra: 13/2/2011-6111/99 md.)

(Ek: 30/5/1997 - KHK - 572/14 md.; Mülga dördüncü fıkra: 13/2/2011-6111/99 md.)

Sınav sonuçları:

Madde 51 – (Değişik: 29/11/1984 - KHK 243/7 md.)

Sınav sonuçları, ilgili kurumda teşkil edilen sınav komisyonlarının sorumluluğunda belirlenecek başarılı olanların isimleri başarı sıralarına göre ilan edilir ve yazı ile de ilgililere bildirilir.

İlan edilen sınav sonuçları müteakip sınav tarihine kadar geçerlidir.

Kurumların memur ihtiyaçlarını karşılama şekli:

Madde 52 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/18 md.)

Kurumların memur ihtiyaçları yayınlanan sınav sonuçlarında belirlenen başarı sırasına göre ilgili kurumlarca atama yapılmak suretiyle karşılanır.

Müteakip sınav dönemine kadar kurumların acil ihtiyaçları; sınavlara girip kazanmış ancak yeterli kadro olmaması nedeni ile ataması yapılamayanlardan; yayınlanan başarı sırasına göre karşılanabilir.

Yapılan atamalar, ilgili kurumlarca derhal Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Engelli personel çalıştırma yükümlülüğü: (1)(2)

Madde 53 – (Değişik: 13/2/2011-6111/99 md.)

Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. % 3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır. (2)

Engelliler için sınavlar, ilk defa Devlet memuru olarak atanacaklar için açılan sınavlardan ayrı zamanlı olarak, engelli kontenjanı açığı bulunduğu sürece engel grupları ve eğitim durumları itibarıyla sınav sorusu hazırlanmak ve ulaşılabilirliklerini sağlamak suretiyle merkezi olarak yapılır veya yaptırılır. (2)

Engelli personel çalıştırma yükümlüğünün yerine getirilmesinin takip ve denetimi ile engellilerin Devlet memurluğuna yerleştirilmesinden Devlet Personel Başkanlığı sorumludur. Engelli açığı bulunan kamu kurum ve kuruluşları bir sonraki yıl için alım yapacakları engellilere ilişkin taleplerini her yılın Ekim ayının sonuna kadar Devlet Personel Başkanlığına bildirmek zorundadır. Devlet Personel Başkanlığı kurum ve kuruluşların bildirimini üzerine, engelli kontenjanlarına yerleştirme yapabilir veya yaptırabilir. (2)

Engellilerin memurluğa alınma şartlarına, merkezi sınav ve yerleştirmenin yapılmasına, eğitim durumu ve engel grupları dikkate alınarak kura usulü ile yapılacak yerleştirmelere, engellilerin görevlerini yürütmelerinde hangi yardımcı araç ve gereçlerin kurumlarınca temin edileceğine, kamu kurum ve kuruluşlarınca engelli personel istihdamı ile ilgili istatistiksel verilerin bildirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar Özürlüler İdaresi Başkanlığının görüşü alınarak Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir. (2)

BÖLÜM: 3

Adaylık

Adaylığa kabul edilme:

Madde 54 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/19 md.)

Sınavlarda başarılı olanlardan Devlet memurluğuna girmek isteyenler başarı listesindeki sıraya ve 47 nci maddeye göre ilan edilen kadro sayısı kadar, kurumlarınca memur adayı olarak atanırlar.

Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz ve bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.

Adayların yetiştirilmesi:

Madde 55 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/20 md.)

Aday olarak atanan memurların önce bütün memurların ortak vasıfları ile ilgili temel eğitime, bilahara sınıfları ile ilgili hazırlayıcı eğitime ve staja tabi tutulmaları ve Devlet memuru olarak atanabilmeleri için başarılı olmaları şarttır.

Temel eğitim ile hazırlayıcı eğitim aynı kurumda yapılır.

Eğitim süreleri, programları, değerlendirme esasları ve hangi kurumların sorumluluğunda yapılacağı ve diğer hususlar Başbakanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Adaylık devresi içinde göreve son verme: (1)

Madde 56 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/21 md.)

Adaylık süresi içinde temel ve hazırlayıcı eğitim ve staj devrelerinin her birinde başarısız olanlarla adaylık süresi içinde hal ve hareketlerinde memuriyetle bağdaşmıyacak durumları, göreve devamsızlıkları tespit edilenlerin disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir.

İlişkileri kesilenler ilgili kurumlarca derhal Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Adaylık süresi sonunda başarısızlık:

Madde 57 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/22 md.)

(Değişik birinci fıkra: 10/9/2014 - 6552/67 md.) Adaylık süresi içinde aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almış olanların disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir. İlişkileri kesilenler ilgili kurumlarca derhâl Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Adaylık devresi içinde veya sonunda, 56 ncı ve bu madde hükümlerine göre ilişkileri kesilenler (sağlık nedenleri hariç) 3 yıl süre ile Devlet memurluğuna alınmazlar.

KISIM - IV

Hizmet Şartları ve Şekilleri BÖLÜM: 1

Atanma

Asli memurluğa atanma: (1)

Madde 58 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/23 md.)

Adaylık devresi içinde eğitimde başarılı olan adaylar disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile onay tarihinden geçerli olmak üzere asli memurluğa atanırlar.

Asli memurluğa geçme tarihi adaylık süresinin sonunu geçemez.

İstisnai memurluklar:

Madde 59–(Değişik: 30/5/1974-KHK/12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975-1897/1 md.)

(Değişik: 29/11/1984 - KHK - 243/8 md.) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin memurluklarına, Bakan Yardımcılıklarına,(14) Başbakan Başmüşaviri(2), (..)(3) Savunma Sanayii Müsteşarlığına ait Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, I.Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı ve Müşavir Avukat kadrolarına, (15) Toplu Konut (...) (4) İdaresi Başkanlığına ait Başkan, Başkan Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, Uzman, Uzman Yardımcısı, Müşavir Avukat ve Şube Müdürleri (Uzman)(4), Başbakan Müşavirliklerine, Özelleştirme İdaresi Başkanlığında Başkan, Başkan Yardımcısı, Başkanlık Müşaviri, Daire Başkanı, Proje Grup Başkanı ve Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğine(5) Başbakanlık ve Bakanlık Müşavirlikleriyle Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliklerine, Başbakanlık Basın Müşavirliğine, Türkiye İstatistik Kurumu Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğine, (...) (14) Avrupa Birliği Bakanlığı Başkanlıklarına (İdari Hizmetler Başkanlığı hariç), (9)(14) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Başkan Yardımcısı, Başkanlık Müşaviri, Basın Müşaviri ve Hukuk Müşaviri, (10) Gelir İdaresi Başkanlığında Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğine, Bakanlar Kurulu Sekreterliğine, Milli Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında veya kadro açıklamalar bölümünde özel nitelikli olarak gösterilen görev yerlerine, Özel Kalem Müdürlüklerine, Valiliklere, Büyükelçiliklere, Elçiliklere, Daimi Temsilciliklere, Dışişleri Bakanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanlığına, (12) dış kuruluşlarda çalışma müşavirlikleri nezdinde görevlendirilecek sendika uzmanlıklarına, Din İşleri Yüksek Kurulu Üyeliklerine, Diyanet İşleri Başkanlığı Başkanlık Müşaviri (4 adet), Diyanet İşleri Başkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, (11) Milli İstihbarat Teşkilatı memurluklarına, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Müşavirliklerine, Hukuk Müşavirliğine ve Genel Sekreter Sekreterliğine, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığında Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği ve Başkanlık Müşavirliğine, (16) Anayasa Mahkemesi Basın Müşavirliğine,(13) bu Kanunun atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve dereceye yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın tahsis edilmiş derece aylığı ile memur atanabilir.Dışişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirlikleri ile Devlet Konservatuvarında görevlendirilecek uluslararası ün yapmış üstün yeteneklere sahip Devlet sanatçılarının, olimpiyat şampiyonluğu veya olimpik spor dallarından birinde büyükler kategorisinde birden fazla Dünya şampiyonluğu kazananlar arasından atanacak spor müşavirlerinin(6) atama ve ilerlemelerinde de bu hükümler uygulanır.(6)(7)(8)(9)(10)(13)(14)(15)(16)

Birinci fıkrada sayılan memurların buldukları bu kadrolar emeklilik aylığının hesabında ve diğer memurluklara naklen atanmalarında herhangi bir sınıf için kazanılmış hak sayılmaz. Bu görevlerde bulunan memurların emeklilik kıdemleri yürümekte devam eder.

(Son fıkra mülga: 11/9/1987 - KHK 276/13 md.; Aynen kabul: 24/2/1988 - 3409/13 md.)

İstisnai memurluklara atanmada aranacak şartlar:

Madde 60 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

İstisnai Devlet memurluklarına 48 inci maddede yazılı genel şartları taşıyan kimselerden atanmalar yapılabilir.

Kuruluş kanunlarındaki özel hükümler saklıdır.

Ancak, Devlet sanatçılarında aranacak nitelikler bir yönetmelikle belirtilir. Dışişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğine atanabilmek için ise, bir yabancı dili çok iyi bilmek ve özel yönetmeliğinde belirtilecek diğer nitelikleri taşımak şarttır.

İstisnai memurluklara atananlara bu Kanunun uygulanacak hükümleri:

Madde 61 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen Kabul: 15/5/1975-1897/1 md.)

60 ıncı madde gereğince istisnai memurluklara atananlar hakkında bu Kanunun atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi dışında kalan bütün hükümleri uygulanır.

Ancak istisnai bir memuriyet kadrosuna atananlar, atandıkları kadronun derece aylığının ilk kademesini kazanılmış hak olarak elde ettikleri tarihten itibaren, haklarında bu kanunun kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine dair hükümleri uygulanır.

Şu kadar ki, Başbakanlık ve Bakanlıklar özel kalem müdürlüklerine, valiliklere, büyükelçiliklere, elçiliklere, daimi temsilciliklere atananların, atandıkları derecelerde geçirdikleri süreler, kazanılmış hak sayılmamak şartıyla, kademe ilerlemesinde (üst dereceye atanmaları halinde 161 inci maddenin A bendi uyarınca) değerlendirilir.

Atamalarda görev yerine hareket ve işe başlama süresi:

Madde 62 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

İlk defa veya yeniden veyahut yer değiştirme suretiyle;

a) Aynı yerdeki görevlere atananlar atama emirlerinin kendilerine tebliğ gününü,

b) Başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini,

İzleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar. Savaş ve olağanüstü hallerde bu süre Bakanlar Kurulu Kararı ile kısaltılabilir.

Yukarıdaki süreler;

1 - Kanuni izinlerin kullanılması veya geçici bir görevin yapılması sırasında başka bir göreve atanan memurlar için iznin veya geçici görevin bitimi,

2 - Hesaplarını, yerlerine gelenlere devir zorunda bulunan sayman ve sayman mutemetleri için devrin sona ermesi,

3 - Eski görevlerine devamları kurumlarınca yazılı olarak tebliğ edilenler için yerlerine atanan memurların gelmesi veya yeni görev yerlerine hareketlerinin kurumlarınca tebliği, tarihinde başlar.

(Değişik: 12/2/1982 - 2595/4 md.) Yer değiştirme suretiyle yapılan atamalarda memurlara atama emirleri tebliğ edilince yollukları, ödeme emri aranmaksızın, saymanlıklarca derhal ödenir. Memurun izinli ve raporlu olması tebligata engel olmamakla beraber (a) ve (b) bentlerindeki süreler izin ve rapor müddetinin bitmesinde başlar.

Bu maddede geçen "yer" deyiminin kapsamı İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte belirtilir.

İşe başlamama halinde yapılacak işlem:

Madde 63 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

(Değişik: 12/5/1982 - 2670/24 md.) Bir göreve ilk defa veya yeniden atananlardan belge ile isbatı mümkün zorlayıcı sebepler olmaksızın 62 nci maddedeki süre içinde işe başlamayanların atanmaları iptal edilir ve bunlar 1 yıl süreyle Devlet memuru olarak istihdam edilemezler. Bunların belge ile isbatı mümkün zorlayıcı sebepler nedeniyle göreve başlamama hali iki ayı aştığı takdirde atama işlemi atamaya yetkili makamlarca iptal edilir.

Başka yerdeki bir göreve atananlardan 62 nci maddedeki süre içinde hareket ederek belli yol süresi sonunda yeni görevlerine başlamayanlara, eski görevlerinden ayrılış ve yeni görevlerine başlayış tarihleri arasında aylık verilmemek şartı ile 10 günlük bir süre daha verilebilir. Belge ile isbatı mümkün zorlayıcı sebepler olmaksızın bu süre sonunda da yeni görevlerinde işe başlamayanlar memuriyetten çekilmiş sayılırlar.

BÖLÜM : 2

Devlet Memurluğunda İlerleme ve Yükselmeler

Kademe ve kademe ilerlemesi: (1)

Madde 64 – (Değişik: 13/2/2011-6111/100 md.)

Kademe; derece içinde, görevin önemi veya sorumluluğu artmadan, memurun aylığındaki ilerlemedir.

Memurun kademe ilerlemesinin yapılabilmesi için bulunduğu kademede en az bir yıl çalışmış olması ve bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kademenin bulunması şartları aranır.

72 nci madde gereğince belirli bir süre görev yapmak üzere, mecburî olarak sürekli görevle atanan memurlardan kalkınmada birinci derecede öncelikli yörelerde bulunanlara, bu yörelerde fiilen çalışmak suretiyle geçirilen her iki yıl için bir kademe ilerlemesi daha verilir. Yıllık izinde geçirilen süreler fiilen çalışılmış sayılır. İki yıldan az süreler dikkate alınmaz.

Son sekiz yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almayan memurlara, aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır.

Bu maddede belirtilen şartları haiz her sınıf ve derecedeki memurlar, hak kazandıkları tarihten geçerli olmak üzere ve başkaca bir işleme gerek kalmaksızın bir ileri kademeye ilerlemiş sayılırlar.

Kademe ilerlemesi ile ilgili onay mercii atamaya yetkili amirdir. Onay mercileri kademe ilerlemeleri ile ilgili yetkilerini devredebilirler.

Kademe ilerlemesine hak kazanamayan memurlar, kurumlarınca her ay alınacak toplu onaylarla belirlenir. Kademe ilerlemesi yapmış sayılanlardan ilerlemeye müstahak olmadıkları sonradan tespit edilenlerin kademe ilerlemeleri, ilerlemiş sayıldıkları tarihten geçerli olmak üzere iptal edilir.

Kademe ilerlemelerinin toplu onayla yapılması:

Madde 65 – (Mülga: 13/22011-6111/117 md.)

Derece yükselmelerinde ve kademe ilerlemelerinde onay mercii:

Madde 66 – (Mülga: 13/22011-6111/117 md.)

Kadrosuzluk sebebiyle derece yükselmesi yapamayanların aylıkları:

Madde 67 – (Değişik: 29/11/1984 - KHK 243/10 md.) (1)

Diğer şartları taşımakla birlikte üst derecelerde (...) (1) kadro olmadığı için derece yükselmesi yapamayan memurların kazanılmış hak aylıkları, öğrenim durumları itibarıyla yükselebilecekleri dereceyi aşmamak şartıyla işgal etmekte oldukları kadroların üst derecelerine yükseltilir. Derece yükselmesinin usul ve şartları:

Madde 68 – (Değişik: 12/2/1982 - 2595/5 md.)

A) Derece yükselmesi yapılabilmesi için:

a) (Değişik: 26/6/1984 - KHK 241/4 md.) Üst derecelerden boş bir kadronun bulunması,

b) Derecesi içinde en az 3 yıl ve bu derecenin 3 üncü kademesinde 1 yıl bulunmuş,

c) Kadronun tahsis edildiği görev için öngörülen nitelikleri elde etmiş,

d) (Mülga: 13/2/2011-6111/101 md.)

olması şarttır.

B) (Değişik: 4/5/1984 - KHK 199/1 md.) Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı ile Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı hariç, sınıfların 1, 2, 3 ve 4 üncü derecelerindeki kadrolarına, derece yükselmesindeki süre kaydı aranmaksızın, atanmasındaki usule göre daha aşağıdaki derecelerden atama yapılabilir. (2)

(Değişik ikinci paragraf: 13/2/2011-6111/101 md.) Ancak, bu şekilde bir atamanın yapılabilmesi için ilgilinin;

- a) 1 inci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300 ve daha yukarıda olanlar için en az 12 yıl,
b) 1 inci ve 2 nci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300'den az olanlar için en az 10 yıl,
c) 3 üncü ve 4 üncü dereceli kadrolar için en az 8 yıl,

hizmetinin bulunması ve yükseköğrenim görmüş olması şarttır. Dört yıldan az süreli yükseköğrenim görenler için bu süreler iki yıl ilave edilir. Bu sürelerin hesabında; 8/6/1984 tarihli ve 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi kapsamına dâhil kurumlarda fiilen çalışılan süreler ile Yasama Organı Üyeliğinde, belediye başkanlığında, belediye ve il genel meclisi üyeliğinde, kanunlarla kurulan fonlarda, muvazzaf askerlikte, okul devresi dâhil yedek subay lıkta ve uluslararası kuruluşlarda geçen sürelerin tamamı ile yükseköğrenim gördükten sonra özel kurumlarda veya serbest olarak çalıştıkları sürenin; Başbakanlık ve bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarının müsteşar ve müsteşar yardımcılar ile en üst yönetici konumundaki genel müdür ve başkan kadrolarına atanacaklar için tamamı, diğer kadrolara atanacaklar için altı yılı geçmemek üzere dörtte üçü dikkate alınır.

(Ek fıkra: 26/8/1993 - KHK - 501/1 md.; İptal Anayasa Mahkemesinin 6/10/1993 tarihli ve E. 1993/32, K. 1993/32 sayılı kararı ile)

Bu bent hükümlerine göre atananlar atandıkları kadronun aylık (Ek gösterge dahil) ve diğer haklarından yararlanırlar. Bu suretle üst dereceye atananların bu kadrolarda geçirdikleri her yıl kademe ilerlemesi ve her "3" yıl derece yükselmesi sayılmak suretiyle kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükselmesinde gözönüne alınır. Ancak atandıkları kadro aylıkları, başka görevlere atanma halinde kazanılmış hak sayılmaz.

C) (Ek: 13/2/2011-6111/101 md.) Derece yükselmesi ile ilgili onay mercii atamaya yetkili amirdir. Müşterek kararla atanmış olanların derece yükselmeleri, ilgili bakanın veya yetkili kıldığı makamın onayı ile yapılır. Üst derece kadroya atanmış olup da kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık dereceleri daha aşağıda bulunanların (45 inci maddenin ikinci fıkrasına göre yapılan atamalar hariç), kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükseltilmeleri için, bu hâlin devamı süresince yukarıda belirtilen onay aranmaz.

İdari görevlere atanma:

Madde 69 – (Değişik: 29/11/1984 - KHK 243/11 md.)

Kurumlar, Eğitim ve Öğretim, Sağlık ve Yardımcı Sağlık ve Teknik Hizmetler Sınıflarına dahil memurlardan, kariyerlerinden yararlanmak istediklerini 2 - 4 üncü dereceler arasındaki idari görevlere ait olup kazanılmış hak derecelerinin iki altındaki derecelerden tesbit ve ihdas edilmiş kadrolara atayabilirler.

Bu suretle atanan memurların aylıkları kazanılmış hak dereceleri üzerinden ödenir. Ancak kazanılmış aylık dereceleri ve kariyer hizmet sınıfları için tesbit edilen ek gösterge, zam ve tazminatlar ile atandıkları görevlerin ek gösterge, zam ve tazminatlarının farklı olması halinde fazla olanı ödenir.

İstisnai memurluklarda derece yükselmeleri ve kademe ilerlemeleri:

Madde 70 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/29 md.)

Bir sınıftan başka bir sınıfa geçme:

Madde 71 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

(Değişik: 29/11/1984 - KHK 243/12 md.) Memurların eşit dereceler arasında veya derece yükselmesi suretiyle sınıf değiştirmeleri caizdir. Bu şekilde sınıf değiştireceklerin geçecekleri sınıf ve görev için bu Kanunda veya kuruluş kanunlarında belirtilen niteliklere sahip olmaları şarttır. Bu durumda sınıfları değişenlerin eski sınıflarının derecesinde elde ettikleri kademelerde geçirdikleri süreler yeni sınıflardaki derecelerinde dikkate alınır.

Kurumlar, memurlarını meslekleri ile ilgili sınıftan genel idare hizmetleri sınıfına veya genel idare hizmetleri sınıfından meslekleri ile ilgili sınıfa, görev ve unvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık dereceleriyle atayabilirler.

Eski sınıflarında, görev alacakları yeni sınıfa göre memurluğa daha yüksek bir derece ve kademedan başlamış olup da sınıf değiştirenlerin yeni görevlerindeki ilk ilerleme süreleri eski sınıflarında kazandıkları derece ve kademelere tekabül eden süre kadar uzatılır ve bu süre tamamlanıncaya kadar kendilerine sınıf değiştirmeleri sırasında buldukları derecede kademe ilerlemesi verilmez.

BÖLÜM: 3

Yer Değiştirmeler

Yer değiştirme suretiyle atanma:

Madde 72 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/25 md.)

Kurumlarda yer değiştirme suretiyle atanmalar; hizmetlerin gereklerine, özelliklerine, Türkiye'nin ekonomik, sosyal, kültürel ve ulaşım şartları yönünden benzerlik ve yakınlık gösteren iller gruplandırılarak tespit edilen bölgeler arasında adil ve dengeli bir sistem içinde yapılır.

(Değişik: 9/4/1990 - KHK - 418/5 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 5/2/1992 tarih ve E. 1990/22, K. 1992/6 Sayılı Kararı ile; yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK/527/5 md.) Yeniden veya yer değiştirme suretiyle yapılacak atamalarda; aile birimini muhafaza etmek bakımından kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanarak memur olan diğer eşin de isteği halinde ataması, atamaya tabi tutulan memurun atandığı yere 74 ve 76 ncı maddelerde belirtilen esaslar çerçevesinde yapılır. Yer değiştirme suretiyle atanmaya tabi memurun atandığı yerde eşinin atanacağı teşkilatın bulunmaması ya da teşkilatı olmakla birlikte niteliğine uygun münhal bir görev bulunmaması ve ilgilinin de talebi halinde, bu personele eşinin görev süresi ile sınırlı olmak üzere aşağıdaki şartlarda izin verilebilir.

(Ek: 9/4/1990 - KHK - 418/5 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 5/2/1992 tarih ve E. 1990/22, K. 1992/6 Sayılı Kararı ile; yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK/527/5 md.) Bu suretle izin verilenlere, aylık ve diğer ödemelerine karşılık olarak, aylık (taban ve kıdem aylığı dahil), ek gösterge, zam ve tazminatlarının kanuni kesintiler düşüldükten sonraki net miktarının, eşleri;

a) Olağanüstü Hal Bölgesine dahil illerle bu illere mücavir olarak belirlenen illerde görevli olanlara % 60'ı,

b) Kalkınmada 1 inci derecede öncelikli yörelerde görevli olanlara % 50'si,

c) Kalkınmada 2 nci derecede öncelikli yörelerde görevli olanlara % 25'i,

kurumlarınca kadro tasarrufundan ödenir.

Eşleri diğer yörelerde görevli olanlar ise ücretsiz izinli sayılır.

(Ek: 9/4/1990 - KHK - 418/5 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 5/2/1992 tarih ve E. 1990/22, K. 1992/6 Sayılı Kararı ile; yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK/527/5 md.) Yukarıda sayılanların kadroları eşlerinin görevlendirme süresiyle sınırlı olarak saklı tutulur. Ancak, bu süre memuriyet boyunca 4 yılı hiç bir surette geçemez. Bunların kademe ilerlemesi; emeklilik ve diğer bütün hakları ve yükümlülükleri devam eder. Ancak ücretsiz izin verilenlerin bu sürelerinin emeklilikten sayılabilmesi için kesenek ve kurum karşılıklarının her ay kendileri tarafından T.C. Emekli Sandığına yatırılması gerekir.

(Ek fıkra: 6/2/2014-6518/10 md.) İlgili mevzuatı uyarınca verilecek rapora göre kendisi, eşi veya birinci derece kan hısımlığı bulunan bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri engelli olan memurların engellilik durumundan kaynaklanan yer değiştirme taleplerinin karşılanması için düzenlemeler yapılır.

(Değişik: 29/11/1984 - KHK - 243/13 md.) Memurların atanamayacakları yerler ve bu yerlerdeki görevler ile kurumların özellik arz eden görevlerine atanabilmeleri için hangi kademelerde ne kadar hizmet etmeleri gerektiği ve yer değiştirme ile ilgili atama esasları Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir. Kurumlar atamaya tabi olacak personeli için bu yönetmelik esaslarına göre Devlet Personel Başkanlığının görüşünü almak suretiyle bir personel ve atama planı hazırlar.

Karşılıklı olarak yer değiştirme:

Madde 73 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul; 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Aynı Kurumun başka başka yerlerde bulunan aynı sınıftaki memurları, karşılıklı olarak yer değiştirme suretiyle atanmalarını isteyebilirler. Bu isteğin yerine getirilmesi atamaya yetkili amirlerince uygun bulunmasına bağlıdır.

Memurların bir kurumdan diğerine nakilleri:

Madde 74 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurların bu Kanuna tabi kurumlar arasında, kurumların muvafakati ile kazanılmış hak dereceleri üzerinden veya 68 inci maddedeki esaslar çerçevesinde derece yükselmesi suretiyle, buldukları sınıftan veya öğrenim durumları itibariyle girebilecekleri sınıftan, bir kadroya nakilleri mümkündür. Kazanılmış hak derecelerinin altındaki derecelere atanabilmeleri için ise atanacakları kadro derecesi ile kazanılmış hak dereceleri arasındaki farkın 3 dereceden çok olmaması ve memurların isteği de şarttır.

Aşağı dereceye atananların 68 inci maddede yazılı süre kaydı aranmaksızın eski derecelerine tekrar atanmaları caizdir.

Kazanılmış hak derecelerinden aşağı derecelere atananların aylık derece ve kademeleri genel hükümlere göre tespit edilmekle beraber, atandıkları bu derecelerde geçirdikleri süreler (kesenek ve karşılık farklarının kendileri tarafından her ay T.C. Emekli

Sandığına gönderilmesini kabul etmeleri şartıyla) emeklilik yönünden eski derecelerinde değerlendirilir.

13/12/1960 tarihli ve 160 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi kapsamına giren kurumlarla bu Kanuna tabi kurumlar arasındaki nakillerde de yukarıdaki hükümler uygulanır. Aynı kanunun 4 üncü maddesi kapsamına giren kurumlarda çalışıp 657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden, hizmete giriş dereceleri 36 ncı madde ile tespit edilen giriş derecelerinin üzerinde olanların ilk ilerleme ve yükselmeleri için kanuni bekleme sürelerine yukarıda yazılı dereceler arasındaki sürelerle tekabül eden süre kadar ilave edilir.(1)

Memurların diğer kurumlardan bu Kanuna tabi kurumlara geçmeleri:

Madde 75 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK 2/5 md.)

Memurların kurumlarınca görevlerinin ve yerlerinin değiştirilmesi:

Madde 76 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Kurumlar, görev ve unvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık dereceleriyle memurları buldukları kadro derecelerine eşit veya 68 inci maddedeki esaslar çerçevesinde daha üst, kurum içinde aynı veya başka yerlerdeki diğer kadrolara naklen atayabilirler.

Memurlar istekleri ile, kurumlarında kazanılmış hak derecelerinin en çok üç derece altında aynı veya başka yerlerdeki kadrolara atanabilirler.

Aşağı dereceye atananların 68 inci maddede yazılı süre kaydı aranmaksızın eski derecelerine tekrar atanmaları mümkündür.

Kazanılmış hak derecelerinden aşağı derecelere atananların aylık derece ve kademeleri genel hükümlere göre tespit edilmekle beraber, atandıkları bu derecelerde geçirdikleri süreler (kesenek ve karşılık farklarının kendileri tarafından her ay T.C. Emekli Sandığına gönderilmesini kabul etmeleri şartıyla) emeklilik yönünden eski derecelerinde değerlendirilir.

Yabancı bir memleket veya uluslararası kuruluşta hizmet alma:

Madde 77 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 13/2/2011-6111/102 md.) Yabancı memleketlerin resmî kurumları veya uluslararası kuruluşlarda kurumlarının muvafakati ile görev alacak memurlara, ilgili Bakanın onayı ile (her üç yılda bir Bakan onayı yenilenmek kaydıyla) memuriyeti süresince yabancı memleketlerin resmî kurumlarında on yıla, uluslararası kuruluşlarda yirmi bir yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

Yukarıdaki fıkraya göre izin alan memurların kadro ile ilişkileri devam eder ve yabancı memleketlerde veya uluslararası kuruluşlarda görevde geçen süreler için emeklilik hakları 5434 sayılı Kanununun 31 inci maddesi hükümlerine uyulmak kaydı ile saklı kalır.

Bu kimselerin görevlerine dönmek istemeleri halinde; bu Kanununun sınav veya seçme ile ilgili hükümleri dikkate alınmak suretiyle, yabancı memleketlerde veya uluslararası kuruluşlarda geçirdikleri hizmet sürelerinin her yılı bir kademe ilerlemesine ve her 3 yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde ve boş kadro bulunduğu takdirde değerlendirilir.

Bilgilerini artırmak üzere dış memleketlere gönderilme:

Madde 78 – Mesleklerine ait öğrenimini bitirerek Devlet memurluğuna alınmış ve asli memur olarak atanmış olanlardan mesleklerine ait hizmetlerde yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak veya staj yapmak üzere dış memleketlere:

a) Kurumlarınca açılacak seçme veya yarışma sınavlarında başarı gösterenlere,

b) Dış burslara dayanılarak gönderilenlere,

İki yıla kadar ayrılma müsaadesi verilebilir.

Gerekirse bu süre en çok bir kat uzatılabilir.

Bilgilerini artırmak için yabancı memlekete gönderilenlerin hak ve yükümlülükleri:

Madde 79 – (Değişik: 28/7/1971 - 1449/1 md.)

(Değişik birinci fıkrası: 18/5/1994 - KHK - 527/6 md.) 78 inci maddede yazılı olanlar kadrolarında bırakılırlar. Kadro karşılığı sözleşme ile istihdam edilenlerin sözleşmeleri devam eder ve (Şahsen özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kurumlarınca kendilerine maaşsız izin verilmesi uygun görülenler hariç) aylık ve diğer her türlü ödemeleri ile sözleşme ücretlerinin Kanuni kesintilerinden sonra kalan net tutarının % 60'ını Kurumlarından alırlar. Bunların kademe ilerlemesi; emeklilik ve diğer bütün hakları ve yükümlülükleri devam eder. İzin bitiminde yol süresi hariç 15 gün içinde görevlerine dönerler. Bunlardan kurumlarınca kendilerine maaşsız izin verilmesi uygun görülenlerin bu süreleri keseneklerinin ve karşılıklarının kendileri tarafından her ay T.C. Emekli Sandığına gönderilmesini kabul etmeleri şartıyla emeklilik yönünden eski derecelerinde değerlendirilir.

(Değişik: 22/8/1989 - KHK - 378/2 md.) (Değişik birinci cümle: 23/7/2010-6009/60 md.) Kurumlarınca gönderilenlerden, uluslararası kuruluşlarda staj yapan ve çalışma esas ve usulleri ile misyon şeflikleriyle ilişkileri Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Dışişleri Bakanlığınca belirlenen memurlara, gittikleri ülkelerde sürekli görevle bulunan ve dokuzuncu derecenin birinci kademesinden aylık alan meslek memurlarına ödenmekte olan yurtdışı aylığı tutarı, diğerlerine bu tutarın 2/3'ü ödenir. (Değişik son cümle:17/9/2004-5234/1 md.)Şahsen özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kendilerine maaşsız izin verilenler ile Bakanlar Kurulunca kurumlar itibarıyla belirlenen kontenjan dışında gönderilenler hariç olmak üzere, burslu gidenlerin aldıkları burs miktarları bu miktarın altında ise aradaki fark kurumlarınca kendilerine ayrıca ödenir.

(Değişik: 12/2/1982 - 2595/6 md.) Bu suretle yapılacak fark ödeme, her türlü vergiden müstesnadır.

Sürelerinin bitiminde görevlerine başlamayanlar çekilmiş sayılırlar. Bu suretle çekilmiş sayılanlar aylık ve yol giderleri de dahil olmak üzere kendilerine kurumlarca yapılmış bulunan bütün masrafları iki kat olarak ödemeye mecburdurlar.

Görevlerine başlayıp da yükümlü buldukları mecburi hizmetini bitirmeden ayrılanlar veya bir ceza sebebi ile memurluktan çıkarılmış olanlar mecburi hizmetlerinin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarı iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

Bilgilerini artırmak üzere dış memleketlere gönderilme esasları (1)

Madde 80 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

(Ek birinci fıkra:17/9/2004-5234/1 md.)Şahsen özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kendilerine maaşsız izin verilenler dışında her yıl yurt dışına gönderilebilecek Devlet memurlarının kurumlar itibarıyla sayıları, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle Devlet Personel Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir.

78 ve 79 uncu maddelerde yazılı olanların ayırma ve seçilme usul ve şartları, çalışmalarının nasıl izleyip denetleneceği, haklarındaki disiplin kovuşturmasının ne suretle yapılacağı ve geri çağrılmalarını gerektirecek haller, bu Kanunun 2 nci maddesi gereğince bir yönetmelikle düzenlenir. (2)

MİT mensupları hakkında yukarıdaki esaslar, Başbakan tarafından onaylanacak bir talimatla belirtilir.

Silah altına alınma:

Madde 81 – Hazarda ve seferde muvazzaflık hizmeti dışında silah altına alınan Devlet memurları, silah altında buldukları sürece izinli sayılırlar.

Terhis edilenlerin görevlerine dönmeleri:

Madde 82 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

Hazarda eğitim ve manevra maksadiyle veya seferde muvazzaflık hizmeti dışında silah altına alınan memurların terhislerinden sonra görevlerine başlamaları, 62 ve 63 üncü maddelerin yer değiştirme suretiyle atamaya ilişkin hükümlerine tabidir.

Muvazzaf askerliğe ayrılan memurların terhislerinde göreve başlatılmaları ile muvazzaf askerlikte geçen sürelerin kademe ve derece intibaklarında değerlendirilmesi:

Madde 83 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/26 md.)

Devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren 30 gün içinde kurumlarına başvurmak ve kurumları da başvurma tarihinden itibaren azami 30 gün içinde ilgilileri göreve başlatmak zorundadırlar.

Bunların muvazzaf askerlikte geçen süreleri muvazzaf askerliğe ayrıldıkları sırada iktisap etmiş oldukları derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir. Bu gibilerin muvazzaf askerliğe ayrılmadan önce işgal ettikleri kadroda kazandıkları kademe ilerlemeleri ayrıca gözönünde bulundurulur. Askerlik öncesi kademe ilerlemeleri ile askerlikte geçen süre toplamının 3 yılı aşan kısmı usulü dairesinde üst dereceye terfi ettikleri zaman bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir.

Muvazzaf askerliğini yaptıktan sonra Devlet memurluğuna girenlerin kademe intibakları:

Madde 84 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/37 md.)

Muvazzaf askerlik görevini yaptıktan sonra Devlet memurluğuna atananlar adaylık esaslarına tabi olurlar ve muvazzaf askerlikte geçen süreleri asaletlerinin tasdikinden sonra

kademe ilerlemesi yapılmak ve sınav veya seçmeye tabi tutulmak suretiyle derece yükseltilmesinde de değerlendirilir.

Seferde veya talim ve manevra için hazarda silah altına alınanların askerlik sürelerinin kademe ve derece intibakları:

Madde 85 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/38 md.)

Devlet memurlarından muvazzaflık hizmeti dışında talim ve manevra maksadiyle veya seferde silah altına alınanların kademe ilerlemeleri devam eder. Bu süre içinde derece yükselmesi gerektiğinde terhislerinden sonra açık kadro bulunması ve sınav veya seçmede başarı göstermeleri şartıyla silah altında geçen süreleri yükselecekleri üst derecenin kademelerinde dikkate alınır.

Vekalet görevi ve aylık verilmesinin şartları:

Madde 86 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabilir.

Bir görevin memurlar eliyle vekaleten yürütülmesi halinde aylıksız vekalet asıldır.

Ancak, ilköğretim öğretmeni (Yaz tatili hariç), tabiplik, dış tabipliği, eczacılık, köy ve beldelerdeki ebeklik ve hemşirelik, mühendis ve mimarlık, veterinerlik, vaizlik, Kur'an kursu öğreticiliği, imam-hatiplik ve müezzin-kayyımlığa ait boş kadrolara Maliye Bakanlığının izni (mahallî idarelerde izin şartı aranmaz) ile, açıktan vekil atanabilir. (1)(2) (3)

Aynı kurumdan (...) (4) ayrılmalar dolayısıyla atanan vekil memurlara vekalet görevinin 3 aydan fazla devam eden süresi için, kurum dışından veya açıktan atananlarla kurum içinden ilköğretim öğretmeniğine atanan öğretmenler ile veznedarlık görevine atananlara göreve başladıkları tarihten itibaren vekalet aylığı ödenir. (4)

Bu Kanuna tabi kurumlarda çalışan veteriner hekim veya hayvan sağlık memurları, veteriner hekim veya hayvan sağlık memuru bulunmayan belediyelerin veterinerlik veya hayvan sağlık memurluğu hizmetlerini ifa etmek üzere bu hizmetlerle ilgili kadrolara vekalet aylığı verilmek suretiyle atanabilirler.

Yukarıda sayılan haller dışında, boş kadrolara ait görevler lüzum görüldüğü takdirde memurlara ücretsiz olarak vekaleten gördürülebilir.

Bu Kanuna tabi kurumlarda, mali, nakdi ve aynı sorumluluğu bulunan saymanlık kadrolarının boşalması halinde bu kadrolara işe başladıkları tarihten itibaren vekalet aylığı verilmek suretiyle memurlar arasından atama yapılabilir.

(Ek fıkra: 12/7/2013-6495/8 md.) Açıktan vekil olarak atananlara, bir yılda yirmi günü geçmemek üzere çalıştıkları her ay için iki gün yıllık izin verilir. Bu iznin kullanımında, bir sonraki yıla devredilme hâli dışında Devlet memurları için öngörülen hükümler uygulanır.

İkinci görev yasağı:

Madde 87 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurlara;

a) Bu Kanuna tabi kurumlarda,

b) Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi kurumlar ile sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait bankalarda,

c) Özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan banka ve kuruluşlarda,

ç) Yukarıdaki bentlerde yazılı idare, kuruluş ve bankalar tarafından sermayelerinin yarısından fazlasına katılmak suretiyle kurulan kuruluşlarla bunların aynı oranda katılmaları ile vücut bulan kurumlarda,

İkinci görev verilemez; bu kurumlardan her ne ad ile olursa olsun para ödenemez ve yarar sağlanamaz.

Ancak, bu Kanunun memurlara ikinci görev verilmesini öngören hükümleri ile hakem, tasfiye memuru ve bilirkişilere takdir olunan İl Genel Meclisi ve İl Daimi Encümeni başkanları, özel kanunlarla kurulan ve asli görevlerinin devamı niteliğinde olmayan çeşitli kurul, komisyon, heyet ve jüri çalışmalarına, Üniversiteler, Akademiler, Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsü ve Özel Kanunlarla kurulan araştırma kurumları tarafından idareyle ilgili olarak yapılan inceleme ve araştırma çalışmalarına katılanlar için özel kanunlarınca gösterilen veya bu kanunlara dayanılarak tespit edilen ücretlerin ödenmesine ilişkin hükümler saklıdır.

İkinci görev verilecek memurlar ve görevler:

Madde 88 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

Bu Kanuna tabi kurumlarda çalışan Devlet memurlarına esas görevlerinin yanında;

A) Özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak memurlara gördürülmesi öngörülen sürekli hizmetler,

B) Mesleki bilgisi ile ilgili olarak, hizmet olanakları elverişli bulunmak ve atamaya yetkili amir tarafından uygun görülme şartıyla;

1) (Değişik: 29/11/1984 - KHK 243/15 md.) 87 nci maddede yazılı kurumların tabiplikleri, diş tabiplikleri, eczacılıkları, kimyagerlikleri, veterinerlikleri, avukatlıkları ile Adli Tıp Kurumu Uzmanlıkları,

2) Asıl görevlerinin bulunduğu bucak, ilçe ve zorunlu hallerde iller belediyelerinin yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar ve mimarlarca yürütülmesi gereken teknik hizmetleri,

İkinci görev olarak verilebilir.

(Değişik: 23/2/1995 - KHK - 547/8 md.) Asıl görevlerinin yanında;

a) (Değişik: 4/7/2012-6354/ 3 md.) Tabiplere; il ve ilçe sağlık müdürlüğü, il sağlık müdür yardımcılığı, halk sağlığı müdürlüğü, halk sağlığı müdür yardımcılığı, sağlık grup başkanlığı, baştabiplik, baştabip yardımcılığı ile il sağlık ve halk sağlığı müdürlüklerinde ilgili mevzuatı uyarınca tabipler tarafından yürütülmesi öngörülen şube müdürlükleri,

b) Diş hekimlerine ve veterinerlere, meslekleri ile ilgili baştabiplik,

c) Veteriner, dişhekimi ve eczacılara; baştabip yardımcılığı,

d) Öğretmenlere; okul ve enstitü müdürlüğü, başyardımcılığı ve yardımcılığı görevleri,

ikinci görev olarak yaptırılabilir.

Ders görevi:

Madde 89 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir.

Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tespit olunur.

Birleşemeyecek görevler:

Madde 90 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

Devlet memurlarına, vekalet görevi, ikinci görev veya ders görevlerinden ancak birisi verilebilir. Öğretmenlerin idari görevi bu hükmün dışındadır. Bir memurun üstünde birden çok ücretli vekalet görevi veya ikinci görev bulunamaz.

Kadroları kaldırılan devlet memurları:

Madde 91 – (Değişik: 13/2/2011-6111/103 md.)

Kadrosu kaldırılan memurlar, en geç altı ay içinde kendi kurumlarında niteliklerine uygun bir kadroya atanırlar. Bu memurlar, kurumlarında atama imkânı bulunmaması hâlinde aynı süre içinde başka bir kurumdaki kadrolara atanmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Bunlar, atama işlemi yapılıncaya kadar kurumlarında niteliklerine uygun işlerde çalıştırılır ve yeni bir kadroya atanıncaya kadar eski kadrolarına ait malî haklardan ve sosyal yardımlardan yararlanmaya devam ederler.

Söz konusu memurların eski kadrolarına ait en son ayda aldığı malî haklar kapsamında fiilen yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamının net tutarının, atandıkları yeni kadrolarına ait malî haklar kapsamında fiilen yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamının net tutarından fazla olması hâlinde, aradaki fark, farklılık giderilinceye kadar, atandıkları kadrolarda veya bu kadrolardan istekleri dışında atandıkları başka kadrolarda kaldıkları sürece, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir. Aylık mutad olarak yapılmayıp belirli bir dönemi kapsayan ödemelerin ödendiği tarih itibarıyla net tutarları toplamının yılı

içinde çalışılan aylara bölünmesi suretiyle bulunacak tutarı, en son ayda aldığı aylık tutarına ilave edilir. Fazla çalışma ücreti, fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti ve nöbet ücreti gibi ilave bir çalışmanın karşılığında elde edilen ödemeler aylık tutarına ilave edilmez.

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına atanmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilen memurların 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının boş kadrolarından Devlet Personel Başkanlığınca tespit edilen kadroya, anılan Başkanlık tarafından kırkbeş gün içinde ataması teklif edilir. Devlet Personel Başkanlığı tarafından gönderilen atama teklif yazısının atamayı yapacak kamu kurum ve kuruluşuna intikalinden itibaren otuz gün içinde bu kurum ve kuruluş tarafından atama işlemlerinin yapılması zorunludur. Bunlardan unvanları müdür ve daha üst olanlar ile danışma işlevlerine ilişkin kadrolarda çalışanlar Araştırmacı kadrolarına, diğerleri ise durumlarına uygun kadrolara atanırlar.

Memurluktan çekilenlerin yeniden atanmaları:

Madde 92 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/27 md.)

İki defadan fazla olmamak üzere memurluktan kendi istekleriyle çekilenlerden veya bu Kanun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya 71 inci madde hükümlerine uyulmak suretiyle diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler.

(Mülga ikinci fıkra: 29/11/1984 - KHK 243/56 md.)

657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden kendi istekleri ile görevinden çekilmiş olanlar, boş kadro bulunmak ve gireceği sınıfın niteliklerini taşımak kaydı ile bu Kanuna tabi kurumlardaki memuriyetlere atanabilirler.

Yasama görevinde veya bakan olarak geçirilen her yıl bir kademe ilerlemesi ve her iki yıl bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir.

Emeklilerin yeniden hizmete alınması:

Madde 93 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekli olanlardan (5434 sayılı Kanununun 104 üncü maddesine göre emeklilikle ilgili görevlere yeniden atanamayacaklar hariç) sınıfında yazılı nitelikleri taşımakta bulunanlar kanununun 92 nci maddesi hükümlerine göre kurumlarda boş kadro bulunmak şartıyla yeniden memurluğa alınabilirler.

(Mülga ikinci fıkra: 12/5/1982 - 2670/41 md.)

BÖLÜM: 4

Memurluğun Sona Ermesi

Çekilme:

Madde 94 – Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir. (Ek hüküm: 31/7/1970-1327/75 md.)

Mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz 10 gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunulmuş sayılır.

Çekilmek isteyen memur yerine atanan kimsenin gelmesine veya çekilme isteğinin kabulüne kadar görevine devam eder. Yerine atanan kimse bir aya kadar gelmediği veya yerine bir vekil atanmadığı takdirde, üstüne haber vererek görevini bırakabilir.

Olağanüstü mazeretle çekilenler, üstüne haber vermek şartıyla bir ay kaydına tabi değildirler.

Çekilmede devir ve teslim süresi:

Madde 95 – Çekilen Devlet memurlarından devir ve teslim ile yükümlü olanlar, bu işlemlerin sonuna kadar görevlerini bırakamazlar. Hizmet icaplarına göre devir ve teslim işlemleri için gerekli süreler, yönetmelikte belirtilir.

Olağanüstü yönetim hallerinde çekilme usulü:

Madde 96 – (Değişik: 29/11/1984 - KHK 243/16 md.)

Olağanüstü hal, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş hallerinde veya genel hayata müessir afetlere uğrayan yerlerdeki Devlet Memurları yerine atanacaklar gelip işe başlamadıkça görevlerini bırakamazlar.

Çekilen ve çekilmiş sayılanların yeniden atanmaları:

Madde 97 – (Değişik: 29/11/1984 - KHK 243/17 md.)

Memurlardan mali ve cezai sorumlulukları saklı kalmak üzere;

A) 94 üncü maddenin 2 nci ve 3 üncü fıkrasına uygun olarak memuriyetten çekilenler altı ay geçmeden,

B) Bu Kanuna göre çekilmiş sayılanlar ile 94 üncü maddenin 2 nci fıkrasına uymadan görevlerinden ayrılanlar bir yıl geçmeden,

C) 95 inci maddede yazılı zorunluluklara uymayanlar 3 yıl geçmeden,

D) 96 ncı maddeye aykırı hareket edenler hiçbir surette,

Devlet memurluğuna alınamazlar.

Memurluğun sona ermesi:

Madde 98 – Devlet memurlarının

a) Bu kanun hükümlerine göre memurluktan çıkarılması;

b) Memurluğa alınma şartlarından her hangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan her hangi birini kaybetmesi;

c) Memurluktan çekilmesi;

ç) İstek, yaş haddi, malûllük (...) (1) sebeplerinden biri ile emekliye ayrılması; (1)

d) Ölümü;

hallerinde memurluğu sona erer.

BÖLÜM: 5

Çalışma Saatleri, İzinler

Çalışma saatleri:

Madde 99 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir.

Bu süre Cumartesi ve Pazar günleri tatil olmak üzere düzenlenir.

Ancak özel kanunlarla yahut bu kanuna veya özel kanunlara dayanılarak çıkarılacak tüzük ve yönetmeliklerle, kurumların ve hizmetlerin özellikleri dikkate alınmak suretiyle farklı çalışma süreleri tespit olunabilir.

Bakanlar Kurulu, yurt dışı kuruluşlarda hizmetin gerektirdiği hallerde, hafta tatilini Cumartesi ve Pazardan başka günler olarak tespit edebilir.

Günlük çalışma saatlerinin tesbiti:

Madde 100 – Günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri ile öğle dinlenme süresi, bölgelerin ve hizmetin özelliklerine göre merkezde Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca, illerde valiler tarafından tesbit olunur.

(Ek fıkra: 13/2/2011-6111/104 md.) Ancak engelliler için; engel durumu, hizmet gerekleri, iklim ve ulaşım şartları göz önünde bulundurulmak suretiyle günlük çalışmanın başlama ve bitiş saatleri ile öğle dinlenme süreleri merkezde üst yönetici, taşrada mülki amirlerce farklı belirlenebilir. (1)

(Ek fıkra: 13/2/2011-6111/104 md.) Memurların yürüttükleri hizmetin özelliklerine göre, bu madde uyarınca tespit edilen çalışma saat ve süreleri ile görev yerlerine bağlı olmaksızın çalışabilmeleri mümkündür. Bu hususa ilişkin usûl ve esaslar, Devlet Personel Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışma saat ve usulünün tesbiti:

Madde 101 – (Değişik: 132/2011-6111/105 md.)

Günün yirmidört saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekilleri kurumlarınca düzenlenir.

Ancak, kadın memurlara; tabip raporunda belirtilmesi hâlinde hamileliğin yirmidördüncü haftasından önce ve her hâlde hamileliğin yirmidördüncü haftasından itibaren ve doğumdan sonraki iki yıl süreyle gece nöbeti ve gece vardiyası görevi verilemez. Engelli memurlara da isteği dışında gece nöbeti ve gece vardiyası görevi verilemez. (2)(3)

Yıllık izin:

Madde 102 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/46 md.)

Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Zorunlu hallerde bu süreler gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir.

Yıllık izinlerin kullanılışı:

Madde 103 – Yıllık izinler, amirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini izleyen iki yılın izni bir arada verilebilir. (Değişik cümle: 6/7/1995 - KHK - 562/2 md.) Cari yıl ile bir önceki yıl hariç, önceki yıllara ait kullanılmayan izin hakları düşer.

Öğretmenler yaz tatili ile dinlenme tatillerinde izinli sayılırlar. Bunlara, hastalık ve diğer mazeret izinleri dışında, ayrıca yıllık izin verilmez.

Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl yıllık izinlerine ilaveten bir aylık sağlık izni verilir.

Mazeret izni: (1)

Madde 104 – (Değişik: 13/2/2011-6111/106 md.)

A) Kadın memura; doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süreyle analık izni verilir. Çoğul gebelik durumunda, doğum öncesi sekiz haftalık analık izni süresine iki hafta eklenir. Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesine kadar sağlık durumunun çalışmaya uygun olduğunu tabip raporuyla belgeleyen kadın memur, isteği hâlinde doğumdan önceki üç haftaya kadar kurumunda çalışabilir. Bu durumda, doğum öncesinde bu rapora dayanarak fiilen çalıştığı süreler doğum sonrası analık izni süresine eklenir. Doğumun erken gerçekleşmesi sebebiyle, doğum öncesi analık izninin kullanılmayan bölümü de doğum sonrası analık izni süresine ilave edilir. Doğumda veya doğum sonrasında analık izni kullanılırken annenin ölümü hâlinde, isteği üzerine memur olan babaya anne için öngörülen süre kadar izin verilir.

B) Memura, eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine on gün babalık izni; kendisinin veya çocuğunun evlenmesi ya da eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine yedi gün izin verilir.

C) (A) ve (B) fıkralarında belirtilen hâller dışında, merkezde atamaya yetkili amir, ilde vali, ilçede kaymakam ve yurt dışında diplomatik misyon şefi tarafından, birim amirinin muvafakati ile bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde, mazeretleri sebebiyle memurlara on gün izin verilebilir. Zaruret hâlinde öğretmenler hariç olmak üzere, aynı usûlle on gün daha mazeret izni verilebilir. Bu takdirde, ikinci kez verilen bu izin, yıllık izinden düşülür.

D) Kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde birbuçuk saat süt izni verilir. Süt izninin hangi saatler arasında ve günde kaç kez kullanılacağı hususunda, kadın memurun tercihi esastır.

E) (Ek: 20/2/2014-6525/7 md.) Memurlara; en az yüzde 70 oranında engelli ya da süreğen hastalığı olan çocuğunun (çocuğun evli olması durumunda eşinin de en az yüzde 70 oranında engelli olması kaydıyla) hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar mazeret izni verilir. (1)

F) Yıllık izin ve mazeret izinleri sırasında fiili çalışmaya bağlı her türlü ödemeler hariç malî haklar ile sosyal yardımlara dokunulmaz.(1)(2)

Hastalık ve refakat izni: (1)

Madde 105 – (Değişik: 13/2/2011-6111/107 md.)

Memura, aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek raporda gösterilecek lüzum üzerine, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde onsekiz aya kadar, diğer hastalık hâllerinde ise oniki aya kadar izin verilir.

Memurun, hastalığı sebebiyle yataklı tedavi kurumunda yatarak gördüğü tedavi süreleri, hastalık iznine ait sürenin hesabında dikkate alınır.

Bu maddede yazılı azamî süreler kadar izin verilen memurun, bu iznin sonunda işe başlayabilmesi için, iyileştiğine dair raporu (yurt dışındaki memurlar için mahallî usûle göre verilecek raporu) ibraz etmesi zorunludur. İzin süresinin sonunda, hastalığının devam ettiği resmî sağlık kurulu raporu ile tespit edilen memurun izni, birinci fıkrada belirtilen süreler kadar uzatılır, bu sürenin sonunda da iyileşemeyen memur hakkında emeklilik hükümleri uygulanır.

Bunlardan gerekli sağlık şartlarını yeniden kazandıkları resmî sağlık kurullarınca tespit edilen ve emeklilik hakkını elde etmemiş olanlar, yeniden memuriyete dönmek istemeleri hâlinde, niteliklerine uygun kadrolara öncelikle atanırlar.

Görevi sırasında veya görevinden dolayı bir kazaya veya saldırıya uğrayan veya bir meslek hastalığına tutulan memur, iyileşinceye kadar izinli sayılır.

Hastalık raporlarının hangi hallerde, hangi hekimler veya sağlık kurulları tarafından verileceği ve süreleri ile bu konuya ilişkin diğer hususlar, Sağlık, Maliye ve Dışişleri Bakanlıkları ile Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşleri alınarak Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

Ayrıca, memurun bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, aylık ve özlük hakları korunarak, üç aya kadar izin verilir. Gerektiğinde bu süre bir katına kadar uzatılır.

İyileşme halinde göreve dönüş:

Madde 106 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Raporları verecek hekim ve sağlık kurulları hakkında Yönetmelik:

Madde 107 – (Mülga: 31/5/2006-5510/106 md.)

Aylıksız izin:

Madde 108 – (Değişik: 13/2/2011-6111/108 md.)

A) Memura, 105 inci maddenin son fıkrası uyarınca verilen iznin bitiminden itibaren, sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, istekleri üzerine onsekiz aya kadar aylıksız izin verilebilir.

B) Doğum yapan memura, 104 üncü madde uyarınca verilen doğum sonrası analık izni süresinin bitiminden; eşi doğum yapan memura ise, doğum tarihinden itibaren istekleri üzerine yirmidört aya kadar aylıksız izin verilir.

C) Üç yaşını doldurmamış bir çocuğu eşiyle birlikte veya münferit olarak evlat edinen memurlar ile memur olmayan eşin münferit olarak evlat edinmesi hâlinde memur olan eşlerine, çocuğun ana ve babasının rızasının kesinleştiği tarihten veya vesayet dairelerinin izin verme tarihinden itibaren, istekleri üzerine yirmidört aya kadar aylıksız izin verilir. Evlat edinen her iki eşin memur olması durumunda bu süre, eşlerin talebi üzerine yirmidört aylık süreyi geçmeyecek şekilde, birbirini izleyen iki bölüm hâlinde eşlere kullandırılabilir.

D) Özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kendilerine aylıksız izin verilenler de dâhil olmak üzere burslu olarak ya da bütçe imkânlarıyla yetiştirilmek üzere yurtdışına gönderilen veya sürekli görevle yurtiçine ya da yurtdışına atanan veya en az altı ay süreyle yurtdışında geçici olarak görevlendirilen memurlar veya diğer personel kanunlarına tâbi olanlar ile yurtdışına kamu kurumlarınca gönderilmiş olan öğrencilerin memur olan eşleri ile 77 nci maddeye göre izin verilenlerin memur olan eşlerine görev veya öğrenim süresi içinde aylıksız izin verilebilir.

E) Memura, yıllık izinde esas alınan süreler itibarıyla beş hizmet yılını tamamlamış olması ve isteği hâlinde memuriyeti boyunca ve en fazla iki defada kullanılmak üzere, toplam bir yıla kadar aylıksız izin verilebilir. Ancak, sıkıyönetim, olağanüstü hâl veya genel hayata müessir afet hâli ilan edilen bölgelere 72 nci madde gereğince belli bir süre görev yapmak üzere zorunlu olarak sürekli görevle atananlar hakkında bu bölgelerdeki görev süreleri içinde bu fıkra hükmü uygulanmaz.

F) Aylıksız izin süresinin bitiminden önce mazereti gerektiren sebebin ortadan kalkması hâlinde, on gün içinde göreve dönülmesi zorunludur. Aylıksız izin süresinin bitiminde veya mazeret sebebinin kalkmasını izleyen on gün içinde görevine dönmeyenler, memuriyetten çekilmiş sayılır.

G) Muvazzaf askerliğe ayrılan memurlar askerlik süresince görev yeri saklı kalarak aylıksız izinli sayılır.

BÖLÜM: 6 (1)

Özlük Dosyası

Memur bilgi sistemi, özlük dosyası: (2)

Madde 109 – (Değişik: 13/2/2011-6111/109 md.)

Memurlar, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası esas alınarak kurumlarınca tutulacak personel bilgi sistemine kaydolunurlar. Her memur için bir özlük dosyası tutulur.

Özlük dosyasına, memurun mesleki bilgileri, mal bildirimleri; varsa inceleme, soruşturma, denetim raporları, disiplin cezaları ile ödül ve başarı belgesi verilmesine ilişkin bilgi ve belgeler konulur.

Memurların başarı, yeterlik ve ehliyetlerinin tespitinde, kademe ilerlemelerinde, derece yükselmelerinde, emekliye ayrılma ve hizmetle ilişkilerinin kesilmesinde, hizmet gerekleri yanında özlük dosyaları göz önünde bulundurulur.

Özlük dosyalarının tutulma esasları ile özlük dosyalarında yer alacak belgelere ilişkin usûl ve esaslar Devlet Personel Başkanlığınca belirlenir.

Sicil dosyası:

Madde 110 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Özlük ve sicil dosyasının önemi:

Madde 111 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Sicil amirleri:

Madde 112 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Sicil raporlarında belirtilecek hususlar:

Madde 113 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Madde 114 – (Mülga: 12/5/1989 - KHK 368/2 md.)

Sicil raporlarının doldurulması:

Madde 115 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Değerlendirme kurulları:

Madde 116 – (Mülga: 29/11/1984 - KHK 243/56 md.)

Memurların uyarılmaları:

Madde 117 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

İtiraz hakkı:

Madde 118 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Olumlu ve olumsuz sicil:

Madde 119 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Olumsuz sicil:

Madde 120 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Sicil yönetmeliği:

Madde 121 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Başarı, üstün başarı değerlendirme ve ödül: (1)

Madde 122 – (Değişik: 13/2/2011-6111/110 md.)

Görevli oldukları kurumlarda olağanüstü gayret ve çalışmaları ile emsallerine göre başarılı görev yapmak suretiyle; kamu kaynağında önemli ölçüde tasarruf sağlanmasında, kamu zararının oluşmasının önlenmesinde ve önlenemez kamu zararlarının önemli ölçüde azaltılmasında, kamusal fayda ve gelirlerin beklenenin üzerinde artırılmasında veya sunulan

hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin yükseltilmesinde somut olaylara ve verilere dayalı olarak katkı sağladıkları tespit edilen memurlara, merkezde bağlı veya ilgili bakan, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından başarı belgesi verilebilir. (Ek cümle: 22/5/2012-6318/44 md.) Türk Silahlı Kuvvetlerinde (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı hariç) görevli Devlet memurları için Millî Savunma Bakanı bu yetkisini devredebilir. Üç defa başarı belgesi alanlara üstün başarı belgesi verilir.

Üstün başarı belgesi verilenlere, merkezde bağlı veya ilgili bakan ve illerde valiler tarafından uygun görülmesi hâlinde en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) % 200'üne kadar ödül verilebilir.

Bu maddeye göre bir malî yıl içinde ödüllendirileceklerin sayısı, kurumun yılbaşındaki dolu kadro mevcudunun binde onundan, Gümrük Müsteşarlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü kadroları için binde yirmisinden fazla olamaz. Yıl içinde ödüllendirilen personel sayısı kurumlarınca izleyen yılın Ocak ayı sonuna kadar Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Kamu kurum ve kuruluşları yürütmekte oldukları hizmetlerin özelliklerini göz önünde bulundurarak memurlarının başarı, verimlilik ve gayretlerini ölçmek üzere, Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü alınmak kaydıyla, değerlendirme ölçütleri belirleyebilir.

Ödül:

Madde 123 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

BÖLÜM: 7

Disiplin

Disiplin amiri ve disiplin cezaları:

Madde 124 – (Değişik birinci fıkra: 29/11/1984 - KHK 243/25 md.) Disiplin amirleri; kurumların kuruluş ve görev özellikleri dikkate alınarak Devlet Personel Başkanlığı'nın görüşüne dayanılarak özel yönetmeliklerinde tayin ve tesbit edilecek amirlerdir.

(Değişik: 12/5/1982 - 2670/30 md.) Kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, tüzüklerin ve yönetmeliklerin Devlet memuru olarak emrettiği ödevleri yurt içinde veya dışında yerine getirmeyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre 125 inci maddede sıralanan disiplin cezalarından birisi verilir.

Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller:

Madde 125 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/31 md.)

Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

A - Uyarma : Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak,

b) Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terketmek,

c) Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,

d) Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak,

e) Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,

f) Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,

g) Belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak,

h) Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak.

B - Kınama : Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.

Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak,

b) Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek,

c) Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,

d) Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

e) Devlete ait resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,

f) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzeri eşyayı kaybetmek,

g) İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,

h) İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,

ı) Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,

j) Verilen emirlere itiraz etmek,

k) Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,

l) Kurumların huzur, sükün ve çalışma düzenini bozmak.

m) (Ek:17/9/2004-5234/1 md.)Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek.

C - Aylıktan kesme : Memurun, brüt aylığından 1/30 - 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.

Aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak,

b) Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek,

c) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,

d) Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,

e) Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,

f) Görev yeri sınırları içerisinde her hangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,

g) (Mülga: 13/2/2011-6111/111 md.)

h) (Mülga: 13/2/2011-6111/111 md.)

ı) Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

j) (Mülga: 13/2/2011-6111/111 md.)

D - Kademe ilerlemesinin durdurulması : Fiilin ağırlık derecesine göre memurun, bulunduğu kademedeki ilerlemesinin 1 - 3 yıl durdurulmasıdır.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,

b) Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek,

c) Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak,

d) Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak,

e) Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullandırmak,

f) Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek,

g) (Mülga:17/9/2004-5234/33 md.)

h) Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,

ı) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,

j) Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak,

k) Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,

l) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,

m) Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak ve borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemedi yurda dönmek,

n) Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak,

o) Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.

E - Devlet memurluğundan çıkarma : Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır.

Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükün ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak, (1)

b) Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek,

c) Siyasi partiye girmek,

d) Özürsüz olarak (...) (2) bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek,

e) Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak,

f) (Değişik: 13/2/2011-6111/111 md.) Amirlerine, maiyetindekilere ve iş sahiplerine fiili tecavüzde bulunmak,

g) Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,

h) Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak,

ı) Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek,

j) Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,

k) 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı fiilleri işlemek.

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların özlük dosyasından silinmesine ilişkin süre içinde tekrarründe bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil veya haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. (1)

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan ve ödül veya başarı belgesi alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir. (1)

Yukarıda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallere nitelik ve ağırlıkları itibariyle benzer eylemlerde bulunanlara da aynı neviden disiplin cezaları verilir.

Öğrenim durumları nedeniyle yükselebilecekleri kadroların son kademelerinde bulunan Devlet memurlarının, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının verilmesini gerektiren hallerde, brüt aylıklarının ¼'ü – ½'si kesilir ve tekrarründe görevlerine son verilir.

Özel kanunların disiplin suçları ve cezalarına ilişkin hükümleri saklıdır.

Yukarıda yazılı disiplin kovuşturmasının yapılmış olması, fiilin genel hükümler kapsamına girmesi halinde, sanık hakkında ayrıca ceza kovuşturması açılmasına engel teşkil etmez.

Disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullar:

Madde 126 – (Değişik birinci fıkra: 29/11/1984 - KHK 243/27 md.) Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından; kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, memurun bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındıktan sonra, atamaya yetkili amirler il disiplin kurullarının kararlarına dayanan hallerde Valiler tarafından verilir.

(Değişik fıkralar: 12/5/1982 - 2670/32 md):

Devlet memurluğundan çıkarma cezası amirlerin bu yoldaki isteği üzerine, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kurulu kararı ile verilir.

Disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulunun ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur, cezayı kabul veya reddeder. Ret halinde atamaya yetkili amirler 15 gün içinde başka bir disiplin cezası vermekte serbesttirler.

Özel kanunların disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullarla ilgili hükümleri saklıdır.

Zamanaşımı:

Madde 127 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/33 md.)

Bu Kanunun 125 inci maddesinde sayılan fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren;

a) Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına,

b) Memurluktan çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin kovuşturmasına,

Başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Karar süresi:

Madde 128 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/34 md.)

Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren 15 gün içinde vermek zorundadırlar.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hallerde soruşturma dosyası, kararını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna 15 gün içinde tevdi edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren 30 gün içinde soruşturma evrakına göre kararını bildirir.

Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren azami altı ay içinde bu kurulca, karara bağlanır.

Yüksek disiplin kurullarının karar usulü, memurun hakkı: (1)

Madde 129 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/35 md.)

Yüksek disiplin kurulları kendilerine intikal eden dosyaların incelenmesinde, gerekli gördükleri takdirde, ilgilinin özlük dosyasını ve her nevi evrakı incelemeye, ilgili kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidirler.

Hakkında memurluktan çıkarma cezası istenen memur, (...) (2) soruşturma evrakını incelemeye, tanık dinletmeye, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir. (2)

Savunma hakkı:

Madde 130 – Devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez.

Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun 7 günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayan memur, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Cezai kovuşturma ile disiplin kovuşturmasının bir arada yürütülmesi:

Madde 131 – Aynı olaydan dolayı memur hakkında ceza mahkemesinde kovuşturmaya başlanmış olması, disiplin kovuşturmasını geciktiremez.

Memurun ceza kanununa göre mahküm olması veya olmaması halleri, ayrıca disiplin cezasının uygulanmasına engel olamaz.

(Ek: 6/10/1983 - 2910/1 md.) 160 sayılı Devlet Personel Dairesi Kurulması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan kuruluşlarda çalışan personel hakkında; görevden doğan veya görevi sırasında işledikleri suçlarla kişisel suçları sebebiyle Cumhuriyet savcıları veya askeri savcılar veya sorgu hakimlikleri veya Memurun Muhakematı hakkında Kanun uyarınca yetkili kurullarca yapılan soruşturma sonunda düzenlenen takipsizlik, meni muhakeme, iddianame, talepname veya lüzumu muhakeme karar suretleri ile ilgili mahkemelerce verilen kesinleşmiş karar suretleri bu personelin bağlı olduğu bakanlık veya kurum veya kuruluşa gönderilir.(1)

Uygulama:

Madde 132 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/36 md.)

Disiplin cezaları verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder ve derhal uygulanır.

Aylıktan kesme cezası, cezanın verilmiş tarihini takip eden aybaşında uygulanır.

Verilen disiplin cezaları üst disiplin amirine, Devlet memurluğundan çıkarma cezası ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. (2)

(Değişik dördüncü fıkra: 13/2/2011-6111/112 md.) Aylıktan kesme cezası ile tecziye edilenler 5 yıl, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile tecziye edilenler 10 yıl boyunca daire başkanı kadrolarına, daire başkanı kadrosunun dengi ve daha üstü kadrolara, bölge ve il teşkilatlarının en üst yönetici kadrolarına, düzenleyici ve denetleyici kurumların başkanlık ve üyeliklerine, vali ve büyükelçi kadrolarına atanamazlar.

(Mülga beşinci fıkra: 13/2/2011-6111/112 md.)

Disiplin cezalarının bir süre sonra özlük dosyasından silinmesi: (1)

Madde 133 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/37 md.)

Disiplin cezaları memurun özlük dosyasına işlenir. Devlet memurluğundan çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olan memur uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurarak, verilmiş olan cezalarının özlük dosyasından silinmesini isteyebilir.

Memurun, yukarıda yazılan süreler içerisindeki davranışları, bu isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, isteğinin yerine getirilmesine karar verilerek bu karar özlük dosyasına işlenir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının özlük dosyasından çıkarılmasında disiplin kurulunun mütalaası alındıktan sonra yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Disiplin kurulları ve disiplin amirleri:

Madde 134 – (Değişik: 2/2/1981 - 2381/2 md.)

Disiplin ve soruşturma işlerinde kanunlarla verilen görevleri yapmak üzere Kurum merkezinde bir Yüksek Disiplin Kurulu ile her ilde, bölge esasına göre çalışan kuruluşlarda

bölge merkezinde ve kurum merkezinde ayrıca Milli Eğitim müdürlüklerinde birer Disiplin Kurulu bulunur. (2)

(Değişik: 12/2/1982 - 2670/38 md.) Bu kurulların kuruluş, üyelerinin görev süresi, görüşme ve karar usulü, hangi memurlar hakkında karar verebilecekleri ve disiplin amirlerinin tayin ve tespitinde uygulanacak esaslar ile bunların yetki ve sorumlulukları gibi hususlar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

İtiraz:

Madde 135 – (Değişik: 13/2/2011-6111/113 md.)

Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarına karşı disiplin kuruluna, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına karşı yüksek disiplin kuruluna itiraz edilebilir.

İtirazda süre, kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren yedi gündür. Süresi içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin kendilerine intikalinden itibaren otuz gün içinde kararlarını vermek zorundadır.

İtirazın kabulü hâlinde, disiplin amirleri kararı gözden geçirerek verilen cezayı hafifletebilir veya tamamen kaldırabilirler.

Disiplin cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.

İtiraz süresi ve yapılacak işlem:

Madde 136 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

BÖLÜM: 8

Görevden Uzaklaştırma

Görevden uzaklaştırma:

Madde 137 – Görevden uzaklaştırma, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir.

Görevden uzaklaştırma tedbiri, soruşturmanın herhangi bir safhasında da alınabilir.

Yetkililer:

Madde 138 – Görevden uzaklaştırmaya yetkililer şunlardır.

a) Atamaya yetkili amirler;

b) Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;

c) İllerde valiler;

ç) İlçelerde kaymakamlar (İlçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır.)

Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbiri, memurun kurumuna derhal bildirilir.

Görevden uzaklaştıran amirin sorumluluğu:

Madde 139 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

Görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

Memuru görevden uzaklaştırdıktan sonra memur hakkında derhal soruşturmaya başlamıyan, keyfi olarak veya garaz veya kini dolayısıyla bu tasarrufu yaptığı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılan amirler, hukuki, mali ve cezai sorumluluğa tabidirler.

Ceza kovuşturması sırasında görevden uzaklaştırma:

Madde 140 – Haklarında mahkemelerce cezai kovuşturma yapılan Devlet memurları da 138 inci maddedeki yetkililer tarafından görevden uzaklaştırılabilirler.

Görevden uzaklaştırılan veya görevinden uzak kalan memurların hak ve yükümlülüğü:

Madde 141 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul; 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Görevden uzaklaştırılan ve görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınan memurlara bu süre içinde aylıklarının üçte ikisi ödenir. Bu gibiler bu Kanunun öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler.

143 üncü maddede sayılan durumların gerçekleşmesi halinde, bunların aylıklarının kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir ve görevden uzakta geçirdikleri süre, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu sürenin derece yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini aşan kısmı, üst dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir.

Tedbirin kaldırılması:

Madde 142 – Soruşturma sonunda disiplin yüzünden memurluktan çıkarma veya cezai bir işlem uygulanmasına lüzum kalmayan Devlet memurları için alınmış olan görevden uzaklaştırma tedbiri, 138 inci maddedeki yetkililerce (Müfettişler tarafından görevden uzaklaştırılanlar hakkında atamaya yetkili amirlerce) derhal kaldırılır.

Görevden uzaklaştırma tedbirini kaldırmayan görevli hakkında 139 uncu madde hükmü uygulanır.

Memurun göreve tekrar başlatılması zorunlu olan haller:

Madde 143 – Soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce:

- a) Haklarında memurluktan çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler;
- b) Yargılamanın men'ine veya beraatine karar verilenler;
- c) Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma genel af ile kaldırılanlar;

ç) Görevlerine ve memurluklarına ilişkin olsun veya olmasın memurluğa engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup cezası ertelenenler;

Bu kararların kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır.

Görevden uzaklaştırma tedbirinin kaldırılmasında amirin takdiri:

Madde 144 – 140 ıncı ve 142 nci maddelerde 143 üncü maddenin a, b, c fıkralarında yazılı olanlar hakkındaki görevden uzaklaştırma tedbiri, Devlet memurunun soruşturmaya konu olan fiillerinin, hizmetlerini devama engel olmadığı hallerde her zaman kaldırılabilir.

Süre:

Madde 145 – Görevden uzaklaştırma; bir disiplin kovuşturması icabından olduğu takdirde en çok 3 ay devam edebilir. Bu süre sonunda hakkında bir karar verilmediği takdirde memur görevine başlatılır.

Bir ceza kovuşturması icabından olduğu takdirde görevinden uzaklaştırmaya yetkili amir (Müfettişlerin görevinden uzaklaştırdıkları memurlar hakkında atamaya yetkili amir) ilgilinin durumunu her iki ayda bir inceliyerek görevine dönüp dönmemesi hakkında bir karar verir ve ilgiliye de yazı ile tebliğ eder.

KISIM - V

Mali Hükümler

Kapsam:

Madde 146 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK 12; değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Bu Kanunun birinci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren memurlar aylık, ücret, ödenek, hizmetle ilgili her çeşit ödeme ve bunların şekil ve şartları bakımından bu Kanundaki hükümlere, aynı maddenin ikinci fıkrası kapsamına giren memurlar özel kanunlardaki hükümlere tabidir.

Memurlara kanun, tüzük ve yönetmeliklerin ve amirlerin tayin ettiği görevler karşılığında bu Kanunla sağlanan haklar dışında ücret ödenemez. hiçbir yarar sağlanamaz. Gençlik ve Spor hizmetleri uygulamasında fiilen görevlendirilecekler hariç.)

(Mülga fıkra: 26/9/2011 - KHK - 659/18 md.) (1)

(Değişik: 23/2/1995 - KHK - 547/9 md.) Bu Kanun gereğince ödenecek aylık, taban aylığı, kıdem aylığı zam ve tazminatlar ile diğer ödemeler toplamının brüt tutarı, bulunulan yerde İş Kanunu gereğince işçiler için tespit olunan asgari ücretin aylık tutarından az olamaz: az olması halinde, aradaki fark memurun diğer özlük hakları ile ilgilendirilmeksizin tazminat olarak ödenir. (1)

Deyimler:

Madde 147 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Bu Kanunda geçen;

A) Aylık: Bu Kanuna tabi kurumlarda görevlendirilen memurlara hizmetlerinin karşılığında, kadroya dayanılarak ay itibariyle ödenen parayı,

B) Sözleşmeli ücreti: 4 üncü maddenin (B) bendi gereğince çalıştırılan personele ödenen parayı,

C) Gündelik: 4 üncü maddenin (C) ve (D) bentleri gereğince çalıştırılan personele ödenen parayı,

Ç) Ödül: Kanunun 123 üncü maddesinde yazılı hallerde memurlara ödenen parayı,

D) Temsil giderleri: Belirli yetki ve sorumluluk makamlarını işgal eden memurlara temsili mahiyette ve görevleri icabı olarak yaptıkları gerçek giderleri karşılamak üzere ilgili kurumların bütçelerine bu maksat için konulan ödenekten özel yönetmeliği hükümleri gereğince ödenen parayı,

E) Ders görevi ücreti: Bu Kanuna tabi kurumlara ait her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmenlik veya öğretim üyeliği yapan öğretmen, öğretim üyesi ve diğer memurlara ders saati itibariyle ödenen parayı,

F) Fazla çalışma ücreti: Kurumların, bu Kanunun 178 inci maddesinde yazılı esaslar çerçevesinde normal çalışma saatleri dışında çalıştırdıkları memurlara, fazla çalışma saati itibariyle ödenen parayı,

G) a) İş güclüğü zammı: Niteliği ve çalışma şartları bakımından güç olan işlerde çalışanlara ödenen parayı,

b) İş riski zammı: Hayat ve sağlık için tehlike arz eden hizmetlerde çalışanlara ödenen parayı,

c) Eleman teminindeki güçlük zammı: Temininde, görevde tutulmasında veya belli yerlerde istihdam edilmesinde güçlük bulunan elemanlar için ödenen parayı,

d) Mali sorumluluk tazminatı: Sayıştay'a hesap vermekle yükümlü olan saymanlarla vezne açığından sorumlu veznedarlara ödenen parayı,

İfade eder

Gösterge tabloları:

Madde 148 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/51 md.)

Kademe aylığı:

Madde 149 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/52 md.)

Kademe aylığı 36 ncı maddede gösterilen sınıflara ait genel gösterge tablosundaki derecelere dahil kademelerden her biri için tespit edilen gösterge rakamına tekabül eden aylıktır.

Derece aylığı:

Madde 150 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/53 md.)

Derece aylığı 36 ncı maddede yer alan sınıflara ait genel gösterge tablosundaki derecelerin her birinin muhtevi bulunduğu yatay kademe aylıklarını topluca ifade eder.

Derecelerin ilk ve en yüksek kademe aylıkları:

Madde 151 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/54 md.)

Gösterge tablosunda yer alan derecelerden her birindeki 1 inci kademe göstergesine tekabül eden miktar o derecenin ilk kademe aylığını; aynı derecenin son kademe göstergesine tekabül eden miktar da o derecenin en yüksek kademe aylığını gösterir.

Zam ve Tazminatlar: (1)

Madde 152 –

I - Zamlar

- a) Niteliği ve çalışma şartları bakımından güç olan işlerde çalışanlara iş güçlüğü zammı,
- b) Hayat ve sağlık için tehlike arzeden hizmetlerde çalışanlara iş riski zammı,
- c) Sayıştay'a hesap vermekle yükümlü olan saymanlarla, vezne açığından malen sorumlu olan veznedar ve diğer görevlilere mali sorumluluk zammı,
- d) Temininde, görevde tutulmasında veya belli yerlerde istihdam edilmesinde güçlük bulunan elemanlar için temininde güçlük zammı,

ödenir

II- Tazminatlar: (Değişik: 20/3/1997 - KHK - 570/9 md.)

Görevin önem, sorumluluk ve niteliği, görev yerinin özelliği, hizmet süresi, kadro unvan ve derecesi ve eğitim seviyesi gibi hususlar gözönüne alınarak bu Kanunda belirtilen en yüksek Devlet Memuru aylığının (ek gösterge dahil) brüt tutarının,

A - ÖZEL HİZMET TAZMİNATI:

a) Genel İdare hizmetleri sınıfına dahil kadrolarda bulunanlarla üst yönetim görevi yapan personelden;

1. Birinci derece kadrolarda bulunanlar için % 345 ine,
2. İkinci derece kadrolarda bulunanlar için % 100 üne,
3. Üçüncü derece kadrolarda bulunanlar için % 80 ine,
4. Dördüncü derece kadrolarda bulunanlar için % 70 ine,

5. Beş, Altı ve Yedinci derecelerden aylık alan Şube Müdürü, Müdür, Sayman (Muhasip ve muhasebeci kadrosunda olanlar dahil), Başkan ve bunların yardımcıları için % 60 ina,

b) Sağlık Hizmetleri Sınıfına dahil kadrolarda görev yapanlardan;

ine,(1)

1. Eğitim görevlisi, Başasistanlık görevini yapanlar ile Uzman Tabipler için % 215
2. Diğer dört yıl ve daha fazla süreli yükseköğrenim veren okul mezunları için % 145 ine,
3. Dört yıldan aşağı yükseköğrenim veren okul mezunları için % 100 üne,
4. Lise dengi mesleki öğrenim veren okul mezunları için % 72 sine,
5. Ortaokul dengi mesleki öğrenim veren okul mezunları için % 60 ına

Ancak, Sağlık Hizmetleri Sınıfına ait kadrolarda görevli olup da, bu görevleri ile ilgili olmayan bir üst öğrenimi bitirenler için önceki öğrenim durumlarına ait tazminat oranları esas alınır.

Sağlık Hizmetleri Sınıfına dahil kadrolarda bulunan personelden; kalkınmada öncelikli yörelere sürekli görevle atananlara bu yörelerde fiilen çalıştıkları sürece uzman tabipler için 90, diğerleri için 75 puana kadar, diğer yörelerden Bakanlar Kurulunca belirlenecek köy ve diğer yerleşim birimlerine sürekli görevle atananlara ise 15 puana kadar ilave ödeme yapılabilir.

c) Teknik Hizmetler Sınıfına dahil kadrolarda görev yapanlardan;

1. Dört yıl ve daha fazla süreli yüksek öğrenim veren okul mezunları için % 168'ine, (18)

Yüksek Mühendis, Yüksek Mimar, Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı kariyerlerini haiz olup (Bunlardan Müdür ve daha üst merkez ve taşra birim yöneticileri dahil) 1-4 üncü derecelerden aylık alan ve kurumlarınca belirlenen büyük yatırım projelerinde fiilen çalışanlara bu projelerde çalıştıkları sürece ayrıca % 30'una,

Ancak, bu hükme göre ilave ödeme yapılacak toplam personel sayısı, ilgili kurumun belirtilen kariyerleri haiz toplam personel sayısının % 10'unu geçemez. (Hesaplamalarda küsurlar tama iblağ edilir.)

2. Dört yıldan aşağı yükseköğrenim veren okul mezunları için % 100 üne,
3. Lise dengi mesleki öğrenim veren okul mezunları için % 72 sine,

Ancak, Teknik Hizmetler Sınıfına ait kadrolarda görevli olup da, bu görevleri ile ilgili olmayan bir üst öğrenimi bitirenler için önceki öğrenim durumlarına ait tazminat oranları esas alınır.

Teknik Hizmetler Sınıfına dahil kadrolarda bulunan personelden kalkınmada öncelikli yörelere sürekli görevle atananlara, bu yörelerde fiilen çalıştıkları sürece ayrıca 35 puana kadar ilave yapılabilir.

(Ek paragraf: 21/3/2006 – 5473/3 md.) Teknik Hizmetler Sınıfına dahil kadrolarda bulunan personelden açık çalışma mahallerinde fiilen çalışanlara, buldukları kadrolar esas alınmak suretiyle, çalışılan her gün için belirlenecek oranlarda ve üçer aylık dönemler

itibarıyla toplamı 60 puanı aşmayacak şekilde, dönem sonlarında ödenmek üzere ek özel hizmet tazminatı verilebilir.

d) Avukatlık Hizmetleri Sınıfına dahil kadrolarda bulunanlar için % 135 ine,

e) Başbakanlık Başmüfettiş, Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları için % 230 una,

f) Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkan, Üye, Başdenetçi, Denetçi ve Denetçi Yardımcıları, Başbakanlık, Bakanlık, Müsteşarlık (...) (31) ve Gelir İdaresi Başkanlığı İç Denetçileri ile Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Ekonomi Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (31) merkez denetim elemanları için % 210 una, (17) (31)

g) Bakanlık, Denizcilik Müsteşarlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve bağımsız genel müdürlük (mahalli idarelere bağlı genel müdürlükler hariç) Başmüfettiş Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları ile, Başkanlık, Müstakil Genel Müdürlük, Büyükşehir Belediyesi, Büyükşehir Belediyelerine bağlı genel müdürlük, (44) Büyükşehir Belediyesi bulunan illerin İl Özel İdaresi ile Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri İç Denetçileri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Başmüfettiş, Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları ve Bakanlıklar merkez teşkilatına dahil kadrolarda görevli Başkontrolör, Kontrolör ve Stajyer Kontrolörler, İçişleri Bakanlığı Denekler Denetçisi ve Dernekler Denetçi Yardımcıları, Sosyal Güvenlik Kurumu Başmüfettişi, Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları, Milli Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Denetçi ve Denetçi Yardımcıları (31), (...) (49) Sağlık Denetçi ve Denetçi Yardımcıları, (41) Enerji ve Tabii Kaynaklar Denetçi ve Denetçi Yardımcıları, (43) Gençlik ve Spor Denetçi Yardımcıları, için % 195 ine, (1) (2) (3) (10) (11) (17) (19) (31) (34) (41) (43) (44) (48) (49)

ğ) (Ek: 11/10/2011-KHK-666/5 md.) Adalet Uzmanları, Afet ve Acil Durum Yönetimi Uzmanları, Aile ve Sosyal Politikalar Uzmanları, Avrupa Birliği İşleri Uzmanları, Bakanlık ve Bağlı Kuruluşların Avrupa Birliği Uzmanları, Basın ve Enformasyon Uzmanları, Başbakanlık Uzmanları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim Uzmanları, Çalışma Uzmanları, Çevre ve Şehircilik Uzmanları, Denizcilik Uzmanları, Devlet Gelir Uzmanları, Devlet Personel Uzmanları, Dış Ticaret Uzmanları, Dışişleri Uzmanları, Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanları, Diyanet İşleri Uzmanları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzmanları, Gençlik ve Spor Uzmanları, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Uzmanları, Gümrük ve Ticaret Uzmanları, Havacılık ve Uzay Teknolojileri Uzmanları, Hazine Uzmanları, İçişleri Uzmanları, İhracatı Geliştirme Uzmanları, İnsan Hakları Uzmanları, (45) İstihdam Uzmanları, İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanları, Kalkınma Bakanlığı Planlama Uzmanları, Kültür ve Turizm Uzmanları, Maliye Uzmanları, Marka Uzmanları, Meteoroloji Uzmanları, Millî Eğitim Uzmanları, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Uzmanları, Millî Savunma Uzmanları, Orman ve Su İşleri Uzmanları, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Uzmanları, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Uzmanları, Patent Uzmanları, Sağlık Uzmanları, Sanayi ve Teknoloji Uzmanları, Savunma Sanayii Uzmanları, Sosyal Güvenlik Uzmanları, Tapu ve Kadastro Uzmanları, TİKA Uzmanları, Türkiye İstatistik Kurumu Uzmanları, Ulaştırma ve Haberleşme Uzmanları, Vakıf Uzmanları, Yazma Eser Uzmanları, Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Uzmanları, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Uzmanları, Yüksek Kurum Uzmanları, Yükseköğretim Kurulu Uzmanları, Göç Uzmanları (46) ve bunların yardımcıları için % 130 una,

l) (Değişik: 7/7/2010-6004/23 md.) Dışişleri Bakanlığı meslek memurları için (aday meslek memurları dahil) % 140'ına, konsolosluk ve ihtisas memurları için (aday konsolosluk ve ihtisas memurları dahil) % 130'una,

m) M.İ.T. fiili kadrosuna dahil personel için % 345 ine,

n) (Ek: 10/9/2014 - 6552/68 md.) Türkiye İş Kurumu iş ve meslek danışmanları için %150 sine,

B - EĞİTİM, ÖĞRETİM TAZMİNATI (1)

Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfına dahil öğretmen unvanlı kadrolarda fiilen öğretmenlik yapanlara; (Öğretmen unvanlı kadrolarda bulunanlardan okul müdürü ve okul müdür yardımcısı, yönetici ve eğitim uzmanı olarak görevlendirilenler ile cezaevi okullarında çalışan öğretmenler dahil (...)) (1) olmak üzere)

a) 1-2 nci derecelerden aylık alanlar için % 100 üne,

b) 3 ve 4 üncü derecelerden aylık alanlar için % 95 ine,

c) Diğer derecelerden aylık alanlar için % 85 ine,(2)

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı mesleki ve teknik öğretim okul ve kurumlarına atelye, laboratuvar veya meslek dersleri öğretmeni olarak Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfına dahil öğretmen ünvanlı kadrolara atananlardan Bakanlar Kurulunca belirlenecek okul, kurum ve branşlarda görev yapanlara ayrıca;

a) Dört yıl veya daha fazla yükseköğrenim görenler için % 15 ine,

b) Üç ve iki yıllık yükseköğrenim görenler için % 10 una,

(Ek fıkra: 30/6/2004-5204/2 md.) Birinci fıkrada sayılanlardan ayrıca;

a) Başöğretmen unvanını kazanmış olanlara % 40'ına,

b) Uzman öğretmen unvanını kazanmış olanlara % 20'sine,

C) DİN HİZMETLERİ TAZMİNATI

a) (Değişik: 1/7/2010-6002/21 md.) İl müftü yardımcısı, ilçe müftüsü, eğitim görevlisi ve mesleği ile ilgili yüksek öğrenim mezunu olup "Vaiz" kadrosuna atananlar için %175'ine,

b) (Değişik: 1/7/2010-6002/21 md.)Din Hizmetleri Sınıfına dahil kadrolarda bulunanlardan;

1. Yükseköğrenim mezunu olanlar için % 95'ine,

2. İmam-Hatip Lisesi mezunları için % 93'üne,

3. Diğerleri için % 89'una,

c) (Mülga: 11/10/2011-KHK-666/1 md.) (3)

d) (Ek: 1/7/2010-6002/21 md.) (a) ve (b) alt bentlerinde sayılanlardan ayrıca; başvaiz, başımam-hatip, Kur'an kursu başöğreticisi kadrolarına atananlara % 40'ına, uzman vaiz,

uzman imam-hatip, Kur'an kursu uzman öğreticisi ve başmüezzinlik kadrolarına atanana % 20'sine,

D) EMNİYET HİZMETLERİ TAZMİNATI (1)

a) Emniyet Hizmetleri Sınıfına dahil kadrolarda bulunanlardan;

1. Emniyet Genel Müdürü için % 335 ine,

2. Birinci Sınıf Emniyet Müdürlüğü kadrolarına atanana;

- Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Ankara, İstanbul ve İzmir İl Emniyet Müdürleri için % 285 ine,

- Daire başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Diğer İl Emniyet Müdürleri, Polis Koleji Müdürü ve Koruma Müdürleri için % 265 ine,

- Diğerleri için % 215 ine,

3. İkinci Sınıf Emniyet Müdürlüğü kadrolarına atanana için % 195 ine,

4. Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürlüğü kadrolarına atanana için % 185 ine,

5. Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürlüğü kadrolarına atanana için % 175 ine,

6. Emniyet Amirliği kadrolarına atanana için % 151 ine,

7. Başkomiser kadrolarına atanana için % 138 ine,

8. Komiser kadrolarına atanana için % 131 ine,

9. Komiser Yardımcılığı kadrolarına atanana için % 126 sine,

10. Diğerlerinden;

- 2, 3 ve 4 üncü derecelerden aylık alanlar için % 118 ine,

- 5, 6 ve 7 nci derecelerden aylık alanlar için % 111 ine,

- 8, 9, 10 ve 11 inci derecelerden aylık alanlar için % 102 sine,

11. (Ek: 24/4/2008-5757/3 md.) Çarşı ve Mahalle bekçileri için % 72'sine, (2)

12. Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde çevik kuvvet müdürlüklerine ait kadrolara atanmış olanlara ayrıca % 5 ine, (2)

b) (Mülga: 24/4/2008-5757/3 md.)

E) MÜLKİ İDARE AMİRLİĞİ ÖZEL HİZMET TAZMİNATI

Mülki İdare Amirliği Sınıfına dahil kadrolarda bulunanlardan;

a) Müsteşar için % 345 ine,

b) Olağanüstü Hal Bölge Valisi, İl Valileri ve Emniyet Genel Müdürü (Vali) için % 335 ine,(3)

c) Kurul Başkanı, Müsteşar Yardımcısı, 1.Hukuk Müşaviri, Genel Müdürler, Strateji Geliştirme Başkanı ile bu görevleri yürüten Merkezde görevli Valiler için % 330'una,(3)(4)

d) Merkezde görevli diğer Valiler için % 290 ina,

e) (Değişik: 1/7/2006-5540/5 md.) Diğerlerinden;

- 1 inci dereceden aylık alanlar için % 290'ına,

- 2 ve 3 üncü derecelerden aylık alanlar için % 280'ine,

- 4 ve 5 inci derecelerden aylık alanlar için % 260'ına,

- Diğer derecelerden aylık alanlar için % 240'ına,

- Kaymakam adayları için % 175'ine,

- Vali unvanını kazananlar hariç olmak üzere kaymakamlık unvanını kazandıktan sonra İçişleri Bakanlığı merkez teşkilâtında görev yapanlar ile merkez valilerine ayrıca % 30'una,

F) DENETİM TAZMİNATI

Özel Hizmet Tazminatı bölümünün;

a) (e), (f) ve (g) sırasında sayılanlardan:

- Kamu İktisadi Teşebbüslerindeki görevliler için % 10 una,

- Diğerleri için %30 una

b) (ğ), (h), (i) ve (j) sırasında sayılanlar için % 20 sine, (1)

G) ADALET HİZMETLERİ TAZMİNATI

Yüksek Mahkemeler, Yüksek Seçim Kurulu, Sayıştay, İl ve İlçe Seçim Kurulları, Adli, İdari, Askeri Yargıda (ceza infaz kurumları ve icra müdürlükleri personeli dahil) görevli bu Kanuna tabi personelden;

a) Genel İdare Hizmetleri Sınıfında bulunanlar için % 180 ine,

b) Yardımcı Hizmetler Sınıfında bulunanlar ile Teknik Hizmetler Sınıfında olduğu halde bu sınıfın özel hizmet tazminatından yararlanamayanlar için % 56 sına,

c) (Mülga: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)(2)

d) Cezaevi Müdürü, İnfaz ve Koruma Başmemuru, İnfaz ve Koruma Memurlarına ayrıca % 10 una,

H) Bu kanunda belirtilen hizmet sınıflarında olup da yukarıdaki bölümlerde yer alan tazminatlardan yararlanmayan personelden;

a) Yardımcı Hizmetler Sınıfına ait kadrolarda bulunanlar için % 45 ine,

b) Diğer hizmet sınıflarına ait kadrolarda bulunanlar için % 50 sine,

kadar, bu nispetleri aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca belirlenecek esas, ölçü ve nispetler dahilinde yukarıdaki tazminatlar ödenir.

Hizmetin niteliği itibariyle birden fazla özel hizmet tazminatı verilmesi gereken durumlarda bu tazminatlardan fazla olanı ödenir. Mülki İdare Amirliği Özel Hizmet Tazminatı, Emniyet Hizmetleri Tazminatı, Din Hizmetleri Tazminatı ve Adalet Hizmetleri Tazminatı (C ve G bölümlerinin (c) bentlerinde sayılanlar hariç) ödenenlere özel hizmet tazminatı ödenmez. (3)

III- Ortak Hükümler:

Bu zam ve tazminatların hangi işi yapanlara ve hangi görevlerde bulunanlara ödeneceği, miktarları, ödeme usul ve esasları ilgili kurumların yazılı isteği ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca bütün kurumları kapsayacak şekilde ve 154 üncü madde uyarınca katsayının Bakanlar Kurulunca değiştirilmesi durumu hariç yılda bir defa olmak üzere hazırlanır ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulur.

Ancak Milli İstihbarat Teşkilatı fiili kadrosuna dahil bulunanlara ödenecek iş güclüğü, iş riski, temininde güçlük ve mali sorumluluk zammının miktarları ile özel hizmet tazminatı oranları, ödeme usul ve esasları Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Başbakan tarafından belirlenir.

(Değişik: 6/7/1995 - KHK - 562/5 md.) Bu zam ve tazminatlara hak kazanmada ve bunların ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. Ancak;

a) Sağlık kurulu raporu üzerine verilen hastalık izinleri,

b) Kanser, verem ve akıl hastalıkları gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananların kullandığı hastalık izinleri,

c) Hastalıkları sebebiyle resmi yataklı tedavi kurumlarında yatarak tedavi gördükleri tedavi süreleri,

hariç olmak üzere bir takvim yılı içinde kullanılan hastalık izin süreleri toplamının 7 günü aşması halinde, aşan sürelerle isabet eden zam ve tazminatlar % 25 eksik ödenir.

Yurt dışına sürekli görevle görevlendirenlere bu zam ve tazminatlar ödenmez. Ancak bunlardan yurt içine geçici olarak geri çağrılanlardan yurt dışı aylıklarının kesilmesini gerektirecek kadar yurt içinde kalanlara, bu süre içinde zam ve tazminatları ödenir.

Kamu kurum ve kuruluşları (Mahalli İdareler dahil) bu maddede belirtilen zam ve tazminatları; hizmetin gerekleri ve mali imkanlarını dikkate alarak personeline Bakanlar Kurulunca belirlenen oran ve miktarlardan daha düşük bir oran ve miktar üzerinden ödeyebilirler.

Bu maddenin ikinci bölümünde yer alan tazminatlar damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi değildir.

Her sınıfın son aylık derecesi ve en çok aylık miktarı:

Madde 153 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK 2/5 md.)

Katsayı: (1)

Madde 154 – (Değişik: 13/7/1993 - KHK - 486/24 md.)

Aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge ve kıdem aylığı gösterge rakamlarının aylık tutarlarına çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısı ile memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylık katsayısı üçer veya altışar aylık dönemler itibarıyla uygulanmak üzere Genel Bütçe Kanunu ile tespit olunur. Ancak mali yılın ikinci yarısında, memleketin ekonomik gelişmesi genel geçim şartları ve Devletin mali imkanları gözönünde bulundurulmak suretiyle Bakanlar Kurulu bu katsayıları ikinci yarının tamamı veya üçer aylık dönemleri itibarıyla uygulanmak üzere değiştirmeye yetkilidir.

(1) Bu maddenin 2012 yılında uygulanması ile ilgili olarak 29/12/2011 tarihli ve 28157 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 21/12/2011 tarihli ve 6260 sayılı 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 21 inci maddesine bakınız.

Katsayılardaki değişiklik aylıklarda artış veya eksiliş sayılmaz.

Memurlara ödenecek aylık tutarları:

Madde 155 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/56 md.)

Bu kanunun 36 ncı maddesinde yer alan sınıflara ait gösterge tablosundaki rakamların, genel bütçe kanununda o yıl için tespit edilen katsayı ile çarpılması sonunda bulunacak miktar, sınıfların derece ve kademelerindeki memurların aylık tutarlarını gösterir.

Yurt dışında aylıklar: (1)

Madde 156 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/57 md.)

Kurumların yurt dışı kuruluşlarına dahil kadrolarında görev alan Devlet memurlarının aylıkları, 155 inci maddeye göre tespit edilen brüt aylık tutarın, Devlet Personel Başkanlığı Dışişleri ve Maliye bakanlıklarının görüşüne dayanılarak Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilecek emsal ile çarpılmasından hasil olacak miktar üzerinden ödenir. Asıl aylığın ödeme miktarı ile emsali tutarı arasındaki fark, her türlü vergiden müstesnadır.

(Mülga ikinci fıkra: 29/6/2012-6338/3 md.)

Dış memleketler aylık katsayısı:

Madde 157 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

156 ncı maddede yazılı katsayılar her yabancı memleketin ekonomik durumu, para ve geçim şartları ile memurun temsil görevi ve aile yükümlülüğü gözönünde tutulmak suretiyle saptanır ve aynı usul uyarınca değiştirilir.

Adayların aylıkları:

Madde 158 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Herhangi bir sınıfta aday olarak göreve başlayanlar bu Kanunun 54 üncü maddesindeki esaslara göre, girecekleri derecenin hak edecekleri kademe aylığını alırlar.

Aday memurlara, asaletleri tasdik edilinceye kadar kademe ilerlemesi uygulanmaz.

Asaleti onaylanan memurların kademe ilerlemeleri:

Madde 159 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Adaylık süresi sonunda bu Kanun hükümlerine göre asıl memurluğa atananların adaylıkta geçirdikleri süreler, kademe ilerlemelerinde ve derece yükselmelerinde değerlendirilir.

Kademe ilerlemesinde verilecek aylık:

Madde 160 – Kademe ilerlemesinde memur bir ileri kademeye ait göstergeye tekabül eden aylığı alır.

(Mülga ikinci fıkra: 13/2/2011-6111/117 md.)

Derece değişikliğinde verilecek aylık:

Madde 161 – (Değişik: 12/2/1982 - 2595/10 md.)

Derece yükselmesi veya daha aşağı bir dereceye atama halinde,

A) (Değişik: 26/6/1984 - KHK 241/8 md.) Bulunduğu dereceden yukarı derecelere atanan memur;

a) 68 nci maddenin (B) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yeni girdiği derecenin ilk kademe göstergesine,

b) Yeni girdiği derecenin ilk kademe göstergesi evvelce iktisap ettiği göstergeden düşük ise, iktisap ettiği göstergeye eşit olan kademenin göstergesine,

Tekabül eden aylığı alır.

Alt derecede eşit göstergeli kademe geçiren süre dikkate alınır.

B) Kazanılmış hak aylık derecelerinden daha aşağı bir dereceye atanan memur, kazanılmış hak aylık dereceleri saklı kalmak kaydıyla,

a) Atandığı derecede eski derecesinde almakta olduğu kademe göstergesine,

b) Atandığı derecede eşit gösterge yok ise, eski göstergesine en yakın kademenin göstergesine,

Tekabül eden aylığı alır.

Başka sınıfa geçen memurun alacağı aylık:

Madde 162 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/61 md.)

İstisnai memurluklardan ayrılanların durumu:

Madde 163 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/62 md.)

İstisnai memuriyetlere:

a) Bu Kanuna tabi kurumlardan atanmış olanlar, ayrıldıkları sınıfa dönmek istedikleri takdirde, istisnai memuriyetlerde geçirmiş oldukları süre, bu Kanunda derece terfii için belirtilen esaslara göre girebilecekleri yeni derecenin tayininde normal derece terfii sürelerine karşılık sayılır.

Bu gibilerin, derece terfii süresine karşılık sayılan süreden geri kalan kısmı kademe terfiinde dikkate alınır.

Bu gibiler, aynı şartlardan faydalanarak, 71 inci madde hükümlerine uyulmak kaydıyla, başka bir sınıfa da girebilirler.

b) Bu Kanuna tabi olmıyan kurumlardan atananlar, bu Kanuna tabi kurumlarda bir göreve atanmayı istedikleri takdirde, istisnai memuriyette geçirilen süre (a) fıkrasındaki esaslara göre ve girilecek derecenin sınav veya seçmesini başarmak kaydıyla, derece ve kademe ilerlemesine sayılır. Bu gibiler için adaylık hükümleri uygulanmaz.

Aylığın ödeme zamanı ve Esasları : (1)

Madde 164 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurlara aylıkları her ayın başında peşin ödenir. Emekliye ayrılma ve ölüm hallerinde o aya ait peşin ödenen aylık, geri alınmaz.

Sözleşmeli personelin ücretleri sözleşme şartlarına göre; geçici personelin gündelikleri gün hesabıyla hafta veya ay sonlarında ödenir.

(Ek: 5/7/1991 - KHK - 433/2 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 5/5/1992 tarih ve E. 1991/33, K. 1992/32 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 527/7 md.) Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu hükümlerine göre almakta bulunan Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri (sözleşmeli statüdeki personel dahil) ile kamu ve özel kesimde iş kanunlarına göre istihdam edilen işçilere çeşitli adlar altında yapılan nakdi ve aynı nitelikteki tüm ödemelerin hesaplanma kolaylığını ve basitliğini sağlamak amacıyla, bordro düzenlemesine, tahakkuk ve ödeme işlem ve sürelerine ilişkin esas ve usulleri tesbit etmeye, aydan daha kısa ya da daha uzun sürelerde yapılan ödemelerin aylık dönemler itibariyle tahakkuk ettirilmesi ve ödenmesine karar vermeye Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

(Ek: 5/7/1991 - KHK - 433/2 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 5/5/1992 tarih ve E. 1991/33, K. 1992/32 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK- 527/7 md.) Üçüncü fıkra kapsamına giren personelin her türlü özlük haklarının ve tahakkuk işlemlerinin belli merkezlerden yapılabilmesi ve ödemelerin bankacılık sistemi aracılığı ile gerçekleştirilmesi için gerekli düzenlemeleri yapmaya ve gerekli tedbirleri almaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Açıktan atanmada aylığa hak kazanma :

Madde 165 – (Değişik : 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

Bir göreve açıktan aday veya asıl memur olarak atananlar, göreve başladıkları günden itibaren aylığa hak kazanırlar.

Bu suretle göreve başlamada ilk aylık, gün hesabıyla ay sonunda ödenir.

Kademe ilerlemesinde aylığa hak kazanma :

Madde 166 – (Değişik : 12/2/1982 - 2595/11 md.)

Kademe ilerlemesinde Devlet Memuru, bu ilerlemeye müstehak olduğu tarihi takip eden ay başından itibaren aynı derecenin bir ileri kademesine ait aylığa hak kazanır.

Derece değişikliğinde aylığa hak kazanma:

Madde 167 – (Değişik: 30/5/1973 - KHK 5/7 md.)

Derece yükselmesinde veya daha aşağı derecelere atamada memur, yükseldiği veya atandığı derecenin görevine başladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren bu derecenin 161 inci maddeye göre kazandığı kademe aylığını alır.

(Ek: 12/2/1982 - 2595/12 md.) Ancak, yürütülmekte olan görevin niteliğinde bir değişme olmaması halinde derece yükselmesine ilişkin onayın geçerlilik tarihini takip eden ay başından itibaren bu derecenin 161 inci maddeye göre kazandığı kademe aylığını alır.

Başka bir sınıfa geçmede aylığa hak kazanma:

Madde 168 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK 2/5 md.)

Görev yeri değiştirilen memurların aylıkları:

Madde 169 – (Değişik - 28/3/1988 - KHK. 318/3 md.)

Buldukları yerden başka yerlerdeki görevlere nakledilen ve 62 nci maddede belirtilen süre içinde yeni görevlerinde işe başlayan memurlarla, yer değiştirme suretiyle başka kurumlara atanan memurların aylıkları, işe başladıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren yeni görev yerinde ödenir. Eski görev yerinde alınan aylıklar için kurumlar arasında herhangi bir hesaplaşma yapılmaz.

İzin veya geçici görevde iken görev yeri değiştirilen memurların aylıkları:

Madde 170 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

Kanuni izinlerin kullanılması sırasında veya geçici bir görevde iken asıl görev yeri değiştirilen memurların aylıkları, izin veya geçici görevin sona ermesine kadar eski görev yerlerinde kadro tasarrufundan ödenir.

Sayman ve sayman mutemetlerinin devir süreleri ve aylıkları:

Madde 171 – (Değişik : 17/9/2004 – 5234/1 md.)

Hesaplarını, görevi devralanlara devir zorunluluğu bulunan saymanların devir süresi yedi gündür. Devir teslim süresinin aylık ödeme zamanına rastlaması halinde bu aya ait aylıkları eski görev yerinde, kadro tasarrufundan ödenir.

Sayman mutemetleri için devir süresi iki gündür.

Görev yeri değiştirilenlerden eski görevlerine devamları tebliğ edilenlerin aylıkları:

Madde 172 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

Görev yerleri değiştirilen memurlardan görevlerine devamları kurumlarınca yazılı olarak tebliğ edilenlerin aylıkları eski görev yerlerinde kadro tasarrufundan ödenir.

Vekalet aylığına hak kazanma:

Madde 173 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK 2/5 md.)

Vekalet görevinin fiilen yapılması şartı:

Madde 174 – Vekalet aylıklarının ödenebilmesi için görevin fiilen yapılması şarttır.

Vekalet, ikinci görev aylık ve ücretleri ile diğer ödemeler:

Madde 175 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Bir göreve vekaleten atanan memurlara vekalet edilen görevin kadro derecesinin birinci kademesinin üçte biri, açıktan atananlara ise (Köy ve kasaba imamlığı kadrolarına atananlara 146 ncı maddede yazılı asgari ücret aylık tutarından aşağı olmamak üzere) üçte ikisi verilir. Buldukları yerden başka bir yerdeki bir göreve vekalet suretiyle atananlara, Harcırah Kanununun geçici görevle başka yere gönderilenlere ilişkin hükümleri uygulanır.

(Ek : 4/7/2001 - KHK- 631/5 md.) Ancak, kurum içinden veya diğer kurumlardan vekalet edenlere vekalet aylığı ödenebilmesi için, vekilin asilde aranan şartları taşıması zorunludur.

(Değişik: 26/6/1984 - KHK 241/9 md.) 88 inci maddeye göre ikinci görev verilen memurlara, bu görevleri karşılığında aylık ödenebilmesi için boş bir kadroya ait görevin ikinci görev olarak yürütülmesi gerekir. Bu şekilde görevlendirilenlere, görevlendirildikleri kadro derecesinin ilk kademe aylığının üçte ikisi ödenir. Ancak, sağlık grup başkanlığı, baştabip ve baştabip yardımcılığı hizmetlerinin ikinci görev olarak yürütülmesi halinde kadro şartı aranmaz ve bu hizmetleri yürütenlere almakta oldukları aylığın üçte ikisi ikinci görev aylığı olarak ödenir.(1)

(Değişik: 22/8/1989 - KHK - 378/4 md) Açıktan vekil olarak atananlar bu Kanunla memurlara tanınan sosyal haklardan da yararlanırlar ve bunlara ödenecek vekalet aylığının hesabına memuriyet taban aylığı da dahil edilir.

Ders ve konferans ücretleri:

Madde 176 – (Değişik: 3/4/1998 - 4359/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 21/3/2006 – 5473/3 md.) Bu Kanunun 89 uncu maddesine göre kendilerine ders görevi verilenlere, ders saati başına gündüz öğretimi için 140, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yarıyıl ve yaz tatillerinde, cumartesi ve pazar günleri ile saat 18.00'den sonra başlayan öğretim faaliyetleri için 150 gösterge rakamının bu Kanuna göre belirlenen aylık katsayısı ile çarpımından oluşan miktar üzerinden ek ders ücreti ödenir.

(Değişik ikinci fıkra: 27/3/2015 – 6639/9 md.) Bu ücretler, özel eğitime muhtaç öğrencilerin eğitim ve öğretim gördüğü kurumlarda görevli öğretmen ve yöneticiler ile bu

öğrencilere yönelik olarak açılan özel sınıf öğretmenlerine ve cezaevlerinde görevli öğretmenlere %25, Millî Eğitim Bakanlığı Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi kapsamında görev alan yönetici ve öğretmenlere %100 fazlasıyla ödenir.

Bu madde kapsamında ücretle ders vermek üzere yükseköğretim kurumlarından görevlendirilen öğretim elemanlarına 2914 sayılı Kanun hükümlerine göre ek ders ücreti ödenir.

Konferans ücreti her yıl bütçe kanunlarında gösterilir.(2)

Yolluk giderleri ve gündelikleri:

Madde 177 – Bu Kanun hükümlerine tabi Devlet memurlarından bir görevin ifası için sürekli veya geçici olarak görev yerinden ayrılanların yol giderleri ve gündelikleri, yolluklar hakkındaki özel kanun hükümlerine göre ödenir.

Sözleşmeli olarak çalıştırılanların yol masrafları ile gündelikleri sözleşmelerindeki şartlara göre ödenir.

Fazla çalışma ücreti:

Madde 178 – (Değişik: 5/7/1991 - KHK - 433/3 md.; İptal : Ana. Mah'nin 5/5/1992 tarih ve E. 1991/33, K. 1992/32 sayılı Kararı ile, Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 527/8 md.)

A) 99 ve 100 üncü maddeler hükümleri uyarınca tespit olunan günlük çalışma saatleri dışında;

a) Salgın hastalık ve tabii afetler gibi olağanüstü hallerin olması (Bu hallerin devamı süresince),

b) Fabrika, atelye, şantiye, işletme gibi yerlerde İş Kanununa tabi olarak işçi çalıştıran kurumlarca hizmetin gereği olarak işçi ile birlikte çalışma saatleri ve günü dışında çalışmanın zorunlu bulunması,

hallerine münhasır olmak üzere, yapılan fazla çalışmalar ücretle karşılanır.

Yukarıda sayılan hallerde yaptırılacak fazla çalışmanın süresi ve saat başına ödenecek ücret Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir

B) (İptal: Ana.Mah'nin 14/2/1997 tarih ve E: 1997/20, K: 1997/32 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 3/4/1998 - 4359/4)

Kurumlar gerektiği takdirde personelini günlük çalışma saatleri dışında fazla çalışma ücreti vermeksizin çalıştırabilirler. Bu durumda personele yaptırılacak fazla çalışmanın her sekiz saati için bir gün hesabı ile izin verilir. Ancak, bu suretle verilecek iznin en çok on günlük kısmı yıllık izinle birleştirilerek yılı içinde kullanılabilir.

Fazla çalışmanın uygulama esas ve usulleri Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir.

Milli İstihbarat Teşkilatı mensuplarına ödenecek fazla çalışma ücretleri ve diğer hususlar Başbakan tarafından onaylanacak bir talimatla tesbit edilir.

Temsil giderleri ve yönetmeliği:

Madde 179 – Hangi kurumlarda hangi sınıf ve kadrolardaki Devlet memurlarının görevler icabı temsili mahiyette masraf yapabilecekleri ve bu masrafların sarfı ile ilgili usul ve şartlar ve bunların sarf alanları ilgili kurumların görüşleri alınarak Maliye Bakanlığı ve Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı ile birlikte hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Sürekli görevle yurt dışında bulunan memurların aylıkları:

Madde 180 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Sürekli görevle yurt dışına atanan memurların aylıkları görevlerine başladıkları tarihten itibaren; sürekli görevle yurt dışına gönderilen veya kurumların yurt dışı kuruluşlarına dahil kadrolarında görev alan memurlardan görevlerine başladıktan sonra yurt içinde veya yurt dışında başka bir göreve atananların aylıkları ise atanma emrinin tebliği tarihini izleyen onbeşinci gün sonuna kadar 156 ncı maddedeki esaslara göre ödenir.

Yurt dışında bulunanlardan yerlerine atananların gelişine kadar bekleme emri alanların aylıkları, atama emirlerinin tebliğ tarihinden itibaren, iki ayı geçmemek üzere aynı maddeye göre ödenir.

(Ek : 4/7/2001 -KHK- 631/6 md.) Sürekli görevle yurt dışına atanan memurlara, yıllık izin ile 181 inci maddede belirtilen hal dışında, yurt içinde geçirilen süreler için yurt dışı aylığı ödenmez. Ancak, yurt dışı görev süresince toplam dört ayı geçmemek üzere, yurt içinde yataklı tedavi kurumlarında yatarak görülen tedavi süresince 156 ncı maddeye göre belirlenen emsal katsayısının 1/3'ü esas alınarak yurt dışı aylığı ödenir.

Yurt dışındaki memurlardan geçici görevle merkeze çağrılanların aylıkları:

Madde 181 – Sürekli görevle yurt dışına gönderilen Devlet memurları, geçici görevle en çok bir ay süre ile merkeze çağrılabilir. Bu süre içinde aylığı katsayılı ödenir.

Yurt dışında görevli memurlardan farklı katsayılı memlekete atananların aylıkları:

Madde 182 – Yukardaki maddelerde gösterilen memurların, aylıklarına uygulanmakta bulunan ödeme katsayılarından farklı ödeme katsayısı uygulanan bir başka memlekete naklen atanmalarında 180 inci madde hükmü uygulanır.

Hazarda eğitim ve manevra için silah altına alınanların aylıklarının ödenmesi:

Madde 183 – Hazarda muvazaflık hizmeti dışında eğitim ve manevra maksadiyle silah altına alınan Devlet memurlarının aylıkları kendi kurumlarınca tam olarak ödenir.

Devlet memurlarından rütbeli olanların rütbe aylığı tutarı, bağlı buldukları kurumdan aldıkları aylık tutarından fazla olanlara, aradaki fark askeri kurumlarına katılmaları veya yeni rütbeyi kazandıkları tarihten itibaren silah altında buldukları sürece Milli Savunma Bakanlığı tarafından ödenir.

Sferde muvazaflık hizmeti dışında silah altına alınan memurların aylıklarının ödenmesi:

Madde 184 – Seferde muvazaflik hizmeti dışında, silah altına alınan Devlet memurlarına rütbeli olsun olmasın silah altında buldukları sürece aylıkları aşağıdaki hükümlere göre ödenir.

A) Yedek subay, yedek askeri memur ve yedek astsubay olanların rütbelerine ait aylıkları Milli Savunma Bakanlığınca ödenir.

Bunların aylıkları bağlı buldukları kurumdan aldıkları aylık tutarından eksikse aradaki fark kurumlarınca ödenir

B) (A) bendi dışında kalan ve rütbesiz memurların aylıklarının tamamı kurumlarınca ödenir.

Sefer haline geçişte silah altında bulunan memurların aylıkları:

Madde 185 – Sefer haline geçiş sırasında 183 üncü maddeye göre silah altında bulunan Devlet memurlarının aylıkları adı geçen maddeye; sefer haline geçişten sonraki aylıkları 184 üncü maddeye göre ödenir.

Silah altına alınmazdan önce kadrolarından açıkta bulunanların aylıkları:

Madde 186 – Hazarda eğitim ve manevra veya seferde muvazaflik hizmeti dışında silah altına alınan Devlet memurlarından, silah altına alınmazdan önce kadroları kaldırılanlar, görevden uzaklaştırılanlar hakkında, silah altında buldukları sürece aşağıdaki hükümler uygulanır:

A) Bunlardan yedek subay, yedek askeri memur veya yedek astsubay olanların rütbe aylıklarının açık aylıklarından fazla veya eksik olmasına göre haklarında 183 ve 184 üncü madde hükümleri uygulanır.

B) (A) bendi dışında kalan ve rütbesiz memurlara kanuni hakları olan açık aylığının verilmesine devam olunur.

KISIM - VI

Sosyal Haklar ve Yardımlar

Emeklilik hakları:

Madde 187 – Devlet memurlarının emeklilik ve malûllük hallerinde kendilerinin, ölümleri halinde dul ve yetimlerinin sahip buldukları haklar emeklilik kanunlarıyla düzenlenir.

Hastalık ve analık sigortası:

Madde 188 – A) Devlet memurlarının hastalık, analık ve görevden doğan kaza ile mesleki hastalık,

B) Devlet memurlarının eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve çocuklarının hastalık ve analık,

C) Bir kanuna dayanılarak emekli veya malûllük aylığı alanların (Sosyal Sigortalar Kurumunca uygulanan iş kazaları ile meslek hastalıkları, malûllük ve yaşlılık sigortalarından gelir veya aylık bağlananlar hariç) hastalık ve analık,

Ç) (C) bendinde belirtilen emekli veya malûllük aylığı alanların aile fertlerinin hastalık ve analık,

D) Bir kanuna dayanılarak dul veya yetim aylığı alanların (Sosyal Sigortalar Kurumundan gelir veya aylık alanlar hariç) hastalık ve analık.

Hallerinde, gerekli sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Bu sigorta yardımları özel kanunlarla düzenlenir.

Bu sigortalardan tanınan hak ve sağlanan yardımlar, genel sosyal sigorta rejimleri ile kabul edilen hak ve yardımlardan az olamaz.

Yeniden işe alıştırma:

Madde 189 – Malûllük aylığı bağlanan Devlet memurlarından çalışma gücünün artırılacağı umulanlar eski sınıflarında veya yeni sınıf veyahut meslekte çalışabilmelerini sağlamak üzere işe alıştırılmaya tabi tutulabilirler.

İşe alıştırmanın ne suretle ve hangi esaslara göre yapılacağı özel kanununda gösterilir.

Ek sosyal sigorta ve Yardımlaşma:

Madde 190 – (Mülga: 12/2/1982 - 2595/19 - a)

Memurların sosyal tesis ihtiyaçları:

Madde 191 – (Yeniden düzenleme: 29/11/1984 - KHK 243/29 md.)

Devlet Memurları için lüzum ve ihtiyaç görülen yerlerde çocuk bakımevi ve sosyal tesisler kurulabilir.

Bunların kuruluş ve işletme esas ve usulleri Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığınca birlikte hazırlanacak genel yönetmelikle belirlenir.

Devlet memurları için konut kredisi:

Madde 192 – (Yeniden düzenleme: 29/11/1984 - KHK 243/30 md.)

Devlet Memurlarından T. C. Emekli Sandığına tabi hizmeti 10 yıl ve daha fazla olanlara, istekleri üzerine Toplu Konut Fonundan özel şartlarla ve öncelikle konut kredisi verilebilir.

Bu krediden faydalanma şartları ile kredi borcunun memurlardan tahsili ve her yıl ödenecek toplam kredi tutarı gibi diğer hususlar Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Devlet memurları için konut:

Madde 193 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/69 md.)

Devlet memurlarının lüzum ve zaruret görülen yerlerle kiralık konut ihtiyaçları, İmar ve İskan Bakanlığınca tespit edilerek Bakanlar Kurulunca onanacak programlar gereğince, genel ve katma bütçelere her yıl konulacak ödeneklerle tesis edilecek fondan karşılanır.

Bu madde hükmü özel kanunlarla düzenlenir.

Bazı devlet memurları için konut tahsisi:

Madde 194 – (Mülga: 9/11/1983 - 2946/12 md.)

Mahrumiyet yeri ödeneği:

Madde 195 – (Mülga: 2/12/1993 - 3920/2 md.)

Ödeme usulü ve mahrumiyet yeri derecesi:

Madde 196 – (Mülga: 2/12/1993 - 3920/2 md.)

Miktarı:

Madde 197 – (Mülga: 2/12/1993 - 3920/2 md.)

Mahrumiyet yeri ödeneğinin ödenme usulü:

Madde 198 – (Mülga: 2/12/1993 - 3920/2 md.)

Öğrenim bursları ve yurtları:

Madde 199 – Mahrumiyet yerlerinde çalışan Devlet memurları görev yerlerinde çocuğunun girmesi gereken orta dereceli okul bulunmadığı takdirde, bu dereceli okullarda okuma hakkını kazanmış bulunan çocuklarını yatılı okullarda okutmak isterlerse, pansiyon ücret indiriminden faydalanırlar.

Bu indirim her yıl bütçe kanunu ile tesbit olunan pansiyon ücretlerinden en azının çocukların her biri için % 50 si oranındadır. İndirim sonucunda meydana çıkan fark Devlet bütçesinden ödenir.

Ancak, memurlar çocuklarını daha yüksek ücretli okul pansiyonlarından veya Milli Eğitim Bakanlığının denetimi altında faaliyette bulunan özel pansiyonlardan faydalandırmak isterlerse aradaki ücret farkı kendileri tarafından ödenir.

Sınıfta kalan çocuklar için burs verilemeyeceği:

Madde 200 – Pansiyonlarda ücret indiriminden faydalanan memurların çocukları sınıfta kalırlarsa aynı sınıf için ikinci sene bu haktan faydalanamazlar.

Mahrumiyet yerinden başka yere atanan, ölen, emekliye ayrılanların burs haklarının devamı:

Madde 201 – Öğrenim yılı içinde mahrumiyet yeri ödeneğine tabi olmayan yerlerdeki bir göreve atanan veya ölen veyahut emekliye ayrılan memurların çocukları için yapılan indirim, buldukları ders yılı sonuna kadar kendi isteğiyle atananlar için de, atandıkları tarihteki taksit dönemi sonuna kadar devam eder.

Aile yardımı ödeneği: (1)

Madde 202 – Evli bulunan Devlet memurlarına aile yardımı ödeneği verilir.

(Değişik: 27/6/1989 - KHK - 375/10 md.) Bu yardım, memurun her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi için 1500, çocuklarından her biri için de 250 gösterge rakamının (72 nci ay dâhil olmak üzere 0-6 yaş grubunda yer alan çocuklar için bir kat artırımlı) aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktar üzerinden ödenir. (Mülga ikinci cümle: 13/2/2011-6111/117 md.) Eşlerden birine iş akdi veya toplu sözleşme gereği çocukları için yapılan aile yardımı ödeneği daha düşük ise, yalnız aradaki fark ödenir. (Ek: 9/4/1990 - KHK - 418/7 md.; iptal: Ana. Mah'nin 5/2/1992 tarih ve E. 1990/22, K. 1992/6 sayılı Kararı ile, Yeniden düzenleme:18/5/1994 - KHK - 527/9 md.) Bu fıkrada yer alan gösterge rakamlarını 3 katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.(2)(3)

Dul memurların çocukları için yukarıdaki fıkralar hükmü uygulanır.

Boşanma veya ayrılık vukuunda mahkeme bu yardımın hangi tarafa ve ne oranda verileceğini de kararında belirtir.

Devlet memurunun, geçimini sağladığı üvey çocukları için de bu ödenek verilir.

Aile yardımı ödeneğinin ödeme usulü:

Madde 203 – Aile yardımı ödeneği Devlet memurlarına her ay aylıklarıyla birlikte ödenir.

Karı ve kocanın her ikisi de memur iseler bu ödenek yalnız kocaya verilir.

Aile yardımı ödenekleri hiç bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir ve borç için haczedilemez.

Aile yardımı ödeneğine hak kazanma:

Madde 204 – Memur, eş için ödenen aile yardımı ödeneğine evlendiği; çocuk için ödenen yardıma da çocuğunun doğduğu tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanır.

Aile yardımı ödeneği hakkını kaybetme:

Madde 205 – Memur, eş için ödenen aile yardımı ödeneği hakkını eşinden boşanma veya eşinin ölümü, çocuk için ödenen yardım ödeneği hakkını da çocuğun ölümü veya 206 ncı maddedeki hallerin vukuunu takip eden aybaşından itibaren kaybeder.

Çocuk için aile yardımı ödeneği verilmeyecek haller:

Madde 206 – Aşağıdaki hallerde çocuklar için aile yardımı ödeneği verilmez:

1. Evlenen çocuklar,

2. (Değişik: 21/4/2005-5335/28 md.) 25 yaşını dolduran çocuklar (25 yaşını bitirdiği halde evlenmemiş kız çocukları ile çalışmayacak derecede malûllükleri resmi sağlık kurulu raporuyla tespit edilenler için süresiz olarak ödeneğin verilmesine devam olunur.),

3. Kendileri hesabına ticaret yapan veya gerçek veya tüzel kişiler yanında her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışan çocuklar (Öğrenim yapmakta iken tatil devresinde çalışanlar hariç),

4. Burs alan veya Devletçe okutulan çocuklar.

Doğum yardımı ödeneği:

Madde 207 – (Değişik birinci ve ikinci fıkralar: 20/6/1984 - KHK 241/11 md.)

Devlet memurlarından çocuğu dünyaya gelenlere 2500 gösterge rakamının aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktarda doğum yardımı ödeneği verilir.(1)

Ana ve babanın her ikisi de Devlet memuru iseler ödenek yalnız babaya verilir. Eşlerden birine iş akdi veya toplu sözleşme gereği yapılan doğum yardımı ödeneği daha yüksek ise, memur olan eşe ayrıca doğum yardımı ödeneği ödenmez, daha düşük ise yalnız aradaki fark ödenir.

Mahkemelerce verilen ayrılık süresi içinde doğan çocuklar için bu yardım anaya verilir.

Doğum yardımı Ödeneği hiç bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve ödeme emri aranmaksızın saymanlarca derhal ödenir. Bu yardım borç için haczedilemez.

Ölüm yardımı ödeneği:

Madde 208 – (Değişik birinci fıkra: 6/7/1995 - KHK - 562/4 md.) Devlet memurlarından: memur olmayan eşi ile (...) (1) aile yardımı ödeneğine müstehak çocuğu ölenlere en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) tutarında, memurun ölümü halinde sağlığında bildiri ile gösterdiği kimseye, eğer bildiri vermemiş ise eşine ve çocuklarına, bunlar yoksa ana ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) iki katı tutarında, ölüm yardımı ödeneği verilir. (1)

Ölüm yardımı ödeneği, hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve ödeme emri aranmaksızın saymanlarca derhal ödenir. Bu yardım borç için haczedilemez.

Yurt dışında sürekli görevde bulunan memurlara verilecek ölüm yardımı ödeneğinde 156 ıncı maddede yazılı katsayı uygulanmaz.

Tedavi yardımı:

Madde 209 – (Mülga: 31/5/2006-5510/106 md.)

Cenaze giderleri:

Madde 210 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

Devlet memurlarının ölümü halinde cenaze giderleri (cenazenin başka yere nakil dahil) kurumlarınca ödenir. Sürekli veya geçici görevle veyahut 78 inci maddeye göre yurt dışında bulunan Devlet memurlarından ölenlerin ve yurt dışında sürekli görevlerde bulunanların eşleri, bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve (...) (2) çocuklarının cenazelerini yurda getirmek için yapılması zorunlu olan giderler kurumlarınca karşılanır.

209 uncu madde ile bu madde hükümleri Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarının görüşleri alınmak suretiyle Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak yönetmeliğe göre uygulanır.

Giyecek yardımı:

Madde 211 – Devlet memurlarından hangilerinin ne şekilde giyecek yardımından faydalanacakları Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelik ile tespit olunur.

Yiyecek yardımı:

Madde 212 – Devlet memurlarının hangi hallerde yiyecek yardımından ne şekilde faydalanacakları ve bu yardımın uygulanması ile ilgili esaslar Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelik ile tespit olunur.

Yakacak yardımı:

Madde 213 – (Mülga: 27/6/1989 - KHK 375/32 md.) (1)

(31/7/1970 tarih ve 1327 sayılı Kanun ile bu araya eklenen numarasız "Ek Madde" 4/7/2001 tarih ve 631 sayılı KHK ile bu Kanuna 152 nci madde olarak işlenmiş ve yerine konulmuştur.)

KISIM - VII

Devlet Memurlarının Yetiştirilmesi

Kurumların memurlarını hizmet içinde yetiştirme esasları:

Madde 214 – (Değişik : 31/7/1970 - 1327/72 md.)

Devlet memurlarının yetiştirmelerini sağlamak, verimliliğini artırmak ve daha ileriki görevlere hazırlamak amacıyla uygulanacak hizmet içi eğitim, Devlet Personel Başkanlığı tarafından ilgili kurumlarla birlikte hazırlanacak yönetmelikler dahilinde yürütülür.

Eğitim birimleri:

Madde 215 – Her kurumda, yetiştirme faaliyetlerini düzenlemek, yürütmek ve değerlendirmekle görevli bir "Eğitim birimi" kurulur. Birden çok birim kurulan kurumlarda bunlardan biri "Merkez Eğitim Birimi" adını alır.

Eğitim merkezleri:

Madde 216 – Kurumlar kendi eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim merkezleri açabilirler. Kurumlar arası eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararnamesiyle, kurumlar arası eğitim merkezleri de açılabilir.

Eğitim birim ve merkezlerinin kuruluş ve işleyişleri Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınmak suretiyle kurumlarınca hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Devlet memurları eğitimi genel planı:

Madde 217 – Devlet memurları eğitimi genel planı, Maliye ve Milli Eğitim Bakanlıklarıyla Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Devlet Planlama Teşkilatı ve ilgili kurumların görüşleri alındıktan sonra Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararnamesiyle yürürlüğe konulur.

Yurt dışında yetiştirme:

Madde 218 – Devlet memurları, yabancı memleketlerin hizmetle ilgili kurumlarında veya yetiştirme - eğitim merkezlerinde de yetiştirilebilirler.

Bunlardan sınıflarının kapsadığı hizmetlerin niteliği bakımından, aynı zamanda belirli bir dalda öğrenim ve ihtisas yapması gerektiği kurumları ve Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığınca kararlaştırılmış olanlara öğrenim veya ihtisas yapma müsaadesi verilebilir.

Bu maddede söz konusu olan Devlet memurları hakkında 79 uncu madde hükümleri uygulanır.

Rapor verme:

Madde 219 – Kurumlar yıllık eğitim programlarına göre yapmakta oldukları eğitim çalışmalarının sonuçlarını her altı aylık dönemin bitiminden en geç bir ay sonra Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığına bir raporla bildirmek zorundadırlar.

Koordinasyon ve denetleme:

Madde 220 – Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı kurumları yurt içi ve yurt dışı eğitim programlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında yol göstermek, yetiştirme faaliyetlerini koordine etmek ve denetlemekle görevlidir.

Devlet memurluğuna eleman yetiştirilmesi:

Madde 221 – Kurumlar belirli sınıflardaki memurluklara eleman yetiştirmek amacıyla:

A) Kendi bünyeleri içerisinde mesleki öğretim ve eğitim yapabilirler.

B) Yurt içindeki öğrenim kurumlarında öğrenci okutabilir ve ihtisas yaptırabilirler.

C) Dış memleketlerde öğrenci okutabilir ve ihtisas yaptırabilirler.

Seçme usulü:

Madde 222 – Kurumlarca yurt içinde veya yurt dışında okutulacak öğrenciler yarışma sınavı ile seçilirler.

Öğrenci okutma şartlarını düzenleyen yönetmelikler:

Madde 223 – Hangi kurumların ve sınıfların eleman ihtiyaçlarını karşılamak üzere okul ve kurslar açabileceği, yurt içinde veya dışında hangi öğrenim dallarında öğrenci okutabileceği, okutulacak öğrencilerin ayrılma ve seçilme usulleri, çalışmalarının izlenip

denetlenmesi, çıkarılma veya geri çağırılma usulleri, ilgili kurumların ve Devlet Planlama Teşkilatının görüşleri alınmak suretiyle, Milli Eğitim ve Maliye Bakanlıklarıyla Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları yönetmeliklerde belirtilir.

Öğrenimi sırasında Devlet hesabına okuma hakkını kaybeden veya öğrenim kurumunu terk edenler için kurumlarınca yapılmış masraflar kendilerinden faizi ile birlikte tahsil olunur. Özel kanun ve yüklenme senedi hükümleri saklıdır.

Mecburi hizmet:

Madde 224 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK - 12/1 md.; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

İlgili Bakanlığın isteği, Devlet Personel Başkanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi ile Bakanlar Kurulunca belirtilen her derecedeki öğretim kurumları ve öğretim dalları dışında kalan kurum ve dallarda Devlet tarafından okutulanlardan,

a) Yurtiçinde Devlet hesabına okutulan öğrenciler (Tatiller dahil) öğrenim süreleri kadar,

b) Yurtdışındaki öğretim kurumlarında Devlet hesabına öğrenimlerini bitiren öğrenciler (Tatiller dahil) öğrenim sürelerinin iki katı kadar,

Mecburi hizmetle yükümlüdürler.

(Değişik: 14/1/1988 - KHK - 311/2.md.) Yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak veya staj yapmak üzere 3 ay ve daha fazla süre ile dış memleketlere gönderilen memurlara gönderilme şekillerine bakılmaksızın yurtdışında kaldıkları sürenin iki katı kadar mecburi hizmet yüklenir.

Mecburi hizmet yükümlülüğününün 13/12/1960 tarihli ve 160 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin a, b, d fıkraları kapsamına giren kurumlar arasında devri mümkündür. Mecburi hizmetle yükümlü bulunanlar, yarışma sınavına tabi tutulmaksızın atanırlar. (1)

Mecburi hizmetle ilgili yükümlülükler:

Madde 225 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Mecburi hizmetle yükümlü bulunanlar yetiştirme, eğitim veya staj sürelerinin bitiminden itibaren en çok iki ay içinde kurumlarına başvurmak zorundadırlar.

Bunlardan;

a) Başvurma tarihinden itibaren en geç 3 ay içinde bir göreve atanmayanların mecburi hizmet yükümlülükleri kalkar. Mecburi hizmetin (d) fıkrasına göre krediye dönüştürülmesi istendiği takdirde bu süre istemin karara bağlandığı tarihten başlar. Bu durumun oluşuna kendi kusuru ile sebep olan memurlar bundan doğan zararı tazminle yükümlüdürler.

b) Başvurmayanlar veya atanma için gerekli belgelerini tamamlamayanlar yol giderleri de dahil olmak üzere, kendilerine kurumlarınca yapılmış bulunan bütün giderleri yüzde elli fazlasıyla ödemek zorundadırlar.

c) Atanıp da yükümlü buldukları mecburi hizmeti bitmeden ayrılmış veya bir ceza sebebiyle memurluktan çıkarılmış olanlar mecburi hizmetlerinin eksik kalan kısmı ile orantılı tutarı yüzde elli fazlasıyla ödemek zorundadırlar.

d) Hizmetlerine lüzum olmadığına ilgili kurumun teklifi ve Maliye Bakanlığının uygun görüşüne dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilenlerin mecburi hizmet yükümlülükleri krediye dönüştürülebilir.

e) İlk ve orta dereceli okullar ile, kurslarda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okutulan parasız yatılı öğrencilerin mecburi hizmetlerine, bu kanuna tabi kurum ve kuruluşlarda ihtiyaç olmaması halinde Milli Eğitim Bakanlığı bunların mecburi hizmet yükümlülüğünü kaldırmaya yetkilidir. Bu fıkraya göre kurumların, ihtiyacı olup olmadığı bir aylık süre verilmek ve Resmi Gazete'de ilan edilmek suretiyle tespit olunur.

Askerlikte geçen süre mecburi hizmetten sayılmaz.

Mecburi hizmetini yapmakta iken yasama organına seçilenlerin yükümlülükleri seçildikleri sürece ertelenir.

KISIM - VIII

Çeşitli Hükümler

Danışma kurulları:

Madde 226 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Yüksek danışma kurulu:

Madde 227 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Kamu personeli yüksek kurulu karar verme usulü:

Madde 228 – (Mülga: 30/5/1974 - KHK 12/7 md.; aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/7 md.)

Devlet memurları yüksek kurulu:

Madde 229 – (Mülga: 30/5/1974 - KHK 12/7 md.; aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/7 md.)

Diğer personel için kurulacak kurullar:

Madde 230 – (Mülga: 30/5/1974 - KHK 12/7 md.; aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/7 md.)

Kamu personeli bilgi sistemi: (1)

Madde 231 – (Değişik: 13/2/2011-6111/114 md.)

Devlet Personel Başkanlığı, kuruluş kanunlarına ve bütçe türlerine bağlı kalınmaksızın, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat yapılarına ve personeline ilişkin konularda, gerekli gördüğü bilgi ve belgeleri kamu kurum ve kuruluşlarından talep eder. Kamu kurum ve kuruluşları bu bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

Kamu kurum ve kuruluşları; atama, yer değiştirme, görevde yükselme, unvan değişikliği ve Devlet Personel Başkanlığınca belirlenecek diğer personel hareketlerini bildirmek zorundadır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar ile istisna tutulacak kamu kurum ve kuruluşları Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Türk silahlı kuvvetlerinde çalışan memurlara uygulanmıyacak maddeler:

Madde 232 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliğinin, Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununun ve bunlar hakkında halen yürürlükte bulunan diğer mevzuatın uygulanmasını sağlama bakımından Türk Silahlı Kuvvetlerinde çalışan sivil memurlar, sözleşmeli ve geçici personel ile işçiler hakkında bu kanunun;

Çalışma saatleri hakkındaki 99 uncu,

Günlük çalışma saatlerinin tespiti hakkındaki 100 üncü,

Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmette çalışma saat ve usulünün tespiti hakkındaki 101 inci, fazla çalışma ücreti hakkındaki 178 inci,

Görevden uzaklaştırmaya yetkilileri sayan 138 inci,

maddeleri hükümleri uygulanmaz.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde çalışan memurlara uygulanmaya devam olunacak hükümler:

Madde 233 – Bu kanunun 7 nci bölümünde yer alan "Disiplin" e ait 124, 136 ncı maddelerindeki hükümlerin Türk Silahlı Kuvvetlerinde çalışan sivil memurlar ile sözleşmeli ve yevmiyeli personel hakkında uygulanmasından, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanun ve Yönetmeliği, Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanunu ve konu ile ilgili diğer hükümleri saklıdır.

İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri öğrenim üyeleri ve yardımcılarına uygulanmıyacak maddeler:

Madde 234 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK 2/5 md.)

Dışışleri Bakanlığınca derhal gerekli görülecek kadrolar:

Madde 235 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/73 md.)

22 Ocak 1962 tarihli ve 1 sayılı kanunun değiştirilmesi:

Madde 236 – (22/1/1962 - 1 sayılı Kanunun 1 inci maddesini değiştiren hüküm olup, sözkonusu kanun 9/10/1984 - 3053 sayılı kanunun 6 ncı maddesiyle yürürlükten kaldırılmakla hükmü kalmamıştır.)

EK MADDELER

Ek Madde 1 – (29/12/1966 - 819 sayılı ek Kanunun 1 inci maddesi hükmü olup, ek madde haline getirilmiştir; Mülga: 25/6/1974 - 1765/7 Geçici md.)

Ek Madde 2 – (29/12/1966 - 819 sayılı ek Kanunun 2 nci maddesi hükmü olup, ek madde haline getirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Madde 3 – (29/12/1966 - 819 sayılı ek Kanunun 3 üncü maddesi hükmü olup, ek madde haline getirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Madde 4 – (29/12/1966 - 819 sayılı ek Kanunun 4 üncü maddesi hükmü olup, ek madde haline getirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Madde 5 – (29/12/1966 - 819 sayılı ek Kanunun 5 inci maddesi hükmü olup, ek madde haline getirilmiştir; Mülga: 25/6/1977 - 1765/7 Geçici md.)

Ek Madde 6 – (5/12/1968 - 1069/3 md. ile gelen Ek 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Madde 7 – (5/12/1968 - 1069/3 md. ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Kurumlar arası geçici süreli görevlendirme: (1)

Ek Madde 8 – (31/7/1970 - 1327/74 md. ile gelen Ek 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Değişik: 13/2/2011-6111/115 md.)

Memurlar, geçici görevlendirme yapmak isteyen kurumun talebi ve çalıştıkları kurumun izni ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında aşağıda belirtilen şartlarla geçici süreli olarak görevlendirilebilir:

a) Yurtdışında görevlendirilen güvenlik görevlileri hariç olmak üzere, memurun görevlendirileceği kurumda göreve ilişkin 4 üncü ve daha yukarı bir dereceden boş bir kadronun bulunması şarttır.

b) Geçici süreli görevlendirilen memurlar, geçici süreli olarak görevlendirildikleri kurumların mevzuatına uymakla yükümlüdür.

c) Geçici süreli olarak görevlendirilen memurlar, yurtdışında görevlendirilen güvenlik görevlileri hariç olmak üzere, aylıkları ile diğer malî ve sosyal haklarını kurumlarından alır. Bu memurların kadroları ile ilişkileri, kendi sınıf ve derecelerindeki terfi ve emeklilik hakları devam eder.

d) Geçici süreli görevlendirme süresi bir yılda altı ayı geçemez. Yurtdışında görevlendirilen güvenlik görevlileri için geçici görevlendirme süresi en çok iki yıldır; gerekli görülmesi hâlinde bu süre bir katına kadar uzatılabilir.

e) Geçici süreli görevlendirmenin, memurların göreviyle ilgili olması şarttır.

f) Geçici süreli görevlendirmede memurun muvafakati aranır.

Birinci fıkrada belirtilen hâller dışında memurlar, kamu yararı ve hizmet gerekleri sebebiyle ihtiyaç duyulması hâlinde kurumlarınca, Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü

alınarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarında altı aya kadar geçici süreli olarak görevlendirilebilir. (1)

Geçici süreli görevlendirme şartları :

Ek Madde 9 – (31/7/1970 - 1327/74 md. ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Değişik: 15/5/1975 - 1897/1 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Madde 10 – (31/7/1970 - 1327/74 md. ile gelen Ek 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.) Bu kanun konusu ile ilgili hükümler buna ek olarak yapılacak kanunlarda yer alır.

Ek Madde 11 – (31/7/1970 - 1327/74 md. ile gelen Ek 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Mülga: 23/12/1972 - KHK 2/5 md.)

Ek Madde 12 – (31/7/1970 - 1327 sayılı Kanunun 92 nci maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek madde numarası teselsül ettirilmiştir.) Bu Kanunun (2) ve diğer personel kanunlarının uygulanması için Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı bu kanunlar kapsamına giren kurumlarla Devlet bütçesinden finanse edilen bütün kurumlarda organizasyon ve metot araştırmaları, kadro analizleri ve diğer gerekli bütün incelemeleri yaparlar. Kadro talepleri ile ödenek taleplerinin uzun vadeli plan ve programlara dayanması şarttır.

Bu fonksiyonları yürütmek için Genel Kadro Kanunu ile Maliye Bakanlığına Devlet bütçe uzmanı ve Devlet Personel Başkanlığına Devlet Personel Uzmanı kadroları verilir.

Devlet bütçe uzmanları ile Devlet personel uzmanları, kurumlarda, kadro ve ödenek talepleri ile ilişkili her türlü incelemeleri yapmaya ve evrakı tetkik etmeye yetkilidir.

Diğer hususlar ve çalışma metotlarının ayrıntıları görev ve çalışma yönetmelikleri ile düzenlenir.

Ek Madde 13 – (31/7/1970 - 1327 sayılı Kanunun 93 üncü maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Madde 14 – (15/5/1975 - 1897 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek madde numarası teselsül ettirilmiştir.) Bu kanunun uygulanması ile ilgili konularda kurumlar, bağlı veya ilgili oldukları Bakanlık eliyle Devlet Personel Başkanlığına bu dairenin bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığı kanaliyle başvururlar. Bu başvurularla ilgili işlemlerin yürütülme usul ve esasları Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Ek Madde 15 – (15/5/1975 - 1897 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek madde numarası teselsül ettirilmiştir.) Bu kanunda geçen "Devlet Memuru" deyimini, belediyeler ve il özel idareleri ile bunların kurdukları birlikler memurlarını da kapsar.

Ek Madde 16 – (15/5/1975 - 1897 sayılı Kanunun 5 inci maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek madde numarası teselsül ettirilmiştir. ; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Madde 17 – (15/5/1975 - 1897 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek madde numarası teselsül ettirilmiştir. ; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Madde 18 – (20/2/1979 - 2183 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek madde numarası teselsül ettirilmiştir. ; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Kıyafet mecburiyeti:

Ek Madde 19 – (12/5/1982 - 2670/42 md. ile gelen Ek 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.) Devlet memurları, kanun, tüzük ve yönetmeliklerin öngördüğü kılık ve kıyafet kurallarına uymak mecburiyetindedirler.

İkamet mecburiyeti:

Ek Madde 20 – (12/5/1982 - 2670/42 md. ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Bazı görevlere atamalar:

Ek Madde 21 – (12/5/1982 - 2670/42 md. ile gelen ek 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Madde 22 – (30/12/1982 - 2771 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 31/5/2006-5510/106 md.)

Ek Madde 23 – (26/6/1984 - KHK - 241/35 md. ile gelen madde hükmü olup, madde numarası teselsül ettirilmiştir. Mülga: 12/4/1990 - KHK - 420/15 md.)

Ek Madde 24 – (26/6/1984 - KHK - 241/36 md. ile gelen madde hükmü olup, madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Aylıklarını personel kanunlarına göre almakta olanlara müteakip ayın aylığına mahsuben Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığınca müştereken belirlenecek esaslar dahilinde avans ödenebilir. Bu şekilde yapılacak avans ödemeleri, ait olduğu aylıkla birlikte kanuni kesintilere tabi tutulur ve ilgililerin ölümü halinde geri alınmaz.

Ek Madde 25 – (26/6/1984 - KHK - 241/38 md. ile gelen madde hükmü olup, madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Madde 26 – (26/6/1984 - KHK - 241/39 md. ile gelen madde hükmü olup, madde numarası teselsül ettirilmiştir; Değişik: 23/1/1987 - KHK - 269/1 md.)

a) (Değişik: 4/9/1990 - KHK - 418/9 md.; iptal Ana. Mah.'nin 5/2/1992 tarih ve E. 1990/22, K. 1992/6 sayılı Kararı ile;Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 527/10 md.) Bu Kanuna ekli IV sayılı cetvelde unvanları yazılı görevlerde bulunanlara hizarlarında gösterilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda makam tazminatı ödenir. Makam tazminatı damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve ödemelerde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. Bu tazminattan yararlananlara ayrıca yüksek hâkimlik tazminatı ödenmez.

b) (Değişik: 18/5/1987 - KHK-281/4 md.) Bu görevlerde (...) (1) makam tazminatını almaya müstahak oldukları tarihten itibaren toplam iki yıl süre ile çalıştıktan sonra emekliye ayrılanlara yukarıdaki fıkraya göre bulunacak miktarın tamamı (926 sayılı Kanuna tabi profesörlere yarısı) hayatta buldukları sürece her ay T.C. Emekli Sandığına ödenir. T.C. Emekli Sandığı bu ödemeleri üç aylık devreler halinde faturası karşılığında Hazine'den tahsil eder.(2)

926 sayılı Kanuna tabi bulunan profesörlere bu maddenin (a) ve (b) fıkralarına göre ödenecek tazminatın, rütbelerinin karşılığı makam tazminatından az olması halinde, rütbelerinin karşılığı makam tazminatı ödenir.

(Son fıkra mülga: 23/2/1995 - KHK - 547/13 md.)

Ek Madde 27 – (29/11/1984 - KHK - 243/55 md. ile gelen madde hükmü olup, madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

657 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerinde 13/12/1960 gün ve 160 sayılı Kanunun dördüncü maddesine yapılan atıflar 8/6/1984 gün ve 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili maddelerine yapılmış sayılır.

Ek Madde 28 – (Mülga: 2/12/1993 - 3920/2 md.)

Ek Madde 29 – (18/5/1987 - KHK - 281/7 md. ile gelen madde hükmü olup, madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Milli İstihbarat Teşkilatında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılmasına dair hükümleriyle bağlı olmaksızın; Başbakan tarafından belirlenecek uzmanlığı gerektiren alanlarda, Başbakan onayı ile kadro karşılık gösterilmek kaydıyla sözleşmeli personel çalıştırılabilir.

68 yaşını geçmemek kaydıyla Müsteşar sözleşmeli olarak çalıştırılabilir ve sosyal güvenlik kurumlarından almakta oldukları aylıkları kesilmez.

Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları, ücret miktarı ve her çeşit ödemeleri ile diğer hakları Başbakan tarafından tespit edilir.

Bu şekilde çalıştırılacak sözleşmeli personel, aksine talepler olmadığı takdirde T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilir; bunlar hakkında 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Ek Madde 30 – (30/12/1987 - KHK - 306/4 md. ile gelen madde hükmü olup, madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Madde 31 – (Ek:17/5/1990 - 3649/1 md.)

Bu Kanun kapsamına giren ve görevleri sebebiyle haklarında kamu davası açılmış olup da beraat edenlerin;

a) Vekâlet verdikleri avukata, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre ödedikleri ücret,

b) Belgelendirilmiş olmak kaydıyla dava ile ilgili olarak yaptıkları masraflar,

Kurumların bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

Ek Madde 32 – (Ek: 9/4/1990 - KHK - 418/12 md.; İptal: Ana. Mah'nin 5/12/1992 tarih ve E. 1990/22, K. 1992/6 sayılı Kararı ile, Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 527/11 md.) (1)(2)

Eğitim ve öğretim Hizmetleri Sınıfına dahil öğretmen unvanlı kadrolarda görevli olup; fiilen öğretmenlik yapanlara (ilköğretim ve okul müdürleri ile yardımcıları, cezaevi okullarında çalışan öğretmenler, yönetici, eğitim uzmanı ve eğitim uzman yardımcıları dahil (...)(2)) her öğretim yılında bir defaya mahsus olmak üzere ve öğretim yılının başladığı ay içinde Milli Eğitim Bakanı tarafından belirlenecek tarihte Bakanlar Kurulunca belirlenecek miktarda, öğretim yılına hazırlık ödeneği ödenir.

Bu ödenek damga vergisi hariç diğer vergi ve kesintilere tabi tutulmaz.

Ek Madde 33 – (Ek: 23/2/1995 - KHK - 547/10 md.; Değişik: 21/1/2010-5947/10 md.)

Yataklı tedavi kurumları, seyyar hastaneler, ağız ve diş sağlığı merkezleri, aile sağlığı merkezleri, toplum sağlığı merkezleri ve 112 acil sağlık hizmetlerinde haftalık çalışma süresi dışında normal, acil veya branş nöbeti tutarak, bu nöbet karşılığında kurumunca izin kullanmasına müsaade edilmeyen memurlar ile sözleşmeli personele, izin suretiyle karşılanamayan her bir nöbet saati için (nöbet süresi kesintisiz 6 saatten az olmamak üzere), aşağıda gösterilen gösterge rakamlarının aylık katsayısı ile çarpılması sonucu hesaplanacak tutarda nöbet ücreti ödenir. (Ek cümle: 2/1/2014 - 6514/10 md.) Bu ücret yoğun bakım, acil servis ve 112 acil sağlık hizmetlerinde tutulan söz konusu nöbetler için yüzde elli oranında artırımlı ödenir. Ancak ayda aile sağlığı ve toplum sağlığı merkezlerinde 60 saatten, diğer yerlerde ve hiçbir şekilde 130 saatten fazlası için ödeme yapılmaz. Bu ücret damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. (3)

(Değişik tablo: 27/3/2015-6639/10 md.)

	Gösterge
a) Eğitim görevlisi, başasistan, uzman tabip	150
b) Tabip, tıpta uzmanlık mevzuatında belirtilen dallarda, bu mevzuat hükümlerine göre uzmanlık belgesi alan tabip dışı personel, aynı dallarda doktora belgesi alanlar	135
c) Diş tabibi ve eczacılar	120
ç) Mesleki yükseköğrenim görmüş sağlık personeli	90
d) Lise dengi mesleki öğrenim görmüş sağlık personeli	75
e) Diğer personel	55

Bu madde hükmü, üniversitelerin yataklı tedavi kurumlarında çalışan ve 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 50 nci maddesinin (e) bendi kapsamında

bulunanlar ile yataklı tedavi kurumlarında çalışan ve 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Kanunun ek 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında bulunanlar hakkında da uygulanır. (2)

İcap nöbeti tutan ve bu nöbet karşılığında kurumunca izin kullanmasına müsaade edilmeyen memurlar ile sözleşmeli personele, izin suretiyle karşılanamayan her bir icap nöbeti saati için, icap nöbeti süresi kesintisiz 12 saatten az olmamak üzere, yukarıda nöbet ücreti için belirlenen ücretin yüzde 40'ı tutarında icap nöbet ücreti ödenir. Bu şekilde ücretlendirilebilecek toplam icap nöbeti süresi aylık 120 saati geçemez.

Bu madde uyarınca yapılacak ödemeler, döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermaye bütçesinden karşılanır.

Yurtdışı Eğitim Masraflarının Tahsili

Ek Madde 34 – (Ek: 1/8/1996 - 4160/2 md.)

İlgili kanunlarına göre; öğrenim yapmak, yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak, staj yapmak veya benzeri bir nedenle geçici süreli görevlendirilmek suretiyle, üç ay veya daha fazla süre ile yurtdışına gönderilen kamu personeli yurtdışında buldukları sürenin iki katı kadar mecburi hizmetle yükümlüdürler. Bu şekilde yurt dışına gönderilecek personelden, örneği Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanmış "Yüklenme Senedi ile Muteber İmzalı Mütessesil Kefalet Senedi" alınır.

Anılan personelin mecburi hizmet yükümlülüğünü yerine getirmeden veya tamamlamadan görevinden ayrılması, müstafi sayılması ya da bir ceza ile görevine son verilmesi halinde, kendileri için kurumlarınca fiilen döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar aynı döviz cins ve miktarı üzerinden borçlandırılır. Döviz borcu toplamından mecburi hizmetin tamamlanan kısmı için hesaplanan miktar indirilir. Hesaplanan borç miktarı, ilgilinin durumu ve ödettirilecek meblağ dikkate alınarak azami

beş yıla kadar taksitlendirilebilir. Borç miktarı ilgili tarafından Türk Lirası ile ödenir ve yapılan ödeme miktarı tahsil tarihindeki T.C. Merkez Bankasınca tespit ve ilan edilen efektif satış kuru üzerinden dövize çevrilerek yukarıda belirlenen şekilde hesaplanan döviz borcundan mahsup edilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 17/9/2004 – 5234/1 md.) Yönetmelikle belirlenen başarısızlık ve geri çağırılma hallerinde de ilgililer için fiilen döviz olarak yapılmış olan her türlü masrafların tamamı aynı esaslara göre ödettirilir. Bu yönetmelik Maliye ve Millî Eğitim bakanlıklarının görüşü üzerine Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanır.

30.4.1992 tarih ve 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 19 uncu maddesine 492 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen (ı) bendi kapsamında bulunanlar hakkında üçüncü fıkra hükmü, 8.4.1929 tarih ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun ve diğer kanun hükümleri uyarınca yurtdışına gönderilen öğrenciler hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

Kendi imkânları ile yurtdışında öğrenim gören öğrenciler bu madde hükmünün dışındadır.

Yurt İçinde Okutulan Öğrencilerin Mecburi Hizmet Yükümlülüğü

Ek Madde 35 – (Ek: 1/8/1996 - 4160/2 md.)

Kamu kurum ve kuruluşları tarafından personel kanunları ve diğere özel kanunlarda yer alan hükümlere göre bu maddenin yürürlüğe girdiğı tarihten itibaren okutulacak yeni öğrencilere mecburi hizmet yükümlülüğü getirilemez.

Bu maddenin yürürlüğe girdiğı tarihte mecburi hizmet karşılığı okutulmakta olan öğrenciler, mezuniyetlerinden veya memuriyete atanmalarından sonra kurumlarından mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılmasını talep edebilirler. Bu takdirde başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın, mecburi hizmet yükümlülüğü ve tazminat borçları (1.1.1995 tarihinden önce mecburi hizmet yükümlülüğünü ihlal edenlerin borçları dahil) ortadan kalkar.

Yurtdışında okutulanlar ile Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından okutulanlar hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

Bakanlıklar arası Ortak Kültür Komisyonu tarafından yurt dışında görevlendirme

Ek Madde 36 – (Ek : 4/7/2001 -KHK- 631/8 md.)

Türk kültürünün yurt dışında tanıtılması, yayılması ve korunması, yurt dışındaki Türk vatandaşları ile soydaşların kültürel bağlarının korunması, güçlendirilmesi ve dini konularda aydınlatılması ile Türk dilinin öğretilmesi amacıyla, bu Kanun ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi personel arasından, Bakanlıklar arası Ortak Kültür Komisyonu tarafından yurt dışında görevlendirilenler, bu görevleri süresince aylıklı izinli sayılırlar ve bunlara ayrıca, görevlendirildikleri ülkede sürekli görevle bulunan ve 9 uncu derecenin 1 inci kademesinden aylık alan bekar meslek memuruna ödenmekte olan yurt dışı aylığının %60'ını geçmemek üzere hiçbir vergiye tâbi tutulmaksızın Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilecek miktarda ödeme yapılır. Bu şekilde yurt dışında görevlendirilen personele aynı veya nakdi olarak yapılan diğere ödemeler bu ödemededen mahsup edilir. (1)

Kapsama dâhil personel, yurt dışı görevleri karşılığında diğere kurumlar tarafından ödeme yapılması suretiyle Bakanlıklar arası Ortak Kültür Komisyonu tarafından bu maddeye göre görevlendirilebilir.

Bu madde uyarınca yurt dışında görevlendirilecek personelin unvanı, sayısı, nitelikleri, seçim esas ve usulleri, görev yerleri ve süreleri, izinleri, yurt dışındaki görevlerinin sona erdirilmesi ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğere esas ve usuller, Dışişleri, Milli Eğitim ve Kültür Bakanlıkları ile Diyanet İşleri Başkanlığı ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının görüşleri ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.(2)

Ek Madde 37 – (Ek : 4/7/2001 -KHK- 631/8 md.)

36 ncı maddenin "Ortak Hükümler" bölümünün (B) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan hükümlerin, yükselinebilecek derece ve kademeler hakkındaki sınırlamaları, 67 nci madde hükmünün uygulanmasında dikkate alınmaz.

Yurt dışı eğitim

Ek Madde 38 – (Ek : 17/9/2004 - 5234/1 md.)

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yetiştirilmek amacıyla lisansüstü (yüksek lisans, doktora) eğitim için yurt dışına gönderilecek öğrenci, araştırma görevlisi ile kamu görevlileri, Yükseköğretim Kurulu tarafından tespit edilen yabancı yüksek öğretim kurumlarında eğitim görebilirler. Lisansüstü eğitime ilişkin giderler, fatura veya benzeri gider belgesinin bizzat öğrenim görülen yüksek öğretim kurumu tarafından düzenlenmesi koşuluyla ödenir. Eğitim amacıyla yurt dışına gönderilecek kamu görevlilerinin öğrenim konuları, çalışmakta oldukları birimlerin görev alanları ile doğrudan ilgili olmak zorundadır.

Bu şekilde gönderileceklerin sayıları, kurum ve kuruluş bütçelerine bu amaçla konulan ödenek tutarını aşmayacak şekilde tespit edilir.

Ek Madde 39- (Ek: 1/7/2005-5378/21 md.) (1)

Devlet memurlarının, hayatını başkasının yardım veya bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede engelli olduğu sağlık kurulu raporu ile tespit edilen eşi, çocukları ile kardeşlerinin, memuriyet mahalli dışında resmî veya özel eğitim ve öğretim kuruluşlarında eğitim ve öğretim yapacaklarının özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından belgelendirilmesi hâlinde, ilgilinin talebi üzerine eğitim ve öğretim kuruluşlarının bulunduğu il veya ilçe sınırları dahilinde kurumunda bulunan durumuna uygun boş bir kadroya ataması yapılır.

Ek Madde 40- (Ek: 3/6/2011-KHK-643/9 md.; Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.)

Mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle alınan ve 36 ncı maddenin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan kadrolara atanmak amacıyla kurumlarca yapılacak olan özel yarışma sınavlarına başvurularda üst yaş sınırı; özel mevzuatında yer alan yaş şartına ilişkin hükümlere bağlı kalınmaksızın giriş sınavının yapıldığı yılın ocak ayının birinci günü itibarıyla otuz beş yaşını doldurmamış olmak şeklinde uygulanır.

Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları tarafından mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle yapılacak alımlarda da birinci fıkra hükmü uygulanır.

Uzman istihdamı

Ek Madde 41- (Ek: 11/10/2011-KHK-666/3 md.)(2)

Adalet, Dışişleri, İçişleri ve Millî Savunma Bakanlıklarının, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının ve Bakanlar Kurulunca belirlenen bakanlık bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatları ile Genelkurmay Başkanlığı ve kuvvet komutanlıklarının merkez karargâhlarında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edilebilir. Bakanlık bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatlarında istihdam edilecek uzman ve uzman yardımcısı kadro unvanlarını tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Uzman yardımcılığına atanabilmek için; 48 inci maddede sayılan şartlara ek olarak, yapılacak yarışma sınavında başarılı olma ve (...) (1) en az dört yıllık lisans eğitimi veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden veya bu bakanlıklar ve kurumlarca yürütülen kurumsal hizmet gerekleri çerçevesinde en az dört yıllık lisans eğitimi veren ve yönetmelikle belirlenen yükseköğretim kurumlarından ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçindeki veya yurtdışındaki öğretim kurumlarından mezun olma şartı aranır. (1)

Uzman yardımcılarını mesleğe özel yarışma sınavı ile alınır. Uzman yardımcılığı giriş sınavı merkezi sınav sonuçlarına göre; yazılı ve sözlü sınav veya yalnızca sözlü sınavdan oluşur. Öğrenim dalları itibarıyla belirlenecek uzman yardımcılığı kadrolarına giriş sınavı için, eleme sınavı sonucunda aranacak puan türleri, taban puanları ve sınavda alınan başarı derecelerine göre çağrılacak aday sayısı tespit edilerek, giriş sınavı duyurusuyla ilan edilir. Ancak, giriş sınavına çağrılacak aday sayısı, atama yapılacak kadro sayısının yirmi katından, yalnızca sözlü sınav yapılması hâlinde sözlü sınava çağrılacak aday sayısı giriş sınavı duyurusunda belirtilen kadronun dört katından fazla olamaz. Yazılı sınav, kurumun görev alanına göre yönetmelikle belirlenen konulardan yapılır. Yazılı sınav sonucunda yetmiş puandan az olmamak üzere, en yüksek puandan başlanarak giriş sınavı duyurusunda belirtilen kadronun dört katına kadar aday sözlü sınava çağrılır. Sözlü sınav, adayların;

- a) Sınav konularına ilişkin bilgi düzeyi,
- b) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü,
- c) Liyakati, temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu,
- d) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,
- e) Genel yetenek ve genel kültürü,
- f) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,

yönlerinden değerlendirilerek, ayrı ayrı puan verilmek suretiyle gerçekleştirilir.

Adaylar, komisyon tarafından üçüncü fıkranın (a) bendi için elli puan, (b) ile (f) bentlerinde yazılı özelliklerin her biri için onar puan üzerinden değerlendirilir ve verilen puanlar ayrı ayrı tutanağa geçirilir. Bunun dışında sözlü sınav ile ilgili herhangi bir kayıt sistemi kullanılmaz. Sınav komisyonu, kurum içinden veya dışından yönetmelikle belirlenen kişilerden oluşur. Sözlü sınavda başarılı sayılmak için, komisyon başkan ve üyelerinin yüz tam puan üzerinden verdikleri puanların aritmetik ortalamasının en az yetmiş olması şarttır. Başarı puanı en yüksek olan adaydan başlanmak suretiyle giriş sınavı duyurusunda belirtilen uzman yardımcısı kadro sayısı kadar asıl adayın isimleri ilan edilir. Yapılan sınavlarda başarılı olmak şartıyla, giriş sınavı duyurusunda belirtilen uzman yardımcısı kadro sayısının yarısını geçmemek üzere komisyon tarafından belirlenen sayıda yedek adayın isimlerini kapsayan bir liste belirlenerek ilan edilir.

Uzman yardımcılığına atananlar, en az üç yıl çalışmak ve istihdam edildikleri birimlerce belirlenecek konularda hazırlayacakları uzmanlık tezi, oluşturulacak tez jürisi tarafından kabul edilmek kaydıyla, yapılacak yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Süresi içinde tezlerini sunmayan veya tezleri kabul edilmeyenlere tezlerini sunmaları veya yeni bir tez hazırlamaları için altı ayı aşmamak üzere ilave süre verilir. Yeterlik sınavında başarılı olanların uzman kadrolarına atanabilmeleri, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından asgari (C), Dışişleri Uzmanlığı için asgari (B) düzeyinde veya dil yeterliği bakımından bunlara denkliği kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan başka bir belgeye yeterlik sınavından itibaren en geç iki yıl içinde sahip olma şartına bağlıdır. Sınavda başarılı olamayanlar veya sınava girmeye hak kazandığı hâlde geçerli mazereti olmaksızın sınav hakkını kullanmayanlara, bir yıl içinde ikinci kez sınav hakkı verilir. Verilen ilave süre içinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenler, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar ile süresi içinde yabancı

dil yeterliliği şartını yerine getirmeyenler, uzman yardımcısı unvanını kaybederler ve kurumlarında durumlarına uygun memur unvanlı kadrolara atanırlar.

Uzman ve uzman yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavı ile uzman ve uzman yardımcısıyla ilgili diğer hususlar, Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak kurumlarınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

İkinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralarda yer alan hükümler, 36 ncı maddenin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen uzman ve uzman yardımcılardan merkez teşkilatına ait kadrolarda bulunanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı yasama uzman ve yasama uzman yardımcıları ile 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (III) sayılı Cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların uzman ve uzman yardımcılarını hakkında da uygulanır. (1)(2)

Bakanlık bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatlarında bu madde uyarınca istihdam edilen uzman ve uzman yardımcılarını ile Genelkurmay Başkanlığı ve kuvvet komutanlıklarının merkez karargâhlarında istihdam edilen Silahlı Kuvvetler Uzmanları ve Silahlı Kuvvetler Uzman Yardımcıları, bu madde ile bakanlıkların merkez teşkilatı için oluşturulan uzman ve uzman yardımcılarını için mevzuatında öngörülmüş olan mali ve sosyal haklar ile 36 ncı maddenin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendi hükmünden aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlanırlar. (3)

Ek Madde 42 - (Ek: 11/10/2011-KHK-666/3 md.)

36 ncı maddenin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen unvanlı kadrolar ile kamu kurum ve kuruluşlarının yarışma ve yeterlik sınavıyla atanan kadro ve pozisyonlarına alınacak personele ilişkin yapılacak sınavlara; kanunlarında belirtilen fakülte ve/veya bölümlerin yanısıra ilgili kamu kurum ve kuruluşunca yürütülen kurumsal hizmet gerekleri çerçevesinde en az dört yıllık lisans eğitimi veren ve yönetmeliklerinde belirlenen yükseköğretim kurumlarından ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçindeki veya yurtdışındaki öğretim kurumlarından mezun olanlar da başvurabilir.

KISIM - IX

Geçici Hükümler

Sınıf hakkındaki tekliflerin iki ay zarfında bildirilmesi:

Geçici Madde 1 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/76 md.)

Düzenlenecek kadroların Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye Bakanlığına bildirilmesi:

Geçici Madde 2 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/76 md.)

İntibak işlemlerinin başlangıç tarihi:

Geçici Madde 3 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK-2/5 md.)

Sınıflara girecek personelin intibakını yapacak merci:

Geçici Madde 4 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK 2/5 md.)

Memurların intibakında mali esaslar:

Geçici Madde 5 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Daimi hizmetlilerin intibakında mali esaslar:

Geçici Madde 6 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Geçici hizmetlilerin intibakında mali esaslar:

Geçici Madde 7 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK 2/5 md.)

Kadroya bağlı yevmiyeli personel ile işçilerin intibakında mali esaslar:

Geçici Madde 8 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Belirli sınıflara döneceklerin kıdem hakkı:

Geçici Madde 9 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/82 md.)

Belirli sınıflara dönecekler:

Geçici Madde 10 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/82 md.)

Öğretmenlik mesleğine döneceklere tanınan kıdem hakkı:

Geçici Madde 11 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/82 md.)

Memuriyet dışında sağlık hizmetleri ve teknik hizmetlerde çalışmış olanların geçmiş hizmetlerinin değerlendirilmesi:

Geçici Madde 12 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesinde çalıştırılan personele uygulanacak mali hükümler:

Geçici Madde 13 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

İntibak işlerinde uyulacak esas ve ölçüler:

Geçici Madde 14 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/85 md.)

Eski hükümlerin kimlere uygulanacağı:

Geçici Madde 15 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/85 md.)

Ödeneklerle ilgili eski hükümlerin uygulanma süresi:

Geçici Madde 16 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK 2/5 md.)

Kademelerde ve kademe içinde intibak:

Geçici Madde 17 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/85 md.)

334 sayılı kanundan faydalananların emekli ikramiyesi:

Geçici Madde 18 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/85 md.)

İntibak hükümlerinin şekil ve şartlarının yönetmelikte belirtilmesi:

Geçici Madde 19 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/85 md.)

Bu Kanunda öngörülen tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar eskilerinin hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı:

Geçici Madde 20 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ödemelerin başlangıç tarihi:

Geçici Madde 21 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/87 md.)

İntibak ve uygulama komisyonu:

Geçici Madde 22 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK 2/5 md.)

Geçici Madde 23 – (Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Geçici Madde 24 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK 2/5 md.)

Geçici Madde 25 – (Ek: 19/3/1969 - 1136/196; Mülga: 26/2/1975 - 1238/6 md.)

Geçici Madde 26 – (12/5/1982 - 2670/43 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Geçici Madde 27 – (12/5/1982 - 2670/43 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Geçici Madde 28 – (12/5/1982 - 2670/43 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Geçici Madde 29 – (12/5/1982 - 2670/43 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Geçici Madde 30 – (12/5/1982 - 2670/43 md. ile gelen Geçici 5 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Geçici Madde 31 – (16/6/1988 - KHK - 331/8 md. ile gelen geçici madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Geçici Madde 32 (1) – (Ek:12/5/1989 - KHK 368/3 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Geçici Madde 33 – (Ek : 4/7/2001 - KHK- 631/9 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Geçici Madde 34- (Ek: 29/6/2006-5535/3 md.)

78 inci maddeye göre yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, eğitimin herhangi bir aşamasında istifa etmiş olmaları nedeniyle kadrolarıyla ilişkileri kesilenler, sürelerinin bitiminde mecburi hizmetlerini tamamlamak üzere görevlerine başlamayıp çekilmiş sayılanlar, görevlerine başlayıp da yükümlü buldukları mecburi

hizmetini bitirmeden görevlerinden ayrılanlar, mecburi hizmetle yükümlü buldukları süre içerisinde memurluktan çıkarılmış olanlar ile yükümlü buldukları mecburi hizmetini bitirmeden mecburi hizmetin devredilmesine imkân bulunmayan başka bir göreve geçmiş olanlardan haklarında borç takibi işlemi devam edenler, bu maddenin yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içerisinde başvurmaları halinde, kendilerine döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar için, imzaladıkları yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümleri dikkate alınmaksızın ve ilgililere ödeme yapma sonucunu doğurmaksızın, kendilerine döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar için;

a) Bunlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin yürürlüğe girdiği 5/8/1996 tarihinden sonra yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanlar hakkında, anılan maddenin ikinci fıkrası hükümlerine göre bu Kanunun yayımı tarihinden önceki süreler için faiz uygulanmaksızın hesaplama yapılır.

b) 5/8/1996 tarihinden önce yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanlar hakkında, ilgili adına fiilen ödemenin yapıldığı tarihteki T.C. Merkez Bankasıncı tespit ve ilân edilen efektif satış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek bulunacak tutar ile bu tutara sarf tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre için 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere tespit ve ilân edilen kanunî faiz işletilerek hesaplama yapılır. Ancak, bu hükümlere göre hesaplama yapılması sonucunda borçlunun aleyhine bir durum ortaya çıkması halinde (a) bendi hükümleri uygulanır.

Hesaplanan borç miktarı, ilgilinin durumu ve ödettirilecek meblağ dikkate alınarak azamî beş yıla kadar taksitlendirilebilir. Bunların daha önce ödemiş oldukları tutar ile mecburi hizmetlerinde değerlendirilen sürelerle isabet eden tutar, anılan madde uyarınca belirlenecek tutardan düşülür.

Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, borcunun tamamını ödemedi veya mecburi hizmetini tamamlamadan vefat edenlerin borç yükümlülükleri ortadan kalkar. Buna bağlı olarak, borçlunun kendisi, mirasçıları ve kefilleri hakkında her türlü borç yükümlülükleri ortadan kaldırılır ve her türlü borç takibi işlemlerine son verilir.

Avukatlık vekâlet ücreti

Geçici Madde 35 – (Ek: 1/7/2006-5538/6 md.)

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünde hukuk müşaviri olarak görev yapanlar ile 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 27 nci maddesiyle anılan genel müdürlükler adına ihdas edilen hukuk müşaviri kadrolarına atanan personele, mahkemelerce takdir edilip ilgili idarelerin hesaplarında avukatlık vekâlet ücreti olarak yer alan tutarlardan karşılanmak üzere 146 ncı maddede belirtilen limit çerçevesinde 2006, 2007 ve 2008 yıllarında da avukatlık vekâlet ücreti ödenir. İlgili genel müdürlüklerin muhasebe hizmetlerinin yürütüldüğü taşra muhasebe birimlerinin hesaplarında bulunan avukatlık vekâlet ücretlerinin tamamı bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ayın sonunda, merkez muhasebe birimlerinin hesaplarında 31/12/2008 tarihi itibarıyla kalan avukatlık vekâlet ücretlerinin tamamı ise anılan tarihte gelir kaydedilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilâtı kadrolarında hukuk müşaviri ve avukat olarak görev yapanlara, mahkemelerce takdir edilip ilgili idarelerin hesaplarında avukatlık vekâlet ücreti olarak yer alan tutarlardan karşılanmak üzere 2003, 2004, 2005 ve 2006 yıllarına ilişkin olarak, bu yıllarda avukatlık vekâlet ücretinden yararlanmamış olmaları kaydıyla 146 ncı maddede belirtilen limit çerçevesinde 2/2/1929 tarihli ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekalet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanmak suretiyle avukatlık vekâlet ücreti ödenir.

Geçiş hükümleri:

Geçici Madde 36 – (Ek: 13/2/2011-6111/116 md.)

A) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tutulmakta olan sicil dosyaları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen beşinci yılın sonuna kadar muhafaza edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce olumsuz sicil almış olan memurların itirazları ve bu itirazların sonuçlandırılması hakkında, 657 sayılı Kanunun bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla değiştirilen veya yürürlükten kaldırılan sicile ilişkin hükümleri uygulanır.

B) Bu maddenin yayımı tarihinden önceki son altı yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlardan 37 nci maddede yer alan bir üst dereceye yükseltme uygulamasından yararlanmamış olanlar hakkında, bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla değiştirilen 37 nci maddenin değişiklikten önceki hükmü uygulanır. Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla değiştirilen 37 nci maddede yer alan sekiz yıllık süre, ilk sekiz yıllık dönem için, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki;

- a) Son beş yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için üç yıl,
 - b) Son dört yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için dört yıl,
 - c) Son üç yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için beş yıl,
 - d) Son iki yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için altı yıl,
 - e) Son sicil notu doksan ve daha yukarı olanlar için yedi yıl,
- olarak uygulanır.

C) Bu maddenin yayımı tarihinden önceki son altı yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlardan bir kademe ilerlemesi uygulamasından yararlanmamış olanlar hakkında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla değiştirilen 64 üncü maddenin ikinci fıkrasının değişiklikten önceki hükmü uygulanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla değiştirilen 64 üncü maddenin dördüncü fıkrasında yer alan sekiz yıllık süre, ilk sekiz yıllık dönem için, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki;

- a) Son beş yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için üç yıl,
- b) Son dört yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için dört yıl,
- c) Son üç yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için beş yıl,
- d) Son iki yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için altı yıl,

e) Son sicil notu doksan ve daha yukarı olanlar için yedi yıl, olarak uygulanır.

D) 657 sayılı Kanunun bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla değiştirilen hükümleri gereğince, ilgililere geriye dönük olarak herhangi bir şekilde malî ve sosyal hak sağlanamaz ve hiçbir şekilde ödeme yapılmaz.

Geçici Madde 37-(Ek: 2/6/2011- KHK-632/1 md.)

Kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatı ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, ayın veya haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatleri gibi kısmi zamanlı çalışanlar ile yükseköğretim kurumlarının araştırma-geliştirme projelerinde proje süreleriyle sınırlı olarak çalışanlar hariç olmak üzere, 4 üncü maddenin (B) fıkrası ve 10/7/2003 tarihli ve 4924 sayılı Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca vizenlenmiş veya ihdas edilmiş sözleşmeli personel pozisyonlarında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte çalışmakta olan ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan otuz gün içinde yazılı olarak başvurular, pozisyonlarının vizeli olduğu teşkilat ve birimde, bulunduğu pozisyon unvanıyla aynı unvanlı 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerde yer alan memur kadrolarına, bulunduğu pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrosu olmaması halinde, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak ve sözleşmeli personel pozisyonlarına ilişkin vize cetvellerindeki nitelikler dikkate alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığınca müştereken belirlenen memur kadrolarına, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış gün içinde kurumlarınca atanırlar.

4 üncü maddenin (B) fıkrası ve 4924 sayılı Kanun uyarınca çalışmakta iken bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce askerlik, doğum, milletvekili ve mahalli idareler genel ve ara seçimleri ile ücretsiz izin nedenleriyle görevlerinden ayrılanlardan ilgili mevzuatına göre yeniden hizmete alınma şartlarını kaybetmemiş olanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. Bunlar için birinci fıkrada belirtilen süreler yeniden hizmete alındıkları tarihten itibaren başlar.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 4 üncü maddenin (B) fıkrası ve 4924 sayılı Kanun uyarınca çalışmakta iken 24/11/2004 tarihli ve 5258 sayılı Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun hükümlerine göre aile hekimliği uygulamasında görev alanlar hakkında görevlerinden ayrılmalarına gerek kalmaksızın bu madde hükümleri uygulanır.

Bu madde hükümlerine göre memur kadrolarına atananların, 4 üncü maddenin (B) fıkrası ve 4924 sayılı Kanun uyarınca sözleşmeli personel pozisyonlarında geçirdikleri hizmet süreleri, öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilir. Bunlar, atandıkları kadronun mali ve sosyal haklarına göreve başladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz.

Bu madde kapsamında memur kadrolarına atananlara iş sonu tazminatı ödenmez. Bu personelin önceden iş sonu tazminatı ödenmiş süreleri hariç, iş sonu tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı

Kanunu uyarınca ödenecek emekli ikramiyesine esas toplam hizmet süresinin hesabında dikkate alınır.

Bu madde kapsamında sözleşmeli personelin atanacağı memur kadroları, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerde yer alan sınıf, unvan ve derecelerine uygun olmak şartıyla, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilerek kurumların 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş ve memur kadrolarına atananların pozisyonları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar ile iptal edilen pozisyonlar; unvanı, sınıfı, adedi, derecesi, teşkilatı ve birimi belirtilmek suretiyle birinci fıkrada belirtilen altmış günlük sürenin bitiminden itibaren iki ay içinde Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Bu maddenin uygulamasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı yetkilidir.

Geçici Madde 38-(Ek: 3/6/2011-KHK-643/10 md.)(1)

Bu Kanunun ek 40 ıncı maddesi ile yapılan düzenleme; bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden önce duyurusu yapıp başvuru süresi bitmiş olan giriş sınavları hakkında uygulanmaz. Bu sınavlarda yaş şartına ilişkin olarak duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 39- (Ek: 11/10/2011-KHK-666/4 md.) (1)

Adalet, Dışişleri ve İçişleri Bakanlıkları, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ve Bakanlar Kurulunca belirlenen bakanlık bağlı kuruluşlarında uzman ve uzman yardımcılıkları ile bakanlıkların 36 ncı maddenin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen merkez teşkilatına ait uzman ve uzman yardımcısı unvanlı kadrolarda kullanılmak üzere genel idare hizmetleri sınıfından üçüncü dereceli ikibin adet uzman, dokuzuncu dereceli üçbin adet uzman yardımcısı kadrosu ihdas edilmiştir. Bu kadroları derece ve unvan değişikliği yapmak suretiyle anılan bakanlıklar ve kurumlara tahsis etmeye, Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu fıkraya göre tahsis edilen kadrolar, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli Cetvellerin anılan bakanlıklar ile kurumlara ait ilgili bölümüne eklenmiş sayılır.

190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki Cetvellerde yer alan kurumların 152 nci maddenin "II- Tazminatlar" kısmının "(A) Özel Hizmet Tazminatı" bölümünün (ğ) bendinde yer alan uzman ve uzman yardımcısı kadrolarından teknik hizmetler sınıfında bulunanların hizmet sınıfı, genel idare hizmetleri olarak değiştirilmiştir. Bu kadrolarda bulunanlara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce uygulanmakta olan özel hizmet tazminatı oranının uygulanması sonucunda bulunacak tutar ile hizmet sınıfının değişmesi sonucu belirlenen özel hizmet tazminatı oranının uygulanması sonucunda bulunacak tutar arasındaki fark, farklılık giderilinceye kadar herhangi bir vergi ve kesintiye tabi olmaksızın tazminat olarak ödenir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte 36 ncı maddenin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen uzman yardımcıları, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı yasama uzman yardımcıları ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (III) sayılı Cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların uzman yardımcıları kadro veya pozisyonlarında bulunanların yeterlik sınavları ve ilgili

uzmanlık kadrolarına atanmaları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır. (Ek cümle: 12/7/2013-6495/8 md.) Ancak, söz konusu mevzuatta yabancı dil yeterliğine ilişkin şartların ek 41 inci maddede öngörülenlerden daha ağır olması hâlinde, yabancı dil yeterliğine ilişkin ek 41 inci madde hükümleri uygulanır. (2)

Geçici Madde 40- (Ek: 21/2/2013-6428/19 md.)

Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfına dâhil personelden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce haklarında 68 inci maddenin (B) bendi hükmü uygulanarak 1, 2, 3 ve 4 üncü dereceli kadrolara atananlar, aynı kurumun aynı unvanlı kadrolarında buldukları sürece ve kazanılmış hak aylık dereceleri atanmış oldukları kadro derecelerine yükselinceye kadar söz konusu dereceler için öngörülen haklardan yararlanmaya devam ederler.

Geçici Madde 41 – (Ek: 12/7/2013-6495/9 md.)

Kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatı ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, ayın veya haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatleri gibi kısmi zamanlı çalışanlar ile yükseköğretim kurumlarının araştırma-geliştirme projelerinde proje süreleriyle sınırlı olarak çalışanlar hariç olmak üzere;

a) 25/6/2013 tarihi itibarıyla;

- 1) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası,
- 2) 11/8/1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununun 97 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi,
- 3) 9/11/1983 tarihli ve 2945 sayılı Milli Güvenlik Kurulu ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Kanununun 17 nci maddesi,
- 4) 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun ek 3 üncü maddesi,
- 5) 10/10/1984 tarihli ve 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 35 inci maddesi,
- 6) 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Kanunun 8 inci maddesi,
- 7) 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 30 uncu maddesi,
- 8) 09/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin (e) fıkrası,
- 9) 10/7/2003 tarihli ve 4924 sayılı Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun,
- 10) 23/7/2003 tarihli ve 4954 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanununun 24 üncü maddesi,

- 11) 6/11/2003 tarihli ve 5000 sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 26 ncı maddesi,
- 12) 5/5/2005 tarihli ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 29 uncu maddesinin sekizinci fıkrası,
- 13) 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 25 inci maddesi,
- 14) 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununun 28 inci maddesinin üçüncü fıkrası,
- 15) 17/2/2010 tarihli ve 5952 sayılı Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile 13 üncü maddesi,
- 16) 24/4/2010 tarihli ve 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrası,
- 17) 28/12/2010 tarihli ve 6093 sayılı Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 7 nci maddesi,
- 18) 17/2/2011 tarihli ve 6114 sayılı Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 6 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrası,
- 19) 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanununun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrası,
- 20) 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 6 ncı maddesi,
- 21) 27/10/1989 tarihli ve 388 sayılı Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesi,
- 22) 3/6/2011 tarihli ve 642 sayılı Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası,
- 23) 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 36/A maddesi,
- 24) 24/11/2011 tarihli ve 656 sayılı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin yedinci fıkrası,

uyarınca vizenmiş veya ihdas edilmiş sözleşmeli personel pozisyonlarında çalışmakta olan ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, birinci ve dokuzuncu alt bentler kapsamına girenler otuz gün, diğer alt bentler kapsamına girenler ise altmış gün içinde yazılı olarak başvurmaları hâlinde pozisyonlarının vizeli olduğu teşkilat ve birimde, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kurumlar bakımından bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerde yer alan bulunduğu pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrolarına, diğer kurumlar bakımından bu kurumların kadro cetvellerinde yer alan aynı unvanlı memur kadrolarına; pozisyon unvanlarıyla aynı unvanlı memur kadrosu olmaması

hâlinde ise ilgisine göre 190 sayılı Kanun Hükmünde Karamameye ekli cetveller veya kurumların kadro cetvellerinde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak üzere Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığınca müştereken belirlenen memur kadrolarına,

b) İl özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birliklerinde 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde 25/6/2013 tarihi itibarıyla çalışmakta olan ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvurular, sözleşmeli personel olarak çalıştırılmalarına esas alınan memur kadrolarına,

c) Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunda 11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi ile geçici 12 nci maddesi çerçevesinde 25/6/2013 tarihi itibarıyla sözleşmeli personel pozisyonlarında çalışmakta olan ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunda Memur Statüsünde İstihdam Edilen Personel Yönetmeliğinin 37 nci maddesinde belirtilen genel şartları taşıyanlardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvurular, bulunduğu pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrolarına, bulunduğu pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrosu olmaması hâlinde Kurumda halen var olan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla Genel Müdürlükçe belirlenecek memur kadrolarına,

bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren doksan gün içinde kurumlarınca atanırlar.

Birinci fıkrada belirtilen mevzuat hükümlerine göre çalışmakta iken 25/6/2013 tarihinde askerlik, doğum veya ücretsiz izin nedenleriyle görevlerinde bulunmayanlardan ilgili mevzuatına göre yeniden hizmete alınma şartlarını kaybetmemiş olanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. Bunlar için birinci fıkrada belirtilen süreler yeniden hizmete alındıkları tarihten itibaren başlar.

25/6/2013 tarihinden önce 4 üncü maddenin (B) fıkrası ve 4924 sayılı Kanun uyarınca çalışmakta iken 24/11/2004 tarihli ve 5258 sayılı Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun hükümlerine göre aile hekimliği uygulamasında görev alanlar hakkında görevlerinden ayrılmalarına gerek kalmaksızın bu madde hükümleri uygulanır.

Bu madde hükümlerine göre memur kadrolarına atananların, söz konusu mevzuat hükümlerine göre sözleşmeli personel olarak geçirdikleri hizmet süreleri, öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilir. Bunlar, atandıkları kadronun mali ve sosyal haklarına göreve başladığı tarihi takip eden ay başından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz. Bu madde kapsamında memur kadrolarına atananların beş yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz.

25/6/2013 tarihinden önce bu madde kapsamındaki vizeli sözleşmeli personel pozisyonlarına personel alımına yönelik olarak ilanı verilmiş ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte yerleştirme işlemleri bitmiş olan sözleşmeli personel hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. Bunlar için birinci fıkrada belirtilen süreler, göreve başladıkları tarihten itibaren başlar.

Bu madde kapsamında memur kadrolarına atananlara iş sonu tazminatı ödenmez. Bu personelin önceden iş sonu tazminatı ödenmiş süreleri hariç, iş sonu tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı

Kanunu uyarınca ödenecek emekli ikramiyesine esas toplam hizmet süresinin hesabında dikkate alınır.

Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sözleşmeli personelin atanacağı memur kadroları, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerde yer alan sınıf, unvan ve derecelerine uygun olmak şartıyla, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilerek kurumların 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş ve memur kadrolarına atanmaların pozisyonları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar ile iptal edilen pozisyonlar; unvanı, sınıfı, adedi, derecesi, teşkilatı ve birimi belirtilmek suretiyle birinci fıkrada belirtilen altmış günlük sürenin bitiminden itibaren iki ay içinde Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Birinci fıkranın (c) bendi kapsamında memur kadrolarına atanmaların pozisyonları da başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır, ancak 2954 sayılı Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi kapsamında istihdam edileceklerin pozisyon sayısının 300'ün altına düşmesi hâlinde, anılan bent kapsamında istihdam edilecekler için kullanılacak toplam pozisyon sayısı 300 olarak uygulanır.

Geçici 37 nci madde kapsamında memur kadrolarına atanamayan sözleşmeli personelden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargı mercilerine başvuran ve açtıkları idari davalarda verilen yargı kararları sonucu memur kadrolarına atanmış olup davaları henüz bitmemiş olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde kurumlarına başvuranlar, halen buldukları memur kadrolarına bu madde kapsamında atanmış ve açmış oldukları idari davalardan vazgeçmiş sayılırlar. Söz konusu davalar için ayrıca vekalet ücretine hükmedilmez.

Bu maddenin uygulamasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye birinci fıkranın (a) bendi kapsamına girenler yönünden Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı, birinci fıkranın (b) bendi kapsamına girenler yönünden ise İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

EK GEÇİCİ MADDELER

Sınıflara intibak:

Ek Geçici Madde 1 - (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.)

Bu kanuna tabi kurumlarda, her ne ad altında olursa olsun çalışan personelden bu kanunun 4 üncü maddesinin (A) fıkrasına göre Devlet memuru sayılacak olanlar, bu kanunun yürürlüğe

girdiği tarihte, 36 ncı madde ile tesis olunan sınıfların tarifleri ve kapsamaları dikkate alınarak ve fiilen yaptıkları görev gözönünde tutularak sınıflara dahil edilirler.

Öğrenim durumu değişmeyenlerin derece ve kademelere intibak:

Ek Geçici Madde 2 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90. md; Değişik: 15/5/1975 - 1897/2 md.)

1/3/1970 tarihi ile 30/11/1970 tarihi arasında görevde bulunmaları nedeniyle intibakı yapılmış olanlar ile 30/11/1970'den 1/3/1975 tarihine kadar olan sürede göreve alınanlardan bu madde gereğince değerlendirmeye esas alınan, hizmetlerde öğrenim durumları değişmemiş olanların derece ve kademelere intibakı aşağıdaki esaslara göre yapılır.

A) Başlangıç derece ve kademesi olarak 1/3/1975 tarihindeki öğrenim durumuna göre 36 ncı maddede tesbit olunan hizmete giriş derece ve kademesi esas alınır.

B) 18 yaşın bitirilmesinden sonra, 87 nci maddede belirtilen kurumlarda geçen başarılı hizmet süreleri değerlendirilir.

C) Aşağıda gösterilen görevlerde başarılı olarak geçen süreler (B) fıkrasındaki sürelere eklenir.

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğinde, Belediye Başkanlığında, illerin daimi komisyon üyeliğinde,

b) Subay, askeri memur, gedikli subay, astsubay, uzman jandarma çavuş (Jandarma uzatmalı er, onbaşı, çavuş), ordu uzman çavuş olarak orduda,

c) Hazırlık kıtası ile okul dönemi dahil yedek subaylıkta (Muvazzaflık dışında geçen süre dahil), yedek subay öğretmenlikte, muvazzaf ve ihtiyat erlikte, (84 üncü madde hükümleri saklıdır.)

d) Özel kanunlarındaki ve 657 sayılı Kanundaki hükme dayanılarak kazai rüşt kararı alınmak suretiyle veya mecburi hizmetin ifası nedeniyle öğrenimleri ile ilgili görevlere atananların, 18 yaşını bitirilmesinden önce bu görevlerde,

e) Teknik hizmetler sınıfı, sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfında bulunanlar ile bu sınıflara girecek nitelikte olanların yurt içinde veya yurt dışında 87 nci madde kapsamına girmeyen yerlerde, (12 yılı geçmemek üzere, meslekleri ile ilgili hizmetlerin 3/4'ü),

f) Özel okullarda yöneticilik ve öğretmenlik yapanlardan Milli Eğitim Bakanlığı emrinde görev kabul etmiş olanların, özel öğretim kurumlarında (12 yılı geçmemek üzere bu hizmetlerin 2/3'ü),

g) Serbest avukatlıkta, (12 yılı geçmemek üzere bu sürenin 3/4'ü),

h) Basın kartları yönetmeliğine göre, basın kartına sahip olmak suretiyle gazetecilik yaparak memurluğa girenlerin; meslekleriyle ilgili görevlerde istihdam edilmeleri şartıyla; fiilen gazetecilik yaparak geçirdikleri sürenin 2/3'ü,

i) Vekil imam olup da sonradan din hizmetleri sınıfında asli kadrolara geçmiş olanların vekillikte geçen hizmetlerinin tamamı,

k) Yabancı memleketlerde öğretmen olarak Türk kültürüne hizmet edenlerden Türk vatandaşlığına geçmiş ve Devlet memuru olmuş olanların, yurt dışında öğretmenlikte geçen hizmetlerinin, (12 yılı geçmemek üzere 2/3'ü),

D) 1/3/1970 tarihinden önce çeşitli kanunlara dayanılarak kazanılmış bulunan kıdemler ile aşağıda gösterilen kıdemler (B) fıkrasındaki sürelere ayrıca eklenir.

a) Devlet lisan imtihanını vermek,

b) Fevkalade başarıdan dolayı verilen takdirnamelere dayanılarak barem kanunlarıyla, tespit edilen normal süreden erken terfi etmek,

c) 7163, 1323, 1134, 4273, 4454, 4489, 5442, 2556 ve 5931 sayılı Kanunlardan veya benzer nitelikteki hükümleri taşıyan kanunlardan yararlanmak suretiyle kazanılan kademeler,

d) 1/3/1970 tarihinden önce barem veya emeklilikte kazanılmış hak aylığının tespitinde sayıldığı halde bu maddede gösterilmeyen süreler,

E) 36 ncı maddenin (A) bendinin çeşitli fıkralarında kademe veya derece verilmesi öngörülen durumları bu fıkralardaki esaslar dairesinde 1/3/1975 tarihinden önce ibraz etmiş bulunanlara sözü edilen hükümler uyarınca durumlarına göre verilmesi gereken derece ve kademeler, bu maddenin (B) fıkrasındaki süreler ayrıca eklenir.

F) Aşağıdaki süreler bu maddeye göre yapılacak değerlendirmede nazara alınmaz.

a) Saat ücreti karşılığında veya sözleşmeli olarak, normal çalışma saatleri ile kayıtlı olmaksızın ve normal çalışma saatlerinden daha az süre çalışılmak suretiyle yapılan işlerde geçen,

b) Emekli aylığı almak suretiyle geçen,

Hizmet süreleri,

G) Emekliliğe tabi olmaksızın doktora öğrenimi yapanların yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri normal doktora öğrenim sürelerinin 3 yılı,

H) Aynı süre ve aynı neden hiçbir şekilde mükerreren değerlendirilemez.

İ) (A) bendi uyarınca başlangıç olarak alınacak derece ve kademe üzerine, yukarıdaki bentler esas alınmak suretiyle değerlendirilmesi gerektiği tespit olunacak sürelerin her yılı için bir kademe ve her üç yılı için bir derece verilmek suretiyle bulunacak derecenin ilgili kademesine intibak ettirilir. Bu kanunun 92 nci maddesinin 6 ncı fıkrası hükmü mahfuzdur.

1327 sayılı Kanun ve ondan sonra çıkarılmış bulunan Kanun Hükmündeki Kararnamelerle yapılmış ve bu Kanun hükümlerine göre yapılacak intibaklar ve bu intibaklar sonucu varılacak yükselme dereceleri ilgili memurlar için kazanılmış haktır.

1. - 30/11/1970 tarihinden (bu tarih dahil) önce;

a) Çeşitli barem ve teadül kanunlarına göre kazanılmış hak aylıkları,

b) T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emeklilik keseneğine esas aylıkları, (87 nci maddeye tabi kurumlar dışında sigorta primi ödenmek suretiyle geçen süreler nedeniyle emeklilik keseneğine esas aylıkta yapılan yükselmeler hariç),

Öğrenim durumlarına göre 36 ncı maddenin (A) bendindeki tabloda gösterilen hizmette yükselebilmek derecesinden daha yukarı derecelerde olanların intibakı, daha yukarıda olan bu aylık derecelerine yapılır.

Ayrıca, intibak ettikleri derecenin aylığını kazanılmış hak olarak aldıkları veya emeklilik keseneği ödedikleri sürenin her yılı için bir kademe ilerlemesi uygulanır.

Bunların 30/11/1970 tarihinden sonra geçirdikleri ve geçirecekleri her başarılı hizmet yılları için, intibak ettirildikleri derecenin son kademesi aylığını geçmemek üzere, bir kademe ilerlemesi uygulanır.

2. - Durumları 2 nci fıkraya kapsamına girenlerden 1 inci fıkraya göre yapılacak intibakları lehlerine olanların intibakı 1 inci fıkraya hükümlerine göre yapılır.

Öğrenim durumları değişenlerin intibakı:

Ek Geçici Madde 3 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 Md.; Değişik: 15/5/1975 - 1897/2 md.)

1/3/1970 - 30/11/1970 tarihleri arasında görevde bulunmaları nedeniyle intibakı yapılmış olanlarla, 30/11/1970 tarihinden 1/3/1975 tarihine kadar olan sürede göreve alınanlardan, değerlendirmeye esas alınan hizmetlerden ilkinde (Askerlik dahil) göreve başladıktan sonra öğrenim durumları 36 ncı maddeye göre daha ileri kademe veya yüksek derecede hizmete alınma hakkı verecek şekilde değişenlerin, derece ve kademelere intibakı 36 ncı maddenin (A) bendinin 12/d fıkrası uyarınca ve ek geçici 2 nci madde esaslarına göre yapılır. Öğrenim durumları bir defadan fazla değişenlerin intibakı aynı esaslara göre yeniden tespit olunur.

İntibakta esas alınacak derece ve kademeleri ayrıca tespit olunanlar:

Ek Geçici Madde 4 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

İstisnai memuriyet kadrolarında olanların durumu:

Ek Geçici Madde 5 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 15/5/1975 - 1897/2 md.)

Sonsuz izinli cami görevlilerinin durumu:

Ek Geçici Madde 6 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Hakimler, hakim yardımcıları, savcılar, savcı yardımcıları, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları:

Ek Geçici Madde 7 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 8 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

3659 ve 2847 sayılı kanunlar ile bunların ek ve değişikliklerine tabi kurumlar:

Ek Geçici Madde 9 - (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Değişik: 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/2 md.)

3659 sayılı Kanunla ek ve değişiklikleri, 2847 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine tabi olan kurumların (Et ve Balık Kurumu ve Petrol Ofisi dahil) personeli hakkında kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar, söz konusu kanunların ilgili hükümleri ile özel kanunlarındaki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Ancak, bu kurumlarda çalışan personelin aylıklarının hesabında aşağıdaki esaslar uygulanır.

A) Söz konusu kurumlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren hizmetlerinin gerektirdiği görevler için 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde belirtilen sınıflara göre ve 35 inci maddedeki esaslar dairesinde kadrolarını tespit ederler.

B) Bu kurumlar personelinin aylıklarının hesabında bu Kanuna ekli (1) sayılı gösterge tablosu esas alınır.

Bu kurumlar için tespit edilen sınıflara giriş ve hizmette derece yükselmeleri ve kademe ilerlemeleri ve öğrenim derecelerine göre yükselebilecekleri en yüksek dereceler hususunda bu kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Bu kurumlarda 1, 2, 3 ve 4 üncü derecelerden alınabilecek kadrolar ve ek gösterge verilecek görevler genel ve katma bütçeli kuruluşlarda bu derecelere tahsis edilmiş kadroların sayısı ve görev nitelikleri gözönünde bulundurulmak suretiyle her yıl Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilir.

Bu kurumlarda yönetim kuruluna katılacak işçi üyeler ile kamu kesimi dışından gelecek işveren temsilcisi üyelere diğer yönetim kurulu üyelerine ödenen tutarda (ek gösterge dahil) ödeme yapılır.

Bu madde kapsamına giren kurumların genel müdürleri ile genel müdür muavinleri hakkında 657 sayılı Kanunun istisnai memurlarla ilgili hükümleri uygulanır.

Ek Geçici Madde 10 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 11/11/1983 - 2954/64 md.)

Ek Geçici Madde 11 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Tiyatro, opera, bale sanatkarları ve orkestra teknik personeli:

Ek Geçici Madde 12 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/4 md.)

Devlet Tiyatro, Opera ve Balesinin özel kanunlarına göre, stajyer, uzman memurlar, uygulatıcı uzman memurlar, sanatkar olarak çalışan personeli hakkında, bu Kanun esasları çerçevesinde hazırlanacak kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar, 10/6/1949 tarihli ve 5441 sayılı Kanun, 14/7/1970 tarihli ve 1309 Sayılı Kanun, 14/7/1970 tarihli ve 1310 Sayılı Kanun ile bu kanunlarda atıf yapılan kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur. Ancak:

A) 14/7/1970 tarihli ve 1309 sayılı Kanunun 12 nci maddesi ile 14/7/1970 tarih ve 1310 Sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde idari sözleşme ücret limitleri aşağıdaki tutarlara yükseltilmiştir.

Stajyerler	1650
Sahne uygulatıcıları (Uzman memurlar)	1100 - 3700
Sanat uygulatıcıları (Uygulatıcı uzman memurlar)	1500 - 5000
Sanatkar memurlar	2000 - 7000

Bu tutarlara 1309 Sayılı Kanunun 17 nci, 1310 Sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesine göre herhangi bir zam yapılamaz. Yukarıdaki limitler Devlet memurları göstergelerine uygulanacak katsayı nedeniyle husule gelecek artış veya eksiliş oranında artırılır veya eksiltir.

B) Devlet Memurları Kanununun derece yükselmesi ve kademe ilerlemesine ilişkin hükümleri gözönünde bulundurulmak suretiyle;

1 - Stajyerlerin emekli keseneklerine esas ücret dereceleri, 1327 Sayılı Kanuna ekli gösterge tablosundaki 10 uncu derecenin ilk kademesinden başlar ve bu derecenin;

2 - Sanatkarların emeklilik keseneklerine esas ücret dereceleri, 9 uncu derecenin ilk kademesinden başlar ve 1 inci derecenin;

3 - Sanat uygulatıcıların (uygulatıcı uzman memurların) emekli keseneğine esas ücret dereceleri 10 uncu derecenin ilk kademesinden başlar ve 4 üncü derecenin;

4 - Sahne uygulatıcılarının (uzman memurların) emekli keseneklerine esas ücretleri 13 üncü derecenin ilk kademesinden başlar ve 6 ncı derecenin;

son kademesine kadar yükselir.

C) Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesinin, Orkestra üyeleri hakkında da (A) ve (B) bentlerinde yazılı hükümlere göre işlem yapılır.

D) Devlet Tiyatro, Opera ve Balesinin (A) bendinde tespit edilen personelin dışında kalan personeli hakkında Devlet Memurları Kanununun (1327 Sayılı Kanunun 90 ıncı maddesiyle eklenen ek geçici 20 nci maddesi hükümleri hariç) bütün hükümleri uygulanır.

Bu madde kapsamına giren kurumlarda hizmet sözleşmeleri Maliye Bakanlığının olumlu görüşüne dayanılarak yapılır.

(Ek: 29/11/1984 - KHK - 243/35 md.; Değişik: 4/3/1987 - KHK 272/1 md.) Kültür ve Turizm Bakanlığının sanatla ilgili merkez ve taşra birimlerine bağlı olarak çalışan orkestra, koro ve topluluk sanatçıları, sanatkarları ve sanatçı öğretmenleri ile stajyerleri hakkında da bu maddenin (B) ve (D) bendlerinde yer alan hükümler uygulanır. Halen görevde bulunanların durumları da buna göre yeniden düzenlenir.

Belediye Opera ve Tiyatroları, Şehir ve Belediye Konservatuvar ve Orkestrası:

Ek Geçici Madde 13 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/4 md.)

Belediye Opera ve Tiyatroları ile Şehir ve Belediye Konservatuvar ve Orkestralarının teknik bünyeye dahil olan stajyer, uzman memurlar uygulatıcı uzman memurlar ve sanatkarlar hakkında kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar 29/7/1960 tarih ve 37 sayılı Kanun ile bu Kanunla atıf yapılan kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur. Ancak;

A) Teknik bünyeye dahil stajyer ve sanatkarların sözleşme ücretleri ve emeklilik keseneğine esas aylıkları bakımından başlangıç ve en son yükselebilecekleri derece ve kademeleri hakkında, bu Kanunun ek geçici 12 nci maddesinin (A) bendi ile (B) bendinde tesbit edilen taban ve tavan rakamları uygulanır.

Şu kadar ki, belediye meclisleri bahsi geçen sanatkarlar ve stajyerler için ek geçici 12 nci maddenin (A) bendi ile yükseltile sınırlardan daha aşağı ücret tesbitine yetkilidir.

B) Belediye Opera ve Tiyatroları ile Şehir ve Belediye Konservatuvar ve Orkestralarında çalışan ve (A) bendinin dışında kalan personel hakkında bu Kanunun belediyeler personeli ile ilgili hükümleri uygulanır.

(Değişik: 25/6/2009 - 5917/16 md.) Sanatçı, stajyer sanatçı, sanat uygulamacısı ve sahne uygulamacılarının sözleşmeli personel olarak istihdamı için kullanılacak olan pozisyonların unvanı ve sayısı ile tip sözleşmeleri ve ücretleri için Maliye Bakanlığında vize alınması yönünde yılı bütçe kanunları dâhil ilgili mevzuatında düzenlenmiş olan hükümler, bu madde kapsamına girenler hakkında uygulanmaz.

(Ek: 30/5/1973 - KHK 5/13 md.) Bu madde kapsamına giren Kuruluşların 29/7/1960 tarihli ve 37 sayılı kanun kapsamına girmeyen teknik bünyeye dahil stajyer, uzman memur, uygulamacı uzman memur ve sanatkarları hakkında ek geçici 12 nci maddenin (B) bendi hükmü uygulanır.

Cumhurbaşkanlığı senfoni orkestrası üyeleri:

Ek Geçici Madde 14 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/4 md.)

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının 6940 Sayılı Kanuna göre teknik kuruluşuna dahil olan personeli hakkında bu Kanun esasları çerçevesinde hazırlanacak kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar, 6940 Sayılı Kanun hükümleri ile bu Kanunun atf yaptığı kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Ancak;

A - Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası teknik kuruluşuna dahil üyelerinin aylıklarının hesabında bu kanuna ek gösterge tablosu esas alınır.

B - Devlet Memurları Kanununun derece yükselmesi ve kademe ilerlemesine ilişkin hükümleri gözönünde bulundurulmak suretiyle;

1) Stajyerler 10 uncu derecenin ilk kademesinden işe başlarlar ve bu derecenin son kademesine,

2) Sanatkarlar 9 uncu derecenin ilk kademesinden işe başlarlar ve 1 inci derecenin son kademesine,

kadar yükselebilirler.

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının özel kanununa göre teknik kuruluşu dışında kalan personeli hakkında Devlet Memurları Kanununun bütün hükümleri uygulanır.

(Ek: 30/5/1973 - KHK 5/14 md.) Bu madde hükümleri Devlet Senfoni Orkestrası personeli hakkında da uygulanır.

Tiyatro, opera, bale sanatkarları ile orkestra teknik personelinin intibakı:

Ek Geçici Madde 15 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90. md.; Değişik: 15/5/1975 - 1897/2 md.)

Ek geçici 12 ve 13 üncü maddelerde yazılı personelin emeklilik, ek geçici 13 üncü maddenin son fıkrasında ve ek geçici 14 ve 17 nci maddede yazılı personelin aylık bakımından intibakında bu maddelerin başlangıç dereceleri esas alınmak suretiyle ve söz konusu maddelerde yazılı görevler ile 87 nci maddede sayılan kurumlarda; ek geçici 12, 13 ve 14 üncü maddelerde yazılan sanatkar, sanatkar öğretmen, stajyer sanatkar ve sanatkar niteliğindeki hizmetlerde ve hazırlık kıtası ile okul dönemi dahil yedek subaylıkta (muvazzaflık dışında geçen süre dahil), yedek subay öğretmenlikte ve muvazzaf ve ihtiyat erlikte geçen süreler her yıl için bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl için bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilir.

Ancak, ek geçici 12 nci maddenin (B) bendinin 3 üncü fıkrasında belirlenen sanat uygulatıcılarından yüksek öğrenim görmüş olanlarla, 4 üncü fıkrasında belirlenen sahne uygulatıcılarından lise, lise dengi veya yüksek öğrenim görmüş olanların emekli keseneğine esas başlangıç dereceleriyle yükselebilecekleri derecelerin tespitinde 36 ncı madde hükümleri uygulanır

1309 ve 1310 sayılı kanunlarda yazılı orkestra yönetim kurulu, teknik kurul ve sanat ve yönetim kurulu tarafından tespit edilen ücretler ek geçici 12 ve 13 üncü maddelerde yazılı personelin halen almakta oldukları brüt aylık tutarlarından az olduğu takdirde, ilgililerin ücretleri bu aylık seviyesine yükselinceye kadar aradaki fark ödenmeye devam olunur. Bunların, ücretlerinin azaltılmış olması, emeklilik keseneğine esas aylık derece ve kademeleri yönünden kazanılmış haklarını ihlal etmez.

Ek geçici 12 nci maddenin (B) bendinin 2 nci fıkrasında belirtilen sanatkarlardan 4 yıllık yüksek öğrenim üstü öğrenim yapan sanatkarlar ve daha ileri uzmanlık öğrenimi yapan sanatkarlarla, 3 üncü fıkrada belirlenen sanat uygulatıcılarından yüksek öğrenim görmüş olanlarla 4 üncü fıkrasında belirlenen sahne uygulatıcılarından lise, lise dengi veya yüksek öğrenim görmüş olanların emekli keseneğine esas başlangıç dereceleriyle yükselebilecekleri derecenin tespitinde 36 ncı madde hükümleri uygulanır.

Bu madde kapsamına giren personelin intibakları bir defa da ek geçici 2, 3 ve 4 üncü maddeler hükümlerine göre yapılır ve bu iki intibaktan personelin lehine olan esas alınır.

Devlet sanatçıları ve sanatkarlar: (1)

Ek Geçici Madde 16 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Değişik:12/2/1982 - 2595/16 md.)

Teknik bünyeye dahil olmayan ve haklarında Devlet Memurları Kanunu hükümlerinin uygulanması gerekenler hariç, bu Kanunun Ek Geçici 12, 13 ve 14 üncü maddeleri kapsamına dahil personel ile Kültür ve Turizm Bakanlığının sanatla ilgili merkez ve taşra birimlerine bağlı olarak çalışan orkestra, koro ve topluluk sanatçıları, sanatkarları ve sanatçı öğretmenleri ile Devlet sanatçıları söz konusu maddelerin mali hükümlerine bağlı kalınsızın sözleşmeli olarak çalıştırılabilirler. (2)

Sanatçı sıfatını kazananlardan yönetici kadrolara atananlar da, bu kadrolar karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalıştırılabilirler.

(Değişik: 22/8/1989 - KHK - 378/5 md.) Yukarıdaki fıkralara göre sözleşmeli olarak çalıştırılacakların sözleşme esasları, bunlara ödenebilecek ücretin üst sınırları ve sağlanacak

sosyal yardımlar ile diğer mali haklar; ilgili bakanlığın önerisi ve Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.

(Değişik: 9/4/1990 - KHK - 418/14 md.; İptal: Ana. Mah.nin 5/2/1992 tarih ve E. 1990/22, K. 1992/6 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 527/12 md.) Bu şekilde sözleşme ile çalıştırılanlar, kesenekleri kendilerince ve kesenek karşılıkları da kurumlarınca karşılanmak üzere, T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilirler. Sanatçı, Sanatkar, Sanatçı Öğretmenler ile Devlet sanatçılarının emeklilik kesenekleri bu Kanuna ekli (I) sayılı Ek gösterge cetvelinde kadroları teknik hizmetler sınıfında yer alan mühendisler için öngörülen ek göstergeler esas alınır. Ancak yönetici kadrolar karşılık gösterilerek sözleşme ile çalıştırılanların emeklilik kesenekleri bu kadrolar için saptanmış bulunan ek göstergelerden düşük olamaz.

Genelkurmay Başkanlığı Mehteran Bölüğü Sanatkarları:

Ek Geçici Madde 17 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; 30/5/1974 - KHK/12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1987/2 md.)

Genelkurmay Başkanlığı Mehteran Bölüğü sanatkarları hakkında kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar aşağıdaki hükümler uygulanır.

A) Sözü edilen sanatkarların aylıklarının hesabında bu kanuna ekli gösterge tablosu esas alınır.

B) Bu Kanunun derece yükselmesi ve kademe ilerlemesine ilişkin hükümleri gözönünde bulundurulmak suretiyle;

1) Stajyerler 10 uncu derecenin ilk kademesinden işe başlarlar ve bu derecenin son kademesine,

2) Sanatkarlar 9 uncu derecenin ilk kademesinden işe başlar, birinci derecenin son kademesine,

kadar yükselebilirler.

Bunların intibakları ek geçici 15 inci maddedeki hükümler dairesinde yapılır.

Bu Kanuna tabi kurumlarda işçi statüsünde çalışanlar ile sözleşmeli personel hakkında uygulanacak hükümler:

Ek Geçici Madde 18 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

657 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan kurumlar mensuplarına uygulanacak katsayı:

Ek Geçici Madde 19 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/4 md.)

Bu Kanunun ek geçici 6, 7, 9, 12, 13 ve 14 üncü maddelerinde yazılı olanların aylık miktarlarının tesbitinde de Genel Bütçe Kanunu ile Devlet memurları için kabul olan katsayı uygulanır.

Memur Yardımlaşma Kurumu Keseneği:

Ek Geçici Madde 20 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 12/2/1982 - 2595/19-a md.)

Ek geçici 7, 9, 12,13 ve 14 üncü maddeler kapsamına giren personele, bu kanuna tabi memurlara, ödenenler dışında ödeme yapılamıyacağı ve bunlara uygulanacak diğer hükümler:

Ek Geçici Madde 21 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Değişik: 15/5/1975 - 1897/2 md.)

(Değişik: 22/10/1981 - 2543/1 md.) Ek Geçici 7, 9, 12, 13 ve 14 üncü maddeler kapsamına giren personele bu Kanuna tabi memurlara ödenenler dışında herhangi bir ödeme yapılamaz. Ancak, 440 sayılı Kanununun 29 uncu maddesi hükümleri ile 30. ve geçici 7 nci maddesindeki haklar saklıdır.

178 inci maddenin, (1, 2, 3 üncü derece yönetici kadrolarında bulunanlara fazla mesai ödenmez) hükmü, TRT'nin haber ve program hizmetlerinde çalışan elemanlarla Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi personeline uygulanmaz.

Bu Kanunun : İkinci görev yasağı, ikinci görev verilecek memurlar ve görevler ders görevi ve konferans ücreti, iş güclüğü zammı, iş riski zammı, mali sorumluluk tazminatı (Kasa açığından sorumlu olan veznedarlar, nakit ve kıymet muhafızları ve diğer görevlilere verilen kasa tazminatları) eleman temininde günlük zammı, avukatlık ücreti, fazla çalışma ücreti ile diğer özlük ve sosyal haklarla ve istihdan şekilleriyle ilgili hükümleri birinci fıkrada yazılı personel hakkında da uygulanır.

Ek geçici 12 nci ve 13 üncü maddeler kapsamına giren personel hakkında 5441, 1309, 1310, 37 ve 6940 sayılı kanunların bütün hükümleri aynen uygulanır, Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi, Senfoni Orkestraları ve Devlet Konservatuvarlarında görevli sanatkar ve sanatkar yöneticileri ile, belediyelere bağlı tiyatro, opera ve orkestralarda görevli sanatkarların sahne ve sanatla ilgili çalışmalarında bütün hizmetlerin yürütülmesinde başka iş ve hizmet yasağına ilişkin hükümler uygulanmaz.

Ek Geçici Madde 22 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 23 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 24 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 25 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.)

Yasama organı üyeleriyle dışardan atanan bakanlardan emekliliklerini devam ettirenler, Yasama organından veya memuriyetten emekli olanların, kazanılmış haklarını teşkil eden emekli keseneklerine, esas olan derecelerine gösterge tablosunda tekabül eden dereceler üzerinden intibakları yapılır ve emeklilikleri düzenlenir.

Ek Geçici Madde 26 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 27 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga 15/5/1975 - 1897/2 md.)

36 ncı maddenin (A) bendinin 11 inci fıkrasında sayılan memurlukları özel kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine dayanılarak almış bulunanların durumları:

Ek Geçici Madde 28 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Doktora Master ve Uzmanlık yapanların intibaklarında değerlendirilecek süre:

Ek Geçici Madde 29 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga; 15/5/1975 - 1897/2 md.)

Ek Geçici Madde 30 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Bu Kanun kapsamı dışında kalan kurumlar personeline 68 inci maddenin uygulanacağı:

Ek Geçici Madde 31 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Değişik: 23/12/1972 - KHK - 2/4 md.)

Kendi özel kanunları çıkıncaya kadar bu Kanun kapsamı dışında kalıp da aylıklarını bu Kanuna göre almakta olan ve bu kanunun ek geçici 6, 9, 10, 12, 13 ve 14 üncü maddeleri kapsamına giren kurumlarda, sınıfların 1, 2, 3 ve 4 üncü derecelerindeki kadrolarına 68 inci maddedeki şartlar ve atanmasındaki usule göre aşağı derecelerden memur atanabilir.

Ek Geçici Madde 32 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 33 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 34 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 35 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 36 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 15/5/1975 - 1897/2 md.)

Ek Geçici Madde 37 – (Ek: 31/7/1970 - 1327/90 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 38 – (Ek: 1/9/1972 - KHK 1/1 md.; İptal: 23/10/1972 tarih ve 7/5225 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.)

Memurlardan üst derecede öğrenim sayılmayan mesleki öğrenim görenlere kademe ilerlemesi uygulanacağı:

Ek Geçici Madde 39 – (Ek: 23/12/1972 - KHK - 2/4 md.; Mülga: 15/5/1975 - 1897/2 md.)

Dışişleri Bakanlığı dış kuruluşlarında çalışan hizmetlilerin intibakı:

Ek Geçici Madde 40 – (Ek: 23/12/1972 - KHK - 2/4 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

İntibaklar sırasında görevde olmayanlar hakkında uygulanacak işlem:

Ek Geçici Madde 41 – (Ek: 23/12/1972 - KHK- 2/4 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Mecburi hizmetlilerin yükümlülüklerinin ortadan kalkması:

Ek Geçici Madde 42 – (Ek: 23/12/1972 - KHK - 2/4 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

1, 2, 3 ve 4 üncü derece görevlere 1/12/1971 tarihinden sonra atananların bu görevlerde evvelce geçen sürelerinin değerlendirilmesi:

Ek Geçici Madde 43 – (Ek: 23/12/1972 - KHK - 2/4 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Aylık ve yevmiye tutarları arasındaki farkın tanımı:

Ek Geçici Madde 44 – (Ek: 23/12/1972 - KHK 2/4 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

İntibak işlemlerini yapacak mercii:

Ek Geçici Madde 45 – (Ek: 23/12/1972 - KHK - 2/4 md.; Mülga: 15/5/1975 - 1897/2 md.)

68 inci madde uyarınca yapılacak atamalarda dikkate alınacak süreler:

Ek Geçici Madde 46 – (Ek: 23/12/1972 - KHK - 2/4 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı ile Geliştirilecek Haşhaş İkame Bölgesi Teşkilatında çalıştırılacakların istihdam esasları:

Ek Geçici Madde 47 – (Ek: 23/12/1972 - KHK - 2/4 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 48 – (Ek: 23/12/1972 - KHK - 2/4 md.)

Özel kanununda değişiklik yapıncaya kadar;

a – MİT Müsteşarlığında özel görevlerin ifası için sözleşmeli olarak çalıştırılacaklar hakkında 4 üncü maddedeki sözleşmeli personel istihdamına ilişkin şartlar aranmaz. Bunların hizmete alınmalarında, Başbakan yetkilidir.

b - MİT Mensuplarından Teşkilat'ta çalışmalarında hizmetin gereği olarak sakınca görülenler, Başbakanlık Teşkilatında başka bir göreve, MİT Müsteşarlığının teklifi ve Başbakanın onayı ile atanırlar.

Ek geçici 8 inci madde kapsamına girenlerin intibakı:

Ek Geçici Madde 49 – (Ek: 30/5/1973 - KHK - 5/18 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek geçici 40 ıncı madde kapsamına girenlerin intibakı:

Ek Geçici Madde 50 – (Ek: 8/10/1973 - KHK - 8/22 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 51 – (Ek: 8/10/1973 - KHK - 8/22 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 52 – (Ek: 8/10/1973 - KHK - 8/22 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 53 – (Ek: 8/10/1973 - KHK - 8/22 md.; Mülga: 15/5/1975 - 1897/2 md.)

Ek Geçici Madde 54 – (Ek: 19/2/1980 - 2261/5 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 55 – (20/2/1979 - 2182/1 md. ile gelen Ek Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 56 – (20/2/1979 - 2182/1 md. ile gelen Ek Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 57 – (20/2/1979 - 2182/1 md. ile gelen Ek Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 58 – (26/6/1984 - KHK - 241/15 md. ile gelen ek geçici madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Ek Geçici Madde 59 – (Ek: 28/12/1994 - 4065/2 md.)

Bu kanuna tabi kurumlarda halen sürekli işçi statüsü veya sözleşmeli statüde çalışmakta olan Ahıska Türkleri ve Bulgaristan'dan zorunlu göçe tabi tutulan soydaşlardan Türk vatandaşlığına geçmiş olup bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 1995 yılı sonuna kadar memurluğa geçmek için yazılı olarak başvuranlar, öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri tavanı aşmamak kaydı ile bu Kanunun Ek Geçici 1, 2 ve 3 üncü maddeleri hükümlerine göre; 458 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri de dikkate alınarak derece ve kademeleri tespit edilmek suretiyle sınav şartı aranmaksızın boş memur kadrolarına intibak ettirilebilirler.

Bu Kanunun yayımı tarihinden sonra hizmete alınan Ahıska Türkleri ve Bulgaristan'dan zorunlu göçe tabi tutulan soydaşlardan Türk vatandaşlığına geçmiş olanlardan göreve başladıkları tarihten itibaren 6 ay içinde memurluğa geçmek için yazılı olarak başvuranlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Ek Geçici Madde – (Ek: 9/4/1990 - KHK - 418/15 md.; İptal: Ana. Mah'nin 5/2/1992 tarih ve E. 1990/22, K. 1992/6 sayılı Kararı ile.)

Ek Geçici Madde – (Ek : 22/9/1991 - KHK - 458/1 md.; Mülga: 13/2/2011-6111/117 md.)

Yürürlükten kaldırılan hükümler :

Madde 237 – Bu kanunun birinci maddesi kapsamına giren kurumlardaki memurlar hakkında:

a) 31/3/1926 tarih ve 788 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri (238 inci maddenin 3 ve 4 üncü fıkralarında söz konusu edilen maddelerin düzenlediği konularla ilgili hükümler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen mali yıl başına kadar saklı kalmak şartıyla) bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte;

b) (Değişik: 31/7/1970 - 1327/91 md.) 20/6/1927 tarih ve 1108 sayılı, 30/6/1939 tarih ve 3656 sayılı, 28/2/1959 tarih ve 7244 sayılı kanunlarla bu kanunların ek ve tadilleri, 23 Temmuz 1965 tarihinden evvel ve sonra yürürlüğe giren teşkilat kanunları ile diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri ve Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını, ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenleyen hükümler Genel Kadro Kanununun yürürlüğe girdiği ayın son gününden itibaren yürürlükten kalkar.

c) (Ek: 31/7/1970 - 1327/91 md.) Ancak, Atom Enerjisi Komisyonunda hangi hizmetlerin 234 sayılı Kanun hükümleri uyarınca sözleşme ile yürütülmesine devam olunacağı Atom Enerjisi Komisyonunun teklifi üzerine Maliye Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığının mütalaası alınmak suretiyle Bakanlar Kurulunca tespit olunur.

d) (Ek : 31/7/1970 – 1327 /91 md.) 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu hükümleri saklıdır.

e) (Ek : 31/7/1970 – 1327/91 md.) 30/9/1960 tarihli ve 91 sayılı Kanunun 17 ve 19 uncu maddeleri, 12/10/1960 tarihli ve 99 sayılı Kanunun 1 inci maddesi, 933 sayılı Kanunun 4 ve 8 inci maddeleri hükümleri saklıdır.

Hizmet sözleşmesi esasları Bakanlar Kurulu kararı ile tespit olunur.

f) (Ek : 25/6/1973 – 1757/224 md.) Toprak ve Tarım Reformu Kanununun 189, 191, 192, 193, 195, 197, 199 ve 200 üncü maddeleri hükümleri saklıdır.(1)

Kanunun yürürlüğe girmesi :

Madde 238 – (Mülga : 23/12/1972 - KHK - 2/5)

Madde 239 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Değiştiren Kanunun/ KHK.'nin Numarası	657 sayılı Kanunun değişen veya yürürlükten kaldırılan maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6253	36, Ek Madde 41, Geçici madde 39	18/12/2011
6291	II Sayılı cetvel	11/4/2012
6318	36, 122	3/6/2012
6328	36	29/6/2012
6331	II Sayılı cetvel	30/6/2012
6332	36, 152, I Sayılı cetvel	30/6/2012
6353	59	12/7/2012
6354	88	12/7/2012
6338	156	1/1/2013
6428	68, Geçici Madde 40	9/3/2013
6458	36, 152, (I) sayılı cetvel,	11/4/2013
6462	53, 100, 101, Ek Madde 39	3/5/2013
6487	II Sayılı cetvel	11/6/2013
Anayasa Mahkemesi'nin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113 K.: 2012/108 sayılı Kararı	28 inci maddenin birinci fıkrasının son cümlesi ile ikinci fıkrası	1/1/2013 tarihinden başlayarak altı ay sonra

		(1/7/2013)
6495	36, 86, 101, 152, Ek Madde 40, 41, Geçici Madde 39, 41, I sayılı Cetvel, IV sayılı Makam Tazminatı Cetveli	2/8/2013

Değiştiren Kanunun/ KHK.'nin Numarası	657 sayılı Kanunun değişen veya yürürlükten kaldırılan maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Anayasa Mahkemesi'nin 22/11/2012 tarihli ve E.: 2011/148, K.: 2012/186 sayılı Kararı	(II) sayılı Ek Gösterge cetveli	8/10/2013 tarihinden altı ay sonra (8/4/2014)
Anayasa Mahkemesi'nin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2011/139, K.: 2012/205 sayılı Kararı	152	10/10/2013
Anayasa Mahkemesi'nin 14/2/2013 tarihli ve E.: 2011/89, K.: 2013/29 sayılı Kararı	Geçici Madde 38	31/12/2013 tarihinden dokuz ay sonra (30/9/2014)
6514	28, Ek Madde 33	18/1/2014
6518	72	19/2/2014
6519	Ek Madde 41	22/2/2014
6525	36, 104, 152, I sayılı Cetvel, IV sayılı Makam Tazminatı Cetveli	27/2/2014
Anayasa Mahkemesi'nin 14/11/2013 tarihli ve E.: 2013/15, K.: 2013/131	57	28/2/2014

sayılı Kararı		
6528	36, 152, I sayılı Cetvel	14/3/2014
Anayasa Mahkemesi'nin 27/3/2014 tarihli ve E.: 2013/101, K.: 2014/63 sayılı Kararı	36	22/7/2014
6552	4, 57, 152, Ek Madde 33, II sayılı Cetvel,	11/9/2014
6639	176, Ek Madde 33	15/4/2015
6645	II sayılı Cetvel, IV sayılı Makam Tazminatı Cetveli	23/4/2015

652 sayılı MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Görevler

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı; Anayasa, 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile kalkınma plan ve programları doğrultusunda millî eğitim hizmetlerini yürütmek üzere, Millî Eğitim Bakanlığının kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Görevler

MADDE 2 – (1) Millî Eğitim Bakanlığının görevleri şunlardır:

- a) Okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencileri bedenî, zihnî, ahlakî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştiren ve insan haklarına dayalı toplum yapısının ve küresel düzeyde rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlayan eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak, güncellemek; öğretmen ve öğrencilerin eğitim ve öğretim hizmetlerini bu çerçevede yürütmek ve denetlemek.
- b) Eğitim ve öğretimin her kademesi için ulusal politika ve stratejileri belirlemek, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve denetlemek, ortaya çıkan yeni hizmet modellerine göre güncelleyerek geliştirmek.
- c) Eğitim sistemini yeniliklere açık, dinamik, ekonomik ve toplumsal gelişimin gerekleriyle uyumlu biçimde güncel teknik ve modeller ışığında tasarlamak ve geliştirmek.
- ç) Eğitime erişimi kolaylaştıran, her vatandaşın eğitim fırsat ve imkânlarından eşit derecede yararlanabilmesini teminat altına alan politika ve stratejiler geliştirmek, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve koordine etmek.
- d) Kız öğrencilerin, engellilerin ve toplumun özel ilgi bekleyen diğer kesimlerinin eğitime katılımını yaygınlaştıracak politika ve stratejiler geliştirmek, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek.⁽¹⁾
- e) Özel yetenek sahibi kişilerin bu niteliklerini koruyucu ve geliştirici özel eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek.
- f) Yükseköğretim kurumları dışındaki eğitim ve öğretim kurumlarını açmak, açılmasına izin vermek ve denetlemek.
- g) Yurtdışında çalışan veya ikamet eden Türk vatandaşlarının eğitim ve öğretim alanındaki ihtiyaç ve sorunlarına yönelik çalışmaları ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde yürütmek.
- ğ) Yükseköğretim dışında kalan ve diğer kurum ve kuruluşlarca açılan örgün ve yaygın eğitim ve öğretim kurumlarının denklik derecelerini belirlemek, program ve düzenlemelerini hazırlamak.
- h) Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı ortaöğretim kurumlarının program ve denklik derecelerinin belirlenmesi ile yönetmeliklerinin hazırlanmasında işbirliğinde bulunmak.
- ı) Yükseköğretimin millî eğitim politikası bütünlüğü içinde yürütülmesini sağlamak için, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bakanlığa verilmiş olan görev ve sorumlulukları yerine getirmek.
- i) Mevzuatla Bakanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

İKİNCİ BÖLÜM

Bakanlık Teşkilatı

Teşkilat

MADDE 3 – (1) Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşur.
(2) Bakanlık merkez teşkilatı ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Bakan

MADDE 4 – (1) Bakanlık teşkilatının en üst amiri olan Bakan, Bakanlık icraatından ve emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden Başbakana karşı sorumlu olup aşağıdaki görev, yetki ve sorumluluklara sahiptir:

- Bakanlığı, Anayasaya, kanunlara, hükümet programına ve Bakanlar Kurulunca belirlenen politika ve stratejilere uygun olarak yönetmek.
- Bakanlığın görev alanına giren konularda politika ve stratejiler geliştirmek, bunlara uygun olarak yıllık amaç ve hedefler oluşturmak, performans ölçütleri belirlemek, Bakanlık bütçesini hazırlamak, gerekli kanunî ve idarî düzenleme çalışmalarını yapmak, belirlenen stratejiler, amaçlar ve performans ölçütleri doğrultusunda uygulamayı koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek.
- Bakanlık faaliyetlerini ve işlemlerini denetlemek, yönetim sistemlerini gözden geçirmek, teşkilat yapısı ve yönetim süreçlerinin etkililiğini gözetmek ve yönetimin geliştirilmesini sağlamak.
- Faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.

Müsteşar ve Müsteşar Yardımcıları

MADDE 5 – (1) Müsteşar, Bakandan sonra gelen en üst düzey kamu görevlisi olup Bakanlık hizmetlerini, Bakan adına ve onun emir ve yönlendirmesi doğrultusunda, mevzuat hükümlerine, Bakanlığın amaç ve politikaları ile stratejik planına uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla, Bakanlık birimlerine gereken emirleri verir, bunların uygulanmasını gözetir ve sağlar. Müsteşar, bu hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur.
(2) Müsteşara yardımcı olmak üzere beş Müsteşar Yardımcısı görevlendirilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hizmet Birimleri

Hizmet birimleri

MADDE 6 – (1) Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır: ⁽¹⁾

- Temel Eğitim Genel Müdürlüğü.
- Ortaöğretim Genel Müdürlüğü.
- Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü.
- Din Öğretimi Genel Müdürlüğü.

- d) Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- e) Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü.
- f) Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü.
- g) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü.
- ğ) Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü.
- h) **(Ek: 1/3/2014-6528/15 md.)** Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- ı) **(Ek: 1/3/2014-6528/15 md.)** Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü.
- i) Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü.
- j) Rehberlik ve Denetim Başkanlığı.
- k) Strateji Geliştirme Başkanlığı.
- l) Hukuk Müşavirliği.
- m) İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü.
- n) Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- o) **(Değişik: 1/3/2014-6528/15 md.)** Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı.
- ö) **(Değişik: 1/3/2014-6528/15 md.)** İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı.
- p) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği.
- r) Özel Kalem Müdürlüğü.

Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

MADDE 7 – (1) Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Okul öncesi ve ilköğretim okul ve kurumlarının yönetimine ve öğrencilerinin eğitim ve öğretimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamak.
- b) Okul öncesi ve ilköğretim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.
- c) İlköğretim öğrencilerinin barınma ihtiyaçlarının giderilmesi ve maddî yönden desteklenmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- ç) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

MADDE 8 – (1) Ortaöğretim Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Ortaöğretim okul ve kurumlarının yönetimine ve öğrencilerinin eğitim ve öğretimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamak.
- b) Ortaöğretim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.
- c) Ortaöğretim öğrencilerinin barınma ihtiyaçlarının giderilmesi ve maddî yönden desteklenmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- ç) **(Mülga: 11/10/2011-KHK-662/78 md.)**
- d) **(Mülga: 1/3/2014-6528/26 md.)**
- e) **(Mülga: 1/3/2014-6528/26 md.)**
- f) **(Mülga: 1/3/2014-6528/26 md.)**
- g) **(Mülga: 1/3/2014-6528/26 md.)**
- ğ) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

MADDE 9 – (1) Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Meslekî ve teknik eğitim ve öğretim veren okul ve kurumların yönetimine ve

- öğrencilerinin eğitim ve öğretimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamak.
- b) Meslekî ve teknik eğitim ve öğretim veren okul ve kurumların eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.
- c) Eğitim-istihdam ilişkisini güçlendirecek, meslekî eğitimi yaygınlaştıracak politika ve stratejiler geliştirmek, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek.
- ç) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

MADDE 10 – (1) Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

- a) İmam-hatip liselerinin yönetimine ve öğrencilerinin eğitim ve öğretimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamak.
- b) İlköğretim, ortaöğretim ve yaygın eğitim kurumlarında din kültürü ve ahlâk eğitim ve öğretimine ait programlar ile ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.
- c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

MADDE 11 – (1) Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

- a) İlgili bakanlıklarla işbirliği içinde, özel eğitim sınıfları, özel eğitim okulları, rehberlik ve araştırma merkezleri, iş okulları ve iş eğitim merkezleri ile aynı seviye ve türdeki benzeri okul ve kurumların yönetimine ve öğrencilerin eğitim ve öğretimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamak.
- b) İlgili bakanlıklarla işbirliği içinde, özel eğitim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.
- c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

MADDE 12 – (1) Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

- a) Zorunlu eğitim dışında, eğitim ve öğretimi hayat boyu devam edecek şekilde yaygınlaştırmak amacıyla politikalar oluşturmak, bunları uygulamak, izlemek ve değerlendirmek.
- b) Yaygın eğitim ve öğretim ile açık öğretim hizmetlerini yürütmek.
- c) Örgün eğitim sistemine girmemiş, herhangi bir eğitim kademesinden ayrılmış veya bitirmiş vatandaşlara yaygın eğitim yoluyla genel veya meslekî ve teknik öğretim alanlarında eğitim ve öğretim vermek.
- ç) Yaygın eğitim ve öğretim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.
- d) Yaygın özel öğretim kurumlarıyla ilgili hizmetleri yürütmek.
- e) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununa göre aday çırak, çırak, kalfa ve ustaların genel ve meslekî eğitimlerini sağlamak.
- f) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü ⁽¹⁾

MADDE 13– (1) Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın ilgili birimleriyle işbirliği içinde, yükseköğretim dışındaki her kademedeki özel

öğretim kurumlarının açılmasına izin vermek ve bunları denetlemek.

b) **(Ek : 11/10/2011 - KHK - 662/78 md.)** Her kademedeki öğrencilere yönelik dernek ve vakıflar ile gerçek ve diğer tüzel kişilerce açılacak veya işletilecek yurt, pansiyon ve benzeri kurumların açılması, devri, nakli ve kapatılmasıyla ilgili esasları belirlemek ve denetlemek.

c) 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunuyla Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek.

ç) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

MADDE 14 – (1) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Eğitim ve öğretimin teknoloji ile desteklenmesine yönelik işleri yürütmek.

b) Eğitim ve öğretim faaliyetlerinde bilişim teknolojileri ile bilişim ürünlerinin kullanılmasına yönelik çalışmalar yürütmek.

c) **(Mülga: 1/3/2014-6528/26 md.)**

ç) Yaygın eğitim ve öğretime yönelik olarak bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı program, film ve benzeri yayınları hazırlamak veya hazırlatmak, yayınlamak veya yayınlattmak.

d) Eğitim ve öğretimde uygulanan yeni teknoloji ve gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek.

e) Eğitim ve öğretimde teknolojik imkânların tüm yurt çapında etkin ve yaygın biçimde kullanılmasını ve her öğrencinin bilgi teknolojilerinden yararlanmasını sağlamak.

f) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

MADDE 15 – (1) Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Öğretmenlerin nitelikleri ve yeterliklerinin belirlenmesi ve geliştirilmesine yönelik politikaları oluşturmak, bu amaçla ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak.

b) Bakanlık öğretmenleri ile talepleri hâlinde özel öğretim kurumları eğitim personeline yönelik olarak; meslek öncesi ve meslek içi eğitimi vermek veya verdirmek, gelişmeleri için kurslar açmak veya açtırmak, uzmanlık programları, seminer, sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenlemek.

c) Öğretmenlere yönelik olarak verilecek eğitime ilişkin konularda inceleme ve araştırmalar yapmak.

ç) Görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapmak; bunlarla ortak çalışma, araştırma, eğitim programları düzenlemek, danışma kurulları ve komisyonlar oluşturmak.

d) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

(2) Öğretmenlere verilecek meslek öncesi, meslek içi ve diğer eğitimlere ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

MADDE 15/A –(Ek: 1/3/2014-6528/16 md.)

(1) Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Merkezî sistemle yürütülen resmî ve özel yerleştirme, bitirme, karşılaştırma sınavlarını planlamak, uygulamak ve değerlendirmek

b) Kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri tarafından talep edilen mesleğe giriş, yeterlik, görevde yükselme ve benzeri sınav hizmetlerini yürütmek

c) Sınavlara ilişkin değerlendirme ve sonuç belgelerinin düzenlenmesi ile itirazların incelenmesi işlemlerini yürütmek

- c) Genel Müdürlük tarafından yapılan sınavlarda sorulacak soruları hazırlamak veya hazırlatmak, denetlemek ve güvenli bir şekilde saklanması için gerekli tedbirleri almak
- d) Ölçme ve değerlendirme teknikleri üzerine araştırmalar yapmak veya yaptırmak
- e) Gerekli durumlarda oluşturulacak başvuru merkezleri ve sınav koordinatörlüklerinin koordinasyonunu sağlamak, sınavlarda görev alacak personeli belirlemek ve bu kişilere gerekli hizmet içi eğitimi vermek
- f) Genel Müdürlükçe yürütülen sınav, ölçme, değerlendirme, yerleştirme ve diğer hizmet bedellerini belirlemek, tahsil etmek ve döner sermaye hesabında tutmak
- g) Yapılan sınavların sonuçlarını değerlendirmek suretiyle eğitim politikalarının oluşturulması ve geliştirilmesi amacıyla ilgili hizmet birimlerine veri desteği sağlamak
- ğ) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak

Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü

MADDE 15/B –(Ek: 1/3/2014-6528/16 md.)

- (1) Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:
- a) Yükseköğretim politikasının, strateji ve amaçlarının belirlenmesi, geliştirilmesi ve etkili bir şekilde yürütülmesi için gerekli tedbirlerin alınmasında ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak
 - b) Yükseköğretime giriş sistemine ilişkin usul ve esasların belirlenmesinde ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak
 - c) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bakanlığa verilmiş olan görev ve sorumlulukları yerine getirmek
 - ç) 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun hükümlerine göre yurt dışına yükseköğrenim görmek amacıyla gönderileceklerin sayısı, eğitim alanları, gönderileceklerde aranacak nitelikler, yurt dışındaki öğrenim çalışmaları ve istihdamlarının sağlanması ile ilgili işleri yürütmek ve koordinasyonu sağlamak
 - d) Yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın eğitim ve öğretim hizmetlerini yürütmek, yurda dönüşlerinde eğitim sistemimize uyumlarını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak
 - e) Bakanlığın yurt dışındaki okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç ve gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak, Talim ve Terbiye Kurulunun görüşüne sunmak
 - f) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

MADDE 16 – (1) Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın Avrupa Birliği ve diğer uluslararası kuruluşlarla ilgili işbirliği çalışmaları ile ilgili mevzuat çerçevesinde ikili anlaşmalara ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.
- b) Bakanlığın diğer birimleri tarafından yürütülen ve uluslararası işbirliğine dayanan projelerin koordinasyonunu sağlamak.
- c) 16/12/1960 tarihli ve 168 sayılı Yabancı Memleketlerde Türk Asıllı ve Yabancı Uyruklu Öğretmenlere Sosyal Yardım Yapılması Hakkında Kanunla Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek.
- ç) Yabancı hükümet ve kuruluşlardan sağlanan veya ülkemiz tarafından yabancılara verilen burslarla, kendi hesabına öğrenim yapmak üzere ülkemize gelen yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin görev ve hizmetleri yerine getirmek.
- d) **(Mülga: 1/3/2014-6528/26 md.)**
- e) Eğitim ve öğretim alanında ülkemizle dil, tarih veya kültür birliği bulunan ülke ve topluluklar ile diğer ülkelerle işbirliğine yönelik işleri yürütmek.
- f) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Rehberlik ve Denetim Başkanlığı

MADDE 17 –(Değişik: 1/3/2014-6528/17 md.)

(1) Rehberlik ve Denetim Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın görev alanına giren konularda Bakanlık personeline, Bakanlık okul ve kurumlarına, özel öğretim kurumlarına ve gerçek ve tüzel kişilere rehberlik etmek
- b) Bakanlığın görev alanına giren konularda faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler ile gönüllü kuruluşlara, faaliyetlerinde yol gösterecek plan ve programlar oluşturmak ve rehberlik etmek
- c) Bakanlık tarafından veya Bakanlığın denetiminde sunulan hizmetlerin kontrol ve denetimini ilgili birimlerle iş birliği içinde yapmak, süreç ve sonuçlarını mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre analiz etmek, karşılaştırmak ve ölçmek, kanıtlara dayalı olarak değerlendirmek, elde edilen sonuçları rapor hâline getirerek ilgili birimlere ve kişilere iletmek
- ç) Bakanlık teşkilatı ve personeli ile Bakanlığın denetimi altındaki her türlü kuruluşun faaliyet ve işlemlerine ilişkin olarak, usulsüzlükleri önleyici, eğitici ve rehberlik yaklaşımını ön plana çıkaran bir anlayışla, Bakanlığın görev ve yetkileri çerçevesinde denetim, inceleme ve soruşturma iş ve işlemlerini Maarif Müfettişleri aracılığıyla yapmak
- d) Her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları ile il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinin rehberlik, işbaşında yetiştirme, denetim, değerlendirme, inceleme, araştırma ve soruşturma hizmetlerini Maarif Müfettişleri aracılığıyla yürütmek
- e) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak

(2) Denetime tabi olan gerçek ve tüzel kişiler, gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri talep edildiği takdirde ibraz etmek, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep hâlinde göstermek, sayılmasına ve incelenmesine yardımcı olmakla mükelleftir. Maarif Müfettişleri, görevleri sırasında kamu kurum ve kuruluşları ve kamuya yararlı dernekler ile gerçek ve tüzel kişilerden gerekli yardım, bilgi, evrak, kayıt ve belgeleri istemeye yetkili olup kanuni engel bulunmadıkça bu talebin yerine getirilmesi zorunludur.

(3) Başkanlığa verilen görevlerin yerine getirilmesi amacıyla illerde il millî eğitim müdürlükleri bünyesinde Maarif Müfettişleri Başkanlığı oluşturulur.

(4) Maarif Müfettişleri Başkanlıklarının görev, yetki ve sorumlulukları, Maarif Müfettişlerinin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

MADDE 18 – (1) Strateji Geliştirme Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malî hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak.
- b) Bakanlık hizmet birimleri, taşra teşkilatı ile okul ve kurumlar için performans ölçütlerinin oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapmak.
- c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Hukuk Müşavirliği

MADDE 19 – (1) Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın taraf olduğu adlî ve idarî davalarda, tahkim yargılamasında ve icra işlemlerinde Bakanlığı temsil etmek, dava ve icra işlemlerini takip etmek, anlaşmazlıkları

önleyici hukukî tedbirleri zamanında almak.

b) Bakanlık hizmet ve faaliyetleriyle ilgili olarak diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan mevzuat taslaklarını, Bakanlık birimleri tarafından düzenlenecek her türlü mevzuat, sözleşme ve şartname taslaklarını, Bakanlık ile üçüncü kişiler arasında çıkan her türlü uyuşmazlığa ilişkin işleri ve Bakanlık birimlerince sorulacak diğer işleri inceleyip hukukî mütalaasını bildirmek.

c) Bakanlıkça hizmet satın alma yoluyla temsil ettirilecek dava ve icra takiplerini izlemek, koordine etmek ve denetlemek.

ç) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmalarını temin etmek amacıyla gerekli hukukî teklifleri hazırlayıp Bakana sunmak.

d) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

(2) Birinci fıkrada belirtilen her türlü dava ve takip işleri ile diğer görevler, Bakanlığın Hukuk Müşavirleri ve Avukatları aracılığıyla yerine getirilir. Gerekli hâllerde dava ve takip işleri Hazine Avukatları aracılığıyla veya ihtiyaç duyulması hâlinde Bakanlıkça belirlenecek usûl ve esaslar çerçevesinde 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesinde öngörülen doğrudan temin usûlü ile avukatlar veya avukatlık ortaklıkları ile yapılacak avukatlık sözleşmeleri yoluyla yürütülür.

(3) Davalarda temsil yetkisi bulunan Hukuk Müşavirleri ve Avukatların bir listesi Bakanlıkça ilgili Cumhuriyet başsavcılığı ve bölge idare mahkemesi başkanlıklarına verilir. Bu listelerin birer nüshası, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından adli yargı çevresinde, bölge idare mahkemesi tarafından idarî yargı çevresinde bulunan mahkemelere gönderilir. Yüksek mahkemeler ve bölge adliye mahkemesindeki duruşmalarda temsil yetkisini kullanacakların isimleri ilgili mahkemelerin başsavcılıklarına veya başkanlıklarına bildirilir. Listede isimleri yer alan Hukuk Müşavirleri ve Avukatlar, baroya kayıt ve vekâletname ibrazı gerekmeksizin temsil yetkilerini kullanırlar. Temsil yetkisi sona erenlerin isimleri anılan mercilere derhal bildirilir.

(4) Bakanlık lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen vekâlet ücretlerinin Avukatlara dağıtımı hakkında, 2/2/1929 tarihli ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü

MADDE 20 – (1) İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın insan gücü politikası ve planlaması ile insan kaynakları sisteminin geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak.

b) Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek.

c) Bakanlığın öğretmenler dışındaki personeli için eğitim planını hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek.

ç) Eğitim faaliyetleri ile ilgili dokümantasyon, yayım ve arşiv hizmetlerini yürütmek.

d) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü

MADDE 21– (1) Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) 5018 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya

yaptırmak.

- b) Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek.
- c) Genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek.
- ç) Bakanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek.
- d) Ders kitaplarını, kaynak ve yardımcı eğitim dokümanlarını, ders ve laboratuvar araç ve gereçleri ile basılı eğitim malzemelerini, makine, teçhizat ve donatım ihtiyaçlarını temin etmek.
- e) Döner sermaye işletmesi kurmak ve Bakanlığa bağlı döner sermaye işletmeleri ile ilgili işleri yürütmek. ⁽¹⁾

f) **(Ek : 11/10/2011 - KHK - 662/78 md.)** Bakanlığa ait sosyal tesislerle ilgili işleri yürütmek.

g) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı⁽¹⁾

MADDE 22 – (1) (Değişik cümle : 1/3/2014-6528/18 md.) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlık projelerinin Bakanlık bilişim altyapısına uygun olarak tasarlanmasını ve uygulanmasını sağlamak, teknolojik gelişmeleri takip etmek, bilgi güvenliği ve güvenilirliği konusunun gerektirdiği önlemleri almak, politikaları ve ilkeleri belirlemek, kamu bilişim standartlarına uygun çözümler üretmek.
- b) Bakanlık birimleri ile taşra teşkilatının bilgi işlem ve otomasyon ihtiyacını karşılamak ve işletimini sağlamak, Bakanlığın bilgi işlem hizmetlerini yürütmek.
- c) **(Değişik : 1/3/2014-6528/18 md.)** Bakanlığın internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile bilişim sistemleri (MEBBİS) ve e-okul uygulamalarını yürütmek, geliştirmek ve bunlara ilişkin teknik çalışmaları yapmak.
- ç) Bakanlık hizmetleriyle ilgili bilgileri toplamak ve ilgili birimlerle işbirliği içinde veri tabanları oluşturmak.
- d) Bakanlığın mevcut bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek, haberleşme güvenliğini sağlamak ve bu konularda görev üstlenen personelin bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak düzenli şekilde hizmet içi eğitim almalarını sağlamak.
- e) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı⁽²⁾

MADDE 23– (1) (Değişik cümle: 1/3/2014-6528/19 md.) İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Okul ve kurum binaları dâhil, taşınmazlara ilişkin her türlü satım, yapma, yaptıрма, bakım, onarım ve tadilat işlerini; bunlara ait kontrol, koordinasyon ve mimari proje çalışmalarını yürütmek.
- b) Kamulaştırma işlemlerini yürütmek.
- c) Bakanlığa ait arsa, bina ve tesisleri, ilgili birimlerle koordine ederek, imar durumu ve uygunluğu yönünden incelemek, ihtiyaçlarını tespit etmek ve programlamak.
- ç) Bakanlığın ihtiyaç duyduğu her türlü tesis ve hizmet binaları ile ihtiyaç duyulan okul ve eğitim yerleşkesi, sosyal donatı gibi eğitim tesislerini, Hazinesinin mülkiyetinde bulunan arazi, arsa ve binaların gerçek bedeli üzerinden devri karşılığında ve/veya bedeli Bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerine bu amaçla konulan ödeneklerden veya döner sermaye

gelirlerinden karşılanmak üzere, kiralamak, satın almak, yapmak, yaptırmak veya düzenlenen protokoller çerçevesinde Toplu Konut İdaresi Başkanlığına veya inşaat işleri ile ilgili araştırma, proje, taahhüt, finansman ve yapım işlemleri konusunda görevli ve yetkili kamu tüzel kişiliğine sahip diğer kamu kurum ve kuruluşlarına doğrudan yaptırmak ve bu amaçla yapılacak iş ve işlemleri yürütmek.

d) Okul ve eğitim yerleşkesi gibi eğitim tesislerinin okul ve eğitim tesisi olarak kullanılmak kaydıyla gerçek kişilere veya özel hukuk tüzel kişilerine kiralanmasına ilişkin işleri yürütmek.

e) (...) ⁽³⁾ kamu kurumları arasında taşınmaz ve aynî hak devri ile Bakanlığa yapılacak taşınmaz bağış işlemlerinin yürütülmesinde mevzuata yönelik değerlendirmeleri, teknik-ekonomik etütleri ve rantabilite hesaplarını yapmak, izlemek, her aşamada takip etmek ve yürütmek.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

MADDE 24 – (1) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetlerini planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usûl ve esaslara göre yürütülmesini sağlamak.

b) 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak.

c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Özel Kalem Müdürlüğü

MADDE 25 – (1) Özel Kalem Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

a) Bakanın çalışma programını düzenlemek.

b) Bakanın resmî ve özel yazışmalarını, protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek.

c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Bakanlık Müşavirleri

MADDE 26 – (1) Bakanlıkta, özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakana yardımcı olmak üzere otuz Bakanlık Müşaviri atanabilir.

Ortak görevler⁽¹⁾

MADDE 27 – (1) Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, Meslekî ve Teknik Eğitim Genel

Müdürlüğü, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, sorumluluk alanlarıyla ilgili konularda aşağıdaki görevleri de yerine getirirler:

a) Eğitim ve öğretime ilişkin hedef, politika ve standartlar belirlemek.

b) Eğitim ve öğretimi etkileyen faktörleri tespit etmek, toplum ve sektör bazında ihtiyaç ve beklentileri karşılamak üzere araştırma ve geliştirme faaliyetleri yapmak.

c) Öğrencilerin, plan ve programlarda tespit edilen amaçlar doğrultusunda yöneltme ve geliştirilmelerine ilişkin rehberlik çalışmaları yapmak.

ç) Öğretim programları, ders kitapları, öğretmen kılavuz kitapları ile diğer ders araç ve gereçlerine yönelik araştırmalar yapmak, geliştirilmelerine katkı sağlayıcı çalışmalar yapmak ve ilgili birimlere sunmak.

d) Özel eğitim, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini yürütmek.

e) Okul, ilçe, il ve ülke düzeyinde yapılan eğitim, öğretim ve yönetim hizmetleri ile ilgili ölçme ve değerlendirme sonuçlarını değerlendirmek.

- f) Eğitim ve öğretim sürecine diğer kurum, kuruluş ve bireylerin katılımını sağlamak.
- g) Eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere, eğitim bina ve tesisleri ile eğitim araç ve gereçlerinin planlanması, projelendirilmesi ve üretilmesinde ilgili birimlerle işbirliği yapmak.
- ğ) Eğitim ve öğretim kurumlarının öğretime açılması ve kapatılmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemek.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ve Millî Eğitim Şûrası

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı⁽¹⁾

MADDE 28 – (1) Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Bakanlığın bilimsel danışma ve inceleme organıdır.⁽¹⁾

(2) Kurul, eğitim sisteminin tüm kademelerini temsil edecek nitelikte bir Başkan ile on üyeden oluşur. Kurul Başkan ve üyeleri dört yıllık süreyle atanır. Bu süre her defasında bir yıl olmak üzere en fazla üç defa uzatılabilir. Kurul Başkanı ve üyeleri, en az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarından mezun olmuş, eğitim alanında yaptığı çalışma ve yayınlarla temayüz etmiş;

- a) **(Değişik: 1/3/2014-6528/20 md.)** Öğretim üyeleri,
b) En az on yıl süreyle öğretmenlik veya okul yöneticiliği yapmış olanlar,
c) Kamu görevlileri, arasından seçilir.

(3) **(Değişik: 1/3/2014-6528/20 md.)** Kurulda görüşülen konularla ilgili olarak Bakan onayı ile görevlendirilen ilgili birim amiri veya amirleri Kurul toplantısına katılır ve oy kullanırlar.

(4) **(Değişik: 1/3/2014-6528/20 md.)** Kurul görüş ve inceleme sonuçlarını Bakana sunar.

(5) Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının çalışma usûl ve esasları, Başkan ve üyelerin diğer nitelikleri, görev, yetki ve sorumlulukları ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

(6) Talim ve Terbiye Kurulu, evrensel değer ve standartları gözönünde bulundurarak, kalite, eşitlik ve etkililik ilkeleri ile millî ve toplumsal değerlere dayalı bir eğitim sistemi oluşturmak amacıyla aşağıdaki görevleri yerine getirir:

- a) Eğitim sistemini, eğitim ve öğretim plan ve programlarını, ders kitaplarını hazırlamak, hazırlananları incelemek veya inceletmek, araştırmak, geliştirmek ve uygulamaya ilişkin görüşlerini Bakana sunmak.⁽¹⁾
- b) Bakanlık birimlerince hazırlanan eğitim ve öğretim programları, ders kitapları, yardımcı kitaplar ile öğretmen kılavuz kitaplarını incelemek, inceletmek ve sonucunu Bakana sunmak.⁽¹⁾
- c) Yurtdışı eğitim ve öğretim kurumlarından alınmış, ilköğretim ve ortaöğretim diploma ve öğrenim belgelerinin derece ve denkliklerine ilişkin ilke kararlarını Bakanın onayına sunmak.
- ç) Eğitim ve öğretimle ilgili konularda Bakanlığın diğer birimleri tarafından oluşturulacak politika ve stratejilerin belirlenmesinde işbirliği yapmak.
- d) Millî Eğitim Şûrasının sekreteryaya hizmetlerini yürütmek.

Millî Eğitim Şûrası

MADDE 29 – (1) Millî Eğitim Şûrası, Bakanlığın en yüksek danışma kuruludur. Eğitim ve öğretim ile ilgili gerekli görülen konuları tetkik etmek ve tavsiye niteliğinde kararlar almakla görevlidir.

(2) Şûranın oluşumu ile çalışma usûl ve esasları yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Taşra ve Yurtdışı Teşkilatı ile Çalışma Grupları

Taşra teşkilatı

MADDE 30 – (1) Bakanlık, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

(2) Her ilde ve ilçede bir millî eğitim müdürlüğü kurulur. İlçe millî eğitim müdürlükleri, görev ve hizmetleri yürütürken il millî eğitim müdürlüklerine karşı da sorumludur. İl ve ilçelerin sosyal ve ekonomik gelişme durumları, nüfusları ve öğrenci sayıları göz önünde bulundurulur, bu müdürlükler farklı tip ve statülerde kurulabilir ve bunlara farklı yetkiler verilebilir. İş durumuna ve ihtiyaca göre millî eğitim müdürlüklerine bağlı olarak ayrı il ve ilçe birimleri de kurulabilir.

(3) **(Mülga: 1/3/2014-6528/26 md.)**

Yurtdışı teşkilatı

MADDE 31 – (1) Bakanlık, 13/12/1983 tarihli ve 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurtdışı teşkilatı kurmaya yetkilidir.

(2) **(Ek: 1/3/2014-6528/21 md.)** Yurt dışı teşkilatı kadrolarına sürekli görevle atanabilmek için atanılan tarih itibarıyla en az bir yıldır fiilen Bakanlık merkez veya taşra teşkilatında ya da üniversitelerde çalışıyor olmak ve görevlendirmenin yapılacağı ülkenin resmî dilini veya Almanca, Fransızca ya da İngilizce dillerinden birini bilmek şarttır.

(3) **(Ek: 1/3/2014-6528/21 md.)** Ancak, ikinci fıkrada belirtilen dillerin resmî dil olarak konuşulduğu ülkelerde, Yükseköğretim Kurulunca denkliği kabul edilen lisans, yüksek lisans veya doktora eğitimini tamamlayanlar; resmî dili Türkçe ve lehçesi olan ülkelere görevlendirilecekler ile Bakanlıkta daire başkanı ve üzeri görevlerde fiilen bulunmuş olanların yurt dışı teşkilatında sürekli görevle atanmalarında hizmet süresi ve yabancı dil şartı aranmaz.

(4) **(Ek: 1/3/2014-6528/21 md.)** Yurt dışı sürekli görev süresi üç yıldır. Bu süre hizmetin gerektirdiği hâllerde Bakanın onayıyla bir katına kadar uzatılabilir. Daha önce yurt dışı sürekli göreve atanmışlar, yurt içi göreve dönmelerinin üzerinden en az iki yıl geçmeden yeniden atanamazlar. Yurt dışı teşkilatı kadrolarına sürekli görevle atanacaklarda aranacak yabancı dil seviyesi, personelin atanması, eğitimi, yeniden atanması, görevden alınması ile diğer hususlar Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.

(5) **(Ek: 1/3/2014-6528/21 md.)** Türkiye'deki veya Yükseköğretim Kurulu tarafından denkliği kabul edilen yurt dışındaki üniversitelerin eğitim fakültelerinin ilgili bölümlerinden lisans düzeyinde eğitimini başarıyla bitirenlerden ilgili ülke vatandaşlığına sahip olanlarla süresiz oturma ve çalışma izni bulunanlar, Bakanlıkça mahallîinden sözleşmeli statüde öğretmen olarak istihdam edilebilir. Bunlara, ilgili ülkede sürekli görevle bulunan ve 9 uncu derecenin 1 inci kademesinden aylık alan bekâr meslek memuruna ödenmekte olan yurt dışı aylığının yüzde seksenini geçmemek üzere Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilecek tutarda ödeme yapılır. Bu kapsamda istihdam edilecek personelin sayısı, nitelikleri, seçim usul ve esasları, görev yerleri ve süreleri, izinleri, görevlerinin sona erdirilmesi ve verilecek iş sonu tazminatı ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken belirlenir.

Çalışma grupları

MADDE 32 – (1) Bakanlık görev alanına giren konularla ilgili olarak çalışmalarda bulunmak

üzere diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve konu ile ilgili uzmanların katılımıyla geçici çalışma grupları oluşturabilir.

ALTINCI BÖLÜM **Sorumluluk ve Yetkiler**

Yöneticilerin sorumlulukları

MADDE 33 – (1) Bakanlığın her kademedeki yöneticileri, görevlerini mevzuata, stratejik plan ve programlara, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur.

Yetki devri

MADDE 34 – (1) Bakan, Müsteşar ve her kademedeki Bakanlık yöneticileri, sınırlarını açıkça belirtmek ve yazılı olmak kaydıyla, yetkilerinden bir kısmını alt kademelere devredebilir. Yetki devri, uygun araçlarla ilgililere duyurulur.

Koordinasyon ve işbirliği

MADDE 35 – (1) Bakanlık, hizmet ve görevleriyle ilgili konularda, diğer bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının uyacakları esasları mevzuata uygun olarak belirlemekle, kaynak israfını önleyecek ve koordinasyonu sağlayacak tedbirleri almakla görevli ve yetkilidir.

(2) Bakanlık, diğer bakanlıkların hizmet alanına giren konulara ilişkin faaliyetlerinde, ilgili bakanlıklara danışmak ve gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamaktan sorumludur.

(3) Bakanlık, hizmet alanına giren konularda mahallî idarelerle koordinasyonu sağlar.

Düzenleme yetkisi

MADDE 36 – (1) Bakanlık görev, yetki ve sorumluluk alanına giren ve önceden kanunla düzenlenmiş konularda idarî düzenlemeler yapabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM **Personele İlişkin Hükümler**

Atama

MADDE 37 – (1) 23/4/1981 tarihli ve 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunun eki cetvellerde sayılanlar dışında kalan memurların atamaları Bakan tarafından yapılır.

(2) Bakan, gerekli gördüğü hâllerde atama yetkisini merkez teşkilatında alt kademelere, illerde valilere devredebilir.

(3) Öğretmenlerin Bakanlıkça belirlenen hizmet bölge veya alanlarında en az üç eğitim öğretim yılı görev yapması esastır. Bunların yer değiştirme suretiyle atamaları her yıl yapılan atama plan ve programları çerçevesinde eğitim öğretim faaliyetlerini etkilemeyecek şekilde sonuçlandırılır. (**İptal son cümle: Anayasa Mahkemesinin 6/2/2013 tarihli ve E:2011/123, K:2013/26 sayılı Kararı ile.: Yeniden Düzenleme: 1/3/2014-6528/22 md.**) Bakanlıkça belirlenen özür gruplarına bağlı yer değiştirmeler ise yarıyıl ve/veya yaz tatillerinde yapılır.

(4) Öğretmenlerin yer değiştirme suretiyle atamalarında uyulacak temel ilkeler, özür grupları, hizmet bölgeleri ve alanları, hizmet puanı ve diğer hususlara ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(5) Özüre dayalı yer değiştirme istekleri hizmet puanı sıralamasındaki yetersizlik sonucu

yerine getirilemeyenlere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 72 nci maddesi kapsamına girenlerin hakları saklı kalmak kaydıyla, istekleri hâlinde istekte buldukları yere atanmaya hak kazanıncaya kadar, aylıksız izin verilebilir. Bu şekilde aylıksız izin verilen öğretmenler, bağlı buldukları il millî eğitim müdürlüklerine bu amaçla tahsis edilmiş bulunan boş öğretmen kadrolarına aylıksız izinli olmak şartıyla atanır. Bunların atandıkları bu kadrolar aylıksız izin süresiyle sınırlı olarak saklı tutulur. Ancak, aylıksız izne ayrılan öğretmenler, üçüncü yıl sonuna kadar istedikleri yere atamalarının yapılamaması hâlinde durumlarına uygun boş öğretmen kadrolarına öncelikle atanırlar.

(6) Öğretmenlerin atamaları Bakanlıkça il/ilçe emrine veya doğrudan eğitim kurumuna yapılır. Bakanlıkça il/ilçe emrine atama yapılması hâlinde, öğretmenlerin atandıkları ildeki görev yerleri, hizmet puanları ve yeterlikleri dikkate alınarak il millî eğitim müdürünün teklifine göre valilerce belirlenir.

(7) **(Değişik: 1/3/2014-6528/22 md.)** İl Millî Eğitim Müdürü, İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı, İlçe Millî Eğitim Müdürü, İl ve İlçe Millî Eğitim Şube Müdürü, Maarif Müfettişi, Okul ve Kurum Müdürü, Müdür Başyardımcısı ve Müdür Yardımcısı olarak görev yapanların hizmet sürelerine ve/veya isteğe bağlı yer değiştirmelerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. ⁽¹⁾

(8) **(Değişik: 1/3/2014-6528/22 md.)** Okul ve Kurum Müdürleri, İl Millî Eğitim Müdürünün teklifi üzerine, Müdür Başyardımcısı ve Yardımcıları ise Okul veya Kurum Müdürünün inhası ve İl Millî Eğitim Müdürünün teklifi üzerine Vali tarafından dört yıllığına görevlendirilir. Bu görevlendirmelerin süre tamamlanmadan sonlandırılması, süresi dolanların yeniden görevlendirilmesi ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir. Bu fıkra kapsamındaki görevlendirmeler özlük hakları, atama ve terfi yönünden kazanılmış hak doğurmaz.

(9) **(Ek: 1/3/2014-6528/22 md.)** Yurt içi veya yurt dışında, yerli veya yabancı kurum ve kuruluşlarla veya başka ülkelerle işbirliği anlaşması çerçevesinde kurulan ve ulusal veya uluslararası proje yürüten okul ve kurumlar, Bakan onayı ile proje okulu olarak seçilen ve belirli eğitim reformu ve programları uygulanan okul ve kurumlar ile Bakan onayıyla doğrudan Bakanlık merkez teşkilatına bağlanan kurumlara yapılacak öğretmen atamaları ve yönetici görevlendirmeleri Bakan tarafından yapılır.

(10) **(Ek: 1/3/2014-6528/22 md.)** Öğretim üyeleri ile Bakanlıkta görev yapmakta olan öğretmenlerin dokuzuncu fıkra kapsamındaki kurumlara atanma ve görevlendirilmelerinde bu Kanun Hükmünde Kararname, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer mevzuatın sınavlar ve atanmaya ilişkin hükümleri uygulanmaz. Dokuzuncu fıkra kapsamındaki kurumlara yönetici görevlendirmeleri özlük hakları, atanma ve terfi yönünden kazanılmış hak doğurmaz.

(11) **(Ek: 1/3/2014-6528/22 md.)** Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar kurumlarının ve kendilerinin muvafakati ile aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlarla diğer mali ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Bakanlıkta görevlendirilebilirler.

Kadrolar

MADDE 38 – (1) Kadroların tespiti, ihdası, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre düzenlenir.

(2) Bakanlığa tahsis edilmiş bulunan serbest kadrolar; Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlık tarafından hazırlanan yönetmelikte belirlenen norm kadro sayılarına uygun olarak öğretmen kadroları dışındaki kadrolar merkez ve taşra birimlerine, öğretmen kadroları ise branşlar esas alınarak okul ve kurumlara dağıtılır.

Dağıtım cetvellerinin vizesine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikte düzenlenir. İl millî eğitim müdürlüklerine, 37 nci madde çerçevesinde aylıksız izne ayrılma talebinde bulunan öğretmenlerin izin verilmeden önce atamalarında kullanılmak amacıyla yeterli sayıda boş öğretmen kadrosu tahsis edilir. Kapatılan veya norm kadro sayısı azalan okul ve kurumların ihtiyaç fazlası boş öğretmen kadroları il millî eğitim müdürlüklerine aktarılır.

Öğretmenlerin emekliliği

MADDE 39 – (1) Öğretmenlerin emeklilik işlemleri Haziran ve Temmuz ayları içinde yapılır. Bu aylar dışında emeklilik işlemi yapılabilmesi, görev yapılan il sınırları içinde emeklilik talebinde bulunan personelin sınıf ve branşında öğretmen fazlasının bulunması ve işlemin Bakanlıkça uygun görülmesine bağlıdır.

Uzman istihdamı⁽¹⁾

MADDE 40 – (1) Bakanlık merkez teşkilatında; Millî Eğitim Uzmanları ve Uzman Yardımcıları istihdam edilir.

(2)(Mülga: 1/3/2014-6528/26 md.)

(3) (Mülga: 1/3/2014-6528/26 md.)

(4) (Mülga: 1/3/2014-6528/26 md.)

Maarif Müfettişleri⁽²⁾

MADDE 41 –(Ek: 1/3/2014-6528/23 md.)

(1) İl millî eğitim müdürlükleri bünyesinde oluşturulan Maarif Müfettişleri Başkanlığında Maarif Müfettişleri ve Maarif Müfettiş Yardımcıları istihdam edilir.

(2) Maarif Müfettiş Yardımcılığına atanabilmek için 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlara ek olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) En az dört yıllık lisans eğitimi veren eğitim, fen-edebiyat, hukuk, siyasal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler, iktisat, işletme, ilahiyat fakülteleri ile hizmet birimlerinin görev alanına giren ve yönetmelikle belirlenen yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içindeki veya yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak

b) Yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak

(3) Maarif Müfettiş Yardımcısı kadrolarına, öğretmenlikte sekiz yıl ve daha fazla hizmeti bulunanlar arasından ayrıca yapılacak yarışma sınavında başarılı olanlar arasından da atama yapılabilir.

(4) Maarif Müfettiş Yardımcılığına atananlar, en az üç yıl fiilen çalışmak kaydıyla yapılacak yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Sınavda başarılı olamayanlara veya sınava girmeye hak kazandığı hâlde geçerli mazereti olmaksızın sınav hakkını kullanmayanlara, bir yıl içinde ikinci kez sınav hakkı verilir. İkinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar Maarif Müfettiş Yardımcısı unvanını kaybeder ve Bakanlıkta durumlarına uygun kadrolara atanırlar.

(5) İhtiyaç hâlinde Maarif Müfettişleri, Rehberlik ve Denetim Başkanlığında görevlendirilebilir.

(6) Maarif Müfettişlerinin, her hizmet bölgesinde iki yıldan az olmamak üzere Bakanlıkça belirlenecek süreler kadar çalışmaları esastır. Hizmet bölgelerinin oluşturulması ve bu bölgelerdeki çalışma süreleri; Maarif Müfettişleri ve Maarif Müfettiş Yardımcılarının nitelikleri, mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma ve yeterlik sınavları, atanmaları, çalışma ve yer değiştirmelerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir. Maarif Müfettişleri ve Maarif Müfettiş Yardımcıları, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı cetvelin "A-

Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa Göre Alanlar” kısmının (1) numaralı bölümünün (j) sırasında öngörülen ek ödemeden aynı usul ve esaslar dâhilinde yararlandırılır.

Sözleşmeli personel ve ek ödeme

MADDE 42 – (1) (Mülga: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)

(2) (Mülga: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)⁽³⁾

(3) (Mülga: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)⁽³⁾

(4) (Mülga: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)⁽³⁾

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Özel eğitim giderleri⁽¹⁾

MADDE 43 – (1) Engelliler için sağlık kurulu raporu düzenlemeye yetkili sağlık kurum veya kuruluşlarınca verilen sağlık kurulu raporuyla asgarî % 20 oranında engelli olduğu tespit edilen ve özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından da eğitsel değerlendirme ve tanılamaları yapılarak 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında açılan özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen destek eğitimi almaları uygun görülen görme, işitme, dil-konuşma, spastik, zihinsel, ortopedik veya ruhsal engelli bireylerin eğitimgiderlerinin her yıl Maliye Bakanlığınca belirlenen tutarı, Bakanlık bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır. Bu engelli bireylerin engel grupları ve dereceleri ile engelinin niteliğine göre eğitim programlarının kapsamı ve eğitim süreleri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle yönetmelikle belirlenir.⁽²⁾

(2) Birinci fıkrada belirtilen eğitim hizmetini sunan veya yararlananların gerçek dışı beyanda bulunmak suretiyle fazladan ödemeye sebebiyet vermeleri durumunda bu tutarlar, iki katı ve kanunî faiziyle birlikte ilgililerden müteselsilen tahsil edilir. Bu fiillerin özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri tarafından tekrarı hâlinde, ayrıca kurum açma izinleri iptal edilir.

Atıflar, değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 44 – (1) 30/4/1992 tarihli ve 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Mevzuatta anılan Kanuna yapılan atıflar bu Kanun Hükmünde Kararnameye veya ilgili hükümlerine; kapatılan kurul veya birimlere yapılan atıflar ilgisine göre bu Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan kurul veya birimlere yapılmış sayılır.

(2) Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Millî Eğitim Bakanlığınca ait bölümünden çıkarılmış ve ekli (2) sayılı listede belirtilen kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Millî Eğitim Bakanlığınca ait bölümüne eklenmiştir.⁽³⁾

(3) (10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(4) (14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Telif ve sınav ücretleri ile yurt dışı okul giderleri

EK MADDE 1 –(Ek: 1/3/2014-6528/24 md.)

(1) Bakanlık;

a) Kamu veya özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere, okul ve kurumların eğitim ve öğretim programları, taslak ders kitapları ve diğer yayınları ile eğitim araç ve gereçlerinin ve Bakanlıkça yapılan sınavların sorularının hazırlanması veya inceletilmesi karşılığı ilgili mevzuatı uyarınca ödenecek bedel ve telif ücretinin,

b) Taslak kitap, ders kitabı, eğitim araç ve gereci ile sınav sorularının hazırlanmasında görevlendirilenlere, bu amaçlarla oluşturulan komisyon, sınav başvuru merkezi ve sınav koordinatörlüklerinde görev alan personele, Bakanlıkça yapılan sınavlarda görev alanlara, sınav güvenliğini sağlamakla görevlendirilenlere ve benzeri çalışmalarda görev alan diğer

personelerle ödenecek ücretin, Bakanlık döner sermaye hesabından ödenmesine ilişkin usul ve esasları Maliye Bakanlığının görüşünü de alarak tespit eder.

(2) Bakanlığa sunulan taslak ders kitapları ile diğer eğitim araç ve gereçlerinin incelenmesi ve Bakanlıkça yapılan sınavlar karşılığında Bakanlık döner sermaye hesabına yatırılacak bedelin tutarı ile tahsiline ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça tespit edilir.

(3) Yurt dışında büyükelçilikler ve başkonsolosluklar aracılığıyla Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren okulların hizmet binası yapımı, donatımı, kefalet ücreti ve kira giderleri ile Bakanlıkça uygun görülen diğer ihtiyaçları Bakanlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır.

Yeniden yapılanma sürecinde görevlerin yürütülmesi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamede yer alan hükümlere göre Bakanlığın yeniden yapılanması tamamlanıncaya kadar, yeni kurulan birimlere ve kurullara verilen görevlerin, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden önce bu görevleri yerine getirmekte olan birimler, kurullar ve personel tarafından yürütülmesine devam edilir.

Dava ve takip dosyalarının devri

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Maliye Bakanlığı uhdesinde Hazine Avukatları tarafından Bakanlık temsil takip edilmekte olan dava dosyaları ve icra takiplerine ilişkin dosyalar, Maliye Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken belirlenecek esaslara göre bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlığa devredilir. Bu şekilde devredilen dava ve icra takipleri ile ilgili olarak devir tarihine kadar yapılmış her türlü işlem Bakanlık adına yapılmış sayılır.

Personelerle dair geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte Bakanlık merkez teşkilatında; Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı ve Üyesi, Genel Müdür, Teftiş Kurulu Başkanı, Strateji Geliştirme Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı (anahizmet ve yardımcı hizmet birimi), Daire Başkanı, Bakanlık Müşaviri, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, Özel Kalem Müdürü, Şube Müdürü kadrolarında bulunanlar ile Bakanlık taşra teşkilatında İl Müdürü kadrolarında bulunanların görevleri hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona erer. Bunlardan Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı (anahizmet ve yardımcı hizmet birimi), Daire Başkanı, Şube Müdürü ve İl Müdürü kadrosunda bulunanlar ilgisine göre ekli (3) sayılı listede şahıslarına bağlı olarak ihdas edilen Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı, Şube Müdürü ve İl Müdürü kadrolarına, diğerleri ise aynı listede ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadrolarına hâlen buldukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır. Bu fıkra ile ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadroları ile şahsa bağlı kadroların herhangi bir sebeple boşalması hâlinde bu kadrolar hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.⁽¹⁾

(2) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte Bakanlıkta Eğitim Müşaviri, Eğitim Ataşesi ve Eğitim Ataşe Yardımcısı kadrolarında bulunanların görevleri hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona erer. Bu kadrolarda bulunanlar, ilgili mevzuatına göre görev süreleri daha önce dolmamak kaydıyla, 1/7/2012 tarihini geçmemek üzere Eğitim Müşaviri, Eğitim Ataşesi ve Eğitim Ataşe Yardımcısı kadrolarına yeni bir atama yapılmıncaya kadar buldukları ülkelerdeki yurtdışı teşkilatına ait işleri yürütmeye devam eder.

(3) Birinci fıkraya göre Bakanlık Müşaviri kadrolarına atanmış sayılanların bu kadrolara atanmış sayıldıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî

çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atanmış sayıldıkları yeni kadrolara ilişkin olarak aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca fark tazminatı olarak ödenir. Atanmış sayıldıkları kadro unvanlarında isteklerine bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atanana fark tazminatı ödenmesine son verilir.

(4) Birinci fıkraya göre Bakanlık Müşaviri kadroları ile şahıslarına bağlı olarak ihdas edilen kadrolara atanmış sayılanlar, Bakan tarafından belirlenen birimlerde, Bakan tarafından belirlenen görevleri yürütür.

(5) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte Eğitim Müfettişi ve Eğitim Müfettiş Yardımcısı kadrolarında bulunanlar, İl Eğitim Denetmeni ve İl Eğitim Denetmen Yardımcısı kadrolarına, başka bir işleme gerek kalmaksızın buldukları kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bunların Eğitim Müfettişi ve Eğitim Müfettiş Yardımcısı olarak geçirdikleri süreler, İl Eğitim Denetmeni ve İl Eğitim Denetmen Yardımcısı olarak geçmiş sayılır.

(6) Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı Başmüfettiş, Müfettiş ve Müfettiş Yardımcısı kadrolarında bulunanlar, Rehberlik ve Denetim Başkanlığında ilgisine göre Millî Eğitim Başdenetçisi, Denetçisi ve Denetçi Yardımcısı kadrolarına başka bir işleme gerek kalmaksızın buldukları kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bunların Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığında Başmüfettiş, Müfettiş ve Müfettiş Yardımcısı kadrolarında geçirdikleri süreler Rehberlik ve Denetim

Başkanlığında Başdenetçi, Denetçi ve Denetçi Yardımcısı olarak geçmiş sayılır.

(7) 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Millî Eğitim Bakanlığına ait bölümünde yer alan boş ve dolu Başmüfettiş, Müfettiş, Müfettiş Yardımcısı, Eğitim Müfettişi ve Eğitim Müfettiş Yardımcısı kadrolarının unvanı sırasıyla Başdenetçi, Denetçi, Denetçi Yardımcısı, İl Eğitim Denetmeni ve İl Eğitim Denetmen Yardımcısı olarak değiştirilmiştir.⁽²⁾

Bütçe işlemleri

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bakanlığın 2011 malî yılı harcamaları, 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa istinaden Maliye Bakanlığınca yeni bir düzenleme yapıncaya kadar kapatılan birim ve kurulların 2011 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerden karşılanır.

Kadro değişiklikleri

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl süreyle 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesindeki sınırlamalara bağlı olmaksızın boş kadrolarda sınıf, unvan ve derece, dolu kadrolarda derece değişikliği yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(2) **(İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 6/2/2013 tarihli ve E:2011/123, K:2013/26 sayılı Kararı ile.)**

Düzenleyici işlemler

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulanmasına ilişkin düzenlemeler bir yıl içinde yürürlüğe konulur. Bu düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanun Hükmünde Kararnameye aykırı olmayan hükümlerinin

uygulanmasına devam olunur.

Yurtdışı teşkilatının düzenlenmesi

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Bakanlık yurtdışı teşkilatı ve yurtdışı birimlerinin 31/12/2012 tarihine kadar kaldırılmasına, birleştirilmesine veya buldukları merkezler veya ülkelerin değiştirilmesine Bakan yetkilidir.

Sorunların giderilmesi

GEÇİCİ MADDE 8 – (1) Bakanlığın yeniden yapılanması sebebiyle gerçekleştirilen kapatma, devir, personel geçişi ve nakli, diğer geçiş işlemleri ile kadro, demirbaş devri ve benzeri hususlara ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Bakan yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 9 – (Ek: 4/7/2012-6353/61 md.)

(1) Bakanlığa tahsis edilen serbest öğretmen kadrolarından boş bulunan 40.000 öğretmen kadrosuna, 21/12/2011 tarihli ve 6260 sayılı 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunundaki sınırlamalara tabi olmadan 2012 yılı içinde atama yapılabilir.

Bütçe ve personele ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 10 –(Ek: 1/3/2014-6528/25 md.)

(1) Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü teşkilatlanıncaya kadar, bu Genel Müdürlüğe verilen görev ve hizmetler daha önce bu görevleri yapmakta olan birimler ve mevcut personel tarafından yapılmaya devam edilir. Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğünün 2014 mali yılı harcamaları, 20/12/2013 tarihli ve 6512 sayılı 2014 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa istinaden Maliye Bakanlığı tarafından yeni bir düzenleme yapıncaya kadar Ortaöğretim Genel Müdürlüğü ve Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün ödeneklerinden karşılanır.

(2) Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü teşkilatlanıncaya kadar, bu Genel Müdürlüğe verilen görev ve hizmetler daha önce bu görevleri yapmakta olan birimler ve mevcut personel tarafından yapılmaya devam edilir. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 2014 mali yılı harcamaları, 6512 sayılı 2014 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa istinaden Maliye Bakanlığı tarafından yeni bir düzenleme yapıncaya kadar Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün ödeneklerinden karşılanır.

(3) Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatında Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi, Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdür, İnşaat ve Emlak Grup Başkanı ve Grup Başkanı kadrolarında bulunanlar ile Bakanlık taşra teşkilatında İl Müdürü, İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı ve İlçe Millî Eğitim Müdürü kadrolarında bulunanların görevleri bu maddenin yayımı tarihinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona erer. Bunlardan Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi, Müsteşar Yardımcısı ve Genel Müdür kadrolarında bulunanlar ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadrolarına, Grup Başkanı ve İl Müdürü kadrolarında bulunanlar ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Grup Başkanı ve İl Müdürü kadrolarına, diğerleri ile geçici 3 üncü maddeye istinaden şahsa bağlı Şube Müdürü kadrolarında bulunanlar ise ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Eğitim Uzmanı kadrolarına, hâlen buldukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır. Ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen kadroların herhangi bir sebeple boşalması hâlinde bu kadrolar hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

(4) Bu madde uyarınca ekli (3) sayılı listede anılan kadrolara atanmış sayılan personelin yeni kadrolarına atanmış sayıldıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti hariç) toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır); yeni atandıkları kadrolara ilişkin olarak yapılan aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları, ek ödeme

ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atanmış sayıldıkları kadro unvanlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atanana fark tazminatı ödenmesine son verilir.

(5) Üçüncü fıkraya göre ekli (3) sayılı listedeki Grup Başkanı ve İl Müdürü kadrolarına atanmış sayılanlar ile geçici 3 üncü maddeye istinaden şahsa bağlı Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı ve İl Müdürü kadrolarına atanmış sayılanlar Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğüne bağlı hizmet içi eğitim enstitülerinde görevlendirilir. Üçüncü fıkraya göre Eğitim Uzmanı kadrolarına atanana, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında Bakan tarafından belirlenen birimlerde sürekli görevle istihdam edilir. Bunlardan daha önce öğretmen olarak görev yapmış bulunanlar hizmet süreleri, hizmet puanları ve tercihleri dikkate alınmak suretiyle, ihtiyaç bulunan okullarda öğretmen olarak görevlendirilebilir. Bu personelin sürekli görevle istihdam edildiği yerle ilgili olarak 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun geçici göreve ilişkin hükümleri uygulanmaz.

(6) 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Millî Eğitim Bakanlığına ait bölümünde yer alan boş ve dolu İl Eğitim Denetmeni ve İl Eğitim Denetmen Yardımcısı kadrolarının unvanı sırasıyla Maarif Müfettişi ve Maarif Müfettiş Yardımcısı olarak değiştirilmiştir.

(7) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Millî Eğitim Başdenetçisi, Millî Eğitim Denetçisi ve İl Eğitim Denetmeni kadrolarında bulunanlar Maarif Müfettişi, Millî Eğitim Denetçi Yardımcısı ve İl Eğitim Denetmen Yardımcısı kadrolarında bulunanlar ise Maarif Müfettiş Yardımcısı kadrolarına, başka bir işleme gerek kalmaksızın buldukları kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bunların Millî Eğitim Başdenetçisi, Millî Eğitim Denetçisi, İl Eğitim Denetmeni, Millî Eğitim Denetçi Yardımcısı ve İl Eğitim Denetmen Yardımcısı olarak geçirdikleri süreler, ilgisine göre Maarif Müfettişi ve Maarif Müfettiş Yardımcısı olarak geçmiş sayılır. Bu şekilde Maarif Müfettişi ve Maarif Müfettiş Yardımcısı kadrolarına atanmış sayılanlara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre söz konusu kadrolarına bağlı olarak mali haklar kapsamında fiilen yapılan her türlü ödemeler toplamı net tutarının, atanmış sayıldıkları kadro unvanları için öngörülen mali haklar toplamı net tutarından fazla olması hâlinde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte anılan kadro unvanlarında bulunanlar hakkında (Millî Eğitim Denetçi Yardımcılığından Maarif Müfettişliği kadrolarına atanana dâhil), atanmış sayıldıkları kadroda buldukları sürece bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(8) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla halen Okul ve Kurum Müdürü, Müdür Başyardımcısı ve Yardımcısı olarak görev yapanlardan görev süresi dört yıl ve daha fazla olanların görevi, 2013-2014 ders yılının bitimi itibarıyla başka bir işleme gerek kalmaksızın sona erer. Görev süreleri dört yıldan daha az olanların görevi ise bu sürenin tamamlanmasını takip eden ilk ders yılının bitimi itibarıyla başka bir işleme gerek kalmaksızın sona erer.

(9) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde; bir defaya mahsus olmak ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Millî Eğitim Bakanlığına ait bölümünde yer alan Millî Eğitim Uzmanı unvanlı toplam serbest kadro adedini geçmemek üzere, kamu kurum ve kuruluşlarında görevli olup mesleğe özel yarışma sınavı ile girilen ve belirli süreli meslek içi eğitimden ve özel bir yeterlik sınavından sonra 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin "ORTAK HÜKÜMLER" başlıklı bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen kadrolara atanmış olanlar, Bakanlığın görev alanı ile ilgili dallarda

doktora yapmış olmak kaydıyla üniversite öğretim elemanları ile öğretmenler arasından Bakanlıkça belirlenen esas ve usullere göre yapılacak sınavda başarılı olanlar Millî Eğitim Uzmanı olarak atanabilir. Bu şekilde atanacakların mesleklerinde en az beş yıllık deneyime sahip olmaları ve Bakanlıkça belirlenecek düzeyde Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından veya dil yeterliği bakımından bunlara denkliği kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan başka bir belgeye sahip olmaları gerekir.

Yürürlük

MADDE 45 – (1) Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 46 – (1) Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(I) SAYILI CETVEL MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEŞKİLATI

Müsteşar	Talim ve Terbiye Kurulu	Müsteşar Yardımcısı	Hizmet Birimleri
Müsteşar	Talim ve Terbiye Kurulu	Müsteşar Yardımcısı Müsteşar Yardımcısı Müsteşar Yardımcısı Müsteşar Yardımcısı	1) Temel Eğitim Genel Müdürlüğü 2) Ortaöğretim Genel Müdürlüğü 3) Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü 4) Din Öğretimi Genel Müdürlüğü 5) Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü 6) Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü 7) Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü 8) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü 9) Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü 10) Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü 11) Rehberlik ve Denetim Başkanlığı 12) Strateji Geliştirme Başkanlığı 13) Hukuk Müşavirliği 14) İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü 15) Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü 16) Bilgi İşlem Grup Başkanlığı 17) İnşaat ve Emlak Grup Başkanlığı 18) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği 19) Özel Kalem Müdürlüğü

(II) SAYILI CETVEL
(Mülga: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)

652 SAYILI KHK'YE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL
EDİLEN HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE

Değiştiren Kanunun/KHK'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	652 sayılı KHK'nin değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/662	8, 13, 21, 23, 27, 37	2/11/2011
KHK/666	42, (II) sayılı Cetvel	14/1/2012 tarihinden geçerli olmak üzere 2/11/2011
6353	37, Geçici Madde 9	12/7/2012
6462	2, 43	3/5/2013
6495	17, 40	2/8/2013
Anayasa Mahkemesi'nin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2011/139, K.: 2012/205 sayılı Kararı	42	10/10/2013
Anayasa Mahkemesi'nin 6/2/2013 tarihli ve E.: 2011/123, K.: 2013/26 sayılı Kararı	37, Geçici Madde 5	31/12/2013
6528	6, 8, 14, 15/A, 15/B, 16, 17, 22, 23, 28, 30, 31, 37, 40, 41, Ek Madde 1, Geçici Madde 10,	14/3/2014

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE İLKÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel, okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarının Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak görev ve işleyişi ile ilgili usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel, okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarının görev ve işleyişine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu, 30/5/1997 tarihli ve 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci ve 27 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Anaokulu: 36-66 aylık çocukların eğitimi amacıyla açılan okulu,
- b) Ana sınıfı: 48-66 aylık çocukların eğitimi amacıyla örgün ve yaygın eğitim kurumları bünyesinde açılan sınıfı,
- c) Bakan: Millî Eğitim Bakanını,
- ç) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- d) Ders etkinliklerine katılım: Öğrencilerin, sınıf veya okul içinde yaptıkları; eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, araştırma yapma gibi bilişsel, duyuşsal, psikomotor⁽⁴⁾ alanındaki becerilerini kullanmasını ve geliştirmesini sağlayan, performansını değerlendirmeye yönelik çalışmaları,
- e) Ders yılı: Derslerin başladığı tarihten, kesildiği tarihe kadar geçen ve iki dönemi kapsayan süreyi,

f) Destek eğitim odası: Kaynaştırma uygulamaları yoluyla eğitimlerine devam eden çocuklar ile üstün yetenekli çocuklara ihtiyaç duydukları alanlarda destek eğitim hizmetleri verilmesi için düzenlenmiş ortamı,

g) Dönem: Derslerin başladığı tarihten yarıyıl tatiline, yarıyıl tatili bitiminden ders kesimine kadar geçen süreyi,

ğ) e-Okul: Bakanlığa bağlı okul/kurumlarda öğrenci ve yönetimle ilgili iş ve işlemlerin elektronik ortamda yürütüldüğü ve bilgilerin saklandığı sistemi,

h) Eğitim ve öğretim yılı: Eğitim ve öğretimin başladığı tarihten, sonraki eğitim ve öğretim yılının başladığı tarihe kadar geçen süreyi,

ı) İkili eğitim: Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında ayrı gruplarla sabah ve öğleden sonra yapılan eğitimi,

i) İlköğretim kurumları: Resmî ve özel ilkokul, ortaokul ile eğitim, öğretim, yönetim ve bütçe ile ilgili iş ve işlemleri Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne yürütülen imam-hatip ortaokulunu,

j) Kılavuz: Merkezî sistem ortak sınavlarıyla ilgili bilgi ve açıklamaları kapsayan kitapçığı,

k) Normal eğitim: İlköğretim kurumlarında sabah ve öğleden sonrayı kapsayacak şekilde yapılan eğitimi,

l) Okul öncesi eğitim kurumu: Okul öncesi eğitim çağı çocuklarına eğitim veren anaokulu, ana sınıfı ile uygulama sınıfını,

m) Proje: Öğrencilerin grup hâlinde veya bireysel olarak istedikleri bir alan veya konuda inceleme, araştırma ve yorum yapma, görüş geliştirme, yeni bilgilere ulaşma, özgün düşünce üretme ve çıkarımlarda bulunmaları amacıyla ders öğretmeni rehberliğinde yapacakları çalışmaları,

n) Uygulama sınıfı: Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında çocuk gelişimi ve eğitimi alanında 36-66 aylık çocukların eğitiminin yapıldığı uygulama birimini

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumlarının İşleyişi

Ders yılı süresi ve haftalık ders programı

MADDE 5 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında ders yılı süresinin 180 iş gününden az olmaması esastır.

a) Ders yılı, yarıyıl ve yaz tatilinin başlama ve bitiş tarihleri, Bakanlıkça her yıl düzenlenen çalışma takviminde belirtilir. Bu tarihler göz önünde bulundurularak hazırlanan il çalışma takvimi, il millî eğitim müdürlüklerinin önerisi ve valilik onayı ile yürürlüğe girer.

b) Ders yılı süresi, derslerin başladığı günden kesildiği güne kadar okulun açık bulunduğu günler ile öğrencilerin törenlere katıldıkları resmî tatil günleri sayılarak hesaplanır. Resmî tatil günleri ile her ne sebeple olursa olsun okulun açık bulunmadığı günler göz önünde bulundurulmaz. Normal öğretim yapılan okullarda sabah ve öğleden sonrası yarımşar gün, ikili öğretim yapılan okullarda bu süreler tam gün sayılır.

(2) Haftalık ders programı, öğretim yılı başında ve gerekli hâllerde ders yılı içinde okul yönetimince hazırlanır. Bu programda yönetici ve öğretmenlerin okutacakları derslerin gün ve saatlere göre öğretmenlerin mazeretleri de dikkate alınarak dengeli olarak dağılımı yapılır ve ilgililere imza karşılığı duyurulur.

Etkinlik, ders, etüt ve dinlenme süreleri

MADDE 6 – (1) Okul öncesi eğitim kurumlarında;

a) Okul öncesi eğitim kurumlarında günde ellışer dakikalık aralıksız 6 etkinlik saati süre ile ikili eğitim yapılır. Ancak, ana sınıflarında kayıt alanındaki tüm çocukların kayıtlarının yapılmasına rağmen, ikili eğitim için grup oluşturacak sayıda çocuk bulunmadığı takdirde okulun öğretim şekline uygun olarak normal eğitim de yapılabilir.

b) Bir gruptaki çocuk sayısının 10'dan az, 20'den fazla olmaması esastır. Çocuk sayısı fazla olduğu takdirde ikinci grup oluşturulur. Ancak, her bir grubun azami çocuk sayısı dolmadan yeni grup oluşturulamaz. Tek ana sınıfı ve uygulama sınıflarında ise sınıf kapasitesi dikkate alınarak çocuk sayısı 25'e kadar çıkarılabilir. Eğitim ve öğretim yılı içinde çocuk sayısı 10'un altına düşen gruplar öncelikli olarak diğer gruplarla birleştirilir. Bunun mümkün olmaması durumunda bu gruplar eğitim ve öğretim yılı sonuna kadar eğitimine devam eder.

c) Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak ve geliştirmek, çalışan anne ve babanın taleplerini karşılamak için bu fıkranın (b) bendinde belirtilen sayıda her yaş grubundan başvurunun olması hâlinde; okul müdürlüğünce Okul Öncesi Eğitim Programı doğrultusunda, çocuklar için önem ve öncelik arz eden konuları kapsayan ve valiliklerce onaylanacak program çerçevesinde iki ayı geçmemek üzere yaz aylarında da eğitim yapılabilir. Yaz aylarında yapılan eğitimde, okul öncesi eğitimden yararlanamayan ve gelecek eğitim ve öğretim yılında ilkokula başlayacak çocuklara öncelik tanınır. Yaz eğitimine katılmış olmaları, bu çocuklara yeni eğitim ve öğretim yılı için kayıta öncelik hakkı sağlamaz.

(2) İlköğretim kurumlarında;

a) Bir ders saati süresi 40 dakikadır. Okul yönetimince teneffüsler için en az 10 dakika ayrılır.

b) Normal öğretim yapılan okullarda yemek ve dinlenme için en az 40, en çok 90 dakika süre verilir. Bu süre okul yönetimince okul çevresinin şartlarına göre düzenlenir, il/ilçe millî

eğitim m¼d¼rl¼đ¼ne bilgi verilir. İekli oğretim yapılan ilköğretim kurumlarında sabahçı ve oğlenci grup oğrencilerinin çıkış ve girişleri arasında en fazla 30 dakikalık s¼re ayrılır.

c) Yatılı bölge ortaokullarında et¼t için her g¼n iki ders saati s¼re ayrılır.

) Ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında dersler, oğretmenler kurulu kararı ile blok olarak da yapılabilir. Ancak her blok ders, iki ders saati s¼resini aşamaz.

Olađan¼st¼ h¼ller

MADDE 7 – (1) Eğitim ve oğretimi aksatacak nitelikte olađan¼st¼ durum, sel, deprem, hastalık, elverişsiz hava şartları gibi nedenlerle m¼lki amirlerin ve il veya ilçe hıfzıssıhha kurulunun gerekli grd¼đ¼ durumlarda okullarda eğitim ve oğretime ara verilir.

Resm¼ tatil g¼nleri

MADDE 8 – (1) Okulların hafta sonu, yarıyıl ve yaz tatili dışındaki resm¼ tatil g¼nleri 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun ile 16/4/2012 tarihli ve 2012/3073 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla y¼r¼rl¼đe konulan Ulusal ve Resm¼ Bayramlar ile Mahalli Kurtuluş G¼nleri, Atat¼rk G¼nleri ve Tarihi G¼nlerde Yapılacak Tören ve Kutlamalar Yönetmeliği h¼k¼mlerine göre belirlenir ve yıllık çalışma takviminde belirtilir.

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ve sosyal etkinlikler

MADDE 9 – (1) İlkokul, ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında; rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini y¼r¼tmek amacıyla rehberlik ve psikolojik danışma servisi oluşturulur. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ve sosyal etkinlikler ilgili mevzuat h¼k¼mlerine göre y¼r¼t¼l¼r.

¼¼NC¼ BL¼M

Okul Tespiti, Kayıt Kabul ve Devam

Okul tespitinin planlanması

MADDE 10 – (1) Oğrencilerin, yerleştirilecekleri okulları belirlemek ¼zere mart ayında il/ilçe mill¼ eğitim m¼d¼r¼n¼n görevlendireceği m¼d¼r yardımcısı veya şube m¼d¼r¼n¼n başkanlığında, eğitim bölgesindeki okulların özelliklerine göre seçilen en çok beş okul m¼d¼r¼nden oğrenci yerleştirme komisyonu oluşturulur. Kayıt alanı belirlenecek okulların m¼d¼rlerinin de gr¼řleri alınır. Gerek gr¼lmesi h¼linde gr¼řleri alınmak ¼zere ilgili yerleşim biriminin köy/mahalle muhtarları ile kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri de toplantıya davet edilebilir.

(2) Komisyon, il/ilçe merkezlerindeki okulların fiziki kapasite ve ulaşım imk¼nlarını dikkate alarak oğrenci alınacak kayıt alanlarını belirler, e-Okul sisteminin ilgili bl¼m¼ne işlenmek ¼zere okul m¼d¼rl¼klerine gönderir ve ilan edilmesini sağlar.

Kayıt zamanı ve kayıt yaşı

MADDE 11 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında yeni kayıtlar, haziran ayının üçüncü haftasının ilk iş gününde başlar. Kayıt işlemi, 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu hükümlerince oluşturulan ulusal adres veri tabanındaki adres bilgileri esas alınarak, e-Okul sistemi üzerinden yapılır. Kayıt işlemleri sırasında herhangi bir belge talep edilmez.

(2) Okul yönetimi, öğrenim çağında olup nüfus kaydı bulunmayan çocukları, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun ilgili hükümleri çerçevesinde nüfus cüzdanı düzenlenmesi için nüfus müdürlüğüne bildirir ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası temin edilen öğrencilerin kesin kayıtlarını e-Okul sistemi üzerinden yapar.

(3) Yabancı uyruklu olup Türk vatandaşlığına kabul işlemleri devam eden ve kimlik numarası bulunan çocukların kayıtları, oturma belgesi veya pasaportlarındaki bilgilere göre yapılır.

(4) Şehit, harp malûlü ve muharip gazi çocukları ile rehberlik araştırma merkezi raporu ile yönlendirilmesi yapılan özel eğitime ihtiyacı olan çocukların yeni kayıtları, durumlarını belgelendirmeleri şartıyla ulusal adres veri tabanındaki adreslerine bakılmaksızın istedikleri okula yapılır.

(5) Okul öncesi eğitim kurumlarında okula kayıt:

a) Anaokulu ve uygulama sınıflarına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 36 ayını tamamlayan ve 66 ayını doldurmayan çocukların kaydı yapılır.

b) Ana sınıflarına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 48 ayını dolduran ve 66 ayını doldurmayan çocuklar kaydedilir. Ancak bir grup oluşturabilecek kadar çocuk bulunmayan okullarda 36-47 ay arası çocuklar da ana sınıfına kaydedilebilir.

c) **(Değişik: 23/10/2014 tarihli ve 29154 sayılı R.G.)** Velisinin yazılı talebi veya sağlık raporu doğrultusunda ilkokula kaydı bir yıl ertelenen çocuklar okul öncesi eğitim kurumlarına öncelikle kaydedilir.

ç) Rehberlik ve araştırma merkezlerinde oluşturulan Özel Eğitim Değerlendirme Kurulunca hazırlanan rapor doğrultusunda tam zamanlı kaynaştırma yoluyla okul öncesi eğitim kurumlarına yönlendirilen 36-66 aylık çocuklar bu kurumlara kaydedilir. Bu sınıfların mevcutları 10 çocuk bulunan sınıflarda iki, 20 çocuk bulunan sınıflarda ise bir çocuk olacak şekilde oluşturulur.

d) Özel eğitim değerlendirme kurulu raporu doğrultusunda, tam zamanlı kaynaştırma yoluyla eğitimlerini sürdüremeyecek durumda olan ağır düzeyde yetersizliği bulunanlar ile birden çok yetersizliği olan çocuklar, bu kurumlarda fiziki mekânın uygun olması ve özel eğitim öğretmeni istihdam edilmesi kaydıyla açılan özel eğitim sınıflarına kaydedilirler.

e) Çocuğun aday kaydı e-Okul sistemi üzerinden alınır. Kesin kaydı yapılan çocukların velilerine Acil Durumlarda Başvuru Formu EK-1doldurtularak Sözleşme EK-2 imzalanır.

f) Kayıtlarda bir sonraki eğitim ve öğretim yılında zorunlu eğitime başlayacak çocuklar ile okulun bulunduğu kayıt alanındaki çocuklara öncelik tanınır. Başvurunun kontenjandan fazla olması durumunda veliler huzurunda kura çekimi yapılır.

g) Özel okul öncesi eğitim kurumlarına kayıt kabul, öğrenci kontenjanları, devam ve devamsızlık, okul ücretleri, sınıf mevcutları, personelin seçimi, atanması ve benzeri konulardaki işlemler, özel öğretim kurumları mevzuatında belirtilen esaslara göre yapılır.

(6) İlkokula kayıt:

a) İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkokula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir.

b) Okul müdürlükleri, yaşça kayıt hakkını elde eden çocuklardan 66, 67 ve 68 aylık olanları velisinin vereceği dilekçe; 69, 70 ve 71 aylık olanları ise ilkokula başlamak üzere belgelenen sağlık raporu ile okul öncesi eğitime yönlendirebilir veya kayıtlarını bir yıl erteleyebilir.

c) Nüfusa gerçek yaşından büyük veya küçük yazılmış olanların yaşlarının düzeltilmesi okul yönetimince velilerinden istenir. Bu öğrencilerden velisi üç ay içinde girişimde bulunmadığı veya bu işleri yapmadığı takdirde gereği yapılmak üzere il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne bildirilir.

ç) Mecburi ilköğretim çağında olup herhangi bir sebeple okula kaydı yapılmamış okuma yazma bilmeyen çocukların kayıtları birinci sınıfa yapılır.

(7) Ortaokul ve imam-hatip ortaokuluna kayıt:

a) İlkokul öğrenimini tamamlayan ve kayıtların yapıldığı eylül ayı sonu itibarıyla zorunlu öğrenim çağı dışına çıkmamış öğrencilerin kayıtları e-Okul sistemi üzerinden ortaokula yapılır.

b) İmam-hatip ortaokuluna kayıtlar velinin başvurusu üzerine ilgili okul yönetimince yapılır.

(8) Özel okul öncesi ve özel ilköğretim kurumlarına kaydı yapılan çocukların nakli, ilgili özel öğretim kurumunca e-Okul sistemi üzerinden alınır.

Nakil

MADDE 12 – (1) Okul yönetimi, bu Yönetmeliğin 10 uncu ve 11 inci maddelerinin ilgili hükümlerindeki şartları taşıyan öğrencinin naklini, öğrenci velisinin başvurusu üzerine e-Okul sisteminde gerçekleştirir.

(2) Nakiller ders yılı başında başlar ve ders yılı sonuna 15 iş günü kalıncaya kadar devam eder. Ancak doğal afet, sağlık ve ailenin adres değişikliği gibi nedenlerde bu süre aranmaz.

(3) İller arası nakillerde en çok beş günlük süre devamsızlıktan sayılmaz.

(4) Okula naklen gelen ve giden öğrencilerin listesi, e-Okul sisteminden ders yılı sonunda alınarak dosyasında saklanır.

(5) Şehit, harp malûlü ve muharip gazi çocukları ile özel eğitime ihtiyacı olan çocukların nakilleri, durumlarını belgelendirmeleri şartıyla ulusal adres veri tabanındaki adreslerine bakılmaksızın istedikleri okula yapılır.

(6) Ortaokuldan imam-hatip ortaokuluna geçmek isteyen öğrencilerin nakli; imam-hatip ortaokulu müdürlüğünce ortaokulda zorunlu dersler arasında olmayıp imam-hatip ortaokulunda zorunlu okutulan derslerden eylül ayı içerisinde yapılacak sınavda başarılı olmaları hâlinde yapılır.

(7) Okul çalışanlarının istemeleri hâlinde, çocuklarının nakli ulusal adres veri tabanındaki adreslerine bakılmaksızın görev yaptıkları okula yapılır.

(8) Yeni okul açılması veya kayıt alanının değiştirilmesi sebebiyle farklı okullara devam etmek zorunda kalan kardeşlerin nakilleri, velinin isteği doğrultusunda kardeşlerden birinin okuluna yapılır.

(9) Anne ve babanın ikisinin de çalışması ve istemeleri hâlinde öğrencinin nakli belgelendirilmesi şartı ile anne veya babasının çalıştığı adresin kayıt alanındaki okula yapılır.

(10) İlköğretim kurumlarında sınıf mevcutları otuzun altında kalan okulların boş kontenjanları eylül ayının ilk iş gününde e-Okul sisteminde ilan edilir. Bu okullara kayıt alanı dışından öğrencisini nakil ettirmek isteyen velilerin başvuruları 15 Eylül tarihine kadar e-Okul sistemi üzerinden alınır. Başvurunun boş kontenjandan fazla olması durumunda, nakil gelecek olanlar e-Okul sistemi üzerinden kura çekilerek belirlenir ve nakilleri yapılır.

(11) Üniversiteler bünyesinde güzel sanatlar eğitimi veren ilköğretim kurumları ile imam-hatip ortaokullarında, ortaokul haftalık ders çizelgesi dışındaki zorunlu derslerden sınıf tekrarına kalan öğrencilerin, bu dersler dışındaki diğer zorunlu derslerden başarılı olmaları durumunda velilerinin yazılı başvurusu ile başka bir ilköğretim kurumundaki bir üst sınıfa nakilleri yapılır.

(12) Taşıma kapsamına alınan okullarda öğrenim gören öğrenciler, e-Okul sistemi üzerinden taşıma merkezi olarak belirlenen ilköğretim kurumlarına naklen kaydedilir.

(13) Öğrencisinin tamamı taşınan okullarda, elektronik ortamda tutulanlar dâhil her türlü defter, dosya, kayıtlar ve resmî belgeler, taşıma merkezi ilköğretim kurumuna teslim edilerek saklanır ve okuldaki taşınır malların listesi il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir.

Denklik ile kayıt

MADDE 13 – (1) Denkliği kabul edilmiş olan özel Türk okulları ile azınlık veya yabancı okullardan resmî okullara naklen gelen öğrenciler, öğrenim belgelerinde gösterilen sınıflara sınavsız alınırlar.

(2) Yabancı ülkede öğrenim görmekte iken yurdumuza gelen öğrencilerin öğrenim belgeleri, il millî eğitim müdürlüğünce incelenerek öğrenime devam edecekleri sınıflar belirlenir.

(3) Öğrenim belgesi bulunmayan öğrenciler hakkında yaş ve gelişim seviyesine göre işlem yapılır, gerektiğinde rehber öğretmenden de yararlanır.

Sınavla kayıt

MADDE 14 – (1) Mecburi ilköğretim çağında olup yurt dışında bulunması, tutuklu olması, oturduğu yerde okul bulunmaması ve sağlık durumu nedeniyle hiç okula gidememiş veya öğrenime ara vermiş çocuklardan özel bir şekilde kendini yetiştirmiş olanlar, sınavla tespit edilecek bilgi düzeyine ve yaşına uygun sınıfa kaydedilir.

(2) Bu sınavlar, ilkokullarda okul müdürünün başkanlığında en az iki öğretmenin; ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında ise alan öğretmenleri ile okul rehber öğretmenin katılımacağı bir komisyon tarafından yapılır.

(3) Okulda komisyon oluşturulacak sayıda öğretmenin bulunmaması durumunda il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne başvurularak komisyon üyelerinin tamamlanması sağlanır.

Yatılı bölge ortaokuluna kayıt

MADDE 15 – (1) Yatılı bölge ortaokuluna kayıta aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Yatılı bölge ortaokulunun öğrenci alacağı yerleşim yerleri ve öğrenci sayısı, kayıtlar başlamadan en az bir ay önce il millî eğitim müdürü veya görevlendireceği il millî eğitim müdür yardımcısının başkanlığında, ilçe millî eğitim müdürleri ve yatılı bölge ortaokulu müdürlerinden oluşan bir komisyon tarafından 10 uncu maddede belirtilen planlama da dikkate alınarak tespit edilir.

b) Okulu bulunmayan veya öğrenci yetersizliği nedeniyle okulu kapatılan yerleşim birimlerindeki öğrenciler ile birleştirilmiş sınıfları bulunan ilkokullarda 4 üncü sınıfı tamamlayan ve taşınmalı eğitim kapsamına alınamayan mecburi ilköğretim çağındaki öğrenciler de yatılı bölge ortaokullarına alınırlar. Bulunduğu ilde yatılı bölge ortaokulu bulunmayan öğrenciler, diğer illerdeki yatılı bölge ortaokullarına yerleştirilir.

c) Olağanüstü durumlarda ve özel durumu olan öğrencilerin kayıtları ise il millî eğitim müdürlüğünce belirlenen yatılı bölge ortaokullarına yapılır.

Öğrenci dosyası

MADDE 16 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında e-Okul sisteminde her öğrenci için öğrenci dosyası tutulur.

(2) Okul yönetimi ve ilgili öğretmenler, dosya bilgilerinin sisteme zamanında işlenmesinden sorumludur.

Öğrenci velisi

MADDE 17 – (1) Eğitim ve öğretim süresince her öğrencinin bir velisi bulunur. Öğrenci velisi, öğrencinin anne, baba veya yasal sorumluluğunu üstlenen kişidir.

(2) Pansiyonlu okullarda yatılı öğrencilerin eğitim ve öğretimle ilgili iş ve işlemleriyle sınırlı olmak üzere, velinin yazılı iznine bağlı olarak okul yöneticilerinden birisi öğrenci velisi olarak belirlenir.

(3) 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa göre hakkında bakım tedbiri kararı ya da 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa göre koruma kararı alınan çocukların iş ve işlemleri, kurum tarafından resmî yazı ile bildirilen kişiler tarafından yürütülür.

(4) Velisi bulunmayan yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim ve öğretimle ilgili iş ve işlemleriyle sınırlı olmak üzere, emniyet müdürlüklerinin bilgisi dâhilinde il/ilçe milli eğitim müdürlüklerince okul yöneticileri arasından veli tayin edilir.

(5) Öğrenci velayeti konusunda anlaşmazlık hâllerinde, yargı kararına göre işlem yapılır. Velayete ilişkin yargılama sürecinin devam ettiği durumlarda ise okul kayıtları esas alınır.

Devam, devamsızlığın izlenmesi ve izin verme

MADDE 18 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında çocukların devamsızlıkları, e-Okul sistemine işlenir ve öğretmenler ile yöneticiler tarafından takip edilir.

(2) Okul öncesi eğitim kurumlarında;

a) Kayıtları yapılan çocukların kuruma günlük eğitimi aksatmayacak şekilde devam etmelerinin sağlanması esastır. Ancak özel eğitim gerektiren çocukların sosyal uyum ve gelişim özelliğine göre günlük devam sürelerinde esneklik sağlanır.

b) Özürsüz olarak aralıksız 10 gün okula devam etmeyen çocuğun velisi okul müdürlüğünce yazı ile uyarılır. Bu uyarıya rağmen özürsüz olarak aralıksız 30 gün okula devam etmeyen ve devam ettiği hâlde üst üste iki aylık ücreti yatırılmayan çocukların kaydı silinir. Bu durum veliye yazılı olarak bildirilir.

c) Aylık aidatını zamanında ödemeyen, geçmiş aylardan borcu kalan ve devamsızlık nedeniyle okulla ilişiği kesildiği hâlde okula devam ettirilen çocukların ücreti, veli ile yapılan sözleşme hükümleri çerçevesinde tahsil edilir.

(3) İlköğretim kurumlarında öğrencilerin okula devamları zorunludur.

a) İlköğretim kurumlarına kaydedilen mecburi ilköğretim çağındaki öğrencilerin velileri ile okul yönetimleri, il/ilçe millî eğitim müdürlükleri, maarif müfettişleri, muhtarlar ve mülki amirler 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun ilgili hükümleri gereğince çocukların okula devamını sağlamakla yükümlüdürler.

b) Normal ve ikili öğretim yapılan okullarda ilk derse girdiği hâlde sonraki bir veya daha fazla derse özürsüz olarak girmeyen öğrencinin durumu velisine ivedilikle bildirilir ve devamsızlığı yarım gün sayılır.

c) İlköğretim kurumlarındaki öğrencilerden, okulun bulunduğu yerleşim biriminin dışına çıkan, adresi bulunmayan ve okulu olmayan bir yere gidenlerin durumu, okul yönetimince e-Okuldaki devam bölümüne zamanında işlenir. Öğrencilerin devamsızlıkları, e-Okul sistemi üzerinden okul yönetimlerince sürekli takip edilir.

ç) Yurt dışına giden öğrencilerin yurt dışı adresi, okul yönetimince e-Okul sistemine işlenir. Bakanlıkça yurt dışındaki okullara devamlarının sağlanmasıyla ilgili tedbirler alınır. Bu durumdaki veya yurt dışında adresi tespit edilemeyen öğrencilerin kayıtları, yaşları öğrenim çağı dışına çıkıncaya kadar e-Okul sisteminde pasif hâle getirilir.

d) Öğrencinin geçerli mazereti ve velinin başvurusu üzerine okul yönetimi tarafından bir öğretim yılı içerisinde 15 güne kadar izin verilebilir.

(4) Bulaşıcı bir hastalık nedeniyle okula devam edemeyen çocuklar, sakınca olmadığına ilişkin sağlık kuruluşlarından alınacak rapor ile kuruma devam edebilirler.

Öğrenim çağı dışına çıkan öğrenciler

MADDE 19 – (1) İlköğretim kurumlarına kayıtlı öğrencilerden;

a) Mecburi ilköğretim çağı dışına çıkan ilköğretim öğrencileri, ders yılı sonuna kadar öğrenimlerine devam ettirilir. Bu öğrencilere öğretim yılı sonunda Öğrenim Belgesi EK-3 verilerek yaygın eğitime yönlendirilir.

b) Mecburi öğrenim çağını bitirdiği ders yılı sonuna kadar ortaokul veya imam-hatip ortaokulu öğrenimlerini tamamlayamayan öğrenciler öğrenimlerini tamamlamak üzere en çok iki eğitim ve öğretim yılı daha okullarına devam ettirilir. Bu iki yıllık uzatma sonunda da ortaokul veya imam-hatip ortaokulu öğrenimini tamamlayamayanlara ders yılı sonunda öğrenim durumunu gösterir Öğrenim Belgesi EK-3 düzenlenir ve bu öğrencilerin kayıtları e-Okul sistemi üzerinden Açık Öğretim Ortaokuluna yapılır.

c) Mecburi öğrenim çağı dışına çıkan ve iki yıl daha öğrenim görmesine imkân verilerek 8 inci sınıfa geçen ortaokul veya imam-hatip ortaokulu öğrencilerinin o eğitim ve öğretim yılı ders kesimi sonuna kadar okula devamları sağlanır. Ders yılı sonunda başarılı olanlara Öğrenim Belgesi EK-3 düzenlenir. Başarısız olanlara da Öğrenim Belgesi EK-3 düzenlenerek kayıtları e-Okul sistemi üzerinden Açık Öğretim Ortaokuluna yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi

Ölçme ve değerlendirmenin genel esasları

MADDE 20 – (1) İlköğretim kurumlarında öğrenci başarısının ölçme ve değerlendirilmesinde aşağıdaki esaslar gözetilir;

a) Ders yılı, ölçme ve değerlendirme bakımından birbirini tamamlayan iki dönemden oluşur.

b) Başarının ölçülmesi ve değerlendirilmesinde öğretim programlarında belirtilen amaçlar ile kazanımlar esas alınır. Ölçülecek kazanımın özelliğine göre ilgili dersin öğretim programında yer alan ölçme ve değerlendirme esaslarına uyulur.

c) Kaynaştırma yoluyla eğitimlerine devam eden öğrenciler için; Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirme Birimi tarafından bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) hazırlanır ve bu öğrencilerin başarıları, bu programda yer alan amaçlara göre değerlendirilir.

(2) İlkokul 1, 2 ve 3 üncü sınıflarda öğrencilerin başarıları; gelişim düzeyleri dikkate alınarak öğretmen rehberliğinde gerçekleştirilen ders etkinliklerine katılımları ile öğretim programlarında belirtilen ölçme ve değerlendirme ilkelerine göre tespit edilir. Karnede "çok iyi", "iyi" ve "geliştirilmeli" şeklinde gösterilir.

(3) İlkokul 4 üncü sınıfta öğrenci başarıları; sınavlar ile ders etkinliklerine katılım çalışmalarından alınan puanlara göre değerlendirilir.

(4) Ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında öğrencilerin başarıları; sınavlar, ders etkinliklerine katılım ve varsa proje çalışmalarından alınan puanlara göre değerlendirilir.

Puanla değerlendirme

MADDE 21 – (1) İlkokul 4 üncü sınıf ile ortaokul ve imam-hatip ortaokulunda dönem puanı, yıl sonu puanı ve yıl sonu başarı puanı 100 tam puan üzerinden belirlenir. Yüzlük puan sisteminde 0-44,99 puanlar başarısız, 45,00 ve üzeri puanlar başarılı olarak değerlendirilir.

(2) 2007-2008 Eğitim ve Öğretim Yılından önce beşlik not sistemine göre belirlenen ağırlıklı not ortalamaları, 100'lük sisteme çevrilirken ağırlıklı not ortalamasına 1,00 eklenir ve çıkan sayı elli bölü üç ile çarpılır. Bölme işlemi virgülden sonra dört basamak yürütülür.

Ölçme ve değerlendirmenin niteliği ve sayısı

MADDE 22 – (1) İlkokul 4 üncü sınıf ile ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında öğrencilere;

a) Haftalık ders saati üç ve üçten az olan derslerde iki, üçten fazla olan derslerde ise üç sınav yapılır. Sınavların zamanı, en az bir hafta önceden öğrencilere duyurulur. Bir sınıfta/şubede bir günde yapılacak sınav sayısı 8 inci sınıfta üçü, diğer sınıflarda ikiyi geçemez. Sınavların süresi bir ders saatini aşamaz.

b) Öğretmenlerce yapılan sınavlarda farklı soru tiplerine yer verilir. Soruların konulara göre dağılımı yapılırken ağırlığın bir önceki sınavdan sonra işlenen konulardan olmak kaydıyla geriye doğru azalan bir oranda ve dönem başından beri işlenen konulardan seçilir.

c) Sınavlardan önce, sorularla birlikte cevap anahtarı da hazırlanır ve sınav kâğıtları ile birlikte saklanır. Cevap anahtarında her soruya verilecek puan, ayrıntılı olarak belirtilir. Sınav soruları, imkânlar ölçüsünde çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır.

ç) Kopya çeken öğrencinin sınavı geçersiz sayılır ve puanla değerlendirilmez. Ancak, dönem puanının hesaplanmasında aritmetik ortalama alınırken sınav sayısına dâhil edilir. Ayrıca bu durum, ders öğretmenince okul yönetimine bildirilir.

(2) Ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında öğrencilere ders yılında istedikleri ders veya derslerden bireysel ya da grup çalışması şeklinde öğretmen rehberliğinde en az bir proje hazırlatılır. Projeler verildikleri dönemde değerlendirilir. Proje vermeyen öğrencinin proje notu sıfır olarak değerlendirilir.

(3) Öğrencilere, her dönemde seçmeli dersler dâhil bütün derslerden en fazla beş defa olmak üzere ders etkinliklerine katılım puanı verilir.

(4) Rehberlik ve sosyal etkinlikler puanla değerlendirilmez.

(5) Ortaokul ve imam-hatip ortaokullarının 8 inci sınıflarında Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Yabancı Dil, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinden iki yazılı sınav yapılanlardan birincisi, üç yazılı sınav yapılandan ise ikincisi olmak üzere Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğüne her dönem merkezî sistemle ortak sınav yapılır. Sınavların yapıldığı günlerde okulda ders yapılmaz. Bu fıkranın uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Yönerge ile belirlenir.

(6) Ortaokul ve imam-hatip ortaokullarının 8 inci sınıflarında bu maddenin 5 inci fıkrasında belirtilen derslerden Bakanlıkça yapılacak merkezî sistem ortak sınavlarının takvimi ve süresi kılavuzla belirlenir ve sınav tarihinden en az bir ay önce duyurulur.

Ölçme ve değerlendirmeye katılmayanlar

MADDE 23 – (1) Öğretmenler tarafından yapılan sınavlara herhangi bir nedenle katılmayan veya projesini zamanında teslim edemeyen öğrencinin durumu velisine bildirilir. Veli, öğrencisinin sınava katılmama veya projesini zamanında teslim edememe gerekçesini, en geç beş iş günü içinde okul yönetimine yazılı olarak bildirir. Merkezî sistem ortak sınavına girmeyen öğrencilerin bilgileri, aynı gün okul müdürlüğüne e-Okul sistemine işlenir.

(2) Öğretmenler tarafından yapılan sınavlara katılmayan ve okul yönetimince özrü uygun görülen öğrenciler, ders öğretmenin belirleyeceği bir zamanda önceden öğrenciye duyurularak dersin niteliğine göre yapılacak değerlendirme etkinliğine alınır. Bu ölçme değerlendirme etkinliği, sınıfta diğer öğrencilerle ders işlenirken yapılabileceği gibi ders dışında da yapılabilir. Öğrenciler, projelerini öğretmenin belirleyeceği süre içinde teslim eder.

(3) Merkezî sistem ortak sınavlarına katılmayanların durumu okul yönetimince mazeret sınavından önce karara bağlanır. Özrü uygun görülen öğrenciler için Bakanlıkça belirlenen tarih ve merkezlerde mazeret sınavı yapılır.

(4) Geçerli özrü olmadan öğretmenler tarafından yapılan sınavlar ile merkezî sistemle yapılan ortak sınava katılmayan veya projesini zamanında teslim etmeyen öğrencilerin durumları puanla değerlendirilmez. Ancak dönem puanı ve ortaöğretime yerleştirmeye esas puan hesaplamalarında sınav ve proje adedi tam olarak alınır.

Sağlık durumu engeline göre dersler

MADDE 24 – (1) Sağlık durumları veya bedensel engelleri nedeniyle uygulamalı derslere giremeyecek durumda olan öğrenciler, bu durumlarını sağlık kurum ve kuruluşlarından alacakları raporla belgelendirmek zorundadır. Bu durumdaki öğrenciler, rapor süresince bu derslerde raporda belirtilen faaliyetlerden sorumlu tutulmazlar. Dersin özelliğine ve katıldıkları etkinliklere göre değerlendirilerek gerekli yerlerde raporlu oldukları belirtilir.

(2) Uygulamalı derslerle ilgili özür başvurusu, öğrencilerin velileri tarafından dilekçe ile okul müdürlüğüne yapılır. Usulüne uygun olarak alınmayan raporlar kabul edilmez. Alınacak raporlarda süre belirtilmemiş ise yalnız o eğitim ve öğretim yılı için geçerli sayılır.

Ölçme ve değerlendirme sonuçlarının duyurulması

MADDE 25 – (1) Sonuçlar; sınavların yapıldığı, projelerin teslim edildiği tarihten başlayarak en geç 10 iş günü içinde öğrencilere bildirilir. Sınav kâğıtları, incelenmek üzere öğrencilere dağıtılır ve varsa yapılan ortak hatalar sınıfta açıklandıktan sonra geri alınarak bir eğitim ve öğretim yılı saklanır. Projeler öğretmen tarafından değerlendirildikten sonra öğrenciye iade edilir ve öğrenci tarafından ders yılı sonuna kadar saklanır. Ders etkinliklerine katılım, sınav ve projeye verilen puanlar, e-Okul sisteminin ilgili bölümüne işlenir.

(2) Öğrencilerin hazırladıkları projelerin değerlendirilmesinde kullanılan dereceli puanlama ölçekleri de bir yıl saklanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sınıf Geçme

Öğretmen puan çizelgesi

MADDE 26 – (1) İlkokul 4 üncü sınıf ile ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında öğretmenler, her ders için öğrencilere verdikleri puanları e-Okul sistemindeki Öğretmen Puan Çizelgesine zamanında işler. Her dönem sona ermeden beş gün önce okul yönetimince, e-Okul sisteminden çıktısı alınan Öğretmen Puan Çizelgesi ilgili öğretmenlerle birlikte kontrol edilerek imzalanır ve okul müdürü tarafından onaylanarak dosyasında saklanır.

Bir dersin dönem, yıl sonu ve ağırlıklı puanı

MADDE 27 – (1) İlkokul 4 üncü sınıfta bir dersin dönem puanı; öğrencinin sınavlar ve ders etkinliklerine katılımından aldığı puanların aritmetik ortalaması ile belirlenir.

(2) Ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında bir dersin dönem puanı;

a) Öğrencinin sınavlardan, ders etkinliklerine katılımından ve varsa projeden aldıkları puanların aritmetik ortalaması ile belirlenir.

b) Aritmetik ortalama hesaplanırken bölme işlemi virgülden sonra dört basamak yürütülür. Dönem puanı, yarım ve yarımdan büyük kesirler bir üst tam puan olarak değerlendirilir.

(3) Bir dersin yıl sonu puanı;

a) Birinci ve ikinci dönem puanlarının aritmetik ortalamasıdır. Aritmetik ortalama hesaplanırken bölme işlemi virgülden sonra dört basamak yürütülür. Yıl sonu puanı hesaplanırken yarım ve yarımdan büyük kesirler tama yükseltilir.

b) Öğrencilerden;

1) Herhangi bir dersten iki dönemde de puanı olmayanların yetiştirme programından aldığı puan,

2) Her iki dönemde veya dönemin birinde uygulamalı herhangi bir derste sağlık durumları veya bedensel engelleri nedeniyle sağlık raporunda belirtilen faaliyetleri yapamayanların bu dersin öğretim programında yer alan temel becerilere yönelik faaliyetlere katılımları değerlendirilerek verilen dönem puanlarının aritmetik ortalaması, o dersin yıl sonu puanı sayılır.

(4) Dersin yıl sonu puanı ile o dersin haftalık ders saati sayısının çarpımından elde edilen puan, o dersin ağırlıklı puanıdır.

(5) 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu gereğince okula devamları sağlananlar ile yurt dışında bulunması, sağlık durumu ya da tutuklu olması nedenleriyle okula devam edemeyen öğrencilerden en az bir dönem puanı almış olanların başarı durumları belirlenirken, okula devam eden öğrenciler gibi işlem yapılır. Bu puan, aynı zamanda yıl sonu puanı olarak değerlendirilir.

Ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında yıl sonu başarı puanı

MADDE 28 – (1) Yıl sonu başarı puanı, derslerin yıl sonu puanlarının aritmetik ortalamasıdır. Yıl sonu başarı puanı tespit edilirken, bölme işlemi virgülden sonra dört basamak yürütülür. Bu puan öğrenim belgesinde belirtilir.

(2) Bir üst sınıfa devam etmek için öğrencinin iki dönem başarı puanının aritmetik ortalaması, her ders için 45,00'dan az olamaz.

(3) Öğrenimlerinin bir kısmını yurt dışında yaparak yurda dönenlerin başarı puanı;

a) Ülkemizde öğrenim gördükleri yıllara ait yıl sonu başarı puanları ile yurt dışında öğrenim gördükleri yıllara ait yıl sonu puanlarına,

b) Yurt dışında öğrenim gördükleri okullardan yıl sonu puanlarının sağlanamaması durumunda, ülkemizde eğitim ve öğretim gördükleri yıllara ait yıl sonu başarı puanlarına göre tespit edilir.

Davranışlar

MADDE 29 – (1) İlköğretim kurumlarında;

a) Ders yılının her döneminde öğrencilerin davranışları, Davranış Puanı Ölçütleri EK-4'de verilen ölçütler kullanılarak ilkokullarda sınıf öğretmeni, ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında ise şube rehber öğretmeni tarafından aynı sınıfta ders okutan diğer öğretmenlerin de görüşleri alınarak "(1) Geliştirilmeli", "(2) İyi", "(3) Çok iyi"; şeklinde değerlendirilir.

b) Değerlendirme sonuçları e-Okul sistemine işlenir ve çıktısı alınan çizelge, öğretmen tarafından dönem sona ermeden 5 (beş) gün önce okul yönetimine teslim edilir.

Gelişim raporu ile öğrenci karnesi

MADDE 30 – (1) Okul öncesi eğitim kurumlarında Okul Öncesi Eğitim Programı doğrultusunda hazırlanan çocuğa yönelik Gelişim Raporu, her dönem sonunda e-Okul sistemine işlenerek bir örneği veliye verilir. Gelişim raporuna pedagojik olmayan ve gizliliği gerektiren bilgiler işlenmez.

(2) İlköğretim kurumlarında;

a) Öğrencilere, e-Okul sistemindeki bilgiler esas alınarak her dönem sonunda karne verilir. Karnede, öğrencinin derslerdeki başarısı ile sosyal etkinlik çalışmaları ve okula devam durumu gösterilir. İlkokul karnesinde davranış ölçütlerine göre öğrencilerin gelişim düzeylerine de yer verilir.

b) Öğrenci karneleri e-Okul sisteminde yer alan puan çizelgeleri bilgilerine göre birinci ve ikinci dönem sonunda düzenlenir. Öğrencilere dağıtılan karneler geri alınmaz. Karnelerde elektronik imza kullanılabilir.

Öğrenci başarısının değerlendirilmesi

MADDE 31 – (1) İlkokullarda öğrencilere sınıf tekrarı yaptırılmaması esastır.

Ancak; istenilen yeterlik düzeyine ulaşamamış ilkokul öğrencilerine, velinin yazılı talebi üzerine, okul müdürü ve ilgili sınıf öğretmenin kararıyla ilkokul öğrenimi süresinde bir defaya mahsus olmak üzere sınıf tekrarı yaptırılabilir. Okula hiç devam etmeyen öğrenciler ve ilkokul haftalık zorunlu ders saati sayısı kadar değerlendirilmesi yapılamayan/puanı girilmeyen öğrenciler ile bu Yönetmeliğin 27 nci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen mazeretler dışında okula en az bir dönem devam etmeyen öğrencilere sınıf tekrarı yaptırılır.

(2) Ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında;

a) Öğrenci kendi yaş grubu içinde yetiştirilir ve bir bütün olarak değerlendirilir. Bu eğitim kademesi, öğrencilerin derslerdeki başarısızlığına bakılarak elenecekleri bir dönem

değil, öğretim programlarında öngörülen derslerin ve sosyal etkinlik çalışmalarının ortak katkısıyla ilgi ve yeteneği ölçüsünde yetiştirilecekleri bir dönem olarak değerlendirilir.

b) Eğitim ve öğretim yılında özürsüz 20 gün devamsızlık yapanlar ile bir üst sınıfı başarmada güçlüklerle karşılaşabilecek öğrencilerin sınıf geçmesi veya sınıf tekrarına, ikinci dönemin son haftasında şube öğretmenler kurulunda karar verilir. Alınan gerekçeli karar, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-5 Ders Yılı Sonu Şube Öğretmenler Kurulu Öğrenci Kişisel Değerlendirme Tutanağına yazılarak e-Okul sisteminin ilgili bölümüne işlenir. Tutanağın bir örneği ders yılı sonu şube öğretmenler kurulu karar dosyasında saklanır. Ayrıca veli de bilgilendirilir. Bu kararda, oyların eşitliği hâlinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

c) Kurul kararıyla sınıf geçen öğrencilerin puanları değiştirilmez. Okul kayıtlarına, "Şube Öğretmenler Kurulu Kararıyla Geçti" veya "Sınıf Tekrarına Karar Verildi" ibaresi yazılır. Bu durum öğrencinin karnesinde de belirtilir.

(3) Kaynaştırma ve özel eğitim sınıflarında eğitimlerine devam eden öğrencilere başarısızlıklarından dolayı sınıf tekrarı yaptırılmaz. Ancak;

a) Velinin yazılı talebi ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirme Biriminin kararı doğrultusunda, ilkokulda kaynaştırma öğrencilerine bir defaya mahsus olmak üzere sınıf tekrarı yaptırılabilir.

b) **(Değişik: 23/10/2014 tarihli ve 29154 sayılı R.G.)** Bu öğrencilerin okula devam durumları; ilkokul öğrencileri için bu maddenin birinci fıkrasına, ortaokul ve imam-hatip ortaokulu öğrencileri için ise ikinci fıkrasının (b) bendi hükümlerine göre değerlendirilir.

İlköğretim kurumlarında sınıf yükseltme

MADDE 32 – (1) İlkokul 1, 2 ve 3 üncü sınıf öğrencilerinden bilgi ve beceri bakımından sınıf düzeyinin üstünde olanlar velisinin yazılı talebi, sınıf öğretmenin önerisi ile eğitim ve öğretim yılının ilk ayı içinde sınıf yükseltme sınavına alınırlar. Başarılı olanlar bir üst sınıfa yükseltilir.

a) Bu sınav okul müdürünün başkanlığında sınıf öğretmeni ve bir üst sınıfın öğretmenlerinden oluşan komisyon tarafından yapılır. Okulda bu komisyonu oluşturacak sayıda öğretmen bulunmaması durumunda, sınavın yapılacağı yer ile sınav komisyonu, okulun bağlı bulunduğu il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne belirlenir.

b) Sınav sonucu tutanakla tespit edilir. Bu tutanak, okul yönetimince dosyasında saklanır. Başarılı olanların durumu e-Okul sistemine işlenir.

c) Sınıf yükseltme sınavına değişik sınıflarda olmak üzere bir defadan fazla da girilebilir. Ancak sınıf yükseltme aynı öğrenci için bir kez yapılır.

(2) İlkokul çağında olup akranları ile birlikte okula devam edemeyen ve okuma yazma bilmeyen öğrenciler, birinci sınıf öğrenimlerini başarıyla tamamlamaları hâlinde, eylül ayında yapılacak bir sınavla yaşına uygun bir ilkokul sınıfına yerleştirilir.

(3) Sağlık durumu nedeniyle okula devam etmesinin uygun olmadığına ilişkin sağlık kurulu raporu alanlar ile istemeleri hâlinde imam-hatip ortaokulu veya ortaokula kayıt yaptıran veya devam eden ve hafızlık eğitimine başladığını belgelendirenlerden o eğitim ve öğretim yılı için devam zorunluluğu aranmaz. Sağlık raporu alanlar raporları süresince, hafızlık eğitimi alanlar bu eğitimleri süresince eğitim ve öğretim yılı başından itibaren en fazla bir eğitim ve öğretim yılı okula devam etmeyebilirler. Bu sürenin bitiminde okula devamları sağlanır. Bu öğrenciler okula döndüklerinde, devam edemedikleri eğitim ve öğretim yılına ait derslerden okul müdürünün sorumluluğu ve koordinesinde alan öğretmenlerinden oluşturulacak komisyonca sınava alınırlar. Başarılı olanlar bir üst sınıfa devam ettirilirlir.

Telafi eğitimi ve yetiştirme programı

MADDE 33 – (1) İlköğretim kurumlarında; eğitim ve öğretimi aksatacak nitelikte olağanüstü durum, sel, deprem, hastalık, elverişsiz hava şartları gibi nedenlerle il veya ilçe hıfzısıhha kurulunun kararı ile gerekli gördüğü ve mahalli mülkî idare amirinin onayladığı durumlarda okullarda eğitim ve öğretime ara verilir. Bu gibi durumlarda öğrencilerin derslerinde eksik kalan konularda telafisi için okul yönetimleri ve il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince gerekli önlemler alınır.

(2) Ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında ders yılı içinde doğal afet, öğretmensizlik ve benzeri nedenlerle boş geçen dersler için yetiştirme programları uygulanır.

a) Yetiştirme programlarında görevlendirilecek öğretmenler, il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince belirlenir.

b) Bir dersin yetiştirme programı süresi, o dersin boş geçen ders saati toplamının yarısından az olamaz.

ALTINCI BÖLÜM

Kurullar ve Mesleki Çalışmalar

Öğretmenler kurulu

MADDE 34 – (1) Öğretmenler kurulu, okul müdürünün başkanlığında varsa müdür başyardımcısı ve müdür yardımcıları ile öğretmenlerden oluşur. Müdürün bulunmadığı zamanlarda öğretmenler kuruluna varsa müdür başyardımcısı, yoksa görevlendireceği müdür yardımcısından biri başkanlık eder.

(2) Kurul çalışmaları ile ilgili olarak;

a) Öğretmenler kurulu, ders yılı başlamadan önce, ikinci dönem başında ve ders yılı sonunda toplanır. Ayrıca okul müdürünün gerekli gördüğü zamanlarda ve kurul üyelerinin salt çoğunluğunun yazılı isteği doğrultusunda da kurul toplantısı yapılır.

b) Toplantı günleri ve gündemi, en az iki gün önceden imza karşılığı ilgililere duyurulur ve gündemin bir örneği öğretmenler odasına asılır. Kurul toplantısına başlamadan önce, gerekli görülen diğer konular da oy çokluğuyla kurul gündemine alınabilir.

c) Kurul toplantılarında belirtilen görüşler ve alınan kararlar, kurulca seçilen yazman tarafından tutanak altına alınır ve imzalanır. Kararlar oy çokluğuyla alınır ve alınan kararlar, karar defterine yazılarak uygulanmak üzere toplantıya katılmayanlar da dâhil yönetici ve öğretmenler tarafından imzalanarak dosyasında saklanır.

ç) Normal eğitim yapılan okullarda toplantılar ders saatleri dışında yapılır. İkili eğitim yapılan okullarda ise tüm öğretmenlerin aynı anda toplanmalarına gerek duyulduğunda, okul yönetimince bağlı bulunduğu millî eğitim müdürlüğüne bilgi vermek şartıyla, yarım gün öğretim yapılır.

(3) Tek öğretmenli birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda öğretmenler kurulu toplantısı yapılmaz.

Zümre öğretmenler kurulu

MADDE 35 – (1) Zümre öğretmenler kurulu; okul öncesi eğitim kurumlarında okul öncesi eğitimi öğretmenlerinden, ilkokullarda aynı sınıfı okutan sınıf öğretmenleri ve varsa alan öğretmenlerinden, ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında ise aynı alanın öğretmenlerinden oluşur.

(2) Aynı sınıfı okutan bir sınıf öğretmeni veya aynı dersi okutan yalnızca bir alan öğretmeni olması durumunda zümre öğretmenler kurulu toplantısı yapılmaz. Ancak bu öğretmenler kurul kapsamında yapacakları çalışmalara yıllık çalışma programında yer verirler.

(3) Zümre öğretmenler kurulu, öğretmenler kurulunda yapılacak çalışma planına uygun olarak eğitim ve öğretim yılı başında, ortasında, sonunda ve ihtiyaç duyuldukça toplanır. Toplantılar, zümre öğretmenleri arasından seçimle belirlenen öğretmenin başkanlığında yapılır.

(4) Zümre öğretmenler kurulunda; öğretim programı, ders planlarının düzenlenmesi, öğretim yöntem ve teknikleri, ölçme değerlendirme araçları, öğrenci başarı düzeyi, okulun fiziki mekânlarının ve ders araç gereçlerinin kullanımı gibi hususlar görüşülerek okulun çevre imkânları analiz edilir ve iş birliği oluşturulur.

(5) Ders yılı sonunda yapılan zümre öğretmenler kurulunda; daha önce yapılan zümre öğretmenler kurulu kararlarının izleme-değerlendirme raporu hazırlanır ve okul müdürlüğüne sunulur.

Şube öğretmenler kurulu

MADDE 36 – (1) Şube öğretmenler kurulu, ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında aynı şubede ders okutan öğretmenler ile okul rehber öğretmeninden oluşur. Kurula, gerek görülürse veliler ile öğrenciler arasından seçilen temsilciler de çağrılabilir.

(2) Şube öğretmenler kurulu, okul yönetimince yapılacak planlamaya göre birinci dönemin ikinci ayında, ikinci dönemin birinci veya ikinci haftasında ve yıl sonunda okul müdürü ya da görevlendireceği müdür yardımcısı veya şube rehber öğretmenin başkanlığında toplanır. Ayrıca, gerektiğinde şube rehber öğretmeni veya okul rehber öğretmenin önerisinin okul yönetimince uygun görülmesi hâlinde de toplanabilir.

(3) Şube öğretmenler kurulunda; şubedeki öğrencilerin kişilik, beslenme, sağlık, sosyal ilişkilerinin yanı sıra bu Yönetmeliğin 31 inci maddesi hükmü gereğince, başarıları ile ailenin ekonomik durumu değerlendirilerek alınacak önlemler görüşülür ve alınan kararlar, uygulanmak üzere şube öğretmenler kurulu karar defterine yazılır.

Okul öğrenci meclisi

MADDE 37 – (1) Okul öğrenci meclisi, okul öncesi eğitim kurumları ile birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan ilkokulların dışındaki ilkokul, ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında kurulur. Kuruluş ve işleyişle ilgili iş ve işlemlerde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Öğretmenlerin mesleki çalışmaları

MADDE 38 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında görevli yönetici ve öğretmenlerin genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon alanlarında, bilgi ve görgülerini artırmak, yeni beceriler kazandırmak, eğitim ve öğretimde karşılaşılan problemlere çözüm yolları bulmak, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçlarına göre plan ve programları hazırlamak ve uygulamak amacıyla derslerin kesiminden temmuz ayının ilk iş gününe, eylül ayının ilk iş gününden derslerin başlangıcına kadar; yıl içinde ise yıllık çalışma programında belirtilen sürelerde mesleki çalışma yapılır.

(2) Yönetici ve öğretmenlerin mesleki çalışmalarından azami verim elde edilebilmesi amacıyla okulun ve çevrenin ihtiyaçlarına göre, bunların dışındaki konular da belirlenebilir. Mesleki çalışma programı okul müdürlüğünce hazırlanarak öğretmenlere bir hafta önce duyurulur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Personelin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Okul müdürünün görev, yetki ve sorumluluğu

MADDE 39 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda diğer çalışanlarla birlikte müdür tarafından yönetilir. Müdür; okulun öğrenci, her türlü eğitim ve öğretim, yönetim, personel, tahakkuk, taşınır mal, yazışma, eğitici ve sosyal etkinlikler, yatılılık, bursluluk, taşınmalı eğitim, güvenlik, beslenme, bakım, koruma, temizlik, düzen, nöbet, halkla ilişkiler ve benzeri görevler ile Bakanlık ve il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince verilen görevler ile görev tanımında belirtilen diğer görevlerin yerine getirilmesini sağlar.

Müdür başyardımcısı

MADDE 40 – (1) Müdür başyardımcısı, müdürün olmadığı zamanlarda müdüre vekâlet eder ve müdürden sonra okulun yönetiminde birinci derecede sorumludur. Müdür başyardımcısı, görev tanımında belirtilen görevler ile müdür tarafından verilen görevleri yerine getirir.

Müdür yardımcısı

MADDE 41 – (1) Müdürün ve müdür başyardımcısının olmadığı zamanlarda müdüre vekâlet eder. Müdür yardımcısı, görev tanımında belirtilen görevler ile müdür tarafından verilen görevleri yerine getirir.

Müdür yetkili öğretmen

MADDE 42 – (1) Bağımsız müdürlüğü bulunmayan ilkokullarda sınıf öğretmenlerinden biri müdür yetkili öğretmen olarak görevlendirilir. Müdür yetkili öğretmen, müdürün görev, yetki ve sorumluluklarını üstlenir.

Öğretmen

MADDE 43 – (1) Okul öncesi ve ilköğretim kurumu öğretmenleri, kendilerine verilen grup/sınıf/şubede eğitim ve öğretim faaliyetlerini, eğitim ve öğretim programında belirtilen esaslara göre planlamak ve uygulamak, ders dışında okuldaki eğitim ve öğretim işlerine etkin bir biçimde katılmak ve bu konularda mevzuatta belirtilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdür.

(2) İlkokullarda sınıf öğretmenleri, okuttukları sınıfı bir üst sınıfta da okuturlar. Ancak istekleri yönetimce uygun görülmesi hâlinde başka bir sınıfı da okutabilirler.

(3) İlkokullarda Yabancı Dil ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin alan öğretmenlerince okutulması esastır. Ancak, ihtiyacın alan öğretmenlerince karşılanamaması durumunda bu dersler, yüksek öğrenimlerini söz konusu alanlarda yapan sınıf öğretmenleri veya sınıf öğretmeni olup bu alanda hizmet içi eğitim sertifikası almış öğretmenler tarafından ders değişimi yolu ile okutulabilir. Bunun da mümkün olmadığı durumlarda bu dersler sınıf öğretmenince okutulmaya devam edilir.

(4) İlkokullarda Yabancı Dil ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersleri, alan öğretmenlerince okutulduğunda sınıf öğretmenleri bu ders saatlerinde yönetimce verilen eğitim ve öğretim görevlerini yapar.

(5) Öğretmenler yaz ve dinlenme tatillerinde izinli sayılırlar. Hastalık ve diğer mazeret izinleri dışında ayrıca yıllık izin verilmez.

(6) Öğretmenlere, eğitim, öğretim ve yönetim görevlerinden başka bir görev verilemez.

(7) Öğretmenler, komisyon üyesi ve gözcü olarak görevlendirildikleri sınav komisyonlarında, okulda yapılan her türlü resmî toplantılar ve mahallî kurtuluş günleri ile millî bayramlarda bulunmak zorundadırlar. Öğretmenlere görevlendirme ve toplantıların zamanı, en az iki gün önceden yazı ile duyurulur. Toplantının gündemi öğretmenlerin de görüşü alınarak hazırlanır. Toplantılar, dersleri aksatmamak üzere çalışma günlerinde yapılır.

(8) Okul öncesi eğitim kurumlarında sabah ve ikinci kahvaltısı esnasında çocuklarla birlikte bulunur, grubundaki çocukların düzenli bir şekilde yemek yemelerini sağlar.

Öğretmenlerin nöbet görevi

MADDE 44 – (1) Bağımsız anaokulu ve uygulama sınıfı öğretmenleri kendi devrelerinde ve etkinlik saatleri dışındaki zamanlarda nöbet tutarlar.

(2) Ana sınıfı ve özel eğitim sınıfı öğretmenlerine, boş geçen dersleri doldurma ve nöbet görevi verilmez.

(3) Öğretmen sayısı iki ve daha az olan uygulama sınıflarında bölüm şefi de nöbet tutar.

(4) İlköğretim kurumlarında; okulun bina ve tesisleri ile öğrenci mevcudu, yatılı, gündüzlü, normal veya ikili eğitim yapma gibi durumları göz önünde bulundurularak okul müdürlüğünce düzenlenen nöbet çizelgesine göre öğretmenler, normal eğitim yapan okullarda gün süresince, ikili öğretim yapan okullarda ise kendi devresinde nöbet tutarlar.

(5) Öğretmen, birden fazla okulda ders okutuyorsa aylığını aldığı okulda, aylık aldığı okulda dersi yoksa en çok ders okuttuğu okulda nöbet tutar.

(6) Okuldaki öğretmen sayısının yeterli olması durumunda, bayanlarda 20, erkeklerde 25 hizmet yılını dolduran öğretmenlere nöbet görevi verilmez. Ancak, ihtiyaç duyulması hâlinde bu öğretmenlere de nöbet görevi verilebilir.

(7) Hamile öğretmenlere, doğuma üç ay kala ve doğumdan itibaren bir yıl süre ile nöbet görevi verilmez.

(8) Nöbet görevi, ilk ders başlamadan 30 dakika önce başlar, son ders bitiminden 30 dakika sonra sona erer. Ancak bu süre okulun özelliğine göre öğretmenler kurulu kararıyla kısaltılabilir.

(9) Nöbet görevine özürsüz olarak gelmeyen öğretmen hakkında, derse özürsüz olarak gelmeyen öğretmen gibi işlem yapılır.

(10) Nöbetlerde uyulması gereken esaslar öğretmenler kurulunda görüşülerek okul yönetimince nöbetçi öğretmen görev talimatnamesi hazırlanır. Öğretmenlere yazılı olarak duyurulur.

Destek eğitim personeli, uzman ve usta öğreticiler

MADDE 45 – (1) Okul öncesi eğitim kurumlarında, yeterince öz bakım becerisine sahip olmayan çocukların öz bakım becerisine destek sağlamak amacıyla imkânlar çerçevesinde her okul öncesi eğitim kurumuna en az bir kişi olmak üzere iki grup için bir destek eğitim personeli görevlendirilebilir. Görevlendirmeler okul öncesi eğitimi, çocuk gelişimi ve bakımı bölümleri mezunlarının öğrenim ve başarı durumları üstünlüğü sıralamasına göre yapılır.

(2) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında, 21/5/1977 tarihli ve 15943 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Kurumlarında Sözleşmeli veya Ek Ders

Görevi ile Görevlendirilecek Uzman ve Usta Öğreticiler Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre, uzman ve usta öğretmenler okul müdürünün düzenleyeceği esaslara uygun şekilde çalıştırılabilir.

(3) İl/ilçe millî eğitim müdürlüklerince bir grupta bir stajyer öğrenci olmak kaydıyla kurumlarda, 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu gereğince mesleki eğitim kapsamında beceri eğitimi yaptırılan öğrencilerin hizmetlerinden de yararlanılabilir.

Belletici öğretmen görevlendirilmesi

MADDE 46 – (1) Yatılı ve pansiyonlu okullarda; öğrencilerin yeme, yatma, dinlenme, eğitim ve öğretim, etüt çalışmalarıyla benzeri hizmetlerin yürütülmesi için, belletici öğretmen görevlendirilir.

(2) Belletici öğretmenler, okulda görevli öğretmenlerden, yeterli sayıda öğretmen olmaması hâlinde aynı yerleşim yerindeki diğer eğitim kurumlarında görevli öğretmenler arasından istekli olanlara öncelik verilerek okul müdürünün teklifi ve il/ilçe millî eğitim müdürünün onayıyla görevlendirilir. Kız öğrencilerin yatılı olarak kaldığı yerlerde, belletici öğretmenler öncelikle bayan öğretmenler arasından seçilir.

(3) İstemeleri hâlinde, asker öğretmen ve rehber öğretmenler belletici öğretmen olarak görev alabilirler.

Okul rehber öğretmeni

MADDE 47 – (1) 17/4/2001 tarihli ve 24376 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliğine göre ilkokul ile ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında oluşturulan rehberlik ve psikolojik danışma servislerinde yeterli sayıda rehber öğretmen görevlendirilir.

(2) Rehber öğretmen, birinci fıkrada belirtilen Yönetmelik hükümleri çerçevesinde görev yapar ve alanı ile ilgili eğitim programını uygular.

(3) Rehber öğretmen, öğrencilerin durumları ile ilgili olarak diğer öğretmenlerle iş birliği yapar. Okul müdürüne ve ilgili müdür yardımcısına karşı sorumludur.

Şube rehber öğretmeni

MADDE 48 – (1) Okul müdürlüğünce eğitim ve öğretim yılı başında ortaokul ve imam-hatip ortaokullarının her şubesinde bir şube rehber öğretmeni görevlendirilir. İlkokullarda bu görevi sınıf öğretmenleri yürütür.

(2) Şube rehber öğretmenleri, Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliğinde sınıf rehber öğretmeni için belirtilen görevler ile bu Yönetmelikte kendilerine verilen görevleri yaparlar.

(3) Şube rehber öğretmeni, müdür ve ilgili müdür yardımcısına karşı sorumludur.

Bölüm şefi

MADDE 49 – (1) Mesleki ve teknik eğitim kurumları bünyesindeki uygulama sınıflarında görevli bölüm şefi, uygulama sınıfı yöneticisi sıfatıyla bu sınıfın amaçlarına uygun olarak işleyişinden ve Okul Öncesi Eğitim Programı ile mevzuata uygun olarak yönetilmesinden okul müdürüne karşı sorumludur.

Diğer personel

MADDE 50 – (1) Okullarda;

a) Bakım, onarım ve uygulama sınıfları dâhil alanlarıyla ilgili hizmetleri yürütmek, eğitim ve öğretim etkinliklerinde öğretmenlere yardımcı olmak için teknisyen,

b) Kütüphaneyle ilgili işleri yürütmek üzere kütüphane memuru,

c) Aracı bulunan okullarda şoför,

ç) Temizlik hizmetlerini yürütmek üzere hizmetli,

d) Bahçeyle ilgili görevleri yürütmek üzere bahçıvan,

e) Okulun ısınma işlerini yürütmek üzere kaloriferci,

f) Bina ve tesisler ile araç ve gerecin güvenliğini sağlamak üzere gece bekçisi, koruma memuru veya güvenlik görevlisi,

g) Ambar ve depoya ilgili görevleri yürütmek üzere ambar memuru,

ğ) Sağlık hizmetleri ve okul revirinin iş ve işlemlerini yürütmek üzere hemşire,

h) Yemekhanesi bulunan okullarda yemek çıkarılmasına yönelik iş ve işlemleri yürütmek üzere aşçı ve aşçı yardımcısı,

ı) İhtiyaç duyulan diğer alanlarda personel

çalıştırılabilir.

(2) Personelin görevleri, ilgili mevzuatı çerçevesinde okul müdürünce belirlenerek ilgililere yazılı olarak tebliğ edilir.

(3) Kadrolu personel dışında, ücretleri genel bütçe veya bütçe dışı kaynaklarca karşılanarak hizmet satın alma yoluyla çalıştırılacak personelin görevlerine ilişkin esas ve usuller sözleşmeyle belirlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Öğrenci Davranışlarının Değerlendirilmesi

Ödüllendirme

MADDE 51 – (1) Bakanlığa bağlı resmî ve özel ilköğretim kurumlarında öğrencilerin ödüllendirilmesi, davranışlarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik faaliyetler; öğrenci, veli, öğretmen ve yönetici iş birliğinde yürütülür.

(2) Öğrenci davranışlarının kaynağının belirlenmesi için gerektiğinde rehberlik ve araştırma merkezi ve ilgili diğer kurumlarla iş birliği yapılır.

Öğrencilerden beklenen davranışlar

MADDE 52 – (1) Öğrencilerden;

a) Okula ve derslere düzenli devam etmeleri ve başarılı olmaları,

b) Okul personeline, arkadaşlarına ve çevresindeki kişilere karşı saygılı ve hoşgörülü davranmaları,

c) Doğru sözlü ve dürüst olmaları,

ç) İyi ve nazik tavırlı olmaları,

d) Okulda yapılacak sosyal ve kültürel etkinliklere katılmaları,

e) Kitap okuma alışkanlığını kazanmaları,

f) Çevrenin doğal ve tarihî güzelliklerini, sanat eserlerini korumaları ve onları geliştirmek için katkıda bulunmaları,

g) İyi işler başarmak için çok çalışmaya ve zamana muhtaç olduklarını unutmamaları, geçen zamanın geri gelmeyeceğinin bilincinde olmaları,

ğ) Millet malını, okulunu ve eşyasını kendi öz malı gibi korumaları,

h) Sigara, içki ve diğer bağımlılık yapan maddeleri kullanmamaları ve bu maddelerin kullanıldığı ortamlardan uzak durmaları,

ı) Bilişim araçlarını kişisel, toplumsal ve eğitsel yararlar doğrultusunda kullanmaları,

i) Ülkenin birliğini ve bütünlüğünü bozan bölücü, yıkıcı, siyasi amaçlı etkinliklere katılmamaları, siyasi amaçlı sembol kullanmamaları, bunlarla ilgili amblem, afiş, rozet ve benzerlerini taşımamaları, bulundurmamaları ve dağıtmamaları, siyasi amaçlı davranışlarla okulun huzurunu bozmamaları,

j) Fiziksel, zihinsel ve duygusal güçlerini millet, yurt ve insanlık için yararlı bir şekilde kullanmaları,

k) Atatürk İlke ve İnkılâplarına bağlı kalmaları, bunun aksi davranışlarda bulunmamaları,

l) Yasalara, yönetmeliklere ve toplumun etik kurallarına, millî, manevi ve kültürel değerlere uymaları

beklenir.

(2) Uyulması gereken kuralların ve beklenen davranışların; derslerde, törenlerde, toplantılarda, rehberlik çalışmalarında ve her türlü sosyal etkinliklerde öğrencilere kazandırılmasına çalışılır.

(3) Okul yönetimi, yukarıdaki hususlar ve bunlara uyulmaması durumunda ortaokul ve imam-hatip ortaokulu öğrencilerinin karşılaşılabilecekleri yaptırım işlemleriyle ilgili olarak kendilerini ve velilerini bilgilendirir.

Ödüller ve ödüllerin verilmesi

MADDE 53 – (1) İlkokul 4 üncü sınıf ile ortaokul ve imam-hatip ortaokullarının bütün sınıflarında puan ortalaması Türkçe dersinden 55.00, diğer derslerin her birinden 45.00 puandan aşağı olmamak şartı ile tüm derslerin dönem ağırlıklı puan ortalaması 70.00-84.99 olanlar "Teşekkür" EK-6, 85.00 puan ve yukarı olanlar "Takdir" EK-7 belgesi ile ödüllendirilir.

(2) İlköğretim kurumlarının tüm sınıflarında derslerindeki başarı durumuna bakılmaksızın;

a) Ulusal ve uluslararası yarışmalara katılarak ilk beş dereceye giren,

b) Çeşitli sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklerde üstün başarı gösteren öğrenciler "İftihar Belgesi" EK-8 ile ödüllendirilir.

c) İftihar Belgesi, ilkokullarda sınıf öğretmeninin teklifi ve okul yönetiminin kararı doğrultusunda, ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında ise öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulunca verilir.

ç) İftihar Belgesi, e-Okul sisteminin ilgili bölümüne işlenir. İlkokullarda okul yönetiminin olur tarih ve sayısı, ortaokullarda ise Öğrenci Davranışları Değerlendirme Kurulunun toplantı tarih ve karar numarası belgenin tarih ve numarası olarak kabul edilir.

(3) İftihar Belgesiyle ödüllendirilenler, özel olarak yapılacak bir toplantı veya törende diğer öğrencilere duyurulur. Bu öğrencilerin adları ve fotoğrafları okulun internet sayfasında yayınlanır ve uygun bir yere asılır. Teşekkür ve Takdir Belgesiyle ödüllendirilenlerin belgeleri, sınıf veya şube rehber öğretmeni tarafından karne ile birlikte öğrencilere verilir.

Öğrencilerin olumsuz davranışları ve uygulanacak yaptırımlar

MADDE 54 – (1) Ortaokul ve imam-hatip ortaokulu öğrencilerine, olumsuz davranışlarının özelliğine göre uyarma, kınama ve okul değiştirme yaptırımlarından biri uygulanır.

(2) Yaptırımların uygulanmasındaki amaç caydırıcı olması, toplum düzeninin korunması, öğrencinin yaptığı olumsuz davranışlarının farkına vararak bu davranışlarının olumlu yönde düzeltilmesini sağlamaktır.

(3) **(Ek fıkra: 23/10/2014 tarihli ve 29154 sayılı R.G.)** Öğrencilerin gelişim dönemleri de dikkate alınarak bilinçlendirme ile düzeltilebilecek davranışlar için "Uyarma" süreci uygulanır. Uyarma bir süreç olup bu süreç aşağıdaki şekilde işler.

a) Sözlü uyarma; öğretmenin öğrenciyle görüşme sürecini oluşturur. Öğrenciden beklenen olumlu davranışın neler olabileceği anlatılır. Olumsuz davranışlarının devamı hâlinde kendisine uygulanabilecek yaptırımlar konusunda uyarılır.

b) Öğrenci ile sözleşme imzalama; öğrencinin sözlü uyarılmasına rağmen olumsuz davranışlarını sürdürmesi hâlinde öğrenci ve öğretmen arasında bir görüşme gerçekleştirilir. Bu görüşme sonucunda öğrenci sergilediği olumsuz davranışlarını değiştirmeyi kabul edeceğine ilişkin Öğrenci Sözleşme Örneği EK-9'u imzalar.

c) Veli ile görüşme; öğretmen, öğrencinin bu olumsuz davranışları sürdürmesi hâlinde veliyi okula davet eder. Okul yöneticilerinden birinin ve varsa rehber öğretmenin de katılımı ile yapılan görüşmede, öğrencinin olumsuz davranışları ve uygulanabilecek yaptırımları veliye bildirilir. Velinin toplantıya gelmemesi durumunda tutanak tutulur. Bu aşamalardan sonra öğrencinin olumsuz davranışlarını sürdürmesi durumunda; öğretmen, yazılı belgelerin bulunduğu dosyayı hazırlayacağı raporla birlikte görüşülmek üzere öğrenci davranışlarını değerlendirme kuruluna verir.

(4) **(Ek fıkra: 23/10/2014 tarihli ve 29154 sayılı R.G.)** Kınama; öğrenciye, yaptırım gerektiren davranışta bulunduğunu ve tekrarından kaçınması gerektiğinin okul yönetimince yazılı olarak bildirilmesidir.

(5) **(Ek fıkra: 23/10/2014 tarihli ve 29154 sayılı R.G.)** Okul değiştirme; öğrencinin, bir başka okulda öğrenimini sürdürmek üzere bulunduğu okuldan naklen gönderilmesidir.

Yaptırım gerektiren davranışlar

MADDE 55 – (1) Yaptırım gerektiren davranışlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Uyarma yaptırımını gerektiren davranışlar:

1) Derse ve diğer etkinliklere vaktinde gelmemek ve geçerli bir neden olmaksızın bu davranışı tekrar etmek,

2) Okula özürsüz devamsızlığını, özür bildirim formu ya da raporla belgelendirmemek, bunu alışkanlık hâline getirmek, okul yönetimi tarafından verilen izin süresini özürsüz uzatmak,

3) Yatılı bölge ortaokullarında öğrenci dolaplarını amacı dışında kullanmak, yasaklanmış malzemeyi dolapta bulundurmak ve yönetime bilgi vermeden dolabını başka arkadaşına devretmek,

4) Okula, yönetimce yasaklanmış malzeme getirmek ve bunları kullanmak,

5) Yalan söylemek,

6) Duvarları, sıraları ve okul çevresini kirletmek,

7) Görgü kurallarına uymamak,

8) Okul kütüphanesinden veya laboratuvarlardan aldığı kitap, araç, gereç ve malzemeyi zamanında teslim etmemek veya geri vermemek,

9) Derslerde cep telefonunu açık bulundurmak.

b) Kınama yaptırımını gerektiren davranışlar:

1) Yöneticilere, öğretmenlere, görevlilere ve arkadaşlarına kaba ve saygısız davranmak,

2) Okulun kurallarını dikkate almayarak kuralları ve ders ortamını bozmak, ders ve ders dışı etkinliklerin yapılmasını engellemek,

3) Okul yönetimini yanlış bilgilendirmek, yalan söylemeyi alışkanlık hâline getirmek,

4) Okulda bulunduğu hâlde törenlere özürsüz olarak katılmamak ve törenlerde uygun olmayan davranışlarda bulunmak,

5) Okulda ya da okul dışında sigara içmek,

6) Resmî evrakta değişiklik yapmak,

7) Okulda kavga etmek,

8) Okul içinde izinsiz görüntü ve ses kaydetmek,

9) Başkasının malını haberi olmadan almak,

10) Okulun ve öğrencilerin eşya, araç ve gerecine kasıtlı olarak zarar vermek,

11) Dersin veya ders dışı faaliyetlerin akışını ve düzenini bozacak davranışlarda bulunmak,

12) Okul ile ilgili mekân ve malzemeyi izinsiz ve eğitimin amaçları dışında kullanmak,

13) Yatılı bölge ortaokullarında, izinsiz olarak okulu terk etmek ve gece dışarıda kalmak,

14) Sınavda kopya çekmek veya kopya vermek.

c) Okul Değiştirme yaptırımını gerektiren davranışlar:

1) Anayasanın başlangıcında belirtilen temel ilkelere dayalı millî, demokratik, lâik, sosyal ve hukuk devleti niteliklerine aykırı davranışlarda bulunmak veya başkalarını da bu tür davranışlara zorlamak,

2) Sarkıntılık, hakaret, iftira, tehdit ve taciz etmek veya başkalarını bu gibi davranışlara kışkırtmak,

3) Okula yaralayıcı, öldürücü aletler getirmek ve bunları bulundurmak,

4) Okul ve çevresinde kasıtlı olarak yangın çıkarmak,

5) Okul ile ilgili mekân ve malzemeyi izinsiz ve eğitim amaçları dışında kullanmayı alışkanlık hâline getirmek,

6) Okul içinde ve dışında; siyasi parti ve sendikaların propagandasını yapmak ve bunlarla ilgili eylemlere katılmak,

7) Herhangi bir kurum ve örgüt adına yardım ve para toplamak,

8) Kişi veya grupları dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce ve inançlarına göre ayırmak, kınamak, kötülemek ve bu tür eylemlere katılmak,

9) Başkasının malına zarar vermek, haberi olmadan almayı alışkanlık hâline getirmek,

10) Okulun bina, eklenti ve donanımlarını, taşınır ve taşınmaz mallarını kasıtlı olarak tahrip etmeyi alışkanlık hâline getirmek,

11) Okula, derslere, sınavlara girilmesine, derslerin ve sınavların sağlıklı yapılmasına engel olmak,

12) Okul içinde ve dışında okul yöneticilerine, öğretmenlere ve diğer personele ve arkadaşlarına şiddet uygulamak ve saldırıda bulunmak, bu gibi hareketleri düzenlemek veya kışkırtmak,

13) Yatılı bölge ortaokullarında, gece izinsiz olarak dışarıda kalmayı alışkanlık hâline getirmek,

14) Okul ile ilişiği olmayan kişileri okulda veya okula ait yerlerde barındırmak,

15) Kendi yerine başkasının sınava girmesini sağlamak, başkasının yerine sınava girmek,

16) Alkol veya bağımlılık yapan maddeleri kullanmak veya başkalarını kullanmaya teşvik etmek,

17) Kılık ve kıyafetle ilgili kurallara uymamakta ısrar etmek.

Yaptırım takdirinde dikkat edilecek hususlar

MADDE 56 – (1) Yaptırım takdir edilmesinde öğrencinin;

- a) Davranışın niteliği, önemi ve ne gibi şartlarda gerçekleştiği, o andaki psikolojik durumu ve kişisel özellikleri,
- b) Okul içinde ve dışındaki genel durumu,
- c) Yaş ve cinsiyeti,
- ç) Derslerdeki ilgi ve başarısı,
- d) Okuldaki sosyal ve kültürel faaliyetlere katılım ve başarı durumu,
- e) Aynı eğitim ve öğretim yılı içinde daha önce yaptırım uygulanıp uygulanmadığına dikkat edilir.

(2) Öğrenciye 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu hükümleri göz önünde bulundurularak olumsuz davranışına uygun yaptırım veya bir alt yaptırım takdir edilebilir.

(3) Tutuklu veya gözetim altında bulunan öğrencilerin savunmaları, il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince ilgili makamlara müracaat edilerek alınır.

(4) Uyarma ve kınama yaptırımı, öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu tarafından verilir.

(5) Aynı olumsuz davranıştan dolayı birden fazla yaptırım uygulanamaz.

(6) Uyarma ve kınama yaptırımı okul müdürünün, okul değiştirme yaptırımı ise ilçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulunun onayından sonra uygulanır.

(7) Okul değiştirme yaptırımı uygulanan öğrenciye yerleşim biriminde nakil gidebileceği başka bir ortaokul olmadığı takdirde kınama yaptırımı uygulanır.

(8) Okul değiştirme yaptırımı uygulanan öğrenci, ilgili okul müdürlüğü ve il/ilçe millî eğitim müdürlüğünün olumlu görüşlerinin alınması şartıyla eğitim ve öğretim yılı sonunda önceki okuluna dönebilir.

(9) İlçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulunda görüşülmesi gereken dosyalar en geç bir hafta içinde bu kurula gönderilir.

(10) Kınama ve okul değiştirme yaptırımlarından birini alan öğrenciye o eğitim ve öğretim yılı içinde teşekkür, takdir ve iftihar⁽¹⁾ belgesi verilmez.

(11) Öğrenci velisi, öğrenci hakkında verilen kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren beş iş günü içinde okul müdürlüğüne itirazda bulunabilir.

(12) Okul müdürü, okul değiştirme yaptırımı ile ilgili itiraz dilekçesini ve dilekçede belirtilen itiraz gerekçeleri hakkındaki görüşlerini, bu Yönetmeliğin 61 inci⁽²⁾ maddesindeki belgeler ile birlikte dilekçenin okul yönetimine verildiği tarihten itibaren beş iş günü içinde ilçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kuruluna gönderir. İtiraz işlemleri sonuçlanıncaya kadar yaptırım uygulanmaz.

(13) Yaptırımlar, e-Okul sistemindeki öğrenci bilgileri bölümüne işlenir.

Öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu

MADDE 57 – (1) Ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında öğrencilerin ilgi, istek, yetenek ve ihtiyaçlarını belirleyerek olumlu davranışlar kazanmaları ve olumsuz davranışların önlenmesi için öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu oluşturulur.

(2) Öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu;

a) **(Değişik: 23/10/2014 tarihli ve 29154 sayılı R.G.)** Varsa müdür başyardımcısı veya müdürün görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında,

b) Her ders yılının ilk öğretmenler kurulu toplantısında öğretmenler kurulunca gizli oyla seçilecek üç öğretmen,

c) Okul-aile birliğinin kendi üyeleri arasından seçeceği bir öğrenci velisinden oluşturulur.

(3) Yeterli sayıda öğretmen bulunmaması hâlinde aday öğretmenlerle sözleşmeli ve ücretli öğretmenler de öğrenci davranışlarını değerlendirme kuruluna üye seçilebilir.

(4) Yapılan seçimde oyların eşit olması hâlinde seçim yenilenir. Bu durumda da eşitlik bozulmazsa, kıdemi fazla olan öğretmen üye seçilmiş sayılır. Kıdemlerin de yıl olarak eşitliği hâlinde kuraya başvurulur.

(5) Öğrenci davranışlarını değerlendirme kuruluna, aldıkları oy sırasına göre asıl üyelere sonra üç yedek üye seçilir. Asıl üyenin mazereti sebebiyle bulunmaması durumunda bu üyelik, sıraya göre yedek üyelerle doldurulur.

(6) Öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulunun görevi, yeni kurul oluşuncaya kadar devam eder. Üyeler, kabul edilebilir bir özrü bulunmadıkça görevden ayrılamaz.

(7) İkili eğitim yapılan okullarda, ayrı ayrı öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu oluşturulabilir.

(8) Öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu toplantılarına, ihtiyaç duyulması hâlinde okulun rehber öğretmeni de katılır. Ancak oy kullanamaz.

Öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulunun görevleri

MADDE 58 – (1) Öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulunun görevleri şunlardır;

a) Okul düzenini sağlamak üzere okul yönetimi, öğretmen, okulun diğer personeli, öğrenci ve veli tarafından getirilen olumlu veya olumsuz davranış ve uygulamalara ilişkin önerileri görüşmek ve aldığı kararları okul müdürüne bildirmek,

b) Okulda örnek davranışlarda bulunan, derslerde başarılı olan, bilimsel, sanatsal, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılarak üstün başarı gösteren öğrencileri belirleyerek ödüllendirilmelerine karar vermek,

c) Uyum sağlamakta güçlük çeken öğrencinin davranışlarını incelemek, nedenlerini araştırmak, değerlendirmek ve bu konuda uygun görülen rehberlik çalışmalarının yapılmasını sağlamak ve gerektiğinde ailesi, rehberlik ve araştırma merkezleri ile iş birliği yapmak,

ç) Öğrencilerin gösterdikleri olumsuz davranışlarıyla ilgili olarak okul rehberlik ve psikolojik danışma servisi ile eş güdüm içerisinde çalışmak,

d) Öğrencilerde görülen olumsuz davranışların, olumlu hâle getirilmesinde yaptırım yerine çatışma çözme, arabuluculuk ve benzeri çözüm yöntemlerini kullanmak,

e) Öğrencilerin olumlu davranış kazanmalarına katkıda bulunmak, zararlı alışkanlıklardan korunmaları için veli ve çevre ile iş birliği yapmak,

f) Okul müdürünün havale ettiği olumsuz davranışlarla ilgili olayları incelemek ve karara bağlamak.

Öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulunun çalışması

MADDE 59 – (1) Öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu, başkanın ya da üyelerin yarısından bir fazlasının isteği üzerine toplanır.

(2) Kurula iletilen konulara ilişkin kararlar oy çokluğuyla alınır. Üyeler çekimser oy kullanamazlar. Okul yönetimince kabul edilebilecek bir özrü bulunmadıkça kurul üyeleri kurula katılmaktan kaçınmazlar. Yaptırıma ilişkin davranıştan şikâyetçi olan, zarar gören veya olumsuz davranışta bulunanın ikinci dereceye kadar akrabalık ilişkisi olan üyeler kurula katılamaz.

(3) Kurul, kendisine ulaştırılan görüş ve önerileri en geç beş iş günü içinde inceleyip değerlendirir. Alınan kararlar, karar defterine kayıt edilir ve uygulanmak üzere en geç iki iş günü içinde okul müdürlüğüne bildirilir.

İfadelerin alınması, kanıtların toplanması ve kararların yazılması

MADDE 60 – (1) Öğrenci davranışlarını değerlendirme kuruluna sevk edilen öğrenci ile tanıkların ifadeleri kurul başkanı tarafından alınır ve tutanakla tespit edilir.

(2) Olayın gerçekleştiği yerde bulunanların ifadesine başvurulur. Çağrıldığı hâlde gelmeyen, savunma yapmayan veya ifade vermeyenlerin durumu tutanakla tespit edilir. Çağrıya özürsüz gelinmemesi durumunda dosyada bulunan bilgi ve belgelere göre işlem yapılır.

(3) Kararlar gerekçeli olarak karar defterine yazılır veya yazılan karar bu deftere yapıştırılır. Kararda, yaptırım takdirinde esas alınan hususlar özetlenir. Dayanılan Yönetmelik maddeleri belirtilir ve karara katılan üyeler tarafından imzalanır. Karara katılmayan üye veya üyeler gerekçelerini yazarak imza ederler. Kararlar, Öğrenci Davranışlarını Değerlendirme Kurulu Karar Örneği EK-10'a uygun şekilde yazılır.

(4) Okul müdürü, kurulun kararını uygun bulmazsa kendi itirazını içeren görüş ve önerisini de ekleyerek dosyayı en geç beş iş günü içinde okul öğrenci davranışlarını değerlendirme kuruluna iade eder. Kurulda ikinci kez görüşülüp verilen karar okulun nihai kararıdır.

(5) Kararların yazılmasından, imzalatılıp okul müdürüne sunulmasından, karar defterinin saklanmasından ve diğer okul içi yazışma işlemlerinden kurul başkanı sorumludur.

İlçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kuruluna gönderme

MADDE 61 – (1) Okul müdürü, okul öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulunca verilen okul değiştirme yaptırımına ilişkin dosyayı en geç beş iş günü içinde ilçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kuruluna gönderir.

(2) Onay veya karara itiraz için gönderilecek dosyada aşağıdaki belgeler bulunur:

- a) Yazılı ifadeler, savunma, varsa mahkeme kararı ve soruşturma ile ilgili diğer belgeler,
- b) Öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu kararı onaylı örneği EK-10,
- c) İtiraz edilmişse buna ilişkin belgeler,

ç) Kararların bildirildiğine ilişkin tebellüğ belgesi.

Kararların uygulanması, dosyalara işlenmesi ve silinmesi

MADDE 62 – (1) Kurulca verilen uyarma ve kınama yaptırımları, okul müdürünün onayı ile sonuçlandırılır.

(2) Okul değiştirme yaptırımı, ilçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulunun onayından sonra veli okula çağırılarak tebliğ edilir ve uygulanır. Velinin çağrıya uymaması durumunda, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre bildirilir ve tebellüğ belgesi dosyasında saklanır.

(3) Öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu, yaptırıma neden olan davranışları bir daha tekrarlamayan ve iyi hâlleri görülen öğrencilerin yaptırımlarını dönem sonlarında yapılacak toplantıda alacağı kararla ortadan kaldıracaktır. Yaptırım kararı kaldırılan öğrencinin bilgileri, e-Okul sisteminin öğrenci bilgileri bölümünden silinir.

İlçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulunun kuruluşu

MADDE 63 – (1) İlçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu, ilçe millî eğitim müdürünün görevlendireceği bir şube müdürünün başkanlığında, ilçe merkezindeki resmî ve özel ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarındaki öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu başkanlarının arasından seçilecek iki üyenin katılımı ile oluşur. İllerin merkez ilçelerinde ise ilçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu, il millî eğitim müdürünün görevlendireceği bir şube müdürünün başkanlığında yukarıda belirtilen esaslar doğrultusunda oluşur.

(2) Bir ortaokul bulunan ilçelerde ise kurul, ilçe millî eğitim müdürünün görevlendireceği biri başkan olmak üzere iki şube müdürü ile ortaokul veya imam-hatip ortaokulu öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu başkanından oluşur.

(3) Tek şube müdürü bulunan ilçelerde kurul, ilçe millî eğitim müdürünün başkanlığında şube müdürü ile ortaokul veya imam-hatip ortaokulu öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu başkanından oluşur.

İlçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulunun görevleri

MADDE 64 – (1) İlçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu, başkanın çağrısı üzerine toplanır. Toplantı gündeminin belirlenmesi, ilgililere duyurulması ve kurul çalışmalarının düzenli bir şekilde yürütülmesi başkan tarafından sağlanır. Kurul, üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır. Kararlar çoğunlukla alınır, oylama açık oy yöntemiyle yapılır, oylamada çekimser oy kullanılmaz. Oyların eşitliği hâlinde başkanın olduğu taraf çoğunluk kabul edilir.

(2) İlçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu;

a) Okullardan onaylanmak üzere gönderilen öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu kararlarını inceleyerek karara uyar veya değiştirerek İlçe Öğrenci Davranışları Değerlendirme Kurulu Karar Örneği EK-11'î düzenler.

b) Okul değiştirilmesine karar verilen öğrencinin naklen gidebileceği okulu belirler.

c) İtirazları inceleyerek verilen kararı değiştirir ya da itirazı reddeder.

(3) İlçe öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu, yaptırım dosyasının kurula bildirilmesinden sonra en geç beş iş günü içinde konuyu görüşmek üzere toplanır. Dosyada eksik gördüğü hususları ilgililere tamamlattırır. Gerekliğinde ilgili yerlerden bilgi isteyebilir. Görüşme tamamlandığında alınan kararın özeti üyeler tarafından bir tutanakla tespit edilir. Kurulun karar verme süresi on beş günü geçemez. Kararların oy birliği veya çoğunlukla alındığı belirtilir, başkan ve üyelerce imzalanır. Karşı görüşte olanlar gerekçelerini yazar ve imzalar.

Zararın ödetilmesi

MADDE 65 – (1) Okulun ve öğrencilerin mallarına verilen maddi zararlar, o öğrencinin velisine ödettilir.

(2) Zararın ödenmesinde zorluk çıkaran veliler hakkında, 27/9/2006 tarihli ve 2006/11058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre işlem yapılır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Komisyonlar ve Mali Hükümler

Komisyonlar

MADDE 66 – (1) Okullarda, ihtiyaç hâlinde ilgili mevzuatı doğrultusunda komisyonlar kurulur ve görevlerini yürütür.

Okul öncesi eğitim kurumlarında ücret tespit komisyonu ve ücretin tespiti

MADDE 67 – (1) Okul öncesi eğitim hizmeti resmî okul öncesi eğitim kurumlarında ücretsizdir. Ancak çocukların beslenme, temizlik hizmetleri ve eğitim programının uygulanmasına yönelik eğitim materyalleri için ücret alınır. Alınacak bu ücret, ücret tespit komisyonunca nisan ayında tespit edilir.

(2) Komisyon, okulun bulunduğu il/ilçe millî eğitim müdürünün başkanlığında; okul öncesi eğitimden sorumlu il millî eğitim müdür yardımcısı veya şube müdürü, anaokulu ve bünyesinde ana sınıfı bulunan her derece ve türden birer okul müdürü ve alan/bölüm şefi ile anaokulu, ana sınıfı ve uygulama sınıfı öğretmenleri arasından seçilecek birer temsilci, iki okul-aile birliği başkanı ve varsa bu işte görevli memur veya döner sermaye saymanından oluşur. Kararlar oy çokluğuyla alınır. Oyların eşit olması durumunda başkanın oyu iki oy sayılır.

(3) Alınacak aylık tavan ücret tespit edilirken, çevrenin ekonomik durumu göz önünde bulundurulur. Tespit edilecek aylık ücretin tavanı hiçbir şekilde okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesini engelleyecek, velilerin ekonomik durumlarını zorlayacak şekilde yüksek tutulamaz.

(4) Komisyon kararı, valiliğin onayından sonra yürürlüğe girer. Belirlenen tavan ücretleri il millî eğitim müdürlüklerince Bakanlığa bildirilir ve il millî eğitim müdürlüğünün internet sayfasından duyurulur.

(5) Okul yönetimi il/ilçe⁽¹⁾ ücret tespit komisyonunca belirlenen tavan ücreti aşmayacak şekilde veliden alınacak aylık aidatı belirler. Karar, okul müdürlüklerince velilere duyurulur. Ancak çocuklara sunulmayan hizmet için velilerden ücret talep edilemez.

(6) Beslenme saatlerinde çocuklara refakat etmek zorunda olan öğretmen ve yardımcı personel de 15/8/1983 tarihli ve 83/6950 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Pansiyonları Yönetmeliği hükümlerine göre yemek hizmetinden yararlanır.

Okul öncesi eğitim kurumlarında ücretin alınması ve bütçenin hazırlanması

MADDE 68 – (1) Okul yönetimi, velilerden alınan aylık ücret için bankalardan birinde hesap açar. Veliler, kendileri ile yapılan sözleşmeye göre EK-2, çocuklarının aylık ücretini her ayın 15'ini takip eden ilk üç iş günü içinde banka hesabına yatırarak dekontunu okul yönetimine teslim eder. Banka olmayan yerleşim birimlerinde aylık aidat, okul yönetimince velilerden belge karşılığında alınır. Okul yönetimince yirmi iş günü içinde bankadaki hesaba yatırılır. Yaz aylarında yapılan eğitimde velilerden o yıl için tespit edilen ve alınan aidat miktarı kadar ücret alınır.

(2) Eylül ayında ücret tam olarak alınır ancak haziran ayında ücret alınmaz. Yarıyıl tatilinde ise aylık ücret tam olarak tahsil edilir. Okula kayıt yaptıran, ancak hiçbir hizmet almadan kayıttan vazgeçen velilere ödedikleri aidat iade edilir.

(3) Aylık ücret, velilerin istekleri dışında topluca tahsil edilemez. Belirlenen ücretin dışında kayıt için velilerden ayrıca ücret alınmaz.

(4) Durumlarını belgelendirmeleri kaydıyla şehit, harp malûlü ve muharip gazi çocukları ile okul öğrenci kontenjanının 1/10'u oranındaki yoksul aile çocuklarından ücret alınmaz. Bu durumdaki çocuklardan engelli olanlara öncelik tanınır.

(5) Okul öncesi eğitim kurumlarında ücret tespit komisyonunca belirlenen ve velilerden alınan ücretlerden oluşan gelirin harcamasını gösteren tahminî bütçe, eylül ayında hazırlanarak okul müdürünce onaylanır. Onaylanan tahminî bütçe en geç yirmi iş günü içinde e-Okul sisteminde EK-12'ye işlenir.

Mal ve hizmet alımı ile bakım ve küçük onarım işleri

MADDE 69 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında mal ve hizmet alımları ile bakım ve küçük onarım işlerinde, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 31/12/2005 tarihli ve 26040 3. Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği ve 19/12/2002 tarihli ve 24968 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mal Alımları Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(2) Komisyon oluşturulması gerektiği durumlarda yeterli sayıda personelin bulunmaması durumunda, okulun bulunduğu il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne görevlendirilen kişilerden komisyonlar oluşturulabilir.

(3) Gerek duyulması hâlinde beslenme, temizlik, muhasebe ve güvenlik hizmetleri dışarıdan da satın alınabilir.

Hesap açılacak banka ve yetki kullanımı

MADDE 70 – (1) Okul öncesi eğitim kurumlarında velilerden alınan aylık ücret, kurum adına bir kamu bankasında açılacak tek hesapta bulunur. Kurum adına hesap açmaya veya kapatmaya, bu hesaptan para çekmeye, ödeme yapmaya veya havale göndermeye; müdür "harcama yetkilisi"- muhasebe memuru veya müdür yardımcısı "gerçekleştirme görevlisi"- muhasebe memuru, ikili müşterek imzaları ile yetkilidir. Bu yetkililerin imza sirküleri "harcama yetkilisince" onaylanarak ilgili banka şubesine önceden verilir. Gerekğinde e-Bankacılık hizmetlerinden yararlanılarak ödeme yapılabilir.

(2) Ödemeler, bankadan alacaklı kişi ya da kurum adına düzenlenecek çek, ödeme veya gönderme emriyle yapılır. Hiçbir şekilde hamiline yazılı çek düzenlenemez. Ancak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile belirlenen limitin 1/10'una kadar olan ödemeler, personele verilecek iş avansları ile yapılabilir.

Uygulanacak muhasebe sistemi

MADDE 71 – (1) Anaokullarının muhasebe uygulamalarında 30/12/2005 tarihli ve 26039 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usullerin hükümleri uygulanır.

(2) Her muhasebe kaydının tevsik edici (ispatlayıcı) bir belgeye dayanması ve mali sonuç doğuran her işlemin muhasebe kayıtlarında gösterilmesi zorunludur.

Döner sermayeli kurumlar

MADDE 72 – (1) 3/6/1938 tarihli ve 3423 sayılı Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermayesi Hakkında Kanun kapsamına giren uygulama sınıflarının mali ve muhasebe işlemleri döner sermaye mevzuatı hükümlerine göre yürütülür.

(2) Harcama işlemlerinde ise 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği ve Mal Alımları Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

ONUNCU BÖLÜM

Belgeler, Defter ve Dosyaların Düzenlenmesi

Belgelerin düzenlenmesi

MADDE 73 – (1) Okul öncesi eğitimi alan çocuklara eğitim yılı sonunda Katılım Belgesi EK-13 verilir.

(2) Mecburi ilköğretim çağı dışına çıkmadıkça, öğrencinin okulla ilişkisi kesilmez. Öğrenci veya velisinin istemesi hâlinde okula devam eden, mecburi ilköğretimi tamamlayan veya ilköğretim çağı dışına çıktığı için öğrenimini tamamlayamayan öğrenciye durumunu gösterir Öğrenim Belgesi EK-3 düzenlenir.

(3) Öğrenim belgeleri e-Okul sistemindeki kayıtlar esas alınarak düzenlenir. Her öğrenim belgesine, e-Okul sistemi tarafından güvenlik numarası verilir. Öğrenim belgesini ilgili müdür yardımcısı ile okul müdürü imzalar. Müdür yardımcısı bulunmayan okullarda ise belge okul müdürünce görevlendirilen bir öğretmen tarafından imzalanır.

(4) Öğrenim belgesi ile okulla ilişkisi kesilen öğrencilerin kayıtları, Açık Öğretim Ortaokuluna e-Okul sistemi üzerinden yapılır.

(5) Yabancı uyruklu öğrencilerin öğrenim belgesi, nüfus cüzdanı yoksa pasaport veya oturma belgesindeki bilgilere göre düzenlenir.

Belgesini zamanında alamayan veya kaybedenler

MADDE 74 – (1) İlkokul, ortaokul, ilköğretim okulunu 2012 yılından önce bitiren ve zamanında okuldan diplomasını alamayan veya kaybedenler, okul müdürlüğüne bir dilekçe ile başvururlar. Okul müdürlüğüne, kayıtlara göre dilekçe sahibinin aldığı belge ve diploma ile başka bir okula yazılmadığı belirlendikten sonra, dilekçenin altına veya arkasına, onaylı Diploma Kayıt Örneği EK-14 verilir. Durum, o döneme ait diploma defterine veya öğrenci kütük defterine işlenir. Aldığı belgeyi kaybedene, aynı yöntemle yeniden belge verilir.

(2) Savaş, sel, deprem, yangın ve benzeri nedenlerle okul kayıtlarının yok olması hâlinde, belgesini kaybedene öğrenim durumunu kanıtlaması şartıyla Kayıtları Yok Olanlara Verilecek Belge Örneği EK-15 düzenlenir.

(3) e-Okul sisteminde kaydı bulunanlardan öğrenim belgesi veya diplomasını kaybedene bu madde hükümleri çerçevesinde e-Okul sistemi üzerinden onaylı belge verilir.

Defter, dosya ve formlar

MADDE 75 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında, kurumun özelliği ve kullandığı teknolojiye göre EK-16'da yer alan defter, çizelge, form ve dosyalar bulundurulur.

(2) İlköğretim kurumlarında sınıf geçme defterleri, e-Okul sisteminden yıl sonunda çıktısı alınarak ilgili müdür yardımcısı ile müdür, tek öğretmenli okullarda sadece müdür yetkili öğretmen, müdür yardımcısı bulunmayan okullarda ise müdür ile müdürün görevlendireceği bir öğretmen tarafından imzalanıp onaylandıktan sonra saklanır.

(3) 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliğinde belirtilen belgelerin çıktıları alınarak ilgililerce imzalanıp onaylanarak saklanır.

(4) Defterlerde sayfaların birleştiği yer, okul mührü ile mühürlenir. Defterlere ilk sayfadan başlayarak sayfa numaraları yazılır ve defterin kaç sayfa olduğu belirtilerek onaylanır.

(5) Okulda tutulması gereken defter, çizelge, form ve dosyaların saklanması ve imhası ile ilgili işlemler, 16/5/1988 tarihli ve 19816 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yapılır.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Sınıf başkanı

MADDE 76 – (1) İlköğretim kurumlarında her sınıfın bir başkanı olması esastır. Sınıf başkanı, ders yılı başında, sınıf öğretmeninin rehberliğinde öğrenciler arasından seçimle belirlenir. Sınıf başkanı seçimi ihtiyaç hâlinde yenilenebilir.

Öğrencilerin nöbet hizmetleri

MADDE 77 – (1) Küçük yaşlardan itibaren görev ve sorumluluk duygularını geliştirmek, okulun yönetim işlerinde görev almalarını sağlamak amacıyla ortaokul ve imam-hatip ortaokulu öğrencileri, okul yerleşim alanı içinde nöbet görevlerini yürütürler.

(2) Yatılı bölge ortaokullarında, yemekhane ve yatakhane nöbeti tutulur. Nöbetle ilgili görev ve sorumluluklar, okul yönetimince yazılı olarak belirlenir ve nöbetçi öğrencilere duyurulur.

(3) Nöbetçi öğrenci kendi devresinde, ders saatleri dışındaki zamanlarda nöbet tutar.

(4) Nöbetçi öğrenciye nöbet görevi dışında özel hizmetler yaptırılamaz.

Öğrenci sağlığı ve okul güvenliği

MADDE 78 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında öğrenci sağlığı, beslenme ve güvenlik hizmetleri, aşağıdaki esaslara göre yürütülür:

a) Öğrencilere okul ve çevresinde sağlıklı, güvenli bir eğitim ve öğretim ortamı sağlanması esastır.

b) Okulun temizlik ve düzeninin sağlanması, derslik, laboratuvar, işlik, yemekhane, yatakhane gibi yerlerde ısı, ışık ve havalandırmanın sağlık şartlarına uygun olması için gerekli önlemler alınır.

c) Beslenme programının uygulanması ve öğle yemeklerini okulda yemek zorunda kalan öğrenciler için, imkânlar ölçüsünde bir mutfak ve yemek odası ayrılır.

ç) Öğrencilerin sağlıklı beslenebilmeleri için kullanılacak masalar ve diğer araçlar sağlık şartlarına uygun olarak bulundurulur. Mutfak veya yemek odası bulunmayan okullarda sınıflar, temizlik ve bakımı yapılmak şartıyla bu amaç için kullanılabilir.

d) Okulda, ilk yardım dolabı ile ilk yardım çantası ve bunlara ait araç ve malzeme bulundurulur. İlk yardım dolabında doktor reçetesi ile alınmayan ve doktor tavsiyesine göre kullanılması gereken ilâçlar bulundurulamaz ve öğrencilere kullandırılmaz.

e) Okullarda içme suyu deposunun en az yılda bir kez temizlik ve bakımı yapılır. İlgili kurumlarla iş birliği yapılarak depoların ilaçlama işlemleri, çocukların okulda bulunmadıkları zamanlar ile yarıyıl ve yaz tatili dönemlerinde yapılır.

(2) Güvenli okul ortamının sağlanması için her türlü eğitim ve rehberlik faaliyetlerine önem verilir. Çalışanların ve öğrencilerin fiziki ve psikolojik şiddetten korunması için iletişim araçları ile kamera ve alarm sistemlerinden yararlanılarak gerekli tedbirler alınır.

(3) Okullarda kantin, yemekhane ve benzeri yerlerde, 5/2/2013 tarihli ve 28550 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Okul Kantinlerine Dair Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği hükümlerine uyulur.

(4) Sivil savunma ekiplerinin kuruluş ve işleyişi, 9/6/1958 tarihli ve 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu hükümlerine göre yürütülür.

(5) Okul yönetiminde, 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre okul binalarının korunmasına ilişkin tedbirler alınır.

Kılık-kıyafet

MADDE 79 – (1) Öğrenciler okullarda 26/11/2012 tarihli ve 2012/3959 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Öğrencilerinin Kılık ve Kıyafetlerine Dair Yönetmelik, personel ise 16/7/1982 tarihli ve 8/5105 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetine Dair Yönetmelik hükümlerine uyar.

Okul-aile birliği

MADDE 80 – (1) Okullarda okul-aile birliği iş ve işlemleri, 9/2/2012 tarihli ve 28199 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarının açılması ve binaların kullanılması

MADDE 81 – (1) Okul öncesi eğitim kurumları, bağımsız anaokulları olarak açılabileceği gibi ilkokul, ortaokul ve imam-hatip ortaokuluna bağlı ana sınıfları hâlinde veya ilgili diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıfları şeklinde açılır.

(2) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları, 2/4/1993 tarihli ve 21540 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliği hükümlerine göre açılır.

(3) Okul binaları ve eğitim ortamları 9/8/2006 tarihli ve 26254 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Kurum Tanıtım Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak düzenlenir.

(4) Okulda, müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcıları, öğretmen, rehberlik ve psikolojik danışma servisi, memur ve diğer personel için uygun odalar ayrılır. Bu odalar, hizmetin gerektirdiği şekilde standardına uygun ve sade olarak düzenlenir.

(5) Okul binaları eğitim ve öğretim faaliyetleri dışında, okul-aile birliği etkinlikleri, halk eğitimi çalışmaları, sosyal etkinlikler kapsamındaki öğrenci kulübü ve toplum hizmeti faaliyetlerinde de kullanılabilir.

(6) Yatılı bölge ortaokullarının pansiyon kısımlarında ibadethane açılır. Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında talep edilmesi hâlinde ibadet ihtiyaçlarını karşılayacak uygun mekân ayrılabilir.

(7) Okulun Kamu Hizmet Standartları vatandaşların görebileceği yere asılır ve internet sayfasında yayımlanır.

Gezici sınıf açılması

MADDE 82 – (1) Kenar bölge ve kırsal kesimdeki ekonomik durumu yetersiz aile çocuklarının okul öncesi eğitimden yararlandırılması amacıyla gezici otobüs içerisinde ücretsiz okul öncesi eğitim hizmeti veren gezici sınıflar açılabilir. Gezici sınıfların çalışma usul ve esasları Yönerge ile belirlenir.

Çocuk kulübü ve yetiştirme kursları

MADDE 83 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında; velilerin istemeleri, personel ve fiziki imkânların yeterli olması hâlinde çocukların/öğrencilerin eğitimlerinin ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla eğitim saatleri dışındaki zamanlarda faaliyet göstermek üzere çocuk kulüpleri kurulabilir. Çocuk kulüplerinin kuruluş, çalışma usul ve esasları Yönerge ile belirlenir.

(2) Ortaokul ve imam-hatip ortaokullarında hizmet verilen alanlarda günlük çalışma saatleri dışındaki zamanlarda, hafta sonu, yarı yıl ve yaz tatilinde öğrencilerin eğitim ve öğretimine destek sağlamak amacıyla yetiştirme kursları açılabilir. Yetiştirme kurslarının çalışma usul ve esasları Yönerge ile belirlenir.

Destek eğitim odası açılması

MADDE 84 – (1) Kaynaştırma öğrencileri ile özel yetenekli öğrenciler için okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında özel eğitim desteği verilmesi amacıyla okulun fiziki imkânları doğrultusunda destek eğitim odası açılabilir.

(2) Destek eğitim odasındaki eğitim hizmetleri, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yürütülür.

(3) Destek eğitim odasının öğretim materyalleri ve donanım ihtiyaçları öğrencilerin ihtiyaç ve özellikleri dikkate alınarak sağlanır.

Derslik donatımı, eğitim araç ve gereci

MADDE 85 – (1) Dersliklerde öğrenci sayısına ve Bakanlıkça belirlenen standartlara göre donatım malzemesi ile eğitim araç ve gereci bulundurulur.

(2) Dersliklerde yazı tahtasının üst kısmına Atatürk'ün portresi, onun üstüne ay yıldız sağa bakacak şekilde Türk Bayrağı, Atatürk'ün portresinin duruşuna göre sağına İstiklâl Marşı, soluna Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi asılır. İlkokullarda dersliklerde eğitim ve öğretim yılı süresince öğrenci-öğretmen iş birliği ile Atatürk Köşesi oluşturulur.

(3) Dersliklerde eğitim ve öğretim programlarına uygun ders materyalleri bulundurulur.

(4) Millî bayramlar ile belirli gün ve haftalarda dersliklerde süsleme yapılır.

Okul kütüphanesi, sınıf kitaplıkları ve bulundurulacak kitaplar

MADDE 86 – (1) İlköğretim kurumlarının uygun bir yerinde okul kütüphanesi kurulur. İlköğretim kurumlarının bütün sınıflarında sınıf kitaplığı oluşturulur. Okul kütüphanesi ve sınıf kitaplıkları 22/8/2001 tarihli ve 24501 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Kütüphaneleri Yönetmeliği hükümlerine göre düzenlenir ve işletilir.

(2) Öğretmenin kişisel çabasıyla sağlanmış kitap ve araçlar sınıfın malı sayılır. Öğretmenin okul veya sınıf değiştirmesi durumunda bu kitaplar aynı sınıfta bırakılır.

(3) Okul kütüphanesi ile sınıf kitaplıkları, millî eğitim mevzuatı ile eğitim ve öğretim programlarına uygun yayın ve materyalle zenginleştirilir.

Atatürk köşesi

MADDE 87 – (1) Atatürk köşesi, okul binasının girişinde, uygun bir yerde temiz, düzenli, Atatürk'ün hayatını, inkılâplarını yansıtacak ve anlamlı bir kompozisyon oluşturacak şekilde düzenlenir.

Koridorun düzeni

MADDE 88 – (1) Okul koridorları ve uygun diğer alanlarda, Atatürk'ün eğitim ve diğer konularla ilgili düşüncelerini açıklayan söz, yazı ve resimler ile Talim ve Terbiye Kurulunca önerilmiş Türk büyüklerine ait resimler, Türk tarih ve kültürüne ait levhalar ve haritalar, eğitici ve sanat değeri olan resimler, saat, takvim ve okul gazetesi bulundurulur.

(2) Öğrencilerin; resim, şiir, kompozisyon ve benzeri etkinlikleri ile drama, tiyatro, müzik, halk dansları, bayram törenleri ve kutlama günlerine ait çekilmiş fotoğrafları okul koridorları ve diğer uygun alanlardaki panolarda sergilenir.

Eğitim araç ve gereç odası ile okul müzesi

MADDE 89 – (1) Eğitim ve öğretim programlarında belirtilen ders araç ve gereci, imkân bulunduğu takdirde ayrı bir odada düzenli bir şekilde bulundurulur ve kullanıma hazır tutulur.

(2) Okullarda ayrı bir oda okul müzesi olarak düzenlenebilir. Okul müzesi için ayrı bir oda bulunmayan okullarda, ders araçları odası veya okul kütüphanesi de okul müzesi olarak kullanılabilir.

(3) Müze kurulamayan okullarda tarihî değerdeki araç ve belgeler resmî yazı veya tutanakla millî eğitim müzesine verilir.

Oyun yeri

MADDE 90 – (1) Okul öncesi eğitim kurumlarında;

a) Eğitim etkinliklerinin sağlıklı, uygun ve güvenli bir ortamda gerçekleştirilebilmesi için oyun alanı ile bahçenin bulunması ve amacına uygun olarak düzenlenmesi esastır.

b) Düzenlemeler eğitimin olmadığı zamanlarda yapılır. Bu düzenleme yapılırken; çocukların motor becerilerinin ve bilişsel gelişimlerinin desteklenmesi, gezip oynamalarına imkân sağlanması, çevre sevgisinin kazandırılması, trafik eğitim pisti, kum havuzu, bahçe oyun araçları ve bahçenin ağaçlandırılması için yeterli toprak alanın ayrılmasına özen gösterilir.

(2) İlköğretim kurumlarında, öğrencilerin gezip oynamaları ve sportif faaliyetlerde bulunmaları için çevre imkânlarından yararlanılarak; kum havuzu, voleybol, basketbol sahaları gibi yerler ile asılma, tırmanma, denge, atlama gibi faaliyetlere uygun araçlar sağlanır.

(3) Oyun yeri ve araçlarının yılda en az bir defa periyodik bakım ve onarımı yaptırılır.

Uygulama bahçesi

MADDE 91 – (1) Bahçesi elverişli olan okullarda tarım çalışmaları ve denemeleri yapılır, süs bitkileri ve ağaçlar dikilir, çim alanları düzenlenir.

(2) Köylerdeki okulların uygulama bahçelerinde uygun olan yerlere meyve ağaçları dikilir. Arıcılık, tavukçuluk, seracılık ile organik sebze ve meyve üretimi de yapılabilir.

Okul lojmanları

MADDE 92 – (1) Okul çalışanlarına varsa, 16/7/1984 tarihli ve 84/8345 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu Konutları Yönetmeliği hükümlerine göre lojman tahsis edilir ve kullanılır.

Yatılı bölge ortaokulları

MADDE 93 – (1) Yatılı bölge ortaokullarında iş ve işlemler, Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Pansiyonları Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Rehberlik ve denetim

MADDE 94 – (1) Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarının rehberlik ve denetimi, 24/5/2014 tarihli ve 29009 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim Başkanlığı ile Maarif Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 95 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, 8/6/2004 tarihli ve 25486 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği ile 27/8/2003 tarihli ve 25212 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 96 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 97 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

(1) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde geçen “psikometri” ibaresi “psikomotor”, 56 ncı maddesinin onuncu fıkrasında geçen “onur” ibaresi “iftihar”, on ikinci fıkrasında geçen “73 üncü” ibaresi “61 inci”, 67 nci maddesinin beşinci fıkrasında geçen “il” ibaresi “il/ilçe”, şeklinde 23/10/2014 tarihli ve 29154 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 5 inci maddesi ile metne işlenerek değiştirilmiştir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ORTAÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

- 1) 07/09/2013-28758 RG
- 2) 19/02/2014-28918 RG-Değişiklik
- 3) 21/06/2014-29037 RG-Değişiklik
- 4) 13/09/2014-29118 RG-Değişiklik

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel örgün ortaöğretim kurumlarında eğitim, öğretim, yönetim ve işleyişe ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel örgün ortaöğretim kurumlarının eğitim, öğretim, yönetim ve işleyişine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun, 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu, 30/5/1997 tarihli ve 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu, 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Alan: Ortaöğretim kurumlarında ortak özelliklere sahip birden fazla meslek dalını içeren; bilgi, beceri, tutum, davranış ve istihdam imkânı sağlayan programların her birini,
- b) Atölye: Mesleki ve teknik eğitim programlarının gerektirdiği uygulamalı derslerde bilgi, beceri ve davranışların kazandırılması amacıyla sağlık ve güvenlik koşulları da dikkate alınarak gerekli donatımı yapılmış eğitim, öğretim, uygulama ve üretim yapılan ortamı,
- c) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- ç) Bilişim araçları: Ses ve görüntü kaydı yapma özelliği olan cep telefonu ve kamerayla bilgi toplama, saklama, tasarlama, işleme, aktarma ve çoğaltmada kullanılan bilgisayar, internet, veri depolama aygıtları çağrı cihazı ve benzeri araçları,
- d) Çerçeve öğretim programı: Bir meslek alanında ve/veya dalında modüler yapıda hazırlanan öğretim programının tanıtımı ve uygulanmasıyla ilgili açıklamaları, haftalık ders çizelgeleri, programda yer alan dersleri, dersleri oluşturan modülleri, modülde kazandırılacak bilgi ve becerileri gösteren program yapısını,
- e) Dal: Mesleki ve teknik ortaöğretim programlarında uygulanan bir alan altında belirli konularda uzmanlaşmaya yönelik bilgi, beceri, tutum, davranış gerektiren ve istihdam imkânı sağlayan işkollarından her birini,
- f) Ders yılı: Derslerin başladığı tarihten kesildiği tarihe kadar geçen süreyi,

- g) Dönem: Ders yılının başladığı tarihten yarıyıl tatiline, yarıyıl tatili bitiminden ders kesimine kadar geçen süreyi,
- ğ) Eğitim kampüsü: Değişik tür ve derecedeki birden fazla okul ve kurumuyla bunlara bağlı pansiyon, yatakhane, yemekhane, kütüphane, spor alanları, rehberlik ve sağlık ünitesi, konferans salonu, çok amaçlı salon ve benzeri yerleri içerisinde bulunduran alanı,
- h) e-Okul: Eğitim, öğretim ve yönetimle ilgili iş ve işlemlerin elektronik ortamda yürütüldüğü ve bilgilerin muhafaza edildiği sistemi,
- ı) Geçiş: Öğrencilerin farklı program, tür, alan, dal veya ortaöğretim kurumları arasında yapılan değişikliği,
- i) Kaynaştırma yoluyla eğitim: Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri de sağlanarak akranlarıyla birlikte sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarını,
- j) Laboratuvar: Derslerle ilgili iş, işlem, deney, gözlem, inceleme, araştırma, geliştirme ve benzeri uygulamaların yapılması amacıyla sağlık ve güvenlik koşulları da dikkate alınarak gerekli donanıma sahip eğitim ve öğretim laboratuvarı ile mesleki ve teknik eğitimde uygulama ve üretim yapılan ortamı,
- k) Modül: Bir meslek alanının öğretim programında kendi içinde bir bütün, tek başına öğretilebilir/öğrenilebilir içeriğe sahip olan, kendi alanındaki diğer program birimleriyle bütünleşerek daha geniş mesleki işlevler grubu oluşturma özelliği gösteren, gerektiğinde bir sertifikayla belgelendirilerek istihdam yeterliliği kazandıran program birimini,
- l) Nakil: Aynı tür program, alan veya dalda öğrenim gören öğrencilerin ortaöğretim kurumları arasında yer değişikliğini,
- m) Ortaöğretim Kurumu: Ortaokul veya imam-hatip ortaokulundan sonra dört yıllık eğitim ve öğretim veren, resmî ve özel örgün eğitim okul ve kurumlarının her birini,
- n) Ödül: Öğrencilerin kendilerinden beklenen davranışları göstermeleri, kurallara uymaları, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere aktif olarak katılmaları ve derslerdeki başarılarına göre teşvik edilmesini,
- o) Öğrenci: Ortaöğretim kurumlarında örgün eğitim görenleri,
- ö) Öğrenme Kazanımları: Herhangi bir öğrenme sürecinin tamamlanmasından sonra bireyin sahip olduğu bilgi, beceri ve yetkinlikleri,
- p) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Öğretim yılı/eğitim ve öğretim yılı:** Ders yılının başladığı tarihten ertesi ders yılının başladığı tarihe kadar geçen süreyi,
- r) Ölçme araçları: Öğrencilerin bilgi, beceri ve kazanımlarının ölçülmesinde başvurulacak yazılı ve uygulamalı sınavlar, performans çalışması ve projeyi,
- s) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Performans çalışması:** Ders programında öngörülen eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığını kullanma ve araştırma sonucu elde edilen kazanımların yazılı, sözlü **ve/veya uygulamalı** olarak paylaşılmasına yönelik **ders** öğretmenin gözetiminde yapılan bireysel veya grup çalışmasını,
- ş) Proje: Öğrencilerin istekleri doğrultusunda belirlenen bir konuda inceleme, araştırma ve yorum yapma; yeni bilgilere ulaşma, özgün düşünce üretme ve çıkarımlar sonucunda bir ürün ortaya koymak amacıyla ders öğretmeni rehberliğinde bireysel veya grup hâlinde yaptıkları çalışmayı,
- t) Sınav analizi: Sınav sonuçlarının soru, şube ve sınıf bazında ayrıntılı olarak değerlendirilmesi,
- u) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Yürürlükten kaldırıldı.**
- ü) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Yeterlilik sınavı:** Hazırlık sınıfı bulunan ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin Türkçe ve birinci yabancı dil derslerinde yeterliliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılan **yazılı ve uygulamalı** sınavı,

- v) Yüz yüze eğitim: İşletmelerde meslek eğitimi ve staj kapsamında yapılan ders görevleri hariç olmak üzere, öğretim programlarında öngörülen teorik ve uygulamalı derslerin eğitiminin derslik, atölye, laboratuvar, işletmelerin eğitim birimi gibi eğitim ortamlarında öğretmen gözetiminde yapılan eğitimi,
- y) Zümre öğretmenler kurulu: Aynı dersi okutan öğretmenlerle varsa diğer eğitici personelden oluşan kurulu,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İlkeler, Ortaöğretim Kurumlarının Kuruluşu ve Amaçları

İlkeler

MADDE 5- (1) Ortaöğretim kurumları işlevlerini Türk millî eğitiminin genel ve özel amaç ile temel ilkeleri doğrultusunda, evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun; öğrenci merkezli, aktif öğrenme ve demokratik kurum kültürü anlayışıyla yerine getirir.

Ortaöğretim kurumlarının kuruluşu

MADDE 6- (1) Ortaöğretim kurumları, ortaokul veya imam-hatip ortaokulu üzerine öğrenim süresi dört yıl olan yatılı ve/veya gündüzlü olarak eğitim ve öğretim veren kurumlardır.

(2) Bu kurumlar;

a) (Değişik:21/06/2014-29037 RG) Fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, Anadolu liseleri, güzel sanatlar liseleri ve spor liseleri,

b) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) Anadolu imam-hatip liseleri,

c) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) **Mesleki ve teknik Anadolu liseleri, mesleki ve teknik eğitim merkezleri ile çok programlı Anadolu liselerinden**

oluşur.

(3) Sosyal bilimler liselerinde hazırlık sınıfı açılır; ayrıca Bakanlıkça uygun görülen diğer ortaöğretim kurumlarında da hazırlık sınıfı açılabilir.

(4) Ortaöğretim kurumlarının açılması, kapatılması ve ad verilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Ortaöğretim kurumlarının amaçları

MADDE 7- (1) Ortaöğretim kurumları;

a) Öğrencileri bedenî, zihnî, ahlâkî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştirmeyi, demokrasi ve insan haklarına saygılı olmayı, çağımızın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlamayı,

b) Öğrencileri ortaöğretim düzeyinde ortak bir genel kültür vererek yükseköğretime, mesleğe, hayata ve iş alanlarına hazırlamayı,

c) Eğitim ve istihdam ilişkilerinin Bakanlık ilke ve politikalarına uygun olarak sağlıklı, dengeli ve dinamik bir yapıya kavuşturulmasını,

ç) Öğrencilerin öz güven, öz denetim ve sorumluluk duygularının geliştirilmesini,

d) Öğrencilere çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazandırmayı,

e) Öğrencilere yaratıcı ve eleştirel düşünme becerisi kazandırmayı,

f) Öğrencilerin dünyadaki gelişme ve değişimleri izleyebilecek düzeyde yabancı dil öğrenebilmelerini,

g) Öğrencilerin bilgi ve becerilerini kullanarak proje geliştirerek bilgi üretebilmelerini,

ğ) Teknolojiden yararlanarak nitelikli eğitim verilmesini,

h) Hayat boyu öğrenmenin bireylere benimsetilmesini,

ı) Eğitim, üretim ve hizmette uluslararası standartlara uyulmasını ve belgelendirmenin özendirilmesini

amaçlar.

(2) Ayrıca:

a) Fen liseleri, fen ve matematik alanlarında; sosyal bilimler liseleri, edebiyat ve sosyal bilimler alanlarında öğrencilerin bilim insanı olarak yetiştirilmelerine kaynaklık etmeyi,

b) (Değişik:21/06/2014-29037 RG)YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMIŞTIR.

c) Güzel sanatlar liseleri, öğrencilere güzel sanatlarla ilgili temel bilgi ve beceriler kazandırmayı ve güzel sanatlar alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmeyi,

ç) Spor liseleri, öğrencilere beden eğitimi ve spor alanında temel bilgi ve beceriler kazandırmayı, beden eğitimi ve spor alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmeyi,

d) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında;

1) İş, hizmet ve sağlık alanlarında ihtiyaç duyulan ulusal ve uluslararası meslek standartlarına uygun nitelikte insan gücünün yetiştirilmesi, mesleki bilgi ve becerilerinin güncelleştirilmesi ve uygulanan programlarla girişimcilik bilinci, meslek etiği, iş sağlığı ve güvenliği kültürü ile iş alışkanlığının kazandırılmasını,

2) Mesleki eğitim görenlerin istihdama hazırlanmasını,

e) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Anadolu imam hatip liselerinde; imamlık, hatiplik ve Kur'an kursu öğreticiliği gibi dinî hizmetlerin yerine getirilmesine kaynaklık edecek gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılmasını

amaçlar.

İKİNCİ KISIM Eğitim ve öğretim

BİRİNCİ BÖLÜM

Eğitim ve Öğretim Etkinlikleri, Ders Süresi ve Günlük Çalışma Saatleri

Eğitim ve öğretim etkinlikleri

MADDE 8- (1) Eğitim ve öğretim etkinlikleri;

a) Uygulanan program tür ve içeriklerine uygun olarak yürütülür.

b) Bilimsel düşünme becerilerine sahip, öğrenmeyi öğrenen, üretken, bilgiye ulaşabilen, iletişim kurabilen, bilişim teknolojilerini kullanabilen, eğitim sürecine aktif olarak katılan, millî, insanî ve evrensel değerleri benimsemiş öğrenciler yetiştirecek biçimde yapılandırılır.

c) Okul, işletme ve/veya programların özelliğine uygun mekânlarda yürütülür.

(2) Yabancı dil, Kur'an-ı Kerim ve meslek derslerinde şube ve grup oluşturulurken okulların, programların ve derslerin özelliklerinin yanı sıra öğrenci seviyeleri de dikkate alınır.

(3) Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler, bireysel yeterliliklerine dayalı gelişim özellikleri dikkate alınarak yaşam becerilerini geliştirmek ve öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak üzere ortaöğretim kurumlarında açılan programlardan yararlandırılır.

(4) Öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleriyle ortaöğretim kurumlarının özelliklerine göre öğretmen gözetiminde bireysel veya gruba yönelik alan uygulamaları, etkinlikler ve serbest çalışmalar yapılır. Bu kapsamda spor salonu, spor sahası, müzik odası, atölye, laboratuvar, kütüphane, konferans salonu ve diğer uygulama mekânlarından öğrencilerin yararlanmaları için okul yönetimince gerekli tedbirler alınır. Ortaöğretim kurumlarında hangi uygulamalara ve etkinliklere yer verileceğine okul, çevre ve uygulanan programların özelliğine göre zümre öğretmenler kurulunun önerisi doğrultusunda okul yönetimince karar verilir.

Ders süresi ve günlük çalışma saatleri

MADDE 9- (1) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Ortaöğretim kurumlarında bir ders saati süresi 40 dakikadır. Dersler arasındaki dinlenme süreleri okul yönetimince belirlenir.

Derslerin başlama, bitiş ve öğle arası dinlenme süreleri **il çalışma takvimine uygun olarak okul müdürünün başkanlığında okul zümre başkanları ve okul öğrenci temsilcisinden oluşan komisyon tarafından** ortaöğretim kurumunun özellikleri,

uygulanan **programlar ile** çevre ve ulaşım şartları dikkate alınarak belirlenir. Dersler arasındaki dinlenme süresi **10** dakikadan, öğle arası dinlenme süresi ise 45 dakikadan az olamaz. **Ancak ikili öğretim yapan okullarda bu süreler daha kısa belirlenebilir.**

(2) Dersler, zümre öğretmenler kurulunun önerisi ve okul müdürünün onayı ile blok olarak da yapılabilir. Ancak her blok ders, iki ders saati süresiyle sınırlıdır.

(3) İşletmelerde yapılan mesleki eğitim, okul ve işletmelerde yapılan staj çalışmalarında bir ders saati süresi 60 dakikadır.

(4) İşletmelerdeki mesleki eğitimin gündüz yapılması esastır. Ancak 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 73 maddesine göre sanayiye ait işlerin dışındaki diğer

sektörlerde mesleki eğitim, sektörün ve program türünün özelliği ile iklim şartları ve yılın belli zamanlarında çalışan işletmeler dikkate alınarak, il istihdam ve mesleki eğitim kurulunun kararıyla saat 22:00'yi geçmemek üzere gece de yapılabilir.

(5) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Anadolu imam hatip liselerinde eğitim ve öğretim yılı süresince; imamlık, hatiplik, vaizlik, müezzinlik, kur'an kursu öğreticiliği ve benzeri mesleki uygulamaya yönelik eğitimler ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde yürütülür.

İKİNCİ BÖLÜM

Öğretim Programları, Dersler, Ders Kitapları, Eğitim ve Öğretim Materyalleri

Öğretim programları

MADDE 10- (1) Ortaöğretim kurumlarında;

- a) Yükseköğretime, hem mesleğe hem yükseköğretime, hayata, iş alanlarına hazırlayan ve Bakanlıkça uygun görülen ders çizelgeleriyle öğretim programları uygulanır. Ortaöğretim kurumlarının özelliğine göre hangi derslere ağırlık verileceği haftalık ders çizelgesinde ve program açıklamalarında belirtilir.
- b) Öğretim programları, öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri yanında bireysel farklılıklarına ve yönelecekleri alanın özelliklerine, okul ve program türlerine uygun olarak ortak dersler, alan ve dal dersleri ile seçmeli derslerden oluşur.
- c) Ortak dersler, her öğrencinin ortaöğretim kurumunu bitirinceye kadar aldığı, asgarî ortak bir genel kültür veren, toplum sorunlarına duyarlı, yurdun ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilincini ve gücünü kazandırmayı amaçlayan ve yükseköğretim programlarına hazırlayan derslerdir.
- ç) Alan ve dal dersleri, öğrenciyi hedeflediği yükseköğretim programlarına ve/veya mesleğe, iş alanlarına yönelten ve bu yönde gelişme imkânı sağlayan derslerdir.
- d) Seçmeli dersler, öğrencilerin hedefledikleri ve yöneldikleri alanda gelişmelerine veya ilgi ve istekleri doğrultusunda çeşitli programlarda ilerlemelerine, kişisel yeteneklerini geliştirmelerine imkân sağlayan derslerdir.
- e) Uygun ortamın ve öğretmenin bulunması hâlinde, eğitim bölgesi müdürler kurulunca uygun görülecek ortaöğretim kurumlarında öğrencileri girişimcilik ve üretkenliğe yönlenecek çevrenin ihtiyaç ve özelliklerine uygun yeni seçmeli dersler öğretim kapsamına alınabilir. Bu gibi derslerin öğretim programı, eğitim bölgesindeki zümre öğretmenlerince hazırlanır ve il millî eğitim müdürünün onayıyla uygulamaya konur. İlk defa uygulamaya konulacak programların bir örneği bilgi için Bakanlığın ilgili birimine gönderilir.
- f) Bakanlıkça hazırlanan eğitim programları esas alınarak özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere ilgi, istek, yetenek ve yeterlilikleri doğrultusunda 31/5/2006 tarihli ve 26184 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği hükümlerine göre okulda kurulan bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme birimince bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) hazırlanır. Bu öğrencilerin başarıları, bu Yönetmeliğin sınıf geçme ve sınavlarla ilgili hükümlerine göre belirlenir.
- g) Derslerin öğretimi Türkçe yapılır. Ancak ortaöğretime yerleştirmeye esas puanla öğrenci alan ve önünde hazırlık sınıfı bulunan ortaöğretim kurumlarında matematik ve fen bilimleri grubu derslerini birinci yabancı dille okutabilecek öğretmen bulunması ve en az 12 öğrencinin talep etmesi hâlinde bu derslerin öğretimi birinci yabancı dille de yapılabilir. Özel öğretim kurumlarında ve Uluslararası Bakalorya Programı (IB) uygulayan okullarda bu sayı aranmaz.
- ğ) Şartları uygun olan ortaöğretim kurumlarında Uluslararası Bakalorya Programı (IB) uygulamasına da yer verilebilir. Uluslararası Bakalorya (IB) programının uygulanması

durumunda yaratıcılık-etkinlik-hizmet (CAS) çalışmalarına ağırlık verilir. Bu programa katılan öğrenciler için matematik ve fen bilimleri dersleri yabancı dille okutulur.

(2) 9 uncu sınıf öncesi hazırlık sınıfı öğretim programlarında aşağıdaki esaslara uyulur.

a) Yabancı dil dersinde öğrencilere dinleme, konuşma, okuma, yazma becerileri yönünden yabancı dil programında belirlenen kazanımlara uygun olarak eğitim verilir. Haftalık ders çizelgesinde belirtilen ders saatinin becerilere göre dağılımı, hazırlık sınıfı yabancı dil zümre öğretmenlerince belirlenir.

b) Türkçe dersinde öğrencilere dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik öğretim programında belirtilen kazanımlar dikkate alınarak metinler veya etkinlikler yoluyla dinlediklerini, okuduklarını anlayıp yorumlayabilme becerilerinin kazandırılması hedeflenir.

(3) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğretim programları Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yayımlanan Ulusal Meslek Standartları doğrultusunda güncellenir ve gerekli durumlarda Ulusal ve Uluslararası Meslek Standartları dikkate alınarak yeni eğitim programları hazırlanır.

Ders seçimi

MADDE 11- (1) Derslerin seçimi ve buna yönelik açıklamalar ders kesiminden önce okul müdürlüğüne öğrencilere duyurulur.

(2) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Ders seçimi veli, sınıf rehber öğretmeni ve rehber öğretmenin bilgisi dâhilinde öğrenci tarafından **mayıs ayının ikinci haftasından ders kesimine kadar yapılır ve e-Okul sistemine işlenir.** Süresi içerisinde ders seçimi yapmayan öğrencilerin dersleri okul yönetimince belirlenir.

(3) 9 uncu sınıfa yeni başlayan öğrencilerin ders seçimleri ile seçilen derslerde değişiklik yapılmasına ilişkin işlemler ders yılının ilk haftası içinde yapılır.

(4) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Seçmeli ders en az **10** öğrencinin talebi doğrultusunda öğretime açılır. Ders yılı içerisinde öğrenci sayısı azalsa bile o dersin okutulmasına devam edilir. Ortak derslerde ise sınıf bütünlüğü esastır. Özel öğretim kurumlarında bu şartlar aranmaz.

(5) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Yeterli talebin olmamasından dolayı açılmayan seçimlik dersler millî eğitim müdürlüklerinin onayına bağlı olarak merkezi bir okul/okullarda açılabilir ve farklı okul öğrencilerinin kayıtları okullarında kalmak üzere seçimlik dersleri bu okul/okullarda almaları sağlanabilir.

Haftalık ders programı

MADDE 12- (1) Okul yönetimince hazırlanan haftalık ders programı, öğretim yılı başında veya ders yılı içinde öğretmenler kurulunda görüşülür. Okul müdürünün onayına bağlı olarak uygulamaya konulur. Bu programda yönetici ve öğretmenlerin okutacakları derslerin gün ve saatlere göre dağılımı yapılır ve ilgililere yazılı olarak imza karşılığı duyurulur.

(2) Haftalık ders programı düzenlenirken:

a) Okulların eğitim ortamı, öğretmen durumu, fizikî şartlarla pedagojik esaslar göz önünde bulundurulur.

b) Dersler, özelliklerine göre üst üste veya haftanın belirli günlerine dengeli olarak dağıtılır. Bayrak törenleri dikkate alınarak beden eğitimi ve müzik derslerinin haftanın ilk ve son iş gününe konulmasına özen gösterilir.

c) Uygulamalı meslek dersleri, imkânlar ölçüsünde birbirini izleyecek şekilde planlanır.

ç) Programda teorik ve uygulamalı derslere aynı günde yer verilmesi durumunda, teorik derslere öğleden önce, uygulamalı derslere ise öğleden sonraki saatlerde yer verilmesine özen gösterilir.

Ders kitapları, eğitim ve öğretim materyalleri

MADDE 13- (1) Ders kitapları Bakanlıkça belirlenir, Tebliğler Dergisinde ve/veya elektronik ortamda yayımlanarak ilan edilir.

(2) Ders kitabı ya da ders kitabı yerine kullanılacak basılı veya elektronik ortamda hazırlanan eğitim ve öğretim araç, gereç ve materyallerinin temini ve kullanımıyla ilgili hususlarda 12/9/2012 tarihli ve 28409 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği hükümlerine uyulur. Uygulamalı meslek derslerinde ise çerçeve öğretim programlarına uygun modüller, eğitim araç, gereç ve materyalleri kullanılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Resmî Tatil Günleri ve Çalışma Takvimi

Resmî tatil günleri

MADDE 14- (1) Okulların hafta sonu, yarıyıl ve yaz tatili dışındaki resmî tatil günleri 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun ile 5/5/2012 tarihli ve 28283 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ulusal ve Resmî Bayramlar ile Mahalli Kurtuluş Günleri, Atatürk Günleri ve Tarihi Günlerde Yapılacak Tören ve Kutlamalar Yönetmeliği hükümlerine göre belirlenir ve yıllık çalışma takviminde belirtilir.

(2) Öğleden sonra tatil olan günlerde yarım gün programı uygulanır.

Çalışma takvimi

MADDE 15- (1) Ders yılı iki döneme ayrılır. Ders yılının başlaması, birinci yarıyıl ikinci yarıyıl ve yaz tatilleriyle ders kesimi tarihleri Bakanlıkça belirlenir. Ders yılının 180 iş gününden az olmaması esastır. Ancak 180 inci iş gününün hafta arasına rastlaması durumunda ders yılının bitim tarihi, haftanın son iş gününe kadar uzatılır. Ders yılının süresi, derslerin başladığı günden kesildiği güne kadar okulun açık bulunduğu günlerle öğrencilerin törenlere katıldıkları resmî ve mahallî bayram günleri sayılarak hesaplanır. Bu tarihler göz önünde bulundurularak millî eğitim müdürlüklerince hazırlanacak çalışma takvimi valilik onayı ile yürürlüğe konur.

(2) Eğitim ve öğretimi aksatacak nitelikte olağanüstü durum, sel, deprem, hastalık, havanın aşırı sıcak ve soğuk olması gibi nedenlerle il veya ilçe hıfzıssıhha kurulunun kararı ile gerekli gördüğü ve mahalli mülkî idare amirinin onayladığı durumlarda okullarda öğretime ara verilir. Bu gibi durumlarda öğrencilerin derslerinde eksik kalan konularda yetiştirilmesi için okul yönetimleri ve millî eğitim müdürlüklerince gerekli önlemler alınır. İşletmelerde beceri eğitimi gören öğrenciler işletmelerin şartlarına uyar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Rehberlik, Sosyal Etkinlikler, Okul ve Çevre İlişkileri

Rehberlik

MADDE 16- (1) Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri, 17/4/2001 tarihli ve 24376 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

(2) Bu hizmetlerin yürütülmesi için okul yönetimince gerekli araç, gereç ve uygun ortam sağlanır.

Zararlı alışkanlıklardan korunma

MADDE 17- (1) Ortaöğretim kurumlarında güvenli ortamın sağlanmasına yönelik koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınması, zararlı alışkanlıkların önlenmesi ve öğrencilerin şiddetten korunması amacıyla rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri kapsamında okul merkezli, temel önleme çalışmaları yürütülür. Bu konuda, okul yönetimi öğretmen, veli, çevre ile işbirliği yaparak gerekli önlemleri alır.

Sosyal etkinlikler

MADDE 18- (1) Ortaöğretim kurumlarında; öğrenci kulüp faaliyetleri, topluma hizmet etkinlikleri, geziler, törenler ile diğer bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda yapılacak çalışmalar 13/1/2005 tarihli ve 25699 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Okul ve çevre ilişkileri

MADDE 19- (1) Eğitim ve öğretim faaliyetlerinde okul, aile, çevre ile ilişkilere ve işbirliğine önem verilir.

(2) Okul yöneticileri tarafından okul faaliyetleri tanıtılır, yapılan çalışmalar hakkında öğretmen, öğrenci, veli ve çevre bilgilendirilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Öğrenci İşleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Ortaöğretime Geçiş ve Kayıtlar, Alan/Dala Geçiş ve Görevlere İlişkin Hükümler

Ortaöğretime geçiş esasları

MADDE 20-(1) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) Ortaokulu veya imam hatip ortaokulunu bitiren öğrenciler, ortaöğretime yerleştirmeye esas **puanla** ve/veya yetenek sınav **puanıyla tercihleri** doğrultusunda ortaöğretim kurumlarına geçiş yaparlar.

(2) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) **Herhangi bir örgün ortaöğretim kurumuna yerleşemeyen ya da tercih yapmayan öğrenciler ikamet adresi ve okulların kontenjan durumları dikkate alınarak Bakanlıkça yerleştirilir.**

(3) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) Yetenek sınav **puanı ve yerleştirmeye esas puan kullanılarak** öğrenci alan güzel sanatlar liseleri ile spor liselerine öğrenci alımı ve kayıt işlemleri Bakanlıkça belirlenen esas ve usullere göre yapılır.

(4) Ortaöğretime yerleştirmeye esas puanının belirlenmesi ve yerleştirmeye ilgili usul ve esaslar yönergeyle belirlenir.

(5) Ortaöğretim kurumlarına geçişle ilgili başvuru, tercih, yerleştirme ve kayıtlara ilişkin açıklamalar Bakanlıkça her yıl yayımlanacak kılavuz/kılavuzlarda belirtilir, elektronik ortamda yayımlanarak kamuoyuna duyurulur.

Kayıt şartları

MADDE 21- (1) Ortaöğretim kurumlarına kaydolmak için ortaokulu veya imam-hatip ortaokulunu bitirmiş ve öğretim yılının başlayacağı tarihte 18 yaşını bitirmemiş olma şartı aranır. Yaş şartını taşımayan öğrencilerin örgün ortaöğretim kurumlarına kayıtları yapılmaz.

(2) Kayıtlar, öğrencinin e-Okul sistemi veya denklik belgesindeki bilgilerine göre yapılır. Adres tespitinde ulusal adres veri tabanı ikamet adres bilgileri esas alınır. Öğrencilerden kayıt için başka belge istenmez.

(3) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarına kayıt yaptıracak öğrencilerin sağlık durumlarının ilgili mesleğin öğrenimine elverişli olması gerekir. Bu durum, **alana geçiş sürecinde**, programın özelliğine göre gerektiğinde, sağlık/**sağlık kurulu** raporuyla belgelendirilir.

- (4) Evli olanların kayıtları yapılmaz, öğrenci iken evlenenlerin okulla ilişiği kesilerek kayıtları e-Okul üzerinden Açık Öğretim Lisesine veya Mesleki Açık Öğretim Lisesine gönderilir.
- (5) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Okulların nakil ve geçiş şartlarının taşınması hâlinde** Açık Öğretim Lisesi veya Mesleki Açık Öğretim Lisesinden **örgün ortaöğretim kurumlarına ders kesiminden yeni öğretim yılının başlangıcına kadar geçen süre içerisinde, örgün ortaöğretim kurumlarından Açık Öğretim Lisesi veya Mesleki Açık Öğretim Lisesine ise bu okulların kayıt dönemlerinde öğrenci kayıtları yapılır.**

(6) Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin kayıtlarında millî eğitim müdürlüklerince gerekli tedbirler alınır.

Kayıt işlemleri

MADDE 22- (1) Kayıtlar, kılavuz/kılavuzlarda belirtilen süreler içinde e-Okul sistemi üzerinden yapılır.

(2) Ortaöğretime yerleştirmeye esas puan ve/veya yetenek sınav puanına göre öğrenci alan okullara süresi içerisinde kayıt yaptırmayanlar bu okullara kayıt haklarını kaybederler.

(3) Yürürlükten Kaldırıldı. (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

(4) Yürürlükten Kaldırıldı. (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

(5) Yürürlükten Kaldırıldı. (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

(6) İlgili mevzuat doğrultusunda evlat edinme, koruyucu aile hizmetleri ve koruma kapsamında olanların kayıt işlemlerinde adres bilgilerinin gizli tutulmasıyla ilgili gerekli tedbirler alınır.

(7) Kayıt işlemleri yapılan öğrencilerden e-Okul sisteminde bulunanların bilgileri, yeni okuluna aktarılır. e-Okul sisteminde kaydı bulunmayanlar ile bilgileri eksik olanların güncel bilgileri sisteme işlenir.

(8) Yeni kayıt olan ve ders yılı başlamadan okuldan ayrılıp başka bir okula kayıt yaptırmak isteyen öğrencilerin kayıtları e-Okul sistemi üzerinden yeni okullarına aktarılır. Bunun dışında okuldan ayrılmak isteyenler hakkında ise nakillerle ilgili hükümler uygulanır.

Öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonu

MADDE 23- (1) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Birden fazla ortaöğretim kurumu bulunan okullar arasında koordinasyonu sağlamak üzere millî eğitim müdürlükleri bünyesinde her ders yılı sonunda öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonu kurulur. Komisyon millî eğitim müdürünün görevlendireceği şube müdürünün başkanlığında; **özel eğitim hizmetleri kurulu başkanı**, Bakanlığın ortaöğretim, mesleki ve teknik eğitim, din öğretimi ve özel öğretim kurumları genel müdürlüklerine bağlı birer okul müdüründen oluşturulur ve görev süresi bir sonraki ders yılı sonuna kadar devam eder. Komisyonunda, yabancı uyruklu öğrencilerin iş ve işlemlerinde ayrıca **ilgili kurumdan** yetkili bir temsilciye de yer verilir.

(2) Komisyonun görevleri;

a) Yürürlükten Kaldırıldı. **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)**

b) Yurtdışından gelen ve denkliği yapılan Türkiye Cumhuriyeti uyruklu öğrencilerin Ortaöğretime yerleştirmeye esas puanla öğrenci alan okullara yerleştirme ve nakil işlemlerini yürütür.

c) Yabancı uyruklu öğrencilerin kayıt- kabul ve nakille ilgili iş ve işlemlerini yürütür.

ç) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Rehberlik ve araştırma merkezleri bünyesinde hizmet veren özel eğitim değerlendirme kurulu kararı **doğrultusunda** özel eğitime ihtiyacı olan ve kaynaştırma yoluyla eğitim alacak öğrencileri; yetenek, sağlık **durumları** ve ikamet **adreslerini** dikkate alarak **ortaöğretim kurumlarının kontenjanlarına göre her bir şubede iki öğrenciyi geçmeyecek şekilde** il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu ve **ilgili okul müdürlükleriyle işbirliği yaparak** dengeli bir şekilde yerleştirir.

d) Özel eğitim gerektiren öğrencilerin yerleştirileceği sınıf mevcudunun azaltılmasına, aynı sınıfta iki ayrı özel eğitim gerektiren öğrenci grubundan öğrenci bulunmamasına ve öğrencilerin özel durumlarına göre gerekli fizikî düzenlemelerin yapılmasına yönelik tedbirleri alır.

e) Derslik, atölye, laboratuvar ve benzeri eğitim ortamları ile spor salonları ve alanlarının kapasitelerini ve kullanılabilme durumlarını belirler.

f) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Önceki yıllarda 8 inci sınıfı bitiren, herhangi bir ortaöğretim kurumunda kaydı bulunmayan ve kayıt şartlarını taşıyan öğrencilerin ikamet adreslerine uygun kontenjanı bulunan Anadolu liseleri, Anadolu imam hatip liseleri, mesleki ve teknik Anadolu liseleri, çok programlı Anadolu liseleri ile mesleki ve teknik eğitim merkezlerine varsa merkezi yerleştirme puanları da dikkate alınarak kayıtları yapılır.

g) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Anne veya babası ölen 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında koruma kararı verilen, koruyucu aile yanına yerleştirilen, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 305 inci maddesine göre evlatlık edinme öncesi bir yıllık geçici bakım sürecinde olan, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında eğitim veya bakım tedbiri kararı verilen, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun çerçevesinde ikameti geçici olarak değiştirilmek zorunda kalınan çocukların nakil ve geçiş işlemlerini bu hâlin ortaya çıkmasından itibaren üç ay içerisinde, şehit veya gazi çocuklarının nakil ve geçiş işlemlerini ise zamana bağlı olmadan; kontenjan şartı aranmaksızın, bir defaya mahsus olmak üzere, aynı türden okullara dengeli bir şekilde yapar.

ğ) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Uhdesine verilen diğer kayıt-kabul, nakil ve geçiş işlemlerini yürütür.

(3) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Bu madde kapsamında yerleştirilen ve/veya nakli yapılan öğrenciler, kontenjan belirlenmesinde dikkate alınmaz.

Herhangi bir puan kullanmaksızın öğrenci alan ortaöğretim kurumlarında kontenjan belirlenmesi

MADDE 24- Yürürlükten Kaldırıldı. (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

Kontenjan belirleme (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

MADDE 25- (1) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Ortaöğretim kurumlarında;

a) 9 uncu sınıflara ve hazırlık sınıfı bulunan okulların hazırlık sınıflarına alınacak öğrenci kontenjanlarını belirlemek üzere, okul müdürünün başkanlığında bir müdür yardımcısı, bir rehber öğretmen, öğretmenler kurulunca seçilen bir öğretmen, varsa alan/bölüm şefi, okul-aile birliğini temsilen bir velinin katılımıyla kontenjan belirleme komisyonu oluşturulur.

b) (Değişik:21/06/2014-29037 RG) Hazırlık sınıfı ve 9 uncu sınıflara her yıl alınacak öğrenci ve oluşturulacak şube sayısı, okulun fizikî imkân ve donanımı dikkate alınarak komisyon tarafından tutanakla tespit edilir. Fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, spor liseleri ile güzel sanatlar liselerinde bir şubeye alınacak öğrenci sayısı 30; Anadolu liselerinde, Anadolu imam hatip liselerinde, mesleki ve teknik Anadolu liselerinde, çok programlı Anadolu liselerinde ve mesleki ve teknik eğitim merkezlerinde ise bir şubeye alınacak öğrenci sayısı 34'tür. Sınıf tekrarına kalan öğrenciler bu sayıya dâhil edilmez.

c) Fen, sosyal bilimler ve spor liselerinde hazırlık sınıfı ve 9 uncu sınıfa her yıl alınacak öğrenci sayısı 5 şubeyi, güzel sanatlar liselerinde ise her bir alana alınacak öğrenci sayısı 2'şer şubeyi geçemez.

(2) Kontenjanların ilanı:

a) Okulların hazırlık veya 9 uncu sınıfına alınacak öğrenci sayısı, açılacak şube sayısı her yıl Bakanlıkça belirlenen takvime göre ilçe ve il millî eğitim müdürlüklerince de onaylanarak Bakanlığın ilgili birimine elektronik ortamda bildirilir. Bakanlıkça yapılan değerlendirme sonunda belirlenen kontenjanla tercih ve yerleştirmeye ilişkin açıklamalar kılavuzda ilan edilir. Kılavuz yayımlandıktan sonra kontenjanlarda değişiklik yapılamaz.

b) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Yetenek sınav **puanı ve yerleştirmeye esas puan kullanılarak** öğrenci alan güzel sanatlar liseleri ile spor liselerine alınacak öğrenci sayısı ve açılacak şube sayısı Bakanlıkça belirlenen takvime göre ilçe ve il millî eğitim müdürlüklerince onaylanarak Bakanlığın ilgili birimine elektronik ortamda bildirilir. Yapılan değerlendirme sonunda belirlenen kontenjan ilgili birim tarafından ilan edilir.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında grup oluşturma

MADDE 26- (1) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında 9 uncu sınıfa kayıt yaptıran ve sınıf tekrar eden öğrenciler dâhil öğrenci sayısı **10'dan az** olan programlarda sınıf oluşturulmaz. Bu öğrenciler, **öncelikle** ilgi ve istekleri dikkate alınarak diğer programlara yönlendirilir **veya bunun gerçekleşmemesi hâlinde millî eğitim müdürlüklerince taşınmalı eğitim kapsamında değerlendirilir.**

(2) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında sınıflara göre grup oluşturulmasında **16/6/2014** tarihli ve **2014/6459** sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile **yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelik** hükümlerine uyulur.

(3) Aynı alanda/dalda atölye ve laboratuvar donatımı olmaması nedeniyle uygulamalı eğitimlerini işyerlerinde yapan en az 8 kişiden oluşan öğrenci grubu için okul yönetimince öğretmen görevlendirilir.

(4) Mesleki Açık Öğretim Lisesi yüz yüze eğitim uygulamalarında öğrenci grup sayısı bir grupta yer alacak öğrenci sayısı 24/12/2005 tarihli ve 26033 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki Açık Öğretim Lisesi Yönetmeliği hükümlerine göre belirlenir.

Yurtdışından gelen Türkiye Cumhuriyeti uyruklu öğrencilerin kayıt ve nakilleri

MADDE 27- (1) Ortaöğretim kurumlarında okumakta iken çeşitli sebeplerle öğrenim görmek üzere yurtdışına giden öğrencilerden, buldukları ülkede en az bir dönem öğrenim gören ve okulun nakil şartlarını taşıyanların nakilleri denklik belgesine göre önceki okullarına veya aynı türdeki diğer okullara yapılır. Öğrencinin denklikle ilişkilendirildiği sınıf e-Okul sistemine işlenir.

(2) Yurtdışında 8 inci sınıfı bitiren öğrenciler ile ortaöğretim kurumlarında asgari bir eğitim ve öğretim yılı öğrenim gören ve ortaöğretime yerleştirmeye esas puanla öğrenci alan okulların nakil şartlarını taşımayan öğrencilerin Anadolu, Anadolu imam-hatip veya Anadolu türü mesleki ve teknik liselere nakil ve geçişleri; denklik belgesine göre program uyumu dikkate alınarak okulların kontenjan durumu ve öğrencinin ikamet adreslerine uygun okullara öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonu tarafından yapılır. Bu öğrencilerin nakli yapılan okuldan bir başka okula naklinde de bu fıkra hükümleri uygulanır.

(3) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrası kapsamında nakil ve geçiş talebi bulunan öğrencilerin nakillerinde bu Yönetmeliğin devam-devamsızlıkla ilgili hükümlerine uyulur.

(4) Eğitimini yurtdışındaki ortaöğretim kurumlarında tamamlayan ancak denklik belgesine göre bazı ders, staj veya uygulamalarda eksikliği görülenlerden, bu Yönetmelik kapsamında öğrencilik şartlarını taşıyanların eksiklikleri millî eğitim müdürlüklerince ilişkilendirildikleri okul tarafından tamamlattırılır. Öğrencilik şartlarını taşımayanlar hakkında ise açık ortaöğretim kurumlarıyla ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Değişim programı kapsamındaki öğrencilerin kayıt ve nakilleri

MADDE 28- (1) Kültürlerarası öğrenci değişim programları çerçevesinde bir eğitim ve öğretim yılını geçmemek üzere, önceden durumlarını belgelendirerek yurtdışında öğrenim görmek için okuldan ayrılan öğrencilerin kayıtları okullarında saklı tutulur ve bunların durumları boş kontenjan olarak değerlendirilmez, yerlerine naklen öğrenci alınmaz. Bu kapsamda yurtdışında alınan öğrenim belgeleri, 5/3/2004 tarihli ve 25393 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Denklik Yönetmeliği hükümlerine göre değerlendirilerek öğrenci başarısına yansıtılır.

(2) Kültürlerarası öğrenci değişim programları çerçevesinde öğrenim görmek üzere bir eğitim ve öğretim yılını geçmemek üzere Türkiye’ye gelenlerden Bakanlıkça uygun görülenler, okulların nakle ilişkin özel şartlarına bakılmaksızın belirlenen okullara misafir öğrenci olarak kabul edilirler. Bu öğrencilere öğrenim süresini kapsayan öğrenim durum belgesi düzenlenir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin kayıtları

MADDE 29- (1) Yabancı uyruklu öğrencilerin kayıtlarında:

a) Usulüne uygun pasaport ve öğrenim vizesi almış olmaları şartı aranır.

b) Ülkesi belli olmayan veya sığınmacı/mülteci durumundaki yabancıların çocuklarından öğrenim vizesi istenmez. Bu durumda olanların emniyet makamlarınca verilmiş en az altı ay süreli ikamet izinleri yeterli görülerek kayıt esaslarına göre kayıtları yapılır.

c) Türkiye’de çalışma ve ikametlerine izin verilen yabancıların çocuklarından öğrenim vizesi istenmez. Ancak, anne, baba veya vasisinin çalışma izni aldığını veya en az altı ay ikamet izinlerinin bulunduğunu belgelendirmeleri gerekir.

ç) Türkiye’deki yabancı misyon şefliklerinde veya uluslararası kuruluş temsilciliklerinde görevli personelin çocuklarının kayıtları için usulüne uygun pasaport almış olmaları şartı aranır.

d) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını kazanmış olup sonradan Bakanlar Kurulundan Türk vatandaşlığından çıkma izni alarak yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanan kişilerin ve bunların çocuklarının kayıtları yapılır.

(2) Kayıtlarda okulların kayıt ve kabul şartları ayrıca aranır.

(3) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hususlarda 14/11/2002 tarihli ve 24936 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Göçmen İşçi Çocuklarının Eğitimine İlişkin Yönetmelik ve Millî Eğitim Bakanlığı Denklik Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(4) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Yurtdışından gelen yabancı uyruklu öğrenciler, okulların kayıt-kabul şartları dikkate alınarak Anadolu liseleri, Anadolu imam hatip liseleri, mesleki ve teknik Anadolu liseleri, çok programlı Anadolu liseleri ile mesleki ve teknik eğitim merkezlerine öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonu marifetiyle yerleştirilirler.

Anadolu teknik programına geçiş (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

MADDE 30- (1) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Mesleki ve teknik Anadolu liselerinin Anadolu teknik programlarına geçiş için, ortaöğretim kurumlarının 9 uncu sınıfını doğrudan geçen ve yılsonu başarı puanı en az 55 olan öğrenciler başvurabilir. Başvuru ve yerleştirme işlemleri Bakanlıkça belirlenen esaslara ve kayıt takvimine göre e-Okul sistemi üzerinden yapılır.**

(2) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Öğrenciler, matematik, fizik, kimya, biyoloji, dil ve anlatım derslerinin yılsonu başarı puanları toplamının aritmetik ortalamasına göre yerleştirilir.** Yılsonu başarı puanı eşit olan öğrencilerden sırasıyla matematik, fizik, kimya, biyoloji, dil ve anlatım dersinin yılsonu başarı puanı yüksek olanlara öncelik verilir.

(3) Yürürlükten Kaldırıldı. (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

Alan ve dala geçiş (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

MADDE 31- (1) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında alan seçimi 9 uncu, dal seçimi ise 10 uncu sınıfın sonunda yapılır.

(2) a) Alana yerleştirme puanı, öğrencinin ortaokul sınıflarının yılsonu başarı puanlarının aritmetik ortalamasının %40 ı ile 9 uncu sınıf yılsonu başarı puanının %60 ı toplanarak belirlenir. Yerleştirme işlemleri tercih ve puan üstünlüğü dikkate alınarak yapılır.

b) Dala yerleştirme işlemleri 10 uncu sınıfın sonunda öğrencinin alan ortak eğitimindeki yetenek ve başarıları, sektörün ihtiyacı, öğrenci ve velilerin talepleri ve grup oluşturma sayıları dikkate alınarak ilgili okul müdürlüğüne yapılır.

(3) Mesleki ve teknik Anadolu liselerinde, sınıf tekrar edenler dâhil, bir alanda eğitime başlanabilmesi için en az 10, bir dalda eğitime başlanabilmesi için en az 8 öğrencinin kayıtlı olması gerekir.

(4) Öğrencinin sağlık durumunun geçmek istediği alanın öğrenimine elverişli olması gerekir. Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin, özelliklerine uygun meslek alan ve dalına ya da programına yönlendirilmeleri ve yerleştirilmeleri sağlanır.

(5) Anne ve/veya babasına ait çalışır durumda bir işyeri bulunanlar istemeleri hâlinde; işyerini ve mesleğini ilgili meslek kuruluşlarından belgelendirmeleri şartıyla bu işyerindeki meslekle ilgili alan/dala doğrudan kayıt edilirler.

Sınıf başkanlığı

MADDE 32- (1) Bir sınıfta bulunan öğrenciler, sınıf öğretmeni rehberliğinde her ders yılı için sınıf başkanı ve başkan yardımcısı seçer. Boşalan sınıf başkanlığı için aynı yolla seçim yapılır.

(2) Sınıf başkanlığına ve başkan yardımcılığına aday olacak öğrencilerde; disiplin cezası almamış olmak ve örnek davranışlara sahip olmak şartı aranır.

(3) Seçilme şartlarını kaybeden sınıf başkanı ve yardımcısı sınıf rehber öğretmeni tarafından görevden alınır.

Öğrenci nöbetleri

MADDE 33- (1) Öğrencilerin görev ve sorumluluk bilincini geliştirmek, okulun yönetim işlerine yardımcı olmalarını sağlamak amacıyla öğrencilere nöbet görevi verilir. Ancak öğrencilere personelin yapması gereken, bedeni çalışmayı gerektiren, eğitim ve öğretimle ilgisi bulunmayan görevler verilemez. Nöbet yerleri, nöbet günleri, nöbetin başlama ve bitiş saatleriyle nöbetçi öğrencilerin görevleri okul yönetimince belirlenerek duyurulur.

(2) Nöbetçi öğrenciler, nöbetçi öğretmene, nöbetçi müdür yardımcısına veya okul müdürüne bilgi vermek şartıyla yazılı ve uygulamalı sınava girerler. Öğrencilerin nöbet tuttuğu günler devamsızlıktan sayılmaz. Pansiyonlu okullarda yarıyıl ve yaz tatili dışındaki hafta sonu ve diğer tatil günlerinde de nöbet görevi verilebilir.

Öğrenci velisi

MADDE 34- (1) Öğrenci velisi, öğrencinin anne, baba veya yasal sorumluluğunu üstlenen kişi olup eğitim ve öğretim süresince her öğrencinin bir velisi bulunur.

(2) Pansiyonlu okullarda yatılı öğrencilerin eğitim ve öğretimle ilgili iş ve işlemleriyle sınırlı olmak üzere, velinin yazılı iznine bağlı olarak okul yöneticilerinden birisi öğrenci velisi olarak ilişkilendirilir.

- (3) 5395 sayılı Kanunun 5 inci maddesine göre hakkında bakım tedbiri kararı ya da 2828 sayılı Kanunun 22 nci maddesine göre koruma kararı alınan çocukların iş ve işlemleri kurum tarafından resmi yazı ile bildirilen kişiler tarafından yürütülür.
- (4) Velisi bulunmayan yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim ve öğretimle ilgili iş ve işlemleriyle sınırlı olmak üzere emniyet müdürlüklerinin bilgisi dâhilinde milli eğitim müdürlüklerince okul yöneticileri arasından veli tayin edilir.
- (5) Öğrenci velayeti konusunda anlaşmazlık hâllerinde, yargı kararına göre işlem yapılır. Velayete ilişkin yargılama sürecinin devam ettiği durumlarda ise okul kayıtları esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Geç Gelme, Devamsızlık ve İlişik Kesme

Geç gelme (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

MADDE 35- (1) Geç gelme birinci ders saati için belirlenen süre ile sınırlıdır. Bu sürenin dışındaki geç gelmeler devamsızlıktan sayılır.

(2) Geç gelen öğrencilerin derse alınma şekli ve süresi ders yılı başında öğretmenler kurulunca kararlaştırılarak veli ve öğrencilere duyurulur.

Devam-devamsızlık ve ilişik kesme

MADDE 36- (1) Okula devam zorunludur. Veliler, öğrencilerinin okula devamını sağlamakla yükümlüdürler. Millî Eğitim Temel Kanununun 26 ncı maddesi gereğince okul yöneticileri, millî eğitim müdürleri ve mahalli mülkî idare amirleri öğrencilerin okula kayıt ve devamıyla ilgili gerekli tedbirleri alırlar.

(2) Uygulamayla ilgili olarak;

a) Devamsızlık yapan öğrenciler, ders öğretmeni tarafından yoklama fişine/e-Okul sistemine işlenir.

b) Günlük toplam ders saatinin yarısından fazla derse gelmeyenlerin devamsızlığı bir gün, diğer devamsızlıklar ise yarım gün sayılır.

c) Yürürlükten Kaldırıldı. (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

(3) Yurt içinde ve yurtdışında, bilim, tiyatro, spor, müzik, folklor, beceri yarışması ve benzeri eğitici-kültürel faaliyetlere ve bunların hazırlık çalışmalarına katılan öğrenciler, okula devam edemedikleri süre için izinli sayılır ve bu süre devamsızlık süresinden sayılmaz. Yurt içindeki faaliyetlere katılan öğrencilere millî eğitim müdürlüklerince, yurtdışındaki faaliyetlere katılan öğrencilere ise mahalli mülki idare amirlerince izin verilir. Bu öğrencilerin başarı durumlarının belirlenebilmesi için iki dönem puanı almış olmaları gerekir.

(4) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Devamsızlık yapan öğrencinin durumu **posta**, e-Posta veya diğer bilişim araçlarıyla **velisine** bildirilir, **varsa özür belgesini okul yönetimine teslim etmesi istenir. Yazılı bildirimler; devamsızlığın 5 inci, 20 nci ve 40 ıncı günlerinde** tebligatla ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda **yapılır ve öğrencinin okula devamının sağlanması istenir.**

(5) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Devamsızlık süresi özürsüz 10 günü, toplamda 45 günü aşan öğrenciler, ders puanları ne olursa olsun başarısız sayılır **ve durumları yazılı olarak velilerine bildirilir. Ancak üniversite hastaneleri veya eğitim ve araştırma hastanelerinde kontrol kayıtlı sürekli tedaviyi ya da organ naklini gerektiren hastalığı bulunanlar ile** kaynaştırma ve özel eğitim gerektiren öğrencilerin **özürsüz devamsızlık süresi 10 günü geçmemek kaydıyla** toplam devamsızlık süresi 60 gün olarak uygulanır. Devamsızlık nedeniyle başarısız sayılan ve öğrenim hakkı bulunan öğrenciler takip eden öğretim yılında okula devam ettirilir. **Öğrenim** hakkı bulunmayanlar

ise okulla ilişkileri kesilerek Açık Öğretim Lisesi veya Mesleki Açık Öğretim Lisesine gönderilir.

(6) Öğrencinin devamsızlığıyla ilgili velisine yapılacak tebligat işlemleri, iadeli taahhütlü postayla yapılır. Gerekteğinde ayrıca tebligatla ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda bilişim araçlarından da yararlanır.

(7) Öğrencinin devamsızlık yaptığı süreye ilişkin özür belgesi veya yazılı veli beyanı, özür gününü takip eden en geç 5 iş günü içinde okul yönetimine verilir ve e-Okul sistemine işlenir. Zorunlu hallerde özür belgesinin teslim süresi okul yönetimince 20 iş gününü aşmamak üzere uzatılabilir.

(8) Telif programlarına devam zorunludur. Öğrenciler devam etmek zorunda oldukları telif programına ait özürle özürsüz toplam ders saatinin en az altıda biri kadar devamsızlık yapmaları halinde, puanları ne olursa olsun başarısız sayılırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Nakil ve Geçişler

Ortaöğretim kurumları arasında nakil ve geçişler (Değ: 13/09/2014-29118 RG) MADDE 37- (1) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Fen, sosyal bilimler, Anadolu ve Anadolu imam hatip liselerine nakil ve geçişler;

a) (Değişik:21/06/2014-29037 RG) Okulların her birinin kendi arasında ve fen liseleri ile sosyal bilimler liselerinden Anadolu liselerine her sınıf seviyesinde,

b) Okullar arasında onuncu sınıfın sonuna kadar,

c) Bu okulların dışındaki diğer okullardan bu okullara onuncu sınıfın sonuna kadar Yönetmelikte belirtilen süre içerisinde yapılır.

(2) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Mesleki ve teknik Anadolu liseleri, mesleki ve teknik eğitim merkezleri ile çok programlı Anadolu liselerine nakil ve geçişler;**

a) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Okulların her birinin kendi arasında veya okullar arasında alan/dal bulunmak kaydıyla her sınıf seviyesinde **sürekli**, alan/dal bulunmaması hâlinde 10 uncu sınıfta alan, 11 inci sınıfta aynı alanda dal **değiştirerek** birinci dönem sonuna kadar,

(b) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Bu okulların dışındaki diğer okullardan bu okullara; **9 uncu sınıfta sürekli, 10 uncu sınıfta ise birinci dönem sonuna kadar, 10 uncu sınıf sonunda ise uygulamalı meslek derslerinden yaz tatili süresince yapılacak telif eğitimine bağlı olarak** Yönetmelikte belirtilen süre içerisinde yapılır. **Aynı okul bünyesindeki program/alan/dallar arasında geçiş iş ve işlemleri bu fıkra kapsamında değerlendirilir.**

(3) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Ortaöğretime yerleştirmeye esas puanla birlikte özel yetenek, mülakat, mülakat ve beden yeterliliği sınavıyla öğrenci **alınan alanlar** ile sağlık **alanlarına** diğer ortaöğretim kurumlarından nakil ve geçiş yapılmaz.

(4) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Bu okullara, akşam **liselerinden** nakil ve geçiş yapılmaz.

(5) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Ortaöğretim seviyesinde eğitim yapan askeri ve polis okullarından** mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu dışındaki diğer okullara nakil ve geçişlerde nakil ve geçiş şartlarını taşımaları kaydıyla birinci fıkranın (b) bendi, mesleki ve teknik ortaöğretim programı uygulayan okullara nakil ve geçişlerde ise ikinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır. Ancak bu okullardan Anadolu liselerine her sınıf seviyesinde nakil ve geçiş yapılır.

(6) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Özel ortaöğretim kurumlarından resmî ortaöğretim kurumlarına nakil ve geçişler program uyumuna ve **okulların** nakil şartlarına göre yapılır.

Özel ortaöğretim kurumlarının kendi aralarındaki nakillerde ise 20/3/2012 tarihli ve 28239 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(7) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Birinci ve ikinci dönemin son üç haftasında nakil ve geçiş yapılmaz.

Kontenjan belirleme, başvuru ve değerlendirme

MADDE 38- (1) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) a) Ortaöğretim kurumları arasında nakil ve geçişler, öğrencinin **okula** yerleştirmeye esas puanı **dikkate alınarak** açık kontenjan bulunması halinde puan üstünlüğüne göre yapılır.

b) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki öğrencilerin nakil ve geçiş işlemleri bu maddenin ikinci fıkra hükümlerine göre okulların kontenjan durumları dikkate alınarak dengeli bir şekilde yapılır.

(2) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Sınıf bazındaki açık kontenjanlar her bir şube için fen, sosyal bilimler liselerinde 30, diğer okullarda ise 34 öğrenci olarak belirlenir. Ancak sınıf tekrar edenler, yargı kararına bağlı gelenler ile öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonunca yerleştirilen ve nakilleri yapılan öğrenciler de dâhil olmak üzere şube öğrenci sayısı, kontenjanı fen, sosyal bilimler liselerinde 36’yı, diğer okul türlerinde ise 40’ı geçemez.

(3) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Okulların açık kontenjanları e-Okul sisteminde ilan edilir.

(4) (Değ: 13/09/2014-29118 RG)a) Nakil ve geçiş başvurusu, **haftanın ilk dört günü** veli tarafından mesai saatleri içerisinde öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne **dilekçe ile** yapılır. Öğrencinin nakil şartlarını taşıması hâlinde başvurusu naklen gidilmek istenilen okul müdürlüğüne e-Okul sistemi üzerinden iletilir. Onay veya ret işlemi nakil istenilen okul müdürlüğüne e-Okul sistemi üzerinden **cuma günü mesai saatleri içerisinde yapılır. Nakil işlemleri cuma gününün tatile denk gelmesi durumunda takip eden ilk iş gününde** gerçekleştirilir.

b) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Her yıl Bakanlıkça yayımlanan tercih ve yerleştirme kılavuzuna göre yapılan merkezi yerleştirme işleminin tamamlanmasından sonra hazırlık/dokuzuncu sınıfta yerleştirme dönemi için açık kontenjan bulunması halinde eylül ayının sonuna kadar puan üstünlüğüne göre yapılan nakil ve geçişlerin onay işlemleri Bakanlıkça yürütülür.

(5) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) e-Okul sistemi üzerinden alınan nakil ve geçiş başvuruları değerlendirilir. Değerlendirmeye ilişkin tutanak düzenlenerek okul müdürü ve ilgili müdür yardımcısı tarafından imzalanıp dosyalanır. Sonuç aynı gün okulda ilan edilir ve öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne e-Okul ve veli bilgilendirme sistemi üzerinden bildirilir. Öğrenciye ait veriler, e-Okul sistemi üzerinden alınır.

(6) Nakil şartlarının taşınması durumunda hazırlık sınıfından 9 uncu sınıfa, 9 uncu sınıftan hazırlık sınıfına içinde bulunulan öğretim yılının Kasım ayının son iş gününe kadar nakil yapılabilir.

(7) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Hazırlık sınıfı bulunmayan okulların 10, 11 ve 12 nci sınıflarından hazırlık sınıfı bulunan okulların aynı sınıflarına nakil şartlarıyla birlikte yeterlilik sınavına bağlı olarak nakil yapılabilir. Bu kapsamda başvuruda bulunan ve nakil şartlarını taşıyan tüm öğrenciler buldukları sınıf seviyesi dikkate alınarak bu Yönetmelik kapsamında nakil başvurularının değerlendirildiği gün yeterlilik sınavına alınırlar. Yeterlilik sınavında başarılı olan öğrencilerin onay işlemleri açık kontenjana ve yerleştirmeye esas puan üstünlüğüne göre yapılır. Başarısız olanların başvuruları ise reddedilir.

(8) Naklen gidilmek istenilen okulda birinci yabancı dil farklı ise, nakil şartlarının taşınması durumuna bağlı olarak, öğrenci velisinin yazılı isteği doğrultusunda yabancı dil değişikliği yapılarak nakil gerçekleştirilir. Nakli gerçekleşen öğrencinin yabancı dil seviyesi belirlenir. Okul yönetimi, öğrenci velisiyle işbirliği yaparak 31/5/2006 tarihli ve 26184 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde gerekli tedbirleri alır ve uygular.

(9) Bu madde kapsamında yapılan nakillerde, nakil şartlarının eşitliği hâlinde yaşı küçük olan öğrenciye öncelik verilir.

Yetenek sınavıyla öğrenci alan okullar arasında nakiller

MADDE 39- (1) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) a) Güzel sanatlar liseleri ile spor liselerine kendi türlerinden sadece aynı alan/bölüm arasında her sınıf seviyesinde öğrenci nakli yapılır. Aynı alan/bölüm programının uygulanması kaydıyla silahlı kuvvetler bando hazırlama okulundan, üniversitelerin bünyesinde bulunan konservatuarlara bağlı ortaöğretim okul veya kurumları ile özel ortaöğretim kurumlarından da nakil ve geçiş yapılabilir.

b) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Okulların açık kontenjanları e-Okul sisteminde ilan edilir.

(2) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Sınıf bazındaki açık kontenjanlar, her bir şube için 30 öğrenci olarak belirlenir. Ancak sınıf tekrar edenler, yargı kararına bağlı gelenler ile öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonunca yerleştirilen ve nakilleri yapılan öğrenciler de dâhil olmak üzere şube öğrenci sayısı 36’yı geçemez.**

(3) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Bu okullar arasında nakiller, naklen gidilmek istenilen okulun alanında açık kontenjan bulunmasına bağlı olarak ilgili okul müdürlüklerince gerçekleştirilir. Nakil başvurusu, haftanın ilk dört günü veli tarafından mesai saatleri içerisinde öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne dilekçe ile yapılır. Öğrencinin nakil şartlarını taşıması hâlinde başvurusu naklen gidilmek istenilen okul müdürlüğüne e-Okul sistemi üzerinden iletilir. Onay veya ret işlemi nakil istenilen okul müdürlüğüne e-Okul sistemi üzerinden cuma günü mesai saatleri içerisinde yapılır. Nakil işlemleri cuma gününün tatile denk gelmesi durumunda takip eden ilk iş gününde gerçekleştirilir.** Başvuruların açık kontenjandan fazla olması hâlinde 9 uncu sınıflar için ortaokul veya imam-hatip ortaokuluna ait başarı puanı; diğer sınıflar için alt sınıf veya sınıflara ait yılsonu başarı puanlarının aritmetik ortalaması esas alınır ve puan üstünlüğüne göre kayıt/nakil yapılır.

(4) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) e-Okul sisteminden alınan nakil başvurularıyla e-Okul kapsamında olmayan ortaöğretim kurumlarından gelen nakil başvuruları ikinci fıkrada belirtilen hükümler doğrultusunda değerlendirilir. Her hafta alınan başvuruların değerlendirilmesi cuma günü mesai saatleri içerisinde yapılır. Nakil işlemleri cuma gününün tatile denk gelmesi durumunda takip eden ilk iş gününde ilgili okul müdürlüğüne yapılır. Nakil için başvuruda bulunan öğrenci sayısının açık kontenjandan fazla olması ve puanların eşitliği hâlinde, yaşı küçük olan öğrencinin nakli kabul edilir. Değerlendirmeye ilgili tutanak e-Okul sisteminden alınarak okul müdürü ve ilgili müdür yardımcısı tarafından imzalanıp dosyalanır. Sonuç aynı gün okulda ilan edilir ve öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne e-Okul ve veli bilgilendirme sistemleri üzerinden bildirilir. Öğrenciye ait veriler, e-Okul sistemi üzerinden alınır.**

(5) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Güzel sanatlar liseleri ile spor liselerinde açık kontenjan bulunması hâlinde; diğer ortaöğretim kurumlarının 9 uncu sınıflarından Bakanlıkça belirlenen esaslara göre kasım ayının son haftasında

yapılacak yetenek sınavı ile öğrenci nakil ve geçişi yapılabilir. Bu tarihten sonra diğer ortaöğretim kurumlarından öğrenci nakli ve geçişi yapılmaz.
(6) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Özel ortaöğretim kurumlarından resmî ortaöğretim kurumlarına nakil ve geçişlerde programlarla kayıt ve nakil şartlarının uygunluğu esas alınır. **Özel ortaöğretim kurumlarının kendi aralarındaki nakillerde ise 20/3/2012 tarihli ve 28239 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği hükümleri uygulanır.**

Şehit veya gazi çocuklarının nakilleri

MADDE 40- Yürürlükten Kaldırıldı. (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

Açık öğretim liselerinden örgün ortaöğretim kurumlarına nakil ve geçişler (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

MADDE 41- (1) a) Açık Öğretim Lisesi veya Mesleki Açık Öğretim Lisesinde öğrenim görmekte iken, başarmış oldukları kredi itibariyle örgün ortaöğretim kurumlarına nakil ve geçiş yapabilecek durumda olan, yaş itibariyle örgün ortaöğretim kurumlarına kayıt şartlarını taşıyan, örgün ortaöğretimde okuma hakkı bulunan ve disiplin yönünden örgün eğitim dışına çıkarma cezası almayan öğrenciler, ders kesiminden yeni öğretim yılının başlangıcına kadar geçen süre içerisinde varsa Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sistemi kapsamındaki yerleştirmeye esas puanla, yoksa öğrenci nakil ve yerleştirme komisyonu kararıyla programı ve kontenjanı uygun olan Anadolu liseleri, Anadolu imam hatip liseleri, mesleki ve teknik Anadolu liseleri, çok programlı Anadolu liseleri ile mesleki ve teknik eğitim merkezlerine nakil ve geçiş yapabilirler.

b) Nakil ve geçiş yapacak öğrencilerin durumları değerlendirilirken; açık öğretim liselerinde kredisini aldıkları dersler ile örgün ortaöğretim kurumlarının haftalık ders çizelgesinde yer alan dersleri sınıflar bazında karşılaştırılarak eşleştirilir, rehberlik ve puanla değerlendirilmeyen ders saatleri hariç tutularak toplam ders saati sayısı iki ile çarpılarak kredilendirilir. Toplam kredi itibariyle ilişkilendirildikleri sınıfa nakil ve geçişleri yapılır.

Nakil ve geçişlerde muafiyet ve sorumluluk

MADDE 42- (1) Nakil isteği kabul edilen öğrencilerin önceki okulunda görmüş olduğu dersler, yeni okulun dersleriyle sınıf seviyesinde karşılaştırılır. Sınıf seviyesinde toplam ders saatinde ve zorunlu derslerde (ortak/alan/dal dersleri) eksiklik ya da başarısızlık bulunması halinde;

a) Sınıf veya sınıflar bazında eksik olan ders saatleri, yeni okulun haftalık ders saati toplamı esas alınarak, öğrenciler yeni okulunda seçtiği derslerden sorumlu tutulur ve bu derslerden sorumluluk sınav döneminde sınava alınırlar. Öğrenci yeni okulunun haftalık ders çizelgesinde yer almayan önceki okuluna ait sorumlu olduğu derslerden ise muaf tutulur.

b) Öğrenciler görmediği derslerle gördüğü hâlde haftalık ders saati sayısındaki eksikliğin bir saatten fazla olduğu zorunlu (ortak/alan/dal dersleri) derslerden sorumlu tutulur ve bu derslerden sorumluluk sınav dönemlerinde sınava alınırlar. Ancak önceki okulun seçmeli dersleri arasında bulunan derslerin, yeni okulun zorunlu (ortak/alan/dal dersleri) dersleriyle ilişkilendirilmesi halinde öğrenciler bu derslerden sorumlu tutulmazlar.

c) Nakil yapan öğrencilerin yılsonu başarı durumları yeni okulun haftalık ders çizelgesindeki dersler ve ders saatleri dikkate alınarak yeniden hesaplanır. Bunların yeni okulundaki derslerle ilişkilendirilemeyen önceki okulunda başarılı olduğu dersler de yılsonu başarı puanının belirlenmesinde dikkate alınır.

DÖRDÜNCÜ KISIM
Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi
BİRİNCİ BÖLÜM
Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve değerlendirmenin genel esasları

MADDE 43- (1) Öğrenci başarısının ölçme ve değerlendirilmesinde aşağıdaki esaslar gözetilir.

- a) Ders yılı, ölçme ve değerlendirme bakımından birbirini tamamlayan iki dönemden oluşur.
- b) Öğrencilerin başarısı; öğretim programı öğrenme kazanımları esas alınarak dersin özelliğine göre yazılı sınavlar, uygulamalı sınavlar, performans çalışmaları ve projeler ile işletmelerde beceri eğitiminde alınan puanlara göre tespit edilir.
- c) Sınav soruları, öğretim programlarında belirtilen genel ve özel amaçlarıyla öğrenme kazanımları esas alınarak hazırlanır.
- ç) Öğretmen, ölçme ve değerlendirme yöntem ve araçlarıyla öğrencinin programlarda amaçlanan bilgi ve becerileri kazanıp kazanmadığını sürekli izler ve değerlendirir.
- d) Öğrencilerin durumunu belirlemeye yönelik faaliyetler, ders ve etkinliklere katılım ile performans çalışmalarından oluşur.
- e) Öğrencilerin başarısının belirlenmesinde, eleştirel ve yaratıcı düşünme, araştırma, sorgulama, problem çözme ve benzeri becerileri ölçen araç ve yöntemlere önem verilir.
- f) Öğrencilerin başarısının ölçülmesinde, geçerlilik, güvenilirlik ve kullanılabilirlik özellikleri açısından uygun ölçme araçları kullanılır. Ölçme aracının özelliğine göre cevap anahtarı, dereceli puanlama anahtarı ya da kontrol listeleri hazırlanır ve kullanılır.
- g) Kaynaştırma yoluyla eğitim ve öğretimlerine devam eden öğrencilere yönelik ölçme değerlendirmede Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) esas alınır.

Puanla değerlendirme

MADDE 44- (1) Sınav, performans çalışması, proje ve uygulamalar 100 tam puan üzerinden değerlendirilir. Değerlendirme sonuçları e-Okul sistemine işlenir.

(2) Puan değerleri ve dereceleri aşağıdaki gibidir.

Puan Derece

85,00-100 Pekiyi

70,00-84,99 İyi

60,00-69,99 Orta

50,00-59,99 Geçer

0-49,99 Geçmez

İKİNCİ BÖLÜM

Sınavlar

Yazılı ve uygulamalı sınavlar

MADDE 45- (1) Derslerin özelliğine göre bir dönemde yapılacak yazılı ve uygulamalı sınavlarla ilgili olarak aşağıdaki esaslara uyulur.

- a) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) Haftalık ders saati sayısına **bakılmaksızın her dersten en az iki yazılı sınav yapılır**. Sınav **sayısı ve tarihleri** her dönem başında zümre başkanları kurulunca belirlenir ve okul müdürünün onayından sonra e-Okul sistemi üzerinden ilan edilir. Sınavlarla ilgili gerekli tedbirler okul müdürlüğüne alınır.
- b) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) Aynı derse giren öğretmenlerin ortak değerlendirme yapabilmelerine imkân vermek üzere birden fazla şubede okutulan tüm derslerin yazılı sınavları ortak yapılır ve ortak değerlendirilir. Sorular ve cevap anahtarları zümre

öğretmenlerince birlikte hazırlanır ve sınav sonunda ilan edilir. Bu sınavların şube ve sınıflar bazında sınav analizleri yapılır. Konu ve kazanım eksikliği görülen öğrencilerin durumları, ders ve zümre öğretmenleri tarafından yeniden değerlendirilir. **Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından işletmelerde mesleki eğitime öğrenci gönderilen sınıflarda ortak sınav yapılmaz.**

c) Gerektiğinde ilçe, il ve ülke genelinde ortak sınavlar yapılabilir. Bu sınavların uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler millî eğitim müdürlükleri veya Bakanlıkça yürütülür.

ç) Zorunlu hâller dışında yazılı sınav süresi bir ders saatini aşamaz.

d) Soruların, bir önceki sınavdan sonra işlenen konulara ağırlık verilmek suretiyle geriye doğru azalan bir oranda tüm konuları kapsamaması esastır.

e) Sınavlardan önce sorularla birlikte cevap anahtarları da soru tiplerine göre ayrıntılı olarak hazırlanır ve sınav kâğıtlarıyla birlikte saklanır. Cevap anahtarında her soruya verilecek puan, ayrıntılı olarak belirtilir.

f) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Uygulamalı nitelikteki derslerin sınavları, her dönemde **iki** defadan az olmamak üzere ve dersin özelliğine göre yazılı ve uygulamalı olarak veya bunlardan yalnızca biriyle yapılabilir. Sınavların şekli, sayısı ve uygulamalı sınavların süresiyle hangi derslerde uygulamalı sınav yapılacağı zümre öğretmenler kurulunda belirlenir, okul müdürünün onayına bağlı olarak uygulanır.

g) Bir sınıfta bir günde yapılacak yazılı ve uygulamalı sınavların sayısının ikiye geçmemesi esastır. Ancak zorunlu hâllerde fazladan bir sınav daha yapılabilir.

ğ) Kaynaştırma yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde Bireyselleştirilmiş Eğitim Programında (BEP) yer alan amaçlar esas alınır.

h) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Dil derslerinin sınavları dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini ölçmek için yazılı ve uygulamalı olarak yapılır.

(2) Yazılı sınavların klasik/yorumla dayalı olarak yapılması esastır. Ancak her dönemde her dersin sınavlarından biri test usulüyle de yapılabilir.

Beceri sınavı

MADDE 46- (1) İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, beceri eğitiminin değerlendirilmesi amacıyla ders yılının son haftasında beceri sınavına alınırlar. Öğrenciler bu süre içerisinde izinli sayılır. Bu sınav, dersin özelliğine göre komisyonca alınacak karar doğrultusunda uygulamalı ve/veya yazılı olarak yapılır.

(2) Öğretim programlarında birden fazla uygulamalı ders bulunan alanlarda, işletmede eğitimi yapılan her ders için beceri sınavı, sınav komisyonunun kararına göre birlikte veya ayrı ayrı yapılabilir. Birlikte yapılan sınavların değerlendirmesi ayrı yapılır.

(3) Sektörün özelliği, çalışma ve kapasite durumuyla kurum ve iklim şartları da dikkate alınarak yılın belli zamanlarında faal olan ve beceri eğitimi süresi, ders yılı süresini aşan meslek alanlarındaki beceri sınavı, beceri eğitiminin bitimini izleyen hafta içinde yapılır.

(4) Beceri sınavları, işletmenin usta öğreticileri veya eğitici personeli ile ilgili alanın alan/bölüm/atölye/laboratuvar şeflerinden birisi, alan öğretmenlerinin ve o meslek alanındaki/dalındaki işveren kuruluşunu temsil eden üyelerden oluşturulan komisyon tarafından yapılır.

(5) Beceri sınav puanı, iş dosyası ve sınav değerlendirilmesi sonucu takdir edilen puanların toplamıdır. Beceri sınavı 100 puan üzerinden değerlendirilir. Bunun yüzde 80'i sınav, yüzde 20'si de iş dosyasına takdir edilir.

(6) İşletmeye gönderilemeyen öğrenciler için okulda yüz yüze eğitimini aldıkları alan/dal derslerinden beceri sınavı yapılmaz.

Sınav sonuçlarının değerlendirilmesi

MADDE 47- (1) Ölçme sonuçları, eğitim ve öğretimin amaçlarına ve derslerin programlarındaki kazanımlara ne ölçüde ulaşıldığını tespit etmek, ulaşılamayan kazanımlarla ilgili olarak ne gibi tedbirlerin alınması gerektiğini ortaya çıkarmak amacıyla kullanılır.

(2) Öğretmenler, başarıyı etkileyen ve yeterince ulaşılamayan kazanımları belirleyerek konuları yeniden işlemek ve öğrencilere alıştırmaya çalışmaları yaptırmaya yönelik tedbirler alırlar.

(3) (Değ: 13/09/2014-29118 RG)Yazılı sınavlar ve diğer değerlendirmeler sonunda başarısız dersi bulunan öğrenciler için her bir dersten dönem sonunda ayrıca ortak bir sınav daha yapılır. Bu sınava isteyen başarılı öğrenciler de girer ve sınavdan alınan puan diğer puanlarla birlikte dönem puanının hesaplanmasında aritmetik ortalamaya dâhil edilir.

Sınavlara katılmayanlar

MADDE 48- (Değ: 13/09/2014-29118 RG) (1) Sınavlara katılmayan, performans çalışmasını yerine getirmeyen veya projesini zamanında teslim etmeyen öğrencilerden, özrünü 36 ncı maddenin yedinci fıkrasına göre belgelendirenlerin mazeret sınavı ilgili zümrenin belirleyeceği bir zamanda önceden duyurularak bir defaya mahsus yapılır. Performans çalışması veya projesi kabul edilir. Ancak birinci dönemdeki özürler için belirlenen süre birinci dönemi, ikinci dönemdeki özürler için belirlenen süre ikinci dönemi aşamaz.

(2) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Özürleri nedeniyle sorumluluk sınavına katılmayan ve özürleri kabul edilen öğrencilerin sorumluluk sınavları ilgili dönem içerisinde okul yönetimince yeniden belirlenen günlerde yapılır.**

(3) Özürleri nedeniyle yılsonu beceri sınavına katılmayanlara; özrün sınav günü mesai saatinin bitimine kadar kurum müdürlüğüne bildirilmesi ve en geç beş iş günü içinde belgelendirilmesi kaydıyla kurum müdürlüğüne öğretmenler tatile girmeden önce uygun görülecek bir tarihte, özrün süresi öğretmenlerin tatile girdiği tarihten sonraya rastlayan öğrenciler ise yeni ders yılının başlamasından önce sınava alınırlar.

(4) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Geçerli özrü olmadan sınava katılmayan, projesini vermeyen ve performans çalışmasını yerine getirmeyen öğrenciler ile kopya çekenlerin durumları puanla değerlendirilmez. Puan hanesine; sınava katılmayan, projesini vermeyen ve performans çalışmasını yerine getirmeyenler için "G" ve kopya çekenler için "K" olarak belirtilir ve aritmetik ortalamaya dâhil edilir.**

Ölçme ve değerlendirme sonuçlarının duyurulması

MADDE 49- (1) Öğretmenler sınav, performans çalışması ve projelerin sonuçlarını öğrencilere bildirir ve sınav analizlerine göre ortak hataları açıklar.

(2) Yazılı sınav, uygulama, performans çalışması ve projelerin değerlendirme sonuçları, yazılı sınavın yapıldığı tarih veya performans çalışmasının, uygulamanın yahut projenin teslim tarihini takip eden 10 gün içinde öğrenciye duyurulur ve e-Okul sistemine işlenir.

(3) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Öğrencilerin talebi halinde proje, performans çalışmaları ve sınav evrakı ders öğretmeni/öğretmenleri tarafından öğrencilerle birlikte bir defa daha incelenir.**

(4) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Öğrenci velisi proje, performans çalışmaları ve sınav sonuçlarına, sonuçların ilanını takip eden 5 işgünü içerisinde yazılı olarak okul yönetimine itirazda bulunabilir. Yapılan itiraz doğrultusunda; okul yönetimince ders öğretmeni/öğretmenleri dışında ilgili branştan en az iki öğretmenden oluşturulan**

komisyon, okulda yeterli öğretmen bulunmaması durumunda ise il/ilçe millî eğitim müdürlüğünce oluşturulan komisyon tarafından **5 gün içerisinde** incelenip değerlendirilerek öğrencinin nihai puanı **belirlenir ve veliye bildirilir.**

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında 46 ncı madde kapsamında komisyon tarafından yapılan beceri sınavlarına yönelik itiraz yalnız iş dosyasının değerlendirmesi için yapılır.

(5) Uygun görülen performans çalışması ve projeler, öğrencileri özendirmek amacıyla sınıf veya okulun uygun yerinde sergilenebilir.

Performans çalışması, proje ve diğer çalışmalar

MADDE 50- (1) Öğrenciler okulların özelliklerine göre yazılı sınavların dışında proje ve performans çalışması ile topluma hizmet etkinliklerine yönelik seminer, konferans ve benzeri çalışmalar yaparlar. Öğrenciler, her dönemde tüm derslerden en az bir performans çalışması, her ders yılında en az bir dersten proje hazırlama görevini yerine getirirler.

(2) Öğrencilerin ders yılı içinde ulusal ve uluslararası yarışmalarda elde ettikleri başarılar, ilgili dersin proje veya performans çalışması olarak tam puanla değerlendirilir.

(3) Öğrencilerin hangi dersten/derslerden proje hazırlayacakları sınıf rehber öğretmenleri tarafından okul yönetimine bildirilir.

(4) Proje ve seminer çalışmalarında öğrencilerin laboratuvar, bilgisayar, internet, kitaplık, spor salonu ve konferans salonu gibi imkânlardan etkili ve verimli şekilde yararlanmaları için okul yönetimi tarafından gerekli tedbirler alınır.

(5) İşbirliği çerçevesinde, ilgili makamlardan izin ve onay alınmak şartıyla okulun amaçlarına uygun konferans ve seminerler düzenlenebilir.

(6) Topluma hizmet etkinliklerine önem verilir. Öğrencilerin bu etkinliklere katılmalarını teşvik etmek amacıyla okul yönetiminde gerekli tedbirler alınır.

(7) Proje ve performans çalışması puanla değerlendirilir. Topluma hizmet etkinlikleri ve diğer çalışmalar puanla değerlendirilmez; ancak öğrencilerin mezuniyetlerinde belgelendirilir.

(8) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Her dönemde tüm derslerden iki performans puanı verilir. Bunlardan birisi birinci fıkra kapsamında yapılan performans çalışmasına, diğeri ise öğrencinin derse hazırlık, devam, aktif katılım ve örnek davranışlarına göre verilir. Zümre kararıyla performans çalışmasına dayalı olarak bir performans puanı daha verilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınıf Geçme

Dönem puanı

MADDE 51- (1) Bir dersin dönem puanı;

a) Sınavlardan alınan puanların,

b) Performans çalışması puanının/puanlarının,

c) Varsa proje puanının,

ç) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında okutulan uygulamalı derslerde ayrıca hizmet ve/veya temrin puanlarının aritmetik ortalamasından elde edilen puanın aritmetik ortalaması alınarak belirlenir.

d) İşletmelerde beceri eğitiminde dönem puanı, işletmedeki eğitim süresince öğretmen, usta öğretici veya eğitici personel tarafından temrin, proje, iş, deney ve hizmet değerlendirmesinden verilen puanlar, varsa telafi eğitimi süresince okulda temrin, proje, iş ve hizmetlerden aldıkları puanlar ve alanıyla ilgili yarışmalarda alınan ve işletmeye bildirilen puanların aritmetik ortalamasıdır.

e) Aritmetik ortalama alınırken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür.

(2) Zorunlu hâllerde, bir yazılı sınav eksiğiyle de dönem puanı verilebilir.

(3) Öğrenciye her dersten bir dönem puanı verilir.

(4)Yabancı dil dersinde öğrencilere dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin kazandırılması esastır. Bilgi ve beceriler, çeşitli ölçme araçlarından yararlanılarak özelliğine göre yazılı veya uygulamalı sınavlar, performans çalışmaları ve projeye değerlendirilir. Dersin birden fazla öğretmen tarafından okutulması durumunda verilen puanların ağırlıklı ortalamasına göre yabancı dil dersinin dönem puanı belirlenir. Gerekliğinde zümre öğretmenler kurulu kararıyla becerilerin değerlendirilmesi ortak yapılabilir.

(5) Beden eğitimi dersinde sağlık durumları veya engelleri nedeniyle bazı etkinliklere katılmayacak durumda olan öğrenciler resmî ya da özel sağlık kurum ve kuruluşlarındaki bir doktordan rapor almak zorundadır. Raporla, öğrencilerin sağlık durumlarının veya engellerinin beden eğitimi etkinliklerinden hangisine geçici ya da sürekli olarak engel oluşturduğunun açıklanması gerekir. Rapora göre beden eğitimi dersinin bazı uygulamalı etkinliklerinden muaf tutulanlar, sadece teorik bilgilere ve uygun etkinliklere; bütün uygulamalı etkinliklerden muaf tutulanlar ise sadece teorik bilgilere göre değerlendirilir.

Naklen gelenlerin dönem puanı

MADDE 52- (1) Öğrencinin dönem içinde bir okuldan başka bir okula nakledilmesi hâlinde, önceki okulda aldığı dersler ve puanları dikkate alınarak dönem puanı tespit edilir.

(2) Buna göre;

a) Önceki okulunda aldığı dersle/derslerle yeni okulundaki derslerin aynı olması hâlinde dönem puanı alabilecek kadar yazılı, performans çalışması ve proje puanı bulunan öğrencinin dönem puanları önceki okulunca verilir. Yeteri kadar yazılı, performans çalışması ve proje puanı bulunmayan öğrencinin dönem puanları, önceki okulunda aldığı puanlar da dikkate alınarak yeni okulunca verilir.

b) Önceki okulunda aldığı dersten/derslerden bazılarının yeni okulunda okutulmaması veya haftalık ders saatlerinin farklı olması hâlinde;

1) Önceki okulunda dönem puanı oluşacak kadar puan alınmış ise o derslere ait dönem puanları, mevcut puanlarına göre yeni okul yönetimince tespit edilir.

2) Önceki okulunda dönem puanı verilebilecek kadar puan alınmamış ise öğrenci yeni okulunda öğretime açılmış olan dersi/dersleri alır. Bu derslerden alınan puanlara göre dönem puanı tespit edilir.

3) Haftalık ders saatlerinin farklı olması hâlinde eksik olan haftalık ders saati sayısı kadar yeni okulundan ders/dersler seçtirilir ve dönem puanının tespitinde bu dersin/derslerin puanları esas alınır.

c) Öğrencinin daha önce okuduğu seçmeli bir dersin yeni okulunda daha üst sınıfta okutulması hâlinde, daha önce okunmuş olan ders yerine, haftalık ders saati aynı olan başka bir seçmeli ders alması sağlanır.

ç) İki dönem puanı alınabilecek kadar süre bulunması hâlinde hazırlık sınıfı bulunan okulların hazırlık sınıflarından hazırlık sınıfı bulunmayan okulların 9 uncu sınıflarına nakil veya geçiş yapan öğrencilerin dönem puanları, bu madde hükümlerine göre belirlenir.

Bir dersin yılsonu puanı

MADDE 53- (1) Bir dersin yılsonu puanı;

a) Birinci ve ikinci dönem puanlarının aritmetik ortalamasıdır.

b) Bir dönem puanının bulunmaması hâlinde dönem puanı ile telafi programı sonunda belirlenen puanın aritmetik ortalaması; iki dönem puanının bulunmaması hâlinde ise telafi programı sonunda belirlenen puandır.

c) İşletmelerde beceri eğitiminde birinci ve ikinci dönem puanlarının aritmetik ortalaması ile yılsonu beceri sınavı puanının aritmetik ortalamasıdır.

ç) Naklen gelen öğrencilerin, önceki okulunda aldığı derslerle yeni okulundaki dersler ve/veya ders saatleri farklı olduğunda:

1) Bir dönem puanı alabilecek kadar süre bulunması durumunda yeni dersten alınan ikinci dönem puanıdır.

2) Yeni alınan dersten bir dönem puanı alınabilecek kadar süre bulunmaması durumunda eski okulundaki dersin dönem puanlarının aritmetik ortalamasıdır.

d) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Sorumluluk sınavına giren öğrencilerin yılsonu puanı, o dersin yılsonu puanı ile sorumluluk sınavından alınan puanın aritmetik ortalamasıdır.

(2) Dönem puanlarının aritmetik ortalaması hesaplanırken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür.

Bir dersin ağırlığı ve ağırlıklı puanı

MADDE 54- (1) Bir dersin ağırlığı, o dersin haftalık ders saati sayısına eşittir.

(2) Bir dersin yılsonu puanıyla o dersin haftalık ders saati sayısının çarpımından elde edilen puan, o dersin ağırlıklı puanıdır.

Yılsonu başarı puanı

MADDE 55- (1) Öğrencinin yılsonu başarı puanı, derslerin ağırlıklı puanları toplamının bu derslerin haftalık ders saatleri toplamına bölümüyle elde edilen puandır. Naklen gelen öğrencilerin yılsonu başarı puanı hesaplanırken yeni oluşacak haftalık ders saati sayısı toplamı esas alınır. Yılsonu başarı puanı hesaplanırken bölme işlemi, virgülden sonra iki basamak yürütülür.

(2) Yılsonu başarı puanı, mezuniyet puanının hesaplanmasında esas alınır.

Ders yılı sonunda herhangi bir dersten başarılı sayılma

MADDE 56- (1) Öğrencinin, ders yılı sonunda herhangi bir dersten başarılı sayılabilmesi için;

a) İki dönem puanının aritmetik ortalamasının en az 50 veya birinci dönem puanı ne olursa olsun ikinci dönem puanının en az 70,

b) İşletmelerde beceri eğitimi gören öğrencilerin, beceri sınavı puanı en az 50 olmak kaydıyla birinci ve ikinci dönem puanları ile beceri sınav puanının aritmetik ortalamasının en az 50 veya beceri sınav puanının 70 olması gerekir.

Doğrudan sınıf geçme

MADDE 57- (1) Ders yılı sonunda;

a) Tüm derslerden başarılı olan,

b) Başarısız dersi/dersleri olanlardan, yılsonu başarı puanı en az 50 olan öğrenciler doğrudan sınıf geçer.

(2) Yılsonu başarı puanıyla başarılı sayılmayacak derslerden başarısız olan öğrenciler, o dersten/derslerden sorumlu geçer.

Sorumlu olarak sınıf geçme ve sorumluluğun kalkması

MADDE 58- (1) Doğrudan sınıfını geçemeyen öğrencilerden, bir sınıfta başarısız ders sayısı en fazla 3 ders olanlar sorumlu olarak sınıflarını geçer. Ancak alt sınıflar da dâhil toplam 6 dersten fazla başarısız dersi bulunanlar sınıf tekrar eder. Nakil ve geçişler nedeniyle ortaya çıkan sorumlu dersler bu sayıya dâhil edilmez.

(2) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Sorumluluk sınavları, ders yılı içerisinde yapılan yazılı ve/veya uygulamalı sınav esaslarına göre **birinci ve ikinci dönemin ilk haftası** içerisinde **iki alan öğretmeni tarafından** yapılır. Sınav tarihleri ve sınavı yapacak öğretmenler okul müdürlüğüne belirlenir. Bu sınavlar dersleri aksatmayacak şekilde **hafta içerisinde planlanır ve yapılır. Gerektiğinde cumartesi ve pazar günleri de yapılabilir.**

(3) Yılsonu beceri sınavında başarısız olan öğrencilerin bu derslere ait sorumluluk sınavları, iş dosyası dikkate alınmaksızın yazılı ve/veya uygulamalı sınav şeklinde yapılır.

(4) Bir dersin sorumluluğu, o dersin sorumluluk sınavında başarılı olunması hâlinde kalkar.

(5) Sorumluluk sınavlarına itiraz edilmesi durumunda bu Yönetmeliğin 49 uncu madde hükümleri uygulanır.

Sınıf tekrarı ve öğrenim hakkı

MADDE 59- (1) Öğrencilerden;

a) Doğrudan, yılsonu başarı puanıyla veya sorumlu olarak sınıf geçemeyenlerle devamsızlık nedeniyle başarısız sayılanlar sınıf tekrar eder. Sınıf tekrarı hazırlık sınıfı hariç, orta öğrenim süresince en fazla bir defa yapılır. Öğrenim süresi içinde ikinci defa sınıf tekrarı durumuna düşen öğrencilerin ders yılı sonunda okulla ilişkisi kesilerek Açık Öğretim Lisesine veya Mesleki Açık Öğretim Lisesine kayıtları yapılır.

b) Okuldan mezun olamayan on ikinci sınıf öğrencilerinden sınıf tekrar etme hakkı bulunanlar başarısız olunan ders sayısına bakılmaksızın sınıf tekrar edebilir. Ancak, sınıf tekrar etmek istemeyen öğrencilerden sınıf tekrarı yapmış olanlar bir, sınıf tekrarı yapmamış olanlar ise iki öğretim yılı daha başarısız oldukları derslerden sorumluluk sınavına girebilir. Bu sınavlar sonunda da başarısız olan öğrencilerin öğretim yılı sonunda okulla ilişkisi kesilerek Açık Öğretim Lisesine veya Mesleki Açık Öğretim Lisesine kayıtları yapılır.

c) Özürleri nedeniyle; okula devam edemeyen, okula devam ettikleri hâlde iki dönem puanı alamayan öğrenciler, durumlarını belgelendirmeleri kaydıyla, o yıla ait öğrenim haklarını kullanmamış sayılır. Öğrenim hakkının kullanılmamış sayılması hâli, öğrenim süresince iki eğitim ve öğretim yılıyla sınırlıdır.

Hazırlık sınıfında yeterlilik sınavı ve 9 uncu sınıfa geçiş

MADDE 60- (1) Hazırlık sınıfında sınıf geçme, birinci yabancı dil dersiyile Türkçe dersindeki başarı durumlarına göre tespit edilir. Diğer derslerdeki başarı durumu, öğrencinin ödüllendirilmesinde dikkate alınır. Hazırlık sınıfında alınan puanlar mezuniyet puanının belirlenmesinde dikkate alınmaz.

(2) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Hazırlık sınıfında sınıf geçmeye esas derslerden ders yılı sonunda başarılı olamayan öğrenciler, üçüncü fıkra hükümlerine göre yeterlilik sınavına alınır. Başarısız olanlar bir yıl daha hazırlık sınıfına devam eder. İkinci yılda da hazırlık sınıfında başarısız olan öğrencilerin okulla ilişiği kesilerek **hazırlık sınıfı bulunmayan** diğerk ortaöğretim kurumlarının 9 uncu sınıfına bu Yönetmeliğın nakil ve geçişe ilişkin hükümleri çerçevesinde kayıtları yapılır.

(3) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Hazırlık sınıfında öğrenim görmeden aynı okulun 9 uncu sınıfına doğrudan geçmek isteyen öğrencilerin velileri, yeterlilik sınavından 5 gün önce okul yönetimine yazılı olarak başvurur. Başvurusu alınan öğrenciler, birinci yabancı dil dersiyile Türkçe dersinden **ekim ayının** ilk haftası içinde yeterlilik sınavına alınır. Bu sınavlar, sorumluluk sınavlarıyla ilgili usul ve esaslara göre yapılır. Her iki dersten de en az 70 puan alan öğrenciler başarılı sayılarak 9 uncu sınıfa devam ettirilir. Başarılı olamayan öğrenciler hazırlık sınıfına devam eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Telafi Programı ve Yoğunlaştırılmış Eğitim

Telafi programı

MADDE 61- (1) Ortaöğretim kurumlarında;

- Ders yılı içinde öğretmensizlik, doğal afet, salgın hastalık, olağüstü hâl ve benzeri sebeplerle bir ya da iki dönem puanı oluşmayan dersler için, ders yılının ikinci döneminden, yeni öğretim yılının başlamasına kadar olan sürede,
- Öğrencinin iki dönem puanı alabilecek durumda olmasına rağmen öğretmenin raporlu veya izinli olması, göreve geç başlaması, dönem bitmeden ayrılması gibi nedenlerle yapılamayan dersler için ders saatleri dışında,
- Alan/dal değiştirmek isteyen mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları öğrencileriyle diğerk ortaöğretim kurumlarından mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarına geçiş yapmak isteyen öğrencilere yaz tatilinde,
- 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 35 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında meslek lisesi mezunu olmak isteyen genel lise programı mezunlarıyla ortaokul veya imam-hatip ortaokulunu bitiren kalfa ve ustalara, millî eğitim müdürlüklerince belirlenen takvime göre,
- İşletmelerde mesleki eğitim gören mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları öğrencilerinden, işletme şartlarının yetersiz olması nedeniyle programlarda öngörülen bazı uygulamaların yapılamaması durumunda eksik konuların telafisi için okulda veya başka bir işletmede

telafi programı uygulanır.

(2) Telafi programları, yapılamayan ders saatleri toplamı kadar yapılabileceği gibi yoğunlaştırılarak da yapılabilir. Ancak yoğunlaştırılmış telafi programlarının süresi toplam ders saati sayısının üçte ikisinden az olamaz.

(3) Birinci fıkranın (ç) bendinde sayılanlar için yoğunlaştırılmış telafi programı uygulanmaz.

(4) Telafi programında görev alacak öğretmenler, okul müdürünün teklifi doğrultusunda millî eğitim müdürlüklerince görevlendirilir. Gerektiğinde diğerk ortaöğretim kurumlarından da öğretmen görevlendirilebilir.

(5) Telafi programında işlenecek konular, okul müdürüyle programı uygulayacak öğretmen veya öğretmenlerce belirlenir. Ancak programda öngörülen konuların tamamlatılması esastır. Dersin haftalık ders saati sayısı dikkate alınarak öğrencilere yeterli sayıda yazılı ve performans çalışması puanı verilir. Dönem ve yılsonu puanı, bu puanlara göre belirlenir.

Birinci fıkranın (b) bendi kapsamında açılan telafi programında puanla değerlendirme yapılmaz

(6) Kontenjan bulunması durumunda, mesleki ve teknik ortaöğretim programlarından mezun olup farklı bir meslek alanından/dalından mezun olmak isteyenler de bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamında telafi eğitimine alınabilir.

(7) **Yürürlükten Kaldırıldı. (Değ: 13/09/2014-29118 RG)**

(8) Telafi programının uygulanmasına yönelik iş ve işlemler, programın açılacağı okul müdürlüğüyle bağlı bulunduğu millî eğitim müdürlüğü işbirliğinde yürütülür.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında telafi programına ilişkin diğer hususlar

MADDE 62- (1) Telafi eğitimi programı açılacak alanlar ve kontenjanlar millî eğitim müdürlüklerince belirlenir.

(2) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Telafi eğitimi programı, ilgili alana/dala ait çerçeve öğretim programları ve haftalık ders çizelgelerindeki alan ve dal derslerinden oluşur.

Öğretim programlarının uygulama planları, **millî eğitim müdürlüklerince hazırlanacak** telafi eğitimi çalışma takvimine göre ilgili alan öğretmenlerince yapılır.

(3) Telafi eğitiminde öğrenciler, işletmelerde mesleki eğitime gönderilebilir. Bunların sigorta primleri, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesine göre Bakanlıkça ödenir.

(4) Kalfa ve ustaların muaf tutulacakları alan/dal dersleri, çerçeve öğretim programı dikkate alınarak il millî eğitim müdürlüğüne belirlenir. Bu belirlemede denklik ilkesi esas alınır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında yoğunlaştırılmış eğitim

MADDE 63- (1) Her sınıfa ait teorik ve uygulamalı derslerin eğitimi, yoğunlaştırılarak da yapılabilir. Yoğunlaştırılmış eğitime ait çalışma takvimi, bir dersin eğitim süresi bir ders yılına ait toplam ders saati sayısından az olmayacak şekilde düzenlenir. Kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde yürütülen yoğunlaştırılmış eğitime ait usul ve esaslar, kurum müdürlüğüyle işletme yetkilileri arasında yapılacak protokolle belirlenir.

(2) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Sektörün özelliği, çalışma ve kapasite durumu ile okul ve iklim şartları da dikkate alınarak yılın belli zamanlarında faal olan yiyecek içecek hizmetleri, konaklama ve seyahat hizmetleri ve eğlence hizmetleri alanları, denizcilik alanının yat kaptanlığı dalıyla Bakanlıkça uygun bulunan diğer alan/**dallarda** 10 uncu

sınıfta alan ortak derslerinin eğitimini tamamlayan öğrenciler, 11 ve 12 nci sınıfın dal derslerinin eğitimini işletmelerde yoğunlaştırılmış olarak görebilirler.

Bu alan/dallarda yıl boyunca faaliyet gösteren yeterli sayıda iş yeri bulunan yerleşim birimlerindeki okullarda, öğrencilerin bir kısmı işletme kapasiteleri de dikkate alınarak yoğunlaştırılmış eğitim yapılmadan işletmelerde mesleki eğitim uygulamasına devam ettirilebilir.

(3) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Öğrencilerin okulda veya işyerinde görecekları eğitimin tarihleri belirlenirken, her iki birimdeki eğitime ortalama altışar aylık zaman ayrılır.

Bu süre, ihtiyaç duyulması hâlinde valilikçe değiştirilebilir. Ancak, genel olarak öğrencilerin bir öğretim yılında kesintisiz olarak ekim **ayının ilk haftası ile nisan ayının ikinci**

haftası arasındaki dönemde okulda; **dinlenme izinleri dışındaki diğer zaman diliminde** işletmelerde mesleki eğitim görmeleri esastır.

(4) 10 uncu ve 11 inci sınıflarda derslerin kesildiği tarihle beceri sınavı sonrasında öğrencilere ikişer haftalık dinlenme izni verilir.

(5) Bu kapsamda bulunan okulların dokuz ve 10 uncu sınıfları diğer ortaöğretim kurumlarıyla birlikte, on bir ve on ikinci sınıf öğrencileri ise yılsonu beceri sınavının bitimini izleyen iki hafta sonra eğitime başlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Okul Birincilerinin Tespiti

Okul birincilerinin tespiti

MADDE 64- (1) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Ders kesiminde, okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak mezuniyet puanı en yüksek olan öğrenci öğretmenler kurulunca okul birincisi olarak tespit edilir. Ancak, bütün derslerden başarılı olmasına rağmen stajını tamamlamayan **öğrenciler**, davranış puanı indirilmiş ve iade edilmemiş öğrenciler **ile mezun olduğu ders yılının tamamını bulunduğu okulda okumayan öğrenciler** okul birincisi olamaz.

(2) Mezuniyet puanlarının eşit olması hâlinde son sınıf yılsonu başarı puanı yüksek olan öğrenci okul birincisi seçilir.

(3) Eşitlik bozulmadığı takdirde, bir alt sınıftan başlanarak geriye doğru eşitlik bozuluncaya kadar öğrencilerin yılsonu başarı puanları incelenerek okul birincisi tespit edilir.

(4) Bu şekilde de eşitlik bozulmuyorsa son ders yılından başlanarak derslerin yılsonu puanlarına esas olan dönem puanlarının aritmetik ortalamasının ağırlıklı ortalaması alınır.

(5) Bu değerlendirme sonunda da eşitliğin bozulmaması hâlinde ilgili öğrenci ve velilerin de katılımıyla öğretmenler kurulunda kura çekilerek okul birincisi tespit edilir.

(6) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Çok programlı Anadolu liselerinde; Anadolu lisesi, Anadolu imam-hatip lisesi ve Anadolu meslek ve Anadolu teknik programları için ayrı ayrı okul birincisi tespit edilir.

(7) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Mesleki ve teknik eğitim merkezlerinde; Anadolu meslek ve Anadolu teknik programları için ayrı ayrı okul birincisi tespit edilir.

(8) Okul birincileri, okul müdürlüğünce zamanında doğrudan Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezî Başkanlığına (ÖSYM) bildirilir.

Mezuniyet puanı

MADDE 65- (1) Mezuniyet puanı; dokuz, on, on bir ve on ikinci sınıfların yılsonu başarı puanlarının aritmetik ortalamasıdır. Mezuniyet puanı hesaplanırken bölme işlemi, virgülden sonra iki basamak yürütülür.

Yurtdışından gelenlerin mezuniyet puanı

MADDE 66- (1) Öğrenimlerinin bir kısmını yurtdışında yaparak yurda dönen öğrencilerin mezuniyet puanları;

a) Ülkemizde öğrenim gördükleri yıllara ait yılsonu başarı puanlarıyla yurtdışında gördükleri derslerin yılsonu puanlarına,

b) Yurtdışında öğrenim gördükleri okullardan yılsonu başarı puanları sağlanamaması durumunda, ülkemizde öğrenim gördükleri öğretim yıllarına ait yılsonu başarı puanlarına göre belirlenir.

(2) Yılsonu başarı puanı, derslerden alınan ağırlıklı puanların toplamının bu derslerin haftalık ders saatleri toplamına bölünmesiyle bulunur.

(3) Belirlenmiş notlar;

a) 5'li sistemde, her bir nota 1.00 eklenip, çıkan sayı elliyle çarpılıp üçe bölünerek puana çevrilir. Bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür.

b) 10'lu sistemde, her bir not 10 rakamıyla çarpılarak puana çevrilir.

BEŞİNCİ KISIM

Belge, Defter, Çizelge ve Formlar

Belge, defter, çizelge ve formlar

MADDE 67- (1) Ortaöğretim kurumlarında standartları Bakanlıkça belirlenen defter, çizelge, sözleşme, form ve benzeri belgeler kullanılır ve örnekleri bu Yönetmeliğin yayımı tarihini müteakip e-Okul sistemi üzerinde veya Tebliğler Dergisi'nde yayımlanır.

Karne düzenlenmesi

MADDE 68- (1) Öğrenciler için e-Karne düzenlenir. e-Karne düzenlenmesinde aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur:

- a) e-Karne birinci dönemde yarıyıl tatilinden, ikinci dönemde ise yaz tatilinden önce düzenlenir. İstenildiğinde e-Karnenin onaylı bir örneği öğrenciye/veliye verilir.
- b) e-Karnede başarı ve devamsızlık durumu gösterilir.
- c) e-Karnede, sınıf rehber öğretmenin öğrenciyle ilgili görüşüne yer verilir.

Diploma düzenlenmesi

MADDE 69- (1) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara, e-Okul sistemindeki kayıtlar esas alınarak bitirdikleri okul türüne göre diploma verilir. Bütün derslerden başarılı olmasına rağmen **stajını** tamamlamayanlara diploma düzenlenmez.

(2) Diplomalara;

a) Ders kesiminde mezun olanlarla telafi programları sonunda mezun olanlar için derslerin sona erdiği tarih,

b) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Sorumluluk sınavlarına girenler için **sınavların bitimini takip eden ilk iş günü,**

c) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** **Stajını** ders yılı bitiminden sonra tamamlayan öğrenciler için **stajının** sona erdiği tarih diploma tarihi olarak yazılır.

(3) Diplomaların düzenlenmesinde aşağıdaki esaslara uyulur.

a) Öğretim yılı, düzenleme tarihi, diploma tarihi ve diploma numarası rakamla yazılır.

Diploma tarihiyle düzenleme tarihi farklı olabilir. Ayrıca e-Okul sisteminde her diploma için güvenlik numarası verilir.

b) Mezuniyet puanı ve varsa mezuniyet alanı/dalı belirtilir.

c) Bilgiler kısaltılmadan yazılır.

ç) Diploma numaraları, okulun açılış tarihinden başlanarak sırayla verilir.

d) Diplomalar, müdür ve ilgili müdür yardımcısı, müdür yardımcısının bulunmadığı durumlarda ise millî eğitim müdürlüğünce görevlendirilen öğretmen tarafından imzalanır.

e) Diplomalar, mezuniyet tarihini izleyen 20 gün içinde düzenlenerek soğuk damga için millî eğitim müdürlüğüne gönderilir.

f) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** **Mesleki ve teknik Anadolu lisesi sağlık alanı**

mezunlarının diplomaları, millî eğitim müdürlüğünce soğuk damga işlemleri

tamamlandıktan sonra, 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının

Tarzi İcrasına Dair Kanun hükümlerine göre tescil ettirmek üzere **il sağlık müdürlüğüne** gönderilir.

g) Diplomalar harca tabi değildir.

ğ) Diploma, öğrenciye, velisine ya da vekâlet verilen kişiye imza karşılığında verilir.

h) Diplomanın kullanılamayacak derecede yıpranması veya kaybolması durumunda yenisi düzenlenmez. Bu durumda öğrenim durum belgesi düzenlenir.

Telafi eğitimi sonrası diploma düzenlenmesi

MADDE 70- (1) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında telafi eğitimini ve stajını başarıyla tamamlayan ortaöğretim kurumu mezunlarına, ilgili alana dala ait meslek lisesi diploması, ortaöğrenimini tamamlayamayan kalfa ve ustalara ise mesleki eğitimi tamamlama belgesi düzenlenir. İşletmelerde beceri eğitimi gören öğrencilerle kalfa ve ustalar, stajını tamamlamış sayılır. Mesleki eğitimi tamamlama belgesi verilen kalfa ve ustalar, Mesleki Açık Öğretim Lisesi yoluyla ortak dersleri tamamladıkları takdirde, alanlarında diploma almaya hak kazanırlar.

İşyeri açma belgesi düzenlenmesi

MADDE 71- (Değ: 13/09/2014-29118 RG) (1) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının dört yıllık programlarının 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamındaki alanlarından mezun olanlara **bu Yönetmeliğin 69 uncu maddesindeki diplomaların düzenlenmesi ve teminine ilişkin esaslar çerçevesinde** ustalık belgesinin yetki ve sorumluluklarını taşıyan, mesleklerinde bağımsız işyeri açma belgesi verilir. **İş yeri açma yetkisi özel kanunlarla belirlenen sağlık meslek alanlarında iş yeri açma belgesi verilmez.** Bağımsız İşyeri Açma Belgesi e-Okul sistemi üzerinden öğrencinin mezun olduğu okul müdürlüğünce düzenlenir.

Geçici mezuniyet belgesi düzenlenmesi

MADDE 72- (1) Diploma almaya hak kazanmış ancak diplomaları düzenlenmemiş olanlara istemeleri hâlinde geçici mezuniyet belgesi verilir.

Öğrenim durum belgesi düzenlenmesi

MADDE 73- (1) Öğrencilerin yazılı başvuruları üzerine;

a) Kimlik bilgilerini, varsa alanını/dalını, öğrenimi süresince okuduğu bütün dersleri, haftalık ders saatlerini, aldığı puanları ve diploma bilgilerini gösteren öğrenim durum belgesi düzenlenir.

b) Diploma veya öğrenim durum belgesini kaybedenlere bir defaya mahsus olmak üzere öğrenim durum belgesi verilir. Belgesini ikinci defa talep edenlere bu belge verilmez. Ancak durumları yazıyla ilgili kurum veya kuruluşa bildirilir.

(2) Mesleki ve teknik ortaöğretim programlarından mezun olanlardan isteyenlere Avrupa Yeterlilik Çerçevesi kapsamında, öğrenim süresince kazandıkları temel yeterlilikler hakkında bilgiler içeren Europass sertifika/diploma ekiyle alınan ve başarılı modüller, mesleki eğitim gördüğü veya stajını yaptığı işletmenin adını gösterir belge düzenlenir.

Öğrenci kimlik belgesi düzenlenmesi

MADDE 74- (1) Okul müdürlüğünce öğrencilere, nüfus kayıt ve okul bilgilerini içeren, fotoğraflı öğrenci kimlik belgesi düzenlenir. Öğrenci kimlik belgeleri, gerektiğinde elektromanyetik kullanıma uygun şekilde de tasarlanabilir.

Öğrenci belgesi düzenlenmesi

MADDE 75- (1) Öğrencilere, istemeleri hâlinde okulun öğrencisi olduklarına dair öğrenci belgesi verilir.

Uygulamaya yönelik açıklamalar

MADDE 76- (1) Belge, defter, çizelge, sözleşme ve formlardan gerekenlerin çıktıları alınarak okul müdürünce onaylanır ve saklanır. Ayrıca bu kayıtlar Bakanlığın ilgili birimince e-Okul sistemi içerisinde de yedeklenir. Sonradan görülen yanlışlıklar elektronik ortamda tutanakla düzeltilir ve açıklama yapılarak okul müdürünce onaylanır.

(2) Düzenlenmiş diploma ve belgelerde yer alan bilgilerde mahkeme kararına bağlı yapılması gereken değişiklikler, mevcut bilgiler değiştirilmeden diploma ve belgenin arkasına yeni şekliyle yazılır. Buna ilişkin açıklama, düzeltme tarihi, düzeltmeyi yapanın adı, soyadı

yazılıp imzalanarak onaylanır ve millî eğitim müdürlüğüne bildirilir. e-Okul sistemine kayıtlı diplomalarla ilgili düzeltmeler sistem üzerinden okul müdürlüğüne yapılır.

(3) Yabancı uyruklu öğrencilerle ilgili belgeler düzenlenirken, yabancılar kimlik numarasına esas bilgiler veya pasaport, ikamet tezkeresi ve benzeri belgelerde yer alan bilgiler kullanılır.

(4) Kültürlerarası öğrenci değişim programları çerçevesinde öğrenim görmek üzere Türkiye'ye gelen misafir öğrencilere, Türkiye'de buldukları süre içerisinde aldıkları eğitime ilişkin belge düzenlenir.

(5) Belge, defter, çizelge, sözleşme ve formlar ilgili mevzuatına göre arşivlenir.

ALTINCI KISIM

Yönetim, Yöneticiler, Diğer Personel ve Eğitim Ortamları

BİRİNCİ BÖLÜM

Yönetim ve Yöneticiler

Yönetim

MADDE 77- (1) Okul yöneticileri; öğretmenlere, öğrencilere, velilere ve çevreye eğitim ve öğretimde liderlik yapar, verimliliğin artırılmasına, ekip ruhunun oluşturulmasına, okulun çevreyle bütünleşmesine ve kurum kültürünün geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapar, okulu hizmete hazır durumda bulundurur. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, verimlilik ve saydamlık ilkeleri doğrultusunda okulu sürekli yeniler ve geliştirir, zamanı ve tüm imkânları okulun amaçlarını gerçekleştirmek için kullanır.

(2) Okul yönetimi;

a) Araştırma ve planlama,

b) Örgütlenme,

c) Rehberlik,

ç) İzleme, denetim ve değerlendirme,

d) İletişim ve yönetim

görevlerini yerine getirir.

Müdür, görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 78- (1) Müdür, Türk millî eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak Anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge ve diğer ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda okulun amaçlarını gerçekleştirmek üzere tüm kaynakların etkili ve verimli kullanımından, ekip ruhu anlayışıyla yönetiminden ve temsilinden birinci derecede sorumlu eğitim ve öğretim lideridir. Müdür, okulu bünyesindeki kurul, komisyon ve ekiplerle işbirliği içinde yönetir.

(2) Müdür çalışmalarını valilikçe belirlenen mesai saatleri dâhilinde yapar; görevin gerektirdiği durumlarda mesai saatleri dışında da çalışmalarını sürdürür.

(3) Müdür, görevinde sevgi ve saygıya dayalı, uyumlu, güven verici, örnek tutum ve davranış içinde bulunur; mevzuatın kendisine verdiği yetkileri kullanır.

(4) Müdürün görev yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Öğretim yılı başlamadan önce personelin iş bölümünü yapar ve yazılı olarak bildirir.

Öğretmenlerin gerektiğinde görüşlerini de almak suretiyle okutacakları derslere ilişkin görevlerin dağılımını yapar.

b) Ünitelendirilmiş yıllık planların hazırlanması amacıyla öğretmenler kurulu ve zümre toplantılarının yapılmasını sağlar. Zümrelerden derslere yönelik ünitelendirilmiş yıllık planı ders yılı başlamadan önce alır, inceler, gerektiğinde değişiklik yaptırarak onaylar ve bir örneğini iade eder.

c) Okulun derslik, bilişim teknolojisi sınıfı, laboratuvar, atölye, kütüphane, araç ve gereci ile diğer tesislerini sağlık ve güvenlik şartlarına uygun bir şekilde eğitim ve öğretime hazır

- bulundurur. Bunlardan imkânlar ölçüsünde diğer okullarla çevrenin de yararlanmasını sağlar. Diğer okul ve çevre imkânlarından da yararlanması için gerekli tedbirleri alır. Öğrencilerin sürekli eğitimlerini yürütmek için millî eğitim müdürlüğü ve ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak il sınırları içindeki bütün okul ve işletmelerden yararlanması, gerekli durumlarda bina kiralanmasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütür.
- ç) Eğitim ve öğretim çalışmalarını etkili, verimli duruma getirmek ve geliştirmek, sorunlara çözüm üretmek amacıyla kurul, komisyon ve ekipleri oluşturur. Toplantılarda alınan kararları onaylar, uygulamaya koyar ve gerektiğinde üst makama bildirir.
- d) Öğretmenlerin performanslarını artırmak amacıyla her öğretim yılında en az bir defa dersini izler ve rehberlikte bulunur.
- e) Teknolojik gelişmeleri okula kazandırır. Okulun ihtiyaçlarını belirler, bütçe imkânlarına göre satın alma, bağış ve benzeri yollarla karşılanması için gerekli işlemleri yaptırır. Eğitim araç ve gereciyle donatım ihtiyaçlarını zamanında ilgili birimlere bildirir.
- f) Okulun düzen ve disipliniyle ilgili her türlü tedbiri alır.
- g) Personelin yetiştirilmesi ve geliştirilmesi için gerekli tedbirleri alır. Adaylık ve hizmetçi eğitim faaliyetleriyle ilgili iş ve işlemleri yürütür.
- ğ) Personelin performans yönetimi ve disiplin işleriyle öğrenci ödül ve disiplin işlerini yürütür.
- h) Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin yürütülmesini sağlar. Özel eğitim gerektiren öğrencilerin yetiştirilmesi ve kaynaştırma eğitimiyle ilgili gerekli tedbirleri alır.
- ı) Öğrencilere ders yılı içinde gerektiğinde 5 günü geçmemek üzere izin verebilir. Bu yetkisini yardımcılarına devredebilir.
- i) Öğrencilerin askerlik ertelemesine ilişkin iş ve işlemlerinin 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu hükümlerine göre yürütülmesini sağlar.
- j) Öğretmenlerin ve öğrencilerin nöbet görev ve yerlerini belirler, onaylar ve uygulamaya koyar.
- k) Haftalık ders programlarının düzenlenmesini sağlar, onaylar ve uygulamaya koyar.
- l) Diploma, öğrenim durum belgesi, sözleşme ve benzeri belgeleri onaylar.
- m) Eğitim ve öğretim ile yönetimde verimliliğin artırılması, kalitenin yükseltilmesi ve sürekli gelişimin sağlanması için araştırma yapılmasını, bu konularda iyileştirmeye yönelik projeler hazırlanmasını ve uygulanmasını sağlar.
- n) Görevini üstün başarıyla yürüten personelin ödüllendirilmelerini teklif eder. Görevini gereği gibi yapmayanları uyarır, gerektiğinde haklarında disiplin işlemi yapılmasını sağlar.
- o) Özürleri nedeniyle görevine gelemeyen personelin yerine görevlendirme yapılması için gerekli tedbirleri alır.
- ö) İzinli veya görevli olduğu durumlarda müdür başyardımcısının, müdür başyardımcısının bulunmadığı hâllerde ise bir müdür yardımcısının müdür vekili olarak görevlendirilmesini millî eğitim müdürlüğüne teklif eder.
- p) Eğitim ve öğretimle ilgili her türlü mevzuat değişikliklerini takip eder ve ilgililere duyurulmasını sağlar.
- r) Stratejik plan ve bütçe önerilerini gerekçeli olarak hazırlar, ilgili makama sunar, yetkisinde bulunan bütçe giderlerini gerçekleştirir, takip eder, giderlerle ilgili belgeleri zamanında düzenletir, harcamalarla ilgili azami tasarrufun sağlanmasına özen gösterir.
- s) Okulun bina, tesis, atölye, laboratuvar, salon, bahçe ve benzeri bölümleri ile araç-gerecinin diğer kurum ve kuruluşlarla birlikte kullanılması durumunda, mahalli mülki idare amirinin onayını da alarak ilgili kurumla bir protokol imzalar ve bir örneğini üst makama gönderir.

- ş) Harcama yetkilisi olarak, müdür başyardımcısını veya müdür yardımcılarında birini 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre gerçekleştirme görevlisi olarak görevlendirir.
- t) 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliğine göre memuriyet veya çalışma unvanına bağlı kalmaksızın, taşınır kayıt ve işlemlerini yürütmek üzere gerekli bilgi ve niteliklere sahip personel arasından taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi görevlendirir.
- u) Elektronik ortamda yürütülmesi gereken iş ve işlemlerle ilgili gerekli takip ve denetimi yapar.
- ü) 9/2/2012 tarihli ve 28199 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliğindeki sorumluluklarını yerine getirir.
- v) Öğrenci ve çalışanların sağlığının korunması, okulun fizikî yapısından ve çevreden kaynaklanan olumsuz sağlık şartlarının iyileştirilmesi amacıyla koruyucu tedbirlerin alınmasını sağlar.
- y) Okul binası ve eklentilerinin sabotaj, yangın, hırsızlık ve diğer tehlikelere karşı korunması için gerekli koruyucu güvenlik tedbirlerinin alınmasını sağlar.
- z) Okul ve öğrencilerin katılacağı yarışmalar ve sınavlarla ilgili komisyonları oluşturur, bu etkinliklere katılan öğrencilere danışmanlık ve rehberlik yapmak üzere öğretmen görevlendirir.
- aa) Görev tanımındaki diğer görevleri de yapar.
- bb) 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 11 ve 12 nci maddesi uyarınca acil durumlarla mücadele için gerekli tedbirleri alır.
- (5) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu müdürleri ayrıca okuldaki eğitim, öğretimle ve işleyişle ilgili olarak;
- a) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Derslik, atölye ve laboratuvarların birer üretim ortamı durumuna getirilmesini; çevredeki işletme, müze, turistik tesis ve benzeri kuruluşlarla işbirliğine gidilerek insan gücü ihtiyacıyla alana/dallara alınacak öğrenci sayılarının belirlenmesini; atölye, laboratuvar, uygulamalı ders, **stajının** buralarda yapılabilme imkânlarının araştırılmasını, mesleklerinde başarılı olanların ders, seminer ve konferans gibi etkinliklerle eğitime katkıda bulunmalarını sağlar.
- b) Mesleki Açık Öğretim Lisesi programlarına katılan öğrencilere yüz yüze eğitim verilmesi için gerekli önlemleri alır. Okulun derslik, atölye ve laboratuvarlarında açılması planlanan yaygın eğitim faaliyetleri konusunda ilgili kurumlarla işbirliği yapar.
- c) Mezunların elektronik ortamda izlenmesini, gerektiğinde mezunlar ve işyeri yetkililerine anket uygulanmasını sağlar. Okulun yıllara göre mesleki ve akademik başarısını tespit ederek sonuçlarından yararlanır.
- ç) Okulda üretime ilişkin iş ve işlemleri yürütmek üzere atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenleri arasından atanmış bir müdür yardımcısını, teknik müdür yardımcısı olarak görevlendirir.
- d) Sektörle işbirliğine önem verir. Çevredeki sektörel gelişim ve değişimi izleyerek programların, iş hayatının istek ve beklentileri doğrultusunda geliştirilmesi konusunda yapılan çalışmaların, ilgili birimlere iletilmesini sağlar.
- e) Döner sermaye iş ve işlemlerinde, 20/10/2006 tarihli ve 26325 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinde Üretimi Teşvik Primi Dağıtımı, Parça Baş Üretim, Atölye ve Tesislerin Özel Sektörle İşbirliği Yapılarak İşletilmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre eğitim ve öğretimi aksatmamak şartıyla gerektiğinde sorumluluğundaki atölye ve laboratuvarlar ile makine ve teçhizatın özel sektörle birlikte kullanılmasına imkân sağlar.
- (6) İşletmelerde mesleki eğitimle ilgili olarak;

- a) Öğrencilere, yaşına uygun asgari ücretin 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirlenen tutarı kadar ödenecek ücret, ücret artışı ve diğer imkânlar konusunda öğrenci reşitse kendisi; değilse velisiyle birlikte işletmelerle eğitim sözleşmesini imzalar.
- b) Eğitimin öğretim programına uygun olarak yürütülmesi ve okul-işletme arasında sürekli işbirliğini sağlamak amacıyla bir koordinatör müdür yardımcısıyla ilgili alandaki öğretmen, öğrenci, işletme sayısı ve işletmelerin okula uzaklıkları dikkate alınarak aynı alanın atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenleri arasından yeterli sayıda koordinatör öğretmen görevlendirir, rehberlik eder ve denetler. Yönetici ve öğretmenlere, "işletmelerde meslek eğitimi" adıyla verilecek ek ders göreviyle ilgili programı hazırlar ve millî eğitim müdürlüğüne onaylatır.
- c) İşletmelerde görevli eğitici personel/usta öğreticinin hizmetiçi eğitiminde, okulun personel ve diğer imkânlarıyla yardımcı olur.
- ç) Eğitimde amaçlanan hedeflere ulaşılması için işletme yetkilileriyle işbirliği yaparak gerekli önlemleri alır. İşletme yetkilileriyle yapılan toplantılara başkanlık eder.
- d) Okulda atölye, laboratuvar kurulmaması veya yeterli donanım bulunmaması hâlinde sektörle işbirliği çerçevesinde yapılan protokol kapsamında işletmelerin eğitim birimlerinde alan/dal derslerinin eğitim ve öğretimi için ilgili alanın atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmeni görevlendirir. Ayrıca uygulamalı derslerin eğitiminin işletmelerde yapılması hâlinde yüz yüze eğitim kapsamında ders okutmak üzere bu işletmelerde öğretmen görevlendirir.
- (7) Anadolu imam-hatip ve imam-hatip lisesi müdürleri ayrıca okuldaki eğitim, öğretimle ve işleyişle ilgili olarak, okulun çevreyle ilişki kurmasını sağlamak amacıyla, dinî konularda halkın bilgilendirilmesine yönelik meslek dersleri öğretmenlerinin sorumluluğunda sosyal etkinlikler çerçevesinde hutbe, vaaz ve benzeri programlar düzenler ve bu konularda müftülük, il veya ilçe millî eğitim müdürlükleri, yükseköğretim kurumları ve diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar. Mesleki Açık Öğretim Lisesi imam-hatip bölümü öğrencilerine yüz yüze eğitim verilmesi konusunda gerekli önlemleri alır. Ayrıca okulun mescit, kütüphane, kitaplık, laboratuvar ve benzeri eğitim ortamları ve uygulama çalışmalarında kazanılacak bilgi ve becerilerin okulun amaçlarına ve öğretim programlarındaki ilkelere uygun olarak kullanılmasını sağlar.

Müdür başyardımcısı, görev, yetki ve sorumlulukları

- MADDE 79-** (1) Müdür başyardımcısı, eğitim ve öğretim, yönetim, rehberlik ve denetim işlerinin planlı, düzenli ve amacına uygun olarak yürütülmesinden müdüre karşı sorumludur.
- (2) Müdür başyardımcısının görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:
- a) Müdürün izinli veya görevli olduğu durumlarda müdüre vekâlet eder.
- b) Okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna başkanlık eder.
- c) Müdür yardımcılarının öğrenci devam ve devamsızlıklarıyla ilgili çalışmalarını izler, devamsızlık yapan öğrencilerin velileriyle iletişim sağlar ve gerektiğinde rehber öğretmenle işbirliği yapar.
- ç) Derslerin öğretmenlere dağıtımıyla ilgili programları hazırlar ve müdürün onayına sunar.
- d) Müdür yardımcıları, öğretmen ve öğrencilerin nöbet çizelgelerini hazırlayarak müdürün onayına sunar ve nöbet görevlerini kontrol eder.
- e) Aylık, ücret ve sosyal yardımlarla ilgili iş ve işlemleri yapar veya yapılmasını sağlar.
- f) Müdürün harcama yetkilisi olduğu durumlarda, görevlendirildiğinde gerçekleştirme görevlisi görevini yürütür.
- g) Personelin göreve başlama, görevden ayrılma, izin, hastalık ve diğer devam-devamsızlık durumlarını takip eder. Bunlarla ilgili iş ve işlemleri yürütür ve müdürü bilgilendirir.

- ğ) Görevlendirildiğinde, muayene-kabul komisyonu ile sayım kuruluna başkanlık eder, bu konulardaki işlemleri mevzuatına göre yürütür.
- h) Görevlendirildiğinde, taşınır kayıt kontrol yetkilisi görevini yürütür.
- ı) Her türlü tebligat işlemini mevzuatına uygun olarak gerçekleştirir, adli ve idari yargı ile ilgili işlemleri yürütür.
- (3) Müdür tarafından verilen görevin gerektirdiği diğer görev ve sorumlulukları yerine getirir.

Müdür yardımcısı, görev yetki ve sorumlulukları

MADDE 80- (1) Müdür yardımcısı eğitim, öğretim ve yönetim işlerinin planlı, düzenli ve amacına uygun olarak yürütülmesinden müdüre ve müdür başyardımcısına karşı sorumludur.

(2) Müdür yardımcısının görev yetki ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Okulda kullanılan belge, defter, çizelge ve formlarla ilgili iş ve işlemleri yürütür ve gerekli olanları imzalar.
- b) Görevlendirildiğinde, ilgili mevzuat kapsamında oluşturulan kurul, komisyon ve ekiplere katılır, başkanlık eder ve bunlarla ilgili iş ve işlemleri yürütür.
- c) Kendisine verilen nöbet görevini yürütür, nöbetçi öğretmen ve öğrencileri izler, nöbet raporlarını inceler, varsa sorunları müdür başyardımcısına ve müdüre iletir.
- ç) Sorumluluğuna verilen öğrencilerle ilgili iş ve işlemleri müdür ve müdür başyardımcısıyla işbirliği içinde yürütür.
- d) Elektronik ortamda veri tabanı üzerinden bilgi alış verişiyle ilgili işlemleri yürütür.
- e) Mezunların izlenmesine yönelik iş ve işlemleri yürütür.

(3) Müdür tarafından verilen görevin gerektirdiği diğer görev ve sorumlulukları yerine getirir.

Teknik müdür yardımcısı, görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 81- (1) Döner sermayeli okullarda, atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenleri arasından atanan bir müdür yardımcısı, mevzuatına göre teknik müdür yardımcısı olarak görevlendirilir. Teknik müdür yardımcısı, müdür ile birlikte döner sermaye işletmesi çalışmalarının tümünden sorumludur.

(2) Teknik müdür yardımcısı:

- a) Döner sermaye çalışmalarının piyasa şartlarına göre yürütülebilmesi, iş takibi, malzeme alımı, iş teslimi, sipariş alınması gibi konularda piyasayı günü gününe izler.
- b) Döner sermaye işletmesi bütçesinden yapılacak harcamalara ilişkin ödeme emri belgesini düzenlemek görevini yürütür.
- c) Döner sermaye işletmesinin nakit, stok ve duran varlık işlemleri ile diğer işlemlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun, zamanında ve düzenli olarak yürütülmesini sağlar.
- ç) Ücretleri döner sermaye işletmesince karşılanan personelin her türlü iş ve işlemlerini izler ve müdüre bilgi verir.
- d) Alan/bölüm şeflerince düzenlenen puantajları inceler, imzalar ve onaya sunar.
- e) Döner sermayeden veya gerektiğinde genel bütçe ödeneklerinden yapılan satın alma işlerinde ihale komisyonuna başkanlık eder.
- f) Döner sermaye işletmesinin verimli çalışmasını sağlamak amacıyla yönetime önerilerde bulunur.
- g) Ambarın kontrol ve denetimini yapar.
- ğ) Döner sermaye çalışmalarında teknik şartnameye uygun üretim yapılmasını sağlar.

h) Döner sermaye makine, araç-gerecinin bakım ve onarımının yapılmasını, sürekli kullanıma hazır durumda bulundurulmasını sağlar, varsa sorunların giderilmesi için önlem alır.

ı) Okulun bakım, onarım ve donatım ihtiyaçlarını belirleyerek müdürü bilgilendirir.

i) Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinde Üretimi Teşvik Primi Dağıtımı, Parça Baş Üretim, Atölye ve Tesislerin Özel Sektörle İşbirliği Yapılarak İşletilmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre gerekli iş ve işlemleri yürütür.

j) Taşınır Mal Yönetmeliğiyle kendisine verilen görevleri yapar.

(3) Müdür tarafından verilen görevin gerektirdiği diğer görev ve sorumlulukları yerine getirir.

Koordinatör müdür yardımcısının görev ve sorumlulukları

MADDE 82- (1) İşletmelerdeki mesleki eğitimde işyerlerinin belirlenmesi, eğitimin planlanması, koordinasyonu, uygulanması ve izlenmesi ile okulun araştırma-geliştirme çalışmalarını yürütmek amacıyla atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenleri arasından atanan bir müdür yardımcısı, okul müdürlüğünce koordinatör müdür yardımcısı olarak görevlendirilir.

(2) Koordinatör müdür yardımcısı:

a) İşletmelerde mesleki eğitim uygulamasının planlı bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla alınacak önlemleri belirler ve müdüre bildirir.

b) İşletmelerdeki usta öğretici ve eğitici personelin hizmetiçi eğitim almasını sağlamak amacıyla, işletme yönetiminin görüşünü de alarak gerekli planlamayı yapar, hizmetiçi eğitim programını hazırlar ve müdüre sunar.

c) Mesleki eğitim yaptırılacak işletmelerin, eğitimi yapılacak meslek alanı/dalı ve öğretim programına uygunluğunu belirlemek amacıyla kurulan komisyon çalışmalarına katılır.

ç) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) İşletmelerde mesleki eğitim gören veya staj çalışması yapan öğrencilerin sigortalılıkla ilgili iş ve işlemlerini yürütür**

ç) **Yürürlükten Kaldırıldı. (Değ: 13/09/2014-29118 RG)**

d) İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilerin devamsızlıkla ilgili iş ve işlemlerini yapar.

e) Koordinatör öğretmenlerin görevlerini yerine getirmesi, ilgili formların gününde okul yönetimine verilmesi konusunu takip eder, değerlendirir, varsa aksaklıklar konusunda müdürü bilgilendirir.

f) Öğretmenlere koordinatörlük görevinin dağıtılmasında ilgili alan zümreleriyle işbirliği yapar.

g) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Koordinatör öğretmenlerce mezunlara ve iş yeri yetkililerine uygulanan anketlerin değerlendirilmesi ve elektronik ortama aktarılmasını sağlar.**

(3) Müdür tarafından verilen görevin gerektirdiği diğer görev ve sorumlulukları yerine getirir.

Pansiyondan sorumlu müdür yardımcısı ve görevleri

MADDE 83- (1) Pansiyonlu okullarda, müdür yardımcılarında biri yatılılık, bursluluk ve sosyal yardımlarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek üzere görevlendirilir. Bunların görevleri, 15/8/1983 tarihli ve 83/6950 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Pansiyonları Yönetmeliği ile 26/5/2008 tarihli ve 2008/13763 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Parasız Yatılılık, Burs ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde okul müdürü tarafından belirlenir.

Şefliklerin oluşturulması ve şeflerin görevlendirilmesi

MADDE 84- (1) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında, uygulanan mesleki eğitim programlarının tür ve özelliklerine göre alan/bölüm, atölye, laboratuvar şeflikleri oluşturulur. (2) Öğretime açılan her alan/bölüm için bir alan/bölüm şefliği, standart atölye ve laboratuvar donanımı sağlanmış her atölye ve laboratuvar için bir atölye ve laboratuvar şefliği oluşturulur. Ancak, aynı atölye ve laboratuvar ortamının aynı yönetim altındaki farklı okul türleri veya alanların eğitiminde kullanılması durumunda, bu atölye veya laboratuvar için ikinci bir şeflik oluşturulmaz. (3) Çocuk gelişimi ve eğitimi alanının atölye ve laboratuvarı, uygulama sınıflarıdır. 36-48 ve 49-66 ay arası çocuklar için ayrı uygulama sınıfları oluşturulur ve atölye şefi görevlendirilir. (4) Şeflerin görevlendirilmesiyle ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenerek duyurulur.

Alan/bölüm, atölye ve laboratuvar şeflerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 85- (1) Şeflerin ortak görev ve sorumlulukları şunlardır.

- a) Alanın bina, esya, makine-teçhizat ve diğer taşınırların bakım, onarım, koruma, saklama ve kullanıma hazır bulundurulmasını sağlar.
- b) Müdür tarafından görevlendirilmeleri halinde taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi unvanıyla Taşınır Mal Yönetmeliğine uygun olarak defter, belge ve cetvelleri tutar. Yıllonda ve gerekli görülen zamanlarda taşınırları sayım ve kontrole hazır bulundurur. Sayım ve döner sermayeyle ilgili iş ve işlemleri mevzuatına göre yürütür.
- c) Tüketim malzemelerine yönelik sarfların e-Taşınır sistemine işlenmesini sağlar.
- ç) Kullanılan makine, araç-gereç ve teçhizatın okul imkânlarıyla onarımını sağlar. Onarımı mümkün olmayan veya ekonomik ömrünü tamamlamış olanların kayıttan düşümü için Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine göre öneride bulunur.
- d) Öğrencilerin kullanacakları her türlü araç-gereci imza karşılığında ilgisine teslim eder. Bunlardan iadesi gerekenleri belirlenen süre içerisinde teslim etmeyenlerle araç-gerece zarar verenleri okul müdürlüğüne bildirir.
- e) Öğrencilerin atölye ve laboratuvarlarda yapacakları uygulamalarla ilgili araç-gereç ve malzemelerin önceden hazırlanması için ilgililerle işbirliği yapar, kayıtlarını tutar.
- f) İş kazası, meslek hastalıkları, yangın ve diğer tehlikelere karşı iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması konusunda özel eğitimi gerektiren öğrencileri de dikkate alarak gerekli önlemlerin alınmasını sağlar.
- g) Çalışma ortamını temiz tutma alışkanlığının öğrencilerde davranış hâline getirilmesi için çaba gösterir.
- ğ) Alan/bölüm, atölye ve laboratuvar ile ilgili kayıtları tutar.
- h) Temel işlemlerin uygulamalı olarak yapılmasını sağlar. Bu işlemlerin doğru olarak kavranıp kavranmadığının anlaşılması yönünde öğrencilere rehberlik eder.
- ı) Temrin uygulamalarında eğitim ve öğretimi geliştirecek ders araç-gerecinin yapılmasını ve mevcutların onarımını sağlar.
- i) İş sağlığı ve güvenliği bakımından sorumluluğundaki alan/bölüm, atölye, laboratuvarında bulunan her makine için özelliklerinin, periyodik bakım ve yedek parça durumuyla varsa yapılan tadilat ve değişen parçalarının düzenli olarak işlendiği makine kartıyla kullanma kılavuzu hazırlar. Atölye ve laboratuvarlardaki çalışma şartlarını belirten tehlike ve uyarı işaretleriyle makine ve araç-gerecin özelliklerine göre kullanma talimatlarının uygun yerlere asılmasını sağlar.
- j) İş kazası veya kişi alan/bölüm, atölye, laboratuvar ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayların meydana gelmesi durumunda, usulüne uygun olarak rapor hazırlayıp yazılı olarak müdüre bildirir.
- k) Mezunları izleme ve işe yerleştirme çalışmalarını ilgili alan öğretmenleriyle birlikte yürütür.

l) Aynı yönetim altında farklı program türü bulunan okullarla sürekli eğitim ve öğretim yapılan atölye ve laboratuvarlardaki araç-gerecin sorumluluğunu varsa alanın teknisyeniyle birlikte yürütür.

m) Sorumluluğundaki alan/bölüm, atölye ve laboratuvarın diğer kurum ve kuruluşlarla birlikte kullanılması durumunda, protokol hükümleri doğrultusunda yararlanılmasını sağlar.

n) Görev alanlarına göre okul müdürlüğü tarafından belirlenen çalışma esaslarındaki görev ve sorumlulukları yerine getirir.

(2) Alan/bölüm şefi;

a) Her öğretim yılı başında alan/bölüm, atölye ve laboratuvarında görevli personel arasında işbölümü yapar ve onay için okul müdürlüğüne sunar. Alanıyla/bölümüyle ilgili çalışmalarda diğer alanlarla/bölemlerle işbirliği yapar.

b) Okula ait bina, atölye, laboratuvar ve dersliklerin, alanın öğretim programına uygun olarak ders araç gereç ve donatım ihtiyacını belirler ve temini için teklifte bulunur.

c) Döner sermaye işletmesi mal ve hizmet üretim çalışmalarını ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda planlar ve yürütür. Döner sermaye çalışmaları kapsamında şartname, resim ve standartlarına uygun üretim yapılmasını sağlar, kalite kontrol komisyonunun incelemesine sunar.

ç) Alan/bölüm zümre öğretmenleri kuruluna başkanlık eder. Atölye ve laboratuvar şefleri, alan öğretmenleri, uzman, usta öğretici ve teknisyenler ile zümre toplantıları yapar. Alınan kararları müdürün onayına sunar.

d) Alanındaki bilimsel ve teknolojik gelişmelerle ilgili her türlü materyalin birime alınması için ilgililerle işbirliği yapar. Alan/bölüm kitaplığının ilgililerce kullanımını sağlar.

e) Resmî, özel, gönüllü, kişi, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar, mezunların işyerlerindeki başarılarını izler, gerektiğinde programların geliştirilmesi için önerilerde bulunur.

f) Sektörle bilgi ve teknoloji alışverişinde bulunur. Alanın öğretmen, uzman, usta öğretici, teknisyen ve öğrencilerinin mesleki fuar, sergi ve seminerlere katılmalarını teşvik eder.

g) Çocuk gelişimi ve eğitimi alan şefi, ayrıca 8/6/2004 tarihli ve 25486 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Okulöncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği ile kendisine verilen görevleri yapar.

(3) Atölye, laboratuvar şefi;

a) Uygulamalı eğitimin incelemeye ve araştırmaya dayalı olarak her türlü ders araç-gereçten yararlanılarak yapılmasını, bunların biriminde bulundurulmasını ve zenginleştirilmesini sağlar.

b) Uygulamalı eğitim kapsamında öğrencilere yaptırılan temrin, üretim ve hizmetlerin programlarda öngörülen bilgi, beceri, tutum ve davranışları kazandıracak nitelikte olmasını, çalışmaların belirlenen amaçlar doğrultusunda yürütülmesini sağlar.

c) Aynı yönetim altında farklı program türü bulunan okullarla sürekli eğitim ve öğretim yapılan okulların birimlerindeki araç-gerecin sorumluluğu, birimin şefiyle birlikte o birimde görevli bir teknisyene verilir.

(4) Sorumluluğundaki alan/bölüm, atölye ve laboratuvarın diğer kurum ve kuruluşlarla birlikte kullanılması durumunda, protokol hükümleri doğrultusunda yararlanılmasını sağlar.

(5) Müdür tarafından verilen görevin gerektirdiği diğer görev ve sorumlulukları yerine getirir.

İKİNCİ BÖLÜM

Öğretmenler

Öğretmenlerin görevleri ve sorumlulukları

MADDE 86- (1) Öğretmenler görevlerini Türk millî eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yapmakla yükümlüdür.

- (2) Öğretmen çağın bilgi ve teknolojik gelişmelerine bağlı olarak, toplumun ihtiyaçları doğrultusunda bireyin yetiştirilmesi, geliştirilmesi, değerlerine bağlı nitelikli bir insan olarak topluma kazandırılmasına yönelik çalışmalar yaparak toplumsal kalkınmada belirleyici ve öncü bir rol üstlenir.
- (3) Sınıf düzeninden ve yönetiminden sorumlu olan öğretmen, eğitim ve öğretimin gerektirdiği fiziksel ve psikolojik ortamı hazırlar. İzleyeceği programı, yöntem ve teknikleri öğrenciye açıklar. Öğrencilerin araştırarak, yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlayacak eğitim ve öğretim teknikleri ile teknolojik kaynakları kullanır.
- (4) Okulun her türlü eğitim ve öğretim çalışmalarında görev alan öğretmenlerin görev ve sorumlulukları şunlardır:
- a) Eğitim ve öğretim standartlarının geliştirilmesi, okul ve çevre ilişkisinin kurulması ve gelişmesine katkı sağlar, işleyişte yönetime yardımcı olur. Tutum ve davranışlarıyla öğrencilere örnek olur.
- b) Öğrencilerin inceleyerek, araştırarak, yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlar. Bağımsız ve yaratıcı düşüncelerine, edinilen bilgilerden sonuçlar çıkarmalarına, tartışmalarda görüşlerini özgürce belirtmelerine ve hoşgörülü olmalarına yönelik gerekli ortamı hazırlar. Öğrencilerin eğitim ve öğretim çalışmalarında her türlü imkândan yararlanmasını sağlar.
- c) Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin yetiştirilmesine ilişkin görevleri yürütür.
- ç) Öğrencilerin kişisel ve grupla çalışma alışkanlığı kazanmalarına önem verir.
- d) Sorumluluğuna verilen öğrenci kulüpleri ve toplum hizmeti çalışmalarıyla ilgili görevleri yapar.
- e) Sorumluluğuna verilen sınıf rehber öğretmenliği görevini yürütür.
- f) Sınav, proje ve performans çalışması ve bu kapsamdaki diğer iş ve işlemleri yürütür.
- g) Ünitelendirilmiş yıllık plan ve ders planlarını yapar, kendilerine verilen dersleri okuturlar. Derslerle ilgili öğrencilerin de aktif olarak yer aldığı araştırma, uygulama ve deneylerin yapılmasını sağlar.
- ğ) Rehberlik ve sorumluluğu kendisine verilen aday öğretmenlerin yetiştirilmesine yardımcı olmaya yönelik iş ve işlemleri yürütür.
- h) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Ders başlangıcında öğrenci yoklamasını yapar; konu, etkinlik, deney, **performans çalışması**, uygulama, yazılı yoklama ile diğer çalışmaları ders defterine yazarak ilgili yerleri imzalar.
- ı) İnceleme ve araştırma gezileri için gezi planı hazırlar. Öğrencilerin geziyle ilgili görüş ve izlenimlerini tartışıp değerlendirmelerini sağlayarak sonucu bir raporla okul müdürüne sunar.
- i) Görevlendirildikleri kurul, komisyon, ekip, öğrenci kulübü, sınıf rehberlik, toplum hizmeti çalışmalarına, millî bayram ve mahallî günlere, tören ve toplantılara, kurs ve seminerlere katılır. Çalışma takviminde belirtilen tarihlerde okulda hazır bulunur ve verilen görevleri yapar.
- j) Öğretmenler Kurulu, zümre öğretmenler kurulu ve diğer kurul toplantılarına katılır ve kendilerine verilen görevleri yerine getirir.
- k) Alanıyla ilgili bilimsel ve teknolojik yenilikleri izleyerek bunları eğitim ve öğretime yansıtır.
- l) İhtiyaç duyulan ders araç, gereç ve materyallerinin temini için okul yönetimiyle işbirliği yapar. Sorumluluğuna verilen ders araç, gereç ve materyallerinin amacı doğrultusunda güvenli bir şekilde kullanılmasını ve korunmasını sağlar.
- m) Elektronik ortamda yürütülen işlemlerden kendisi ve görev alanıyla ilgili kayıtları takip eder, yeni bilgi girişi ve güncelleme işlemlerini yapar. Onay gerektiren belgeleri müdüre sunar.
- n) Öğrencinin davranış ve başarı durumları konusunda velilerle işbirliği yapar.

- o) İzinli sayıldıkları sürede bulunacakları adres ve iletişim bilgilerini okul yönetimine bildirirler.
- ö) Okul yönetiminde belirlenip kendisine verilen nöbet görevini yerine getirir.
- p) Müdür tarafından verilen görevin gerektirdiği diğer görev ve sorumlulukları yerine getirir.
- (5) Mesleki ve teknik eğitim alan öğretmenleri ayrıca,
- a) Öğretim programlarına uygun olarak döner sermayeyle ilgili işleri planlar ve yaptırır.
- b) Öğrencilerin eğitim ve öğretim, üretim etkinliklerini izler, mesleki konularda çevreyle ilişki kurmalarına rehberlik eder.
- c) Uygulamalı eğitim için gerekli görülen araç-gerecin zamanında sağlanması için ilgililerle işbirliği yapar, araç-gereci kontrol eder ve teslim alır. Kendilerine verilen araç-gereç ve makinelerin korunmasını, bakım ve onarımını, kılavuzuna uygun ve güvenli bir şekilde kullanılmasını, her zaman hazır durumda bulundurulmasını sağlar, öğrencilere rehberlik yapar.
- ç) Öğrencilerce yapılan deney, temrin, döner sermayeden yapılan iş ve uygulamalarda kullanılan araç-gerecin bir listesini ilgililere verir.
- d) Uygulamalı öğretimde temrin, üretim ve hizmetlerin düzenli olarak sürdürülebilmesi için alan/bölüm/atölye/laboratuvar şefleriyle birlikte plan hazırlar. Öğrencilere alanıyla ilgili konularda proje danışmanlığı ve rehberlik yapar.
- e) Döner sermayeden yapılan üretim çalışmalarına katılır. Yapılan iş ve hizmetlerin istenen nitelikte ve sürede sonuçlandırılmasını sağlar.
- f) Koordinatör olarak görevlendirilenler, öğrencilerin işletmedeki eğitim ve öğretim, başarı, devamsızlık, disiplin ve benzeri durumlarını titizlikle takip eder, program doğrultusunda haftalık/aylık düzenlenecek formları/raporları yönetime teslim eder.
- g) Okul öncesi eğitimi öğretmenleri, uygulama sınıflarında tam gün eğitim yapar. Çocuk gelişimi ve eğitimi alanı öğretmenleri ve şefleriyle koordineli çalışır.
- ğ) Mezunların izlenmesi ve işe yerleştirme çalışmalarında alan/bölüm, atölye ve laboratuvar şefleriyle işbirliği yapar.
- h) Mesleki ve teknik eğitim fuarına hazırlık çalışmalarına katılır ve çalışmaları yürütür.
- ı) Tam gün tam yıl eğitim kapsamındaki okullarda çalışma saatleri dışında, hafta sonu, yarıyıl ve yaz tatillerinde verilen görevleri de yaparlar.

İ) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Mesleki eğitim için işletmeye gönderilecek öğrencilere, işletmenin şartları, çalışma koşulları ve işletmede iletişim kurulacak yetkililerle ilgili konularda rehberlik yapar.

(6) Anadolu imam-hatip ve imam-hatip lisesi meslek dersleri öğretmenleri gerek ders saatleri içerisinde, gerekse ders saatleri dışında olmak üzere öğrencilerin mesleki becerilerinin geliştirilmesi için çevreyle ilişki kurmalarına rehberlik ederek mesleki uygulamalarının verimli olması yönünde çalışmalar yapar, dinî konularda halkın bilgilendirilmesine yönelik faaliyetlere katılır.

(7) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları ile imam-hatip liselerinde, okulların özelliğine bağlı olarak okul müdürünce verilen diğer görev ve sorumlulukları da yerine getirirler.

Öğretmenlerin mesleki çalışmaları

MADDE 87- (1) Ortaöğretim kurumlarında görevli yönetici ve öğretmenler, derslerin kesimi tarihinden temmuz ayının ilk iş gününe, eylül ayının ilk iş gününden derslerin başlangıç tarihine kadar geçen sürelerde kadrolarının bulunduğu/görevlendirildikleri okulda mesleki çalışma yaparlar. Mesleki çalışma programı okul müdürlüğünce hazırlanır ve çalışma öncesinde yönetici ve öğretmenlere duyurulur.

(2) Bu çalışmalarda;

- a) Yönetici ve öğretmenlerin; genel kültür, özel alan ve pedagojik formasyon konularında, bilgilerini arttırıcı faaliyetler yapılır.
- b) Yeni beceriler kazandırmaya, eğitim ve öğretimde karşılaşılan problemlere çözüm yolları bulmaya, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçlarına göre plan ve programlar hazırlamaya yönelik faaliyetler yapılır.
- c) Öğretim programları, mevzuat ve uygulamalarla ilgili inceleme ve değerlendirme yapılır.
- ç) Öğretmenler Kurulu, zümre öğretmenler kurulu toplantılarıyla bunlarla ilgili iş ve işlemler yapılır.
- d) Eğitim ve öğretim yılı değerlendirmesiyle yeni öğretim yılında uygulanacak yıllık çalışma programı, iş takvimi ve iş bölümüyle ilgili hazırlıklar yapılır.
- (3) Mesleki çalışmalardan azami verim elde edilebilmesi için okulun ve çevrenin ihtiyaçlarına göre, eğitim ve öğretimle ilgili diğer konularda da mesleki çalışma yapılabilir. Bu çalışmalar okul ortamının dışında ilgili eğitim ortamları veya işletmelerde de yapılabilir.
- (4) Mesleki çalışmalarda ödenecek ücretle ilgili hususlarda 1/12/2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar doğrultusunda işlem yapılır.

Koordinatör öğretmen görevlendirilmesi

- MADDE 88- (1) (Değ: 13/09/2014-29118 RG)** İşletmelerdeki mesleki eğitimle staj çalışmalarının planlı olarak yürütülmesi, programa uygunluğunun izlenmesi, ortaya çıkabilecek sorunların belirlenmesi, öğrencilerin başarı, devamsızlık ve disiplin durumlarının izlenmesi ve rehberlikte bulunulması amacıyla okulda alanı atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenliği olan yönetici ve öğretmenler arasından koordinatör öğretmen görevlendirilir. Diğer alanlardan olan yönetici ve öğretmenlere bu kapsamda görev verilmez. Koordinatör olarak görevlendirilen öğretmenlerin isimleri ilgili işletmeye bildirilir.
- (2) Koordinatör öğretmen görevlendirilmesinde aşağıdaki esaslar dikkate alınır:
- a) Okuldaki teorik ve uygulamalı meslek dersleri, ders bütünlüğü dikkate alınarak öğretmenlere dengeli olarak dağıtıldıktan sonra işletmelerde meslek eğitimi adı altında ek ders görevi verilir.
- b) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** İşletmelerde mesleki eğitim ek ders görevi verilmesinde işletmelerin okula uzaklığı, ulaşım durumu, işletme sayısı, işletmeler arası uzaklık ve işletmedeki öğrenci sayısı ile bunlarla ilgili iş ve işlemlerde harcanılacak zaman gibi ölçütler esas alınır. Hangi güzergâhtaki, kaç işletme ve öğrenci için kaç saat ek ders görevi verilebileceği, koordinatör müdür yardımcısının başkanlığında alan zümre başkanlarıyla birer alan öğretmeninden oluşan komisyonca planlanır. Okul yönetiminde, bu planlama da göz önünde bulundurularak ilgili alan öğretmenlerine görev dağılımı yapılır. Bu kapsamda bir öğretmene aynı gün için 8 saatten fazla ek ders görevi verilmez. **Yarıyıl ve yaz tatilinde staj yapan öğrenciler ile varsa mesleki eğitim gören öğrenciler için işletme ve öğrenci sayısı dikkate alınarak yeniden değerlendirme yapılır ve belirlenecek program çerçevesinde öğretmen görevlendirilir.**
- c) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** İşletmelerde meslek eğitimi adı altında verilecek ek ders saati sayısı; **Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar gereği ilgili alanın alan/bölüm, atölye ve laboratuvar şeflerinin ek ders görevinden sayılan planlama, bakım ve onarım ek ders saatleri** toplamı ile işletmeye öğrenci gönderilen sınıftaki/sınıflardaki işletmelerde eğitimi yapılan uygulamalı meslek dersleri toplam ders yükünü geçemez.
- ç) İşletmelerde meslek eğitimi ek ders görevine esas olacak haftalık ders yükünün belirlenmesinde, işletmelere öğrenci gönderilen alandaki/dallardaki sınıfların işletmelerde eğitimi yapılan uygulamalı meslek derslerinin haftalık ders saati sayısının bu sınıflardaki grup

sayısıyla çarpımı sonucu bulunacak sayı, ders yükü olarak kabul edilir. Grup sayısının belirlenmesinde, Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumların Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanır.

d) Yürürlükten Kaldırıldı. (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

e) Bir alanda koordinatör öğretmen olarak görevlendirilecek yeterli sayıda atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenin bulunmaması durumunda bu alana yakın alan öğretmenlerine öncelik vermek üzere diğer alan öğretmenlerine koordinatörlük görevi verilir.

f) Koordinatör öğretmenin görevlendirilmesi, öğrencinin işletmede bulunduğu günlerde yapılır. Aynı işletmede aynı alanda mesleki eğitim gören 15 öğrenciye kadar bir koordinatör öğretmen görevlendirilir. Bu kapsamda aynı öğrenci gurubu için haftada bir defa ve yalnız bir öğretmene koordinatörlük görevi verilir.

g) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** İl sınırları dışındaki işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilere koordinatörlük görevi, mahallinde alanla ilgili eğitim yapan okuldaki öğretmenlerle karşılanır. Bunun mümkün olmaması hâlinde, öğrencilerin kayıtlı olduğu okulca görevlendirilecek öğretmenlerle bu görev yerine getirilir.

Ancak staj çalışmalarının izlenmesi için il sınırları dışında öğretmen görevlendirilmez.

ğ) Okul yönetimi, koordinatör öğretmenlerin görevlerini verimli şekilde yerine getirmeleri hususunda denetim ve rehberlik yapar.

(3) Aynı alanda birden fazla okulun öğrencisinin mesleki eğitim gördüğü işletmelerde, okullar arasında işbirliği yapılarak koordinatörlük görevi bir okul müdürlüğüne yerine getirilebilir.

(4) Okulda atölye ve laboratuvar kurulmaması veya yeterli donatım bulunmaması hâlinde sektörle işbirliği çerçevesinde yapılan protokol kapsamında işletmelerin eğitim birimlerinde alan/dal derslerinin eğitim ve öğretimi için görevlendirilen öğretmenlerin bu görevleri koordinatörlük kapsamında değerlendirilmez.

(5) Koordinatörlük görevi, Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararın 8 inci maddesi kapsamında yapılan faaliyetler için verilmez.

İşletmelerde mesleki eğitim gören mesleki açık öğretim lisesi öğrencileri ile örgün mesleki eğitim gören öğrencilerin koordinatörlük görevi birlikte planlanabilir.

Koordinatör öğretmenlerin görev ve sorumlulukları

MADDE 89- (1) Koordinatör öğretmenler:

a) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** İşletmelerde mesleki eğitim uygulaması ile staj çalışmalarının planlı olarak yürütülmesini sağlamak amacıyla alınacak önlemleri belirler ve okul müdürlüğüne bildirir.

b) İşletmelerde, öğretim programlarının uygulanmasında ortaya çıkan sorunlarla programlara yansıtılmasında yarar gördüğü hususları belirleyerek hazırlayacağı raporu, program geliştirme çalışmalarında değerlendirilmek üzere okul müdürlüğüne verir.

c) Mesleki eğitim konusunda, işletme yetkilileriyle usta öğretici/eğitici personele rehberlikte bulunur.

ç) İşletmelerde beceri eğitimi gören öğrencilerin yapmış oldukları işlerle ilgili iş dosyasını kontrol eder.

d) Öğrencilerin başarı, devamsızlık ve disiplin durumunu izleyerek işletme kayıtlarındaki bilgilerin takip eden iki iş günü içerisinde okul müdürlüğüne iletilmesini sağlar.

- e) İşletme yetkilileriyle işbirliği yaparak işyerine uyum sağlayamayan öğrencileri belirler, özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için işletme ve okul arasında yapılan işbirliği gereği uygulamaya yönelik iş ve işlemleri takip eder, alınacak önlemleri okul müdürlüğüne bildirir.
- f) Okul ile işletme arasında imzalanan sözleşmenin uygulanmasında ortaya çıkan sorunları belirleyerek okul müdürlüğüne bildirir.
- g) İşletme yetkilisince döneme ait puan çizelgelerinin doldurularak dönem sona ermeden 5 gün önce okul müdürlüğüne teslim edilmesini sağlar.
- ğ) Mezunları izleme ve işe yerleştirme çalışmaları kapsamında gerektiğinde mezunlar ve işyeri yetkililerine anket uygular.
- h) İşletmelerde mesleki eğitim konusunda müdürün vereceği diğer görevleri yerine getirir.

Rehber öğretmenler

MADDE 90- (1) Okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini yürütmek üzere Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliğine göre rehber öğretmen görevlendirilir.

(2) Rehber öğretmenler, diğer öğretmenlerle birlikte ders kesimi tarihinden temmuz ayının ilk iş gününe, eylül ayının ilk iş gününden ders yılının başlama tarihine kadar geçen sürelerde de mesleki çalışmalarını sürdürürler. Ancak yükseköğretime yönlendirme ve tercihle ilgili iş ve işlemler için ihtiyaç duyulması halinde tatil dönemlerinde de görevlendirilebilir.

(3) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Rehber öğretmenler, öğrencilerle birlikte yapacakları grup çalışmalarını herhangi bir nedenle ders öğretmenlerinin bulunmadığı ders saatlerini de değerlendirerek yaparlar.

Öğretmenlere nöbet görevi verilmesinin esasları

MADDE 91- (1) Öğretmenler, nöbet görevini nöbet çizelgesine göre yerine getirirler.

(2) Nöbetlerde aşağıdaki esaslara uyulur:

- a) Öğretmenlere, dersinin en az bulunduğu gün veya günlerde nöbet görevi verilir.
- b) Birden fazla okulda ders görevi bulunan öğretmenlere kadrosunun bulunduğu okulda, kadrosunun bulunduğu okulda dersi yoksa en çok ders okuttuğu okulda nöbet görevi verilir.
- c) Nöbet görevi, ilk dersten 15 dakika önce başlar, son ders bitiminden 15 dakika sonra biter. İkili öğretimin yapıldığı okullarda öğretmenler, tek devrede nöbet tutarlar.
- ç) Bayan öğretmenlere, doğumuna üç ay kala ve doğumdan sonra bir yıl nöbet görevi verilmez.
- d) İstekleri hâlinde hizmet yılı 20 yıldan fazla olan bayan öğretmenlerle 25 yıldan fazla olan erkek öğretmenler, nöbet görevinden muaf tutulabilirler. Ancak bu kapsamdaki öğretmen sayısının fazla olması nedeniyle nöbet görevinin aksaması durumunda bu öğretmenlere de nöbet görevi verilir.
- e) Nöbetlerde uyulması gereken esaslar öğretmenler kurulunda görüşülür ve okul yönetimince öğretmenlere yazılı olarak duyurulur.
- f) Nöbet görevine özürsüz olarak gelmeyen öğretmen hakkında derse özürsüz olarak gelmeyen öğretmen gibi işlem yapılır.

Belletici öğretmen görevlendirilmesi

MADDE 92- (1) Yatılı ve pansiyonlu okullarda, öğrencilerin yeme, yatma, dinlenme, eğitim ve öğretim, etüt çalışmalarıyla benzeri hizmetlerin yürütülmesi için ilgili mevzuatı doğrultusunda belletici öğretmen görevlendirilir.

(2) Belletici öğretmenler; okulda görevli öğretmenler arasından, okulda yeterli sayıda öğretmen bulunmaması ve ihtiyacın karşılanamadığı durumlarda sırayla aynı yerleşim

yerindeki ilçedeki ildeki diğer eğitim kurumlarında görevli öğretmenlerden istekli olanlar arasından, okul müdürünün teklifi ve millî eğitim müdürünün onayıyla görevlendirilir. Her iki durumda da ihtiyacın karşılanamaması halinde sırayla yerleşim yerindeki ilçedeki ildeki diğer eğitim kurumlarında görevli öğretmenler arasından resen görevlendirme yapılır.

(3) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) İstemeleri hâlinde, asker öğretmen ve rehber öğretmenler belletici öğretmen olarak görev alabilirler.

Uzman ve usta öğreticilerin görevlendirilmesi, görev ve sorumlulukları

MADDE 93- (1) Okullarda, öğretmen ihtiyacının karşılanamadığı alanlarda uzman, usta öğretici veya dördüncü ve daha üst seviyede Mesleki Yeterlilik Kurumu mesleki yeterlilik belgesine sahip kişiler görevlendirilir.

(2) Usta öğreticilerle meslek alanında/dalında öğretmen olarak atanabilme yeterliliğine sahip olanlar arasından seçilecek uzmanlar Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararda belirtilen çalışma süresi kadar görevlendirilir. Uzman olarak görevlendirilenler bağımsız, usta öğreticiler ise öğretmen gözetiminde ders okuturlar. Görevlerini öğretmenlik sorumluluğu içinde müdürün belirleyeceği esaslara uygun olarak yürütürler.

(3) Gönüllü usta öğreticiler, gerekli şartları taşımaları kaydıyla, ücretli usta öğreticilerin görev ve sorumlulukları doğrultusunda ücretsiz olarak görevlendirilebilirler.

(4) 65 yaşını doldurmuş olanlara uzman ve usta öğreticilik görevi verilmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Diğer Personel

Diğer personel

MADDE 94- (1) Okullarda;

- a) Bakım, onarım ve uygulama sınıfları dâhil alanlarıyla ilgili hizmetleri yürütmek, eğitim ve öğretim etkinliklerinde öğretmenlere yardımcı olmak üzere teknisyen,
- b) Kütüphaneye ilgili işleri yürütmek üzere kütüphane memuru,
- c) Aracı bulunan okullarda şoför,
- ç) Temizlik hizmetlerini yürütmek üzere hizmetli,
- d) Bahçeye ilgili görevleri yürütmek üzere bahçıvan,
- e) Okulun ısınma işlerini yürütmek üzere kaloriferci,
- f) Bina ve tesisler ile araç ve gerecin güvenliğini sağlamak üzere gece bekçisi, koruma memuru veya güvenlik görevlisi,
- g) Ambar ve depoya ilgili görevleri yürütmek üzere ambar memuru,
- ğ) Sağlık hizmetleri ve okul revirinin iş ve işlemlerini yürütmek üzere hemşire,
- h) Yemekhanesi bulunan okullarda yemek çıkarılmasına yönelik iş ve işlemleri yürütmek üzere aşçı,
- ı) İhtiyaç duyulan diğer alanlarda personel çalıştırılabilir.

(2) Personelin görevleri, ilgili mevzuatı çerçevesinde okul müdürünce belirlenerek ilgililere yazılı olarak tebliğ edilir.

(3) Kadrolu personel dışında, ücretleri genel bütçe veya bütçe dışı kaynaklarca karşılanarak hizmet satın alma yoluyla çalıştırılacak personelin görevlerine ilişkin esas ve usuller sözleşmeyle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Eğitim Ortamları

Okul bina ve tesisleri

MADDE 95- (1) Yerleşim alanının ihtiyaçları, öğrencilerin yaş ve gelişim durumlarıyla okul tür ve programlarına göre Bakanlıkça uygun görülen projeler çerçevesinde okul bina ve tesisleri yapılır.

(2) Okul binalarında rehberlik ve psikolojik danışma servisi, derslik, atölye, laboratuvar, yönetim, araç-gereç, resim, müzik, kaynak veya destek eğitim odaları, konferans salonu, öğretmenler odası, kütüphane ve benzeri yerlerle imam-hatip liselerinde uygulama mescidi bulunur. Spor salonu, çok amaçlı salon, spor ve oyun alanları okulun amaçlarına göre düzenlenir. Bina ve eklentilerinin yeterli olması durumunda, ihtiyaca göre hobi alanları ve sosyal etkinlik ortamları düzenlenir, bilimsel ve teknolojik araç-gereçle donatılır.

(3) Okul binaları, tesisleri ve bahçesi engelli bireylerin ulaşılabilirlik gereklerine uygun olarak düzenlenir.

Türk Bayrağı, Atatürk köşesi ile diğer tablo ve resimler

MADDE 96- (1) Türk Bayrağının bulundurulması, temizliği, korunması ve kullanılmasında 22/9/1983 tarihli ve 2893 sayılı Türk Bayrağı Kanunu ile 25/1/1985 tarihli ve 85/9034 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Bayrağı Tüzüğü hükümlerine uyulur.

(2) Okullarda, okul yönetiminin bulunduğu binanın girişinde kolayca görülebilecek en uygun yerde Atatürk köşesi oluşturulur. Atatürk köşesine zeminden yüksekte, Atatürk'ün büstü

veya maskı konulur. Atatürk'ün fotoğrafı, Türk Bayrağı, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi uygun biçimde asılır. Atatürk köşesinde madalyon, gravür, fotoğraf, Atatürk'ün eğitimle ilgili sözleriyle kitap, tablo ve levhalara da yer verilebilir.

(3) Okulun yönetim odalarında, dersliklerinde, diğer oda ve bölümlerinde Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi tabloları, 9/8/2006 tarihli ve 26254 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Kurum Tanıtım Yönetmeliği hükümlerine göre asılır. Ayrıca okulun bütün bölümlerinde, o bölüme ait dayanıklı taşınırlar listesi bulundurulur.

(4) Okulların koridor, salon ve diğer uygun mekânlarında, Türk tarihi ve kültürüne ait tablo ve levhalara, özlü sözlere, okulun özelliğine göre eğitici ve sanat değeri olan resimlerle dünyaca ünlü bilim, sanat, spor insanların söz ve resimlerine, dekoratif ve estetik tablolara, haritalara, duvar gazetesi ile öğrenci etkinliklerinin sergileneceği panolara da yer verilebilir.

Derslikler

MADDE 97- (1) Derslikler, derslerin özelliklerine ve içeriğine göre düzenlenebilir. Derslik donatımları; öğrenci sayısı, yaş ve gelişim durumları ile engelli bireylerin özel durumları dikkate alınarak yapılır. Derslikler hiçbir şekilde yönetim ve hizmet odasına dönüştürülemez.

Atölye ve laboratuvarlar

MADDE 98- (1) Alan, dal ve derslerin özelliklerine göre okullarda, atölye ve laboratuvar kurulur, eğitim ve öğretime hazır bulundurulur. Atölye ve laboratuvarlar, özel eğitimi gerektiren öğrencilerin de yararlanabilecekleri şekilde düzenlenir. Bu bölümlerde bulunması gerekli araç-gereç ve donatım listesi Bakanlıkça belirlenir.

Hizmet odaları

MADDE 99- (1) Okulda, müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcıları, öğretmen, rehberlik ve psikolojik danışma servisi, memur ve diğer personel için uygun odalar ayrılır. Bu odalar, hizmetin gerektirdiği şekilde standardına uygun ve sade olarak düzenlenir.

(2) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG) Okulda,** ibadet **ihtiyacı için doğal aydınlatmalı** uygun mekân ayrılır.

Kütüphane

MADDE 100- (1) Kütüphane, 22/8/2001 tarihli ve 24501 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Kütüphaneleri Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuata göre düzenlenir ve işletilir.

Spor alanları ve spor tesisleri

MADDE 101- (1) Spor alanı, spor tesisi ve çok amaçlı salonu bulunan okullarda bu yerler, beden eğitimi dersleriyle her tür sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler için kullanıma hazır durumda bulundurulur.

(2) Spor alanları öğrencilerin farklı spor etkinliklerini yapabilecekleri şekilde planlanır.

(3) Spor odasında, sporla ilgili kitap, araç-gereç, doküman ve malzeme bulundurulur.

(4) Spor alanları ve spor salonlarından, imkânlar ölçüsünde diğer okulların ve çevrenin de faydalanması sağlanır.

(5) Spor tesislerinin kullanımıyla ilgili açıklamalar, rahatlıkla görülebilecek yerlere asılır.

Tesislerin korunmasıyla ilgili güvenlik önlemleri alınır.

(6) Spor alanları, spor tesisleri ve diğer tesislerin işletilmesiyle ilgili hususlarda 9/2/2012 tarihli ve 28199 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği hükümlerine uyulur.

Resim ve müzik odası veya derslikleri

MADDE 102- (1) Okullarda resim ve müzik odası veya derslikleri oluşturulabilir. Bu oda veya dersliklerde resim ve müzikle ilgili kitap, araç, gereç, doküman ve malzeme bulundurulur.

Destek eğitim odası

MADDE 103- (1) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Kaynaştırma uygulamaları yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerle **özel yetenekli öğrencilere** ihtiyaç duydukları alanlarda destek eğitim hizmetleri verilmesi için okulun bünyesinde destek eğitim odası **ve eğitim bölgelerinde yetenek atölyeleri** açılır. Burada yürütülecek iş ve işlemler Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Revir

MADDE 104- (1) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Yatılı ve pansiyonlu okullarda pansiyonun uygun bir bölümünde revir düzenlenir. Revirde, telefon, ilk yardım dolabı, hasta muayene masası, pansuman masası, hasta yatağı, sedye, vestiyer, komodin, soyunma odası veya paravan, ecza dolabı, çöp kutusu bulundurulur.

(2) Diğer okullarda, acil durumlar için okul yönetiminin kontrolünde ecza dolabı oluşturulur. Ecza dolabında aile hekiminin önerisi doğrultusunda belirlenen malzemeler bulundurulur.

Kantin

MADDE 105- (1) Kantinin kurulması, işletilmesi ve denetimle ilgili iş ve işlemler, Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Konutlar

MADDE 106- (1) Kamu konutlarıyla ilgili iş ve işlemler, 16/7/1984 tarihli ve 84/8345 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu Konutları Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre yürütülür.

YEDİNCİ KISIM

Kurullar, Komisyonlar ve Ekipler

Kurul, komisyon ve ekiplerin oluşturulması

MADDE 107- (1) Okullarda, eğitim, öğretim ve yönetim etkinliklerinin verimliliğinin sağlanması, okul ve çevre işbirliğinin gerçekleştirilmesi, yerel yönetimlerin ve sivil toplum örgütlerinin desteğinin alınması, her tür ve seviyedeki eğitim kurumlarıyla işbirliğinin geliştirilmesi, çocuk haklarının korunması ve hayata geçirilmesi amacıyla kurul, komisyon ve ekipler oluşturulur.

Kurullar

MADDE 108- (1) Okullarda;

- a) Öğretmenler kurulu,
- b) Sınıf veya şube öğretmenler kurulu,
- c) Zümre öğretmenler kurulu,
- ç) Okul zümre başkanları kurulu,
- d) Okul öğrenci meclisi,
- e) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu,
- f) Onur kurulu,
- g) Sosyal etkinlikler kurulu

oluşturulur.

(2) Okullarda ihtiyaca göre bilim, danışma, sanat, proje ve benzeri kurullar da oluşturulabilir.

Öğretmenler kurulu

MADDE 109- (1) Öğretmenler kurulu, kurumun öğretmen, uzman ve eğitici personelinden oluşur. Okulun özelliğine göre gerektiğinde ilgili sektör temsilcileri, eğitici/öğretici personel, usta öğretici, proje uzmanı, proje koordinatörü, atölye teknisyeni, öğrenci temsilcisiyle okul-aile birliği başkanı da kurul toplantısına çağrılır.

(2) Öğretmenler kurulunun başkanı okul müdürüdür. Öğretmenler kurulu, müdürün bulunmadığı durumlarda müdürlüğe vekâlet edenin başkanlığında toplanır.

(3) Öğretmenler Kurulu, ders yılı başlamadan önce, ikinci dönem başında ve ders yılı sonunda toplanır. Ayrıca okul müdürünün gerekli gördüğü zamanlarda ve kurul üyelerinin salt çoğunluğunun yazılı isteği doğrultusunda da kurul toplantısı yapılır.

(4) Olağanüstü durumlar dışında toplantıların zamanı, yeri ve gündemi bir hafta önceden ilgililere yazılı olarak duyurulur ve gündemin bir örneği öğretmenler odasına asılır. Kararlar oy çokluğuyla alınır ve müdürün onayından sonra uygulamaya konulur.

(5) Öğretmenler Kurulu toplantıları ders saatleri dışında yapılır. Ancak, gerekli hâllerde okul müdürünün önerisi, millî eğitim müdürlüğünün uygun görmesi ve mahalli mülkî idare amirinin onayıyla ders saatleri içinde de kurul toplantısı yapılabilir.

(6) Öğretmenler kurulunda;

- a) Bir önceki toplantıda alınan kararların değerlendirilmesi,
- b) Öğretim programlarının uygulanması,
- c) Okulda ve çevrede Türkçenin doğru, güzel, etkili ve kurallarına uygun olarak kullanılması,
- ç) Atatürkçülükle ilgili konuların derslerde işlenişine ilişkin hususlar,
- d) Eğitim ve öğretim etkinliklerinin düzenli yürütülmesi,
- e) İstenen başarı düzeyine ulaşamayan öğrencilerin yetiştirilmesi için alınacak önlemler,
- f) Öğrencilerin başarı, devam ve devamsızlık, ödül ve disiplin durumlarının değerlendirilmesi,
- g) Çocuk haklarına ilişkin uygulamaların izlenmesi ve değerlendirilmesi,
- ğ) Yapılacak proje çalışmaları,
- h) Kurullar ve komisyonlarla ilgili işler,
- ı) Okulun amacı, okul ve çevre ilişkileri,
- i) Kardeş okul uygulamaları,
- j) Yurt içi ve yurtdışında düzenlenecek bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler ve yarışmalarla fuar, defile, sergi ve kermesler,
- k) Bakanlık emirleri ve ilgili mevzuatın değerlendirilmesi,
- l) Mezunların izlenmesi,
- m) Toplam kalite yönetimi, okul gelişim ve yönetim ekibi çalışmalarla stratejik planlamaya ilişkin iş ve işlemler,
- n) Genel denetim sonuçları,
- o) Nöbet uygulamaları,
- ö) Personel ve öğrenci kılık ve kıyafetleriyle ilgili hususlar,
- p) Yerel, ulusal ve uluslararası yapılan sınav ve yarışma sonuçlarının değerlendirilmesi,
- r) Öğrenci kulüp ve topluma hizmet çalışmaları,
- s) Rehberlik ve psikolojik danışma faaliyetleri,
- ş) Zümre toplantıları,
- t) Ünitelendirilmiş yıllık planlar ve ders planları,
- u) Kurum kültürü oluşturulması çalışmaları,
- ü) e-Okul uygulamaları,
- v) Hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve benzeri konular gündeme alınarak görüşülür.

(7) Kurul toplantısına başlamadan önce gerekli görülen diğer konular da oy çokluğuyla kurul gündemine alınabilir.

(8) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında ayrıca; yapılacak proje, tasarım, üretim ve hizmet çalışmaları, hayat boyu eğitimle ilgili konular, tanıtım, yönlendirme, mesleki rehberlik çalışmaları, istihdama yönelik mesleki eğitim hizmetleri, sağlık ve güvenlik gibi konulardan, toplantının yapıldığı döneme göre gerekli olanlar görüşülür.

Sınıf ve şube öğretmenler kurulu

MADDE 110- (1) Sınıf öğretmenler kurulu aynı sınıf seviyesinde, şube öğretmenler kurulu ise aynı şubede ders okutan öğretmenlerle rehberlik ve psikolojik danışman öğretmenlerinden oluşur. Kurulun başkanı, o sınıf ve şubelerden sorumlu müdür yardımcısıdır. Müdür, gerekli gördüğü durumlarda kurula başkanlık eder. Görüşülen konuların özelliğine göre öğrenci velileriyle ilgili sınıf ve şubede derse giren eğitici personel de kurul toplantılarına davet edilebilir.

(2) Kurulda kararlar oy çokluğuyla alınır ve müdürün onayıyla uygulanır.

(3) Bu toplantılarda, kaynaştırma öğrencilerinin başarısının artırılması ve sunulan eğitim hizmetlerinden daha etkin yararlanmalarının sağlanması amacıyla alınacak tedbirler ve yapılması gereken iş ve işlemler değerlendirilir.

(4) Sınıf veya şube öğretmenler kurulu toplantıları ders saatleri dışında yapılır. Ancak, gerekli hâllerde okul müdürünün önerisi, millî eğitim müdürlüğünün uygun görmesi ve mahalli mülki idare amirinin onayıyla ders saatleri içinde de yapılabilir.

(5) Sınıf ve şube öğretmenler kurulunda;

a) Öğrencilerin başarı durumlarının incelenmesi ve başarıyı artırıcı önlemlerin alınması,

b) Derslerin, öğretim programlarıyla uyumlu olarak yürütülmesi,

c) Eğitim kaynaklarıyla atölye, laboratuvar ve diğer birimlerden güvenli bir şekilde nasıl yararlanılacağına planlanması,

ç) Çevreden yararlanma ve işbirliğinin sağlanması,

d) Üretim etkinliklerinin eğitim ve öğretimi destekleyecek şekilde planlanması,

e) Proje, performans çalışması ve sınavların planlanması,

f) İnceleme gezileri, beden eğitimi, spor ve izcilik etkinlikleri, halk oyunları ve benzeri sosyal etkinliklerin düzenlenmesi,

g) Okulu tanıtıcı etkinliklerde bulunulması,

ğ) Ünitelendirilmiş yıllık plan ve ders planlarında birlik ve beraberliğin sağlanması,

h) Mesleki ve teknik eğitim programlarına devam edenlerin mesleğe, iş hayatına ve yüksek öğrenime yönlendirilmeleri,

ı) Öğrencilerde girişimcilik bilincinin kazandırılmasına yönelik çalışmalar,

i) Bir önceki toplantıda alınan kararların değerlendirilmesi,

j) Müdürün gerekli gördüğü konularla kurul üyelerinin çoğunluğunun önerisiyle gündeme alınması kararlaştırılan diğer konular

görüşülür.

Zümre öğretmenler kurulu

MADDE 111- (1) Zümre öğretmenler kurulu, okulda aynı dersi okutan öğretmenlerden oluşur. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında ayrıca uzman, usta öğretici, eğitici personel ve atölye teknisyenleri de zümre öğretmenler kuruluna katılır. Kurul, ilk toplantısında o eğitim ve öğretim yılı için kendi aralarından birini başkan seçer.

(2) Kurul, eğitim ve öğretim yılı başlamadan önce, ikinci dönem başında ve ders yılı sonunda olmak üzere en az üç defa toplanır. Kararlar, oy çokluğuyla alınır ve müdürün onayından sonra öğretmenlere duyurulur. Kurul toplantıları ders saatleri dışında yapılır. Ayrıca zümre öğretmenler kurulu program ve diğer öğrenme etkinliklerini değerlendirmek, uygulama süreçlerini izlemek, ortak kullanılacak ölçme-değerlendirme araçlarını hazırlamak ve sınav analizlerini yapmak üzere her ay belirli bir günde bir araya gelir. Bu toplantılara ayda bir kez okul müdürü veya sorumlu müdür yardımcısı katılır.

(3) Zümre öğretmenler kurulu toplantılarında;

- a) Bir önceki toplantıya ait zümre kararlarının uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi ve uygulamaya yönelik yeni kararların alınması,
- b) Eğitim ve öğretimle ilgili mevzuat, Türk millî eğitiminin genel amaçları, okulun kuruluş amacı ve ilgili dersin programında belirtilen amaç ve açıklamaların okunarak planlamanın bu doğrultuda yapılması,
- c) Öğretim programlarında yer alması gereken Atatürkçülükle ilgili konular üzerinde durularak çalışmaların buna göre planlanması,
- ç) Öğretim programında belirtilen kazanım ve davranışlar dikkate alınarak derslerin işlenişinde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleriyle bunların uygulama şeklinin belirlenmesi,
- d) Ünite veya konu ağırlıklarına göre zamanlama yapılması, ünitelendirilmiş yıllık planlar ve ders planlarının hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine ilişkin hususların görüşülmesi,
- e) Diğer zümre veya bölüm öğretmenleriyle yapılacak işbirliği esaslarının belirlenmesi,
- f) Bilim ve teknolojideki gelişmelerin, derslere yansıtılmasını sağlayıcı kararlar alınması,
- g) Derslerin daha verimli işlenebilmesi için ihtiyaç duyulan kitap, araç-gereç ve benzeri öğretim materyalinin belirlenmesi,
- ğ) Okul ve çevre imkânlarının değerlendirilerek, yapılacak deney, proje, gezi ve gözlemlerin planlanması,
- h) Öğrenci başarısının ölçülmesi ve değerlendirilmesinde ortak bir anlayışın, birlik ve beraberliğe yönelik belirleyici kararların alınması,
- ı) Görsel sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi dersleriyle uygulamalı nitelikteki diğer derslerin değerlendirilmesinde dikkate alınacak hususların tespit edilmesi; sınavların şekil, sayı ve süresiyle ürün değerlendirme ölçütleriyle puanlarının belirlenmesi,
- i) Öğrencilere verilecek proje ve ödev konularının seçiminde; öğretim programlarıyla okul ve çevre şartlarının göz önünde bulundurulması,
- j) Öğrencilerin okul içinde, Öğrenci Seçme Sınavında, ulusal ve uluslararası düzeyde katıldıkları çeşitli sınav ve yarışmalarda aldıkları sonuçlara ilişkin başarı ve başarısızlık durumlarının ders bazında değerlendirilmesi ve benzeri konular görüşülür.
- (4) Okul müdürü gerektiğinde aynı sınıf seviyesinde zümre öğretmenleriyle toplantı düzenleyebilir.
- (5) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında ayrıca;
- a) Öğretim programlarının incelenmesi, programların çevre özellikleri de dikkate alınarak amacına ve içeriğine uygun olarak uygulanması, dal dersleri ve modüllerinin belirlenmesi,
- b) Gerektiğinde yeni öğretim programlarının hazırlanması ve mevcutların geliştirilmesi,
- c) Alandaki gelişmelerin izlenip değerlendirilmesi,
- ç) Matematik ve fen bilimleri ile ilgili atölye, laboratuvar ve meslek dersleri arasındaki ortak konuların birlikte ve eş zamanlı yürütülmesi,
- d) Öğrencilerde girişimcilik bilincinin kazandırılmasına yönelik çalışmalar,
- e) Mesleki ve teknik eğitimle ilgili proje, yarışma, fuar ve sergi çalışmalarıyla,
- f) Mesleki ve teknik eğitim ile ilgili sağlık ve güvenlik şartları ilgili konular da görüşülür.

Okul zümre başkanları kurulu

MADDE 112- (1) Okul zümre başkanları kurulu, zümre başkanlarından oluşur. Kurul, ilk toplantısında o eğitim ve öğretim yılı için kendi aralarından birini başkan seçer. Gerektiğinde okul müdürünün çağrısıyla okul-aile birliğinden bir temsilci de gözlemci olarak bu kurula katılabilir.

(2) Kurul, dönem başlarıyla ders yılı sonunda ve zümre başkanının önerisi üzerine okul müdürünün gerekli gördüğü diğer zamanlarda toplanır. Kararlar oy çokluğuyla alınır ve müdürün onayından sonra öğretmenlere ve ilgili kurullara duyurulur. Kurul toplantıları ders saatleri dışında yapılır.

(3) Okul zümre başkanları kurulunda;

- a) Eğitim ve öğretimin planlanması, zümre ve alanlar arası bilgi akışı ve paylaşımıyla öğrenci başarısının artırılması,
- b) Eğitim ve öğretimde niteliğin yükseltilmesine yönelik görüş ve önerilerin değerlendirilerek gerekli önlemlerin alınması,
- c) Öğretim programlarında belirlenen ortak hedeflere ulaşılması,
- ç) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere uyum sağlamaları amacıyla öğretmenlerin alanlarında hizmetiçi eğitime alınmalarının okul müdürlüğüne önerilmesi,
- d) Öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerle öğrenme güçlüğü çekilen konuların ilgili zümre öğretmenleriyle işbirliği yapılarak belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması,
- e) Sınavların planlanması, uygulanmasına ilişkin usul ve esaslarının belirlenmesi, sonuçlarının değerlendirilmesi ve benzeri konular görüşülür.

(4) İl ve ilçe millî eğitim müdürleri okul zümre başkanlarıyla toplantı yapabilir.

(5) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında ayrıca; alan/bölümlerin gelir-gider durumlarının değerlendirilerek hizmet ve üretim kapasitelerinin güçlendirilmesi, tanıtım, pazarlama, hizmet ve ürün satışıyla sosyal etkinliklere katılım için gerekli çalışmaların yürütülmesi ile iş sağlığı ve güvenliği konuları da görüşülür.

İlçe zümre başkanları kurulları

MADDE 113- (1) İlçe zümre başkanları kurulları, zümre öğretmenler kurulu başkanlarından oluşur. Kurullar, ilk toplantılarında o eğitim ve öğretim yılı için kendi aralarından birini ilçe zümre başkanı seçer. Toplantılar ilçe millî eğitim müdürü, uygun gördüğü bir şube müdürü veya bir okul müdürü başkanlığında yapılır.

(2) Kurullar, ders yılı başlamadan önce ve ders yılı sonunda toplanır. Kararlar oy çokluğuyla alınır ve ilçe müdürünün onayından sonra okullara ve ilgili kurullara duyurulur.

(3) İlçe zümre başkanları kurullarında;

- a) İlçe düzeyinde uygulama birliği, zümreler arası bilgi paylaşımıyla öğrenci başarısının artırılması,
- b) Eğitim ve öğretimde niteliğin yükseltilmesi ile iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesine yönelik görüş ve önerilerin değerlendirilerek gerekli önlemlerin alınması ve benzeri konular görüşülür.

İl zümre başkanları kurulları

MADDE 114- (1) İl zümre başkanları kurulları, ilçe zümre başkanlarından oluşur. Kurullar ilk toplantılarında o eğitim ve öğretim yılı için kendi aralarından birini il zümre başkanı seçer. Toplantılar il müdürü, uygun gördüğü bir müdür yardımcısı/şube müdürü veya bir okul müdürü başkanlığında yapılır. Ayrıca varsa üniversitelerin eğitim veya fen edebiyat fakültelerinin ilgili bölümlerinde görev yapan öğretim üyelerinin de katılımı sağlanır.

(2) Kurullar, ders yılı başlamadan önce ve ders yılı sonunda toplanır. Kararlar oy çokluğuyla alınır ve il müdürünün onayından sonra ilçelere ve ilgili kurullara duyurulur.

(3) İl zümre başkanları kurullarında;

- a) İl düzeyinde uygulama birliği, zümreler arası bilgi paylaşımıyla öğrenci başarısının artırılması,

b) Eğitim ve öğretimde niteliğin yükseltilmesi ile iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesine yönelik görüş ve önerilerin değerlendirilerek gerekli önlemlerin alınması, ve benzeri konular görüşülür.

Sosyal etkinlikler kurulu

MADDE 115- (1) Okullarda, 13/1/2005 tarihli ve 25699 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği hükümlerine göre kulüp ve toplum hizmeti görevlerini yürütmek üzere sosyal etkinlikler kurulu oluşturulur.

Okul öğrenci meclisi

MADDE 116- (1) Okul öğrenci meclisinin kuruluş ve işleyişiyle ilgili iş ve işlemlerde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Sayım kurulu

MADDE 117- (1) Sayım kurulu, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine göre kurulur ve aynı Yönetmelik hükümlerine göre görevlerini yürütür.

Diğer kurullar

MADDE 118- (1) Okullarda ihtiyaç duyulan ve bu Yönetmelikte belirtilmeyen diğer kurullar ise ilgili mevzuat hükümlerine göre oluşturulur.

Komisyonlar

MADDE 119- (1) Okullarda; kontenjan belirleme komisyonu, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yürütme komisyonu, ihale komisyonu, muayene ve kabul komisyonu, kalite kontrol komisyonuyla diğer komisyonlar ilgili mevzuatı doğrultusunda kurulur ve görevlerini yürütür.

Ekipler

MADDE 120- (1) Okullarda; okul gelişim yönetim ekibi, sivil savunma ekipleri, iş sağlığı ve güvenliği ekibi ve diğer ekipler ilgili mevzuatı doğrultusunda kurulur ve görevlerini yürütür.

SEKİZİNCİ KISIM

Okulda ve İşletmelerde Mesleki Eğitim

BİRİNCİ BÖLÜM

Eğitim Uygulaması

İşletmelerde mesleki eğitim

MADDE 121- (1) İl istihdam ve mesleki eğitim kurulunca 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamına alınan meslek alan/dallarında öğrenim gören öğrencilerin on ikinci sınıfta işletmelerde mesleki eğitim görmeleri esastır. Sektörün özelliği, çalışma ve kapasite durumuyla okul ve iklim şartları da dikkate alınarak yılın belli zamanlarında faal olan meslek alan/dallarında yapılacak yoğunlaştırılmış eğitim bu Yönetmeliğin ilgili maddesi hükümlerine göre yapılır.

(2) İl istihdam ve mesleki eğitim kurulu kararıyla ilgili alanın/dalın modüler eğitim programlarını uygulamaya elverişli eğitim birimi bulunan işletmelere, 11 inci sınıf öğrencileri de mesleki eğitim için gönderilebilir.

(3) Bakanlıkla kamu ve özel kurum ve kuruluşları arasında yapılan protokollere veya işbirliği proje anlaşmalarına göre eğitim yapan okul ve alanlardaki/dallardaki öğrencilerin, işletmelerde gerçekleştirilecek uygulamalı mesleki eğitimleri, bu protokol veya proje anlaşmalarına dayalı olarak düzenlenen uygulama yönergesindeki hükümlere göre yürütülür.

(4) Her öğrenci, alan/dalın öğretim programındaki ilgili sınıfa ait temrin, iş, proje, deney veya hizmetin en az % 80 ini yapmak ve uygulamalardan başarılı olmak zorundadır.

(5) Öğrencilerin mesleki eğitimlerini aynı işyerinde sürdürmeleri esastır. Ancak, ilgili sınıfa ait uygulamaların bir kısmının işletmelerde yapılamaması durumunda, eksik kalan uygulamalar, işletmeyle okul müdürlüğünün anlaşmasıyla ders yılı içinde başka işletmelerde veya okulda telafi eğitimi programına göre tamamlanır.

(6) Programlarında öngörülen uygulamalardan bir kısmının ders yılı içerisinde yapılamaması durumunda, ikinci dönemin son beş haftası içinde eksik kalan uygulamaların okulda tamamlanması amacıyla yoğunlaştırılmış telafi eğitim programı düzenlenir. Bu program süresince alınacak puanlar da ikinci dönem puanının belirlenmesinde dikkate alınır.

Teorik eğitim

MADDE 122- (1) Meslek derslerinin teorik eğitimi, okulda veya işletmelerin eğitim birimlerinde yapılabilir.

(2) Teorik eğitim;

a) Bir sınıfın aynı meslek alanı/dalındaki öğrencilerin tamamının aynı işletmede mesleki eğitim görmesi, işletmede eğitim birimi bulunması ve işletme yönetiminin istemesi durumunda o işletmede,

b) Birbirlerine yakın, değişik işletmelerde mesleki eğitim gören bir sınıfın aynı meslek alanı/dalındaki öğrencilerin eğitimi, bu işletmelerden uygun olanında,

c) (a) ve (b) bentlerindeki olanakların mevcut olmaması durumunda okulda yapılır.

(3) Ancak, teorik meslek derslerinin eğitiminin işletmede yapılabilmesi için en az 8 kişilik öğrenci grubunun bulunması gerekir.

(4) İşletme yönetiminin istemesi durumunda okul müdürlüğünce, ilgili meslek derslerinin teorik eğitimini yaptıracak öğretmenler işletmede görevlendirilebilir. Bu durumdaki öğretmenlerin ek ders ücreti işletme tarafından ödenir.

Teorik eğitim için izin

MADDE 123- (1) İşletmeler; öğrencilere teorik eğitim için okul müdürlüğünce düzenlenecek programa göre haftada iki gün ücretli izin vermekle yükümlüdürler.

(2) Okulda atölye ve laboratuvar donatımı bulunmaması hâlinde 10 ve 11 inci sınıflarda uygulamalı eğitimin işletmelerde yapılması durumunda programın özelliğine göre okulda üç gün teorik eğitim yapılabilir.

İş dosyası tutma

MADDE 124- (1) İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilere; öğretim programlarına uygun olarak yapacakları temrin, iş, proje, deney ve hizmetlerle ilgili resimleri, projeleri ve değerlendirme çizelgelerini kapsayan mesleki eğitimle ilgili bir iş dosyası tutturulur.

(2) Dosyadaki her resim, proje veya çalışmaya ait değerlendirme çizelgesi ve varsa diğer doküman, usta öğretici veya eğitici personelle koordinatör öğretmen ve öğrenci tarafından imzalanır.

(3) İşletmeler yönünden gizlilik taşıyan işlerde resim, proje ve benzeri doküman, iş dosyasına konulmaz. Bu resim ve projeler, beceri sınavı komisyonunca değerlendirilmek üzere işletme tarafından saklanır.

(4) İş dosyası, öğrencinin ikinci dönem mesleki eğitim puanlarıyla birlikte okul müdürlüğüne gönderilir.

Yurtdışında beceri eğitimi ve staj (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

MADDE 125- (1) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Öğrenciler, kardeş okul uygulaması, uluslararası ikili anlaşma, protokol ya da bir proje kapsamında, sigorta dâhil, her türlü sorumluluk kendilerine ait ve giderleri kendileri ya da proje çerçevesinde karşılanmak üzere alanlarıyla ilgili beceri eğitimi, **stajlarını**, yurtdışındaki işletmelerde de yapabilir.

(2) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Öğrenciler, bireysel veya grup hâlinde, kendi imkânlarıyla yurtdışındaki alanına uygun işletmelerde beceri eğitimi, staj yapmak istemesi durumunda, velisi veya sorumluluğunu üstlenen kişi, işletmenin beceri eğitimi, staj yaptıracağına ilişkin yazısıyla birlikte valilik onayı için okul müdürlüğüne başvurur.

Yurtdışında bu eğitimleri yapması uygun bulunanlara ait kimlik bilgileriyle işletmenin yeri, adresi, eğitimin başlangıç ve bitiş tarihleri ilgili ülkedeki büyükelçilik, konsolosluk, eğitim ataşeliği veya eğitim müşavirliğine bildirilir. Öğrencinin beceri eğitimi, **staja** devamı veli veya sorumluluğunu üstlenen kişi tarafından sağlanır.

(3) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Beceri eğitimi, **stajının** bir kısmını veya tamamını yurtdışında yapan öğrencilerin, eğitim bitiminde işletmeden alacakları belgeyi iki hafta içerisinde kayıtlı oldukları okul müdürlüğüne teslim etmeleri gerekir. Bu öğrencilerin varsa eksik kalan eğitim süresini okullarında tamamlamaları gerekir.

(4) Yurtdışında yapılacak beceri eğitimi, yoğunlaştırılmış eğitim uygulanan programlarda da yapılabilir. Bu öğrenciler, dönüşlerinde yılsonu beceri sınavına alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Staj ve Esasları

Staj (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

MADDE 126- (1) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Teorik ve uygulamalı eğitimlerinin tamamını okulda yapan öğrenciler, mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmelerini, iş hayatına uyumlarını, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmelerini ve okulda olmayan tesis, araç-gereci tanımlarını sağlamak amacıyla **stajlarını** çerçeve öğretim programında belirtilen esaslara göre yapar.

(2) Staj işletmelerde yaptırılır. Ancak başarısı açısından okulda staj yapması gerekli görülenlerle yeterli özellik ve sayıda işletmenin bulunmaması durumunda staj, bir programa göre ilgili alan öğretmenlerinin gözetim ve denetiminde okulda da yaptırılabilir. Okulun özelliğine göre ders saatleri dışında alan/dalla ilgili yapılan üretim, tanıtım, hizmet ve benzeri çalışmalar staj kapsamında değerlendirilir.

(3) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Okulda yapılacak staj, tam gün tam yıl eğitim uygulaması kapsamında, **hafta sonu**, yarıyıl ve yaz tatillerinde yapılabilir.

(4) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** **Stajın** öğrenim süresi içerisinde tamamlanması gerekir.

(5) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** **Staja devam eden öğrenciler staj dosyası tutarlar. Bu öğrenciler için işletmede mesleki eğitim sözleşmesine uygun staj sözleşmesi düzenlenir ve staj dosyasında saklanır.**

Staj süresi (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

MADDE 127- (1) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** **Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları öğrencilerinin staj süresi 40 iş günüdür. Staj, 10 uncu sınıfın sonundan itibaren yapılabilir.**

(2) Bu Yönetmelik kapsamında; işletmelerde en az bir dönem mesleki eğitim gören öğrenciler, eğitim ve öğretim etkinlikleri dışında okullardaki döner sermaye kapsamında mal ve hizmet üretiminde en az staj süresi kadar fiilen çalışanlarla Mesleki Açık Öğretim Lisesine kayıtlı olup yüz yüze eğitime devam eden öğrencilerden kalfalık veya ustalık belgesine sahip olanlar, yükümlü oldukları stajını tamamlamış sayılırlar.

(3) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Okul dışında staj yapan öğrencilerin çalışmaları, görevlendirilen koordinatör öğretmen tarafından işletmelerde mesleki eğitim esaslarına göre izlenir.

(4) Çeşitli nedenlerle stajı eksik kalan öğrencilerin bu çalışmaları, okul veya işletmelerde tamamlattırılır.

(5) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Okulda staj yapan öğrenci sayısı dikkate alınarak gözetim ve denetim görevi verilecek öğretmen sayısının belirlenmesinde Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumların Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(6) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** İşletmelerde staj yapan öğrenciler, okul müdürlüğünce planlanan program dâhilinde koordinatör olarak görevlendirilen atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenleri tarafından denetlenir. Aynı işletmede staj yapan en fazla 15 öğrenci için bir koordinatör öğretmen görevlendirilir.

Staj yapılacak işyerlerinin belirlenmesi (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

MADDE 128- (1) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Her yıl nisan ayının ilk haftasında okul müdürü veya koordinatör müdür yardımcısının başkanlığında alan/bölüm şefleri, ilgili meslek alanından en az bir atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmeni toplanarak öğrencilerin staj yapabilecekleri resmî ve özel kurum ve kuruluşlarını belirler. Yapılan planlama dışında, uygun işletme bulunduğu daha sonra bu işletmelere de öğrenci gönderilebilir.

Staj kontenjanlarının belirlenmesi (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

MADDE 129- (1) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Okul müdürlüğünce alınan kararlar doğrultusunda nisan ayının son haftasında işletmeyle yazışma yapılarak hangi işletmede, hangi alanlarda/dallarda, kaç dönemde, ne kadar öğrencinin staj yapabileceği belirlenir. Mayıs ayının ikinci haftasında ilgili alan/bölüm şeflerine kontenjan listeleri bildirilir. **Sağlık alanı** öğrencilerinin **stajlarının** hangi sağlık işletmelerinde yaptırılacağı sağlık işletmelerini belirleme komisyonu tarafından belirlenir.

(2) Okul dışında staj yapacak öğrencilerin sayısı, belirlenen kontenjanların dışında başvuru olması ve alan/bölüm şefinin uygun görmesi durumunda artırılabilir.

Staj yapacak öğrencilerin belirlenmesi

MADDE 130- (1) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Alan zümre öğretmenleri, her yıl mayıs ayının son haftasında toplanır. Öğrencilerin mesleki başarı ve gelişmelerini değerlendirerek **stajlarını** okulda ve işletmelerde yapacaklarını listesini ayrı ayrı hazırlayarak müdürün onayına sunar. Onaylanan listeler haziran ayının ilk haftasında öğrencilere duyurulur. Alan/bölüm şefleri, öğrencileri belirlenen kontenjana göre yerleştirir.

Yerleşim yeri sınırları dışında staj (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

MADDE 131- (1) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Yerleşim yeri sınırları dışında ulaşım olanakları ve denetlenmesi mümkün olmayan yerlerde staj çalışmaları;

a) Resmî kurum ve kuruluşlarda,

b) Eğitim birimi bulunan veya ondan fazla personel çalıştıran işletmelerde,

c) Staj yapılması planlanan ve denetim için öğretmen görevlendirilmesi uygun görülen okul ve işletmelerde,

ç) İşletmenin bulunduğu bölgede faaliyet gösteren aynı tür programın uygulandığı diğer okul müdürlüklerince izlenmesi uygun görülen okul ve işletmelerde öğrenci velisinin izniyle yaptırılır.

Stajda uygulama takvimi

MADDE 132- (1) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Stajın okul müdürlüğünce planlanması, yarıyıl ve yaz tatillerinde yaptırılması esastır. Ancak, stajı eksik olduğu için okuldan mezun olamayan ve okula devam etmeyenler stajını ders yılı içinde de yapabilir. Okul dışında staj yapan öğrencilerin dosyası, uygulamanın bitimini izleyen ilk hafta içinde okul müdürlüğüne teslim edilir.

Değerlendirme

MADDE 133- (1) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Okul ve işletmelerde staj yapan öğrencilerin staj dosyası, koordinatör öğretmen tarafından tutulan raporlarla birlikte teslim tarihinden itibaren 15 gün içinde okul yönetimince görevlendirilen bir müdür yardımcısının başkanlığında ilgili alan/bölüm/atölye/laboratuvar şefleri ile atölye ve laboratuvar öğretmenlerinden oluşan en az üç kişilik komisyon tarafından değerlendirilir. Dosya üzerinde yapılan değerlendirmede en az 50 puan alan öğrenciler başarılı sayılır.

(2) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Stajını başarıyla tamamlayan öğrencilerin listeleri, okul müdürlüğünce onaylanarak öğrencilere duyurulur. **Stajının** kabul edildiğine ait belgeler, öğrencinin dosyasına konur ve e-Okul sistemine işlenir. Sınıf tekrar eden öğrencilerden daha önce **stajını** yapan ve başarıyla tamamladığı okul müdürlüğünce kabul edilenler, bu çalışmalarını tekrarlamazlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mesleki ve Teknik Eğitimde Süreklilik, Öğrenci Grubu, Eğitim Göreceklerin Belirlenmesi, Planlama ve Seçmeli Meslek Dersleri

Mesleki ve teknik eğitimde süreklilik

MADDE 134- (1) İşletmelerdeki mesleki eğitim ders yılı başında başlar, ders yılı sonunda biter. Haftada üç gün işletmede beceri eğitimi, iki gün ise okulda veya eğitim biriminde teorik eğitim yapılması esastır. Ancak okulda atölye ve laboratuvar donatımı olmaması nedeniyle 10 ve 11 inci sınıflarda uygulamalı eğitimin işyerlerinde yapılması hâlinde programın özelliğine göre okulda üç gün teorik eğitim yapılabilir.

(2) Sözleşmesi devam eden öğrenciler, yaz aylarında da işletmelerdeki eğitimlerine devam ederler. Ancak, bu süre içinde isterlerse ücretli veya ücretsiz izin haklarını kullanabilirler.

(3) İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, kayıtlı oldukları programdan mezun oluncaya kadar eğitime başladıkları işletmelerde, bu işletmede öğretim programının tamamının uygulanamaması durumunda başka işletmelerde veya okulda öğretim programını tamamlamak zorundadırlar.

(4) İşletmelerde grev ve lokavt uygulaması, deprem, yangın ve sel gibi doğal afet olması durumunda öğrenciler eğitimlerini okulda sürdürürler.

Öğrenci grubu

MADDE 135- (1) İşletmelerde aynı meslek alan/dalında beceri eğitimi gören en fazla 12 kişiden oluşan öğrenci grubu için işletme tarafından en az bir eğitici personel veya usta öğretici görevlendirilir.

İşletmelerde mesleki eğitim göreceklerin belirlenmesi

MADDE 136- (1) Bir meslek alan/dalında işletmelerde mesleki eğitim görecek öğrenci sayısının işletmelere gönderilecek öğrenci sayısından fazla olması durumunda, koordinatör müdür yardımcısının başkanlığında en az üç üyeden oluşan komisyon kurulur.

(2) Komisyon, öğrencilerin;

- Alt sınıflara ait yılsonu başarı puanlarının aritmetik ortalamasını,
- Kısa süreli uzaklaştırma cezasından daha ağır ceza almamış olmasını,
- Genel durumunu

dikkate alarak sıralama ve seçimini yapar.

(3) Şehit veya gazi çocuklarıyla 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında eğitim tedbiri kararı verilen çocuklar ve 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında koruma altına alınan öğrenciler sıralamaya tabi tutulmaksızın işletmelerde mesleki eğitime gönderilir.

İşletmelerdeki mesleki eğitimin planlanması

MADDE 137- (1) İşletmelerdeki mesleki eğitimin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi, okul müdürü ve işletme yetkilisi tarafından yapılır.

(2) İşletmelerde yapılan eğitimin, öğretim programlarına uygun olarak yürütülmesinden, kendi görev ve yetki alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla okul müdürü ve işletme yetkilisi birlikte sorumludur.

Seçmeli meslek dersleri

MADDE 138- (1) Seçmeli meslek derslerinin eğitimi işletmelerde yapılabilir. Bu dersler gerektiğinde yarıyıl ve yaz tatiliyle hafta sonlarında yoğunlaştırılmış olarak yapılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İşletmelerin Bildirilmesi, İşletme Belirleme Komisyonlarının Kuruluş ve Görevleri ile Sözleşme

İşletmelerin bildirilmesi

MADDE 139- (1) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) İşletmede mesleki eğitim uygulaması yaptırmakla yükümlü olan işletmelerin listesi, çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince, sağlık işletmeleriyle bu işletmelerde çalışan personel sayısı ise **Kamu Hastaneleri Birliği genel sekreterliklerince** şubat ayı içinde il millî eğitim müdürlüğüne bildirilir.

(2) İşletmelerdeki personel sayısının belirlenmesinde her yılın ocak ayı, yaz mevsiminde faaliyet gösteren işletmelerde ise temmuz ayı verileri esas alınır.

(3) Vardiya usulü faaliyet gösteren işletmelerde gündüz vardiyasında, mevsimlik olarak faaliyet gösteren işletmelerde faaliyet gösterdiği mevsimde çalışan personel sayısı, bazı faaliyetlerini hizmet satın alma yoluyla karşılayan işletmelerde ise bu kapsamda çalışan personel sayısı da dikkate alınır.

(4) İşletmede mesleki eğitim yaptırabilecek kamu kurum ve kuruluşları, meslek alan/dallarına göre bu eğitime alabilecekleri öğrenci sayılarını il millî eğitim müdürlüklerine bildirir.

İşletme belirleme komisyonlarının kuruluşu

MADDE 140- (1) İl ve ilçelerde kurulacak işletme belirleme komisyon/komisyonları, mesleki eğitimden sorumlu şube müdürünün başkanlığında;

a) İlgili alanda eğitim veren okulların müdürü veya koordinatör müdür yardımcıları, ilgili alan/bölüm şefiyle birer meslek alanı öğretmeni,

b) İlgili meslek alanını temsil eden esnaf ve sanatkârlar, sanayi ve ticaret odalarıyla işveren kuruluşundan birer temsilci,

c) Türkiye İş Kurumu temsilcisi,

ç) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) Sağlık sektöründe, (b) ve (c) bentlerinde sayılanlar yerine **Kamu Hastaneleri Birliği genel sekreterliklerinin** eğitimden sorumlu **yöneticisi ve bağlı** sağlık işletmelerinden birer temsilciden.

oluşur.oluşur.

(2) 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirtilen sayıdan az personel çalıştıran ve okul müdürlüğüne yazılı olarak başvuran işletmelerin değerlendirilmesi amacıyla okul müdürlüğüne ilgili alan/bölüm, atölye ve laboratuvar şefiyle bir alan öğretmeninden işletme belirleme komisyonu oluşturulur.

İşletmelerin belirlenmesi

MADDE 141- (1) Mesleki eğitim yaptırmakla yükümlü işletmelerin, eğitime uygunluğuyla mesleki eğitim göreceği öğrenci sayıları il veya ilçelerde kurulacak işletme belirleme komisyonları tarafından tespit edilir. Komisyon veya komisyonların düzenleyecekleri raporların bir örneği, bilgi için il millî eğitim müdürlüğüne gönderilir.

- (2) İldeki işletmelerde mesleki eğitim yapılmasına gereksinim duyulan yeni meslek alan/dalları; il istihdam ve mesleki eğitim kurulu tarafından belirlenerek karara bağlanır ve Bakanlığa önerilir.
- (3) Mesleki eğitim yapılacak Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı işletmeler, Bakanlık ve Millî Savunma Bakanlığınca birlikte belirlenir.

İşletme belirleme komisyonlarının görevleri

MADDE 142- (1) Komisyonlar:

- a) İl ve ilçelerde mesleki eğitim yaptırmakla yükümlü işletmelerin eğitime uygunluğunu;
 - 1) İşletmede öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapıldığını,
 - 2) Öğretim programının en az % 80 inin uygulanmasını sağlayacak donanımına sahip olduğunu,
 - 3) 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu gereğince on veya daha fazla öğrenciye mesleki eğitim yaptıracak işletmelerde eğitim biriminin bulunduğunu,
 - 4) Meslek alan/dallarında görevlendirilecek usta öğretici/eğitici personelin bulunduğunu,
 - 5) Öğrencilerin giyinme, temizlik ve sosyal gereksinimleri için uygun yerlerin bulunduğunu,
 - 6) İşletmelerdeki mesleki eğitim uygulamasının il sınırları dışında yapılmasını gerektiren programlarda öğrencilerin, konaklama ve yemek gereksinimlerinin ilgili işletme tarafından karşılandığını,
 - 7) Önceki ders yılında ilgili işletmede mesleki eğitim uygulanmış ise eğitimin bu yönetmelik ve öğretim programına uygun olarak yapılmış olduğunu,
 - 8) İşletmelerde sağlık ve güvenlik koşullarının tam olarak sağlanıp sağlanmadığını göz önünde bulundurarak belirler.
 - b) Alan/dallara göre işletmede mesleki eğitim görecektir toplam öğrenci sayısını belirler, uyguladıkları programlara göre okullara dağılımını yapar.
 - c) İşletmelerin mesleki eğitime uygunluğunu tutanakla tespit eder, durumu millî eğitim müdürlüğüne bildirir.
 - ç) Ders yılı sonunda işletmelerde yapılan mesleki eğitimi değerlendirir ve gelecek ders yılına ilişkin önerilerini de içeren raporu hazırlar ve millî eğitim müdürlüğüne teslim eder.
 - d) İşletmelerin mesleki eğitime uygunluklarıyla gönderilecek öğrenci sayılarının meslek alan/dallarına göre belirlenmesini her yıl mayıs ayında, yoğunlaştırılmış eğitim programı uygulamalarında ise şubat ayında yapar.
- (2) İl ve ilçe millî eğitim müdürlükleri, komisyon raporları doğrultusunda hangi işletmeye hangi meslek alan/dalından ne kadar öğrencinin gönderileceğine ilişkin raporların bir örneğini haziran ayının sonuna kadar, yoğunlaştırılmış eğitim programı uygulamalarında ise mart ayı içinde ilgili okul müdürlüklerine gönderir.
 - (3) İşletmelerin belirlenmesinde, coğrafi bölge veya il sınırları yanında, sektörel yatırımların yoğunluk kazandığı bölgeler de göz önünde bulundurulur. Bu tür işletmelerin belirlenmesi, ilgili illerin eş güdümüyle gerçekleştirilir.
 - (4) Okulda oluşturulan işletme belirleme komisyonu da bu maddede belirtilen esasları göz önünde bulundurarak çalışır.
 - (5) Bu işletmelerin eğitime uygunluğu, eğitim yapılacak meslek alan/dalı ve eğitim görecektir öğrenci sayılarının belirlenmesinde bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.
 - (6) Öğrencilerin meslek alan/dallarına göre işletmede mesleki eğitim yaptırabilecek kamu kurum ve kuruluşları bu eğitime alabilecekleri öğrenci sayılarını il millî eğitim müdürlüklerine bildirir.

İşletmede mesleki eğitimde sözleşme

- MADDE 143-** (1) İşletme belirleme komisyonlarının raporları doğrultusunda, ders yılının sona erdiği tarihten yeni ders yılının ikinci haftası sonuna kadar okul müdürlüğüyle işletme yetkilileri arasında her öğrenci için ayrı olmak üzere Bakanlıkça belirlenen örneğine uygun işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesi imzalanır. Sözleşmede resit ise öğrencinin resit değil ise velisinin imzası da bulunur.
- (2) Sektörün özelliği, çalışma ve kapasite durumuyla okul ve iklim şartlarına göre yılın belli zamanlarında faal olan meslek alan/dallarında öğrenim gören öğrencilerin sözleşmeleri, ders kesiminden itibaren bir hafta içinde imzalanır ve işletmelerdeki mesleki eğitime başlanır.

(3) Öğretim yılı sonunda öğrencinin veya işletmenin durumunda değişiklik olduğunda sözleşme uzatılır veya karşılıklı olarak feshedilir. 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasında sayılan hâllerle öğrencinin okula veya işletmeye devamsızlığı nedeniyle başarısızlığının söz konusu olması, sağlık durumunun işletmedeki eğitimden olumsuz etkilenmesi gibi nedenler dışında öğrencilerin sözleşmesi okul veya işletmece tek taraflı olarak feshedilemez. Feshi gerektiren bir durum ortaya çıktığında taraflar arasında işbirliği yapılarak sözleşmenin feshi yoluna gidilir.

(4) Okulda atölye ve laboratuvar kurulmaması/kurulmaması veya donatım yetersizliği nedeniyle sektörle işbirliği çerçevesinde işletmelerde yapılan uygulamalı eğitime devam eden öğrenciler için sözleşme imzalanmaz; ancak sigortalılıkla ilgili hükümler bu öğrenciler için de uygulanır.

(5) Öğrencilerin sözleşmelerinin bir örneği ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilir, bir örneği de okuldaki dosyasında saklanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İşletmelerin ve Öğrencilerin Görev ve Sorumluluklar

İşletmelerin mesleki eğitimle ilgili görev ve sorumlulukları

MADDE 144- (1) Mesleki eğitim yaptıracak işletmeler:

- a) Öğrencilerin işletmede yapacakları mesleki eğitim, bu eğitime katılacak öğrenci sayısı ve eğitimin uygulanışıyla ilgili esasları düzenleyen tutanağı işletme belirleme komisyonuyla birlikte imzalar ve eğitimi, çalışma takvimine uygun olarak yaptırır.
- b) Mesleki eğitimin, ilgili meslek alan/dalları öğretim programlarına uygun olarak işletme belirleme komisyonu tarafından belirlenecek yerde yapılmasını sağlar.
- c) İşletmede mesleki eğitim yapılacak alan/dalların her biri için öğrencilerin beceri eğitiminden sorumlu olmak üzere ustalık veya mesleki yeterliğe sahip ve iş pedagojisi eğitimi görmüş yeterli sayıda ve nitelikte usta öğretici veya eğitici personel görevlendirir. Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için okulla işbirliği yaparak gerekli tedbirleri alır.
- ç) Yeterli sayıda ve nitelikte usta öğretici veya eğitici personel bulunmaması durumunda, okul müdürlükleriyle koordineli olarak açılacak iş pedagojisi kurslarına ilgili personelin katılımını sağlar.
- d) Mesleki eğitim için gerekli olan temrin malzemesiyle araç-gereci temin eder.
- e) İşletmede mesleki eğitim gören öğrenciye, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesinde belirtilen miktardan az olmamak üzere ödenecek ücret tutarı, ücret artışı ve diğer olanakları kapsayan eğitim sözleşmesini, öğrenci veya velisi okul müdürüyle birlikte imzalar.
- f) Öğrencilerin devam durumlarını izleyerek devamsızlıklarını ve hastalık izinlerini iki iş günü içinde elektronik ortamda veya yazılı olarak ilgili okul müdürlüğüne bildirir.
- g) Öğrencilerin ilgili döneme ait puan çizelgelerini, dönem sonundan beş gün önce kapalı zarf içinde ilgili okul müdürlüğüne teslim eder.
- ğ) Öğrenciler tarafından tutulan iş dosyasını, istenmesi durumunda veya beceri sınavından önce puan çizelgesiyle birlikte ilgili okul müdürlüğüne teslim eder.
- h) Öğrencilerin iş kazaları ve meslek hastalıklarından korunması, teşhis ve tedavileri için 6331 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat kapsamında gerekli önlemleri alır.
- ı) Öğrencilere telafi eğitimi süresince ve okulda yapılacak sınavlar için belirtilen günlerde ücretli izin verir.
- i) Öğrencilere yarıyıl ve yaz tatili süresince toplam bir ay ücretli izin verir.
- j) Öğrencilere bir ders yılı içinde devamsızlıktan sayılmak ve en çok devamsızlık süresini geçmemek üzere, ilgili okul müdürlüğünün de görüşünü alarak ücretsiz mazeret izni verir.

k) Mesleki eğitim başladıktan sonra personel sayısının azalması durumunda da eğitime alınmış olan öğrencileri, mezun oluncaya kadar işletmede eğitime devam ettirir.

l) Eğitimi yapılan meslek alan/dallarının öğretim programlarında bulunduğu hâlde işletmedeki olanaksızlıklar nedeniyle işlenemeyen konuların öğretimi için okul müdürlüğüyle işbirliği yapar.

m) İşletmelerde yapılan mesleki eğitimin planlı bir şekilde yürütülmesi, programa uygunluğunun izlenmesi, ortaya çıkabilecek aksaklıkların ve eksikliklerin giderilmesi, öğrencilerin başarı, devamsızlık ve disiplin durumlarının izlenmesi ve rehberlikte bulunulması amacıyla görevlendirilen koordinatör öğretmene ve işletmelerde ders görevi verilen öğretmene gerekli kolaylığı sağlar.

n) Koordinatör olarak görevlendirilen öğretmenlerin görevlerini yerine getirmesinde gerekli kolaylığı sağlar, belirlenen tarihte görevine gelmeyen veya görevini usulüne göre yürütmeyen öğretmenleri okul müdürlüğüne bildirir.

(2) Öğrenciler, günde sekiz saatten fazla, meslekleri dışındaki işlerle bağımsız olarak 6/4/2004 tarihli ve 25425 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırı işlerde çalıştırılmaz. Bunlar, personele sunulan ulaşım, yemek, il dışında mesleki eğitim görenler için barınma gibi sosyal hizmetlerden yararlandırılırlar. Öğrenci ve öğretmenler personele sunulan ulaşım, yemek, il dışında mesleki eğitim görenler için barınma gibi sosyal hizmetlerden yararlandırılırlar.

Teorik eğitimde görev alacak eğitici personel

MADDE 145- (1) Okulda veya işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilerin teorik eğitimi, okulun kadrolu/ücretli öğretmenleri veya işletmelerdeki eğitici personel tarafından yaptırılır.

İşletmelerde beceri eğitiminde görev alacak eğitici personel/usta öğretici

MADDE 146- (1) İşletmelerde beceri eğitimi, eğitici personel/usta öğreticilerce yaptırılır.

(2) Eğitici personel/usta öğretici:

a) İşletmelerde yapılacak beceri eğitiminin planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla okul ve işletme yetkililerince yapılacak toplantılara katılır.

b) Teorik konular da dikkate alınarak koordinatör öğretmen ve/veya ders öğretmeniyle birlikte eğitim uygulamasına ait planlar yapar ve eğitime başlanılan ilk hafta içinde planları işletme yetkilisiyle okul müdürünün onayına sunar.

c) Öğrencilerin, işletmelerde yapacakları uygulamalı eğitime devam durumlarını günü gününe izleyerek sonuçlarını işletme yetkililerine bildirir.

ç) Öğrencilerin başarı durumlarını belirleyerek sonuçlarını işletme yetkililerine bildirir.

d) Eğitim hizmetlerini mevzuatına göre yürütür, bu konuda okul ve işletmelerin yapacakları hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılır.

e) Eğitim etkinliklerinde, çalışma takvimine uyar.

f) Göreve gelememeleri durumunda, özürlerini zamanında işletme yetkililerine bildirir.

g) Beceri eğitiminde her öğrencinin, mesleğin özelliğine göre yaptığı temrin, iş, proje, deney veya hizmetin değerlendirilmesini çizelge üzerinde yapar, öğrenciyle birlikte imzalar ve bu dokümanın yer alacağı birer iş dosyası tutmasını sağlar.

ğ) İşletmenin genel işleyişi, üretimi, iş akışı, iş sağlığı ve güvenliği konularında öğrencilere bilgi verir.

İşletme şartlarına uyma

MADDE 147- (1) İşletmelerin çalışma düzenine ve şartlarına uymak, işletmede yapılan işe uygun kıyafet giymek zorunludur. Öğrenciler, üretim ve hizmetle ilgili gizlilik gerektiren konular ile kişilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşamaz. Kendilerine verilen işleri özenle yapar, işyerine ait makine, araç-gereci korur, pratik ve teorik eğitimine düzenli olarak devam eder ve sınavlarına girer, sözleşme şartlarına uyar.

- (2) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) Uyarılara rağmen kurallara uymayan **öğrencilerin işletme ile ilişkileri kesilir.**
- (3) Öğrenciler sendikal etkinliklere katılamaz.

ALTINCI BÖLÜM

Eğitim Birimi ve İşleyişi

Eğitim birimi ve işleyişi

- MADDE 148-** (1) Eğitim birimi, en az on öğrencinin eğitim yapabileceği asgari standartlarda, çağın gereklerine ve her türlü sağlık ve koruyucu güvenlik önlemlerinin alındığı eğitim ve öğretime uygun bir ortamda oluşturulur.
- (2) Eğitim birimi, beceri ve teorik eğitime uygun olarak düzenlenir. Fiziki mekân, eğitimin özelliği, meslek alanı/dalı dikkate alınarak günün şartlarına göre gerekli ve yeterli araç-gereçle amacına uygun olarak işletme tarafından donatılır.
- (3) İki veya daha fazla işletme tarafından ortak eğitim birimi de kurulabilir.
- (4) Öğrenciler, işletmenin ortak kullanım alanlarından da yararlandırılır.
- (5) Eğitim birimindeki eğitim ve öğretim etkinlikleri, ilgili mevzuat hükümlerine göre okulla işletme arasında yapılan planlama doğrultusunda yürütülür. İşletme, kendi personeli için alınmasını zorunlu gördüğü işletmeye uyum eğitiminin öğrencilere de verilmesini sağlar.

YEDİNCİ BÖLÜM

Eğitim Kurulu ve Eğitim Birimi Personelinin Görevleri

Eğitim kurulu

MADDE 149- (1) Eğitim kurulu, işletme sahibi veya üst düzey yetkililerinin katılımıyla eğitim yöneticisi ve eğitim biriminde görev yapanlardan oluşur. Bu kurul, eğitime ilişkin tüm iş ve işlemlerde kararlar alır. Kurul ayrıca, işletmenin eğitime ilişkin genel politikasını ve eğitim gereksinimini, yapılacak eğitimle ilgili yöntem ve ilkelerini belirler. Eğitim etkinliklerinin sonuçlarını değerlendirir.

Eğitim birimi personeli

MADDE 150- (1) Eğitim biriminde, işletme sahibi/yöneticisi tarafından işletmede eğitimden sorumlu yönetici ve öğrenci sayısına göre yeterli sayıda eğitici personel/usta öğretici görevlendirilir. İşletmede istenilen nitelik ve sayıda eğitici personel/usta öğretici bulunmaması durumunda, okullardan meslek dersleri öğretmenleri görevlendirilebilir.

Eğitim yöneticisinin görevleri

MADDE 151- (1) Eğitim yöneticisi, eğitim birimindeki tüm etkinliklerin planlanması, yürütülmesi ve sonuçlandırılmasını sağlar.

(2) İş birliği yaptığı okul müdürü/müdürleriyle koordineli olarak çalışır.

(3) Eğitimle ilgili olarak yaptığı iş ve işlemlerden işletme sahibi/yöneticisine karşı sorumludur.

Usta öğretici/eğitici personel görevlendirilmesi

MADDE 152- (1) Eğitim biriminde yeterli sayıda;

a) Ustalık yeterliliğini kazanmış, öğrencilerin işyerindeki eğitiminden sorumlu, mesleki eğitim tekniklerini bilen ve uygulayan usta öğretici,

b) Mesleki yeterliğe sahip öğrencilerin işyerindeki eğitiminden sorumlu, iş pedagojisi eğitimi almış, mesleki eğitim yöntem ve tekniklerini bilen ve uygulayan veya okullarda atölye,

laboratuvar, meslek dersleri öğretmeniği yapabilme yetkisine sahip eğitici personel görevlendirilir.

Çalışanların eğitimi

MADDE 153- (1) Çalışanların mesleki eğitimlerinde; işbirliği anlayışı çerçevesinde kamu ve özel kurum ve kuruluşlara ait okul ve eğitim merkezlerinin tüm imkânlarından yararlanılır.

DOKUZUNCU KISIM **Tam Gün Tam Yıl Eğitim**

Tam gün tam yıl eğitim

MADDE 154- (1) Bireylerin hayat boyu eğitim uygulamaları kapsamında şartları uygun olan okulların bina, tesis, araç-gereç, personel ve kapasitelerinden azamî derecede yararlandırılması esastır. Bu amaçla okullar hafta sonu, yarıyıl ve yaz tatilleri dâhil olmak üzere gerektiğinde 07.00-22.00 saatleri arasında yıl boyunca açık bulundurulur.

Tam gün tam yıl eğitim uygulaması kapsamına alınma

MADDE 155- (1) Okul müdürlüğünce, çevrenin eğitim ihtiyacı, fiziki kapasite, öğrenci-kursiyer potansiyeli, çevre şartları, öğretmen durumu, araç-gereç ve donatım girdileriyle bu kapsamda yapılacak faaliyetin içeriği gibi hususlar dikkate alınarak, okulun tam gün tam yıl eğitim uygulaması kapsamına alınması isteği ders kesiminden eylül ayının son iş gününe kadar millî eğitim müdürlüğüne bildirilir.

(2) Okul müdürlüğünce hazırlanan etkinlik planının uygun bulunması hâlinde il millî eğitim müdürlüğünün teklifi üzerine valilik oluruyla tam gün tam yıl eğitim uygulaması kapsamına alınma kararı verilir.

(3) Okulun tam gün tam yıl eğitim uygulanması kapsamına alınması kararı planlanan faaliyetin fiilen yapıldığı sürece yürürlükte kalır.

(4) Uygulama kapsamında yapılacak etkinlikler her yıl okulun yıllık çalışma planında gösterilir.

Tam gün tam yıl eğitim kapsamında yürütülecek faaliyetler

MADDE 156- (1) Tam gün tam yıl eğitim uygulaması kapsamında;

- a) Ders yılı süresince, hafta içi günlerde çalışma saatleri dışındaki sürelerle hafta sonu, yarı yıl ve yaz tatillerinde gerçekleştirilen eğitim ve öğretim hizmetleri,
- b) Okullarda yapılan ikili öğretim,
- c) Açık öğretim programlarına kayıtlı öğrencilerin yüz yüze eğitim uygulamaları,
- ç) Telafi eğitimi uygulamaları,
- d) Okulda yapılan staj çalışmaları,
- e) Özel eğitime ihtiyacı olan bireyleri, üretici konuma getirmeye yönelik düzenlenen mesleki eğitim,
- f) Okullarda açılan hayat boyu eğitime yönelik kurslarla her türdeki mesleki kurslar,
- g) Okullarda yapılan çıraklık ve kalfalık eğitimi ile iş pedagojisi kursları,
- ğ) Kamu ve özel kurum ve kuruluşlarıyla yapılan proje ve protokoller çerçevesinde yapılan yaygın eğitim faaliyetleri,
- h) Programlarının özelliğine göre günlük çalışma saatleri dışında akşamları, hafta sonu, yarı yıl ve yaz tatilinde sürekli hizmet verilen alanlarda okulda yapılan eğitim ve öğretim gibi etkinlikler yapılır.

(2) Yarıyıl ve yaz tatilinde işletmede yapılan staj çalışmaları tam gün tam yıl eğitim kapsamında değerlendirilmez.

ONUNCU KISIM
Öğrenci Davranışları, Ödül ve Disipline İlişkin Hükümler
BİRİNCİ BÖLÜM
Öğrenci Davranışları ve Öğrencilerin Korunması

Öğrencilerin uyacakları kurallar ve öğrencilerden beklenen davranışlar

MADDE 157- (1) Öğrencilerin; Atatürk inkılâp ve ilkeleriyle, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Türk milletinin millî, ahlâkî, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve yücelten, insan haklarına saygılı, Cumhuriyetin demokratik, laik, sosyal ve hukuk devleti olması ilkelerine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getiren; beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı, gelişmiş bir kişiliğe, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetişmeleri için okul yönetimi, öğretmenler, rehberlik servisi, okul-aile birliği ve ilgili diğer paydaşlarla işbirliği yapması istenir.

(2) Bu doğrultuda öğrencilerden;

- a) Atatürk inkılâp ve ilkelerine bağlı kalmaları ve bunları korumaları,
- b) Hukuka, toplum değerlerine ve okul kurallarına uymaları,
- c) Doğru sözlü, dürüst, yardımsever, erdemli, saygılı ve çalışkan olmaları; güzel ve nazik tavır sergilemeleri; kaba söz ve davranışlarda bulunmamaları; barış, değerbilirlik, hoşgörü, sabır, özgürlük, eşitlik ve dayanışmadan yana davranış göstermeleri,
- ç) Irk, renk, cinsiyet, dil, din, milliyet ayrımı yapmaksızın herkese karşı iyi davranmaları; insan hak ve özgürlüğüyle onurunun korunması için gerekli duyarlılığı göstermeleri,
- d) Tutumlu olmaları; millet malını, okulunu ve eşyasını kendi öz malı gibi korumaları ve zarar vermemeleri,
- e) Sağlığa zararlı ve bağımlılık yapan maddeleri kullanmamaları, bu tür maddelerin kullanıldığı yerlerde bulunmamaları,
- f) Her çeşit kumar ve benzeri oyunlardan, bu tür oyunların oynandığı ortamlardan uzak kalmaları,
- g) Okula ve derslere düzenli olarak devam etmeleri,
- ğ) Çevreye karşı duyarlı olmaları, çevrenin doğal ve tarihi yapısını korumaları,
- h) Kitapları sevmeleri ve korumaları, okuma alışkanlığı kazanmaları ve boş zamanlarını faydalı işler yaparak geçirmeleri,
- ı) Trafik kurallarına uymaları ve davranışlarıyla örnek olmaları,
- i) Fiziksel, zihinsel ve duygusal güçlerini olumlu olarak yönetmeleri; beden, zekâ ve duygularıyla bunları verimli kılacak irade ve yeteneklerini geliştirmeleri; kendilerine saygı duymayı öğrenmeleri, böylece dengeli bir biçimde geliştirdikleri varlıklarını aile, toplum, vatan, millet ve insanlığın yararına sunmaları,
- j) İnsan hakları ve demokrasi bilincini özümsemiş ve davranışa dönüştürmüş olmaları, kötü muamele ve her türlü istismara karşı duyarlı olmaları,
- k) Toplam kalite yönetimi anlayışıyla ekip çalışmalarında rol almaları,
- l) Okul, öğrenci veli sözleşmesine uygun davranmaları,
- m) İnsana ve insan sağlığına gereken önemi vermeleri,
- n) Savaş, yangın, deprem ve benzeri olağanüstü durumlarda topluma hizmet etkinliklerine gönüllü katkı sağlamaları ve verilen görevleri tamamlamaları,
- o) Zararlı, bölücü, yıkıcı, siyasi ve ideolojik amaçlı faaliyetlere katılmamaları, bunlarla ilgili amblem, afiş, rozet, yayın ve benzerlerini taşımamaları ve bulundurmamaları,
- ö) Bilişim araçlarını kişisel, toplumsal ve eğitsel yararlar doğrultusunda kullanmaları,

p) Bilişim araçlarını; zararlı, bölücü, yıkıcı ve toplumun etik kurallarıyla bağdaşmayan ve şiddet içerikli amaçlar için kullanmamaları; bunların üretilmesine, bulundurulmasına, taşınmasına yardımcı olmamaları ve sanal ortamlarda da bu doğrultuda davranmaları,
r) Alınan sağlık ve güvenlik tedbirlerine uyarak bu konuda örnek davranışlar sergilemeleri beklenir.

(3) Uyulması gereken kuralların ve beklenen davranışların; derslerde, törenlerde, toplantılarda, rehberlik çalışmalarında ve her türlü sosyal etkinliklerde öğrencilere kazandırılmasına çalışılır.

(4) **(Değ: 13/09/2014-29118 RG)** Okul yönetimi, **öğrencilerin uyacakları kurallar ve öğrencilerden beklenen davranışlarla bunlara uyulmaması durumunda öğrencilerin karşılaşılabilecekleri yaptırımlar konusunda kendilerini ve velilerini bilgilendirir. Ayrıca bu hususlara okul veli sözleşmesinde yer verilir.**

Öğrencilerin korunması

MADDE 158- (1) Yönetici ve öğretmenlerce;

a) Aile içinde ve dışında şiddete maruz kalan, ilgisizlik nedeniyle veya zorlanarak kanunlarla toplumun etik kurallarına aykırı olan yollara yönelme ihtimali bulunan öğrencilerle ilgili gerekli önlemlerin alınması,

b) Öğrencilerin her türlü madde bağımlılığından, uyuşturucu ve benzeri maddeleri bulundurmaktan, kullanmaktan, bu tür maddelerin üretim ve kaçakçılığına alet olmaktan korunması,

c) Öğrencilerin pornografi, teşhir, cinsel sömürü, istismar, taciz ve her türlü olumsuz davranışlardan korunması,

ç) Öğrencilerin, diğer öğrenciler tarafından fiziksel ve ruhsal yönden zarar görmemeleri için dedikoduya, zorbalığa, tehdide, sataşmaya ve onur kırıcı her türlü lakap takılmasına karşı korunması

konularında veli veya aileyle diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla da işbirliği yapılarak gerekli tedbirler alınır.

(2) Bu tedbirler kapsamında, okul yönetimince; okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu kararına bağlı olarak alınan ihbar, şikâyet, duyumla gerekli görülen hallerde, önceden tedbir almak, olumsuz öğrenci davranışlarının fiil ve suça dönüşmesini engellemek, eğitim ortamlarının güvenliğini sağlamak ve öğrencileri her türlü olumsuz ve zararlı davranışlardan korumak amacıyla okul, pansiyon ve eklentileri, sıra, masa, dolap ve gerekli görülen diğer yerler aranır, tedbir amaçlı bu arama ve inceleme işleri öğrencinin kişilik ve onurunu rencide etmeden okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu üyeleriyle görevlendirilen öğretmenlerce yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Ödül

Öğrencilerin ödüllendirilmesi

MADDE 159- (1) Örnek davranışların ve başarıların niteliklerine göre ödüllendirilmesinde öğrencilere;

a) Teşekkür belgesi,

b) Takdir belgesi,

c) Onur belgesi,

ç) Üstün başarı belgesi

verilir.

Teşekkür, takdir ve üstün başarı belgesi ile ödüllendirme

MADDE 160- (1) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu, derslerdeki gayret ve başarılarıyla üstünlük gösteren, tüm derslerden başarılı olan, dönem puanlarının ağırlıklı ortalaması 70,00 den aşağı olmayan ve davranış puanı 100 olan öğrencilerden;

a) 70,00-84,99 arasındakileri teşekkür belgesi,

b) 85,00 ve daha yukarı olanları takdir belgesi,

c) Ortaöğrenim süresince en az üç öğretim yılının bütün döneminde takdir belgesi alanları üstün başarı belgesi ile ödüllendirir.

(2) Üstün başarı belgesi almaya hak kazanan öğrencilere okulun iftihar listesinde yer verilir.

Onur belgesi ile ödüllendirme

MADDE 161- (1) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu puan şartına bağlı kalmadan;

a) Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanarak örnek olmak,

b) Bilimsel projelerle sosyal etkinliklere katılmak, bu çalışmalarda liderlik yapmak, yapılan etkinliklerde eğitime katkıda bulunmak ve üstün başarı göstermek,

c) Okul araç-gereç ve donanımlarıyla çevreyi koruma ve gözetmede davranışlarıyla örnek olmak,

ç) Görgü kurallarına uymada ve insan ilişkilerinde örnek olmak,

d) Trafik kurallarına uymada örnek davranışlar sergilemek,

e) Bilişim araçlarını kullanmada iyi örnek olacak davranışlar sergilemek,

f) Okula ve derslere düzenli olarak gelmek, bu yönde arkadaşlarına iyi örnek olmak,

g) Yaşlı, yetim, öksüz, güçsüz, engelli ve benzeri durumda olanlara yardım amacıyla yürütülen toplum hizmetlerinde görev almak,

ğ) Alınan sağlık ve güvenlik tedbirlerine uyararak konuyla ilgili örnek davranışlar sergilemek gibi davranışlardan örnek oluşturacak bir ya da birkaçını gösteren davranış puanı

indirilmemiş öğrencileri; öğretim yılı içinde herhangi bir ödül alıp almadığına bakılmaksızın öğrenci, öğretmen veya okul yönetiminin teklifi, onur kurulunun uygun görüşü doğrultusunda onur belgesiyle ödüllendirir. Bir öğretim yılı içinde iki ve daha fazla onur belgesi alan öğrencilere okulun onur listesinde yer verilir.

(2) Ayrıca öğretmenler kurulu, ders yılı başında yukarıda belirtilen davranışların dışında da onur belgesiyle ödüllendirilebilecek davranışları belirler. Belirlenen davranışlar okul yönetiminin onur kuruluyla okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna bildirilir.

Ödül takdirinde dikkat edilecek hususlar ve ödüllerin verilmesi

MADDE 162- (1) Ödül takdir edilirken öğrencinin;

a) Okul içindeki ve dışındaki genel durumu,

b) Ders ve ders dışı faaliyetlerdeki başarısı,

c) Davranışının niteliği, önemi ve çevresine örnek olup olmadığı gibi hususlar göz önünde bulundurulur.

(2) Ödül belgeleri; öğrenci, veli, öğretmen ve yöneticilerin katıldığı bir ortamda törenle öğrencilere ya da velilerine verilir.

(3) Onur ve iftihar listeleri, ders kesiminde okul yönetiminin uygun göreceği bir günde öğrencilerin huzurunda, ayrı ayrı okunur ve daha sonra okulda herkesin görebileceği bir yere fotoğraflı olarak takip eden ders yılı süresince ayrı ayrı asılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Disiplin

Disiplin cezaları

MADDE 163- (1) Öğrencilere, disiplin cezasını gerektiren davranış ve fiillerinin niteliklerine göre;

a) Kinama,

- b) Okuldan kısa süreli uzaklaştırma,
 - c) Okul değiştirme,
 - ç) Örgün eğitim dışına çıkarma
- cezalarından biri verilir.

(2) Disipline konu olan olaylar okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunda görüşülüp karara bağlandıktan sonra;

- a) Kınama ve okuldan kısa süreli uzaklaştırma cezaları okul müdürünün,
 - b) Okul değiştirme cezası, ilçe öğrenci disiplin kurulunun,
 - c) Örgün eğitim dışına çıkarma cezası, il öğrenci disiplin kurulunun,
- onayından sonra uygulanır.

Disiplin cezasını gerektiren davranış ve fiiller

MADDE 164- (1) Kınama cezasını gerektiren davranışlar ve fiiller şunlardır:

- a) Okulu, çevresini ve eşyasını kirletmek,
- b) Yapması gereken görevleri yapmamak,
- c) Kılık-kıyafete ilişkin mevzuat hükümlerine uymamak,
- ç) Tütün ve tütün mamullerini bulundurmamak veya içmek,
- d) Başkasına ait eşyayı izinsiz almak veya kullanmak,
- e) Yalan söylemek,
- f) Özürsüz devamsızlık yapmak, okula geldiği hâlde özürsüz eğitim ve öğretim faaliyetlerine, törenlere ve diğer sosyal etkinliklere katılmamak, geç katılmak veya erken ayrılmak
- g) Okul kütüphanesi, atölye, laboratuvar, pansiyon veya diğer bölümlerden aldığı kitap, araç-gereç ve malzemeyi zamanında vermemek, eksik vermek veya kötü kullanmak,
- ğ) Kaba ve saygısız davranmak,
- h) Dersin ve ders dışı faaliyetlerin akışını ve düzenini bozacak davranışlarda bulunmak,
- ı) Kopya çekmek veya çekilmesine yardımcı olmak,
- i) Yatılı okullarda pansiyonu gece izinsiz terk etmek veya pansiyona geç gelmek,
- j) Yasaklanmış, müstehcen yayınları okula ve okula bağlı yerlere sokmak veya yanında bulundurmamak,
- k) Üzerinde kumar oynamaya yarayan araç-gereç bulundurmamak,
- l) Bilişim araçlarını amacı dışında kullanmak,
- m) Alınan sağlık ve güvenlik tedbirlerine uymamak.

(2) Okuldan kısa süreli uzaklaştırma cezasını gerektiren fiil ve davranışlar;

- a) Kişilere, arkadaşlarına söz ve davranışlarla sarkıntılık, hakaret ve iftira etmek veya başkalarını bu gibi davranışlara kışkırtmak,
- b) Pansiyonu terk ederek gece izinsiz dışarıda kalmak,
- c) Kişileri veya grupları dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi ve dini inançlarına göre ayırmayı, kınamayı, kötülemeyi amaçlayan davranışlarda bulunmak veya ayrımcılığı körükleyici semboller taşımak,
- ç) İzinsiz gösteri veya toplantı düzenlemek, bu tür gösteri veya toplantılara katılmak ve bu amaçla yapılan etkinliklerde bulunmak,
- d) Her türlü ortamda kumar oynamak veya oynatmak,
- e) Verilen görevlerin yapılmasına engel olmak,
- f) Başkalarına hakaret etmek,
- g) Yasaklanmış veya müstehcen yayın, kitap, dergi, broşür, gazete, bildiri, beyanname, ilan ve benzerlerini dağıtmak, duvarlara ve diğer yerlere asmak, yapıştırmak, yazmak; bu amaçlar için okul araç-gerecini ve eklentilerini kullanmak,
- ğ) Bilişim araçları yoluyla eğitim ve öğretim faaliyetleriyle kişilere zarar vermek,

- h) Özürsüz devamsızlık yapmayı, okula geldiği hâlde özürsüz eğitim ve öğretim faaliyetlerine, törenlere ve diğer sosyal etkinliklere katılmamayı, geç katılmayı veya erken ayrılmayı alışkanlık haline getirmek,
- i) Kavga etmek, başkalarına fiili şiddet uygulamak,
- i) Okul binası, eklenti ve donanımlarına, arkadaşlarının araç-gerecine siyasi, ideolojik veya müstehcen amaçlı yazılar yazmak, resim veya semboller çizmek,
- j) Toplu kopya çekmek veya çekilmesine yardımcı olmak,
- k) Sarhoşluk veren zararlı maddeleri bulundurmak veya kullanmak.
- (3) Okul değiştirme cezasını gerektiren fiil ve davranışlar;
- a) Türk Bayrağına, ülkeyi, milleti ve devleti temsil eden sembolere saygısızlık etmek,
- b) Millî ve manevi değerleri söz, yazı, resim veya başka bir şekilde aşağılamak; bu değerlere küfür ve hakaret etmek,
- c) Okul çalışanlarının görevlerini yapmalarına engel olmak,
- ç) Hırsızlık yapmak, yaptırmak ve yapılmasına yardımcı olmak,
- d) Okulla ilişkisi olmayan kişileri, okulda veya eklentilerinde barındırmak,
- e) Okul tarafından verilen belgelerde değişiklik yapmak; sahte belge düzenlemek; üzerinde değişiklik yapılmış belgeleri kullanmak veya bu belgelerin sağladığı haklardan yararlanmak ve başkalarını yararlandırmak,
- f) Okul sınırları içinde herhangi bir yeri, izinsiz olarak eğitim ve öğretim amaçları dışında kullanmak veya kullanılmasına yardımcı olmak,
- g) Okula ait taşınır veya taşınmaz mallara zarar vermek,
- ğ) Ders, sınav, uygulama ve diğer faaliyetlerin yapılmasını engellemek veya arkadaşlarını bu eylemlere katılmaya kışkırtmak,
- h) Eğitim ve öğretim ortamına yaralayıcı, öldürücü silah ve patlayıcı madde ile her türlü aletleri getirmek veya bunları bulundurmak,
- ı) Zor kullanarak veya tehditle kopya çekmek veya çekilmesini sağlamak,
- i) Bağımlılık yapan zararlı maddeleri bulundurmak veya kullanmak,
- j) Yerine başkasını sınava sokmak, başkasının yerine sınava girmek,
- k) Eğitim ve öğretim ortamında siyasi partilerin, bu partilere bağlı yan kuruluşların, derneklerin, sendikaların ve benzeri kuruluşların siyasi ve ideolojik görüşleri doğrultusunda eylem düzenlemek, başkalarını bu gibi eylemleri düzenlemeye kışkırtmak, düzenlenmiş eylemlere etkin biçimde katılmak,
- l) Siyasi partilere, bu partilere bağlı yan kuruluşlara, derneklere, sendikalara ve benzeri kuruluşlara üye olmak, üye kaydetmek, para toplamak ve bağışta bulunmaya zorlamak,
- m) Bilişim araçları yoluyla eğitim ve öğretimi engellemek, kişilere ağır derecede maddi ve manevi zarar vermek,
- n) İzin almadan okulla ilgili; bilgi vermek, basın toplantısı yapmak, bildiri yayınlamak ve dağıtmak, faaliyet tertip etmek veya bu kapsamdaki faaliyetlerde etkin rol almak,
- o) Bir kimseyi ya da grubu suç sayılan bir eylemi yapmaya, böyle eylemlere katılmaya, yalan bildirimde bulunmaya veya suçu yüklenmeye zorlamak,
- ö) Zor kullanarak başkasına ait mal ve eşyaya el koymak, başkalarını bu işleri yapmaya zorlamak,
- (4) Örgün eğitim dışına çıkarma cezasını gerektiren davranışlar;
- a) Türk Bayrağına, ülkeyi, milleti ve devleti temsil eden sembolere hakaret etmek,
- b) Türkiye Cumhuriyeti'nin devleti ve milletiyle bölünmez bütünlüğü ilkesine ve Türkiye Cumhuriyeti'nin insan haklarına ve Anayasanın başlangıcında belirtilen temel ilkelere dayalı millî, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti niteliklerine aykırı miting, forum, direniş, yürüyüş, boykot ve işgal gibi ferdi veya toplu eylemler düzenlemek; düzenlenmesini kışkırtmak ve düzenlenmiş bu gibi eylemlere etkin olarak katılmak veya katılmaya zorlamak,

- c) Kişileri veya grupları; dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi ve dini inançlarına göre ayırmayı, kınamayı, kötölemeyi amaçlayan bölücü ve yıkıcı toplu eylemler düzenlemek, katılmak, bu eylemlerin organizasyonunda yer almak,
- ç) Kurul ve komisyonların çalışmasını tehdit veya zor kullanarak engellemek,
- d) Bağımlılık yapan zararlı maddelerin ticaretini yapmak,
- e) Okul ve eklentilerinde güvenlik güçlerince aranan kişileri saklamak ve barındırmak,
- f) Eğitim ve öğretim ortamını işgal etmek,
- g) Okul içinde ve dışında tek veya toplu hâlde okulun yönetici, öğretmen, eğitici personel, memur ve diğer personeline karşı saldırıda bulunmak, bu gibi hareketleri düzenlemek veya kışkırtmak,
- ğ) Okul çalışanlarının görevlerini yapmalarına engel olmak için fiili saldırıda bulunmak ve başkalarını bu yöndeki eylemlere kışkırtmak,
- h) Okulun taşınır veya taşınmaz mallarını kasıtlı olarak tahrip etmek,
- ı) Yaralayıcı, öldürücü her türlü alet, silah, patlayıcı maddeleri kullanmak suretiyle bir kimseyi yaralamaya teşebbüs etmek, yaralamak, öldürmek, maddi veya manevi zarara yol açmak,
- i) Kişi veya kişilere her ne sebeple olursa olsun eziyet etmek; işkence yapmak veya yaptırmak, cinsel istismar ve bu konuda kanunların suç saydığı fiilleri işlemek,
- j) Çete kurmak, çetede yer almak, yol kesmek, adam kaçırmak; kapkaç ve gasp yapmak, fidye ve haraç almak,
- k) Yasa dışı örgütlerin ve kuruluşların, siyasi ve ideolojik görüşleri doğrultusunda propaganda yapmak, eylem düzenlemek, başkalarını bu gibi eylemleri düzenlemeye kışkırtmak, düzenlenmiş eylemlere etkin biçimde katılmak, bu kuruluşlara üye olmak, üye kaydetmek; para toplamak ve bağışta bulunmaya zorlamak,
- l) Bilişim araçları yoluyla; bölücü, yıkıcı, ahlak dışı ve şiddeti özendiren sesli, sözlü, yazılı ve görüntülü içerikler oluşturmak, bunları çoğaltmak, yaymak ve ticaretini yapmak.
- (5) Yukarıda belirtilenlerin dışında ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hâllere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunanlara suça uygun cezalar verilir.

Pansiyon, başka okul veya işletmedeki disiplin olayları

- MADDE 165-** (1) Öğrencinin kayıtlı olduğu okul dışında; kaldığı pansiyonda, ders, kurs veya telafi eğitimi aldığı okullarda, disiplin olaylarına karışmaları hâlinde ön soruşturmaları, olayın meydana geldiği okul tarafından yapılır. Olayla ilgili karar alınmak üzere soruşturma dosyası öğrencinin kayıtlı olduğu okula gönderilir.
- (2) Staj çalışması veya meslek eğitimi görülen işletmelerde öğrencinin karıştığı disiplin olayları, kayıtlı bulunduğu okula bildirilir. Olay, okul müdürlüğünce soruşturularak sonuçlandırılır.
- (3) Soruşturma süreci ilgili okulların öğrenci ödül ve disiplin kurullarının işbirliği içerisinde yürütülür. Gerektiğinde öğrencinin kayıtlı olduğu okul müdürlüğünce, olayın meydana geldiği okulun ödül disiplin kurulu başkanı veya işletme yetkilisi, görüşlerine başvurmak üzere olayla ilgili öğrenci ödül ve disiplin kurulu toplantısına çağrılabilir. Ancak karar için oy kullanamazlar.
- (4) Öğrencinin kayıtlı bulunduğu okulda disiplin olaylarına karışması ve buna ilişkin inceleme/soruşturma sürdürülürken bir başka okula nakledilmesi durumunda, inceleme/soruşturmayı başlatan okul disiplin soruşturmasını tamamlar ve dosyayı yeni okuluna gönderir. Öğrenciye yeni okulu aracılığıyla tebligat yapılarak ceza uygulanır ve dosyasına işlenir. Ceza alan öğrenciyle ilgili karara itiraz, davranış puanının iade edilmesi ve cezanın dosyadan silinmesi gibi işlemler yeni okulu tarafından gerçekleştirilir.

Cezaya neden olan davranış ve fiilin tekrarlanması

MADDE 166- (1) Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya davranışın bir öğretim yılı içerisinde tekrarında bir derece ağır ceza uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama ile İlgili Esaslar ve Ceza Takdirinde Dikkat Edilecek Hususlar

Uygulama ile ilgili esaslar

MADDE 167- (1) Şikâyetler, gerçek ve/veya tüzel kişilerce okul müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir. İsimsiz ve imzasız başvurular işleme alınmaz.

(2) Disiplin soruşturmasını gerektiren ve doğrudan okul yönetimine duyurulan veya bildirilen cezai soruşturmayı gerektiren şikâyetler, yazılı olarak ilgililere zamanında iletilir.

Ceza takdirinde dikkat edilecek hususlar

MADDE 168- (1) Disiplin cezaları takdir edilirken;

- Öğrencinin 18 yaşına kadar çocuk olduğu,
 - Öğrencinin üstün yararı,
 - Soruşturma sürecinde gizlilik ilkesi,
 - Sınıf rehber öğretmeni ve öğrenci velisinin görüşleri,
 - Öğrencinin ailesi ve çevresiyle ilgili bilgiler,
 - Öğrencinin kişisel özellikleri ve psikolojik durumu,
 - Fiil ve davranışın hangi şartlar altında yapıldığı, öğrenciyi tahrik unsurlar,
 - Öğrencinin yaşı ve cinsiyeti,
 - Öğrencinin derslerdeki ilgi ve başarısı,
 - Öğrencinin daha önce ceza alıp almadığı,
- hususları göz önünde bulundurulur.

(2) Olayın mahkemeye intikal etmesi disiplin cezasının uygulanmasını engellemez.

(3) Öğrencinin daha önce ceza almamış olması, derslerinde başarılı olması ve davranışlarının olumlu olması durumunda rehberlik servisinin görüşü de alınarak bir alt ceza verilebilir.

Disiplin cezaları ile ilgili onay, itiraz ve tebliğ

MADDE 169- (1) Onay yetkisi okul müdüründe bulunanların dışındaki disiplin cezalarının onaylanmasıyla itiraza ilişkin dosya ve yazılar millî eğitim müdürlükleri aracılığıyla ilgili disiplin kurullarına gönderilir.

(2) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunda görüşülüp karara bağlanan disiplin cezalarından;

- Kınama ve okuldan kısa süreli uzaklaştırma cezaları okul müdürünün,
- Okul değiştirme cezası, ilçe öğrenci disiplin kurulunun,
- Örgün eğitim dışına çıkarma cezası, il öğrenci disiplin kurulunun onayından sonra uygulanır.

(3) Cezalara itiraz; cezanın tebliğini izleyen beş iş günü içinde okul müdürü, 18 yaşını tamamlamış öğrenci veya öğrenci velisi tarafından okul müdürlüğü kanalıyla yapılır. Okul müdürlüğü, yazılı başvuruyu ve itiraz gerekçeleri hakkındaki görüşlerini, gerekli belgelerle birlikte başvurunun yapıldığı tarihten itibaren en geç beş iş günü içinde itirazi değerlendirmeye yetkili disiplin kuruluna sevk etmek üzere gönderir.

- Kınama ve okuldan kısa süreli uzaklaştırma cezalarına itiraz ilçe öğrenci disiplin kuruluca,
- Okul değiştirme cezasına itiraz il öğrenci disiplin kurulunca,
- Örgün eğitim dışına çıkarma cezasına itiraz üst disiplin kurulunca değerlendirerek sonuçlandırır.

(4) İtiraz sonucu verilen karar kesin olup yeniden itiraz edilemez.

(5) Bütün cezalar, velilere 25/1/2012 tarihli ve 28184 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik hükümlerine uygun olarak bildirilir ve tebellüğ belgesi disiplin dosyasında saklanır.

Davranış puanının indirilmesi

MADDE 170- (1) Her ders yılı başında öğrencilerin davranış puanı 100’dür.

- (2) Ceza alan öğrencilerin davranış puanlarından;
a) Kınama cezası için 10,
b) Okuldan kısa süreli uzaklaştırma cezası için 20,
c) Okul değiştirme cezası için 40,
ç) Örgün eğitim dışına çıkarma cezası için 80
puan indirilir.

Cezaların işlenmesi, silinmesi, puan iadesi ve dosyaların saklanması

MADDE 171- (1) Öğrencilerin aldıkları cezalar, e-Okul sistemine işlenir.

(2) Ceza alan ve davranış puanı indirilmiş olan ancak davranışları olumlu yönde değişen, iyi hâlleri görülen ve olumsuz davranışları tekrarlamayan öğrencilerin durumları, okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunca daha sonraki dönemde/dönemlerde değerlendirilir. Cezalarının kaldırılması ve davranış puanlarının iadesi öngörülen öğrenciler öğretmenler kuruluna sunulur. Öğretmenler kurulunca cezası kaldırılan ve davranış puanı iade edilen öğrencilerin yeni durumları e-Okul sistemine işlenir.

(3) Davranış puanı iade edilen ve disiplin cezası kaldırılan öğrencinin disiplin durumuna ilişkin bilgi istendiğinde, öğrencinin disiplin cezası bulunmadığı bildirilir.

(4) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu belgeleri ve soruşturma dosyası ilgili mevzuat hükümlerince saklanır.

(5) Ödül ve disiplin işlemlerine ait veriler; Bakanlığın ilgili birimlerince e-Okul sistemi üzerinden alınır.

Cezaların uygulanması

MADDE 172- (1) Okuldan kısa süreli uzaklaştırma cezası alan öğrenciler;

a) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Okulun açık olduğu sürede bir günden beş güne kadar okul binası, eklentileri ve işletmelerde yapılan her türlü eğitim ve öğretim etkinlikleri ile staj çalışmalarına katılamazlar. Bu süre özürülü devamsızlıktan sayılır.

b) Pansiyonlu okullardaki yatılı öğrencilerin, pansiyonda kalmasına izin verilebilir. Ancak diğer öğrencilerin huzur ve güvenini olumsuz etkileyecek öğrencilerin pansiyonda kalmalarına izin verilmez.

c) Öğrencilerin ulusal ya da uluslararası etkinliklere katılıp katılmayacaklarına okul yönetimince karar verilir.

(2) Okul değiştirme cezası alan öğrenciler;

a) Başvurdukları millî eğitim müdürlüklerince istekleri de dikkate alınarak okul türleri ve bu Yönetmeliğin nakille ilgili hükümleri göz önünde bulundurularak uygun okullara yerleştirilir. Aynı ilde öğrencinin devam edebileceği programın bulunmaması hâlinde, Bakanlığın ilgili birimiyle işbirliği yapılarak gerekli tedbirler alınır.

b) Parasız yatılı öğrencilerin nakilleri, İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Parasız Yatılılık, Burs ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği ve bu Yönetmeliğin nakille ilgili hükümlerine göre uygun okullara yapılır.

c) Önceki okul müdürlüğüyle öğrenim gördüğü okul müdürlüğünce uygun görülmesi hâlinde en az bir öğretim yılı geçtikten sonra eski okullarına dönebilirler.

ç) Öğrencinin kayıtlı olduğu okul dışında; kaldığı pansiyonda, ders, kurs veya telafi eğitimi aldığı okullarda, disiplin olaylarına karışıp bir başka okula nakledilen öğrencilerden; naklen geldiği okul tarafından okul değiştirme cezası verilenlere yeniden okul değişikliği yaptırılmaz ve nakil durumları, aldıkları ceza ile ilişkilendirilerek kayıtlarda belirtilir. Süresi içinde itirazda bulunulması hâlinde, itiraza ilişkin karar verilinceye kadar ceza uygulanmaz.

(3) Örgün eğitim dışına çıkarma cezası alan öğrenciler;

a) Akşam liseleri dışında devam zorunluluğu olan okullara kayıt yaptıramaz.

b) Açık Öğretim Lisesi veya Mesleki Açık Öğretim Lisesine gönderilir.

Ceza alan öğrencilerin sınavları

MADDE 173- (1) Okuldan kısa süreli uzaklaştırma cezası alan ya da yönetim tedbiri doğrultusunda okuldan geçici olarak uzaklaştırılan öğrencilerin, bu sürede katılmadıkları sınavların yerine, okul yönetimlerince belirlenen tarihlerde sınavlara alınmaları sağlanır.

Zararın ödetilmesi

MADDE 174- (1) Takdir edilen disiplin cezasının yanında okul ve kişi mallarına verilen zararlar, zarara yol açan öğrencilerin velilerine ödetilir.

(2) Zararın ödenmesinde zorluk çıkaran veliler hakkında, 27/9/2006 tarihli ve 2006/11058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre işlem yapılır.

Tedbir kararı

MADDE 175- (1) Müdür, disiplin olaylarında öğrenciyi bir taraftan okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna sevk etmekle birlikte, gerektiğinde kurula sevkten önce veya sonra, kovuşturmanın tamamlanmasını ve sonucunu beklemeden acele bir tedbir olmak üzere on iş gününü geçmemek kaydıyla millî eğitim müdürünü bilgilendirerek uygun göreceği süre kadar geçici olarak okuldan uzaklaştırabilir. Bu durumdaki öğrenciler, ders ve sınavlarla diğer etkinliklere alınmazlar. Hakkında tedbir kararı verilen öğrencinin okuldan uzaklaştırıldığı süre devamsızlıktan sayılmaz.

(2) Tedbir kararının alınmasını izleyen en geç üç iş günü içinde disiplin işlemine başlanır ve okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna sevkinden itibaren en geç on iş günü içinde durumu karara bağlanır. Aksi takdirde alınan tedbir kararı, kendiliğinden kalkmış sayılır. Haklı ve zorlayıcı sebeplerin devamı hâlinde millî eğitim müdürünün onayına bağlı olarak tedbir kararı, iki kez daha uzatılabilir.

(3) Yönetim tedbiri süresince disiplin işlemi sonuçlanmamışsa; öğrencinin okula devam edip etmeyeceği, pansiyondan yararlanıp yararlanmayacağı hususu ayrıca mahalli mülki idare amirinin onayıyla belirlenir.

(4) Öğrencilerin neden olduğu olağanüstü durumlar karşısında müdür, tedbir olmak üzere okul ve pansiyonların eklentileriyle birlikte en çok beş iş günü eğitim ve öğretime kapatılması gerektiğini millî eğitim müdürlüğüne teklif edebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kurullar, Düzenlenecek Belgeler ve Bilgi Toplama

Kurullar

MADDE 176- (1) Ödül ve disipline ilişkin iş ve işlemleri yürütmek üzere;

- a) Onur kurulu,
 - b) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu,
 - c) İlçe öğrenci disiplin kurulu,
 - ç) İl öğrenci disiplin kurulu,
 - d) Öğrenci üst disiplin kurulu
- oluşturulur.

Düzenlenecek belgeler

MADDE 177- (1) Disiplin olaylarıyla ilgili inceleme ve soruşturma dosyasında; yazılı ifadeler, savunma, varsa mahkeme kararı veya safahatı, soruşturma ile ilgili diğer belgeler ve ilgili disiplin kurul kararı bulunur. Kararlar;

- a) EK-1 Okul Öğrenci Ödül ve Disiplin Kurulu Kararı,
- b) EK-2 İlçe Öğrenci Disiplin Kurulu Kararı,
- c) EK-3 İl Öğrenci Disiplin Kurulu Kararı,
- ç) EK-4 Üst Disiplin Kurulu Kararı

örneğine uygun olarak düzenlenir.

(2) Onaylanmak üzere ilgili kurullara gönderilecek dosyada, ilgili disiplin kurulu kararıyla soruşturma ile ilgili diğer belge örnekleri bulunur. İtiraz üzerine gönderilen dosyalara yukarıdaki belgelere ilaveten itiraza ilişkin yazı veya dilekçeyle tebellüğ belgesi eklenir. Evrakın aslı okulda muhafaza edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Onur Genel Kurulu ve Onur Kurulunun Kuruluşu ve Görevleri

Onur genel kurulunun oluşturulması

MADDE 178- (1) Onur genel kurulu, öğrencilerin okul yönetimine katılmalarını ve okulun işleyişine yardımcı olmalarını sağlamak amacıyla her sınıfın bütün şubelerinden birer öğrenci, ders yılı başında sınıf rehber öğretmenlerinin gözetiminde öğrenciler tarafından seçilerek oluşturulur. Çeşitli nedenlerle boşalan üyeliklere, izleyen dönem başında aynı usulle yeni temsilciler seçilir.

(2) Onur genel kurulu üyeliğine seçilen öğrenciler, okulda oluşturulan diğer öğrenci kurullarında görev alabilecekleri gibi diğer öğrenci kurullarında görev alan öğrenciler de gerekli şartları taşımak kaydıyla onur genel kurulu üyeliğine seçilebilir.

Onur genel kurulunun görevleri

MADDE 179- (1) Onur genel kurulu;

a) Her dönemde en az iki kez toplanır.

b) Onur kurulunu seçer.

c) Okulda öğrenciliğe yakışmayan davranışları inceler ve bunların düzeltilmesi için alınması gereken önlemleri belirler ve önerilerini okul yönetimine bildirir.

Onur kurulu

MADDE 180- (1) Onur genel kurulu; her sınıf seviyesinde bir öğrenciyi onur kurulu üyeliğine, onur kurulu üyeliğine seçilen son sınıf öğrencisini, onur kurulu ikinci başkanlığına, bir öğrenciyi de onur kurulu ikinci başkanlığı yedek üyeliğine seçer.

(2) Sınıfları birer şube olan okullarda seçilen öğrenciler, onur kurulunu oluşturur. Son sınıftan seçilen öğrenci, aynı zamanda onur kurulu ikinci başkanı olur.

(3) Son sınıfı bulunmayan okullarda en üst sınıftan seçilen öğrenci, bu sınıfta şube sayısı birden fazla ise genel kurulca seçilen öğrenci ikinci başkan olur.

Üyelerde aranan nitelikler

MADDE 181- (1) Bir öğrencinin onur genel kurulu üyeliğine seçilebilmesi için;

a) Okul disiplinine aykırı davranışlarının bulunmaması,

b) Davranışlarıyla arkadaşlarına örnek olması,

c) Çalışkan, dürüst, doğru sözlü ve güvenilir olması

gerekir. Bu niteliklere sahip olmadığı sonradan anlaşılanlarla disiplin cezası alan öğrencilerin üyeliği düşer.

Onur kurulu başkanı

MADDE 182- (1) Onur kurulu başkanı, okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu üyelerinin dışında, öğretmenler kurulunca seçilen bir öğretmendir. Öğretmenler kurulu, okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu üyelerini seçerken onur kurulu başkanı ve yedek üyeyi de seçer.

Onur kurulunun görevleri

MADDE 183- (1) Onur kurulu;

- a) Ayda en az bir kez toplanır. Okulun disiplin ve düzeniyle ilgili olarak okul müdürünce veya genel kurul üyelerince getirilen konuları görüşür, aldığı kararları okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna bildirmek üzere okul müdürüne sunar.
- b) Onur Belgesi verilmesi istenen öğrencilerle ilgili olarak okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna öneride bulunur.
- c) Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmek ve disiplini bozucu davranışları önlemek amacıyla programlar hazırlayarak okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna bildirmek üzere okul müdürüne sunar.
- ç) Öğrenci nöbet işleriyle sınıf başkanı ve yardımcılığı seçimine ilişkin esasların belirlenmesinde okul yönetimi, sınıf öğretmeni, rehberlik servisiyle işbirliği yaparak yürütülmesine katkı sağlar.
- d) Öğrencilerin sorumluluk yüklenmelerine, dürüst, güvenilir, saygılı ve başarılı olmalarına katkıda bulunmak; sağlığa zararlı alışkanlıklar edinmelerini ve uygun olmayan yerlere gitmelerini önlemek için anne-baba, öğretmen, yönetici ve öğrenci kulübü başkanlarıyla işbirliği yapar.

Onur kurulu kararlarının yazılması

MADDE 184- (1) Onur kurulunun aldığı kararlar, onur kurulu karar defterine yazılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Okul Öğrenci Ödül ve Disiplin Kurulunun Kuruluşu ve Görevleri

Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun kuruluşu

MADDE 185- (1) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu;

- a) Müdür başyardımcısı veya müdürün görevlendireceği müdür yardımcısı,
b) Her ders yılının ilk ayı içinde öğretmenler kurulunca gizli oyla seçilecek iki öğretmen,
c) Onur kurulu ikinci başkanı,
ç) Okul aile-birliğinin kendi üyeleri arasından seçeceği bir öğrenci velisinden oluşturulur.

(2) Yeterli sayıda öğretmen bulunmaması hâlinde aday öğretmenlerle sözleşmeli ve ücretli öğretmenler de okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna üye seçilebilir.

(3) Yapılan seçimde oyların eşit çıkması hâlinde seçim yenilenir. Bu durumda da eşitlik bozulmazsa, kıdemi fazla olan öğretmen üye seçilmiş sayılır. Kıdemlerin de yıl olarak eşitliği hâlinde kuraya başvurulur.

(4) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun görevi, yeni kurul oluşuncaya kadar devam eder. Üyeler, kabul edilebilir bir özrü bulunmadıkça görevden ayrılamaz.

(5) Öğrenci mevcudunun fazlalığından dolayı ikili öğretim yapan okullarda sabahçı ve öğlenciler için ayrı ayrı okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu kurulabilir.

(6) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu kişisel olmayan genel disiplin işlerinin görüşüldüğü toplantılarına; okulun rehberlik ve psikolojik danışma servisi rehber öğretmeni, onur kurulu başkanıyla varsa okul doktoru da katılır. Ancak, oy kullanamazlar.

Yedek üyelik

MADDE 186- (1) Okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna, aldıkları oy sırasına göre asıl üyelere sonra üç yedek üye seçilir. Ayrıca onur kurulu üyeleri ile okul-aile birliği üyeleri arasından da birer yedek üye seçilir. Asıl üyeliğin boşalması veya üyenin özürlü ya da izinli bulunması hâlinde bu üyelik, sıraya göre yedek üyelerle doldurulur.

Açık üyelik için seçim

MADDE 187- (1) Asıl ve yedek üyeliklerin boşalması nedeniyle okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun kurulamaması hâlinde açık bulunan üyelikler için yeniden gizli oyla seçim yapılır.

Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu başkanı

MADDE 188- (1) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun başkanı, müdür başyardımcısı veya müdürün görevlendireceği müdür yardımcısıdır. Başkan bulunmadığında müdürün görevlendireceği öğretmen üyelerden biri kurula başkanlık eder. Üyenin başkanlık yaptığı durumlarda yedek üye toplantıya katılır.

Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun görevleri

MADDE 189- (1) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu;

- a) Okulda düzen ve disiplinin sağlanmasıyla ilgili görüşmeler yapar ve kararlar alır.
- b) Öğrencilere kendini ifade edebilmesi, kendini geliştirebilmesi, onlara başarılı olma duygusunu tattırması, onları teşvik edici faaliyetlere okulda daha çok yer verilmesi için gerekli önerilerde bulunur.
- c) Disipline aykırı davranışların nedenlerini inceler ve bunları ortadan kaldırma yollarını arar.
- ç) Okul içinde ve dışında millî ve insani bakımdan erdem olarak kabul edilen iyi davranışlarda bulunan ve derslerdeki gayret ve başarılarıyla üstünlük gösteren öğrencilerin ödüllendirilmesine karar verir.
- d) Disiplin kurallarına uymayan öğrencilerin psikososyal durumuyla yetiştiği çevre ve ailesi hakkında bilgi toplar; eğilimlerini, alışkanlıklarını inceler; bu amaçla okul rehberlik ve psikolojik danışma servisinden, sınıf rehber öğretmeniyle öğrenciyi tanıyan diğer kişilerden yararlanır.
- e) Okulda disiplinsizliği hoş görmeyen bir öğrenci kamuoyu oluşturularak disipline aykırı davranışta bulunan ve bulunabilecek olan öğrencileri kendi vicdanlarının ve öğrenci kamuoyunun kontrolünde tutma yollarını ve imkânlarını araştırır.
- f) Dönem başlarında toplanarak disiplin yönünden okulun genel durumunu gözden geçirir ve alınması gereken tedbirler hakkında kişisel olmayan kararlar alarak okul yönetimine tekliflerde bulunur.
- g) Disiplin konusunda incelemeler yapar; gerektiğinde okul yönetimine görüş bildirir ve tekliflerde bulunur.
- ğ) Ders yılı veya dönem içinde meydana gelen disiplin olaylarının nedenleriyle alınan tedbirleri ve sonuçlarını tespit ederek ders yılı ve dönem sonunda bir rapor hâlinde okul yönetimine bildirir.
- h) Okul müdürünün havale ettiği disiplin olaylarını inceler ve karara bağlar.

Toplantıya çağrı

MADDE 190- (1) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu, kurul başkanının yazılı çağrısıyla toplanır. Kurul başkanı, gerektiğinde görüşüne başvurulmak üzere sınıf rehber öğretmeniyle okul rehberlik ve psikolojik danışmanını da toplantıya çağırabilir.

Toplantı ve karar alma

MADDE 191- (1) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu, üyelerin salt çoğunluğuyla toplanır ve oy çoğunluğuyla karar alır. Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu, kurula iletilen disiplin olaylarını görüşmek ve karara bağlamak zorundadır. Üyeler, çekimser oy kullanamaz, üyelerin dışında toplantıya çağrılanlar da oy kullanamazlar.

(2) Okul müdürünce kabul edilebilir bir özrü bulunmadıkça, okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu üyeleri kurula katılmaktan kaçınmazlar. Disiplin konusu davranıştan şikâyetçi olan veya zarar gören üye kurula katılamaz. Kurula katılmayan üyenin yerine yedek üye toplantıya çağrılır.

Kurula sevk

MADDE 192- (1) Bir disiplin olayının meydana geldiğinin gerek doğrudan, gerekse ihbar veya şikâyet üzerine anlaşılması hâlinde, rehberlik ve psikolojik danışma servisi olan okullarda disiplin konusu öncelikle bu servise intikal ettirilir. Rehberlik ve psikolojik danışma servisi, davranışın yapıldığında öğrencinin psikolojik durumuna ilişkin raporu okul müdürüne verir.

(2) Rehberlik ve psikolojik danışma servisi bulunmayan okullarda ise konu okul müdürünce doğrudan onur kurulu veya okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna sevk edilebilir. Gerekli durumlarda bölgedeki rehberlik ve araştırma merkezinden yardım alınır.

(3) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu, konuyu kurula gelişinden itibaren en geç on iş günü içinde karara bağlar. Sürenin yetmemesi durumunda, alınacak ara karar ve okul müdürünün onayıyla bu süre ancak bir kez uzatılabilir.

İfadelerin alınması ve delillerin toplanması

MADDE 193- (1) Okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna sevk edilen öğrencilerin ve olayla ilgili tanıkların, önce okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu başkanı tarafından yazılı ifadeleri alınır. Olay, sınıfta veya topluluğun bulunduğu yerlerde cereyan etmişse bu topluluğun çoğunluğunun ifadesine başvurulur. Olayla ilgili bilgi ve belgeler toplanıp bir dosya düzenlenerek okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna sunulur.

Kurula çağrılma ve savunma alınması

MADDE 194- (1) Okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna sevk edilen öğrencilerin kurul tarafından yazılı ve gerektiğinde sözlü olarak savunmaları alınır ve sözlü savunmalar tutanağa geçirilir. Çağrı duyurusu yazılı olarak ve imza karşılığında yapılır.

(2) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu, gerektiğinde disipline verilen veya tanık olarak belirlenen öğrencileri dinlemek üzere tekrar çağırır.

(3) Bu öğrenciler, çağrıya uyararak kurulca belirlenen gün ve saatte kurulda bulunmak zorundadır. Çağrıya özürsüz gelinmemesi durumunda dosyada bulunan bilgi ve belgelere göre karar verilir.

İfade ve savunma vermek istemeyenler

MADDE 195- (1) İfade vermeyen, savunmada bulunmayan veya çağrıldığı hâlde gelmeyen öğrencilerin durumu bir tutanakla tespit edilir. Bunlardan okul öğrenci ödül ve disiplin kuruluna sevk edilenler hakkında bu Yönetmeliğin 194 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uygulanır. Tanık olduğu tespit edilip çağırıldığı hâlde özürsüz olarak gelmeyenler hakkında da ayrıca disiplin soruşturması yapılır.

Kararların yazılması

MADDE 196- (1) Kararlar gerekçeli olarak okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu karar defterine yazılır veya ayrıca yazılarak bu deftere yapıştırılır. Kararlar (EK-1)' e uygun şekilde yazılır. Cezanın takdirinde esas alınan hususlar özetlenir, dayanan yönetmelik maddeleri belirtilir ve karar bütün üyelerce imzalanır.

(2) Karara katılmayan üye veya üyeler gerekçelerini yazarak imza ederler.

(3) Kararların yazdırılmasından, imzalatılıp okul müdürüne sunulmasından sonra, karar defterinin saklanmasından ve diğer yazışma işleminden kurul başkanı sorumludur.

Müdürün karara itirazı ve ilçe öğrenci disiplin kuruluna göndermesi

MADDE 197- (1) Müdür, kararı uygun bulmazsa bir defa daha görüşülmek üzere dosyayı gerekçeleriyle birlikte kurula iade eder. Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu kararında ısrar ederse müdür görüş ve tekliflerini de ekleyerek dosyayı görüşülmek ve karara bağlanmak üzere en geç beş iş günü içinde ilçe öğrenci disiplin kuruluna gönderir.

Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun kurulamaması veya karar verememesi

MADDE 198- (1) Okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun kurulamadığı veya kurulduğu hâlde herhangi bir nedenle bir disiplin olayına bakmaktan çekinip karar veremediği durumlarda müdür, görevlendireceği müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı veya bir öğretmen tarafından hazırlanan ilk soruşturma dosyasına, görüşünü de ekleyerek karar verilmek üzere ilçe öğrenci disiplin kuruluna gönderir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

İlçe Öğrenci Disiplin Kurulunun Kuruluşu ve Görevleri

İlçe öğrenci disiplin kurulunun kuruluşu

MADDE 199- (1) İlçe öğrenci disiplin kurulu, ilçe millî eğitim müdürü veya görevlendireceği bir şube müdürünün başkanlığında, Bakanlık ortaöğretim birimlerini temsil edecek şekilde ilçedeki resmî ve özel ortaöğretim kurumu okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu başkanlarının kendi aralarından seçecekleri birer üyeden oluşturulur. Bu kurulun sekretarya işleri ilçe millî eğitim müdürlüğüne yapılır.

(2) Büyük şehir statüsünde olmayan illerin merkez ilçesinde ise ilçe öğrenci disiplin kurulu, millî eğitim müdürünün görevlendireceği bir millî eğitim müdür yardımcısı veya şube müdürünün başkanlığında yukarıda belirtilen esaslar doğrultusunda oluşturulur.

(3) Bir ortaöğretim okulu bulunan ilçelerde ilçe öğrenci disiplin kurulu, millî eğitim müdürü veya görevlendireceği biri başkan olmak üzere iki şube müdürü ile okul öğrenci ödül ve disiplin kurulu başkanından; iki şube müdürünün bulunmaması durumunda ise ilçe millî

eğitim m¼d¼r¼n¼n başkanlığında Şube m¼d¼r¼yle okul ¼đrenci ¼d¼l ve disiplin kurulu başkanından oluşturulur.

(4) İlçe ¼đrenci disiplin kurulu ¼yesi olan veya olmayan okul ¼đrenci ¼d¼l ve disiplin kurulu başkanı, kendi okul ¼đrencilerinin durumlarının g¼r¼Ő¼ld¼đ¼ kurul toplantılarına katılır, ancak oy kullanamaz.

İlçe ¼đrenci disiplin kurulunun g¼devleri

MADDE 200- (1) İlçe ¼đrenci disiplin kurulu;

a) Onaylanmak ¼zere kendisine gelen okul değiştirme cezasına ait dosyaları geliş tarihini izleyen on iş g¼n¼ içinde karara bağlayarak daha ¼nce verilmiş bulunan kararı, gerekçelerini belirtmek Şartıyla onaylar veya değiştirir.

b) Okul ¼đrenci ¼d¼l ve disiplin kurulunun kurulamadığı veya g¼rev yapamadığı durumlarda bu kurulun g¼revlerini yapar ve dosyaları, geliş tarihinden itibaren on iş g¼n¼ içinde karara bağlar.

c) Okul ¼đrenci ¼d¼l ve disiplin kurulu tarafından verilen kınama ve okuldan kısa s¼reli uzaklaştırma cezalarına karşı okul m¼d¼r¼, 18 yaşını tamamlamış ¼đrenci veya ¼đrenci velisi tarafından yapılan itirazları inceler.

) Kendisine gelen itiraza konu olan dosyaları geliş tarihini izleyen on iş g¼n¼ içinde karara bağlayarak itiraza konu kararı, gerekçelerini belirtmek Şartıyla kaldırır, değiştirir veya itirazı reddeder.

DOKUZUNCU B¼L¼M

İl ¼đrenci Disiplin Kurulunun Kuruluşu ve G¼revleri

İl ¼đrenci disiplin kurulunun kuruluşu

MADDE 201- (1) İl ¼đrenci disiplin kurulu; b¼y¼k Şehir stat¼s¼ndeki illerde il mill¼ eğitim m¼d¼r¼ veya g¼revlendireceęi bir m¼d¼r yardımcısı/Şube m¼d¼r¼n¼n; diğer illerde ise mill¼ eğitim m¼d¼r¼n¼n başkanlığında, Bakanlık orta¼đretim birimlerini temsil edecek Şekilde, il merkezindeki okul m¼d¼rlerinin kendi aralarından seçecekleri birer m¼d¼rden oluşturulur.

(2) İl ¼đrenci disiplin kurulu ¼yesi olan okul m¼d¼r¼, kendi okul ¼đrencilerinin durumlarının g¼r¼Ő¼ld¼đ¼ kurul toplantılarına katılır, ancak oy kullanamaz.

İl ¼đrenci disiplin kurulunun g¼devleri

MADDE 202- (1) İl ¼đrenci disiplin kurulu;

a) Onaylanmak ¼zere kendisine gelen ¼rg¼n eğitim dışına çıkarma cezasına ait dosyaları geliş tarihini izleyen on iş g¼n¼ içinde karara bağlayarak daha ¼nce verilmiş bulunan kararı, gerekçelerini belirtmek Şartıyla değiştirir veya onaylar.

b) İlçe ¼đrenci disiplin kurulu tarafından verilen okul değiştirme cezasına karşı okul m¼d¼r¼, ilçe mill¼ eğitim m¼d¼r¼, 18 yaşını tamamlamış ¼đrenci veya ¼đrenci velisi tarafından yapılan itirazları inceler.

c) Kendisine gelen itiraza konu olan dosyaları geliş tarihini izleyen on iş g¼n¼ içinde karara bağlayarak itiraza konu kararı, gerekçelerini belirtmek Şartıyla kaldırır, değiştirir veya itirazı reddeder.

) Her d¼nem sonunda okullardaki disiplin durumunun genel bir değerlendirmesini yapar, gelecek ders yıllarında disiplin olaylarının ¼nlenmesi y¼n¼nde alacağı kararları okullara ulaŐtırmak ¼zere ilçe mill¼ eğitim m¼d¼rl¼klerine bildirir.

ONUNCU BÖLÜM

Öğrenci Üst Disiplin Kurulunun Kuruluşu ve Görevleri

Öğrenci üst disiplin kurulunun kuruluşu

MADDE 203- (1) Öğrenci üst disiplin kurulu, valinin veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında;

a) İl millî eğitim müdürü,

b) İl hukuk işleri müdürü,

c) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) İl **maarif müfettişleri** başkanı,

ç) Resmî/özel genel ortaöğretim okulları ile resmî/özel mesleki ve teknik ortaöğretim okullarından, valilikçe görevlendirilen birer müdürden

oluşturulur. Bu kurulun sekretarya işleri, il millî eğitim müdürlüğünce yapılır.

(2) Öğrenci üst disiplin kurulu üyesi olan veya olmayan okul müdürü, kendi okulu öğrencilerinin durumlarının görüşüldüğü kurul toplantılarına katılır, kurulu bilgilendirir ancak oy kullanamaz.

Öğrenci üst disiplin kurulunun görevleri

MADDE 204- (1) Öğrenci üst disiplin kurulu;

a) İl öğrenci disiplin kurulu tarafından verilen örgün eğitim dışına çıkarma cezasına karşı il millî eğitim müdürü, ilçe millî eğitim müdürü, okul müdürü, 18 yaşını tamamlamış öğrenci veya öğrenci velisi tarafından yapılan itirazları inceler.

b) Kendisine gelen itiraza konu olan dosyaları geliş tarihini izleyen on iş günü içinde karara bağlayarak daha önce verilmiş bulunan kararı kaldırır, değiştirir veya itirazı reddeder.

c) Öğretim özgürlüğü, can güvenliği veya kamu düzeni yönünden zorunlu görülen durumlarda vali tarafından getirilen teklifleri inceler ve karara bağlar.

ç) Her ders yılı sonunda toplanarak ildeki ortaöğretim kurumlarının bir yıllık disiplin durumunu inceler ve önerileri de içeren bir rapor hazırlayarak valilik makamına sunar.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Disiplin Kurullarının Çalışma Usulleri

Toplantıya çağrı

MADDE 205- (1) İlçe öğrenci disiplin kurulu, il öğrenci disiplin kurulu ve öğrenci üst disiplin kurulu çalışmalarında aşağıdaki hususlara uyarlar;

a) Kurullar, başkanın çağrısı üzerine, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve kararlar oy çoğunluğuyla alınır. Oylama açık şekilde yapılır ve çekimser oy kullanılmaz. Oyların eşitliği hâlinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

b) Toplantı gündeminin belirlenmesi, ilgililere duyurulması ve kurul çalışmalarının düzenli bir şekilde yürütülmesi başkan tarafından sağlanır.

Karar süresi ve usul işlemleri

MADDE 206- (1) Kurullar;

a) Disiplin dosyasının kurula intikalinden itibaren konuyu görüşmek üzere toplanır ve en geç on gün içinde karar verir,

b) Dosyadaki eksiklikleri ilgililere tamamlattırır,

c) Gerekliğinde ilgililerden bilgi ister,

ç) Aldıkları kararları tutanak hâline getirir.

(2) Kararlar, verildiği tarihten itibaren en geç on iş günü içinde kuruldaki üyelerce gerekçeli olarak oy birliği veya oy çoğunluğuyla alındığı belirtilerek (EK-2), (EK-3) veya (EK-4) 'e uygun olarak yazılır; başkan ve üyelerce imzalanır. Karşı görüşte olanlar, nedenlerini de yazarak kararı imzalar.

ONBİRİNCİ KISIM Çeşitli ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Rehberlik ve denetim

MADDE 207- (1) Ortaöğretim okul ve kurumlarının eğitim, öğretim ve yönetim ile ilgili iş ve işlemlerine yönelik rehberlik ve denetim faaliyetleri ilgili mevzuatı doğrultusunda denetlemeye yetkili olan birimlerce yürütülür.

Kılık-kıyafet

MADDE 208- (1) Okullarda; 27/11/2012 tarihli ve 28480 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Öğrencilerinin Kılık ve Kıyafetlerine Dair Yönetmelik hükümlerine uyulur.

Öğretmen seçimi

MADDE 209- (1) Ortaöğretim kurumlarından; fen liseleri, sosyal bilimler liseleri öğretmenleri ile güzel sanatlar ve spor liselerinin beden eğitimi, müzik ve görsel sanatlar/resim öğretmenlerinin seçimi ve atamaları 19/12/2010 tarihli ve 27790 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Fen Liseleri ve Sosyal Bilimler Liselerinin Öğretmenleri ile Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin Beden Eğitimi, Müzik ve Görsel Sanatlar/Resim Öğretmenlerinin Seçimi ve Atamalarına Dair Yönetmelik hükümlerine göre, diğer okullara öğretmen atamaları ise 6/5/2010 tarihli ve 27573 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır.

Ortaöğretim kurumlarının açılması-kapatılması ve ad verilmesi

MADDE 210- (1) Ortaöğretim kurumlarının açılması, kapatılması ve ad verilmesine ilişkin iş ve işlemler “Okul Açılması ve Kapatılmasına İlişkin Esaslar” ile 2/4/1993 tarihli ve 21540 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliği” hükümlerine göre yürütülür.

Resmî mühür

MADDE 211- (1) Resmî mühürle ilgili iş ve işlemler 8/8/1984 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan Resmî Mühür Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

İşbirliği ve protokoller

MADDE 212- (1) Okullarda; öğretim programlarının geliştirilmesi, öğretmenlerin hizmetçi eğitimleri, eğitim ortamlarının iyileştirilmesi, üretimin artırılması, seminer ve projelerin nitelik yönünden geliştirilmesi ve benzeri çalışmalara katkıda bulunmak amacıyla yükseköğretim kurumları, il müdürlükleri, belediyeler, işletmeler, sivil toplum kuruluşları, spor kulüpleri ile diğer resmî ve özel kurum veya kuruluşlarla işbirliği yapılarak her türlü araç-gereç, öğretim elemanı ve diğer imkânlardan yararlanılması için gerekli tedbirler alınır. Bununla ilgili çalışmalar için ilgili kurum, kuruluş ve diğer paydaşlarla protokol düzenlenebilir.

Eğitim bölgesi müdürler kurulu çalışmaları

MADDE 213- (1) Eğitim bölgesi müdürler kurulunda; eğitim-öğretimle ilgili ihtiyaçların giderilmesine, eğitim ortam ve imkânlarından ortaklaşa yararlanılmasına, eğitim kalitesinin yükseltilmesine ve uygulama birliğinin sağlanmasına yönelik gerekli tedbirler alınır.

Hizmetiçi eğitim

MADDE 214- (1) Okullarda yapılacak hizmetiçi eğitim etkinlikleri, 8/4/1995 tarihli ve 22252 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Millî Eğitim Bakanlığı Hizmetiçi Eğitim Yönetmeliği” hükümlerine göre yürütülür.

Okul aile birliği çalışmaları

MADDE 215- (1) Okullarda yapılacak okul aile birliği etkinlikleri 9/2/2012 tarihli ve 28199 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Aile Birliği Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Burs, yatılılık ve sosyal yardımlar ile pansiyon hizmetleri

MADDE 216- (1) Burs, yatılılık ve sosyal yardımlarla ilgili iş ve işlemler İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Parasız Yatılılık, Burs ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği hükümlerine göre pansiyon hizmetleriyle ilgili iş ve işlemler ise Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Pansiyonları Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında yarım yatılılık

MADDE 217- (1) Sınıf rehber öğretmenlerince ekonomik durumlarının yetersiz olduğu belirlenen öğrencilere yardımcı olmak amacıyla genel bütçeden karşılanan ödenekle yarım yatılı kadrosundan öğle yemeği verilir.

(2) (**Değ: 13/09/2014-29118 RG**) Kurumun **yönetici**, öğretmen ve diğer personeli, isteyen öğrenciler, **maarif** müfettişleri, Bakanlıkça görevlendirilenlerle diğer eğitim kurumlarından gelen öğretmen ve öğrenci grupları, günlük yarım yatılı öğrenci tabela ücretini ödemek şartıyla öğle yemeğinden yararlanabilirler.

(3) Yemek ücretleri her ayın başında peşin alınır. Yemek ücreti vermiş olanlara, yenilmeyen öğünler için paraları geri verilmez veya ertesi aya devredilmez. Ancak kurum, bir hafta veya daha fazla süreyle tatil edilirse bu günlere ait alınan ücret bir sonraki ayın hesabına aktarılır.

(4) Pansiyonu bulunan kurumlarda yarım yatılılık ödeneklerinden alınan malzeme, pansiyon ambarına devredilir ve bir ambar defteri tutulur.

Okul güvenliği

MADDE 218- (1) Güvenli okul ortamının sağlanması için her türlü eğitim ve rehberlik faaliyetlerine önem verilir. Öğrencilerin fizikî ve psikolojik şiddetten korunması için iletişim araçlarıyla kamera ve alarm sistemlerinden de yararlanılarak gerekli tedbirler alınır. Güvenliğin sağlanmasına yönelik personel görevlendirilir.

Arşiv

MADDE 219- (1) Kurumlarda kullanılan evrakın saklanmasında ve arşivle ilgili iş ve işlemlerde 16/5/1988 tarihli ve 19816 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Resmî yazışmalar

MADDE 220- (1) Resmî yazışmalar, 18/10/2004 tarihli ve 2004/8125 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.

Elektronik ortamdan yararlanma

MADDE 221- (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemlerden elektronik ortamda yapılabilir olanlar elektronik ortamda yapılır. Elektronik ortamda arşivlenmesi mümkün olmayan evrakın çıktıları alınır, onaylanır ve usulüne uygun olarak saklanır.

Sağlık sigorta ve prim işlemleri

MADDE 222- (1) Öğrencilerin sağlık sigorta ve prim işlemleri 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütülür.

Döner sermaye

MADDE 223- (1) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin, döner sermaye aracılığıyla alınan siparişler ve yapılan işler üzerinde fiilen çalışarak mesleklerini daha iyi öğrenmelerine ve öğrendiklerini pekiştirmelerine, girişimcilik bilinci kazanmalarına, okuldaki mevcut nitelikli insan gücü, makine potansiyeliyle atölye kapasitesinin ekonomiye kazandırılmasına ve benzeri amaçların gerçekleştirilmesine katkı sağlamak bakımından Bakanlıkça uygun bulunan ortaöğretim kurumlarının bünyesinde döner sermaye işletmesi kurulur. Döner sermaye işletmelerinin idari, mali ve muhasebeyle ilgili iş ve işlemleri, döner sermaye mevzuatına göre yürütülür.

İKİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 224- (1) Bu yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler

MADDE 225- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle aşağıdaki Yönetmelikler yürürlükten kaldırılmıştır:

- a) 8/11/1989 tarihli ve 20336 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ortaokul ve Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Ders Dışı Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik,
- b) 6/9/1998 tarihli ve 23455 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Anadolu Öğretmen Liseleri Yönetmeliği,
- c) 10/1/1999 tarihli ve 23579 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Fen Liseleri Yönetmeliği,
- ç) 5/11/1999 tarihli ve 23867 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Anadolu Liseleri Yönetmeliği,
- d) 3/7/2002 tarihli ve 24804 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği,
- e) 17/11/2003 tarihli ve 25292 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Sosyal Bilimler Liseleri Yönetmeliği,
- f) 8/12/2004 tarihli ve 25664 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği,
- g) 19/1/2007 tarihli ve 26408 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Orta Öğretim Kurumları Ödül ve Disiplin Yönetmeliği,
- ğ) 16/6/2009 tarihli ve 27260 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Yönetmeliği,
- h) 31/7/2009 tarihli ve 27305 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği,
- ı) 31/7/2009 tarihli ve 27305 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı İmam-Hatip Liseleri Yönetmeliği.

Uluslararası sözleşme ve kurallara göre eğitim yapılan alan/dallar (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

EK MADDE 1- Mesleki ve teknik ortaöğretim programlarından uluslararası sözleşme ve kurallara göre belgelendirme ve lisanslama gerektiren alan/dallarda ölçme ve değerlendirme, devam-devamsızlık ve benzeri hususlarda özel düzenleme hükümleri

uygulanır. Ancak özel düzenleme hükümlerine göre başarılı olamayan öğrenciler için bu Yönetmelikteki diğer hükümler uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Europass sertifika eki, Bakanlık ve Mesleki Yeterlilik Kurumunun işbirliğinde hazırlanıp uygulamaya konulduğu tarihten itibaren düzenlenmeye başlanır.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Yönetmeliğin 225'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile yürürlükten kaldırılan Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliğinin mesleki eğitim merkezleri, olgunlaşma enstitüleri ve turizm eğitim merkezlerinin işleyişi ile yaygın eğitim uygulamalarına dair hükümleri, bunlara ilişkin Yönetmelik yürürlüğe konuluncaya kadar yürürlükte kalır.

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu Yönetmeliğin yayımından önce merkezi yerleştirmede kullanılan puana göre yerleşen öğrencilerin nakillerinde yerleştirilmelerinde kullanılan puan ve yılı esas alınır.

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) (Değişik:21/06/2014-29037 RG) Anadolu imam hatip liselerinde, mesleki ve teknik Anadolu liselerinde, çok programlı Anadolu liseleri ile mesleki ve teknik eğitim merkezlerinde öğrenci sayısının fazla, derslik sayısının yetersiz olduğu durumlarda, öğrenci kontenjanı veya bir şubedeki öğrenci sayısı en fazla 4 yıl için Bakanlıkça artırılabilir. Sınıf tekrarına kalan öğrenciler bu sayıya dâhil edilmez.

Nakil ve geçişler ile diğer uygulamalar (Değ: 13/09/2014-29118 RG)

GEÇİCİ MADDE 5- (1) 2013-2014 öğretim yılı itibariyle Anadolu öğretmen liseleri, meslek liseleri, teknik liseler, Anadolu meslek liseleri, Anadolu sağlık meslek liseleri, Anadolu teknik liseleri, çok programlı liseler, mesleki ve teknik eğitim merkezleri, genel liseler ile imam hatip liselerinde öğrenim gören ve öğrenim hakkı bulunan öğrencilerin hakları mezun oluncaya kadar korunur. Bu durumdaki öğrencilerden bir okulda aynı sınıf seviyesindeki öğrenci sayısının 10 öğrenciden az olması halinde farklı okullardaki öğrenciler millî eğitim müdürlüklerince bir okulda birleştirilir. Birleştirmenin yapılamaması durumunda bu öğrencilerin nakil ve geçişleri, şartlarını taşıdıkları diğer okullara yapılabilir. (2) Herhangi bir puan kullanmaksızın öğrenci alan mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları dışındaki okullara nakil ve geçişler;

a) Okulların kendi türleri arasında her sınıf seviyesinde,

b) Okulların kendi türleri dışındaki diğer okullardan bu okullara 10 uncu sınıfın sonuna kadar

Yönetmelikte belirtilen süre içerisinde yapılır.

(3) Herhangi bir puan kullanmaksızın öğrenci alan mesleki ve teknik ortaöğretim programı uygulayan okullara nakil ve geçişler;

a) Okulların her birinin kendi arasında veya okullar arasında alan/dal bulunmak kaydıyla her sınıf seviyesinde sürekli, alan/dal bulunmaması hâlinde 10 uncu sınıfta alan, 11 inci sınıfta aynı alanda dal değiştirerek, birinci dönem sonuna kadar,

(b) Bu okulların dışındaki diğer okullardan bu okullara; 9 uncu sınıfta sürekli, 10 uncu sınıfta birinci dönem sonuna kadar, 10 uncu sınıf sonunda ise uygulamalı meslek derslerinden yaz tatili süresince yapılacak telafi eğitimine bağlı olarak Yönetmelikte belirtilen süre içerisinde yapılır.

(4) Düzenlenen telafi eğitimi sonunda öğrencilerin, geçer puan alamadıkları derslerden sorumlu olarak 11 inci sınıfa geçişlerine ve dal seçmelerine imkân sağlanır. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının farklı alanlarında öğrenim gören öğrenciler de 10 uncu sınıf sonunda alanlarını değiştirmek istediklerinde aynı hükümler uygulanır. Telafi eğitiminin yapılabilmesi için en az 10 öğrencinin başvuruda bulunması gerekir.

(5) Açık Öğretim Lisesi veya Mesleki Açık Öğretim Lisesinden örgün ortaöğretim kurumlarının ara sınıflarına nakil ve geçişler;

a) 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında Açık Öğretim Lisesi veya Mesleki Açık Öğretim Lisesinde öğrenim görmekte iken, başarmış oldukları kredi itibarıyla örgün ortaöğretim kurumlarının ara sınıflarına nakil ve geçiş yapabilecek durumda olan, yaş itibarıyla örgün ortaöğretim kurumlarına kayıt şartlarını taşıyan, örgün ortaöğretimde okuma hakkı bulunan ve disiplin yönünden örgün eğitim dışına çıkarma cezası almayan öğrenciler, ders kesiminden yeni öğretim yılının başlangıcına kadar geçen süre içerisinde sınavsız öğrenci alan okulların ilgili sınıflarına nakil ve geçiş yapabilirler.

b) Nakil ve geçiş yapacak öğrencilerin durumları değerlendirilirken; açık öğretim liselerinde kredisini aldıkları dersler ile örgün ortaöğretim kurumlarının haftalık ders çizelgesinde yer alan dersleri sınıflar bazında karşılaştırılarak eşleştirilir, rehberlik ve puanla değerlendirilmeyen ders saatleri hariç tutularak toplam ders saati sayısı iki ile çarpılarak kredilendirilir. Toplam kredi itibarıyla ilişkilendirildikleri sınıfa nakil ve geçişleri yapılır.

(6) Askeri lise ve polis kolejlerinden imam hatip lisesi ile mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu dışındaki diğer okullara nakil ve geçişler ikinci fıkranın (a) bendi, imam hatip liselerine nakil ve geçişler ikinci fıkranın (b) bendi, mesleki ve teknik ortaöğretim programı uygulayan okullara nakil ve geçişlerde ise üçüncü fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır.

(7) Anadolu sağlık meslek liseleri öğrencilerinin programları gereği yapmaları gereken yaz uygulamaları, programlarında belirtilen süreye ve staj esaslarına göre yürütülür.

(8) Özel ortaöğretim kurumlarından sınavsız öğrenci alan resmî ortaöğretim kurumlarına nakil ve geçişler, program uyumuna ve nakil şartlarına göre yapılır.

(9) Sınavsız öğrenci alan örgün ortaöğretim kurumlarına akşam lisesinden nakil ve geçiş yapılmaz.

Yürürlük

MADDE 226- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 227- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

Mühür ve imza

Okul Müdürü

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, her derece ve türdeki özel öğretim kurumlarının açılış ve işleyişiyle ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununda belirtilen özel öğretim kurumlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 5580 sayılı Kanun ile 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü ve 36 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Akşam lisesi: Gündüz öğrenim yapan ortaöğretim okullarında okuma hakkı olmayanlara eğitim ve öğretim imkânı sağlayan okulları,
- b) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- c) Diğer personel: Kurumda eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı dışındaki görevli personeli,
- ç) Eğitim personeli: Kurumda görevli yönetici, öğretmen, uzman öğretici, usta öğretici ve benzeri personeli,
- d) Genel müdürlük: Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünü,
- e) Hizmet içi eğitim merkezi: 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçlarıyla temel ilkelerine uygun olarak resmî veya özel kurum, kuruluş veya iş yeri personeline hizmet içi eğitim yoluyla eğitim veren özel öğretim kurumlarını,
- f) Kanun: 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununu,
- g) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Kurum: Okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul, ortaöğretim yabancı, azınlık ve özel eğitim okullarından Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlara ve Özel Okullar Değerlendirme Yönergesine göre grubu belirlenen okulları, milletlerarası özel öğretim kurumları, çeşitli kursları, uzaktan öğretim yapan kuruluşları, motorlu taşıt sürücüleri kursları, hizmet içi eğitim merkezleri, öğrenci etüt eğitim merkezleri, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile benzeri özel öğretim kurumlarını,
- ğ) Kurum kontenjanı: Kurumda aynı anda öğrenim görececek en fazla öğrenci veya kursiyer sayısını,
- h) Kurum müdürü: Özel öğretim kurumunun müdürünü,
- ı) Program: Örgün ve yaygın özel öğretim kurumlarında uygulanacak düzeyi ile süresi belirlenen ve Bakanlıkça onaylanan öğretim programlarını,
- i) Usta öğretici: En az ortaöğretimden mezun olmuş ve alanında öğrenim gördüğünü belgelendiren veya alanında sertifika sahibi olan öğreticileri,
- j) Uzman öğretici: Görevlendirileceği alanda yükseköğrenim mezunu öğreticileri,
- k) Ücret: Kurumların türüne göre ders saati veya bir öğretim yılı için bir öğrenci ya da kursiyerden alınacak ücreti,

- l) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Ücretsiz okutulacak öğrenci ve kursiyer: Bir öğretim yılı veya dönem içinde ücretsiz öğrenim gören öğrenci ve kursiyeri,
- m) Yıl: Değerlendirmeye esas işlemin başlangıcından itibaren geçen 12 aylık süreyi,
- n) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Dönüşüm programı: 14/3/2014 tarihi itibarıyla Kanun hükümlerine göre dersane veya öğrenci etüt eğitim merkezi olarak faaliyet göstermekte iken 1/9/2015 tarihine kadar özel öğretim kurumuna dönüşmek isteyenlerin başvuru süreçlerinin, değerlendirme kriterlerinin, kurucuların dönüşmek istedikleri okul ve kurum ile dönüşümü tamamlayacakları süreye ilişkin taahhütlerinin yer aldığı programı,
- o) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Temel Lise: Kanunun geçici 5 inci maddesi kapsamında dönüşüm programına alınan kurumların kurucuları tarafından açılan ve faaliyetleri 2018-2019 eğitim öğretim yılının sonuna kadar devam eden ortaöğretim özel okullarını,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurum Açma, Devir, Nakil ve Kapatma

Kurum açma

MADDE 5 – (1) Kanunun 3 üncü maddesi hükmü doğrultusunda özel öğretim kurumlarına kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilir.

(2) Kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatının verilebilmesi için aşağıdaki belgeler istenir;

a) Form dilekçe (EK-1).

b) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, millî savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık ve aynı Kanunun Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar başlıklı İkinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen maddelerde yer alan suçlardan mahkûm edilmemiş olduğuna dair yazılı beyanı.

c) Kurucu tüzel kişi ise kuruluş amaçları içinde özel öğretim kurumu işletmeciliği yapılacağına ilişkin ifadenin de yer aldığı ve tüzel kişinin niteliğine göre Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmış ana sözleşme, tüzük ya da vakıf senedinin millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği.

ç) Kurucu temsilcisinin kurumu açma, kapatma, devir ve benzeri işlemleri yürütme yetkisine sahip olduğunun belirlendiği **(Ek ibare:RG-5/7/2014-29051)** genel kurul veya yönetim kurulu kararının millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği.

d) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Binanın kurum açılacak kat veya katları için ayrı ayrı, okul ve özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi olarak kullanılacak binaların ayrıca bahçeleri için de üç adet 35x50 cm veya A3 ebadında kâğıtlara çizilmiş yerleşim planı ve CD'si

e) Resmî benzeri okulların tabi olduğu yönetmeliği uygulamak isteyen okulların kurucusunun yazılı beyanı, resmî benzeri okulların tabi olduğu yönetmeliklerden farklı uygulama yapmak isteyen okullar için Bakanlıkça onaylanmak üzere hazırlanan üç nüsha kurum yönetmeliği taslağı ve CD'si veya kurucunun daha önce açılış izni almış başka bir okulu için Bakanlıkça onaylanmış kurum yönetmeliğini uygulayacağına ilişkin yazılı beyanı.

f) Çeşitli kurslar, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, motorlu taşıt sürücüleri kursları ve hizmet içi eğitim merkezlerinin uygulayacakları öğretim programının onaylandığı Talim ve Terbiye Kurulu kararının tarih ve sayısı.

g) Resmî benzeri olmayan veya deneme mahiyetinde program uygulayan kurumlar ile Bakanlıkça onaylanarak uygulamaya konulmuş öğretim programı ve haftalık ders çizelgesi bulunmayan kurumlar için; Bakanlıkça onaylanmak üzere üç nüsha öğretim programı taslağı, haftalık ders çizelgesi taslağı ve CD'si.

ğ) **(Değişik:RG-2/8/2013-28726)** Yönetici çalışma izin teklifi ve kurum öğretime başlamadan önce nitelikleri de belirtilen gerekli tüm personele ilişkin çalışma izin tekliflerinin yapılacağına dair kurucunun yazılı beyanı. Ayrıca **(Değişik ibare:RG-5/7/2014-29051)** Mesleki ve teknik Anadolu lisesi sağlık hizmetleri alanı açacakların ise her bölüm için bir asıl görevli aylık ücretli alan/dal dersleri öğretmenin çalışma izin teklifleri.

h) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Kurum binası kurucuya ait ise tapu senedinin millî eğitim müdürlüğüne onaylı örneği; kurum binası kiralık ise binanın tapu senedi örneği ile başvuru tarihi itibarıyla okullarda öğretim süresi kadar, diğer kurumlarda da en az bir yıllık kira sözleşmesinin aslı veya millî eğitim müdürlüğüne onaylı örneği, Tapu kütüğünde konut olarak kayıtlı bir ana taşınmazın bağımsız bölümlerinde açılacak anaokullarının bahçe kullanımı için kat malikleri kurulu muvafakat belgesi. (Belgede her kat sahibi veya vekillerinin ayrı ayrı muvafakatlerine ilişkin imzaları ile binanın kaç dairesi olduğu ve imzaların kat sahibi veya vekillerine ait olduğuna ilişkin apartman yöneticisinin imzası bulunur.)

ı) Denizcilik ve havacılık kursu gibi özellik arz eden özel öğretim kurumları için ilgili bakanlıkların uygun görüşü.

i) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Mesleki ve teknik Anadolu lisesi sağlık hizmetleri alanı açacakların, öğrencilerinin beceri eğitimi/staj çalışması/yaz uygulamalarını yapabilecekleri; okulla aynı il sınırları içerisinde, okula kara yolu ile uzaklığı 30 km'yi geçmeyen, en az 50 yatak kapasiteli ve okulun alan ve dallarına esas teşkil eden meslek gruplarına göre görevli sağlık personeli sayılarının da belirtildiği hastane/hastanelerle yapacakları, en az 10 yıl süreli ve il sağlık müdürlüğüne onaylı protokol.

j) Yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişiler tarafından veya Türk vatandaşlarıyla ortaklık yolu ile açılacak milletlerarası özel öğretim kurumları için ayrıca, 5/6/2003 tarihli ve 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu çerçevesinde Bakanlar Kurulu izninin sureti.

k) Kurum açılacak binanın sağlam ve dayanıklı olduğuna ilişkin; çevre ve şehircilik il müdürlükleri, yapının proje müellifleri ya da yetkili serbest proje büroları veya üniversitelerin ilgili bölümlerince düzenlenen teknik rapor istenir. Ancak; 6/3/2007 tarihinden sonra Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkındaki Yönetmeliğe göre yapı denetim firmaları denetiminde özel öğretim kurumu olarak yapılmış ve yapı inşaat ruhsatı bulunan binalardan sağlam ve dayanıklı olduğuna ilişkin belge istenmez.

l) Kurum açılacak binanın ve çevresinin sağlık yönünden uygun olduğuna ilişkin il veya ilçe ilgili sağlık birimince düzenlenen rapor.

m) Kurum açılacak binada yangına karşı ilgili mevzuatına göre gerekli önlemlerin alındığına ilişkin itfaiye müdürlüğüne düzenlenen rapor.

n) Milletlerarası okullar için ayrıca, uygulayacakları programın diğer ülke veya ülkeler tarafından denkliğinin kabul edildiğine dair yetkili kurumdan alınan belge.

o) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Dönüşüm programına alınan kurumlardan dönüşüm programına alındığına ilişkin Genel Müdürlükçe düzenlenecek Dönüşüm Programı Kabul Formu (Ek-14).

ö) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Dönüşüm programına alınan ve mevcut binalarında veya farklı binalarda okul açmak amacıyla başvuran kurucular 2018-2019 eğitim öğretim yılı

bitimine kadar okul binalarını Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlara uygun hale getireceğine veya standartlara uygun başka bir binaya nakil yapacağına ilişkin noter onaylı dönüşüm taahhütnamesi.

(3) Gerçek kişilerde kurucu, tüzel kişilerde kurucu temsilcisi, ikinci fıkrada belirtilen belgeler ile kurum açmak için valilik veya kaymakamlıklara müracaat eder. Müracaat eden kişiye, müracaat tarihinin yazılı olduğu bir alındı belgesi verilir. Kaymakamlıklara yapılan müracaatlara ilişkin dosya, üç iş günü içinde bir üst yazı ile valiliğe gönderilir.

(4) **(Ek:RG-2/8/2013-28726) (Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Gerçek ve tüzel kişiler tarafından Kanun kapsamında belirtilen faaliyetlerin Kanuna göre yetkili makamlardan kurum açma izni alınmadan veya her ne ad altında olursa olsun eğitim ve öğretim sunmak amacıyla yürütülen faaliyetlerin izinsiz yapıldığının tespiti hâlinde söz konusu yerler 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümleri uyarınca valilikçe kapatılır.

Bakanlıkça ve valilikçe yapılacak işlemler

MADDE 6 – (1) (Değişik:RG-5/7/2014-29051) Yapılan müracaatın; bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen şartlara, kurum açılacak binanın ve bölümlerinin kurumun türüne ve gruplarına göre Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlara, 3/4/2004 tarihli ve 25422 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Umuma Açık Yerler ve İçkili Yerler ile Resmî veya Özel Öğretim Kurumları Arasındaki Uzaklıkların Belirlenmesine Dair Yönetmelik hükümlerine uygun olup olmadığını incelemek üzere il millî eğitim müdürlüğünce en az iki maarif müfettişi, maarif müfettişi sayısı beş ve daha az olan illerde ise bir maarif müfettişi ile bir şube müdürü görevlendirilir.

(2) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Maarif müfettişlerince görevlendirme onay tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde düzenlenen inceleme raporunda, kurumun açılmasında bir sakınca bulunmadığının belirtilmesi hâlinde, okullara ilişkin dosya beş iş günü içinde Bakanlığa gönderilir. Diğer kurumlara ise valilikçe beş iş günü içinde kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı (EK-2) ve (EK-2/A) düzenlenir.

(3) Bakanlıkça okullara beş iş günü içinde kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı (EK-3) **(Ek ibare:RG-5/7/2014-29051)** ve (EK-3/A) düzenlenir.

(4) Sürelerin hesaplanmasında evrak giriş tarihleri esas alınır.

(5) Kurum bilgilerinde değişiklik olması durumunda Bakanlık veya valilikçe kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı yeniden düzenlenir.

(6) Valiliklerce, denizcilik veya havacılık gibi kurslara verilen kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatının **(Değişik ibare:RG-5/7/2014-29051)** birer örneği ilgili kurum ve kuruluşlara, motorlu taşıt sürücü kurslarına verilen kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatının bir örneği ise il emniyet müdürlüğüne gönderilir.

(7) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Okulların grupları, Genel Müdürlükçe belirlenen bina standartlarına göre bir yıllık geçici süre için belirlenerek kurum açma izninde (EK-3/A) belirtilir. Bir yıllık süre içinde Genel Müdürlükçe belirlenen ve internet sayfasında yayınlanan Özel Okullar Değerlendirme Yönergesine göre Genel Müdürlükçe veya maarif müfettişlerince yapılan denetim sonucunda düzenlenecek rapor doğrultusunda valiliğin uygun görüşü de dikkate alınarak hazırlanan sertifikaya göre okulun grubu belirlenerek kurum açma izni (EK-3/B) yeniden düzenlenir.

(8) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Dönüşüm programına alınan ve mevcut binalarında veya farklı binalarda 2018-2019 eğitim öğretim yılı bitimine kadar faaliyetlerini sürdürecektir olan okulların 1/9/2015 tarihine kadar kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını almış olmaları gerekir.

(9) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Dönüşüm programına alınan kurumlardan okul için düzenlenen kurum açma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatını aldığı tarih itibari ile mevcut kurumlarının kurum açma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları iptal edilir.

Ad verme

MADDE 7 – (1) (Değişik:RG-21/8/2014-29095) Kurumlara, 1739 sayılı Kanunda belirtilen Türk millî eğitiminin genel ve özel amaçları ile temel ilkeleri doğrultusunda kurumun amacına, eğitim programına ve düzeyine uygun, belli bir anlam taşıyan, azınlık, yabancı ve milletlerarası okullar hariç Türkçe ad verilir. Azınlık, yabancı ve milletlerarası okullar hariç, diğer kurumlara ülke, millet, yabancı kurum ve kuruluş adları verilemez.

(2) Kurum adları, kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatıyla birlikte verilir. Kurumların adları, birinci fıkraya uygun olmak şartıyla kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merciin onayı ile değiştirilebilir.

(3) Kurumların ad ve unvanlarının, başka kurumlar tarafından kullanılmasında, 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile 24/6/1995 tarihli ve 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Atatürk köşesi

MADDE 8 – (1) Kurumların girişinde temiz, düzenli ve kolayca görülebilecek en uygun yerde Atatürk köşesi oluşturulur.

Kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatının iptali ve geçici olarak kapatma

MADDE 9 – (1) Kanunun 7 nci maddesi hükümlerinde belirtilen durumların gerçekleşmesi hâlinde kurumların kurum açma izinleri ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatları iptal edilir veya kurum geçici olarak kapatılır.

(2) Geçici kapatma cezası verilen kurumların, geçici kapatma cezası sürelerinin dolması ve valiliklerce eksikliklerini tamamladıklarının tespit edilmesi durumunda öğretime devam etmelerine izin verilir. Eksikliklerini süresi içerisinde tamamlamayan kurumlar hakkında sürekli kapatma işlemi uygulanır.

(3) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Dönüşüm sürecinin bitiminde dönüşme talebinde buldukları örgün eğitim kurumunun haiz olması gereken şartları karşılayamayan kurumların kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilerek faaliyetlerine son verilir.

(4) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Geçici kapatma cezaları okullarda ders yılı bitiminden, diğer kurumlarda ise verildiği ayı izleyen ayın birinci iş gününden itibaren uygulanır. Geçici kapatma cezası verilen kurumlar bu süre içerisinde eğitim öğretim faaliyeti ve öğrenci/kursiyer kaydı yapamazlar.

Yıllık çalışma takvimi ve çalışma saatleri

MADDE 10 – (1) Okullarda, resmî okullar için hazırlanan yıllık çalışma takvimi uygulanması esas olmakla birlikte, valilikçe kabul edilmesi hâlinde ayrı bir çalışma takvimi de düzenlenebilir.

(2) **(Mülga:RG-5/7/2014-29051)**

(3) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Akşam liselerinde hafta içi saat 17.00'den sonra öğretim yapılır. Okulda cumartesi günleri de öğretim faaliyeti yapılması halinde buna ilişkin haftalık çalışma saatlerini gösteren çizelgeler, valilikten izin alınarak uygulanır.

(4) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Özel öğrenci etüt eğitim merkezleri, kurslar, hizmet içi eğitim merkezleri ve uzaktan öğretim yapan kuruluşlar yıllık çalışma takvimlerini ve haftalık çalışma saatlerini gösteren çizelgelerini ve eğitim personelinin listesini valiliğe gönderir.

(5) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Dönüşüm programına alınan ve mevcut binalarında veya farklı binalarda 2018-2019 eğitim öğretim yılı bitimine kadar faaliyetlerini sürdüren **(Değişik ibare:RG-21/8/2014-29095)** temel liseler dışındaki tüm okullarda

normal öğretim yapılır ve öğretim seviyesine göre dengi resmî okullardaki ders saati süresi uygulanması esas alınır. Bakanlıkça uygun görülmesi hâlinde farklı uygulamalar da yapılabilir.

(6) Okullar dışındaki kurumlarda günlük çalışmalar 07.00 ile 23.00 saatleri arasında yapılır. Ders saatinin süresi, 45 dakikadır. Uygulamalı dersler blok hâlinde 90 dakika olarak yapılabilir.

(7) Kurumlarda, 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirlenen genel tatil günlerinde eğitim ve öğretim yapılmaz. Sağlık ve diğer zorunlu hâller nedeniyle Bakanlık veya valilikçe alınan kurumların tatil edilmesi kararlarına, dengi özel öğretim kurumları da uymak zorundadır.

(8) Kurslar ve hizmet içi eğitim merkezlerine devam zorunludur. Programda belirtilen kurs süresinin 1/5'inden fazla devam etmeyen kursiyer sınava alınmaz.

Kurum binaları

MADDE 11 – (1) Kurum açılacak binaların, Kanunun 4 üncü maddesi hükmünde belirtilen şartlar ile kurum türüne göre aşağıda belirtilen şartları taşıması gerekir.

a) Okul öncesi eğitim kurumu bahçesi bulunan; tamamı okula ait binalarda veya binanın bahçe katının birbirine bitişik dairelerinde ya da birbirine bitişik binaların bahçe katının birbirine bitişik dairelerinde yahut binanın bahçe katında ve bahçe katının bir üst ya da bir alt arka arkaya katlarında açılabilir.

b) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** İlkokul, ortaokul, ortaöğretim okulu ve özel eğitim okulu kullanım hakkının tamamı okula ait bahçe içerisinde ve müstakil olan binalarda açılır.

c) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Okullar,

1) Bahçesi bulunan inşaat ruhsatı/yapı kullanma izin belgesi okul binası olarak alınan müstakil binalarda ya da bahçe içerisinde tamamı okul olarak kullanılan aynı binanın birbirine geçişi olmayan farklı bloklarında okulöncesi eğitim, ilkokul, ortaokul, fen ve sosyal bilimler liseleri ile diğer ortaöğretim kurumlarından sadece biri,

2) Bahçesi bulunan ve müstakil binalarda; okulöncesi eğitim, ilkokul ve ortaokul ya da ortaokul ve ortaöğretim okulu veyahut birden fazla ortaöğretim okulu **(Mülga ibare:RG-17/1/2015-29239) (...)** birlikte,

3) Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlara uygun ölçülerde bahçesi bulunmayan okulöncesi eğitim, ilkokul, ortaokul veya Anadolu lisesinden sadece biri en az 250 m2 bahçesi bulunan müstakil binalarda,

4) Dönüşüm programına alınan kurumlardan faaliyetleri 2018-2019 eğitim öğretim yılının sonuna kadar devam edecek olan okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul ve temel lise türünden sadece biri mevcut binalarında veya farklı binalarda

açılabilir. Yukarıdaki şartlar dikkate alınarak okullar standart alanlarına göre gruplandırılır.

ç) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri bahçesi bulunan ve müstakil binalarda, diğer kurumlar ise bütün birimleri aynı binanın birbirine bitişik daire veya bitişik alt ve üst katlarında ya da bitişik binaların birbirine bağlantılı aynı katlarında yahut aynı bahçe içerisinde tamamı kuruma ait binalarda olması gerekir.

(2) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Binanın zemin katının dışında birden fazla katı bulunan kurumlarda veya binanın zemin katı dışında kurum açılacak binalarda asansör bulunması gerekir. Asansörün engelliler için Türk Standartları Enstitüsünün belirlediği standartlara uygun olması zorunludur.

Bir arada bulunabilecek kurumlar

MADDE 12 – (1) **(Değişik ibare:RG-5/7/2014-29051)** Dönüşüm programına alınan ve mevcut binalarında veya farklı binalarda açılan okullar ile okul öncesi eğitim

kurumları hariç okullara ait bina ve binalar içinde iki ayrı kurucuya ait aynı veya farklı derecede veya türde okul bulunamaz.

(2) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Aynı kurucuya ait kurumlardan sadece okulların belirli bölümleri birlikte kullanılabilir. Aynı kurucu tarafından farklı seviyelerde okulların aynı binada açılmak istenmesi durumunda; giriş-çıkış, merdiven, oyun bahçesi, tuvalet ve lavabolar her okul için ayrı düzenlenir. Ancak, ilkokul ve ortaokul veya ortaokulla ortaöğretim okulunun aynı binada açılmak istenmesi durumunda; tuvalet ve lavabolar her okul için ayrı ayrı düzenlenir. **(Değişik ibare:RG-17/1/2015-29239)** Aynı binanın birbirine geçişi olan farklı blokları dışında aynı katta okulların ders yapılan bölümleri bulunamaz. Milletlerarası okullar diğer okullarla aynı binada bulunamaz. Aynı binada aynı kurucu tarafından başka bir okul açılması için kurucu veya kurucu temsilcisi bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a), (d), (e), (g), (ğ), (h) ve (i) bentlerinde belirtilen belgelerle müracaat eder. Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesine göre valilikçe gerekli inceleme yapılarak açılması uygun görülen okullara ilişkin başvurular, ekleriyle birlikte kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilmek üzere Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça açılması uygun görülen okullara, beş iş günü içinde yine Bakanlıkça kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilir. Bu süre, valilik teklifinin Genel Müdürlük evrakına giriş kayıt tarihinden itibaren hesaplanır.

(3) Okullar dışındaki diğer kurumların belirli bölümleri birlikte kullanılarak aynı binada başka bir kurum açılmaz.

Program ilavesi yapma

MADDE 13 – (1) (Değişik:RG-5/7/2014-29051) Kurumuna program ilavesi yaptırmak isteyen kurucu veya kurucu temsilcisi;

a) Dilekçe,

b) Kurumun son yerleşimini gösteren üç adet 35x50 cm veya A3 ebadında kâğıtlara çizilmiş yerleşim planı ve CD'si,

c) Okullar dışındaki kurumlara ilave edilecek öğretim programının onaylandığı Talim ve Terbiye Kurulu kararının tarih ve sayısı,

ç) Programa ait araç ve gereç listesi,

d) Okullara ilave edilecek her program için en az dört derslik ve uygulama derslikleri,

e) Görevlendirilecek eğitim personeline ilişkin çalışma izin tekliflerinin yapılacağına dair kurucunun yazılı beyanı ile valiliğe başvurur.

(2) İl millî eğitim müdürlüğünce yaptırılacak inceleme sonucunda uygun görülmesi hâlinde kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merci tarafından program ilavesi yapılır. Ancak, C, D ve E sertifika sınıfı öğretim programlarından herhangi biri için izin almış olan motorlu taşıt sürücüleri kursuna, bu öğretim programlarından birinin ilave edilmek istenmesi ya da (EK-4) eki tabloda yer alan öğretim programlarını uygulamak üzere izin alan kurslardan, tabloda belirtilen diğer öğretim programlarını da ilave yapmak için başvuruları hâlinde kurumda **(Değişik ibare:RG-5/7/2014-29051)** maarif müfettişlerince inceleme yapılmaz.

(3) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Yapılan inceleme sonucunda program ilavesinde sakınca bulunmadığının belirtilmesi hâlinde, okullar dışındaki kurumlara beş iş günü içinde valilikçe program ilavesi yapılarak kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı (EK-2) düzenlenir. Okullarda ise hazırlanan dosya beş iş günü içinde Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça okullara beş iş günü içinde kurum açma izni (EK-3/A) düzenlenir.

Devir ve kurucu temsilcisi değişikliği

MADDE 14 – (1) Kurumun, kuruculuk koşullarını taşıyan başka bir gerçek veya tüzel kişiliğe devredilebilmesi için;

a) Yeni kurucu gerçek kişi ise kurucuya, tüzel kişi ise kurucu temsilcisine ait bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde sayılan belgeler,

b) Eğitim personeli ile diğer personelin görevlendirme teklifleri ve yenilenen iş sözleşmeleri,

c) Kurumun borç ve alacaklarının vadesi gelmemiş olanlar da dâhil olmak üzere, kurumu devralan veya devredilen gerçek kişi veya tüzel kişilik tarafından üstlenildiğini gösterir noterlikçe düzenlenen devir senedi,

ç) Kurum binası kurucuya ait ise tapu senedinin millî eğitim müdürlüğüne onaylı örneği; kurum binası kiralık ise okullarda öğretim süresi kadar, diğer kurumlarda da en az bir yıllık kira sözleşmesinin aslı veya millî eğitim müdürlüğüne onaylı örneği,

d) Bir arada bulunan kurumlardan herhangi birinin devrinde, her kurumun Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlarda belirtilen bölümlerin tamamının bulunduğunu, ikiden fazla bir arada bulunan kurumların devrinde ise devri yapılmayan kurumların bir arada faaliyette bulunma şartlarını taşıdığını gösterir yerleşim planı

tamamlanarak valiliğe müracaat edilir.

(2) Kurumun devir işlemleri, yukarıda belirtilen belgelerin uygun görülmesi hâlinde **(Değişik ibare:RG-5/7/2014-29051)** maarif müfettişi raporu düzenlenmeden kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merciin izni ile beş iş günü içinde yapılır.

(3) Ancak, valilikçe yapılan incelemede kurumun müracaat tarihinden önce yapılan teftiş veya denetimlerinde kurumun geçici kapatılmasına ilişkin teklif bulunması hâlinde, bu teklif uygun görülerek uygulanmasından sonra devir işlemi gerçekleştirilir. Sürekli kapatılma teklifi getirilen kurumlar devredilemez.

(4) Kurumun kurucusu olan şirketin türünün değiştirilmesi ve bu değişikliğin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanması hâlinde kurucu temsilcisi, devir senedi dışında birinci fıkrada belirtilen belgelerle birlikte valiliğe müracaat eder.

(5) Kurum devir işlemleri, kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merci tarafından sonuçlandırılmadıkça kurum devredilmiş sayılmaz.

(6) Kurucusu tüzel kişilik olan kurumlarda kurucu temsilcisi değişikliği;

a) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Kurucu temsilcisi değişikliğine ait genel kurul veya yönetim kurulu kararı,

b) Kurucu temsilcisine ait bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde sayılan belgeler

ile birlikte millî eğitim müdürlüğüne müracaat edilir. Kurucu temsilcisi değişikliği kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merci tarafından beş iş günü içinde yapılır.

(7) Kurucu temsilciliği değişikliği işlemleri, kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merci tarafından sonuçlandırılmadıkça kurucu temsilcisi değişikliği tamamlanmış sayılmaz.

(8) (Mülga:RG-5/7/2014-29051)

Kurumların dönüşümü

MADDE 15 – (1) Daha önceden kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alan kurumların kurucuları, mevcut kurumunu bir başka kuruma dönüştürmek istemesi hâlinde; bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a), (d), (e), (f), (g), (ğ), (h), (ı) ve (i) bentlerinde sayılan belgelerle birlikte Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlarda belirtilen şartları yerine getirerek valiliğe müracaat eder. Kurumun okula dönüştürülmek istenmesi hâlinde aynı fıkranın (k), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen belgeler de istenir. Valilikçe yaptırılacak inceleme sonucunda uygun görülmesi ve bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinde üç aylık bekleme süresi dışındaki şartların

da yerine getirilmesi hâlinde beş iş günü içinde eski kurum kapatılır ve yeni kuruma kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı **(Değişik ibare:RG-5/7/2014-29051)** (EK-2) ve (EK-2/A) veya (EK-3), (EK-3/A) ve (EK-3/B) düzenlenerek dönüşüm sağlanır.

(2) Okul türü dönüşümlerinde mevcut okulun kademeli kapatılarak yerine açılmak istenen okul türüne kademeli kurum açma izni verilir. Dönüşüm nedeniyle kademeli kapanan ve açılan okulların toplam kontenjanları bina kontenjanını geçemez.

Kurum nakli

MADDE 16 – (1) Kurucu veya kurucu temsilcisi, kurumunu başka bir binaya nakledeceğini, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (d), (h), (ı), (k), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen belgeler ve mevcut binadaki araç ve gereci yeni binaya taşıyacağına ve eksik araç ve gereci tamamlayacağına ilişkin kurucunun yazılı beyanı ile birlikte kaymakamlık veya valiliğe bildirir. Nakil yapılacak binanın; bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesine göre düzenlenecek raporun incelenmesi sonucunda, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde sayılan kurum açılacak bina, araç ve gereçle ilgili şartlara uygun olduğunun görülmesi hâlinde, kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merci tarafından beş iş günü içerisinde kurum nakline izin verilir. Bu süre, okullar için evrakın Genel Müdürlük evrakına giriş tarihinden itibaren hesaplanır. Bu izin işlemi tamamlanmadan yeni bina veya binalarda öğretime başlanamaz ve öğrenci kaydedilemez.

(2) **(Değişik:RG-7/9/2013-28758)** Yangın, deprem, sel, sağlık sebepleri ve tahliye kararı gibi hâllerden dolayı binayı ani olarak terk etme durumunda kalan kurumlar; sağlam ve dayanıklı olduğuna ilişkin rapor hariç diğer nakil şartları aranmaksızın kurumda uygulanan öğretim programlarına kayıtlı öğrenci veya kursiyer sayısına uygun başka bir binada valiliğin izniyle geçici olarak en çok bir yıl faaliyetine devam edebilir. Bir yıl sonunda şartları uygun binaya nakli yapılmayan kurumlardan mazeretleri uygun görülenlere Bakanlıkça bir yıl daha geçici izin verilebilir. Okullara valiliklerce verilen geçici nakil izinleri Bakanlığa bildirilir. Verilen süre sonunda şartları uygun bina bulunarak nakil izni almayan kurumların kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir.

(3) İller arasında kurumların nakli yapılamaz.

Yerleşim ve kontenjan değişikliği

MADDE 17 – (1) Kurucu veya kurucu temsilcisi kuruma bina, blok veya kat ilavesi yapmak suretiyle kontenjan veya yerleşim planında değişiklik yapmak için bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (d), (h), (ı), (k), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen belgelerle birlikte kaymakamlık veya valiliğe başvurur. Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesine göre sadece binadaki değişen bölümlere bakılarak düzenlenecek raporun incelenmesi sonucunda bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde sayılan kurum açılacak bina ile ilgili şartlara uygun olduğunun görülmesi hâlinde kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merci tarafından kuruma on iş günü içerisinde izin verilir. Bu süre, evrakın ilgili merciin evrakına giriş tarihinden itibaren hesaplanır.

(2) Kurucu veya kurucu temsilcisi mevcut binada değişiklik yapmak suretiyle kontenjan değişikliği yapmak için bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (d), (ı), (k), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen belgelerle birlikte kaymakamlık veya valiliğe başvurur. Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesi doğrultusunda düzenlenecek raporun incelenmesi sonucunda bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde sayılan kurum açılacak bina ile ilgili şartlara uygun olduğunun görülmesi hâlinde kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merci tarafından kuruma on iş günü içerisinde izin verilir. Bu süre, evrakın ilgili merciin evrakına giriş tarihinden itibaren hesaplanır.

(3) Binada değişiklik yapılmadan genel kontenjana etki eden yerleşim planı değişikliklerine, Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlar dikkate alınarak, **(Değişik ibare:RG-5/7/2014-29051)** maarif müfettişleri tarafından

sadece değişen bölümler ile kurumun ortak alanlarının yeterli olup olmadığına bakılarak düzenlenecek rapora göre kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merci tarafından izin verilir.

(4) Genel kontenjan, derslikler ve laboratuvarlarda değişiklik yapılmaması şartıyla sadece kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merci tarafından belirlenen kurumun diğer bölümleri arasında yapılacak yerleşim planı değişiklikleri, Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlar dikkate alınarak kurum müdürlüğüne yapılır. Değişiklik yapılan yerleşim planının bir örneği kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren mercie gönderilir.

Kuruculuk hakkının kaybedilmesi

MADDE 18 – (1) Gerçek kişi olan kurucunun, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen kuruculuk şartlarını kaybettiğinin tespit edilmesi hâlinde, kurumu devretmesi ve kurumla ilişkisinin kesilmesi için okullarda öğretim yılının sonuna, diğer kurumlarda ise dönem sonuna kadar süre verilir. Verilen süre içerisinde devrin gerçekleştirilmemesi hâlinde kurum devir yapıncaya kadar valilikçe gerekli tedbirler alınarak öğretime ara verilir. Öğretime ara verilen kurumun bir yıl içinde devrinin gerçekleşmemesi durumunda kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir.

(2) Gerçek kişi olan kurucunun ölümü hâlinde ise veraset ilamında belirtilen kanuni mirasçılarının tamamının noter onaylı vekâletname ile aralarından seçecekleri, şartları taşıyan bir kimseyi okullarda öğretim yılının sonuna, diğer kurumlarda ise dönem sonuna kadar kurucu olarak göstermeleri gerekir. Verilen süre içerisinde yeni kurucu teklifinin yapılmaması hâlinde bu teklif yapıncaya kadar valilikçe gerekli tedbirler alınarak öğretime ara verilir. Öğretime ara verilen kurumun, bir yıl içinde yeni kurucu teklifinin yapılmaması durumunda kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir.

(3) Kurucusu tüzel kişi olan kurumlarda; kurucu temsilcisinin bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen kuruculuk şartlarını kaybetmesi veya ölümü hâlinde, şartları taşıyan başka bir temsilcinin okullarda öğretim yılının sonuna, diğer kurumlarda ise dönem sonuna kadar usulüne göre seçilip bildirilmesi gerekir. Bu süre içinde bildirme yükümlülüğünü yerine getirmeyen kurumlar hakkında, valilikçe gerekli tedbirler alınarak kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı, izin veren merci tarafından iptal edilir.

(4) Kurucu veya kurucu temsilcisinin birden fazla kurumda kurucu ya da kurucu temsilcisi olması hâlinde yukarıdaki hükümler diğer kurumlarına da uygulanır.

Kurum binalarının kullanılması

MADDE 19 – (Değişik:RG-5/7/2014-29051)

(1) Kurum binaları, kuruluşlarına esas olan eğitim ve öğretim hizmetleri dışında başka bir amaçla kullanılamaz. Ancak, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yapılmadığı zamanlarda ücretli veya ücretsiz, kısa süreli geçici ve Kanun kapsamına girmeyen eğitim içerikli kültürel faaliyetler kaymakamlıktan veya valilikten izin alınarak yapılabilir.

Kurucunun kurumu kapatması ve program iptali

MADDE 20 – (1) Bir okulun kurucusu; millî eğitim müdürlüğü kanalıyla Bakanlığa, diğer kurumlarda ise millî eğitim müdürlüğüne, eğitim personeli ve diğer personel ile öğrenci veya kursiyerlere en az üç ay önce yazılı olarak bildirmek şartıyla gerekçesi kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merci tarafından uygun bulunan okulları öğretim yılı sonunda, diğer kurumları ise dönem sonunda kapatabilir.

(2) Kurum, valilikçe yapılacak inceleme sonucunda kurumda öğrenim gören öğrenci veya kursiyer bulunmaması, eğitim personeli ve diğer personelin özlük ve benzeri hakları açısından ilişığının kalmaması ve kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren

merci tarafından da uygun görülmesi hâlinde öğretim yılı sonu veya dönem sonundan önce de kapatılabilir.

(3) Kurucunun isteği üzerine kurumlarda uygulanan programlardan birinin iptali için; il millî eğitim müdürlüklerince o programda kayıtlı öğrenci veya kursiyer bulunmadığı ve iptalinde sakınca olmadığına ilişkin düzenlenecek rapora göre kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merci tarafından program iptal edilir.

Okulların kademeli olarak kapatılması

MADDE 21 – (1) (Değişik:RG-5/7/2014-29051) Kurucunun veya kurucu temsilcisinin kademeli kapatma talebi üzerine ya da Bakanlıkça hakkında kademeli kapatma kararı verilen okul, kararın verildiği tarihi takip eden öğretim yılından itibaren ve ilk sınıfından başlamak üzere okulun mevcut öğrencileri normal süresi içinde mezun oluncaya veya nakil ve diğer nedenlerle ayrılıncaya kadar kademeli olarak kapatılır.

(2) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Hakkında Bakanlıkça kademeli kapatma kararı verilen okulun, kapatılmamış sınıflarına naklen öğrenci alınabilir.

(3) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Bakanlıkça sürekli kapatma kararı verilen okullar hakkında kademeli kapatma uygulanamaz.

Usulsüz kapatma

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinde belirtilen şartlara uymadan kurumunu kapatan kurucuya 5 yıl geçmeden tekrar kurum açma veya bir kurumu devir alma ya da ortak olma izni verilmez. Bu durumda öğrenci, kursiyer veya velilerinin kurucular aleyhine genel hükümlere göre açacakları davalar saklı kalmak kaydıyla o öğretim yılı veya döneminde alınan öğrenci veya kursiyerlerden alınan ücretler, bu Yönetmeliğin 56 ncı maddesi hükümlerine göre iade edilir.

Mühür ve evrakın teslimi

MADDE 23 – (1) Kurumlardan sadece okul müdürlüklerinde, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünce hazırlanmış mühür kullanılır. Yönetimleri birleştirilen okullarda her okul için ayrı mühür bulundurulur.

(2) Kapanan veya kapatılan kurumun kurucusu; eğitim personeli ve diğer personelin, öğrenci veya kursiyerlerle ilgili bütün defterlerini, dosyalarını ve diğer evrakını; okullar ayrıca mühürlerini en geç bir ay içinde il veya ilçe millî eğitim müdürlüğüne usulüne göre devir ve teslim etmek zorundadır. Devir ve teslimden kaçınan veya bu görevi aksatan kurucu veya kurucu temsilcisi hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 32 ncı maddesi uygulanır.

(3) Kapanan kurumla ilgili müracaatlar üzerine verilecek belgeler ve yapılacak işlemlerle ilgili her türlü tedbir il millî eğitim müdürlüklerince alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim Personelinin Nitelikleri, Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Kurumların yönetimi

MADDE 24 – (1) (Değişik:RG-5/7/2014-29051) Her kurumun bir müdür tarafından yönetilmesi esastır. Ancak, bir kurucuya ait aynı bina veya kampüste bulunan (Dönüşüm programına alınan ve mevcut binalarında veya farklı binalarda 2018-2019 eğitim öğretim yılı bitimine kadar faaliyetlerini sürdüren okullar hariç);

- a) Okul öncesi eğitim kurumu ile ilköğretim ve ortaokul,
- b) Ortaokul ile lise,
- c) Birden fazla ortaöğretim okulu

bir müdür tarafından yönetilebilir. Yönetimleri birleştirilen okullarda her kurum veya kısım için ayrı ayrı müdür yardımcıları görevlendirilir. Bir kurucuya ait aynı il sınırları

içerisinde bulunan okulların eğitim ve öğretim dışındaki yönetim ve organizasyon planlaması için kurucu tarafından ihtiyaca göre personel görevlendirilebilir.

(2) Kurumlardaki eğitim personeli ile diğer personel görev, yetki ve sorumlulukları bakımından bu Yönetmelik ve dengi resmî kurumların tabi olduğu yönetmeliklerde belirtilen hükümlere tabidir.

(3) Kurumlarda görevli kurum müdürü iznini kurucu veya kurucu temsilcisinden alır. Kurum müdürlüğünce, müdürün izinli olduğu süre içerisinde yerine vekâlet edecek kurumda görevli eğitim personeli millî eğitim müdürlüğüne önceden bildirilir.

(4) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Birden fazla kurumu bulunan kurucu, kurumları arasındaki koordinasyonu ve kurumlarda eğitim öğretimin kaliteli olarak sürdürülmesi, öğrenci/kursiyerlerin en iyi şekilde yetiştirilmesini sağlamak üzere, en az lisans mezunu olup kamu veya özel sektörde iki yıldan az olmamak kaydıyla yöneticilik görevi yapmış olanlardan genel müdür ve genel müdür yardımcısı görevlendirebilir. Yabancı okullar ve milletlerarası özel öğretim kurumları dışındaki kurumlarda görevlendirilen genel müdür ve genel müdür yardımcılarının Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması gerekir. Genel müdür ve genel müdür yardımcılarını, kurumlarda yürütülen tüm iş ve işlemlerden kurum müdürü ile birlikte sorumludur.

Kurumlarda görevlendirilecek personel

MADDE 25 – (1) Kurumlarda aşağıda belirtilen personel görevlendirilir.

a) Okullarda;

1) Kurum Müdürü,

2) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Aynı bina veya kampüste bulunan okullar dışında diğer okullarda isteğe bağlı olarak müdür yardımcısı,

3) Okulun kademe ve türüne uygun sınıf ve alan öğretmeni,

4) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Özel eğitim okullarında kontenjana bakılmaksızın, ilkokullarda öğrenci sayısı 250 ve daha fazla, ortaokul ve ortaöğretim okullarında öğrenci sayısı 150 ve daha fazla olanlara rehber öğretmen,

5) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** İlkokul, ortaokul ve ortaöğretim okullarında öğrenci sayısının 500 ve daha fazla olması halinde ikinci rehber öğretmen,

6) **(Değişik:RG-2/8/2013-28726)** Ders saati ücretli olarak uzman öğretici ve ayrıca ölçme ve değerlendirme servisi elemanı, yatılı okullarda belletmen, usta öğretici ve diğer personel ise isteğe bağlı olarak

görevlendirilir.

b) Çeşitli kurslarda;

1) Kurum müdürü,

2) Kurs programına uygun öğretmen, uzman öğretici veya usta öğretici,

3) Kurslarda müdür yardımcısı ve diğer personel ise isteğe bağlı olarak

görevlendirilir.

c) **(Mülga:RG-5/7/2014-29051)**

ç) Özel öğrenci etüt eğitim merkezlerinde;

1) Kurum müdürü,

2) Öğretmen,

3) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Kurumun faaliyet göstereceği sosyal, kültürel, sanatsal veya sportif alanların her biri için ayrı ayrı öğretmen, uzman öğretici ve/veya usta öğretici,

4) Diğer personel ise isteğe bağlı olarak

görevlendirilir.

d) Hizmet içi eğitim merkezlerinde;

1) Kurum müdürü,

2) Merkezin programına uygun öğretmen, uzman öğretici veya usta öğretici,
3) Müdür yardımcısı ve diğer personel ise isteğe bağlı olarak görevlendirilir.

e) Uzaktan eğitim;

1) Kurum müdürü,

2) Uygulanan programa uygun öğretmen, uzman öğretici veya usta öğretici,

3) Teknik personel,

4) Diğer personel ise isteğe bağlı olarak görevlendirilir.

Görevlendirme

MADDE 26 – (1) Eğitim personelinin çalışma izin teklifleri;

a) Genel müdür, genel müdür yardımcısı ve müdürler için kurucular veya kurucu temsilcileri,

b) Yöneticiler dışındaki eğitim personeli için müdür tarafından yapılır.

(2) Bakanlıkça ön izin belgesi verilen yabancı uyrukluların çalışma izinleriyle ilgili işlemler, 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ve 29/8/2003 tarihli ve 25214 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

(3) Kurum müdürlüğünce, çalışma izni verilmesi istenen eğitim personelinin (**Ek ibare:RG-5/7/2014-29051**) ve diğer personelinbu izne esas olan belgelerini eksiksiz olarak tamamlamak suretiyle evrakı kurumun doğrudan bağlı bulunduğu millî eğitim müdürlüğüne teslim edilir. Nitelik ve şartları uygun bulunanlara müracaattan itibaren 10 gün içinde çalışma izni valilikçe düzenlenir. Valilikten çalışma izni alınmadan personel işe başlatılamaz.

(4) (**Değişik:RG-5/7/2014-29051**) Okullarda görevli öğretmenler ile ders saati ücretli olarak görevlendirilen uzman öğreticiler haftada en fazla aylık karşılığı 20 saat, ders saati ücretli 20 saat olmak üzere toplam 40 saate kadar ders okutabilir. Mesleki ve teknik liseler ile okul öncesi eğitim kurumlarında ise öğretmenler ile ders saati ücretli olarak görevlendirilen uzman öğreticilerin toplam haftalık ders saati sayısı dengi resmî örgün eğitim kurumunda eğitim personelinin girebileceği aylık karşılığı ve ders saat ücretli girebileceği toplam ders saati sayısını geçemez. Okul öncesi eğitim kurumlarından derslik sayısı üçten az olan okullarda okul öncesi öğretmenliğine kaynak teşkil eden fakültelerden mezun olan okul müdürü tam gün ders okutabilir.

(5) Okullar dışındaki kurumlarda eğitim personeli haftada en fazla 40 saate kadar ders okutabilir.

(6) (**Değişik:RG-5/7/2014-29051**) Okullarda görevli yöneticiler haftada 6 saat aylık karşılığı, 6 saat ders saati ücretli olmak üzere toplam 12 saat, diğer kurumlarda görevli yöneticiler ise haftada toplam 12 saat ders okutabilir.

(7) (**Değişik:RG-5/7/2014-29051**) Kurumlarda, hizmet satın alınması yöntemiyle istihdam edilen personelde bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan suçlardan mahkûm edilmemiş olma şartı aranır. Hizmet satın alınan işletme tarafından kurumda istihdam edilen personelin belgeleri en geç üç gün içerisinde kurum yönetimine teslim edilir ve kurum yönetiminde saklanır.

Çalışma izinlerinin uzatma onayı

MADDE 27 – (1) Kurum müdürünce eğitim personelinden görevine devam edeceklerin listesi ile birlikte yeniden düzenlenen sözleşmeleri, önceki sözleşmenin bitim tarihinden en geç 30 gün önce çalışma izinlerinin uzatılma onayı toplu olarak alınmak üzere millî eğitim müdürlüklerine verilir. Millî eğitim müdürlüklerince kurum ve eğitim personelinin

mağduriyetine meydan verilmeyecek şekilde eski sözleşmenin bitim tarihinde çalışma izinlerinin uzatılma onayı verilir.

Yabancı ve azınlık okullarında görevlendirme

MADDE 28 – (1) Yabancı okullarda yönetici ve öğretmen görevlendirilmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Türkçe'den başka dille öğretim yapan ve yabancılar tarafından açılmış bulunan okulların kurucuları ile müdürleri, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu, Türkçe veya Türkçe kültür dersleri öğretmenliği yapma niteliğini taşıyan ve öğretim dilini bilenlerden birini, Türk müdür başyardımcısı olarak çalışma izni düzenlenmek üzere valiliğe önerir. Valilikçe uygun görülmesi hâlinde çalışma izni düzenlenir.

b) Okullarda görevlendirilecek diğer yönetici ve öğretmenler, diğer okullarda yöneticilik ve öğretmenlik yapma şartlarını taşıyanlar arasından seçilir.

c) Okul müdürü; kurucu veya kurucu temsilcisinin teklifi ile diğer yöneticiler ise okul müdürü ve Türk müdür başyardımcısının ortak teklifleri ile valilikçe atanır.

(2) Azınlık okullarında yönetici ve öğretmen görevlendirilmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Türkçe ve Türkçe kültür dersi öğretmenleri, 20/5/1955 tarihli ve 6581 sayılı Azınlık Okulları Türkçe ve Türkçe Kültür Dersleri Öğretmenleri Hakkında Kanun hükümlerine göre okul müdürlüğünün teklifi, valiliğin onayı ile en fazla 5 yıl süre ile görevlendirilirler. Bu öğretmenlerin görev süreleri, valilikçe bir yıl daha uzatılabilir. Bunlardan biri, okul müdürlüğünün görüşü alınarak valilikçe müdür başyardımcısı olarak görevlendirilir.

b) Azınlık okullarının bir kısmında kültür anlaşmaları gereğince veya müteakabiliyet esasına göre Bakanlıkça evrakı incelenmek ve uygun görülmek kaydıyla yabancı uyruklu öğretmenlere de görev verilebilir.

c) Okullarda görevlendirilecek diğer yönetici ve öğretmenler, benzeri resmî okullarda öğretmenlik yapma şartlarını taşıyanlar arasından seçilir.

Yabancı uyruklu eğitim personeline ön izin belgesi düzenlenmesi

MADDE 29 – (1) Yabancı uyruklu eğitim personeline ön izin belgesi düzenlenmesinde:

a) Yabancı okullar ve milletlerarası kurumlarda yönetici olarak görevlendirileceklerde;

1) Alanında lisans mezunu olduğuna dair diploma veya diploma yerine geçen belgenin ve diplomasında alanı belirtilmemiş ise ayrıca alanını gösterir belgenin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örnekleri,

2) Ülkelerinde alanında öğretmenlik yapma hakkını kazandığını gösterir "Öğretmenlik Formasyon" belgesinin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örneği,

3) En az iki yıl alanında öğretmenlik yaptığını gösterir resmî makamlarca düzenlenen belgenin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örneği,

4) Pasaport fotokopisi,

b) Öğretmen olarak görevlendirileceklerde;

1) Alanında lisans mezunu olduğuna dair diploma veya diploma yerine geçen belgenin ve diplomasında alanı belirtilmemiş ise ayrıca alanını gösterir belgenin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örnekleri,

2) Ülkelerinde alanında öğretmenlik yapma hakkını kazandığını gösterir "Öğretmenlik Formasyon" belgesinin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örneği veya en az iki yıl alanında öğretmenlik yaptığını gösterir resmî makamlarca düzenlenen belgenin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örneği,

3) Pasaport fotokopisi,

c) Uzman öğretici olarak görevlendirileceklerde;

1) Alanında lisans mezunu olduğuna ilişkin belgenin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örneği,

2) Pasaport fotokopisi,

ç) Usta öğretici olarak görevlendirileceklerde;

1) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Alanında eğitim aldığına ilişkin Bakanlıkça kabul edilen belge veya sertifikası ile lisans mezunu olduğuna ilişkin belgenin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örnekleri,

2) Spor ve sanat alanlarında ise, alanında en az orta dereceli okul mezunu olduğuna ilişkin belge ve alanında geçerli sertifikanın Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örnekleri,

3) Pasaport fotokopisi istenir.

(2) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Ön izin belgesi için istenen belgeler, kurum yetkilisince millî eğitim müdürlüğüne gönderilir. Valiliklerce şartları taşıdığı anlaşılanların beş iş günü içerisinde ön izin talepleri Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça şartları taşıyanlara beş iş günü içinde ön izin belgesi düzenlenerek ilgili valiliklere gönderilir. Yabancı uyruklu öğretmen ve uzman öğreticinin yurt dışından alınmış lisans ve lisansüstü diploma veya diploma yerine geçen belgesinin denkliğine ilişkin Yükseköğretim Kurulundan alınmış belge istenir. Ancak öğretmenin ülkesinin resmi makamlarından öğretmen olduğuna ilişkin resmi belgenin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örnekleri olması halinde Yükseköğretim Kurulundan alınmış denklik belgesi istenmez. Yabancı uyruklu usta öğreticiye ait diploma veya diploma yerine geçen belgeler, Genel Müdürlükçe Yükseköğretim Kuruluna gönderilerek ilgilinin mezun olduğu yükseköğretim kurumunun tanınıp tanınmadığı konusunda bilgi istenir.

(3) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Yabancı uyruklu usta öğreticinin diplomasına sahip olduğu yükseköğretim kurumunun, Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınmadığının bildirilmesi durumunda, Bakanlık, çalışma izninin iptali için durumu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirir. Ayrıca gereği ilgili valilikten istenir.

(4) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca düzenlenen çalışma izninin bir örneği kurum müdürlüğünce millî eğitim müdürlüğüne gönderilir. Millî eğitim müdürlüğünce yabancı uyruklu eğitim personeline ait bilgiler Özel Öğretim Kurumları Modülüne işlenir.

(5) Kurumlarda görevli yabancı uyruklulara kendi devletlerince kabul edilmiş dinî ve millî günlerinde eğitim-öğretimi aksatmamak şartıyla kurum yöneticilerinin teklifi ile valilikçe izin verilebilir.

(6) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Yabancı uyruklu eğitim personeline şartlarını taşıdığı sadece bir alanda ve bir kurumda görev verilir.

Yöneticilerin nitelikleri

MADDE 30 – (1) Kurumlara müdür ve müdür yardımcısı olarak atanacaklarda aşağıdaki şartlar aranır:

a) Milletlerarası kurumlar ile yabancı okullarda görevlendirilecekler hariç Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak.

b) **(Mülga:RG-2/8/2013-28726)**

c) **(Değişik:RG-2/8/2013-28726)** Özel okullarda; öğretmenlik yapma koşullarını taşıyıp resmî veya özel öğretim kurumlarında en az iki yıl asıl görevli olarak öğretmenlik yapmış olmak.

ç) Okullar dışındaki kurumlarda lisans mezunu olmak.

Kurucu veya kurucu temsilcisinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 31 – (1) Kurucu veya kurucu temsilcisi; kurumda eğitim ortamının sağlanması, gerekli maddi imkânların hazırlanması, yeterli personelin istihdamı, araç ve gerecin temini, kurum binasının kullanılabilir duruma getirilmesi, eğitim personeli ile diğer

personelin aylık ve ücretlerinin zamanında ödenmesi, sigorta ve vergi ile ilgili işlerin usulüne uygun ve zamanında yapılması gibi hususlardan birinci derecede sorumludur.

(2) Müdürlük görevi bulunmayan kurucu veya kurucu temsilcisi, kurumun eğitim ve öğretimine ve bunlarla ilgili yönetim işlerine karışamaz.

Kurum müdür ve müdür yardımcısının görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 32 – (1) Kurum müdürünün görevleri şunlardır:

a) Programların amacına uygun şekilde yürütülmesi, başarının artırılması, eğitimin kaliteli olarak sürdürülmesi için gerekli önlemleri almak,

b) Kurumun üye olması hâlinde oda, vakıf, dernek, birlik ve benzeri sivil toplum örgütleri ile özel ve resmî kurum ve kuruluşlarda kurumunu temsil etmek,

c) Eğitim personelinin çalışma izni ve çalışma iznini uzatma onay tekliflerini zamanında yapmak,

ç) Eğitim-öğretim yılı öncesi gerekli hazırlıkları yapmak, etkinlikleri planlamak, personel arasındaki görev paylaşımını yapmak, ders dışı etkinlikler için gerekli izinleri almak,

d) Yönetim görevini aksatmamak şartıyla alanında olmak üzere isteğe bağlı olarak haftada en fazla 12 saat ders okutmak,

e) Resmî dengi kurumların tabi olduğu yönetmelikler ve özel öğretim kurumlarıyla ilgili mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.

(2) Kurum müdürü kurumun yönetiminden, kurumun amacı doğrultusunda öğrenci veya kursiyerlerin yetiştirilmesinden, eğitim ve öğretim faaliyetleri ile rehberlik hizmetlerinin planlanmasından ve yürütülmesinden kurucu veya kurucu temsilcisine varsa genel müdüre, Bakanlığa ve diğer resmî makamlara karşı sorumludur.

(3) Kurum müdürü aynı zamanda kurucu veya kurucu temsilcisi olduğunda kurumun mali işlerinden de sorumludur.

(4) Kurum müdür yardımcısı, kurum müdürünün vereceği görevleri yapar. Müdürün izinli veya raporlu olduğu sürelerde müdüre vekâlet eder.

Eğitim personelinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 33 – (1) Okulda görevli öğretmen, uzman öğretici ve usta öğretici, dengi resmî okulların tabi olduğu yönetmeliklerde belirtilen görevleri ve okul müdürünün vereceği diğer görevleri yapar.

(2) Okullar dışındaki kurumlarda görevli eğitim personeli, öğrenci veya kursiyerlerin başarısının artırılması ve programlar doğrultusunda en iyi şekilde yetiştirilmeleri için gerekli çalışmaları yürütür ve kurum müdürünün vereceği diğer görevleri yapar.

Ölçme ve değerlendirme biriminin görevleri

MADDE 34 – (1) Ölçme ve değerlendirme uzmanı sorumluluğunda okul ve dershanelerde isteğe bağlı olarak ölçme ve değerlendirme birimi kurulur. Birim öğrencilerin genel başarı seviyesini, üstün yetenekli veya öğrenme güçlüğü çeken öğrencileri ve öğrenme güçlüğü çekilen konuları tespit ederek diğer öğretmenlerle işbirliği içerisinde gerekli iyileştirme tedbirlerini alır.

Diğer personel

MADDE 35 – (1) Diğer personel, dengi resmî kurumların tabi olduğu mevzuatta belirtilen görevleri yapar. Bu Yönetmelikte ve dengi resmî kurumların tabi olduğu mevzuatta görevleri belirtilmeyen personel ise kurum müdürü ve müdür yardımcılarının vereceği görevleri yapar.

Eğitim personelinin iş başında eğitimi

MADDE 36 – (1) Kurumlar, eğitim personelinin yetiştirmek için gerekli tedbirleri alır. Ayrıca eğitim personelinin Bakanlıkça açılan hizmet içi eğitim faaliyetlerinden yararlandırılmasını sağlar.

(2) Kurucu ve tüm üyeleri kurumların kurucusu olan oda, dernek, birlik veya vakıflarca da kurumlardaki personele, valiliğe bilgi vererek hizmet içi eğitim faaliyeti düzenlenebilir. Kurumlar, Bakanlıktan izin almış olan özel hizmet içi eğitim merkezlerinden de hizmet satın alabilir.

Alan öğretmeni

MADDE 37 – (1) (Değişik:RG-5/7/2014-29051) İlkokullarda sınıf öğretmenliği esas olmakla birlikte özel bilgi, beceri ve yetenek isteyen dersler için alan öğretmenleri de görevlendirilebilir. İlkokul dördüncü sınıflarda sınıf öğretmeni bulunması şartıyla ayrıca alan öğretmenleri de görevlendirilebilir.

(2) **(Değişik:RG-21/7/2012-28360)** Okul öncesi eğitim kurumlarında okul öncesi öğretmenliği esas olmakla birlikte, özel bilgi, beceri ve yetenek isteyen dersler için alan öğretmenleri de görevlendirilebilir.

(3) (Mülga:RG-5/7/2014-29051)

Uzman öğretici ve usta öğreticiler

MADDE 38 – (Değişik:RG-2/8/2013-28726)

(1) Kurumlarca ihtiyaç duyulan alanlarda, dersin özelliğine göre uzman öğretici ve usta öğretici görevlendirilebilir.

(2) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Okul öncesi eğitim kurumlarında görevlendirilen usta öğreticiler ile diğer okullarda ders saati ücretli olarak görevlendirilen uzman öğreticiler bağımsız olarak derse girebilir. Okullarda görevlendirilen usta öğreticiler ise dersin öğretmenliğiyle birlikte haftada 40 saate kadar derse girebilirler.

(3) Ulusal ve uluslararası sanat ve spor alanında başarılarıyla tanınmış olanlardan valilikçe uygun görülmesi hâlinde özel öğretim kurumlarında, usta öğretici olarak görevlendirileceklerde öğrenim şartı aranmaz.

Kurumlarda görevlendirileceklerden istenilecek belgeler

MADDE 39 – (1) Çalışma izni düzenlenecek eğitim personelinden;

a) İş sözleşmesi,

b) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan suçlardan mahkûm edilmemiş olduğuna dair yazılı beyanı,

c) İlk defa görev alacaklar hariç, hizmet sınıfında daha önce yaptığı görevleri gösterir hizmet belgesi,

ç) Daha önce resmî veya özel öğretim kurumlarında eğitim personeli olarak çalışmış olanlardan en son görev yerinden ayrılışını gösterir belge,

d) Diploma veya diploma yerine geçen belgenin aslı veya millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği,

e) Öğretmen olarak görevlendirileceklerden, ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans ya da pedagojik formasyon programı başarı belgesinin aslı veya kurumca onaylı sureti istenir.

(2) Daha önce aynı ilde başka bir özel öğretim kurumunda aynı alanda çalışmış olanlardan, birinci fıkranın (c), (d) ve (e) bentlerinde sayılan belgeler istenmez.

(3) Kurumca görevlendirilecek diğer personelden;

a) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan suçlardan mahkûm edilmemiş olduğuna dair yazılı beyanı,

b) En az ilkokul **(Mülga ibare:RG-5/7/2014-29051)** (...) mezunu olduğunu gösterir belgenin aslı veya millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği kurumca istenir.

Ücretli ders görevi

MADDE 40 – (1) Aynı ilde olmak üzere;

a) Resmî okullarda görevli yönetici, rehber öğretmen ve aday öğretmenler dışındaki öğretmenlere, sadece okullarda Kanunun 8 inci maddesine göre ücretli ders görevi verilebilir.

b) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Kurumlarda görev yapan yönetici ve rehber öğretmen dışındaki eğitim personeline, başka kurumlarda da ders saati ücretli olarak görev verilebilir. Eğitim personelinin toplam ders saati sayısı kurumlarda 40 saati geçemez.**(Mülga ibare:RG-17/1/2015-29239) (...)** okul öncesi eğitim kurumlarında ise eğitim personelinin toplam haftalık ders saati sayısı asıl görevli aylık ücretli olarak çalıştığı kurumun dengi resmî örgün veya yaygın eğitim kurumunda eğitim personelinin girebileceği ders saati sayısını geçemez.

c) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Eğitim personeli olarak görev yapma nitelik ve şartlarını taşıyan ve herhangi bir kurumda çalışmayanlara kurumlarda haftada 40 saati, **Mülga ibare:RG-17/1/2015-29239) (...)** okul öncesi eğitim kurumlarında ise dengi resmî okul öğretmenlerinin haftada girebileceği ders saati kadar ücretli olarak görev verilebilir. Eğitim personeli olma nitelik ve şartlarını taşıyan ve özel sektörde çalışanlara iş yerlerinin izni ile haftada on saati geçmemek üzere ücretli ders görevi verilebilir.

ç) Eğitim personeline, valilikten **(Mülga ibare:RG-5/7/2014-29051) (...)** çalışma izni alınmadan kurumlarda ders saati ücretli olarak görev verilmez.

Ücretli ders görevi için istenilecek belgeler

MADDE 41 – (1) Ücretli ders görevli olarak çalışma izni düzenlenecek eğitim personelinin;

a) İş sözleşmesi,

b) Çalışmakta olduğu kurumca verilecek, girdiği ders saati sayısını da gösterir muvafakat belgesi,

c) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan suçlardan mahkûm edilmemiş olduğuna dair yazılı beyanı,

ç) Diploma veya diploma yerine geçen belgenin aslı veya millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği,

d) Öğretmen olarak görevlendirileceklerden, ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans ya da pedagojik formasyon programı başarı belgesi örneği,

e) Sertifikanın aslı veya millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği istenir.

(2) Resmî veya özel öğretim kurumunda görevli olup kurumlarda ek ders saati ücretli olarak görev almak isteyen eğitim personelinin, birinci fıkranın (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen belgeler istenmez.

(3) Resmî veya özel öğretim kurumunda görevli olup alanı dışında sertifikaya dayalı ders saati ücretli olarak görev almak isteyen eğitim personelinin, birinci fıkranın (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen belgeler istenmez.

Özlük hakları

MADDE 42 – (1) Kurumlarda görev yapan eğitim personeli ile diğer personel, Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, sosyal güvenlik ve özlük hakları yönünden, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanununun hükümlerine tabidir.

Sözleşme

MADDE 43 – (1) 4857 sayılı İş Kanununun hükümlerine göre kurucu veya kurucu temsilcileri ile eğitim personeli arasındaki iş sözleşmeleri, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan sözleşme formu (EK-5) esas alınarak en az bir yıl süreli olmak üzere üç nüsha düzenlenir ve taraflarca imzalanır. Bu sözleşmelerin bir nüshası, çalışma izni düzenlenmek üzere ilgili mercide, bir nüshası kurucu veya kurucu temsilcisinde kalır, diğer nüshası ise sözleşmeye taraf olan personele verilir. Ancak;

a) Mazeretleri nedeniyle dönem içerisinde görevlerinden ayrılanların yerine görevlendirilecek eğitim personeli,

b) Devredilen kurumlarda devredilmeden önce görev yapan eğitim personeli,

c) Ders saati ücretli olarak görevlendirilecek eğitim personeli

ile bir yıldan daha az süreli de iş sözleşmesi yapılabilir.

(2) Sözleşmelerde, ilgilinin ihtiyari veya mecburi sosyal sigorta bağlantılı yardımlardan faydalanma imkânlarını kısıtlayıcı, tehlikeye düşürücü, mevzuata aykırı düşecek şekilde özlük haklarını zedeleyici hükümler bulunamaz.

(3) **(Mülga:RG-5/7/2014-29051)**

(4) Sosyal yardım kapsamındaki ek ödemeler, bütçe kanunlarıyla resmî okul öğretmen ve personeline sağlanan haklara denk olarak okul öğretmenlerine ve personeline de ödenir. Sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerden gelir vergisi kesilmez.

(5) **(Değişik:RG-21/7/2012-28360)** Kurumlardaki ek ders ücreti, resmî okullar için tespit edilen miktardan az olamaz. Ancak, resmî okul ve kurumlardan ücretli olarak görevlendirilenlere verilecek ek ders ücreti miktarı, resmî okullar için tespit edilen ek ders ücretinin iki katını geçemez.

(6) Sözleşmenin başlangıç tarihi, çalışma izninin **(Mülga ibare:RG-5/7/2014-29051)** (...) verildiği tarihtir. Bu tarihi takip eden 30 gün içinde de göreve başlama tarihi belirlenebilir.

(7) Kurumlarda görevlendirilecek diğer personelle yapılacak iş sözleşmeleri, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanununun hükümlerine göre yapılır.

İşten ayrılma

MADDE 44 – (1) Sözleşme süresi sona erenler, 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre sözleşmeleri karşılıklı veya tek taraflı feshedilenler ve sözleşme süresi sona ermeden aynı Kanunun ilgili hükümleriyle belirlenen süreler içinde bu isteğini diğer tarafa yazılı olarak bildirenlere valilikçe görevden ayrılış onayı düzenlenir. **(Ek cümle:RG-5/7/2014-29051)** Ayrılış onayı düzenlenenlere altı ay geçmeden aynı kurumda görev verilmez.

(2) Çeşitli sebeplerle örgün eğitim kurumlarında ders yılı içinde, diğer kurumlarda dönem içinde görevinden ayrılmasıyla eğitim ve öğretim faaliyetlerini aksatacak olan eğitim personelinin yerine, on gün içinde kurum yönetimince görevlendirilmek üzere eğitim personelinin teklifi yapılır ve ilgili merci tarafından da on gün içinde çalışma izni düzenlenir.

(3) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Zorunlu sebeplerle müdürlüğün boşalması hâlinde kurucunun teklifi de dikkate alınarak yeni müdür teklifi yapılınca kadar kurumda müdürlük veya müdür yardımcılığı yapma nitelik ve şartlarını haiz biri, valilikçe müdürlüğe vekâleten görevlendirilir. Vekâlet süresi üç aydan fazla olamaz ve bu süre uzatılamaz. Vekâleten görevlendirilenler, vekâlet ettikleri personelin haftada girebileceği ders saati kadar derse girebilirler.

(4) Görevinden ayrılan eğitim personelinin görevlerinden ayrılışı ile kurumdan ayrılmak isteyenlerin müracaatları en geç beş iş günü içerisinde kurum yetkilisi tarafından doğrudan bağlı bulunduğu millî eğitim müdürlüğüne bildirilir. İlgililerin ayrılış sebeplerine uygun olarak valilikten yedi iş günü içinde görevden ayrılış onayları alınır. Görevinden ayrılan personelin durumunu millî eğitim müdürlüğüne bildirmeyen kurum yetkilileri hakkında yasal işlem yapılır.

(5) Bu maddede belirtilen hükümlere aykırı olarak görevinden ayrılanlara bir yıl süre ile kurumlarda görev verilmez.

Özlük dosyası

MADDE 45 – (1) Kurumlarda görevli eğitim personelinin özlük dosyası, millî eğitim müdürlüklerince tutulur. Görevinden ayrılarak başka bir kurumda görev alan eğitim

personelinin özlük dosyası, önceki görev yaptığı millî eğitim müdürlüğünden bir ay içerisinde istenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim ve Öğretim

Öğretim programları, ders çizelgeleri ve başarının değerlendirilmesi

MADDE 46 – (1) Dengi resmî okullardan farklı uygulama yapacak okullar yapacakları farklı uygulamalara kurum yönetmeliklerinde yer vererek Bakanlığın izninden sonra uygularlar.

(2) **(Mülga:RG-29/5/2014-29014)**

(3) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Okullar dışındaki diğer kurumlarda, Bakanlıkça onaylanan öğretim programları uygulanır. Kurslarda ortaöğretime veya yükseköğretime giriş sınavlarına hazırlık niteliğinde eğitim verilemez. Kurslar ve hizmet içi eğitim merkezlerinde düzenlenecek 20 ders saatini geçmeyen kurs faaliyeti dışındaki diğer etkinliklerin programları, millî eğitim müdürlüğünce uygun bulunması durumunda gerçekleştirilir.

(4) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Kurslar, uzaktan öğretim kurumları ve hizmet içi eğitim merkezlerinde öğrenci ve kursiyer başarısının tespitine ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir. Kurslar, uzaktan öğretim kurumları ve hizmet içi eğitim merkezlerinde sınavlarda başarı gösterenlere Bakanlığımız Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemlerinde (MEBBİS) düzenlenen Kurs Bitirme Belgesi (EK-6) düzenlenir.

(5) **(Mülga:RG-5/7/2014-29051)**

(6) **(Mülga:RG-5/7/2014-29051)**

(7) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Okullarda haftalık ders çizelgesinde belirtilen saatler dışında ve/veya cumartesi günleri kendi öğrencileri için valilik izni ile derslere takviye kursları açılabilir.

(8) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Öğrenci etüt eğitim merkezlerinde, öğrencilerin gelişim düzeyleri, ilgileri dikkate alınarak haftalık eğitimlerinin en az yüzde ellisi sosyal, kültürel, sanatsal veya sportif alanlarda verilir.

Okullarda oluşturulacak birlik, kurul ve komisyonlar

MADDE 47 – (1) Okullarda resmî dengi okullarda oluşturulan birlik, kurul ve komisyonlar ve ihtiyaç duyulması hâlinde okul yönetimince benzerleri kurulur.

(2) **(Değişik:RG-21/7/2012-28360)** 9/2/2012 tarihli ve 28199 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği hükümlerine göre özel ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim okullarında okul aile birliği kurulur. Okul öncesi eğitim kurumlarında ise velilerin veya okul yönetimlerinin istemesi halinde kurulur. Aynı kurucuya ait ve aynı bina veya kampüste bulunan okullar için tek okul aile birliği kurulabilir. Kurum yönetimince izin verilmesi halinde okulun bölümlerinin kiraya verilmesi, işletilmesi, öğrenci servis hizmetleri ve benzeri görevleri de yürütür.

Sınıf mevcutları ve grupların oluşturulması

MADDE 48 – (1) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Okullarda sınıf mevcutları; okul öncesi eğitimde 20, organize sanayi bölgelerinde açılan mesleki ve teknik Anadolu liselerinde 30, diğer okullarda ise 24’ten fazla olamaz.

(2) Okullar dışındaki kurumlarda sınıf mevcutları 30 öğrenci veya kursiyeri geçmeyecek şekilde düzenlenir. Kurumun özelliğine göre grupların oluşumunda; öğrenci veya kursiyerin yaşı, öğrenim ve bilgi düzeyi ile diğer eğitimsel yaklaşımlar dikkate alınır.

(3) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Kanunun ek birinci maddesi kapsamında eğitim ve öğretim desteği verilebilmesi için e-okulda o derslikte en az 12 öğrenci kayıtlı olması gerekir.

Öğretim dili

MADDE 49 – (1) Kurumlarda öğretim dili Türkçedir. Yabancılar tarafından açılmış ve Türkçeden başka bir dille öğretim yapılmasına izin verilmiş bulunan mevcut okullar, kendi statüleri içinde öğretime devam ederler. Ancak, yabancı uyruklu çocukların devam edeceği milletlerarası okullar bu hükmün dışındadır.

(2) (**Ek:RG-5/7/2014-29051**) Özel okullarda Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilen Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde eğitim ve öğretim yapılabilir. Bu okullarda:

a) Farklı dil ve lehçelerde okutulacak dersler Bakanlıkça belirlenir.

b) Okulun seviyesine göre Bakanlıkça onaylanan dersler ve öğretim programları ile haftalık ders dağıtım çizelgeleri uygulanır.

Azınlık okulları

MADDE 50 – (1) Azınlık okullarında, seviyesine göre resmî okullarda okutulan dersler ve öğretim programları ile haftalık ders dağıtım çizelgelerinin uygulanması esastır.

(2) Bu okullarda, ilgili ülkelerdeki müteakıl mevzuat ve uygulamalar da dikkate alınarak derslerden hangilerinin öğretiminin Türkçeden başka bir dille yapılabileceği Bakanlıkça kararlaştırılır. Bu derslerin çeşitlerinde ve programlarında yine aynı yolla değişiklik yapılabilir.

(3) Türkçeden başka bir dilin öğretimi için izin verilen derslere ayrılacak haftalık ders saatine mukabil Türkçe okutulacak derslerin saati ve sayısı Bakanlıkça tespit edilir.

Öğrenci veya kursiyer kayıt ve nakil işlemleri

MADDE 51 – (1) (**Değişik:RG-5/7/2014-29051**) Okullardan, kayıt bölgesi şartı dışında dengi resmî okulların tabi oldukları yönetmelik hükümlerini uygulayacaklar, ayrıca kurum yönetmeliği düzenlemezler. Ortaöğretim okullarına öğrenci kaydı ve nakli başvuru öncelik sırasına göre veya ortaöğretime yerleştirmeye esas puana göre yapılır.

(2) (**Değişik paragraf:RG-5/7/2014-29051**) Dengi resmî okulların tabi oldukları yönetmelik hükümlerinden farklı uygulama yapmak isteyen okullar, Bakanlık tarafından onaylı kurum yönetmeliklerine göre kayıt ve nakil işlemlerini gerçekleştirirler. Ortaöğretim okullarına öncelikle aynı kurucunun ortaokulundan mezun olanlar, başvuru öncelik sırası veya ortaöğretime yerleştirmeye esas puanlarına göre yerleştirilir. Bu durumdaki okullar tarafından hazırlanarak Bakanlığa sunulacak kurum yönetmelik taslaklarında;

a) Resmî okullardaki yaş sınırı, ortaöğretim okullarında öğrenim hakkını kullanmamış olma şartları ile genellik ve eşitlik ilkelerine,

b) (**Değişik:RG-21/7/2012-28360**) Akşam liselerinde ise ortaokul veya imam-hatip ortaokulunu ve 18 yaşını bitirmiş veya okuma hakkını kullanarak örgün ortaöğretim kurumlarından ayrılmış olma hükümlerine yer verilir.

c) (**Değişik:RG-5/7/2014-29051**) Mesleki ve teknik Anadolu liselerinin sağlık hizmetleri alanında her sınıf düzeyindeki öğrenci sayısı, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen protokolde yer alan hastanede görevli meslek gruplarına göre sağlık personeli sayılarının yarısını geçemez. Ayrıca, her asil görevli aylık ücretli alan/dal dersleri öğretmeni için dokuzuncu sınıflar hariç en fazla iki şubeye öğrenci kaydı yapılabilir.

d) (**Ek:RG-5/7/2014-29051**) Temel liselerin dokuzuncu sınıfına, ortaokul veya imam-hatip ortaokulunu bitirenlerin kaydı yapılır. Dokuzuncu ve diğer sınıflarına ise aynı veya farklı program uygulayan ortaöğretim okullarından öğrenci nakil ve geçişleri yapılır.

(3) Hazırlık sınıfına kayıt yaptıran öğrencilerin yabancı dil bilgisi ile Türkçe derslerinden seviyesi, okul yönetiminin oluşturacağı komisyonca ders yılı bitim tarihi ile okulun açıldığı ilk hafta içinde belirlenecek bir tarihte yapılacak yazılı ve sözlü yeterlilik sınavıyla belirlenir. Hazırlık sınıfı öğrencilerinin bu sınava girebilmesi için veli, bu durumu okul müdürlüğüne

kesin kayıt sırasında yazılı olarak bildirir. Hazırlık sınıfına kayıt yaptıran öğrenciler için, en fazla iki yeterlilik sınavı yapılabilir.

(4) Okula devam edecek öğrencilerin kayıtları, her öğretim yılı için çalışma takviminde belirtilen tarihler arasında yenilenir. **(Ek cümle:RG-5/7/2014-29051)** Dönüşüm programı kapsamında açılan ortaokullar ile temel liselerin her sınıf düzeyinde kayıtlı öğrenci sayısı toplam kontenjanın yüzde otuzunu geçemez. **(Ek cümle:RG-5/7/2014-29051)** Okuldaki toplam öğrenci sayısı da kurum kontenjanından fazla olamaz.

(5) Okullarda, kurum kontenjanı dikkate alınarak yabancı uyruklu misafir öğrenciler de öğrenim görebilir, ancak bu öğrencilere diploma düzenlenemez. Okuldan ayrılanlara gördükleri derslere ve aldıkları notlara ilişkin okul yönetimince düzenlenen belge verilir.

(6) (Mülga:RG-5/7/2014-29051)

(7) Kurslar kayıt sırasında kursiyerlerden; T.C. kimlik numarası, öğretim programının özelliklerine göre diğer belgeler istenir. Kurslar arasında kursiyer nakli yapılamaz.

(8) Hizmet içi eğitim merkezlerinde kayıt sırasında katılımcılardan; T.C. kimlik numarası, adı, soyadı, öğrenim durumunu belirten kurum, kuruluş veya iş yerince hazırlanan liste istenir.

(9) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Öğrenci etüt eğitim merkezlerine 12 yaş ve altındaki öğrencilerin kaydında; T.C. kimlik numarası, öğrenci belgesi veya kurumca onaylı örneği istenir.

(10) Kurumlarda öğrenim görecekt yabancı uyruklu öğrenci ve kursiyerlerden ayrıca ilgili mevzuatta belirtilen belgeler istenir.

(11) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Özel öğretim kurumlarının öğrenci ve kursiyer kayıtları MEBBİS'te oluşturulan elektronik modüller üzerinden yapılır.

Merkezi ortak sınavlar (Değişik başlık:RG-5/7/2014-29051)

MADDE 52 – (1) (Mülga:RG-5/7/2014-29051)

(2) **(Ek:RG-7/9/2013-28758)** Bakanlık tarafından yapılan merkezi ortak sınavlar özel okullarda da yapılır. Bu sınavlara özel okullarda okuyan öğrenciler de girer.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ücretlerin Tespit, İlan ve Tahsili

Ücret tespiti

MADDE 53 – (1) (Değişik:RG-5/7/2014-29051) Kurumlar, Kanunun 12 nci maddesinde yer alan hükümlere uygun olarak öğrenci ve kursiyer ücretlerini; veli veya kursiyerlerle yapacakları Bakanlıkça belirlenerek Genel Müdürlük internet sayfasında yayımlanan özel sözleşmelerinde sağlayacaklarını belirttikleri eğitim ve öğretim imkânlarına, gelişmelerine imkân verecek yatırım ve hizmetler ile diğer işletme giderlerine göre tespit ederler. Ancak, okulların ara sınıflarının eğitim ücreti bir önceki eğitim öğretim yılında ilan edilen eğitim ücretine (Y.İ-ÜFE+TÜFE)/2 oranına en fazla % 5 oranında artış yapılarak belirlenir.

(2) Kurumlar, öğrenci ve kursiyer ücret tespitlerini, istenildiğinde yetkili makamlara belgelendirirler.

(3) Ücretlerin ilan edilmesi için verilen süreden sonra kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilen kurumların öğrenci ve kursiyer ücreti, buldukları ilde aynı tür kurumların ilan ettikleri en düşük ücretten aşağı olamaz.

Ücretlerin ilanı

MADDE 54 – (1) Ücretler aşağıda belirtilen esaslara göre ilan edilir.

a) Kurumların öğrenim ve diğer ücretleri, kurumlarca her yıl tespit edilerek ocak ayından itibaren mayıs ayının sonuna kadar ilan edilir. Bu ilanlarda ders yılı veya ders saati ücretiyle birlikte, peşin veya süreli ödemeler ve kurumca belirlenecek diğer indirimler

belirtilir. Öğrenci ve kursiyerlere; **(Değişik ibare:RG-5/7/2014-29051)** takviye kursu, yemek, servis, pansiyon, etüt ve benzeri hizmetleri verecek kurumlar, bu hizmetler için alacakları ücretleri de aynı tarihlerde ayrıca tespit ve ilan ederler.

b) Bu Yönetmelikte belirtilenlerin dışında öğrenci ve kursiyerlerden, bağış ve yardım da dâhil olmak üzere hiçbir ad altında ücret alınmaz.

c) Kurumlar, ücretlerini ilan etmeden önce öğrenci ve kursiyerlerden ücret tahsil edemez.

ç) Kurumlar ücret ilanlarını, Millî Eğitim Bakanlığının Bilişim Sistemleri (MEBBİS) programına işleyerek alınan çıktının bir örneğinin süresi içinde doğrudan bağlı oldukları millî eğitim müdürlüğüne verir ve belirtilen süre sonuna kadar kurumda velilerin görebilecekleri bir yere asar. Mayıs ayından sonra açılan kurumlar ise bu işlemi kurum açma izni aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde yaparlar.

d) Kurumlar ilan ettikleri ücretlerin altında bir ücretle de kayıt yapabilirler ancak, ilan edilen ücretin üzerinde ücret talep edemezler.

(2) Süresi içinde ücret ilanı yapmayan kurumlar bir önceki yılın ücretini alır.

Ücretlerin alınma şekli

MADDE 55 – (1) Öğrenci ve kursiyer ücretleri;

a) **(Değişik:RG-21/7/2012-28360)** Özel okul öncesi eğitim kurumlarında, ilkökul, ortaokul, özel eğitim ve ortaöğretim okullarının bütün sınıflarında ve özel öğrenci etüt eğitim merkezlerinde yıllık,

b) Okullarda pansiyon hizmeti sağlandığı takdirde yıllık,

c) **(Mülga ibare:RG-5/7/2014-29051)** (...) kurslar, hizmet içi eğitim merkezleri ile özel eğitim okullarının ilköğretim programı dışındaki kısımlarında ve özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde ders saati ücreti,

ç) Motorlu taşıt sürücüleri kurslarının teorik dersleri ile uygulama derslerinin ders saati ücreti ayrı ayrı

olarak hesap edilir.

(2) Okullar, çalışma takviminde belirtilen tarihte yeni ders yılına ait ücretini ödemeyen öğrencilerin kayıtlarını yenilemeyebilir.

(3) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Kurumlarda eğitim ücreti kurum adına açılan ve Bakanlığa/valiliğe bildirilen banka hesap numarasına yatırılarak tahsil edilir. Özel öğretim kurumları tarafından öğrenci ve kursiyerden alınan öğrenim ücretleri MEBBİS'te oluşturulan elektronik modüllere işlenir.

Ücretlerin iadesi

MADDE 56 – (1) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Aşağıda belirtilen sebeplerden bir veya birkaçının oluşması hâlinde kurumdan ayrılanlara düzenlenen faturada belirtilen tutar üzerinden ayrılış tarihinden sonraki günlere ve saatlere isabet eden ödenmiş ücretleri iade edilir.

(2) Ücretlerin iade edilebilmesi için;

a) **(Mülga:RG-5/7/2014-29051)**

b) Sağlık raporu alarak öğrenci ve kursiyerin sağlık sebebiyle kurumdan ayrılması,

c) Kurumun kapanması,

ç) Dönemin açılmaması,

d) Kurumun eğitim ve öğretim ortamının olumsuz yönde değiştiğinin **(Değişik ibare:RG-5/7/2014-29051)** maarif müfettişleri tarafından tespit edilmesi,

e) Kursiyer veya öğrenci velisinin, öğrenci veya kursiyeri kurumda okutamayacak duruma düştüğünün resmî kurumlarca belgelendirilmesi gerekir.

(3) Yukarıda belirtilen şartların dışında kurumlara yeni kaydolan öğrenci ve kursiyerlerden;

a) **(Değişik:RG-21/7/2012-28360)** Öğrenim ücretini yıllık olarak belirleyen okul öncesi eğitim kurumu, ilkokul, ortaokul, özel eğitim okulu, ortaöğretim okullarında ve öğrenci etüt eğitim merkezlerinde öğretim yılı başlamadan ayrılanlara yıllık ücretin yüzde onu dışındaki kısmı iade edilir. Öğretim yılı başladıktan sonra ayrılanlara yıllık ücretin yüzde onu ile öğrenim gördüğü günlere göre hesaplanan miktarın dışındaki kısmı iade edilir.

b) Öğrenim ücretini ders saati ücreti olarak belirleyen kurumlarda dönem başlamadan ayrılanlara öğrenim ücretinin yüzde onu dışındaki kısmı iade edilir. Dönem başladıktan sonra ayrılanlara öğrenim ücretinin yüzde onu ile öğrenim gördüğü ders saati sayısına göre hesaplanan miktarın dışındaki kısmı iade edilir.

c) Öğretime başladıktan sonra ayrılan öğrenci veya kursiyerlerden alınacak ücret kurumun öğrenim ücretinden fazla olamaz.

ALTINCI BÖLÜM

Ücretsiz veya Burslu Okuyacak Öğrenci ve Kursiyerler

Ücretsiz okutulacak öğrenci ve kursiyerlerin oranı ile dağılımı

MADDE 57 – (1) (Değişik:RG-5/7/2014-29051) Kurumlar, kurumda okuma hakkını kazananlardan Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen harp veya vazife malulü sayılanların ilk ve orta öğrenim çağındaki çocukları ile haklarında koruma, bakım veya barınma kararı verilen çocuklara öncelik verilir.

(2) Aynı kuruma, birinci fıkrada sayılanların başvurusu kurumun ücretsiz okuma kontenjanından fazla olması hâlinde yerleştirme valilikçe yapılır. Birinci fıkrada sayılan öğrenci veya kursiyerlerden kuruma başvuruda bulunulmaması hâlinde, yüzde üçlük oranın tamamından kayıtlı öğrenci ve kursiyerler yararlandırılır.

(3) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Kurumlara, ücretsiz okutmakla yükümlü oldukları öğrenci ya da kursiyer başvurusu olmaması veya başvuranların sayısı kontenjandan az olması hâlinde, durumları 58 inci maddeye uygun olanların başvuruları sağlanarak ücretsiz okuma hakkından yararlandırılır. Bunun mümkün olmaması hâlinde de ücretsiz okuyacak öğrenci ve kursiyerler kurum tarafından belirlenir.

(4) Kurumun bir bölüme başvurusunun az olması hâlinde, diğer bölümler için yapılan başvurularla ücretsiz okutulacak öğrenci ve kursiyer kontenjanı tamamlanır.

(5) Ücretsiz okutulacak öğrenci ve kursiyerlerin sayısını tespit ederken 0,5 ve daha yukarı çıkan kesirli sayılar bir üst tam sayıya tamamlanır.

Ücretsiz okutulacak öğrenci ve kursiyerlerin başvurusu

MADDE 58 – (1) (Değişik:RG-5/7/2014-29051) Kurumlarda ücretsiz veya indirim uygulanarak okumak için başvuracak öğrenci ve kursiyerlerden, okullarda ücretsiz okuyacak Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen harp veya vazife malulü sayılanların ilk ve orta öğrenim çağındaki çocukları ile haklarında koruma, bakım veya barınma kararı verilen çocuklar dışındaki öğrencilerin bir önceki sınıfını geçmiş ve davranış notunun tam olması şartları aranır.

(2) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen harp veya vazife malulü sayılanların ilk ve orta öğrenim çağındaki çocukları ile haklarında koruma, bakım veya barınma kararı verilen çocuklardan, ayrıca Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen harp veya vazife malulü sayılanların mensubu olduğu kurumdan alınacak harp veya vazife malulü olduğunu gösterir belge istenir.

(3) Her ders yılı veya dönemde, kurumda ücretsiz okumak isteyen öğrenci veya kursiyerler bu isteklerini kuruma kayıt sırasında, "Özel Öğretim Kurumlarında Ücretsiz Okuyacak Öğrenci ve Kursiyerlere Ait Başvuru Formu"nu (EK-7) doldurarak başvurur.

(4) Gerçek dışı bildirimde bulunduğu tespit edilen öğrenci ve kursiyerin, ücretsiz okuma hakkı veya bursu kurum müdürlüğünce iptal edilir. Öğrenci ve kursiyere ücretsiz okuduğu veya burs aldığı dönemlere ait ücretler ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda kanuni faizi ile birlikte ödettilir.

(5) Ücretsiz okumak üzere başvuranların sayısı kontenjandan az olması hâlinde, durumları birinci fıkraya uygun olanların başvuruları sağlanarak ücretsiz okuma hakkından yararlandırılır.

Değerlendirme kurulu

MADDE 59 – (1) Kurumlarda, ücretsiz okumak için yapılan başvuruları değerlendirmek amacıyla değerlendirme kurulu oluşturulur.

(2) Değerlendirme kurulu, kurum müdürünün başkanlığında iki eğitim personelinden oluşur.

(3) Değerlendirme kurulu, dönem başlamadan toplanır ve "Özel Öğretim Kurumlarında Ücretsiz Okuyacak Öğrenci ve Kursiyerler Başvuruları Değerlendirme Formu"na (EK-8) göre başvuruları değerlendirip ücretsiz okuyacak öğrenci ve kursiyerleri tespit ederek ilgililere duyurur.

(4) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Özel öğretim kurumlarında ücretsiz okuma hakkı kazanan öğrenci ve kursiyerler MEBBİS'te oluşturulan elektronik modüllere işlenir.

Ücretsiz okuyacak öğrenci ve kursiyerlerin ücretlerinin iadesi

MADDE 60 – (1) Ücretsiz okumaları uygun bulunan öğrenci ve kursiyerlerden alınan ücretler, **(Değişik ibare:RG-5/7/2014-29051)** okullarda öğretimin başlamasından sonra iki ay içinde; diğer kurumlarda ise dönem bitiminden sonraya kalmamak şartıyla kurum yönetimince bir ay içinde ödenir. **(Mülga cümle:RG-5/7/2014-29051)** (...)

(2) Öğrenci ve kursiyerler, daha önce ödedikleri ücretlere ait verilen fatura ve makbuzların asıllarını kuruma iade etmek zorundadırlar.

Ücretsiz okuma süresi

MADDE 61 – (1) Ücretsiz okuma hakkı kazanan öğrenci ve kursiyerlerin bu hakları yalnız o öğretim yılı veya dönemi için geçerlidir.

(2) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Okullar, ücretsiz okuma hakkını kazanan Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen harp veya vazife malulü sayılanların ilk ve orta öğrenim çağındaki çocukları ile haklarında koruma, bakım veya barınma kararı verilen çocukları, okulun öğrenim süresince ücretsiz okutur.

Burs verilme şartları ve oranı

MADDE 62 – (1) Ders ya da sınavlardaki başarıları veya bilim, kültür, sanat, spor ve benzeri alanlardaki başarılarından veya maddi imkânsızlıklarından dolayı öğrenci ve kursiyerlere kurumlarca karşılıksız olarak burs verilebilir. Kurumlar, burs verilecek öğrenci ve kursiyer tespitine yönelik sınav yapmak istemeleri durumunda bu sınavlardan sınav ücreti alamazlar.

(2) Kurumlar, burs verme şartlarını, bursun miktarını, burs süresini ve burs verecekleri öğrenci ve kursiyer sayısı ile bursun hangi durumlarda kesileceğini belirleyip il millî eğitim müdürlüğüne bilgi vererek uygular.

(3) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Burslu okumaya hak kazananlardan burs verilmesine esas olan belgeler dışında burslu öğrenci/kursiyere maddi yükümlülük getirecek herhangi bir belge düzenlenemez.

(4) Burslu okutulacak öğrenci ve kursiyerlerin oranı veya sayısı kurumca belirlenir. Burslu okutulacak öğrenci ve kursiyerlerin oranı, ücretsiz okutulacakların oranının dışında tutulur.

(5) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Kurumda, öğrenimi süresince burslu olarak okutulan öğrenci veya kursiyerler başarısı devam ettiği sürece bu haktan yararlandırılır. Herhangi bir şekilde kurumdan ayrılan burslu öğrencilerden öğrenim gördüğü süre için ücret talep edilemez.

Burs verilme şekli ve süresi

MADDE 63 – (1) Okullarda öğrencilere;

a) Bir yıllık öğrenim ücretinin bir kısmının veya tamamının karşılanması,

b) Öğrenimi süresince öğrenim ücretinin karşılanması,

c) Bir yıllık kırtasiye masrafının karşılanması,

ç) Bakanlığın resmî okul öğrencileri için tespit ettiği en az burs miktarı kadar harçlık ve benzeri şekillerde burs verilebilir.

(2) Okullar dışındaki diğer kurumlarca öğrenci veya kursiyerlere;

a) Öğrenim ücretinin karşılanması,

b) Kırtasiye masrafının karşılanması,

c) Bakanlığın resmî okul öğrencileri için tespit ettiği en az burs miktarı kadar harçlık ve benzeri şekillerde burs verilebilir.

(3) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Özel öğretim kurumlarında burslu okuma hakkı kazanan öğrenci ve kursiyerler MEBBİS'te oluşturulan elektronik modüllere işlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Kılık ve kıyafet

MADDE 64 – **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)**

(1) Özel öğretim kurumlarındaki eğitim personeli, diğer personel, öğrenci ve kursiyerlerin kılık ve kıyafetlerinin sade ve temiz olması gerekir.

Kimlik kartı

MADDE 65 – (1) Kurumlarda görev yapan eğitim personeli ile diğer personele bu Yönetmeliğin ekinde yer alan (EK-9)'a uygun olarak kurum yönetimince hazırlanan ve millî eğitim müdürlüğünce soğuk mühür ile onaylanmış kimlik kartı düzenlenir. Görevden ayrılan personelin kimlik kartı kurum müdürlüğünce il veya ilçe millî eğitim müdürlüğüne iade edilir.

Evrakın saklanması

MADDE 66 – (1) Kurumlarda kullanılan evrakın saklanmasında 16/5/1988 tarihli ve 19816 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Denetim

MADDE 67 – (1) Kurumlar, **(Mülga ibare:RG-5/7/2014-29051)** (...) ve **(Değişik ibare:RG-5/7/2014-29051)** maarif müfettişleri ile diğer denetim yetkisi bulunanlarca denetlenir. Kurumların denetimlerinde, Bakanlıkça hazırlanan modüller ile diğer elektronik araç ve gereçlerden de yararlanılabilir.

(2) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Özel öğretim kurumları, kurum açma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatı aldıkları tarihten itibaren en geç 1 yıl içerisinde denetlenir. Bu denetim, kurumun açılışında inceleme raporunu düzenleyen maarif müfettişlerince yapılamaz.

(3) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Özel Okullar Değerlendirme Yönergesine göre yapılan denetimler sonucunda durumunda değişiklik olduğu tespit edilen okulların grupları durumuna uygun grupla değiştirilir.

(4) **(Ek:RG-5/7/2014-29051)** Dönüşüm programına alınan okullar ve diğer özel öğretim kurumları maarif müfettişlerince her yıl denetlenir.

Uygulanacak diğer mevzuat

MADDE 68 – (1) Bu Yönetmelikte yer almayan hususlarda, resmî benzeri kurumların tabi olduğu mevzuat hükümleri uygulanır.

Beyanların doğruluğu

MADDE 69 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca yapılmış olan beyanların doğruluğu, işlem sonuçlandırılmadan ilgili merci tarafından tespit edilir. Gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hiçbir hak talebinde bulunamazlar. Ayrıca, gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilen kişiler hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanmak üzere Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 70 – (1) Aşağıdaki yönetmelikler yürürlükten kaldırılmıştır.

a) 17/11/2003 tarihli ve 25292 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Akşam Liseleri Yönetmeliği.

b) 8/3/2008 tarihli ve 26810 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği.

c) 11/2/2009 tarihli ve 27138 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Öğretim Kurumları Öğrenci ve Kursiyer Ücretleri Tespit ve Tahsil Yönetmeliği.

ç) 11/2/2009 tarihli ve 27138 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Öğretim Kurumlarında Ücretsiz veya Burslu Okutulacak Öğrenci ve Kursiyerler Hakkında Yönetmelik.

d) 21/10/2009 tarihli ve 27383 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Dershaneler Yönetmeliği.

e) 23/10/2009 tarihli ve 27385 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Hizmet İçi Eğitim Merkezleri Yönetmeliği.

f) 6/2/2010 tarihli ve 27485 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Kurslar Yönetmeliği.

g) 26/2/2011 tarihli ve 27858 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Okullar Çerçeve Yönetmeliği.

ğ) 24/6/2011 tarihli ve 27974 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğrenci Etüt Eğitim Merkezleri Yönetmeliği.

Eğitim ve öğretim desteği

EK MADDE 1 – (Ek:RG-23/10/2012-28450)

(1) Özel mesleki ve teknik eğitim okullarına, Kanun gereği ücretsiz okutulacak öğrenciler hariç, öğrenim gören her bir öğrenci için;

a) Okulun organize sanayi bölgesi içerisinde veya Kanun kapsamında Bakanlar Kurulunun karar vermesi durumunda organize sanayi bölgesi dışında açılmış olması,

b) Eğitim ve öğretim desteği kapsamında olsun veya olmasın öğrencilerden hiçbir surette öğrenim ücreti alınmaması,

c) Her bir öğrenci için verilecek eğitim ve öğretim desteği süresinin okulun öğretim süresini aşmaması, nakil yoluyla gelen öğrenciler için ise okulun kalan öğretim süresinden fazla olmaması,

ç) Öğrencinin, o eğitim ve öğretim yılının başlamasından en geç otuz gün içerisinde okula kaydının veya eğitim ve öğretim desteği yapılan okullar dışındaki okullardan naklinin yapılmış olması,

d) Öğrencinin okula devam ediyor olması

şartıyla eğitim ve öğretim desteği yapılabilir.

(2) Eğitim ve öğretim desteği verilecek okul tür, alan ve dalları ile her bir öğrenci için verilecek eğitim ve öğretim desteği tutarı, resmî okullarda öğrenim gören bir öğrencinin okul türüne, alanına ve dalına göre Devlete maliyetinin bir buçuk katını geçmemek üzere, bir önceki yılın verileri esas alınarak her yıl **(Değişik ibare:RG-5/7/2014-**

29051) Temmuz ayında Maliye Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken hazırlanacak olan tebliğde belirlenir.

(3) Eğitim ve öğretim desteği verilecek okul türü, alan ve dalların belirlenmesinde Kalkınma Planı hedefleri ve iş gücü ihtiyaç analizleri de dikkate alınır.

(4) **(Değişik:RG-5/7/2014-29051)** Bir eğitim ve öğretim yılı için verilecek eğitim ve öğretim desteğinin % 35'i Kasım, % 35'i Şubat ve % 30'u da Haziran aylarında okula ödenir.

(5) Bu madde kapsamında işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilerin iş kazası, meslek hastalıkları ve hastalık sigortası primleri, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükümlerine göre kurumca ödenir.

(6) Bakanlık tarafından eğitim öğretimin niteliğini ve başarıyı değerlendirmeye yönelik yapılacak ölçme değerlendirme uygulamaları, bu madde kapsamında eğitim öğretim desteği ödenecek okullara da uygulanır.

Kanunun Ek-1 inci maddesi kapsamında eğitim ve öğretim desteği

EK MADDE 2 – (Ek:RG-5/7/2014-29051)

(1) Kanunun Ek-1 inci maddesine göre her yıl Temmuz ayında Maliye Bakanlığı ile müştereken hazırlanacak olan tebliğde illere göre belirlenen sayıdaki öğrenciler için (Ek-10) de yer alan okul türleri ve gruplarına göre eğitim ve öğretim desteği verilebilir. Tebliğde; her bir öğrenci için verilebilecek eğitim öğretim desteği tutarı resmi okullarda öğrenim gören bir öğrencinin okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde Devlete maliyetinin bir buçuk katını geçmemek üzere, bir önceki yılın verileri esas alınarak belirlenir.

(2) Eğitim ve öğretim desteği, okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerden yaşları 48-66 ay arasında olmak üzere en fazla bir eğitim-öğretim yılı süresince, diğer okullarda ise okulun öğretim süresi kadar verilir. Nakil yoluyla gelen öğrenciler için ise eğitim ve öğretim desteği süresi okulun kalan öğretim süresinden fazla olamaz.

(3) Eğitim ve öğretim desteğinden yararlanmak isteyen okullar ve öğrenciler Ağustos ayının ilk haftası içerisinde, MEBBİS'te oluşturulan modül üzerinden müracaat ederler. Eğitim ve öğretim desteği verilecek okullar ve asil öğrenciler ile bu öğrenci sayısının yüzde onu kadar yedek öğrenci, Eylül ayının ilk iş gününe kadar Ek-11 ve Ek-12'deki formlara göre tespit edilir. Eğitim ve öğretim desteğinden yararlanacak okullar ve öğrenciler Genel Müdürlük internet sayfasında duyurulur.

(4) Eğitim ve öğretim desteğinden yararlanacak öğrenciler, MEBBİS'te oluşturulan modül üzerinden tercihlerine uygun okula yerleştirilir.

(5) Öğrencinin, eğitim ve öğretim desteğinden yararlanabilmesi için, Eylül ayının son iş gününe kadar okula kaydının veya naklinin yapılmış olması gerekir. İle ayrılan eğitim ve öğretim desteği alacak öğrenci sayısının tamamının kullanılmaması durumunda, ailesi sağlık veya zorunlu bir nedenle nakil olan öğrenciler eğitim ve öğretim desteğinden yararlandırılabilir.

(6) Eğitim ve öğretim desteği verilecek öğrencinin uzun süreli tedavi gördüğünü sağlık raporu ile belgelendirenler hariç olmak üzere buldukları sınıfta sınıf tekrarı yapmamış olması gerekir.

(7) Bu Yönetmeliğin Ek-1 inci maddesi kapsamında eğitim öğretim desteği verilen okullar ile ücretsiz veya burslu okutulan öğrenciler için eğitim ve öğretim desteği verilmez.

(8) Tespit edilen okulların dersliklerine göre eğitim ve öğretim desteği verilebilecek öğrenci sayıları, okulun Eylül ayının üçüncü iş günü dersliklerinde kayıtlı olan öğrenci sayıları esas alınarak belirlenir.

(9) Ek-11 ve Ek-12'deki formlara göre yapılacak değerlendirmede eşitlik olması durumunda, derslik düzeyinde boş kontenjanı fazla olan okullar, öğrencilerde ise öncelikle

bir önceki yılın yıl sonu başarı puanı yüksek olan, eşitliğin bozulmaması durumunda özürsüz devamsızlığı az olan tercih edilir. Eşitliğin yine bozulmaması halinde ise yaşı küçük olan öğrenci tercih edilir.

(10) Söz konusu eğitim ve öğretim desteğini sunan ve yararlananlardan gerçek dışı beyanda bulunmak suretiyle fazladan ödemeye sebebiyet verenler hakkında Kanunun Ek-1 inci maddesi hükümleri uygulanır.

(11) Bir eğitim ve öğretim yılı için verilecek eğitim ve öğretim desteğinin % 35'i Kasım, % 35'i Şubat ve % 30'u da Haziran aylarında okula ödenir.

Çalışan personel

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen nitelik ve şartları taşımayan ancak, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte kurumlarda eğitim personeli olarak çalışmakta olanlardan bu Yönetmelikteki şartlar aranmaz.

Bir arada bulunan kurumlar

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bir arada bulunan okullar dışındaki diğer kurumların kurucuları, 8/3/2013 tarihine kadar Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlarda belirtilen şartlara uygun olarak kurumlarını bağımsız kurum hâline getirmek zorundadırlar. Verilen süre içinde bağımsız kurum hâline getirilmeyen kurumlar kapatılır.

Tebliğ ve süre

GEÇİCİ MADDE 3 – (Ek:RG-23/10/2012-28450)

(1) 2012-2013 eğitim ve öğretim yılında eğitim ve öğretim desteğini alacak okul türü, alan ve dallarına ilişkin ödenecek tutarların da yer aldığı tebliğ, Maliye Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken hazırlanarak 2012 yılı içinde yayımlanır.

(2) 2012-2013 eğitim ve öğretim yılında Ek 1 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen süre altmışıncı gün olarak uygulanır.

(3) 2012-2013 eğitim ve öğretim yılı için ödenecek eğitim ve öğretim desteği ücretinin % 75'i 2013 Şubat ayında % 25'i ise Haziran ayında ödenir.

Mevcut özel Anadolu sağlık meslek liseleri

GEÇİCİ MADDE 4 – (Mülga:RG-5/7/2014-29051)

Dönüşüm programına başvuru, değerlendirme, programa alınma, programdan çıkarılma

GEÇİCİ MADDE 5 – (Ek:RG-5/7/2014-29051)

(1) 14/3/2014 tarihinde faal olan dershaneler ile öğrenci etüt eğitim merkezleri kurucularından isteyenler dönüşüm programına başvurabilecektir.

(2) Başvurular, kurucu/kurucu temsilcisi tarafından, 2/6/2014 tarihinden itibaren Bakanlıkça belirlenen dönemler halinde 1/9/2015 tarihine kadar MEBBİS'te oluşturulan Dönüşüm Programı Modülü üzerinden yapılır. Aynı ilde ve bir başka dershanenin şubesi niteliğinde olmaksızın faaliyet gösteren birden çok dershanenin kurucusunun bir araya gelerek kurdukları şirket tüzel kişiliği adına yetkili genel kurul veya yönetim kurulunca yetkilendirilen kurucu temsilcisi müracaat eder.

(3) Modül üzerinden onaylanan başvurular, Genel Müdürlükte oluşturulan inceleme ve değerlendirme komisyonunca Dönüşüm Programı Değerlendirme Formuna (Ek-13) göre değerlendirilerek, her bir kurum için Dönüşüm Programı Değerlendirme Puanı oluşturulur. Aynı ilde ve bir başka dershanenin şubesi niteliğinde olmaksızın faaliyet gösteren birden çok dershanenin kurucusunun bir araya gelerek kurdukları şirket tüzel kişiliği adına yapılan başvurunun Dönüşüm Programı Değerlendirme Puanı, yeni tüzel kişiliği oluşturan kurumlardan en yüksek olanının puanıdır. Genel Müdürlükçe yapılan inceleme sonucunda uygun görülen ve dönüşüm programına alınan kurumlar için Dönüşüm Programı Kabul Formu (Ek-14) düzenlenir.

(4) Dönüşüm Programına alınan kurumların kurucu/kurucu temsilcilerinden başvuru esnasında gerçek dışı bilgi ve belge sunduğu tespit edilenler hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Bu kurumlar dönüşüm programından çıkartılır. Bu kurumların kurucularına 5 yıl geçmeden tekrar kurum açma veya bir kurumu devir alma ya da ortak olma izni verilmez.

(5) Dönüşüm programına başvuru ve diğer iş ve işlemler Bakanlıkça yayınlanan 5580 sayılı Kanun Kapsamında 14/3/2014 Tarihinde Faal Olan Dershaneler ile Öğrenci Etüt Eğitim Merkezlerinin Dönüşüm Başvuru ve Uygulama Kılavuzunda belirlenir.

(6) Bir araya gelip yeni bir şirket tüzel kişiliği oluşturarak dönüşüm programına başvurmak üzere aynı ilde ve bir başka dershanenin şubesi niteliğinde olmaksızın faaliyet gösteren birden çok dershanenin kurucuları için 22 nci maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan hüküm uygulanmaz.

(7) Dönüşüm programına başvuran kurumların dönüşmeyi taahhüt ettikleri kurum, örgün eğitim kurumu değilse Kanunda ön görülen desteklerden yararlanamaz.

(8) **(Ek:RG-17/1/2015-29239)** Dönüşüm programına alınan dersanelerin kurucularının kurumlarını mevcut binalarında okula dönüştürmek istemesi halinde 1/9/2015 tarihine kadar Özel Öğretim Kurumları Standartlar Yönergesine uygun hale getireceğine dair noter onaylı taahhütname, geçici yerleşim planı ve en az bir yıllık kira sözleşmesi ile Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (e), (k) ve (o) bentlerinde sayılan belgelerle birlikte Valiliğe müracaat eder. Okulun kontenjanı geçici yerleşim planı üzerinden belirlenir.

(9) **(Ek:RG-17/1/2015-29239)** Kurumun farklı binada okula dönüştürülmek istenmesi durumunda Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan belgeler istenir.

(10) **(Ek:RG-17/1/2015-29239)** Dönüşüm programına alınan dersanelerden 2015-2016 eğitim öğretim yılından itibaren taahhüt ettiği özel okula dönüşecek olanlardan 30/5/2015 tarihinden önce mevcut binalarında veya farklı binalarda okul olarak kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenen kurumlar aynı anda 1/9/2015 tarihine kadar faaliyetlerine devam edebilirler.

GEÇİCİ MADDE 6 – (Ek:RG-5/7/2014-29051)

(1) Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kuruma kayıtları yapılan ve ücretleri tahsil edilen öğrenciler hakkında 55 inci maddenin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 7 – (Ek:RG-5/7/2014-29051)

(1) Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alan kurumların kontenjan değişikliğini gerektiren herhangi bir başvurusu olmaması durumunda 51 inci maddenin ikinci fıkrasının (c) bendi hükmü uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 8 – (Ek:RG-5/7/2014-29051)

(1) Okullarda, 2014-2015 öğretim yılında Pazar günleri kendi öğrencileri için valilik izni ile derslere takviye kursları açılabilir.

GEÇİCİ MADDE 9 – (Ek:RG-24/9/2014-29129)

(1) Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce özel okul için kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alan kurucu, aynı il sınırları içerisinde gerekli şartları taşıyan farklı binada da aynı adla kontenjanını arttırarak 1/9/2015 tarihine kadar faaliyette bulunmak üzere başvurması halinde kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenerek kontenjanları yeniden belirlenir. Ancak, bu okulların her binadaki okulu için belirtilen süre sonunda ayrı ayrı kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenerek kontenjanları yeniden belirlenir.

Yürürlük

MADDE 71 – (Değişik:RG-5/7/2014-29051)

(1) Bu Yönetmeliğin 46 ncı maddesinin dördüncü ve yedinci fıkraları, 51 inci maddesinin on birinci fıkrası, 55 inci maddesinin üçüncü fıkrası, 59 uncu maddesinin dördüncü fıkrası ve 63 üncü maddesinin üçüncü fıkrası 1/9/2014 tarihinde, diğer maddeleri ise yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 72 – (Değişik:RG-23/10/2012-28450)

(1) Bu Yönetmeliğin ek 1 inci maddesi ile geçici 3 üncü maddesi Millî Eğitim Bakanı ile Maliye Bakanı tarafından, diğer hükümleri Millî Eğitim Bakanı tarafından yürütülür.

	Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	20/3/2012	28239
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	23/10/2012	28450
2.	2/8/2013	28726
3.	7/9/2013	28758
4.	29/5/2014	29014
5.	5/7/2014	29051
6.	21/8/2014	29095
7.	24/9/2014	29129
8.	17/1/2015	29239

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI **EĞİTİM VE ÖĞRETİM ÇALIŞMALARININ PLÂNLİ YÜRÜTÜLMESİNE İLİŞKİN** **YÖNERGE**

Tebliğler Dergisi : Ağustos 2003/2551

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - Bu Yönergenin amacı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yürütülen eğitim ve öğretim çalışmalarının plânlı bir biçimde yürütülmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönerge, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yürütülen eğitim-öğretim çalışmalarında uygulanacak olan plânın tanımı, niteliği, önemi, içeriği, türleri, hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3 - Bu Yönerge, Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Lise Yönetmeliği, Meslekî ve Teknik Eğitim Yönetmeliği ile Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönergede geçen;

a) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,

b) Bakan: Millî Eğitim Bakanını,

c) Örgün Eğitim Kurumu: Okul öncesi eğitim, ilköğretim ve orta öğretim kurumlarını,

d) Yaygın Eğitim Kurumu: Örgün Meslekî ve Teknik Eğitimin yanında veya dışında uygulanan programlarla bireyleri bir mesleğe hazırlayan bir meslek sahibi olanların mesleklerinde gelişmelerine ve yeni mesleklere uyumlarına olanak sağlayan, ayrıca bireylerin günlük yaşamlarında ilgili, istek ve gereksinimlerine uygun eğitimlerle sertifika ve belgeye götüren eğitim kurumlarını,

e) Ders Yılı: Derslerin başladığı günden kesildiği güne kadar geçen ve iki yarıyılı kapsayan süreyi,

f) Öğretim Yılı: Ders yılının başladığı tarihten sonraki ders yılının başladığı tarihe kadar geçen süreyi,

g) Plân: Bir işin gerçekleştirilmesinde uyulması tasarlanan tertip, düzen; ilkeler bütünü,

h) Eğitim ve Öğretim Kurumları: Okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim ile yaygın eğitim kurumlarının her birini

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Plânın Önemi, Gerekliliği, Yararları ve İlkeleri

Plânın önemi

Madde 5 - Plân, önceden belirlenen eğitim hedeflerine ulaşmak için öğretim konusu içinde yer alan etkinliklerden hangilerinin seçileceği, bunların öğrencilere niçin ve nasıl yaptırılacağı, ne gibi yardımcı ve tamamlayıcı kaynak ve araçların kullanılacağı, elde edilen başarının nasıl değerlendirileceği önceden tasarlanıp kâğıt üzerinde saptanır.

Eğitim-öğretim konusuna giren etkinlikler, geliştirici niteliklere göre dikkatle seçilir, bu konuların hangi eğitim ve öğretim hedeflerini gerçekleştireceği önceden belirlenir. Bu şekilde Eğiti-öğretim etkinlikleri içinde ne öğretileceği öğrencilerce birlikte plânlanır ve onların neleri öğrenecekleri önceden bilinir.

Öğretimde ne öğretileceği öğrenciler tarafından açıkça bilinmeli ve onlarla birlikte plânlanmalıdır.

Plân yapmanın gerekliliği

Madde 6 - Eğitim-öğretim kurumlarında Eğitim etkinliklerine ve derslere hazırlıklı girmek yasal yönden zorunlu, eğitsel yönden gereklidir.

Eğitim ve öğretim plânlı, programlı olarak yapılan geliştirici bir çalışmadır Eğitim-öğretimin etkin, verimli olabilmesi plânlamaya gereken önemin verilmesi ve öğretmenlerin sınıflarına hazırlıklı girmeleri ile olanaklıdır.

Ayrıca Okul öncesi eğitim, ilköğretim, orta öğretim, meslekî ve teknik eğitim ile yaygın eğitim kurumları yönetmelikleri ile bu kurumların eğitim-öğretim programlarında eğitim-öğretim çalışmalarının plânlı ve programlı olarak yürütülmesi gerektiği hükümlerine yer verilmiştir.

Plânlı çalışmanın yararları

Madde 7 - Eğitim-öğretimde plânlı çalışmanın yararları şunlardır:

a) Plânlar; öğrenci merkezli, çağdaş öğrenme-öğretme yaklaşımlarını temel alan, uygulanabilir etkinliklere dayalı olur.

b) Öğretimin plânlanması, öğretmenin eğitim-öğretimde neyi, niçin ve nasıl yapacağını düşünmesini sağlayarak verimini artırır.

c) Öğretim programlarının plânlaması, öğrencilerin bilgi ve beceri düzeyleri dikkate alınarak ne zaman ve hangi süreler içinde işleneceğinin düzenlenmesini sağlar.

d) Öğretmen ve öğrencileri dağınıklıktan kurtarır, ve düzenli çalışmasını sağlar.

e) Hedeflere ulaştıracak en uygun öğrenme öğretme süreçleri ile araç ve gerecin seçilmesini, eğitim etkinliklerine ve derslere hazırlıklı girilmesini sağlar.

f) Öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine göre yetiştirilmelerini sağlar.

g) Eğitim-öğretimin değerlendirilmesinin güvenilir olmasını sağlar.

h) Öğretmen ve öğrencilere düzenli ve birlikte çalışma alışkanlığı kazandırır.

i) Eğitim-öğretim etkinliğinde düşünceye açıklık kazandırır.

Plân yapmanın ilkeleri

Madde 8 - Plânlarda aşağıdaki temel ilkeler göz önünde bulundurulur:

a) Plânlar; çağdaş eğitimin gereklerine uygun olarak öğrenci merkezli, bireyselleşmiş öğretim, tam öğrenme, aktif öğrenme-öğretme ve disiplinleri arası çalışmaları esas alan uygulanabilir etkinliklere dayalı olmalıdır.

b) Plânlama çalışmalarında öğrenme-öğretme süreci, etkin hâle getirilerek eğitimdeki yeni gelişmeler, çevre özellikleri, öğrencilerin bireysel gelişim özellikleri (fiziksel, duygusal, bilişsel ve psikomotor) ile okul-çevre ilişkileri göz önüne alınmalıdır.

c) Plân, standart değil, gerektiğinde konu, süre ve uygulamada değişiklikler yapılabilecek esneklikte olmalıdır.

d) Plân, Eğitim-öğretimin hedeflerine ve öğretim kurumlarının özel amaçlarına uygun olmalıdır.

e) Plânda öğretim programlarına göre konular belirlenir. Ayrıca konuların işlenişinde kullanılacak öğrenme-öğretme yaklaşımları, araç-gereç, kaynaklar, öğrenci etkinlikleri, gezi, gözlem ve deneyler göz önünde bulundurulur.

f) Her plân belli bir süreyi kapsayacak şekilde olur.

g) Plân, öğretimin niteliğine ve seviyesine, konuya, öğretim dalına ve amacına uygun olur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Plân Çeşitleri, Yıllık ve Günlük Plânların Yapılışı

Plân çeşitleri

Madde 9 -Eğitim-öğretim çalışmalarında; ünitelendirilmiş yıllık plân ve ders plânı olmak üzere iki çeşit plân hazırlanır.

Ünitelendirilmiş yıllık plân

Madde 10 - Öğrenme ve öğretme sürecinde plân yapmak esastır. Ayrıca plân ve plânlama çalışmalarının zamanla güncelleştirilmesi ve ortaya çıkan öğretimle ilgili ihtiyaçlara cevap vermesi zorunludur. Özel eğitime ihtiyacı olan bireyler için ünitelendirilmiş yıllık plân hazırlanırken her öğrenci için uygun yıllık amaçlar belirlenmeli ve bütünlük içinde ele alınarak ünitelerin seçimi ve süresi konusunda öğrenci performansı dikkate alınmalıdır.

Okul öncesi eğitimi öğretmenleri, ünitelendirilmiş yıllık ders ve plânlarını kendi mevzuatı hükümlerine göre hazırlar.

Ünitelendirilmiş yıllık plân, öğretim yılı süresince ders vermekle yükümlü olunan sınıflarda, program uyarınca belli üniteleri ya da konuları hangi aylarda yaklaşık olarak ne kadar zamanda işleyeceklerini gösteren, duruma göre zümre öğretmenler kurulu veya şube öğretmenler kurulu tarafından ortak hazırlanarak ders yılı başında okul yönetimine verilen çalışma plânıdır.

Ünitelendirilmiş yıllık plân hazırlanırken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur:

a) Plân; Öğretim yılının başında hazırlanır. Özel eğitime ihtiyacı olanlar için yapılacak plânlamada, öğrenci ihtiyaçlarının saptanması için belirli bir süre ayrılmalı ve bu süre plânda gösterilmelidir.

b) Ders işlenirken hazırlanan plânda yer alan başlıklar dikkate alınır.

c) Plân yapılırken zümre öğretmenleri ve şube öğretmenleri okulda, o yıl uygulanacak haftalık ders dağıtım çizelgesinin kesin biçimini almasını bekler. Hangi sınıflarda ve hangi günlerde derslerinin olduğunu öğrenir. Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için plânlama, Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine göre Bireysel Eğitim Programları Geliştirme birimince yapılır,

d) Önerilen süre bölümünde, her ay hangi sınıfta haftada kaç saat ders okutulacağı belirlenmelidir.

e) İşlenecek derslere ait ünitenin kaç konuya ayrılacağına mümkün olacağı ve konunun işlenişi için kaç ders saatine ihtiyacı olacağı saptanır.

f) Ünitelendirilmiş yıllık plân hazırlanırken zümre öğretmenleri, haftalık ders saatleri toplamına ve aylar, yarıyıl esasına göre bir öğretim yılında toplam kaç gün ve kaç saat ders işleneceğini saptar. Bu yapılırken tatil, bayram ve diğer özel günler belirlenerek çalışma takvimi hazırlanır.

g) Yıllık plân aylara göre haftalık çalışma süresini gösterir.

Ünitelendirilmiş yıllık plânın yapılışı

Madde 11 - Ünitelendirilmiş yıllık plân aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Zümre öğretmenler kurulu ve şube öğretmenler kurulunda gezi, gözlem, inceleme, deney, ödev ve değerlendirme çalışmalarının belli hafta veya günler de toplanıp toplanmadığını araştırılır, bu konuda ortak önlemler alınmasını sağlar.

b) Öğretmenler geçmiş yıllardaki uygulamaları da gözden geçirerek okulun durumuna göre plânlarını, kendileri veya zümre öğretmenler kurulu ya da şube öğretmenler kurulundaki diğer öğretmenlerle beraber yaparlar.

c) Hazırlanan plân okul müdürüne öğretim yılının başlamasından itibaren 15 gün içinde onaylatılır.

d) Öğretmen, ünitelendirilmiş yıllık plânın onaylanmış bir örneğini yararlanmak üzere yanında bulundurur. Yıl içinde meydana gelebilecek aksaklıkları nedenleri ile birlikte not eder.

e) Öğretmenler, özel eğitim gerektiren çocukların ihtiyaçları ve öğrenme hızları doğrultusunda BEP geliştirme birimi ile iş birliğine giderek plânlarını güçleştirirler.

Ders Plânı

Madde 12 - (Değişik: AĞUSTOS 2005/2575 TD) Ders plânı, bir ders için o dersle ilgili eğitim programlarında yer alan ve birbirleriyle ilişkili öğrenci kazanımlarını bir ya da birkaç ders saatinde işlenecek konu örüntüsünü, konuya ilişkin deney, tartışma soruları, proje ve ödevleri, uygulama çalışmalarını, ders araç-gerecini içine alan birinci derecede sorumlu olduğu, zümre öğretmenleri ile şube öğretmenlerinin ortak katkısıyla ders öğretmenlerince önceden hazırlanan plândır.

Ders plânı, belli bir ders için bir ya da birden çok ders saatinde işlenecek konuların plânlamasıdır. Ders plânında yer alan öğrenme-öğretme etkinlikleri öğrencilerin katkısıyla gerçekleştirilir. Ders plânının uygulanmasından ders öğretmeni sorumludur.

Öğretmen kılavuz kitabı bulunan derslerde, kılavuz kitap, ders plânı yerine kullanılır. Öğretmenin ihtiyaç duyması hâlinde, okulun şartlarına göre kılavuz kitaplarda yer alan plânların dışında da öğretim programına uygun ders planı hazırlanıp uygulanabilir. Ders defterine uygulanan etkinliğin adı veya etkinliğin ilgili olduğu kazanım yazılır.

Öğretmen kılavuz kitabı bulunmayan dersler için, eğitim-öğretim kurumlarında bir veya birkaç ders saati için sınıf öğretmeni, alan (brans) öğretmeni ve/veya zümre öğretmenleri tarafından ders plânı hazırlanır ve uygulanır.

Öğretmen tarafından hazırlanan ders plânı, okul müdürü ve müfettişlerce denetlenir.

Ders plânı;

a) Eğitim-öğretim çalışmalarını daha düzenli hâle getirmelidir.

b) Öğrenme ve öğretme sürecinin etkili ve verimli yönetilmesini sağlamalıdır.

c) Her dersin eğitim programına ve konuların özelliklerine uygun olarak işlenmesini sağlamalıdır.

d) Derslerde sürekliliği ve bütünlüğü sağlamalıdır.

e) Öğrenme ve öğretme sürecinde gerçekleştirilen etkinlikleri belgelemelidir.

f) Eğitimde fırsat ve imkân eşitliğinin gerçekleştirilmesine katkı sağlamalıdır.

g) Eğitim-öğretim süreci ve öğretim programlarının değerlendirilmesinde geri bildirim sağlamaya uygun olmalıdır.

h) Eğitim teknolojilerinin kullanımına uygun olmalıdır.

Ders plânının hazırlanması

Madde 13 - Ders plânı hazırlanırken;

a) Dersin doğası ve öğretim basamağındaki diğer derslerle olan ilişkisi,

b) İşlenecek konu örüntüsü,

c) Öğrencinin kazanımları ve hedef davranışları,

d) Konunun işleneceği tarih ve olası süre,

e) Konunun en etkin biçimde işlenebilmesi için gerekli olan eğitim araç-gereç ile başvurulacak kaynakları,

f) Öğrenme-öğretme süreçlerine yönelik etkinlikler, gerekiyorsa güvenlik önlemleri, deney ve gözlemi,

g) Konunun işleneceği sınıftaki öğrencilerin bireysel özellikleri ve farklılıklarının öğretim sürecinde göz önünde bulundurma,

h) İhtiyaçlarını belirleme ve öğrenme-öğretme yaşantılarında değerlendirme süreci,

i) Öğrenme-öğretme sürecini değerlendirmeye yönelik ölçme etkinlikleri ve değerlendirme yaklaşımı

saptanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ortak Hükümler

Ortak hükümler

Madde 14 - Eğitim-öğretim çalışmalarının plânlanması ile ilgili ortak hükümler şunlardır:

a) Bakanlığımıza bağlı her tür ve düzeydeki eğitim-öğretim kurumları ile yurt dışındaki okullar bu Yönergede ön görülen esasları uygular.

b) Her öğretmen istenildiğinde ünitelendirilmiş yıllık plân ve günlük ders plânını okul müdürü ile denetleme yetkisi olanlara göstermek zorundadır.

c) Okul müdürleri öğretmenlerin çalışmalarında bu Yönerge esaslarına uyup uymadıklarını denetler.

d) Ünitelendirilmiş yıllık plân ve günlük ders plânları, okulun yöneticileri, zümre öğretmenleri, şube öğretmenleri ve ders öğretmenlerinin ortak katkılarıyla hazırlanır. Günlük plânların tek tip olması zorunlu değildir. Farklı eğitim teorilerine uygun plânlar yapılabilir. Okul yönetimi bu iş birliğinin sağlanması için gerekli plânlamayı ve görevlendirmeleri yapar.

e) Her eğitim-öğretim yılı sonunda ünitelendirilmiş yıllık plân ve günlük ders plânları; okulun yöneticileri, zümre öğretmenleri, şube öğretmenleri ve ders öğretmenin katılımıyla bir toplantıda değerlendirilir. Okul yönetimi tarafından tutanakla belirlenen plânlama çalışmalarında görülen eksikliklerin ve yanlışlıkların bir sonraki eğitim-öğretim yılında yenilenmemesi için gerekli önlemler alınır.

Ünitelendirilmiş yıllık plân ve ders plânları, programlar, plânlama çalışmaları ve yapılan hazırlıklar müfettişlerce yapılan denetimlerde incelenir ve değerlendirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler, Yürürlük ve Yürütme

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 15 - 25 Mayıs 1981 gün ve 3817 sayılı Bakanlık onayı ile yürürlüğe konan ve 22 Haziran 1981 gün ve 2089 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan Eğitim-Öğretim Çalışmalarının Plânlı Yürütülmesine İlişkin Yönerge ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 16 - Bu Yönerge, 2003-2004 Öğretim Yılında yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 17 - Bu Yönerge hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

EĞİTİMDE SINIF YÖNETİMİ

1. Sınıf Yönetiminin Amaçları
2. Sınıf Yönetiminin İlkeleri
3. Sınıf Yönetiminin Özellikleri-Sınıf Disiplininin Oluşması
 - a)Sınıf Yönetiminin Boyutları
 - b)Sınıf Yönetiminin Modelleri
 - c)Sınıf Yönetiminde Etkinlik
 - d)Sınıf Yönetiminin sınıf dışı değişkenleri
-Uzak Çevre - Yakın Çevre –Aile -Okul
4. Sınıf Yönetimi İçin Gerekli Hazırlıklar
 - a)Fiziksel Ortamla İlgili Hazırlıklar
 - b)Fiziksel Ortamın Düzenlenmesi ve Etkileri
 - c)Plan ve Program Hazırlıkları
5. Sınıfın İlişki Düzenin
 - a)Sınıfta İlk Günler ve Tanışma
 - b)Sınıfıçi Kurallar ve Disiplin, Disiplin ile ilgili Kurallar Geliştirme
 - c)Sınıf İçinde Öğretmen; Öğretmenin Yeri ve Model Oluşturması
 - d)Sınıfta Demokratik ortam, Sınıfta Korku ve Kaygı Duyguları
 - e)Sınıfta Zaman Yönetimi
 - f)Sınıf Ortamı, Sınıf Organizasyonu ve Grup Etkileşimi
 - h)İlgi ve Motivasyon (Güdüleme)
6. Sınıfın Öğretim Ortamı
 - a)Öğrenmeye Uygun ortam yaratma
 - b)Hedef Davranışlarının Belirlenmesi
 - c)Öğretim Araçlarının Belirlenmesi
 - d)Öğretim Uygulaması
 - İlgi ve Dikkat Çekilmesi
 - Amaçları Açıklama
 - Güdüleme ve İçerik Kazandırma
 - Dönüt Alma ve düzeltme
 - Özetleme, Değerlendirme-Pekiştirme
7. Öğrenci Davranışlarını Etkileyen Sosyal ve Psikolojik Etmenler
8. Sınıf Yönetiminde İstenmeyen Davranışların Önlenmesi ve Değiştirilmesi
 - a)Sınıf Davranış Düzeni ve İstenmeyen Davranışlar
 - b)İstenmeyen Davranışların Sınıf Dışı ve Sınıf İçi Etkenleri
 - c)İstenmeyen Davranışlara Karşı Alınacak Önlemler
 - d)Karşı Yaklaşımlar ve Karşı Eylemler
 - e)Öğrencilere görev ve sorumluluk verilmesi
 - f)Öğretim Durumunun Bozulmasının Önlenmesi

1-SINIF YÖNETİMİNİN AMAÇLARI:

Sınıfta; Planlı-Programlı, Disiplinli, Demokratik yapılanmaya önem ve öncelik veren, Bireysel Ayrımlar İlkesine uygun, Etkin öğrenmeyi sağlamak için en uygun sınıf ortamının ve Atmosferinin oluşturulmasına hizmet edecek gerekli çalışma, etkinlik ve düzenlemelerin kurallar içinde hayata geçirilmesi Sınıf Yönetiminin Amacıdır.

2-SINIF YÖNETİMİNİN İLKELERİ:

Fiziksel ortamın sağlanması yanında eğitim-öğretim etkinliklerinde geçerli olan tüm ilkeler sınıf yönetiminde de geçerlidir.

-Bireysel İlkesi	-Çocuğa Görelik İlkesi
-Demokratiklik İlkesi	-Hayatilik İlkesi
-Bireysel Ayrımlar İlkesi	-Güncellik İlkesi
-Gelişim İlkesi	-Çevresellik İlkesi
-Toplumsalılık İlkesi	-İlgi ve Motivasyon İlkesi
-İşbirliğinde Yapıcılık İlkesi	-Merkezden Çevreye İlkesi
-Yakından Uzağa İlkesi	-Kolaydan Zora İlkesi
-Somuttan Soyuta İlkesi	-Bilinenden Bilinmeyene İlkesi

3-SINIF YÖNETİMİNİN ÖZELLİKLERİ VE SINIF DİSİPLİNİNİN OLUŞMASI

Eğitim sözcüğü, eğitim literatüründe hep farklı farklı tanımlanmakta ise de farklı tanımların ortak yanı; onun davranış değiştirme, davranış oluşturma amaçlı etkinlikler bütünü olmasıdır.

Öğretim; öğrenmede davranışın geliştirilmesi amacıyla yapılan ön faaliyetlerdir. İnsanların öğrenim düzeylerinin göstergesi diplomaları, Eğitim düzeylerinin göstergesi ise, tutum ve davranışlarıdır. ÖRNEK: Terli iken su içmek, yemekten sonra dişleri fırçalamak, trafikte daima yolun sağından yürümek gerektiğini bilen, öğrenen ama bu davranışları uygun koşullarda yapmayan insan, öğrenmiş ama eğitilmemiştir. Onun için "Tahsil cehli giderir, fakat insanlık öğretmez" halk özdeyişi bu konuyu açıklamaktadır.

Toplumsal ilişkilerde ve olaylarda öğretilmiş, ama eğitilmemiş insanlara her zaman rastlamak olasıdır.

Öyle ise, nasıl bir öğrenme sağlamalı ki zamanla çabuk unutulmasın, uygun koşullarda ve müsait ortamlarda öğretilenler davranışa dönüşebilsin?

Nitelikli bir öğrenmenin sağlanıp, bu bilgilerin uygun koşullarda davranışa dönüşebilmesi için öğrenme yasaları uyarınca yinelenerek aralıklı tekrara tabi tutulması ve böylece kalıcı öğrenmenin sağlanması gerekmektedir. Bu nedenle; modern eğitim anlayışı ve yaklaşımına göre;Öğretmenler bilgi taşıyıcı ve bilgi aktarıcı değil,bilgi kaynaklarına giden yolları gösterici, kolaylaştırıcı birer eğitim lideri olmalıdır.

Eğitim; yalnızca okullarda gerçekleştirilen bir etkinlik değildir. Ama okul, eğitim amacıyla kurulmuş özel bir eğitim çevresidir.

Okul Denen zel çevrenin c Temel İşlevi Vardır:

1.İŞLEVİ: Öğrencileri dış çevrenin gclklerinden korumak, onlara yaşamı kolaylaştırmaktır. Okuldaki tüm görevlilerin desteğini bulan öğrenciler için yaşam, okulda dış evredekinden daha kolay olacaktır. Okulda bilgilerin verililişi kolaydan zora ve basitten karmaşığa doğru bir düzen içindedir.

2.İŞLEVİ: Dış çevrede kolay rastlanabilecek olan istenmeyen davranışları okuldan içeri sokmayarak, ğrenci davranışlarını temizlemektir. Sigara, Alkol, Kumar, Kfr gibi ğrenci için istenmeyen yaşam öğeleri okula alınmaz, okulda hoş görülmez.

3.İŞLEVİ: Dengeleme okulun 3. işlevidir. Okulun dışındaki çevrede, insanların kişisel özellikleriyle açıklanamayacak düzeylerde yaşama farklılıkları görülür. Bu çarpıcı farklar, toplumun gc dengesini değiştirerek huzurunu, barışını bozar, gelişmesini engeller. Geleceğin toplumunun barış ve huzur içinde yaşaması, bu farkların açıklanabilir, mantıklı bir düzeyde tutulmasına bağlıdır. İşte okul, bu aşırı farkların kendi sınırları içinde sergilenmesine, yaşamasına izin vermeyen, toplumsal yaşamda olmayan dengeyi kendi sınırları içinde kurması gereken bir kurumdur.

Sınıf Yönetimi ve Disiplin:

Sınıf Yönetimi; ğrenci davranışlarını kontrol ve disipline etme etkinliği değildir. Öğretmen otoritesinin sınıfta hkim kılınması için bir dizi kuralları uygulama faaliyeti de değildir. Çağdaş ve modern yaklaşım ve anlayışa göre sınıfta öğrenmeyi sağlayıcı bir sınıf ortamının meydana getirilmesi sürecidir. Sınıf yönetiminin etkili ve başarılı olması durumunda bunun ğrenci başarisına da yansıdağı araştırmalarla sabittir. Etkili Sınıf Yönetiminin kurulduğu sınıfta tüm etkinlikler amaçlıdır, düzenlidir ve demokratik disiplinin sağlandığı bir ortamda gerçekleştirilir.

Sınıf Yönetiminin Boyutları ve ğeleri:

Sınıf yönetimi, Sınıf Liderliği, ğrenime İlişkin Sınıf Atmosferi ve Disiplin öğelerinden oluşur.

-Öğretmenin etkili bir lider olması; öğrencilerle iletişim kurma ve öğrenciyi motive etme becerisine sahip olmasıyla mümkündür. Öğretmenin Liderlik tarzları, onun kişisel özelliklerinin bir yansımasıdır. Öğretmenin, emreden, tenkitçi, sert, teşvik edici, yumuşak, dikkatli, şakacı, serbest bırakmayı seven vb. Öğrencilerin yetenekleri onun liderlik tarzını belirler. Öğretmen otoriter, demokrat ya da vurdumduymaz bir lider olabilir. Öğretmenin liderlik tarzları sınıfın genel atmosferini ve öğrencilerin davranışlarını etkilediği gibi, onun hangi davranış modelini tercih ettiği ile de doğrudan ilişkilidir.

-Sınıf Atmosferi; sınıfın fiziksel ve psikolojik evre düzenlemesiyle ilgilidir. Sınıf evresi ğrenci davranışı üzerinde doğrudan etkilidir. ekici bir sınıf atmosferi öğrencileri öğrenmeye yönlendirir. Öğretmen psikolojik açıdan, sınıfta güven veren bir ortam oluşturmalıdır.

-Disiplin; ceza kavramı ile asla karıştırılmamalıdır. Ceza yıkıcı davranışa tepkidir. Disiplin ise; yıkıcı davranış ve bundan doğan tepkiyi önlemek içindir. Başka bir deyişle,

problemi önlemek için ne yaptığımızın yanında, problem doğduğunda ya da oluştuğunda ne yaptığımızla da ilgilidir.

Disiplinde önemli ilke; bireyin kendi ihtiyaçlarının karşılanmasında sorumlu oldukları ve başka kişilerin davranışlarının bunu engellememesi gerektiğidir. Anlamlı etkinlikler, uygun çevre, grupla çalışma, kendi kendini kontrol gibi kavramlar da Disiplin kavramı içinde düşünülmelidir. Disiplin oluşturmada demokratik ilkelerin uygulanması önkoşuldur.

Sınıf Yönetiminin Boyutlarına gelince; Sınıf Yönetimi, eğitim hiyerarşisinin ilk ve temel basamağıdır. Sınıf, öğrencilerle yüz yüze olunan bir yerdir. Eğitimin Hedefi olan, öğrenci davranışlarının oluşması burada başlar.

Sınıf Yönetimi; Sınıf yaşamının bir orkestra gibi yönetilmesidir. Öğrenmenin gerçekleştiği bir çevrenin oluşturulabilmesi için gerekli olanak ve süreçlerin, öğrenme düzeninin, öğrenme ortamının ve öğrenme kurallarının sağlanması ve sürdürülmesidir.

-Sınıf Yönetimi Etkinliklerinin bir boyutunu, sınıf ortamının fiziksel düzenine ilişkin olanlar oluşturur. Sınıfın genişliği, sınıfın çeşitli etkinlikler için bölümlenmesi, ısı, ışık ve gürültü düzenekleri, renkler, temizlik, estetik, eğitsel araçlar, oturma düzeni, öğrencilerin gruplanması bunların başlıcalarıdır. EĞİTİM olarak tanımlanan Davranış değişikliğinin uygun ortamlarda gerçekleştiği önemli bir gerçektir.

-Sınıf yönetiminin ikinci boyutunu Plan-Program etkinlikleri oluşturur. Amaçlar esas alınarak Yıllık, Ünite ve Günlük planların yapılması, Kaynakların belirlenip dağılımının sağlanması, İş ve İşlem Süreçlerinin belirlenmesi, Araç sağlama, Yöntem seçme, Öğrenci özelliklerini belirleme, Gelişimlerini izleme ve değerlendirme, öğrenci katılımını düzenleme etkinlikleri sınıf yönetiminin ikinci boyutuna girer.

-Üçüncü boyut zaman Düzenine yönelik etkinliklerdir. Etkili öğretim; öğrenmeye ayrılan zamanın çokluğuna ve etkili kullanımına bağlıdır. Sınıf içinde geçirilen zamanın, çeşitli etkinliklere dağılımı, zamanın ders dışı ve bozucu etkinliklerle harcanmaması, Sıkıcılığın önlenmesi, Öğrencinin zamanının çoğunu okulda-sınıfta geçirmesinin sağlanması, devamsızlığın önlenmesi bu boyut içinde görülmelidir.

-Sınıf Yönetiminin 4. boyutu ilişki düzenlemeleriyle ilgilidir. Sınıf kurallarının belirlenip öğrencilere benimsetilmesi, sınıf yaşamının kolaylaştırılmasına yönelik öğrenci-öğrenci, öğrenci-öğretmen ilişki düzenlemeleri bu boyut içinde incelenir.

-Sınıf yönetiminin 5. boyutu, davranış düzenlemelerinden oluşur. Sınıf ortamının istenen davranışı sağlayabilir hale getirilmesi, sınıf ikliminin olumlulaştırılması, sorunların, ortaya çıkmadan önce tahmin edilmesi yoluyla istenmeyen davranışların önlenmesi, sınıf kurallarına uyulmasının sağlanması, yapılmış olan istenmeyen davranışların değiştirilmesi bu boyut içinde düşünülür.

Sınıf Yönetiminin Modelleri:

Öğretmenin liderlik tarzı, onun ne tür bir disiplin yaklaşımı benimsediğinin bir göstergesidir. Disiplin anlayışları bakımından öğretmenler arasında farklılıklar vardır. Örneğin: Kimi öğretmene göre soru sorulunca öğrencinin ayağa kalkarak cevaplama gerekir. Kimine göre de soruya verilen doğru cevap ön plandadır. Öğretmenlerin Disiplin sağlamada Disiplin Modellerinden haberdar olmaları, kendilerine özgü tarz geliştirmelerinde etkili olur. Bu konuda Temel olan görüş; Öğretmenlerin kendi tarz ya da tarzlarını somutlaştırarak Eğitim Psikolojisi bakımından uygun düşüp düşmediğini gözden geçirmeleri gerekmektedir.

Sınıf Yönetiminde Model seçimi ve kullanımı; Amaçlara, Kaynaklara ve Gereksinimlere göre değişmektedir. Çağdaş yaklaşımlara göre; sınıf yönetiminin öğrenci merkezli olması gerekmektedir. Sınıf Yönetimi Modelleri Otoriter, Tepkisel, Önlemsel, Gelişimsel ve Bütünsel olarak gruplandırılmaktadır.

Tepkisel Model: İstenmeyen bir davranışa tepki olan sınıf yönetim modelidir. Amacı, istenmeyen durum veya davranışın değiştirilmesidir. Bu model, düzen sağlayıcı ödül-ceza etkinliklerini içerir.

Otoriter Model: Öğretmenin mutlak otoritesine dayalı bir modeldir.

Önlemsel Model: Planlama düşüncesine bağlı, geleceği kestirme, istenmeyen davranış ve sonucu, olmadan önleme yönelimidir. Amacı; sınıf sorunlarının ortaya çıkmasına olanak vermeyici bir düzenleniş ve işleyiş oluşturarak, tepkisel modele gereksinimi azaltmaktadır.

Gelişimsel Model: Sınıf Yönetiminde öğrencilerin; fiziksel, duygusal, deneyimsel gelişim düzeylerinin gerektirdiği uygulamaların gerçekleştirilmesini esas alan bir modeldir.

Bütünsel Model: Sınıf Yönetimi algılarını bütünleştiren bu modelde, sınıf yönetimine öncelik verme, gruba olduğu kadar bireye de yönelme, isten davranışa ulaşabilmek için, istenmeyen nedenlerini ortadan kaldırma bu sistemin özelliğidir.

Sınıf Yönetiminde Etkinlik:

Sınıf Yönetimi; Öğrencilerin etkili bir davranış örüntüsü kazanmaları yanında, davranışlarını anlama ve yönlendirme yollarını geliştirebilmelerine yardımcı olmalıdır. Her davranışın başkaları üzerindeki etkilerini kestirebilme, bunları olumlulaştırabilme, insanları, bir Topluluğun üyesi olmaktan çıkıp, bir Toplumun üyesi olmaya yöneldiklerinin temel göstergesidir.

Sınıf Yönetimi Kararları; öğrencileri kontrol etmekten çok, eğitimin kalite ve sürekliliğini sağlamaya yönelik olmalıdır. İyi bir Sınıf Yönetimi iyi bir öğretime bağımlıdır. Bu anlamda; Sınıf Yönetimi ARAÇ, kaliteli bir EĞİTİM ise AMAÇTIR.

Sınıf Yönetiminde, bireysel ayrılıklar ilkesi baş ilke olarak uygulanmalıdır. Öğrencilerin gelişim evrelerine göre, sınıf yönetim uygulamaları da değişir. İlk yıllarda çocuklar, sınıfta kural ve adetlere daha çok gereksinim duyarlar. Bir-iki yıl içinde bunlar öğrenilmiş olacağından ağırlıkları azalır. Daha üst sınıflarda gençlik çağı başlar, düzene uyum sorunları artar. Öğrenciler, yetişkinlerin yetkisine kızmaya başkaldırmaya, tavır almaya başlarlar. Bu çağla öğretmenlerin duyarlı davranması gerekir. Bu nedenle, sınıf ve öğrencilerin özellikleri değiştikçe, yönetsel uygulamalar da farklılaşmalıdır. Etkili bir sınıf yöneticisi olarak öğretmenin; sınıfı eğitim için hazırlaması, sınıf kural ve süreçlerini belirleyip öğretmesi, öğretimi düzenleyip sürdürmesi öğrencilerin uygun davranmasını sağlaması gerekmektedir.

Sınıf Yönetiminin Sınıf Dışı Değişkenleri: Sınıf Yönetiminin sınıf içi değişkenleri; Öğrenci-Öğretmen-Ortam-Okul ve Eğitim Yönetimi ve Çevre olarak söylenebilir.

Eğitim uğraşının hedefi olan davranış, bireyin kişisel özellikleri ve çevre değişkenliklerinin etkileşimi ile oluşur. Uygun davranış ancak uygun koşullarda oluşur ve gerçekleşir.

4-SINIF YÖNETİMİ İÇİN GEREKLİ OLAN HAZIRLIKLAR:

Uygulamaların başarısı, hazırlık döneminde yapılan çalışmaların yeterliğine bağlıdır. İyi düzenlenmemiş eğitsel etkinlikler iyi öğrenmeye götüremezler. Etkili bir sınıf yönetiminin koşullarından biri de sınıfın fiziksel ve düşünsel yapılarıyla ilgili ön düzenlemelerdir. Sınıf düzeni, okul ikliminin de belirleyici bir etkenidir.

Fiziksel Ortamla İlgili Hazırlıklar:

Bir sistemin yer aldığı mekanın özellikleri ile, sistemin Araç, Süreç ve Hedeflerinin uyum içinde olması gerekir. Mekân, sistemin bir parçası olarak, onun diğer parçalarıyla uyumlu olmak durumundadır.

Fiziksel Ortamın Düzenlenmesi ve Etkileri:

Sınıf ustaca düzenlenmiş bir çevre olmalıdır. Çünkü davranış değiştirmenin çok etkili bir yolu, çevreyi değiştirmektir. Eğitimde yeni teknolojiler, öğrenme çevresine yenilikler getirir.

Sınıfta birkaç öğrenme etkinliği için mekânlar oluşturulmalı, her grubun farklı bir araçla çalışıyor olmasına imkân verilmeli, öğrencilerin birbirlerinden faydalanmaları sağlanmalı, sınıf eşyaları ve bölümleri buna göre düzenlenmelidir.

Sınıf ortamı; işlevsel bir sanat ve güzellik alanı, öğrenme için güdü merkezi olmalı, öğrenci özelliklerine göre kolaylıklar sağlamalıdır. Uyarıcı ve çeşitlenmiş ortamda öğrenme daha iyi gerçekleşmektedir.

Yaratıcı bir eğitim için, sınıfların geniş ve esnek olması gerekir. Sınıf, öğrencilerin, sessizce oturup ders dinlediği bir müze değil, arkadaşlarıyla birlikte araştırmalar yaptığı bir laboratuvar olmalıdır. Sınıfta öğrenci oturma düzeni de bu sistemin ayrılmaz bir parçasıdır.

Sınıf etkinliklerinin yer aldığı ortam, öğrencinin, öğretmenin en yakın çevresi, sürekli, etkileyici değişkenidir. Bu ortam öğrenci güdüsünü, devamını, öğretmen-öğrenci ilişkisinin kalitesini etkiler. Öğrenme-öğretme ilişkileri öğretim çevresinin işlevidir. Fiziksel ortama ilişkin her değişken, eğitime destek veya engel olur. Yalnız ortamda var olanlar değil, bunların düzenlenişi, görünüşü (estetiği) de eğitsel açıdan etkileyicidir. Öğrenci tutum ve davranışlarının önemli bir etkeninin sınıf düzenlemeleri olduğu, bunun az da olsa başarı ve sözel etkileşimi etkilediği belirlenmiştir. Sınıftaki sıra, masa, dolap, uzaklık, öğrenci gibi fiziksel engeller, öğretmen-öğrenci arasında psikolojik engel de oluşturur, iletişim ve etkileşimi değiştirir.

5-SINIFIN İLİŞKİ DÜZENİ:

Görevlerin, görevlilerin, ilişkilerin belirlenmesi olarak tanımlanabilecek olan ÖrgütYapısının kurulması aşamaları, sınıf yönetimine uygulandığında, öğretmenlik ve öğrencilik görevleriyle bunların kimlerce, nasıl yerine getirileceğini ders dönemi başında büyük ölçüde belli olduğu görülür.

Sınıfta İlk Günler:

Sınıfın ilişki düzeninin kurulmasına ilk günden başlanmalıdır. Sınıf düzenini oluşturmada ilk birkaç gün, dönümcül (kritik) zamandır. Sınıf düzeni, öğretmen ve öğrencinin birbirini tanımaya başladığı (balayı) ve "deneme döneminde" kurulmalıdır. Bu dönemde öğrenciler, neleri yapıp neleri yapamayacakları konusunda öğretmeni denerler,

daha kontrollü davranırlar, gerçek davranışlarını göstermezler. Öğretmen, geleceğe ilişkin davranış tiplemesini ve öğrencilerden beklentilerini ilk günlerde kararlılıkla ortaya koymalıdır. Bu kararlılık, baskı veya antidemokratik değildir. Öğrencilerin kontrollü davranışları değişirse, onları yeniden kazanmak olanaksızlaşabilir.

Öğretmen, ilk günlerin kontrollü davranışlarının sürmesi için kararlılığını kullanmalıdır. Aynı görüntü, uzun tatillerden sonra da ortaya çıkar. Öğretmen, etkili bir eğitime olanak verici görüntü ve ortam elde edebilmek için, buna olanak verici bir iklim oluşturmalıdır.

Sınıfçı Disiplin Kuralları ve Değiştirilmesi:

Öğrencilerle tanışma, beklentilerin iletişimi, arkadaşça ama işe yönelik ortam, öğrencileri boş bırakmamak sınıftaki ilk günlerin önemli eylemleri olarak görülür. Beklentilerin iletişimi ile arkadaşça, ama işe yönelik ortam, sınıftaki davranış kurallarının belirlenmesi ve uygulanması süreçleriyle gerçektelebilir.

Öğrencileri boş bırakmama, boş kalırlarsa zaman yitirecekleri ve istenmeyen davranışlara yönelecekleri düşüncesiyle, iyi bir zaman planlamasına ve boş zaman etkinliklerine gerek gösterir.

Kurallar, önceden verilmiş hazır kararlardır. Deneyimlere dayanarak, gelecekteki belirli durumlarda nelerin nasıl yapılmasının iyi olacağını, nelerin beklendiğini, uyulmadığını nelerin olacağını açıklayarak, yöneticinin işini kolaylaştırır. Kendisinden nelerin beklendiğini, neleri yapmasının istenmediğini, bunların sonuçlarını önceden bilen öğrenci, davranışlarını düzenlemeye yönelecektir.

Sınıftaki ilişkilerin karmaşıklığı, onları, kural koyarak düzene sokmayı gerekli kılar. Her şeyin aşırısının zararlı olduğu sözü, kurallar içinde geçerlidir. Kuralların aşırı katılıkla izlenmesi, tek düzelik, can sıkıntısı, hatta haksızlık yaratır, değişik durumlarda gösterilmesi gereken esnekliği de önler, ilişkileri mekanikleştirir, morali düşürüp örgüt iklimini bozabilir.

Kurallar, amaçlara gidişi kolaylaştırmalı, görev dışı davranışı azaltıp, görevle ilgili olanı çoğaltmalı, öğrenme ortamı ve çevresinin rahatını-güvenliğini sağlamalı, komşu sınıfın ve yakın kişilerin rahatsız edilmesini önlemeli, amaca uygun davranışların ölçülerini (standart) belirtmelidir. Bu amaçlara hizmet etmeyen kurallar gereksizdir. Gereksiz bir kural, diğer kuralların da gereksiz olduğunu düşündürebilir, kurallara karşı çıkılmasına neden olur, bu tür bir kurala göre ceza alan öğrenci, ders ve okuldan soğuyabilir, zamanını kuralı değiştirmeye ayırabilir.

Sınıfta öğrencinin işlevsel davranışı için gerekli süreç ve beklentiler belirlenmeli, kurallar buna uygun olarak konmalıdır. Okula geliş zamanından, sınıfa giriş düzenine, kitap-defter getirmekten arkadaşlarıyla ilişkilerine kadar, çeşitli etkinlikler için belirlenecek işlevsel davranışlar, kurala dönüştürülür.

Kuralları bilmesi, öğrencinin kendine güveni, morali, başarısı üzerinde etkili olmaktadır. Sınıf kuralları, sınıftakilerin ve okulun karşılıklı beklentilerinin gerçektelemesini sağlayacak düzeni kurmalıdır.

Sınıf Yönetiminde Öğretmen, Öğretmenin Yeri ve Model Oluşturulması:

Öğretmenin, sınıfın neresinde ne zaman bulunacağı, amaçlarına ve yaptığı etkinliğin türüne göre değişir. Zamanının çoğunu masasında geçiren öğretmen, olumsuz davranışlarla daha çok karşılaşır.

Öğretmen, yerini belirlemede, sınıfın tümünü görebilmeyi, öğrenci davranışları ve öğretim etkinliklerine göreliği, ilkeler olarak almalıdır. Sınıfın tümünü görebilmek için, araçları, örneğin; tahtayı kullanırken bile öğrencilere arkasını dönmeye çalışmalıdır.

Öğretmenin sınıfta dolaşması amaçsız olmamalıdır. Araçların olduğu yerlere ulaşmak, öğrenci çalışmalarını izlemek, öğrencinin ilgisini, dikkatini çekmek, istenmeyen davranışlar yapanları uyarabilmek, yer değiştirmenin amaçları arasında sayılabilir.

Öğretmenin öğrencilerle yüz yüze olmadığı durumlarda, onların davranışları görülemez, ne yaptıkları bilinemez onlardan sözel olmayan dönütler alınamaz, istenmeyen davranışlarının farkına varılması ve engellenmesi güçleşir. Öğretmenin sözel olmayan dönütlerinin öğrencilerin hepsine iletilmesi olanaksızlaşır. İletişime davet eden göz teması ancak yüz yüze olmakla sağlanır. Yüz yüze olmak ilgi ve sıcaklık gösterir, el-kol yüz hareketleri anlatımı güçlendirir.

Öğretmenin Model-Örnek Olması: Eğitsel amaçlara ulaşmanın amaçlarından biri de görgüdür. Öğrenci; bilginin somut yansıması olan görüntüler yoluyla, davranışın örneklerini izleyerek davranış kazanma ve davranış değiştirmeyi kolaylaştırabilir.

Öğrencinin göstermesi gereken davranışlar konusunda ona en yakın örnek görüntü, öğretmenden gelmelidir. Öğretmenin kişisel yönelimi, öğrenci yöneliminin önemli bir değişkeni olarak belirlenmiştir. Öğretmen, her davranışı ile öğrenciye model olmalıdır. İlköğretim yıllarından başlayarak çocuklar, giyiminden yürüyüşüne, tavır ve davranışlarından konuşmasına kadar her tutumunu örnek alır.

Öğretmenin, kendisini işine vermesi de, öğrencinin onu bu özelliği ile model alması sonucunu doğuracaktır. Öğretmenin derse bağlılığı ve ilgisi, öğrencinin de bu yönlü davranışını destekler. Öğretmen; sabırlı, soğukkanlı, öfkesini yenebilen, öğrenciye saygılı olumsuz duygularını bastırabilen, duygu ve heyecanları normal durumda tutan sınıfı gerilime sokmayan tutum ve davranışlara büyük duyarlılık göstermelidir. Sınıfta bireysel ayrılıklar ilkesi öğretmenin uyacağı en önemli eğitim ilkelerindedir.

Sınıfta Demokratik Ortam, Korku ve Kaygı Duyguları: Öğretmen gücünü, öğrencilerle açık, içten, dürüst, yanılabilirliğini kabul eden, iyi ilişkiler kurarak, sınıfın havasını sosyal açıdan iyi yapılandırarak kullanımalıdır. Yetkeci ve savunmacı olmadan öğrencileri ilgi ile dinlemeli, kazanan-kaybeden çatışmasına girmemeli, öğrencilere karşı saygılı olmalı, bazen lider, bazen de üye rolü oynamalıdır.

Öğretmenin sınıftaki gücü ile ilgili özellikler, onu, sınıfta gücü paylaşmaya demokratik bir ortam oluşturmaya götürmelidir. Demokrasi, grubun kendisine yönetilmesidir. Grubu yönetecek olanları seçip serbest bırakmayı değil, seçilenlerin kararlarını grubun etkilemesini de içermelidir. Demokrasilerde yönetilenler, yönetimin kararlarını önceden haber alabilir, tartışır, görüş ve isteklerini yönetenlere iletir, bunlar da yönetenlerce dikkate alınır.

Demokrasi, çoğunluğu azınlığı yönetmesi değildir. Yalnızca sayı çokluğuna dayalı bir yönetim, çoğunluğun azınlığa hükmetmesi olur, demokrasi olmaz. Üstelik sınıfta öğretmen çoğunluk da değildir. Demokrasi; azınlıkta kalanların da görüşlerinin dinlendiği, hakların gözetildiği, niteliğin sayıya feda edilmediği, tartışma-uzlaşma-anlaşma inandırma yöntemlerinin kullanıldığı bir yönetim biçimidir, sınıfta da böyle işlemelidir. Demokratik bir

sınıf ortamında öğretmen, ne yetkeci, ne de serbest bırakıcı olmamalıdır. Öğrenci sınıf kurallarının belirlenmesinde söz hakkına sahip olmalı, ödül veya ceza nedeniyle değil, işini yapmanın gerçek yararlarını bilerek ve bunun süreçlerine katılarak işine güdülenmelidir.

Demokratik bir lider olarak öğretmen; öğrencilerin görüşlerini alır, yapılacak işler konusunda onlarla uzlaşır, çalışma düzenlerini seçme hakkı tanır. Araştırmalara göre demokratik ortamlarda yetişen öğrencilerin uyumlu, olumlu tavırlı, işinden zevk alan başarılı oldukları ve yetkeci bir tutum içindeki eğitim sonucunda da bunun tersi davranışların geliştiği gözlenmiştir.

Sınıfta İletişim Kurma: Sınıf; öğrenciler ve öğretmenlerin, eğitsel amaçlara ulaşabilmek için, kendilerinde var olan ve çeşitli iletişim araçlarıyla sağladıkları bilgi ve yaşantıları, uygun bir düzenlenişle paylaştıkları demokratik bir ortamdır. Bu ortamın yaratılması iletişimle olur. Öğrencilerin seviyelerinin, ilgi ve ihtiyaçlarının, yeterliliklerinin, olanaklarının öğretmene; eğitsel amaçların, araçların, eğitim ortamının düzenlenmesinin öğretmen kılavuzluğunda birlikte belirlenmesi iletişimle olur.

İletişim; bu haber ve bilgilerin çok yönlü akımıdır. Öğretmen öğrencilere öğrencilerden birbirlerine, öğrencilerden öğretmene, çevreden hepsine tek yönlü iletişim sıkıcıdır. İletişimde, dilini iyi kullanamayan öğretmenin, öğrenci başarısına katkı düzeyi düşer. Öğrenci öğretmenin ne dediğini açıkça ve kolayca anlayabilmelidir. Bu, öğretmenin kısa cümlelerle, amaçlarla tam örtüşen, öğrenci düzeyine uygun konuşmasını gerektirir. Sınıftaki herkes öğretmenin konuşmasından aynı anlamı çıkarmalıdır. Yanlış anlayan yanlış, eksik anlayan eksik davranır.

Öğretmen yargılayıcı değil, betimleyici dil kullanmalıdır. İletişim sadece sözle değil, çok daha etkileyici olabilen, kısa sürede sonuç getiren, göz teması, el-kol yüz hareketleri, yürüyüş biçimi, öğrenciye yaklaşma, dokunma şekilleriyle kurulmalıdır.

İletişim Yönetimi, öğrencilerin alay edilmeden, aşağılanmadan, hor görülmeden, alay edilmeden sınıf etkinliklerine gönülden katılmalarını sağlamalıdır.

Sınıfta Korku, Kaygı: Sınıftaki korku ve kaygı kaynaklarından biri öğretmendir. Otoriter öğretmen öğrenciyi korkutur. Öğretmenin onları, arkadaşları önünde zor duruma sokacağını düşünmeleri öğrencilerde kaygı yaratır. Öğretmen; her söz ve eyleminin, farklı öğrencileri nasıl etkileyeceğini önceden düşünüp uygun ve olumlu davranmalıdır.

Öğretmen; düşünce ve eylemlerinde açık olmazsa, öğrenciler onun davranışlarını sözlerini yanlış anlayabilir veya farklı anlamlar verebilir. Özellikle ergenlik çağındaki gençler, öğretmenin sözlerinden, davranışlarından, görünüm ve tutumlarından olumsuz tepki almak istemezler.

Okulda edinilen korku ve kaygıların etkileri yıllarca sürebilir, okula ve okumaya karşı olumsuz tutumlara neden olabilir. Sınıf ortamında arkadaşlıkları çoğaltıcı farklı etkinlikler için farklı gruplarda yer almayı teşvik edici olması, öğrenciler arası olumsuz tutumları azaltır, öğrenciyi rahatlatır. Öğretmenin öfkelenmesi ve güç gösterisine girmesi, öğrenciyi tehdit edip savunmaya zorlaması sınıfın havasını bozar.

İyi öğretmenin bir-iki şaka ile günü hoş yapması, öğrenciye insan olarak davranması, adıyla hitap etmesi, onu dinleyip anlamaya çalışması, güleryüzlü olması, öğrencilerin hata yapabileceklerini kabul etmesi gerektiğini bilmesi bir zarurettir.

Sınıfta Zaman Yönetimi: Önemli olan çok çalışmak değil, sınırlı olan zamanı etkili, verimli ve faydalı kullanmaktır. Zamanı etkili kullanmanın bir tek yolu vardır. O da zamanı iyi yönetmedir. Zaman yönetimi, belli bir süreyi en verimli şekilde kullanmayı, zamanı kontrol etmeyi öngörür. Bunda bireyin ya da grubun önceliklerini ve hedeflerini belirlemek gerekir. Hedefleri ve öncelikleri ortaya koymamak yerini önemsiz konulara kaptırır.

İyi bir zaman yönetiminin iki boyutu vardır. Bunlar, yapmak istediklerimiz ve yapmaktan kaçındıklarımızdır. İyi bir zaman yönetimi planlaması ile, olumsuz etkenlerden kurtulmak mümkündür. Zaman yönetiminde öncelikleri ortaya koymamız gereklidir. Zamanı yerinde ve uygun kullanmasını bilen insanlar önceliklerini bilir ve bunu gerçekleştirmek için gerekli planlamayı başarıyla uygular. En iyi zaman yöneticileri, zaman konusunda farklı yaklaşım biçimi geliştirenlerdir. Onlar, en etkili bir şekilde planlayıp kontrol edip kullanabilecekleri ve her türlü baskıdan uzak kaldıkları zaman dilimlerini ortaya koyabilirler.

Başarılı zaman Yöneticileri; zamanın büyük bir kısmını kendilerini analiz etmek, değerlerini belirlemek, güçlerini ve yeteneklerinin sınırını öğrenmeye çalışarak inancıyla kullanırlar. Davranışlarının kurum davranışlarıyla nasıl bütünleştiğini anlamak için misyon bildirimlerini, değer bağlantılarını, ortak noktaları ve kesişme yerlerini bulmaya gayret ederler. Zaman yöneticileri stratejik düşünürlerdir. İleriye görme yeteneğine sahiptirler.

Zaman yönetimi kişisel bir süreçtir. Zaman yönetimi önemli kaynaklardan biridir. Ancak, en kötü kullanılan ve harcanan bir kaynaktır. Geçen zamanı geri getirmek mümkün olmadığına göre yönetim açısından en önemli sorun zamanı planlamak ve iyi kullanmaktır. Zamanı doğru planlayıp doğru kullanamayan kişi düşünmeye ve dinlenmeye de zaman bulamayacaktır.

Verimli ve etkili olmak; yapılması gereken işin en kısa zamanda ve en az çabayla nasıl yapılacağını öğrenmektir. Böylece daha fazla değil, daha zekice çalışılmış olur.

Bir kaynak olarak zaman kazanma konusunda en başarılı yöntemler üç temel esasa dayanır:

- 1-Gereksiz yere zaman tüketen, yararsız alışkanlıklardan kurtulmak gerekir.
- 2-Yapılacak işi güç yollardan geçerek değil, basit yöntemlerle yapılmalıdır.
- 3-İki ya da üç işi bir arada yapmayı öğrenmelidir.

Zamanın iyi kullanılmasının Temel Kuralları:

- 1-Düşününüz.
- 2-Bütünleştirici olunuz. (Düşüncelerin olgunlaşmasını bekleme süreci)
- 3-Seçici olunuz.(Hangi işi ne zaman ve nasıl yapılacağını seçme)
- 4-Kararlı olunuz. (Aceleden kaçınma, işleri önem sırasına koyma)
- 5-Ayırım yapınız. (Ayrıntıya girmeden daha çok önemli olanları ayırın)
- 6-Konsantre olunuz. (Kesintisiz çalışmaya alışık olma. Kendini verme.)
- 7-Düzenli olunuz. (İşleri gruplandırma)
- 8-Değerlendirici olunuz. (Ulaşılan sonucun kontrol edilmesi, amaçlar yönünden)
- 9-Kendinizi de düşününüz.(İnsanın kendine değer vermesi, ilkeli çalışması.)
- 10-Esnek olunuz. (Kendine ve başkalarına da zaman ayırmak)

Sınıfta zamanın tümünü, eğitsel amaçlara yönelik etkinlikler için kullanmalıdır. Bunu sağlamanın bir yolu, sınıf süreçlerinin dikkatle planlanması ve zamana bağlanmasıdır.

Öğretmen, zaman yitirici yönetsel işlerle de sınıfta fazla uğraşmamalıdır. Ör: Yoklama yapmak için zaman ayrılması yersizdir. Araçları yakın mesafede tutarak ve daha önceden öğrencilere hazırlatarak zaman kaybı önlenir. Kısaca, öğretmen, sınıftaki etkinliklerin hazırlıklarını ders öncesinde yaparak, araçların hazırlanışını, düzenlenişini önceden bitirerek tahtaya yazılacakları ders öncesinde yazarak zaman kazanabilir.

Sınıf Ortamı ve Grup Etkileşimi:

Birey toplumsal bir çevrede doğar ve içine doğduğu çevre ile birlikte, çok çeşitli çevrelerle birlikte etkileşime girer. Bireyin içinde yaşadığı anı belirleyen her şey bir toplumsal etkidir. Toplumsal etkilerle birey; kendisini, çevresini, çevresinde kendi yerini anlamaya ve algılamaya başlar. Bu anlama ve algılama sürecinde birey, hem toplumsallaşarak içinde yaşadığı çevrenin bir parçası olmayı öğrenir. Hem de bireyselleşerek diğer insanlardan ayrılan yönlerinin, farklılığının farkına varır.

Bireyin toplumun üyesi olma ve birey olma sürecinde, içinde bulunduğu en önemli toplumsal çevresi okuldur. Okulu önemli kılan özelliği; düzenli, disiplinli ve uzman bir örgüt olmasından ve bireyi çocukluk dönemlerinden itibaren, uzunca bir dönem, tekeline tutabilmesinden doğar.

Okul öğrenciyi biçimlendirici bir etki sürecinde toplumsallaştırarak bireyleri birbirine benzeştirmeye ve kiteselleştirmeye çaba gösterir, diğer taraftan; kişileri bireyselleştirerek bireyin kişiliğini kazanmasına, benlik bilincinin oluşmasına, kendi özelliklerinin ayırdına varmasına yardım eder.

Geleneksel eğitim anlayışı bu süreçte bireyi ihmal etme eğilimindedir. Çağdaş eğitim anlayışı ise, bireyi, bireyin bireyselleşmesini ve kendini gerçekleştirmesini önemsemektedir. Sınıf ortamında, bireye gereken önemi ve değeri vermek açısından, öğretmen tutum ve davranışlarının, öğrenci beklentilerinin, özellikle grup etkileşimi boyutunda ele alınıp değerlendirilmesi, daha etkin eğitim ortamları oluşturmaya önemli bir katkı sağlayacaktır.

Grup Nedir: Örgütsel ortamlarda hedefe ulaşmak veya ortak bir amacı gerçekleştirmek için etkileşimde bulunan ve birbirlerine bağlı olan iki ve daha fazla sayıda meydana gelen insan topluluğudur.

Bir Grubu Kalabalıktan ayıran özellikleri üçtür; Karşılıklı bağımlılık, Etkileşim ve Paylaşılan ortak Amaçtır. Toplumsal yaşam; karşılıklı beklentilerden oluşur. Bireyin bir toplumsal çevre içindeki yerine ve yerinin derecesine STATÜ, belirli statülere sahip bireylerden istenen ve beklenen davranışlara ise ROL denir. Belli bir statüye sahip bireyler rollerini en iyi bir biçimde oynamaya çalışırlar.

Her grup üyesi, grubun davranış ve özelliklerinden etkilenir ve kendi davranış özellikleriyle de grubu etkiler. Bu karşılıklı etkileşim süreci "Grup Dinamiği" Kavramını ifade eder. Grup etkileşimi, grubun kendi içindeki kişilerarası etki ve tepkileri içerdiği gibi bir grubun başka bir gruba ilişkilerini de içerir.

Sınıf ortamlarının özelliklerini üç anahtar kavramla açıklayabiliriz.

1-Kasten oluşturulmuş öğrenme grupları

2-Grup üyelerinin gereksinimlerini karşılamak üzere rastlantısal olarak oluşmuş biçimsel olmayan doğal gruplar

3-Yasal olarak biçimsel liderlik görevinin verildiği bir grup üyesi olarak öğretmenin kendisi.

Sınıftaki toplumsal etkileşim, toplumsal bir ortamda her biri birbirinden sorumlu olan motive olmuş kişilerin etkileşimlerinin sonucudur. Bu etkileşimler, sınıf iklimini geliştirmek yanında, öğrencilere toplumsal ve akademik öğrenmeleri ile ilgili davranış oluşturmalarına yardım eder. Bu etkileşim sonucu çalışma grubunun kendi doğal statü ve yapısı, kültürü ve toplumsal örüntüsü ortaya çıkar.

Öğretmen her şeyden önce bir eğitim uzmanıdır. Öğrenme ile ilgili konularda karar veren, neyi, nasıl ve hangi araçlarla öğreteceğini ve nasıl değerlendireceğini belirleyen kişidir.

Öğretmen aynı zamanda bir yöneticidir. Öğrenme ile ilgili bütün koşulları planlar ve düzenler, Öğretmen aynı zamanda bir danışmandır. Bu nedenle insan davranışlarına karşı hassas bir gözlemci olmak zorundadır.

Öğretmenlerin rolleri ne olursa olsun, değişmeyen gerçek sürekli insanla çalışıyor olmasıdır. Bu nedenle öğretmenin insan ilişkilerinde başarılı olması gereklidir. Öğretmenin bütün bu rol ve görevleri iyi yapabilmesi için her şeyden önce etkili bir lider olması gerekir. Öğretmen, biçimsel ve doğal grupların beklentilerine birlikte cevap verebildiği oranda liderlik özelliklerine ulaşır. Liderlik, bir statü ya da konumun değil, etkileşimin bir ürünüdür.

Sınıf Organizasyonu: Sınıfta organizasyon, sistemin (okul) amaçlarına ulaşmak için etkinlikler yapmak üzere kurulmuş bir parçasıdır. Sınıfta organizasyon yapılırken sistemin içinde bulunan eğitim programları, öğretmen, öğrenci, yönetim kadrosu, bina (fiziki alt yapı) araç-gereç gibi girdiler amaçlara uygun bir şekilde birleştirilerek belli bir süreçten geçtikten sonra en yüksek verimi almak için organizasyonun organlarına tahsis edilirler. Çünkü, birbirleriyle etkileşim içinde olan bu (girdi) öğelerin her biri okulun niteliğine doğrudan etki eder. Bu öğelerin birindeki aksama veya eksiklik okulun amaçlarına ulaşmasına engel olur. Bu girdilerin dışında okul eğitimi üzerinde çevrenin de büyük etkisi vardır. Bu çevre olumlu veya olumsuz olabilir.

Sınıf Yönetiminde, ders dönemi öncesi sınıfın hazırlanmasında şu hususların tek tek elden ve gözden geçirilmesi ve yerine getirilmesi gereklidir.

- Öğrenci sayısı	-Sıcaklık durumu
- Sıraların yerleştirilme düzeni	-Soğukluk durumu
- Öğrencilerin oturuş biçimi	-Gürültü durumu
- Işığın gidiş yönü	-Ortamın temizliği
- Aydınlatma durumu	-Araç-gereç durumu
- Isıtma durumu	-Sınıfın boyası ve görünümü

Motivasyon (Güdülenme): Motive kelimesi, güdü, saik veya harekete geçirici güç, anlamına gelmektedir. Motive temel kavramından türetilen motivasyon (güdüleme) ise davranışı hedefe doğru yönlendiren ve faaliyete geçiren bir güçtür. Motivasyon; istek ve arzuları, ihtiyaçları, dürtüleri ve ilgileri de kapsayan genel bir kavramdır. Açlık, susuzluk ve uyku gibi, cinsellik gibi fizyolojik kökenli güdülere **DÜRTÜ** denir. Bilme, başarma, sevgi ve sosyal onay gibi dürtülere de **İHTİYAÇ** denir.

Motivasyon; (güdülenme) okuldaki öğrenci davranışlarının yönünü, şiddetini ve kararlılığını belirleyen en önemli güç kaynaklarından biridir. Okul ve sınıfta gözlenen öğrenme güçlüklerinin ve disiplin olaylarının önemli bir kısmının kaynağı güdülenme ile ilgilidir. Yeterince güdülenmemiş bir öğrenci öğrenmeye hazır hale gelmemiş demektir. Öğrenciler daha çok merak ettikleri ve ilgi duydukları konuları daha kısa sürede öğrenirler.

Öğrencileri Güdüleme Yolları: öğretmenin, öğrencilerine istenilen davranışlarını kazandırabilmesi ve etkili sınıf yönetimi becerisine sahip olabilmesi için, öğrencilerine öğrenme motivasyonlarını yükseltmesi gerekir. Bunun gerçekleşmesi için;

1. Öğrenciye istenilen bir davranış kazandırmada model olmaktadır. Özellikle ilk beş sınıfta öğrenciler taklit ederek öğrenme yolunu tercih ederler.
2. Öğrenilecekleri bir sorunla ilişkilendirmektir. Öğrenci öğreneceklerinin gerçekten öğrenilmesi gerekli şeyler olduğuna inanmalı ve bunların hangi problemlerin çözümünde kullanılacağını bilmelidir. Ör: Depremden okul ve sınıf ortamında nasıl korunuruz? Alınacak tedbirleri biliyor musunuz? sorusu bu konuya karşı öğrenciyi güdüler.
3. Öğrencinin dikkati sürekli olarak öğrenme materyaline kanalize edilmelidir. Güdülenme, süreklilik ve bütünlük gösteren bir etkinlik sistemi içinde tasarlanmalıdır. Etkin sınıf yönetiminin temel hedeflerinden biri, öğrencinin dikkatini sürekli olarak öğrenme materyaline kanalize etme, diğer öğrenme motivasyonunu arttırma ve bir diğeri de öğrencilerde öğrenmeye yönelik içsel kontrolü geliştirme olarak tanımlanmaktadır.
4. Güler yüzlü, sabırlı, tutarlı, sevecen, dürüst ve anlayışlı bir öğretmen kişiliği, öğrencinin derse güdülenmesinin ön şartıdır.
5. Öğretmenin başarısızlıktan korkulmaması gerektiğini her zaman ve her durumda vurgulaması ve özellikle içe kapanık öğrencileri güdüleyebilir.
6. Güdülemenin bireysel ayrılıkları dikkate alarak yapılması gereklidir. Başarılı bir güdüleme, öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve beklentilerine cevap vermelidir.
7. Öğretmen, öğrenciyi utandırma, eleştirme, gülünç duruma sokma, küçük düşürme ve cezalandırma, suçlama ve tehdit gibi davranışlardan kendini korumalıdır. Etkili bir mesaj, yapılanı eleştirmek yerine, yapılması beklenenle ilgili bilgi iletmelidir.

Ör: "Ayşe, zil çaldığında koridorda oyalanıyorsun ve sınıfa geç kalıyorsun" yerine "Ayşe, zil çaldığında herkesin sırasında olması gerekiyor" gibi bir mesaj bilgi içeren yargısız bir mesajdır.

8. Sözel övgünün kullanılması da güdüleme yöntemlerinden birisidir. Her öğrencinin övülebilecek bir davranışı vardır. Öğretmen bunları görmeli ve beğendiği davranışları öğrencilere belli etmelidir.

9. Öğrenciyi sınıfta güdülemenin bir yolu da öğrencileri dersin hedeflerinden haberdar etmektir.

6-SINIFIN ÖĞRETİM ORTAMI:

Etkili ve olumlu bir öğrenme ortamının oluşturulması için birçok öğretim unsurunun birlikte ele alınması ve düzenlenmesiyle mümkündür. Bir öğrenmenin istenilen şekilde sonuçlanması çocuğun veya öğretmenin merkezde olmasına, çocuğun zihinsel yapısına, sınıf ortamının fiziki durumuna, zamanın etkili kullanımına, sınıf atmosferine öğretmen tarafından

kullanılan yöntem ve tekniklere, öğrenme merkezlerinin oluşturulmasına ve en uygun değerlendirmeye bağlıdır.

Çağdaş anlayış ve yaklaşımlarda "Sınıf Disiplini" yerine artık "Sınıf Yönetimi" deyiimi kullanılmaktadır. Olumlu öğrenme ortamı, etkili sınıf yönetimini de beraberinde getirir. Olumlu öğrenme ortamının yaratılmasında; Öğretmenin kişiliği, yüksek düzeyli düşünme, bilgi zenginliği, günlük hayatla ilgililik gibi etkenler önem taşır.

Hedef Davranışlarının Belirlenmesi: Hedef davranışlar, öğretim süreci sonunda, öğrenenlerde gözlemek istenen davranışlardır. Bunların belirlenmesinde giden yolda amaçların belirlenmesi, öğrencilerin tanınıp eğitim gereksinimlerinin ortaya çıkarılması basamakları yer alır.

Burada sınıf esas alındığında Amaçlar, Ülkenin Genel Eğitim Amaçlarına, okul, kademe ve türlerinin amaçlarına uygun olarak eğitim bakanlığınca belirlenmiş olması gereken derslerin amaçlarıdır. Eğitim ihtiyaçları; Hedefler ve Hedef Davranışlar şeklinde öncelikler gözetilerek sıraya konmalıdır. Hangi hedef davranış gerçekleşmesi için hangisine gerek duyuyorsa, ondan sonraya alınarak sıralama yapılır.

Öğretim Araçlarının Belirlenmesi: Öğretici araçları sözü, belirlenmiş Hedef Davranışlara ulaşmada kullanılacak program içeriğini, planları, bunların uygulamaya konması sürecindeki ders araç ve gereçlerini içermektedir.

Öğretimin Uygulanması: Öğretim öncesi hazırlıklar ayrıntılı bir zaman ve eylem planına bağlanmalı, anlamlı bir sıra ile sunulmalıdır. Ders sürecinin bu yapılanışının, farklı amaçlar-dersler-konular için, farklı sayı ve sırada dizilişleri yapılabilir. Örneğin: Güdüleme, Dönüt alıp Düzeltme, Pekiştirme, hemen her aşamada yer alabilen etkinliklerdir.

Öğretimin uygulanmasında; İlgi ve dikkatin toplanması, Hedeflerin ve Hedef Davranışlarının açıklanması, Güdüleme ve İçerik kazandırma, Dönüt alma ve Düzeltme, Özetleme Değerlendirme ve Pekiştirme basamaklarına tek tek zaman ve yer ayrılarak öğretim uygulamasının öğrenme ile sonuçlandırılmasına önem ve dikkat gösterilmelidir.

7-ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARINI ETKİLEYEN SOSYAL VE PSİKOLOJİK ETMENLER:

Eğitim Sistemleri, insan davranışlarını, belirli bir plan, program ve yöntemlere uygun olarak, istedik ve olumlu yönde değiştirmeyi, geliştirmeyi amaçlayan örgütsel ve yönetsel nitelikli Eğitim-Öğretim Amaçlı kurumlardır.

Öğrenciler, eğitim-öğretim süreçleri içinde bir çok sorun yaşarlar. Sorunsuz eğitim-öğretim düşünülemez. Sorunlar, eğitim-öğretim etkinliklerinin gelişimsel dinamikleridir. Eğitim-öğretim etkinliklerinin daha iyi ve olumluya doğru gelişmelerini sağlayan itici süreçlerdir.

Öğrenci sorunlarını; Psikolojik Sorunlar, Gelişimsel Sorunlar, Benlik ve Kimlik gelişimiyle ilgili Uyum Sorunları, Aileden gelen Sorunlar, Genel anlamda Uyum Sorunları, gibi gruplara ayırmak mümkündür. Ayrıca Eğitim Sisteminden kaynaklanan sorunların varlığının da zikredilmesi gerekmektedir.

8-SINIF YÖNETİMİNDE İSTENMEYEN DAVRANIŞLARIN ÖNLENMESİ VE DEĞİŞTİRİLMESİ:

İnsanların bir arada yaşamasının temelindeki neden, yaşamı birbirleri için kolaylaştırmaktır. Her sistem (okul-sınıf) amaçlarını gerçekleştirecek şekilde düzenlenmiş öğeler bütünüdür. Her sistem; kuruluş ve işleyişinde Düzene (Disipline) gereksinim duyar. Eğitim Sisteminin en uçtaki tipik alt sistemi olan sınıfta da düzene ihtiyaç vardır.

Sınıf düzeninin kurulması ve sürdürülmesi, sınıf yönetiminin ana alanıdır. Sınıfın düzeni öğrenciyi çeşitli açılardan etkiler. Öğrenciler çeşitli değer sistemlerine sahip farklı çevrelerden gelmektedir.

“İşsiz insan durgun suya benzer, çabuk bozulur.” Sınıf öğretim-eğitim süreçlerinde herkesin hangi zamanlarda neleri nasıl yapacağı veya yapmayacağı kuralla bağlanıp işleyişi sağlanırsa, sınıfta düzen (Disiplin) vardır.

İstenmeyen Davranışlar: İnsan davranışlarının temelinde ihtiyaçları yatar. İhtiyaçlar, onları gidermeye iten DÜRTÜ yaratırlar. Dürtü sonunda belli yönde etkinlik eğilimi olan güdüler oluşur ve insan uygun durumlarda güdüleri yönünde davranışa geçebilir. Okulda eğitsel çabaları engelleyen her türlü davranış, istenmeyen davranış olarak adlandırılır. İstenmeyen davranışlardan bazıları, en büyük etkisini davranışı yapan üzerinde gösterir, ama bir kısmı bunun ötesinde öğretmeni, sınıfın tümünü ve dersi olumsuz etkiler. Hatta bazı olumsuz davranışlar okulu ve aileyi bile etkiler.

İstenmeyen davranışların önlenmesi için; istenen davranışları öne çıkararak çoğaltmak, pekiştirmek, istenen davranışları ödüllendirmek, öğrencileri tanıyıp onların hangi güçlerden etkileneceğini bilerek o gücü yerinde ve zamanında ustaca kullanmak gerekmektedir. Bunun için öğrenciyi istenen davranışlara yöneltmenin bir yolu; öğretmenin örnek, anlayışlı ve destekleyici davranmasıdır. İstenmeyen değil, istenen davranış gündemde tutulmalı ve öğretmen de bunun modeli olmalıdır.

İstenmeyen Davranışların Sınıf İçi ve Sınıf Dışı Etkenleri:

Sınıf içinde istenmeyen davranışların çoğunun kökeni sınıfın dışındadır. Bu nedenle öğretmen, yalnızca sınıf içi davranış değişiklikleriyle uğraşırsa başarı düzeyi düşer. Onun için, önceliği sınıf dışına vermek koşulu ile öğretmen, sınıfıçi davranış etkenlerini de bilmeli ve denetlemelidir.

Okula her çevreden, her yaşam biçiminden, çeşitli davranış alışkanlıklarına sahip öğrenciler gelir. Bu farklar onların davranışlarına yansır. Öğretmen, bu farklılıkların bilincinde olmalı, onları tanımalı, öğrencilerin geldikleri çevrede kabul edilebilen ama okulda istenmeyen davranışları ele alarak işlemelidir.

Öğrencileri tanımadan ikinci adımı, onların davranışlarına yön veren ve ikinci değişken olan duygularını anlamaktır. Öğrenciler, gelişim dönemini yaşadıkları delikanlılık çağında alıngan, kavgacı, çabuk öfkelenen ve cinsel gelişimin baskısı altında olurlar. Dikkatli bir gözlemlerle öğretmen bütün bu özelliklerin farkına varmalıdır.

İstenmeyen davranışların kaynakları çok geniş bir yelpaze oluşturur. Sorunların nedenlerini Kök Sorun ve Yansımış Sorun olarak ikiye ayırmalı ve sorunu doğru algılamalıdır.

Öğrencilerin sınıfta istenmeyen davranışlara yönelmesi bir görüntü, ders etkinliklerinin sıkıcı olması ise bunun nedeni olabilir. Öğrencinin arkadaşına vurması bir görüntü, engellenmiş olması bunun nedenidir.

Öğrencinin aile ortamı, yaşantı çevresi ve okul, onun davranışlarının temel kaynaklarıdır. Bu çevredeki insanların eğitilmişlik düzeyleri, öğrencilerin davranışlarına yansır ve sınıf içine taşınır.

İstenmeyen Davranışlara Karşı Alınacak Önlemler: İstenmeyen davranışlar kaynağı itibariyle farklılıklar gösterdiğinden, onu ortadan kaldırma yöntemleri de farklı farklı olabilir. İstenen ve istenmeyen davranışlar terazinin birer kefesine olduğuna göre; istenmeyen davranışları azaltmanın bir yolu, istenenlerin başlatılması, çoğaltılması, güçlendirilmesi ile olur.

İstenen davranışları çoğaltmak yolu ile istenmeyenleri azaltmak ödül yanı da olduğundan daha az tepki ve daha çok destek gören olumlu bir yaklaşımdır. Bunun için isteneni çağrıştırıcı davranmak, istenen davranışa inandırmak, istenen davranış güçlendirmek, kolaylaştırmak olumlu yön ve yöntemlerden bazılarıdır.

İstenmeyen Davranışa Karşı Yaklaşımlar ve Karşı Eylemler: İstenmeyen davranışlar, farklı özelliklerdeki öğrencilerce, farklı nedenlerle yapılabilir. Davranışlardaki bu görecelik, onlara karşı yapılacak eylemleri de çeşitlendirir.

Bu Eylem Yaklaşımlarını 3 grupta toplayabiliriz:

Karışmacı olmayan Yaklaşım: Sorun konusunda öğrenciyi bilgilendirerek sorunu ona çözdüren yaklaşımdır.

Davranışçı Yaklaşım: Öğretmenin gerektiğinde güç kullanarak öğrenci davranışını şekillendirmesi yaklaşımıdır. Davranıştan çevre sorumludur. Kurallar ve uyup uymamanın sonuçları açıkça belirlenir ve uygun davranışlar ödüllendirilir.

Etkileşimci Yaklaşım: Davranışçı ve yardım edici bir yöntemdir. Öğretmen, yetkeyi öğrenci ile bölüşür, öğrenciyi, sorununu çözmeye yeterli, ama uzman desteğine muhtaç sayarak hareket eder. Sınıf kuralları birlikte konur ve sorunlara birlikte çözüm bulunur. Öğrencilerin istenmeyen davranışları karşısında yapılabilecek eylemler şöyle sıralanabilir: - Küçük yanlışları görmezden gelme, Kışkırtıcı eylemleri bilmez davranma, Göz ilişkisi kurma, Yaklaşma, Uyarma, Azarlama, Yerini değiştirme, Gülmeceyi kullanma, Sözü değiştirme, Ara verme, Konuşma, Hak ve Ayrıcalıktan yoksun bırakma, Sınıfta alı koyma, İsteğini yapmama, Ailesiyle ilişki kurma, anlaşma yapma gibi.

Öğrencilere Görev ve Sorumluluklar Verilerek Öğretim Durumunun Bozulmasının Önlenmesi: Davranış değiştirmeyi hedeflemiş olan eğitim; her öğrencinin davranışı ile tek tek ilgilenilmesini gerektirir. Öğretmen, öğretimden çok Düzenle (Disiplinle) uğraşmamalıdır. Bu yönelim, sınıfın duygusal havasını, öğrenme ortamını bozar. Ama öğrenci istenmeyen davranış yapar ve sürdürürse bu da öğrenme ortamını bozar. Öğretmen bunu denge içinde çözmeli, ne yanlış davranışın sürdürülmesine, ne de sınıfta öğretim ortamının bozulmasına müsaade etmemelidir.

ÖĞRETİM STRATEJİLERİ, YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

- Temel aşamalar;
 - Öğretimin hedefleri / davranışlar (Öğrenci kazanımları)
 - Niçin eğitim? Ne tip birey?
 - Kapsam, içerik, muhteva (Üniteler ve konular)

- Ne öğreteceğiz?
- Eğitim durumları / öğrenme yaşantıları
 - Nasıl öğreteceğiz? Ne kadar zamanda öğreteceğiz? Nerede öğreteceğiz?
- Sınama durumları (Ölçme ve değerlendirme etkinlikleri)
 - Ne kadar öğrenme oldu? Hedeflere ne düzeyde ulaşıldı?
- Öğretme-Öğrenme kuramları > Öğretim stratejileri (yaklaşımlar) > Yöntemler (yollar) > Teknikleri (uygulama)
- **Öğretme-Öğrenme kuramları [Hedef] [Temel felsefe]**
 - **Programlı (Programlandırılmış) öğretim – Skinner**
 - Davranışçı öğrenme kuramı.
 - Okul veya okul dışı için bireyselleştirilmiş. **Bireysellik** ön plandadır.
 - Bilgi küçük parçalara ayrılır, her aşama pekiştirilir.
 - Kademeli ve zincirlemedir.
 - **Okulda öğrenme modeli – Carroll**
 - Üç temel dayanak;
 - İyi öğrenen ve iyi öğrenemeyen öğrenciler vardır.
 - Hızlı öğrenen ve hızlı öğrenemeyen öğrenciler vardır
 - Uygun koşullar altında genelde öğrenciler benzerdir.
 - Her öğrenci uygun şartlar altında nitelikli öğrenmeye kavuşabilir.
 - Beş temel öğe vardır: **1-** Yetenek, **2-** Öğretimin kalitesi, **3-** Öğretimi anlama yeteneği, **4-** Sebati, **5-** Öğrenmeye ayrılan süre
 - Bu yöntemden kaynaklanan iki yöntem vardır;
 - Bireyselleştirilmiş öğretim sistemi. Keller
 - Tam öğrenme. Bloom
 - **Tam öğrenme – B. Bloom**
 - Bilişsel öğrenim kuramı
 - Sınıftaki öğrenci seviyeleri normal dağılım gösterir. Her öğrenciye göre uyum sağlanırsa tam öğrenme olur.
 - Üniteler düzenlenir ve üniteler öğrenilmeden geçilmez.
 - Hazır bulunuş ve uygun zaman tanınırsa her öğrenci başarılı olabilir.
 - Okullar öğrencilerin değişmeyen özellikleri üzerinden değil, değişebilir özelliklerini düzenleyerek eğitim vermelidir.
 - İpucu, pekiştirme, katılım, dönüt ve düzeltme vardır.
 - Tam öğrenme standardına (min. %70) ulaşamayan öğrenciye ek ders. Not verme yoktur.
 - Tam öğrenme modelinin değişkenleri
 - **Öğrenci nitelikleri (Giriş davranışları)**
 - **Akademik özgüven (benlik):** öğrenme süresince başarılı olunacağına dair inanç.
 - **Sözel-İşlemsel yetenek**
 - **Derse yönelik tutumlar**
 - Bilgi ve beceriler
 - **Öğretim hizmetinin niteliği**
 - **İpuçları:** sözel, görsel, yaşantılara dayalı > davranış kuralı oluşturma ve uygulama > görev ve
 - **Öğrenci katılımı**

- Disiplin için: sorunun kaynağını belirleme sorumluluk verme.
- **Pekiştirme**
- **Dönüt ve düzeltme (geri bildirim)**
 - 1- Yönlendirici, 2- Güdüleyici, 3- Pekiştirici
- **İşbirlikçi (kubaşık) öğrenme – Slavin, Vygotsky, J.Dewey, Bandura, Kagan**
 - Öğrenciler küçük heterojen gruplar hâlinde birbirleri ile birlikte çalışarak, etkileşimle.
- **Yapılandırmacılık – Piaget, Vygotsky, Bruner, J.Dewey**
 - Öğrenme, bilginin zihinde yapılanması ile olur.
 - Sorumluluk öğrencidedir.
 - Öğretmen öğretmez, öğrencilerin öğrenmesini sağlar, öğrencilerle işbirliği içindedir.
 - Bilgi tam olarak gerçeği yansıtmadığı için gerçeklik kavramı yaşantılara göre şekillenir.
 - Bilgiye “hipotez” nazarı ile bakılır. Bilgi, birey tarafından yapılandırılır.
 - Yeni bilgiler eskileri üzerine bina edilir.
 - “Etkinlik merkezli” eğitim etkinlikleri yapılır. Sosyal etkileşimle öğrenme daha etkilidir.
 - İki temel kuram ön plandadır
 - Bilişsel yapılandırmacılık: J. Piaget’e göre zihinsel yapıda oluşan denge süreci
 - Sosyo-kültürel yapılandırmacılık: Vygotsky’e göre çevre ile etkileşim ile oluşur.
 - Öğrenme-öğretme süreci aşamaları
 - Bilgiler harekete geçirilir
 - Yeni bilgi
 - Bilginin anlaşılması: özümleme, uyma.
 - Bilgiyi uygulama
 - Bilginin farkında olma
 - **Sarmal ve modüler** program desenleri
- **Çoklu zekâ – Gardner**
 - Öğrencinin bir ya da daha fazla alandaki ürün ortaya koyma kapasitesi.
 - Mantıksal/Matematiksel Zekâ, Sözel Zekâ, Bedensel/Kine statik Zekâ, Görsel/Uzamsal Zekâ, Müziksel/Ritimsel Zekâ, Sosyal/Bireylerarası Zekâ, Bireysel/Öze(İçe) Dönük Zekâ, Doğa Zekâsı
- **Temel öğretme modeli – Glaser**
 - Hem davranışçı hem bilişsel yaklaşım sentezi
 - Dört öge: **hedef, giriş davranışlar, ortam, değerlendirme**
- **Basamaklı öğretim modeli – Nunley**
 - İlerlemeci öğretim kuramı & yapılandırmacı öğretim kuramı
 - Basamaklar
 - Yaratıcı düşünce, eleştirel düşünce, etkin düşünce
 - Temel bilgilerin seçilmesi, uygulanmasıdır. Görevlerin yerine getirilmesi.
 - Öğrenci ilgi ve yeteneğine uygun alana yönelmesi
- **Öğretim-Öğrenme stratejileri yaklaşımları [Hedef] [Yaklaşım]**

- **Öğretim stratejisi:** Öğretmenin kullanacağı yöntem-teknik, zaman-süre ve ara.-gereç düzenlemesi. Hedefe ulaşmak için izlenen genel yoldur.
- **Sunuş yolu – Asubel**
 - Önce genel bilgiler, sonra ayrıntılar. **Tümdengelim.** Bütünden parçaya, genelden özele...
 - Bilgiler düzenli, öğretmen etkin. Konular ardışık.
 - Öğretim planı > Giriş > Kavram > Bilişsel yapı güçlenmesi
 - Konu ve öğretmen merkezlidir. Öğrenci ve öğretmen arasında etkileşim var. Öğrenciye hazır bilgi sunulur. Öğrenci zihinsel hazırlığa ve ön bilgiye sahip olmalıdır.
 - Anlatım, soru-cevap, seminer... Çok sayıda örnek kullanılır.
 - Hedef alanı: bilme
 - Zaman tasarrufu sağlar
 - Dilsel anlatım becerisini geliştirir.
 - Grubun kalabalık olması hâlinde ekonomiklik sağlar.
 - Soyut kavramların açıklanmasında kolaylık sağlar
- **Buluş yolu – Bruner**
 - Öğrenci merkezli. Tümevarımsal.
 - Bruner'e göre öğrenci bilgiye kendi ulaşmalı, keşfetmeli.
 - Örnek olay, tartışma, münazara, panel, problem çözme...
 - Hedef alanı: kavrama, analiz, değerlendirme
 - Zihinsel süreç: tümevarım, analogi-diyalektik, problem çözme, eleştirel yaklaşım...
 - Zihinsel gelişim hayat boyu devam eder.
- **Araştırma-İnceleme yolu – J. Dewey**
 - Öğrenci merkezli. Tümüyle öğrenci aktiftir.
 - Gösterip yapma, soru-cevap, beyin fırtınası...
 - Öğretmen kaynak önermez.
 - Hedef alanı: uygulama, analiz, sentez, değerlendirme
 - Zihinsel süreç: tümdengelim, tümevarım, eleştirel düşünme, akıl yürütme kullanılır
- **Tam öğrenme – B. Bloom**
 - Öğretmen ve öğrenci merkezli
 - Tüm teknikler kullanılır
 - Hedef alanı: tüm hedefler
 - Zihinsel süreç: tümevarım, analogi-diyalektik, problem çözme, eleştirel yaklaşım...
- **Öğretim yöntemleri [Bilişsel, Duyuşsal, Psiko-Motor] [Yol]**
 - Anlatım, Tartışma, Örnek olay, Gösterip yaptırma, Deney, Problem Çözme, Proje Temelli Öğrenme, Bireysel Çalışma
- **Öğretim teknikleri [Bilişsel, Duyuşsal, Psiko-Motor] [Uygulanma biçimi]**
 - Grupla
 - Beyin Fırtınası,
 - A. Osbourn tarafından geliştirilmiştir.
 - İki bölümdür; 1- fikir oluşturma, 2- fikirleri değerlendirme
 - Gösteri, Soru-Cevap (Sokrat Metodu), Drama (Bağımsız Rol Yapma), Rol Yapma (Sosyo-Drama, Psiko Drama), Benzetim (Simülasyon), İkili

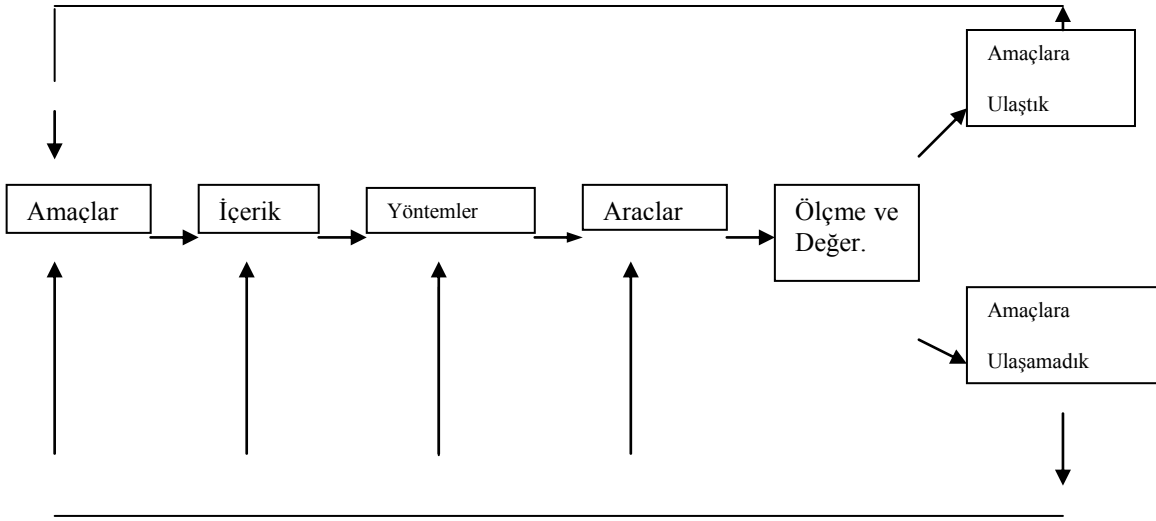
ve grup Çalışması. Mikro Öğretim, Eğitsel Oyunlar, Altı Şapkalı Düşünme Tekniği, Ekiple Öğretim, Balık Kılıcı Tekniği(K.İshikawa), Laboratuar Metodu, Akran Öğrenme, İstasyon Tekniği, Öykü Oluşturma Yöntemi, 5E Öğretim Modeli, Akvaryum Tekniği, Görüş Geliştirme, Vee Diyagramı...

- **Altı Şapkalı Düşünme Tekniği**
 - Beyaz (Bilim Adamı/Tarafsız): Objektif
 - Kırmızı (Duygusal/Ateş): Kişiye özgü duygular
 - Siyah (Karamsar/Yargıç): Eleştirel ve olumsuz yönden
 - Sarı (İyimserlik/Güneş)
 - Yeşil (Yaratıcı/Bitki): Alternatif ve orijinal
 - Mavi (Değerlendirici/Gökyüzü): Tüm yönleri ile
- **Görüş geliştirme**
 - Birey, görüşünü diğer kişilerin görüşünden yararlanarak geliştirir.
 - Katılımcılar görüşe ne kadar katıldıklarını belirten "katılıyorum, kararsızım..." şeklinde ifadede bulunurlar.
- Sokrat Metodu
 - Üst düzey metinlerin açığa çıkması için öğrencileri aktif kılan teknik.
- Zihin ve Kavram Haritaları
 - Zihin haritaları: 1- Konu belirleme, 2- serbest düşünme, 3- İlişkilendirme
 - Kavram haritaları
 - Örumcek kavram haritası
 - Hiyerarşik kavram haritası
 - Akış Şeması
 - Sistem kavram haritası
- Bireysel
 - Bireyselleştirilmiş Öğretim, Bilgisayar Destekli Öğretim
 - **Programlı Öğretim**
 - **Davranışçılık** kuramının bir ürünüdür.
 - Doğrusal modelleme planı. Skinner
 - Dallara ayrılan program
 - Skinner'in pekiştirme ilkeleri
 - Küçük adımlar ilkesi
 - Etkin katılım ilkesi
 - Anında düzeltme ilkesi
 - Öğrenmenin ilerlemesi ilkesi
 - Bireysel hız ilkesi
 - İpucu verme
 - Performans değerlendirmesi
- Sınıf dışı
 - Gezi, Gözlem, Görüşme, Sergi, Proje, Ödev, Görüşme, Eğitsel Oyunlar
- **Zıt panel:** iki grup karşılıklı soru sorar cevap verir.
- **Forum:** dinleyiciler katılımcılara doğrudan soru sorabilirler
- **Panel:** 3-5 kişilik katılımcı dinleyicilere olayı farklı açılardan anlatır
- **Sempozyum:** bilimsel ve akademik konular oturumlar halinde aktarılır. Dinleyici soru ve düşünceleri süreç içinde değerlendirilir.

- **Kollegyum:** uzman grup ve öğrenciler
- **Philips 66:** Altışar kişilik gruplar 6 dakikada karara varır.
- **Hızlı Tur**
 - Soru sorulur ve düşünceleri istenir
 - Her öğrenci sırayla fikrini söyler
 - Sırası gelen öğrenci önceki söylenenleri tekrar etmez. Söyleyecek sözü olmayan "geçiniz" der.
- **Örnek Olay:** Neden-sonuç ilişkilerine dayalı çözüm yolları önerilmesi önemlidir.
- **Tombala:** yatay ve dikey olarak düşünceler kartlara yazılır. Kartlar öğrencilere rastgele dağıtılır.
- **Tereyağı-Ekmek:** Öğrenci önce kendi başına düşünüp sonra diğer öğrencilerle paylaşır. Düşünceler paylaşıldıktan sonra sınıfla paylaşılır. Öğrenciler aktiftir. Düşünme ve eksikleri gidermeyi sağlar.
- **Vee diyagramı:** Kavram öğretme amaçlıdır. V harfinin sağına yapılacaklar yazılır. Odak soru V'nin ortasına, araç gereçler V'nin altına yazılır.
- **Yansıtıcı düşünme:** geçmişten ders çıkarıp geleceği kurgulama.
- **Durağan bilgi:** Entegral konusu hakkında çocukların bilgisi olmadığı gibi hiçbir zaman da kullanmayacak olmaları.
- Hedef alanları ve öğretim yöntem teknikleri
 - Bilişsel hedefler: anlatım, soru-cevap, bilgisayar destekli, beyin fırtınası...
 - Duyuşsal hedefler: tartışma, işbirlikçi, drama, örnek olay...
 - Psiko-motor hedefler: gösterip-yaptırma, gösteri, deney, mikro öğretim...
- Öğrenme durumları ve öğretim stratejileri
 - Bilme: sunuş yoluyla; anlatım, soru-cevap, gözlem-seminer...
 - Kavrama: buluş yoluyla, çoklu zeka; tartışma, örnek olay, beyin fırtınası
 - Uygulama, analiz, sentez, değerlendirme: araştırma-inceleme, işbirlikçi, yapılandırmacı, çoklu zeka; gösterip-yaptırma, proje tabanlı, deney, drama, simülasyon
 - Tüm hedef alanları: tüm öğrenme; tümü
- Eğitim durumlarının değişkenleri: öğrenci-öğretmen-öğretim programı.

EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Eğitim bireyin bazı davranışlarını değiştirmek, onda var olmayan bazı davranışları kazandırmak amacıyla yapılır. Verilen eğitimin sonunda bireyin davranışlarında istenen yönde değişiklikler olması beklenir. Uygulanan bir eğitim programının başarılı olup olmadığının, başarılı ise ne derecede ve hangi öğrenciler için başarılı olduğunun bilinmesinde yarar vardır. Eğitim devam ederken başarısızlığın ve başarısız öğrencilerin erken tanınması, önlem alınmasını kolaylaştırır. Başarı derecesinin bilinmesi ve başarısızlık durumlarının belirlenmesi ileride yapılacak eğitsel etkinliklerin daha gerçekçi bir biçimde planlanmasına yardım eder. Bu da ancak, öğrencilerde meydana gelen davranış değişikliklerinin ölçülüp değerlendirilmesiyle mümkündür. Ölçme sonucu, amaçlarla sonuçlar arasında yeterli bağ kurulamıyorsa öğrenmeden söz edilemez. Bu durumda, aşağıdaki çizelgede görüldüğü gibi, öğretme öğrenme sürecindeki öğelerin gözden geçirilmesi, gerekiyorsa yeniden düzenlenmesi gerekir.

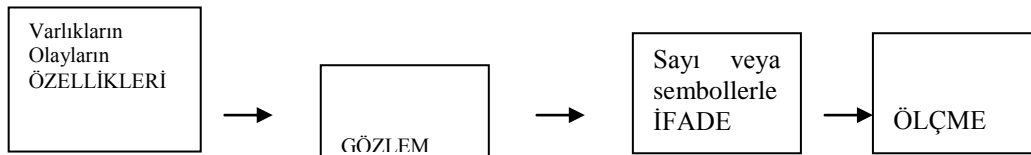
Ölçme ve değerlendirme ile hedef davranışlardan gerçekleşenler ve gerçekleşmeyenler saptanabildiği gibi, hangi konuların yeterince öğrenildiği ve/ veya öğrenilmediği de görülebilir. Ölçme ve değerlendirme yoluyla amaçlar ve hedef davranışlar gözden geçirilip, öğrenci özelliklerine uygun hale getirilebilir; eksik ve yanlış öğrenilenler dikkate alınarak, ileriki dersler planlanabilir. Bu sayede içerikten, yöntemden, ortamdan kaynaklanan olumsuzluklar giderilerek, doğru ve etkili dönütlerle öğrencilere gerekli rehberlik yapılabilir.

Eğitim programlarıyla öğrencilerde bilişsel, duyuşsal, devinişsel davranış değişikliklerinin oluşturulması hedeflenmektedir. "Bu hedef davranışların hangileri, ne kadar gerçekleşmiştir?" sorusuna cevap bulmak için, ölçme ve değerlendirme işlemleri yapılır. Öğrenci başarısını belirlemeye yönelik kararlar her zaman isabetli olmaz. İsbetli kararlar verebilmek için, çok yönlü ve hatasız ölçümlere dayalı bilgi toplanması gerekir. Bu da yetmez; ölçme sonuçlarının doğru ölçütlere vurularak yorumlanması gerekir. Ölçme ve değerlendirmenin kuramsal boyutunun iyi bilinmemesi, ölçme sonuçlarıyla ölçütlerin birbirine karıştırılmasına ve yeterli dayanaklardan yoksun kararlara neden olabilmektedir. O nedenle, bu çalışmanın sınırlılığı içinde "Eğitimde ölçme ve değerlendirme" nin kuramsal ve uygulama boyutları kısaca verilmiş; uygulamanın her alt boyutu en az bir örnekle açıklanmıştır.

ÖLÇME

Ölçme çağdaş toplumların adeta bir parçasıdır. Örneğin; zamanı, arabanın hızını, harcanan elektrik, doğal gaz ve su miktarını ölçmeden yapamıyoruz. Göreceli de olsa yaşamın düzenli geçmesi; çok değişik özelliklerin ölçülmesine ve onları ölçmek için geliştirilmiş araçların varlığına bağlanabilir. Bu ölçme imkânlarından bir an için yoksun kalırsak, adeta uygarlıkla olan bağıntımızı kaybedebiliriz.

Ölçme, geniş anlamıyla, bir niteliği gözlemek ve gözlem sonucunu birtakım sayı ve sembollerle ifade etmektir.

1) Ölçme Türleri

1.1- Doğrudan ölçme: Ölçülecek özellikleri doğrudan doğruya, araya herhangi bir değişken girmeden gözleyerek yapılan ölçmedir. Buna temel ölçme de denir. Örneğin; metre ile odanın boyunu, terazi ile bir cismin ağırlığını ölçmek; sınıfta bulunan öğrencileri saymak gibi.

1.2-Dolaylı ölçme: Bir değişkeni başka bir değişken yardımıyla gözleyerek yapılan ölçmedir. Örneğin; öğrenci başarısının sınavlarla ölçülmesi. Öğrencilerin belli bir derste kazanmaları gereken davranışlar doğrudan gözlenememekte, ancak sorulan sorulara verdikleri cevaplardan bu davranışları ne denli gösterebilecekleri anlaşılmaktadır.

1.3-Türetilmiş ölçme: İki değişken arasından, bir aritmetik işlemle elde edilen ölçmedir. Örneğin; yoğunluğun ölçümü türetilmiş bir ölçmedir. Cisimlerin kütle hacimleri ölçülür; cismin kütlesi, hacmine bölünürse yoğunluğu bulunur.

Yukarıdaki örnekler göz önünde bulundurulduğunda eğitimdeki ölçmenin genellikle dolaylı bir ölçme olduğu anlaşılır. Çünkü, bilgi kullanılmadığında unutma nedeniyle azalmakta, kullanıldığında ise yeni tecrübelerle artmaktadır. Yani bilgi değişkendir. Hep aynı sorularla sınav yapılamayacağı için ölçme aracı da bir değişkendir.

2) Ölçme Hataları:

Diğer alanlarda olduğu gibi eğitimde yapılan ölçmelerde de ölçen kişiden, ölçülen özellikten, ölçme araç ve yönteminden kaynaklanan üç tür hata vardır. Bunlar; sabit, sistematik ve tesadüfi hatalardır.

2.1- Sabit hata: Her bir ölçmede miktarı değişmeyen hatalardır. Öğretmenin bütün sınav kağıtlarına 10 puan fazla ya da eksik vermesi gibi.

2.2- Sistematik hata: Her ölçmede farklı niteliklerden yola çıkılarak yapılan hatalardır. Örneğin, kız öğrencilere 5'er puan fazla verilmesi; yazısı güzel ve okunaklılara 10'ar puan fazla verilmesi; 60 alana 10, 70 alana 15, 80 alana 20 puan ilave edilmesi gibi.

2.3-Tesadüfi hata: Kaynakları iyi bilinemeyen ölçme sonuçlarına gelişigüzel karışan hatalardır. Sınav ortamının elverişsiz oluşu, şans başarısı, öğretmenin puanlama yaparken ve puanları toplarken dikkatsiz davranması gibi.

3) Ölçme Aracında Bulunması Gereken Nitelikler

Ölçme aracının bu hatalardan arınmış olması beklenir. Ölçme sırasında bu hatalardan biri yapılacak olursa, ölçmenin nesnellik ilkesi zedelenir. Bunun için iyi bir testin (ölçme aracının) şu özelliklere sahip olması gerekir:

3.1- Geçerlilik: Ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı özelliği, başka bir özellikte karıştırmadan, doğru olarak ölçebilme derecesidir. Başka bir ifadeyle, ölçme aracının kullanılış amacına hizmet etmesidir. Testlerin; 1- Kapsam, 2- Yordama, 3- Yapı, 4- Görünüş, bakımlarından geçerli olmaları beklenir. Testlerin geçerliliği istatistiksel olarak da saptanabilir. Ancak, öğretmenlerin bu tür hesaplamalar yapması beklenmez. Bu nedenle, bir testin geçerliliğini artırmak için öğretmenlere şunlar önerilebilir:

- a) Hazırladığınız her sorunun, dersin hedef davranışlarından en az bir tanesi ile ilişkili olmasını sağlayınız.
- b) Test planı yapmayı alışkanlık haline getiriniz. Sınav öncesi işlevsel bir test planı hazırlayınız.
- c) Her sınavda sorularınızı değiştiriniz.
- d) Puanlama yaparken duygularınızı kontrol ederek, yanlı olmamaya özen gösteriniz.
- e) Olumsuzlukları ortaya çıkmadan önlemenin kolaylığını, ortaya çıktıktan sonra da telafi etmenin zorluğunu düşünerek; sorunun niteliği ve sınav ortamı bakımlarından kopya çekmeye fırsat vermeyiniz.
- f) Öğrencilerinizi sınavdan önce sorular vererek yetiştirmeyiniz.

3.2- Güvenilirlik: Ölçme aracının, aynı özelliği ölçmek için her uygulandığında yaklaşık aynı sayısal sonucu vermesidir. Kısaca, ölçmeler arasındaki tutarlılıktır. Ölçmenin hatalardan arınmış olması güvenilirliği artırır. Bir testin güvenilirliğini anlamak için;

- a) Testin iki eşdeğer formunun aynı gruba aynı zamanda uygulanması ile elde edilecek dağılımların korelasyonunu bulma,
- b) Aynı testin aynı gruba değişik zamanlarda iki defa uygulanışı ile elde edilecek sonuçların korelasyonunu bulma,
- c) Bir testi aynı gruba bir kere uyguladıktan sonra, eşdeğer iki kısma ayırarak, ayrılan kısımlara ait puan dağılımlarının korelasyonunu bulma amacıyla istatistiksel hesaplamalar yapılabilmektedir.

Öğretmenlerden uyguladıkları sınavların sonuçlarına dayalı güvenilirlik hesaplamaları yapmaları pek beklenen bir durum değildir. Bu nedenle öğretmenlere güvenilirliği artırmak için şunlar önerilebilir:

- 1-Sınavlarınızda olabildiğince fazla sayıda ve değişik türde davranışları ölçen sorular sorunuz.
- 2-Öğrencilerinizi yeterince tanıyınız. Soruları onların düzeylerini dikkate alarak hazırlayınız.
- 3-Sınav süresini sınıfınızdaki zayıf öğrencileri göz önüne alarak belirleyiniz.
- 4-Soruların kısa, öz, açık ve anlaşılır olmasına özen gösteriniz.
- 5-Sınavları öğrencilerin kendi durumlarını görmelerine yarayan bir ayna olarak görünüz. Uygulamalarınızla öğrencileri buna inandırınız.
- 6-Puanlamada nesnel olabilmek için mutlaka cevap anahtarı hazırlayınız.
- 7-Soru kâğıdının/kitapçığının başına mutlaka bir yönerge koyunuz. Bu yönergede soru sayısı, cevaplama süresi, cevaplama dikkat edilecek hususlar vb. konuları açıklayınız.

3.3- Nesnellik: Bir testi kim, ne zaman, nerede, hangi koşullar altında puanlarsa puanlasın sonuç değişmez ise test nesnedir. Cevap anahtarı kullanmak, optik okuyuculardan yararlanmak, kağıtları iki defa okumak, farklı kişilerin puanlaması gibi uygulamalar nesnellığı artırmaktadır

3.4- Kullanışlılık: Hazırlanması, çoğaltılması, uygulanması, puanlanması, yorumlanması için harcanan emek, zaman ve para bakımlarından ekonomik olan test kullanışlıdır.

3.5- Örnekleyicilik: Test, dersin konularını ve hedef davranışlarını örneklemelidir. Farklı konulardaki soru sayısı arttıkça, yoklanan davranışlar çeşitlendikçe testin örnekleyiciliği artar.

3.6- Ayırtedicilik: Sorular, ölçülecek davranışlara sahip olanlarla olmayanları ayıracak nitelikte olmalıdır. Sorular, bilen öğrenci ile bilmeyeni, az bilen ile yanlış öğrenmiş olanı ayırabilmelidir. Bunun için soruların;

%10'u çok zor,

%20'si zor,

%40'ı orta güçlükte,

%20'si kolay,

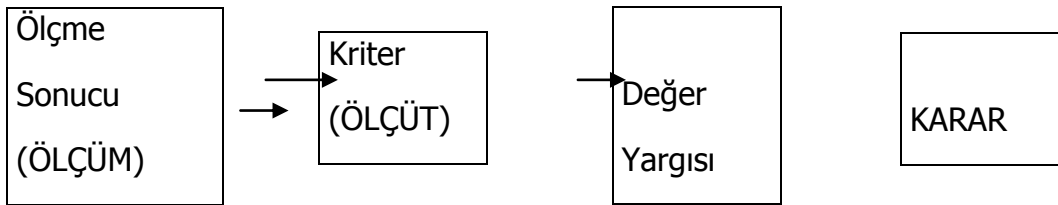
%10'u çok kolay,

olacak şekilde hazırlanabilir. Bu yapıda bir test hazırlamak için soruların önceden uygulanmış ve güçlük derecesinin hesaplanmış olması gerekir.

Bölüm 3- DEĞERLENDİRME

Ölçme ve değerlendirme farklı kavramlar olmasına rağmen birbirine karıştırılır. Bunun nedeni, çoğu kez iki işlemin birlikte yapılması ve bu iki kavramın genellikle birlikte ifade edilmesi olabilir.

Değerlendirme, ölçme sonuçlarının bir ölçüte (kriter) vurularak bir yargıya ulaşılmasıdır.

Bu tanıma göre değerlendirme, bir gözlem ya da ölçme sonucu ile bir ölçütü gerektirir. Ölçüt, değerlendirilecek grubun başarı durumu bilinmeden önceden belirlenirse, buna mutlak ölçüt adı verilir. Ölçüt, grubun ortalama başarısı gibi, grup başarısına dayalı olarak belirlenen bir norm ise bağıl ölçüt adını alır. Mutlak ölçüte göre yapılan değerlendirmelere mutlak (ölçüte dayalı), bir norm ya da bağıl ölçüte göre yapılanlara bağıl (norma dayalı), değerlendirme denir.

MUTLAK DEĞERLENDİRME: 0-100 aralığında verilen sayı notlar ile öğrencileri çok detaylı sınıfladığı varsayılan ve okullarımızda yaygın olarak uygulandığı için iyi bilinen bir ölçüttür.

BAĞIL DEĞERLENDİRME: öğrencinin başarısını, öğrencinin içinde bulunduğu sınıftaki diğer öğrencilerin başarı düzeyleri ile bağlantılı şekilde ortaya koyan, dolayısı ile belirli bir

dersi alan öğrencileri 100 üzerinden aldıkları sayısal notlara göre değil, bu notları, öğrencinin o dersi alan grup içinde gösterdiği performansa göre bağıl nota dönüştürerek değerlendiren ölçüttür.

İnsan davranışları dolaylı olarak ölçülebilmektedir. Dolaylı ölçmelerde öğretmenin kanısı, öğrencinin yeteneği, gösterdiği gelişme, sınıfın başarı ortalaması, öğretim programının hedef-davranışları ölçütlerinden biri ya da birkaçı kullanılarak mutlak ve bağıl değerlendirmeler yapılabilir.

1- Değerlendirme Çeşitleri

Yapılış amaçlarına göre değerlendirme üçe ayrılmaktadır:

- 1.1- Tanıma ve Yerleştirmeye Yönelik Değerlendirme:** Bu tür değerlendirmeler genellikle öğretime başlanmadan önce, öğretim yılı başında ya da yarıyıl başında yapılır.
- 1.2- Biçimlendirme-Yetiştirmeye Yönelik Değerlendirme:** Öğretim sürerken, ünite ve konulardaki öğrenme eksikliklerini, güçlüklerini belirlemek ve gidermek için yapılır. Bu değerlendirme izleme, teşhis etme ve çözümlenme amaçlıdır.
- 1.3- Değer Biçmeye Yönelik (Sonuç) Değerlendirme:** Genellikle öğretim yılı, yarıyılı sonunda bir ya da birkaç ünite işlendikten sonra yapılır.

Yapılış amaçlarına göre değerlendirme türleri ve bunların işlevleri ile kullanılması gereken ölçme araçları daha ayrıntılı olarak aşağıdaki şekilde gösterilebilir. Burada "biçimlendirme ve yetiştirme" amaçlı değerlendirme "izleme"ye ve "teşhis"e yönelik olarak ikiye ayrılmıştır.

DEĞERLENDİRME ÇEŞİDİ	DEĞERLENDİRMENİN İŞLEVİ	ÖLÇME ARAÇLARI
Tanım ve Yerleştirmeye Yönelik Değerlendirme	Bir ders için gerekli ön şart bilgilerini veya ön şart yeteneklerini belirlemektir. Amaç, öğrenciyi okula, programa, derse yerleştirmektir.	Yetenek testi, Ön test, Gözlem tek., Kendini değ. Envanteri, ilgi testi, mülakat
İzlemeye Yönelik Değerlendirme	Amaç, öğrencinin dersteki durumunu izleyerek öğrenme güçlüklerini görmek , hedef davranışların gerçekleşme düzeylerini saptamak ve gerekli önlemleri alarak öğrenciyi yetiştirmektir.	Ünite testleri, Gözlem teknikleri
Teshise Yönelik Değerlendirme	İzleme testlerinin öğrenme güçlüklerini çözemediği durumlarda devreye girer. Amaç, zihinsel, fiziksel ve çevre faktörlerinden kaynaklanan öğrenme güçlüklerinin belirlenmesi ve çözüm yollarının uygulanmasıdır.	Özel testler, Gözlem teknikleri
Başarı (Sonuç Belirleme) Değerlendirmesi	Amaç,bir dersin ya da kursun sonunda hedeflere ne ölçüde erişildiğini belirlemek, öğrenciyi, öğretmeni ve programı değerlendirmektir. Değerlendirme sonunda belge verilir.	Projeler, Sözlü yoklamalar, Bütünleme, Kurs ya da yarıyıl sonu sınavları

2- Değerlendirme Yaklaşımları

Belli bir içeriğe ve sıkıştırılmış zamanlara dayalı, geleneksel anlayışla yapılan ölçme ve değerlendirmeler pek kabul görmemektedir. Günümüzde, olabildiğince sık ve çok çeşitli araç ve gözlemlere dayalı ölçme ve değerlendirmeler yapılması gerektiği yargısı, eskiye göre daha pekişmiş gözükmemektedir. Bu nedenle, **uygulanmaması ve uygulanması** gereken **eski-yeni** yaklaşım ve teknikler aşağıda karşılaştırmalı olarak gösterilmiştir.

DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARI	
ESKİ	YENİ
"Öğretimi planlama", "uygulama" ve "değerlendirme" birbirinden kopuk süreçlerdir.	"Öğretimi planlama", "uygulama" ve "değerlendirme" birbiriyle sıkı sıkıya ilintilidir.
Ölçme ve değerlendirme bir ya da iki tekniğe dayalı olarak yapılır.	Dengeli şekilde değişik ölçme ve değerlendirme teknikleri kullanılır.
Değerlendirmede öğretmen kendisini tek yetkili olarak görür.	Ana-baba diğer öğretmenlerin, arkadaşların, en önemlisi de öğrencinin kendi kendini değerlendirmesiyle, çok yönlü bir değerlendirme yapılır.
Bir tek bildirim ve geri-bildirim tekniği kullanılır.	Değişik bildirim ve geri-bildirim teknikleri kullanılır.
Öğrenciden tek doğru cevap beklenilir.	Öğrencinin konunun özünü ve konu ile ilgili kavramları anlayıp anlamadığına bakılır.
Her ünite sonunda birikime dayalı sınav yapılır.	Her ünite sonunda öğrencinin birikimi değerlendirilerek düşünmesi sağlanır.
Ölçme ve değerlendirmede yalnızca not verme amaçlanır.	Öğrencilerin ölçme ve değerlendirmeyi, öğrenmenin önemli bir parçası olarak görmeleri sağlanır.
Yeni konular planlanırken ve öğretilirken, öğrencilerin önceden öğrendikleri göz önüne alınmaz	Yeni konular planlanırken, öğrencilerin önceden öğrendikleri ve birikimleri göz önünde bulundurulur
Öğrencinin sadece bilgisi ölçülür ve değerlendirilir	Öğrencinin bilgisi ile birlikte bilgiyi uygulama becerisi değerlendirilir

Cezalandırma veya ödüllendirmeye dayalı yapılan değerlendirme.	Geliştirme-yetiştirme değerlendirme.	temelli
--	--------------------------------------	---------

3- Ölçme ve Değerlendirme İlişkisi

3.1- Değerlendirme ölçmeye göre daha kapsamlıdır. Değerlendirme denildiği zaman, ölçmenin de içinde olduğu anlaşılır.

3.2- Önce ölçme, sonra değerlendirme yapılır. Ölçme sonucuna dayanmayan bir değerlendirme, olsa olsa bir önyargı ya da dayanaksız bir tahmin olur.

3.3- Ölçme nesnel, değerlendirme ise öznel. Ölçme fotoğraf çeker gibi durumu ortaya koyar. Değerlendirme ise fotoğrafı yorumlar. Fotoğraf aynı, yorumlar farklı olabilir. Örneğin, bir derste 50 sorunun 25'ini doğru cevaplayan başarılı olurken, başka bir derste 50 sorunun 20'sini doğru cevaplandıran başarılı sayılabilir.

3.4- Hem ölçme, hem değerlendirmenin (yargı) ifadesinde sayı ve/ veya semboller kullanılır.

4- Ölçme ve Değerlendirmenin Temel İlkeleri

4.1- Kapsamlılık- Bütünlük: Değerlendirme; a) Eğitim programının amaç, içerik, öğretim süreçleri boyutlarını içermelidir. b) Bilişsel, duyuşsal, devinişsel davranışları göz önünde bulundurmalıdır. c) Öğrencinin bedensel, zihinsel, sosyal, duygusal, kişilik gelişimini dikkate almalıdır.

4.2- Tüm eğitim personelinin katılımı: Öğretmenler, yöneticiler, denetçiler, uzmanlar, diğer okul çalışanları, veliler ve öğrencilerin katılımı ile değerlendirme yapılmalıdır.

4.3- Çeşitlilik: Değerlendirme;

a) Değişik araçlar, teknikler ve yöntemlere dayanmalıdır.

b) Mümkün olduğu kadar değişik kişiler tarafından ya da değişik kişilerin gözlemleri birleştirilerek yapılmalıdır. c) Çeşitli yerlerde ve değişik zamanlarda yapılan gözlem ve incelemelere dayandırılmalıdır.

4.4- Süreklilik: Değerlendirmede süreklilik sağlamak için öğrencinin özgeçmişini incelenmeli, günlük, haftalık, aylık, dönemlik gözlem kayıtları ile izleme testlerindeki başarıları irdelenmelidir.

4.5- Uzmanlık: Ölçme ve değerlendirme yapacak olanlar, bu konuda en az uygulama düzeyinde beceri kazanmış olmalıdırlar. Bu nedenle, öğretmenlerden gözlem yapma, soru hazırlama, sınav yapma, puanlama, gerekli hesaplamaları bilme, sonuçları yorumlama gibi bilgi ve beceriler beklenir.

5- Ölçme ve Değerlendirmenin Yararları

a) Öğretmene öğrencisini tanıtır.

- b) Öğrenciye kendisini tanıtır.
- c) Öğretmene kendisini (uyguladığı yöntem ve teknikleri) tanıtır.
- d) Öğrenciyi güdüler.
- e) Veliler çocuklarının başarı durumunu öğrenir.
- f) Okul yöneticileri için bilgi kaynağı olur.
- g) Rehberlik hizmetlerine katkı sağlar.
- h) Eğitim programlarının geliştirilmesine yardım eder.

Bölüm. 4- TEST PLANI HAZIRLAMA

1- Test

Test kelimesi dilimizde, eğitim alanında **sınama, sınav yapma, yoklama** anlamlarına gelmektedir. Bu anlamda test etmek, sınamak, yoklamak ile eş anlamdadır. Diğer taraftan ölçme aracı anlamında da kullanılmaktadır. Bu anlamıyla test denildiğinde, eğitimde kullanılan bütün ölçme araçları akla gelir. Uygulamada ise daha çok, dar anlamıyla **çoktanseçmeli test** için kullanılmaktadır. Bu bölümde test, ölçme aracı anlamında kullanılacaktır.

2- Test Planı

Birçok işte olduğu gibi, eğitimde ölçme yapmak için de önce bir test planı hazırlamak gerekir.

Test planı kısaca, niçin, neyi, nasıl ölçüleceğimizin belirlenmesidir. Sınavın yapılmasına karar verilmesinden itibaren, ölçme sonuçlarının alınmasına kadar olan bütün aşamaları içerir. Bu sürecin aşamaları şunlardır:

a) Ölçme Amaç ve İçeriğini Saptama: Amaç saptanırken, sonuçların ne tür değerlendirme (tanıma- yerleştirme, yetiştirme- geliştirme ve değer biçme) için kullanılacağı, sonuçlar üzerinde ne tür işlemlerin yapılacağı belirtilir. Bundan sonra, sınav yapılacak dersin/derslerin, konu ya da konuların ve sınava gireceklerin belirlenmesi yoluna gidilir. Örneğin; ilköğretim beşinci sınıf düzeyindeki öğrencilerin sayısal yeteneklerini anlamak için yapılacak bir ölçmenin amacı, " öğrencilerin sayısal yeteneklerinin saptanması; kapsamı da, "sayılar arasındaki ilişkiler" olabilir.

b) Ölçülecek Davranışları Belirleme: Ölçülecek davranışların seçilmesi, yapılacak ölçmenin hangi amaçla kullanılacağına bağlıdır. Kullanım amacı öğrenme eksiklerini saptama, öğretimi değerlendirme, program değerlendirme ise işlenen bütün konuların ve hedef davranışların yoklanması gerekir. Öğrenci başarısını saptama amacıyla kullanılacaksa bütün davranışların değil, seçilen daha az sayıdaki davranışın ölçülmesi gerekir. Örneğin; ilköğretim 3. sınıf matematik dersi **doğal sayılar** ünitesindeki öğrenme eksikliklerini saptama amacıyla bir izleme testi yapmayı düşünelim. Önce MEB tarafından yayımlanan matematik dersi programına bakmak gerekir.

d) Soru Sayısını Saptama ve Yazma: Bir sınavda soruların sayısını, ölçülecek davranışların sayısı tayin eder.

Soru sormak, doğrudan gözleyemediğimiz davranışı gözlemlemek amacıyla öğrenciye bir uyarıcı vermektir. Öğrencinin cevabı da verilen uyarıcıya karşı öğrencinin tepkisidir. Eğer uyarıcı gözlenecek davranışa uygun nitelikte ve türde olmazsa, uygun tepki ortaya çıkmaz. Diğer bir deyişle sorulan soru davranışı ortaya çıkaracak nitelikte ve türde olmazsa, o soru ya gözlemek istediğimiz davranışı ortaya çıkarmaz veya başka davranışın çıkmasına neden olur. Böyle bir durumda, aşağıda açıklanacağı gibi, sorunun geçerliği düşer.

Bir davranışı ölçmede kullanılacak sorunun türü, büyük ölçüde davranışın niteliğine bağlıdır. Bütün davranışlar için bir tek soru tipi veya sınavlarda daima şu tür sorunun kullanılması uygun olur gibi bir öneride bulunmak doğru değildir. Aşağıda buna ait bazı örnekler görülmektedir.

e) Soruların Gözden Geçirilmesi ve Seçilmesi: Ölçme aracı hazırlanırken, sorular kapsam, dil ve diğer yönlerden gözden geçirilmeli, ayrıca soruların belirlenen davranışları kapsayıp kapsamadığı da kontrol edilmelidir. Bu kontrol sırasında, gerekli düzeltmeler yapılır.

f) Soruların Çoğaltmaya Hazırlanması: Ölçme aracına konulması (sınavda sorulması) kararlaştırılan soruların yazılmasından önce, bu soruların sınav kağıdında hangi sırada yer alacağı ve nasıl yazılacağı da önemli konular arasındadır. Bu konuda aşağıdaki hususlara uyulması, ölçmenin özelliklerine olumlu katkı getirir:

1. Sorular kolaydan zora doğru sıralanmalıdır.
2. Aynı konuyla ilgili sorular alt alta getirilmelidir.
3. Yazım hatası olmamalıdır.

g) Soruların Çoğaltılması: Öğrenciler sınav süresinin bir kısmını soru yazmaya ayırmamalı, sorular çoğaltılarak öğrencilere hazır olarak verilmelidir.

h) Uygulama: Uygulama bütün öğrenciler için standart bir ortamda yapılmalı, sınavda uyulması gereken kurallar öğrencilere duyurulmalıdır. Salon, sınav için uygun özelliklere sahip olmalıdır.

i) Puanlama: Kullanılan sınavın türüne göre puanlama farklılık gösterebilir. Sınavların bazılarında nesnel puanlama mümkünken, bazılarında puanlama daha çok öznel. Puanlamada özneliği azaltmak için cevap anahtarı hazırlamak ve puanlamayı cevap anahtarına göre yapmak, puanlamayı dikkatli yapmak önlem olarak düşünülebilir.

Bölüm. 5- SINAV (TEST) TÜRLERİ

Ölçme ve değerlendirmenin yukarıda belirtilen yararlarına ve ilkelerine uygun olarak okullarımızda **sözlü, yazılı yoklama** ve **objektif** (çoktan seçmeli, doğru- yanlış, kısa cevaplı, eşleştirmeli) sınavlar yapılabilir. Bu sınav türlerinden hangisinin, ne sıklıkla, ne zaman yapılması gerektiğine okulun amaçları, derslerin amaçları ve hedef davranışları göz önünde bulundurularak karar verilebilir.

Her sınav türünün ölçme amaçları, ölçme ilkeleri, ölçme aracında bulunması gereken nitelikler, ölçülecek davranışlar (bilişsel, duyuşsal, devinişsel) yönünden olumlu ve olumsuz yanları bulunabilir. Sınav planları yapılırken bunlara dikkat etmek gerekir.

YAZILI YOKLAMA

Yazılı Yoklamalar soruların yazılı verildiği, öğrencilerin yazılı olarak cevapladığı, genellikle az sayıda sorunun (2-10 arası olabilir) sorulduğu sınavlardır. Yazılı yoklamalar puanlanması güç, güvenilirliği ve geçerliliği, harcanan zaman ve külfete oranla düşük bir sınav türüdür. Bununla birlikte eğitim ve öğretimde, bu sınav türünden vazgeçmek imkânsızdır. Bilişsel alanın daha çok üst basamaklarındaki, özellikle de sentez ve değerlendirme düzeyindeki davranışları ölçmede kullanılmaktadır. Kompozisyon becerileri gibi ürünün öğrenci tarafından ortaya konulması gereken durumlarla; problem çözmede olduğu gibi, süreçte izlenen adımların saptanmasında da oldukça etkilidir.

a) Yazılı Yoklamaların Olumlu Yanları:

1-Dilbilgisi kurallarını yazılı metinlerde uygulayabilme gücü ve noktalama işaretlerini kullanabilme yeterli ölçülmek istenildiğinde kullanılabilir.

2-Öğrencilerin bilgileri bütünleştirmesinin (örgütlemesi) gerekli olduğu durumlarda kullanılabilir.

3-Kompozisyon becerisini ölçmede kullanılır.

4-Çoktan seçmeli testlerle ölçmede güçlük çekilen uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme basamaklarındaki davranışları ölçmede kullanılır.

b) Yazılı Yoklamaların Yetersizlikleri:

1. Soru iyi sınırlandırılmadığında çok farklı cevaplar verilmekte, bu da puanlamada güçlük oluşturmaktadır. Verilen cevabı kesin doğru, kesin yanlış diye ayırmak mümkün olamamaktadır.

2. Yazı güzelliği, kompozisyon becerisi ve dersin hedefleri dışında kalan ifade becerisinin puanlamaya yansımaları durumunda sınavın geçerliliği ve güvenilirliği zedelenir.

3. Puanlamada sistematik ve tesadüfi hataların yapılması olasılığı yüksektir.

4. Puanlar üzerinde gerçek anlamda istatistiksel işlemler yapmak güçtür. Çünkü puanlamadaki öznellik, madde analizlerini ve bu analizlere dayalı değerlendirmeleri zorlaştırır.

c) Yazılı Yoklama Soruları Hazırlanırken Dikkat Edilecek Noktalar:

1-Uzun yazılan, iyi bilinmeyen kelimeler kullanılan, imla hatası olan, cevabı sınırlandırılmamış soru karışıklığına neden olmaktadır. Bu nedenle soru, kısa, açık, anlaşılır ve cevabı sınırlandırılmış olmalıdır.

2- Cevabı uzun olan az sayıda soru sormak yerine, cevabı kısa olan çok sayıda soru **zorunludur**.

3-Sorular ders kitap ve notlarından, yardımcı kaynaklardan aynen alınmamalıdır. Bu tür sorular ezberlemeyi teşvik eder.

4-Sorular birbirinden bağımsız olarak cevaplandırılabilir olmalıdır. Birinin cevaplandırılması, önceki problemin çözümüne bağlı olan sorular testin kullanılabilirliğini düşürür.

5-Sorulacak soru sayısının mümkünse iki katı soru hazırlanmalı, bunlardan en iyileri seçilip sorulmalıdır.

6-Daha önce denenmiş sorulardan yararlanılarak, güçlük derecesi tahmin edilebilen (ayırt ediciliği olan) sorular oluşturulmalıdır.

d) Yazılı Yoklamaların Puanlanması:

Yazılı yoklamalar; a) Genel izlenimle, b) Sınıflamayla, c) Sıralamayla, d) Anahtarla puanlanabilir. Puanlamada nesnelliği artırmak amacıyla bunların dördüncüsü olan cevap **anahtarıyla** puanlama tercih edilmektedir. Cevap anahtarı hazırlanırken şunlara dikkat edilmelidir:

1-Cevaplara verilecek toplam puanın yuvarlak bir sayı olması, her soruya ve soruların alt bölümlerine verilecek ağırlıkların kolayca hesaplanmasına yardım eder.

2- Bir sınavdaki soruların bir kısmı diğerlerine oranla daha fazla ya da daha önemli bilgileri yokluyorsa veya daha ileri düzeydeki bilgilerle cevaplanabiliyorsa, bu sorulara daha fazla puan verilmesi testin geçerliliğini artırır.

3- Cevap anahtarı, sınavdan önce hazırlanmalıdır.

4- Anahtar, öğrencinin kâğıdında rastlanabilecek, ancak anahtarda yer almayan orijinal ve önemli bilgi ve fikirlere göre yeniden düzenlenebilecek esneklikte olmalıdır.

5- Öğrencinin, istenen bilginin tam tersini yazması veya gereksiz ayrıntı ve şişirmelere gitmesi durumunda eksi puan verilmesi düşünülebilir. Bu durumda anahtarda hangi durumlarda puan düşürüleceği gösterilmelidir. Bir sorudan alınan eksi puan, başka bir sorudan öğrencinin aldığı puanı etkilememelidir.

e) Puanlama Hatalarını Azaltma Yolları:

Yazılı yoklamalarda puanlama hatalarını azaltmak için, yukarıda açıklanan hususların yanında şunlara dikkat edilmelidir:

1-Yazı güzelliği, anlatım gücü, sayfa düzeni gibi hususlar, eğer ölçülmesi gereken davranışlar arasında yer almıyorsa, olumlu ya da olumsuz yönde puanlamayı etkilememelidir. Bu önemli faktörler puanlamayı etkilememeli; fakat, özellikle de ilköğretimde öğretmen gerekli görüyorsa, eksiklik ya da yanlışlıkları not alıp, öğrencilerini uyarmalıdır.

2- Öğrencinin öğrenme ortamı içindeki veya dışındaki bazı davranışları öğretmen üzerinde etkili olabilir. Bu etkiyi azaltmak için puanlanan cevap kâğıdının hangi öğrenciye ait olduğunun bilinmemesini sağlayacak şekilde, kimlik bilgilerine ilişkin kısım kapatılabilir.

3- Bir sınav kâğıdındaki bütün cevapları okumak yerine, bir sorunun cevabı bütün kâğıtlar bitirilinceye kadar okunmalı; sonra başka bir cevaba geçilmelidir. Soru soru okumak,

okuma hızını artırdığı gibi, öğretmenin dikkatinin aynı sorunun cevabına yoğunlaşması nedeniyle tesadüfi hataları da azaltır.

4- Bir öğrencinin verdiği iyi ya da kötü cevabın, bir başka öğrencinin ya da aynı öğrencinin diğer sorulara verdiği cevabın değerini etkilememesi için, bu konuda dikkatli olmak gerekir.

3) ÇOKTAN SEÇMELİ TEST

Çoktan seçmeli test, sorunun cevabının, verilen seçenekler arasından seçilerek bulunmasını gerektiren sınav türüdür. Çoktan seçmeli bir soruya "test maddesi" denir. Bir madde, kök ve seçenekler olmak üzere iki kısımdan oluşur. Kök, davranışın ifade edildiği ve sorunun sorulduğu kısımdır. Seçenekler ise cevabın bulunması için, cevaplayıcının önüne konulan kısa ifadelerdir. Bu ifadelerden doğru olanına doğru cevap, yanlış olanlarına "çeldiriciler" adı verilir.

Çoktan seçmeli test, günümüzde her eğitim kademesinde çok yaygın olarak kullanılan test türüdür. Bu türdeki sorularla en basit bilgi düzeyindeki bir tanımlamadan, en karmaşık uygulamaya kadar, çok çeşitli davranışları ölçmek mümkündür. Atıp, doğru cevabı tutturma olasılığını diğer bir ifadeyle şans faktörünü %20-25' lere indirdiği için nesnel kabul edilmektedir.

Özellikle, 7-11 yaş grubu çocukların gelişim düzeylerine uygun bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranışlara sahip olup olmadıklarını sınamak için sadece bilişsel davranışları yoklayan çoktan seçmeli testler yetersiz kalmaktadır. Çoktan seçmeli testler çocukların düşünmelerini ve yaratıcılıklarını engellemektedir. Çünkü, öğrenciler duyuşsal bakımdan farklı özelliklere sahiptir. Kendine saygı, güven, kendini yönlendirme, sevgi, işbirliği, zaman yönetimi gibi duyuşsal davranışlar, en az bilişsel davranışlar kadar önemlidir. Yine eğitim programlarının kazandıracığı önemli davranışlardan biri de devinişsel davranış dediğimiz becerilerdir. Eğitimde hangi becerilerin kazanıldığını, hangilerinin kaybolduğunu da ölçüp değerlendirmek gerekir. Çoktan seçmeli testler bu davranışları ölçmemektedir. Devinişsel davranışları (sözel-bedensel beceri) ölçmek için performans testleri, davranış kontrol listeleri ve gözlem kullanılabilir. Duyuşsal davranışları (tutum, ilgi, tavır) ölçmek için tutum ölçekleri uygulanabilir ve gözlem yapılabilir. Ancak, ülkemizdeki seçme ve yerleştirme sınavlarının bir sonucu olarak ilköğretimin 2. yılından itibaren çocuklar, gelişim düzeylerine hiç de uygun olmayan, yaratıcılıklarını önemli ölçüde engelleyen objektif testlerle, daha çok da çoktan seçmeli testlerle tanıştırılmaktadır. Objektif testlerle daha çok bilişsel alan (bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez, değerlendirme) davranışları ölçülebilmektedir.

a) Çoktan Seçmeli Maddelerin Olumlu Yanları:

1- Bilgi, kavrama, uygulama, analiz düzeyindeki davranışları ölçmek için bu testlerden yararlanılabilir; ancak sentez ve değerlendirme düzeyindeki davranışları ölçmede çoğu durumlarda yetersiz kalmaktadır. Bazı konularda, tekniğine uygun yazıldığında, bu düzeydeki davranışlar da ölçülebilmektedir.

2- İşlenen konu ve yoklanacak davranış sayısı fazla ise çok soru sorulabilmesi sayesinde konu ve davranışlar iyi örneklenebilmektedir.

3-Sınav sonucunda öğrenci hakkında önemli kararlar verilecekse ve bu nedenle sınavın yüksek bir puanlama güvenilirliğine sahip olması isteniyorsa, çoktan seçmeli maddeler tercih edilmelidir.

4-Çoktan seçmeli testlerle elde edilen puanlar üzerinde birçok istatistiksel işlemler yapmak ve madde analizi yapmak mümkündür.

b) Çoktan Seçmeli Maddelerin Yetersizlikleri:

1-Çoktan seçmeli testler iyi hazırlanmadığı takdirde, büyük ölçüde olgu (ezber) bilgilerini ölçmektedir. Gözlemlerimiz de bunu doğrulamaktadır. Öğretmen yapımı çoktan seçmeli test takımları incelendiğinde daha çok bilgi ve kavrama basamaklarındaki davranışları ölçtüğü görülmektedir.

2-Çoktan seçmeli maddeler iyi yapılandırıldığı için cevaplayıcıya bir referans çerçevesi verir. Bu yapılandırılmışlık, yaratıcılığın ortaya çıkmasına izin vermeyebilir.

3-Çoktan seçmeli maddeler, kişinin bildiklerini örgütleyerek sunma ve cevaplarını dilbilgisi kurallarına göre açıkça ifade etme gücünü ölçmede kullanılamaz.

4-Bu iki kısmın yazımıyla ilgili çoktan seçmeli maddenin yokladığı bilgiye sahip olmayan bir cevaplayıcının, seçenekler hakkında hiç bilgisi olmasa bile, tahminle doğru cevabı bulma olasılığı vardır. Cevaplayıcı tahminde bulunmadan önce bazı çeldiricileri eleyebildiğinde, dört seçenekli bir test maddesinde tahminle doğru cevabı bulma olasılığı sanıldığı gibi % 25' te kalmayıp % 45'e kadar çıkabilmektedir.

Çoktan Seçmeli Testlerle Yazılı Yoklamaların Karşılaştırılması

	Çoktan Seçmeli Test	Yazılı Yoklama
Ölçülen Davranışlar	Bilgi, kavrama, uygulama ve analiz düzeyindeki davranışları iyi ölçerken; sentez ve değerlendirme basamaklarındaki davranışları ölçmede yetersiz kalmaktadır.	Bilgi basamağındaki davranışları ölçmede etkisiz; kavrama, uygulama, analiz düzeyindekilerde iyi; sentez ve değerlendirme düzeyindekilerde ise en etkilidir.
Ders İçeriğinin Örnekleme	Çok soru sorulabilmesi nedeniyle içerik ve hedef davranışlar iyi örneklenir. Kapsam geçerliliği artar.	Az soru sorulabilmesi nedeniyle içerik ve hedef davranışlar yeterince örneklenmez. Kapsam geçerliliği düşük olur.
Soruların Hazırlanması	İyi soru yazmak güçtür; zaman alır; özel bilgi, beceri gerektirir.	İyi soru yazmak, çoktan seçmeli testlerde olduğu kadar teknik bilgi beceri gerektirmez.
Puanlanması	Kolay, çabuk, nesnel olarak puanlanır. Güvenilirliği yüksektir..	Puanlama güç, zaman alıcı, öznel. Güvenilirliği düşüktür.
Puanları Çarpıtıcı Etkiler	“Hızlı okuma” ve “iyi tahmin”de bulunabilme puanı etkiler.	“Yazma yeteneği “ ve “blöf” yapabilme puanı çarpıtabilir.

Öğrenmeye Etkisi	Öğrencileri sınav öncesinde olguları ezberlemeye yöneltir. Başkalarının fikirlerini hatırlama, yorumlama ve analiz etmeye teşvik eder.	Öğrencileri sürekli ve anlayarak çalışmaya yöneltir. Kendi, bilgi ve fikirlerini ifade etmeye ve bütünleştirip örgütlemeye fırsat verir.
------------------	--	--

c) Çoktan Seçmeli Madde Türleri:

Çoktan seçmeli testlerden beklenen yararın sağlanabilmesi, üstün yanlarının göz önünde bulundurulması, çeşitli türlerinde tekniğine uygun soruların yazılmasına bağlıdır. Sadece bir ya da iki türünde hazırlanan bir test, çoğu zaman bekleneni veremeyebilir. Bu nedenle öğretmenler, amaç ve içeriği dikkate alarak çeşitli madde yapılarında çoktan seçmeli sorular geliştirebilirler. Aşağıda çok kullanılan çoktan seçmeli madde türleri ve her madde türüne uygun yazılmış bir örnek soru yer almaktadır.

1-Doğru cevaba göre sınıflama

a) Bir tek kesin cevabı olan maddeler.

Uzunluğu 24 cm olan dikdörtgenin genişliği, uzunluğundan 8 cm kısadır. Dikdörtgenin çevresi kaç cm. dir?

- A) 60 cm B) 62 cm C) 74 cm D) 80 cm

b) Bir seçeneği en doğru olan maddeler.

Ses aşağıdakilerden hangisinde **en hızlı** yayılır?

- A) Tahta B) Kauçuk C) Hava D) Sıvı

c) Birleşik cevaplı maddeler.

Aşağıdaki yerleşim yerlerine ait gruplamalardan hangisi Marmara bölgesinde yer alır?

- A) Edirne-İzmir- Bursa-İçel C) Tekirdağ-Edirne-İstanbul-Çanakkale
B) Kayseri-Adana-Konya-Bursa D) Bolu-İstanbul-Kütahya-Manisa

c) Doğru cevabı gizli maddeler.

Vatan Yahut Silistre adlı eserin yazarının ad ve soyadının baş harfleri nedir?

- A) Ö ve S B) R, Ş ve Ü C) N ve K D) H, E ve Ü

2- Madde köküne göre sınıflama

a) Kök ifadesi soru cümlesi olan maddeler.

Yukarıdaki örnek soruların hepsinde madde kökü soru kipinde yazılmıştır.

b) Kök ifadesi olumsuz cümle olan maddeler.

Aşağıdaki balıklardan hangisi **yumurtlamaz**?

- A) Sazan B) Uskumru C) Yunus D) Kefal

c) Kökü eksik cümle (yarım ifade) olan maddeler.

Konya, Türkiye'nin;

- A) yüzölçümü en büyük ilidir. C) nüfusu en kalabalık şehridir.
B) en büyük sanayi şehridir. D) en büyük ihracat merkezidir.

3- Maddelerin gruplanışına göre sınıflama

a) Ortak köklü maddeler.

1-2 ve 3 numaralı sorular aşağıdaki dörtlüğe göre cevaplandırılacaktır.

"Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu serhaddim var,
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?"

1-Bu dörtlük hangi şairimizindir?

- A) Mehmet Emin Yurdakul C) Yahya Kemal Beyatlı
B) Mehmet Akif Ersoy D) Orhan Veli

2- Dörtlüğün üçüncü mısrasındaki "ulusun" sözcüğü hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Büyüksün C) Millet
B) Köpek gibi ulusun D) Hiçbiri

3- Bu dörtlükte şairin anlatmak istediği nedir?

- A) Milletin medeni bir millet olduğunu
B) Batının medeniyetçe geri kaldığını
C) Batı medeniyetinin büyüklüğü
D) Savaşta Milli imanın medeniyete galip geleceği

b) Ortak seçenekli maddeler.

Aşağıdaki soruları (28-30 arası) şu seçenekleri dikkate alarak cevaplandırınız

- A) Su B) Zeytin Yağı C) Cıva D) Alkol E) Karbondioksit

28) Hangi madde suyla kolayca karışabilir?

29) Hangi maddenin yoğunluğu en düşüktür?

30) Hangi maddenin kaynama noktası en düşüktür?

d) Çoktan Seçmeli Madde Yazma:

Çoktan seçmeli madde yazmak diğer yazılı testlere göre daha zordur. İyi bir madde yazarının şu niteliklere sahip olması beklenir. a) Madde yazılan alanı çok iyi bilmeli. b) Madde yazma teknik ve yöntemlerinden haberdar olmalı. c) Dili kullanmada becerili olmalı. d) Testin uygulanacağı öğrencilerin gelişim düzeyini iyi bilmeli.

Çoktan seçmeli soru, **madde kökü** ve **seçenekler** olarak iki kısımdan oluşur. Bunları yazarken dikkat edilmesi gereken oldukça fazla kural vardır.

-Madde Kökünü Yazarken Dikkat Edilecek Noktalar:

1- Sorular, soru cümlesi ya da sonu tamamlanabilecek eksik cümle olabilir.

2- Sorular, bilgileri tanıma ve hatırlamadan çok, öğrencilerin öğrendiklerini uygulayıp uygulayamadıklarını ölçecek şekilde sorulmalıdır.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Bir madde kaç halde bulunur?

- A) 2 B) 4 C) 3 D) 5

Düzeltilmiş örnek:

Kapalı kaptaki bir gazın sıcaklığı artırıldığında, bu gazın(p) basıncı ve (d) özkütlesi nasıl değişir?

- A) p azalır, d değişmez. C) p artar, d değişmez.
B) p artar, d azalır. D) p değişmez, d artar.

3- Sorunun esas konusu, ne sorulmak istendiği açık ve kesin olmalıdır.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Aşağıdaki cümlelerden hangisi diğer üçünden farklıdır?

- A) Yenişemedi, berabere kaldılar.
B) Yemeği aralarında kardeş payı yaptılar.
C) Paylarına düşene ses çıkarmadılar.
D) Kazandıklarını yarı yarıya paylaştılar.

Düzeltilmiş örnek:

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde, eşitliğin söz konusu **olmadığı** bir durumdan söz edilmektedir?

- A) Yenişemedi, berabere kaldılar.
B) Yemeği aralarında kardeş payı yaptılar.
C) Paylarına düşene ses çıkarmadılar.
D) Kazandıklarını yarı yarıya paylaştılar.

4-Ders kitabı, yardımcı kaynak ve ders notlarındaki ifadeler aynen alınıp, soru cümlesine dönüştürülmemelidir(Bu ezberi teşvik olur).

5-Soru ifadesi kısa, açık, özlü ve dilbilgisi kurallarına uygun olmalı; öğrencilerin anlayamayacağı kelimeler kullanılmamalıdır.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Bir cümlenin yüklemi fiil ise, o cümle fiil cümlesi, isim soyundan bir kelime ise isim cümlesi olarak adlandırılır. Buna göre aşağıdakilerden hangisi fiil cümlesi değildir?

- A) Demirler suyu görünce paslandı.
B) Sağını boyatınca gençleşti.
C) Bahar gelince ağaçlar yeşerdi.
D) Konuşmadaki sözleri kırık döküktü.

Düzeltilmiş örnek:

Aşağıdakilerden hangisi fiil cümlesi **değildir**?

- A) Demirler suyu görünce paslandı.
B) Sağını boyatınca gençleşti.

- C) Bahar gelince ağaçlar yeşerdi.
D) Konuşmadaki sözleri kırık döküktü.

6-Seçeneklerde tekrarlanan kelimeler, köke konularak tekrarlar önlenmelidir(Bu zamanın iyi kullanımı için gereklidir).

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Kapalı bir kaptaki gazın sıcaklığı azaltıldığında ne olur?

- A) Yoğunluğu artar. C) Yoğunluğu değişmez.
B) Yoğunluğu azalır. D) Yoğunluğu hakkında bir şey söylenemez.

Düzeltilmiş örnek:

Kapalı bir kaptaki gazın sıcaklığı azaltıldığında gazın yoğunluğunda nasıl bir değişme gözlenir?

- A) Artar
B) Azalır
C) Değişmez
D) Bir şey söylenemez

7-Sorularda olumsuzluk, özellikle de çift olumsuzluk belirten ifadeler mümkün olduğu kadar kullanılmamalıdır. Kullanılırsa da olumsuzluk belirten kelime ya koyu renk yazılmalı ya da altı çizilmelidir.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Mustafa Kemal hakkında aşağıdaki özelliklerden hangisi **doğru değildir denemez?**

- A) Çok kitap okuması.
B) İyi bir asker olması.
C) Devletleri iyi tanınması
D) Dünya sorunlarını iyi bilmesi.

Düzeltilmiş örnek:

Mustafa Kemal; "Birinci dünya savaşına Osmanlı Devletinin de girdiği günlerde bu savaşta Almanların yenileceğini; Çanakkale Savaşının sonlarına doğru, düşmanın birkaç gün içinde çekileceğini" söylemiştir.

Bunlar Onun kişiliğinin hangi yönünü örneklemektedir?

- A) Barışa önem verme
B) Topluma yön verebilecek yolları bulma.
C) Olayların sonucunu görebilme.
D) Türk Milletinin gücüne güvenme.

8-Gizli anlamları bulunan, kavranması güç, cevabı ipucu ile bulunabilecek bilmece gibi sorular sorulmamalıdır. Çünkü amaç, öğrencinin bilgisini ölçerek başarı durumunu belirlemektir.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Kurtuluş Savaşı hangi millete karşı verilmiştir?

- A) Yunanistan B) Amerika C) Almanya D) Japonya

Düzeltilmiş Örnek:

Türk Kurtuluş Savaşında Batı Cephesinde hangi devletin askerleri ile savaşılmıştır?

- A) Rusya B) İtalya C) Yunanistan D) Fransa

9-Soru, testteki bir başka sorunun cevabını açıklamamalıdır.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Soru 5) Bireyde yaşantıları yoluyla istedik davranışlar oluşturma sürecine ne ad verilir?

- A) Eğitim B) Kişilik hizmetleri C) Öğrenme D) Rehberlik

Soru 9) Aşağıdakilerden hangisi eğitimin doğru tanımıdır?

- A) Bireyin kişisel sorunlarının çözümüne yardım.
B) Davranışlarında, yaşantıları yoluyla değişiklik oluşturma.
C) Öğrenme için uygun araç- gereç kullanma.
D) Bireyi ileride katılacağı sınavları başaracak duruma getirme.

Düzeltilmiş örnek:

Soru 5) Bireyde yaşantıları yoluyla istendik davranışlar oluşturma sürecine ne ad verilir?

A) Eğitim B) Kişilik hizmetleri C) Öğrenme D) Rehberlik

Soru 9) Eğitim ile Rehberlik arasındaki benzerlik ve farklılığa ilişkin olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Amaçları aynı, yöntemleri farklıdır.

B) Amaç ve yöntemleri aynıdır.

C) Amaçları farklı, yöntemleri aynıdır.

D) Amaçları da yöntemleri de farklıdır.

10-Soru, bir başka sorunun cevaplandırılması şartını taşımamalı, diğerlerinden bağımsız olmalıdır.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Soru 12) Saatte 70 km sabit hızla giden bir otomobil 210 km yolu kaç saatte alır?

A) 2 B) 3 C) 4 D) Hiçbiri

Soru 13) Yukarıdaki otomobilin hızı 70 km'den 90 km sabit hıza çıkarıldığında hesapladığınız süre içinde kaç km yol gider?

A) 3 B) 4 C) 5 D) Hiçbiri

Düzeltilmiş örnek:

Soru 12) Saatte 70 km sabit hızla giden bir otomobil 210 km yolu kaç saatte alır?

A) 2 B) 3 C) 4 D) Hiçbiri

Soru 13) Saatteki hızı 90 km olan bir otomobil 120 dakikada kaç km yol gider?

A) 3 B) 4 C) 5 D) Hiçbiri

- Seçenekleri Yazarken Dikkat Edilecek Noktalar:

1- Bütün seçenekler akla uygun ve mantıklı olmalıdır.

2- Cevaplar kesin olmalı, kişiden kişiye değişebilecek türde olmamalıdır.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Türk Kurtuluş Savaşının kazanılmasında **en etkili olan faktör** aşağıdakilerden hangisidir?

A) Millettin azim ve kararı.

B) Dış ülkelerden alınan yardımlar.

C) Diğer ülkelerin savaş yılgınlığı ve yorgunluğu.

D) Düzenli ordunun teşkilatlanması.

Düzeltilmiş örnek:

Mustafa Kemal'e göre Türk Kurtuluş Savaşının kazanılmasında **en etkili olan faktör** aşağıdakilerden hangisidir?

A. Millettin azim ve kararı.

B. Dış ülkelerden alınan yardımlar.

C. Diğer ülkelerin savaş yılgınlığı ve yorgunluğu.

D. Düzenli ordunun teşkilatlanması.

3- İfadeler açık, kısa ve özlü olmalıdır.

4- Cümle yapısı dilbilgisi kurallarına uygun olmalıdır.

5- Gereksiz yere fazla kelimeler ve tekrarlar bulunmamalıdır.

Zayıf ya da Kusurlu Örnek:

Bağırsaklarda yaşayan hayvansal iç asalaklar için en yararlı adaptasyon aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyi gelişmiş duyu organları
- B) İyi gelişmiş sindirim sistemi
- C) İyi gelişmiş sinir sistemi
- D) İyi gelişmiş üreme sistemi

Düzeltilmiş örnek:

İnsan bağırsağında yaşayan iç asalaklarda özellikle hangi sistemin iyi gelişmiş olması gerekir?

- A) Üreme
- B) Sinir
- C) Sindirim
- D) Dolaşım

6- Seçeneklerde çok az bilinen ve çoğunluğun kullanmadığı kelimeler kullanılmamalıdır.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Plebisit ne demektir?

- A) Diplomatik uyuşma
- B) Hakem kanaati
- C) Halk oyu
- D) Propaganda yapma

Düzeltilmiş örnek:

Bir kimse veya bir sorun için halkın olumlu- olumsuz kanısının belirlenmesi, demokratik ülkelerde hangi yöntemle gerçekleştirilir?

- A) Diplomatik uyuşma
- B) Hakem kanaati
- C) Halk oyu
- D) Propaganda yapma

7- İfadeler dilbilgisi yönünden kökle ve diğer seçeneklerle uyumlu olmalıdır. Bir seçenek diğerlerinden çok uzun veya çok kısa olmamalı, bir sorunun bütün seçenekleri yakın uzunlukta olmalıdır.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Denizlerin çok güç donmasının sebebi nedir?

- A) Denizlerin çok büyük olması
- B) Deniz suyunun tuzlu ve tuzun ergime noktasının çok yüksek olması
- C) Çok fazla buharlaşır
- D) Az buharlaşır

Düzeltilmiş örnek:

Deniz suyu niçin güç donar?

- A) Miktarı çok olduğundan
- B) Çok buharlaştığından
- C) Tuzlu olduğundan
- D) Az buharlaştığından

8- İpucu veren, belirsizlik ifade eden veya yanlışlığı apaçık ortada olan ifadeler kullanılmamalıdır. "Daima", "hiçbir zaman" "mutlaka", "yalnız", "sadece" gibi kelimeler, genellikle yanlış ifadelerde bulunur ve öğrenciler bu durumu kolaylıkla fark ederler

Zayıf ya da kusurlu örnek:

İç Anadolu Bölgemizin iklimi için aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Her zaman gece ile gündüz arasındaki ısı farkı fazladır.
- B) Yazın yağmur yağdığı hiç görülmez .
- C) Kimi zaman değişkendir.
- D) Genellikle karasal iklim hakimdir.

Düzeltilmiş örnek:

Diğer bölgelerimize kıyasla, İç Anadolu Bölgemizde daha çok hangi iklim türü görülür?

- A) Ilıman
- B) Tropikal
- C) Karasal
- D) Karma

9- Doğru cevapta kökteki ifade bazen tekrar edilmek zorunda kalınabilir. Bu durumda, ipucu olmaması bakımından, aynı terimler diğer seçeneklerde de kullanılmalıdır.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Yurdumuzun doğu bölgesinde yetiştirilen siğir cinsi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yerli kara
- B) Boz ırk
- C) Doğu kırmızısı
- D) Güneydoğu sarı kırmızısı

Düzeltilmiş örnek:

Aşağıdaki siğir ırklarından hangisi Ülkemizde **daha çok** yetiştirilmektedir?

- C) Yerli kara
- D) Boz ırk
- C) Doğu kırmızısı
- D) Güneydoğu sarı kırmızısı

10- Zıt seçenekler mümkün olduğu kadar kullanılmamalı, kullanılacaksa ikişer ikişer kullanılmalıdır.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Edat için hangisi doğrudur?

- A) Kelimeler arasında ilgi kurar.
- B) Kelimeler arasında ilgi kurmaz.
- C) Kendi başlarına anlamları vardır.
- D) Kendi başlarına anlamları yoktur.

Düzeltilmiş örnek:

Edat olan kelimelerin cümle içindeki görevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kelimeler arasında ilgi kurmak.
- B) Tamamlayıcı cümlecikler kurmak.
- C) Bir eylemle sonraki arasında ilgi kurmak.
- D) Eş görevli kelimeler arasında ilgi kurmak.

11-Sayı ile ilgili seçenekler, maddenin kolay anlaşılması için ya küçükten büyüğe, ya da büyükten küçüğe sıralanmalıdır.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Dünyada 2 metre yüksek atlayabilen bir atlet, Mars'ta kaç metre yüksek atlayabilir?

- A) 3 B) 8 C) 2 D) 6

Düzeltilmiş örnek:

Dünyada 2 metre yüksek atlayabilen bir atlet, Mars'ta kaç metre yüksek atlayabilir?

- A) 2 B) 3 C) 6 D) 8

12- "Yukarıdakilerin hepsi" seçeneğini kullanırken dikkatli olmak gerekir. Bu seçeneği bir testte hep "doğru cevap" ya da hep "çeldirici" olarak kullanmak yanlış olur. Bunun yanında seçeneklerden bir tanesinin yanlışlığı çok belirgin ve hemen göze çarpıyorsa "hepsi" seçeneği de "yanlış cevap" olacak ve kolayca elenecektir. Seçeneklerden iki tanesinin de doğru olduğu çok belirgin ise, **bu** durumda da diğer seçeneklerdeki ifadeler hakkında hiçbir şey bilinmesine gerek duyulmadan "hepsi" seçeneği doğru cevap olacaktır. Bunların yanında "en doğru cevap gerektiren madde türü"nde bu seçenek kullanılmaz.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Aşağıdakilerden hangisi yurdumuzun komşularından biridir?

- A) Yunanistan B) Ermenistan C) Bulgaristan D) Hepsi

Düzeltilmiş örnek:

Aşağıdaki ülkelerden hangisi ile kara sınırimız yoktur?

- A) Yunanistan B) Mısır C) Ermenistan D) hepsi

13-"Yukarıdakilerin hiçbiri" seçeneğinin kullanılmasında da dikkatli davranmak gerekir. Öğrencilerin bu seçeneği pek fazla dikkate almadıkları gözlenmiştir. Bu durumu önlemek için, söz konusu seçeneği bazen doğru cevap, bazen de çeldirici olarak kullanmak; hep doğru cevap ya da hep çeldirici olarak kullanmamak gerekir. Sayısal sorularda, problemi yanlış çözen bir cevaplayıcı, o yanlış çözüm çeldiriciler arasında yoksa "hiçbiri" seçeneğine yönelir. Bu da "hiçbiri" seçeneğinin doğru cevap olarak belirlendiği sorular için sakınca ortaya çıkarır.

Zayıf ya da kusurlu örnek:

Aşağıdakilerden hangisi güneş sistemi içinde yer alır?

- A) Gök taşları B) Samanyolu C) Kuyruklu yıldızlar D) Hiçbiri

Düzeltilmiş örnek:

Aşağıdakilerden hangisi güneş sistemine dahildir?

- A) Büyük ayı B) Uranüs C) Samanyolu D) Hiçbiri

14-"Yukarıdakilerin hepsi" ve "yukarıdakilerin hiçbiri" seçenekleri aynı sorunun seçenekleri arasında birlikte yer almamalıdır.

15- Bir testteki bütün soruların seçenekleri eşit sayıda olmalıdır. Aynı test içinde bir kısmı dört, bir kısmı beş seçenekli sorular bulunmamalıdır.

16- Bir testteki soruların hepsi 4 veya 5 seçenekli olmalıdır. Sadece ilkokulun ilk sınıflarında 3 seçenekli sorular kullanılabilir.

17-Testin bütününde doğru cevaplar seçeneklere eşit olarak dağıtılmalıdır.

18- Dört ve daha fazla birbirini izleyen sorunun doğru cevapları, aynı seçenek olacak şekilde sıralanmamalıdır.

e) Düzeltme (Aritma) Formülü:

Çoktan seçmeli testlerin olumsuzluklarından biri atıp tutturma olasılığının (şans başarısının) yüksek olmasıdır. Test sonucunun şans başarısından arınması için düzeltme formülü kullanılır.

$$P = \frac{D - P}{N - 1}$$

P= Düzeltmiş puan
D= Doğru cevap sayısı
Y= Yanlış cevap sayısı
N= Seçenek sayısı

50 sorudan oluşan 5 seçenekli bir testte, bir öğrencinin 30 doğru, 14 yanlış ve 6 boş cevabının bulunduğunu varsayalım. Öğrencinin düzeltilmiş puanı;

$$30 - (14/4) = 26,5$$

olacaktır.

Öğrencinin boş cevaplarına puan verilmesini öneren uzmanlar da vardır. Bunlara göre; mademki testin yönergesinde öğrencilere "emin olmadıkları ve doğru cevabını bilmedikleri maddeler için tahmin kullanmamaları" öneriliyor; bu durumu desteklemek ve öğrencinin gerçekten ne kadar bildiğini anlamak için boş bıraktıkları cevaplara bir miktar puan verilebilir. Bu görüşü benimseyen öğretmenler yukarıdaki formül ile elde ettikleri puana (**B / n**) oranında bir puan ilave etmeleri gerekmektedir. Bu formülde (**B**) ile ifade edilen, öğrencinin boş cevaplarının sayısıdır. Bu durumda yukarıda verilen örnekte öğrencinin (**26,5**) olan puanına (**6 / 5 = 1,2**) ilave edilecek; böylece öğrencinin düzeltilmiş puanı (**27,7**) olacaktır.

4) DOĞRU- YANLIŞ TEST

Öğrencinin belli konulardaki yanlış ve doğruları ayırt edebilme gücünü ölçmek amacıyla geliştirilen, bir kısmı doğru, bir kısmı yanlış önermelerden oluşan testlerdir. Nesnel testlerin ilk örneğidir. Şans başarısının yüksek olması nedeniyle, çoktan seçmeli testler çıktıktan sonra pek kullanılmaz olmuştur. Prensiplerin ve genellemelerin iyi anlaşılıp anlaşılmadığının yoklanacağı durumlarda, bir konuyla ilgili iki olasılık arasından seçme yapmak gerektiğinde doğru yanlış maddelerin kullanılabileceği belirtilmektedir.

Doğru- yanlış maddelerin özellikleri:

- 1- Bu tür soruların cevaplandırılması çok az zaman alır. Bu nedenle çok soru sorarak kapsam geçerliliği artırılabilir.
- 2- Puanlaması kolay, çabuk ve nesnelidir.
- 3- Bilişsel alanın üst basamaklarındaki davranışları yoklayan soru yazmak biraz güç olmasına rağmen, tüm bilişsel basamaklarda sorular yazmak mümkündür.
- 4- Şans başarısına çok fazla fırsat veren bir testtir. Öğrencinin bir doğru yanlış maddesi için " kör tahmin" le puan alma olasılığı % 50 `dir.
- 5- Bir doğru yanlış testi öğrencilerin yanlış öğrendikleri yerleri ortaya çıkarmaya elverişli değildir. Bu nedenle teşhis etme amacıyla kullanımı sınırlıdır. Doğru bir önermeyi yanlış, yanlış bir önermeyi doğru tanımlayanın, bilgi eksikliğinden mi yoksa başka bir nedenle mi böyle yaptığını anlamak oldukça güçtür.

- 6- Testte yanlış ifadelerin olması nedeniyle, sınav ortamında da olsa yanlış önermelerin pekişmesi olasılığının bulunması kaygı yaratmaktadır.
- 7- Bazı önemli davranışların ölçülmesinde kesin doğru, kesin yanlış yargılar geliştirmek oldukça güçtür. Bu güçlük, doğru yanlış madde yazarları, sadece kuramsal bilgileri ölçmeye yönelmektedir.

Doğru- Yanlış Maddelerin Hazırlanmasında Dikkat Edilecek Noktalar:

1- Basit yapıda ve sadece belleğe dayalı soru hazırlamak yerine; açıklama, karşılaştırma, yorumlama, genelleme ve uygulama gücünü ölçebilecek doğru-yanlış maddeleri geliştirmeye özen gösteriniz.

Açıklama gücünü ölçen madde:

.....Kışın İç Anadolu, Karadeniz bölgemizden daha az yağış alır; çünkü ekvatora daha yakındır.

Karşılaştırma gücünü ölçen madde:

.....Yazılı yoklamaların puanlama güvenilirliği, çoktan seçmeli testlere göre daha yüksektir.

Yorumlama gücünü ölçen madde:

.....Süper devletler arasındaki güç yarışması, zayıf devletler arasındaki güç birliğini artıracaktır.

Genelleme gücünü ölçen madde:

.....İki ölçüm dağılımından ranji büyük olanın standart sapması da büyüktür.

Uygulama gücünü ölçen madde:

.....Dünyanın uydusu iki tane olsaydı, dünyada güneş tutulması daha sık meydana gelirdi.

2- Bir doğru-yanlış testindeki maddelerin yarısı doğru, yarısı yanlış önermelerden meydana gelmelidir. Bir doğru-yanlış testinde "yanlış önermelerin" fazla sayıda olmasını, öğrenme süreci açısından sakıncalı bulan uzmanlar vardır. Ancak ölçme ve değerlendirme ilkeleri açısından bu iki grup öğrenmenin bir testte yarı yarıya yer alması bazı yönlerden bir zorunluluktur. 40 maddeden oluşan bir testte, maddelerden çoğunun, örneğin 3/4'nün "doğru" önermelerden oluştuğunu varsayalım. Maddeleri hiç okumadan tümüne "doğru" anlamında işaret koyan bir öğrencinin 30 doğru, 10 yanlış cevabı olacaktır. Düzeltme formülü (**D-Y**) olacağına göre, öğrenci bu testten 20 puan alacaktır. Bu durum ancak maddelerin yarısının doğru, yarısının yanlış önermelerden meydana getirilmesi ile önlenebilir.

3- D-Y maddeler ders kitabı, ders notu ve yardımcı kaynaktan, kalıp halinde ifade ve cümleler aynen alınarak yazılmaz. Yazılı kaynaklardan ifadelerin aynen alınması, öğrencileri ezberlemeye teşvik eder.

4-"Birçok, hiç, az, asla, daima, her" benzeri kelimeler ifadeyi belirsizleştireceği için bunların kullanımından kaçınılmalıdır.

Kusurlu örnekler:

...Zeki öğrenci asla sınıfta kalmaz.

...Her kitap yararlıdır.

...Hiçbir çocuk geri zekalı değildir.

Düzeltilmiş Örnekler:

....Zeka ile okul başarısı arasında bir ilişki vardır.

....İlkokul 3. Sınıf öğrencileri için yazılmış bir okuma kitabının harfleri 12-14 punto arasında olmalıdır.

.... Zeka geriliği olanların sosyal gelişimleri akranları ile aynı düzeydedir.

5- D-Y ifade uzunlukları birbirine yakın olmalıdır. Çünkü öğretmenler, doğru ifadeleri uzun yazma eğilimindedirler.

6- Olumsuz ifadeler kullanılmamalıdır. İfadedeki olumsuzluk cevaplayıcının gözünden kaçabilmektedir.

Kusurlu örnek:

... İshal olmuş bir hastaya fazla su verilmemelidir.

Düzeltilmiş Örnek:

...İshal olmuş hastaya az su verilmelidir.

7- Soruları kolay anlaşılır bir şekilde ifade ediniz.

Kusurlu örnek:

...Japonya'nın başlattığı ve Türkiye'nin tarafsız bir politika izlediği 2. Dünya Savaşı üç kıtada sürmüştür.

Düzeltilmiş örnekler:

... Türkiye 2. Dünya Savaşında tarafsız politika izledi.

....2. Dünya Savaşını Japonlar başlattı.

....2. Dünya Savaşı Avrupa kıtasında sürdü.

8- Her ifade bir tek ana fikir taşınmalıdır.

Kusurlu örnek:

...Türkiye Cumhuriyeti ikinci Anayasası 1950 yılında kabul edilmiş ve iki meclisin kurulması öngörülmüştür.

Düzeltilmiş örnek:

...Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci Anayasası 1950 yılında kabul edilmiştir.

...Türkiye iki meclisli düzenlemeye ikinci Anayasası ile geçmiştir.

9- Maddelerin doğru cevapları, sistemli şekilde sıralanmamalıdır. Örneğin, iki yanlış, iki doğru; üç yanlış, üç doğru gibi.

10- Düzeltme (arındırma) formülü (bir yanlış, bir doğruyu götürür) kullanılacaksa bu durum sınav yönergesinde belirtilmelidir.

5) DOLDURMALI TAMAMLAMALI YADA KISA CEVAPLI TEST

Bu testler, öğrencinin bir kelime, bir rakam, bir tarih ya da en fazla bir cümle ile cevaplayacağı maddelerden oluşur. Cevap öğrenci tarafından düşünülerek bulunur, tasarlanır ve yazılır. Bu özelliği nedeniyle yazılı yoklamalara benzemesine rağmen, iyi

yapılandırıldığında nesnel olarak puanlanabilir. Bu yönüyle cevabı öğrenci tarafından yazılan tek nesnel testtir. Bu maddelerin değişik şekilleri ve uyarlamaları vardır. Daha çok bilişsel alanın bilgi (ezber) basamağındaki olgusal bilgileri yoklar. Yazımının kolay oluşu ve şans başarısına fazla olanak vermemesi gibi olumlu; puanlamanın zaman alması ve üst düzey bilişsel davranışları ölçmenin güç olması gibi olumsuz yanları vardır. Bu testlerin farklı yazılışlarına ait örnekler aşağıdadır.

- 1- Bir çoktan seçmeli maddedeki yanlış cevaplara ne ad verilir? /...../
- 2- Bir çoktan seçmeli maddedeki yanlış cevaplara /...../ adı verilir.
- 3- Aşağıdaki cümlelerin öğelerinin(altı çizilmiş kısımların) adlarını, onlar için ayrılan boşluklara yazınız.

"İhtiyar delikanlı,polisten kaçan çocuğuyakalayiverdi"

A

B

C

- A)
- B).....
- C).....

Doldurmalı- Tamamlamalı Maddeleri Yazmada Dikkat Edilecek Hususlar

1-Her maddenin bir tek doğru cevabı olmalıdır.

Kusurlu Örnekler:

- 1) Toplumda toprak ağalarının egemenliğini işleyen tanınmış romanın yazarı kimdir? /...../
- 2) Atatürk, /...../ de doğdu.

Düzeltilmiş Örnekler:

- 1) İnce Memed adlı romanın yazarı kimdir? /...../
- 2) Atatürk,/...../ tarihinde doğdu.

2- Maddenin ifadesinde, doğru cevabı bulmaya yardım eden ipuçları bulunmamalıdır.

Kusurlu örnek:

Türkiye, 1914 de başlayan Birinci Dünya Savaşına /...../ yılında girmiştir.

Düzeltilmiş örnek:

Türkiye, Birinci Dünya Savaşına /...../ yılında girdi

3- Testteki bir ifade, diğer bir sorunun cevabını içermemelidir.

15) Karamozof Kardeşler /...../ tarafından yazılmıştır.

19) Karamozof Kardeşler'in yazarı Dostoyevski hangi ulustandır./...../

4- Madde ifadesi öğrencilerin tanıdığı bir kaynaktan aynen alınıp, bazı kelimeleri çıkarılarak eksik cümle yapma yoluna gidilmemelidir.

5- Cevaplayıcının kafasının karışmaması için, bütün maddelerdeki boşluklar eşit uzunlukta olmalıdır.

6-Bir maddedeki boşluk bir ile üç arasında olabilir. Ancak bu boşlukların yan yana gelmemesi gerekir

Kusurlu örnek:

/...../ /...../ /...../ bölmekle elde edilir.

Düzeltilmiş örnek:

Bölünenin bölüne bölünmesiyle elde edilen değere /...../ adı verilir.

6) EŞLEŞTİRMELİ TEST

Eşleştirmeli maddeler, iki grup halinde verilen ve birbiriyle ilgili olan bilgi öğelerinin, belli bir açıklamaya göre eşleştirilmesini gerektirir. Bu tür maddelerde eşleştirilmesi beklenen bilgiler arasında şunlar yer alabilir: Terimlerle tanımları, sembollerle adları, olaylarla tarihleri, yazarlarla eserleri vb. eşleştirilebilir. Örneklerden anlaşılacağı gibi, Kim, ne, nerede, ne zaman sorularının cevabını oluşturan olgusal bilgilerin ölçülmesinde daha kullanışlıdır. Kısaca, eşleştirmeli maddelerle bilgi (ezber) basamağındaki davranışlar yoklanabilir. Eşleştirmeli maddelerde neyin, neyle ve nasıl eşleştirileceğini açıklayan bir **yönerge**, buna bağlı **öncüller** (sorular) ve **seçenekler** yer alır.

Eşleştirmeli Maddeler yazılırken Dikkat Edilecek Noktalar:

1- Bir eşleştirme maddesi grubunda yer alan öncüller listesi ile cevaplar listesinin her biri benzeşik (homojen) öğelerden oluşmalıdır. Bu iki liste arasında doğrudan ve tek boyutlu bir ilişki bulunmalıdır.

Kusurlu Örnek:

Yönerge: Sol taraftaki cümlelerin(öncüller) her biri için sağdaki maddelerden(seçeneklerden) uygun olanını seçin ve önündeki harfi ilgili cümlelerin solundaki çizgiye koyun.

Öncüller Seçenekler

- 8. Çok buğday yetiştirir.
.....9. Çok kahve yetiştirir.
.....10. Avusturya'nın başkentidir.
..... 11. Yunanistan'ın başkentidir.
..... 12. Çok pirinç yetiştirir.

- A. Atina
B. Belgrad
C. Brezilya
D. Budapeşte
E. Çin Halk

Cumhuriyeti

- F. Kanada
G. Venezuela
H. Viyana

Düzeltilmiş Örnek:

Yönerge: Birinci sütündeki kentlerin her biri, ikinci sütündeki ülkelerden birinin başkentidir. Bir başkentin hangi ülkeye ait olduğunu bulduktan sonra, o ülkenin önündeki harfi, ilgili kentin solundaki çizgiye yazın.

I II

- 12. Ankara
..... 13. Atina
..... 14. Budapeşte
..... 15. Canberra
.....16. Ottawa
.....17. Roma

- A. Avustralya
B. Avusturya
C. Belçika
D. İtalya
E. Kanada
F. Macaristan
G. Türkiye

2-Bir yönergeye bağlı madde sayısı en az 6, en çok 15 olmalıdır. Madde sayısının az olması yeterli bilgisi olmayan birinin, atıp tuturma olasılığını artırır. Çok fazla olması da cevaplayıcının seçeneklerin tamamını okuyup, onlar arasından doğru cevabı bulup işaretlemesini güçleştirir.

3-Bir eşleştirme takımındaki öncüllerle, seçenekler eşit sayıda olmamalıdır.

4-Uzun ifadeler öncül olarak kullanılmalı ve öncüller sütunu sayfanın sol tarafına, seçenekler sütunu ise sağ tarafına yerleştirilmelidir. Öncüller ve seçenekler aynı sayfada bulunmalıdır. Bu uygulama, cevaplayıcının işini kolaylaştırır; testin görünüş geçerliliğini artırır.

5- Seçenekler düzenlenirken, cevaplar kelimelerden oluşuyorsa alfabetik sıra, tarihlerden oluşuyorsa kronolojik sıra izlenmelidir.

6-Seçenekleri belirtmek için kullanılan harfler mutlaka büyük (A, B, C) olmalıdır. Çünkü, küçük harfler birbirine karıştırılabilir (a, c. e gibi).

7- Yönergede eşleştirmenin neye göre yapılacağı, cevapların nasıl işaretleneceği açık ve yalın bir dille ifade edilmelidir. Cevaplayıcı bir seçeneği yalnız bir kez mi kullanacak, yoksa gerektiğinde birden fazla yerde kullanabilecek mi? Bu ve benzer hususların yönergede açıklığa kavuşturulması gerekir.

AMAÇLARIN SINIFLANDIRILMASI ve BU SINIFLAMAYA UYGUN TEST MADDESİ YAZMA

Eğitim, insan davranışlarını istenilen yönde biçimlendirme sürecidir. Bu tanımdan hareketle, davranışların ayrıldığı temel kategoriler amaçların sınıflandırılmasına temel alınabilir. İnsan davranışları zihinsel, duygusal ve eylemsel olarak ortaya çıkmaktadır. Nitekim Bloom ve arkadaşlarının ortaya koydukları sınıflama bu plana uygun düşmektedir. Buna göre eğitim amaçları; **1) Bilişsel Alan, 2) Duyuşsal Alan, 3) Devinişsel Alan**'da toplanmakta ve bu alanlar alt öğelere ayrılmaktadır. Her alt öğenin kendi içinde alt basamakları bulunmaktadır. Örneğin: Bilişsel alanın 6 ana öğesi, 14 alt basamağı; Duyuşsal alanın 5 ana, 13 alt basamağı; Devinişsel alanın 5 ana, 10 alt basamağı vardır. Bu kitapçıkta ayrıntıya girmemek için, bu alt basamaklar üzerinde durulmamış, her alanın temel basamakları (öğeleri) ve bu basamaklardaki genel davranış örnekleri tablolar halinde gösterilmiştir.

1- Testlerin Ölçtükleri Davranışlar Bakımından Sınıflandırılması

BİLİŞSEL DAVRANIŞLARIN ÖLÇÜLMESİ (Bilgi)	<u>OBJEKTİF TESTLER</u> Çoktan Seçmeli Doğru- Yanlış	Doldurmalı Eşleştirmeli
	<u>YAZILI YOKLAMALAR</u> Serbest Cevaplı Sınırlı Cevaplı	Kısa Cevaplı
DUYUŞSAL DAVRANIŞLARIN ÖLÇÜLMESİ (İlgi, Tutum, Tavrı)	<u>Sözlü yoklama, Ödevler, Projeler</u> <u>DUYUŞSAL D</u>	
DEVİNİŞSEL DAVRANIŞLARIN ÖLÇÜLMESİ (Beceri)	<u>İlgi ve Tutum Ölçekleri, Gözlem</u>	
	<u>İş testleri, Kontrol Listeleri, Gözlem</u>	

2- Bilişsel Alan ve Bilişsel Davranışlar(Bilgi):

Bilgiyi tanıma ve hatırlama, onun üzerinde işlemler yapma, kavramlar, genellemeler, kuramlar geliştirme ve bunları denetlemedeki yeterlilikler eğitimin bilişsel hedefleri arasında önemli bir yer tutar. Bu yeterlilikler, **bilişsel yeterlik** olarak da adlandırılır. Bilişsel alan davranışları aşamalı olarak basitten karmaşığa, kolaydan zora doğru sıralanmaktadır. Aşağıda görüldüğü gibi bilişsel yeterlikler, bilgi edinme (belleme), kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme adı verilen altı ana öğede toplanmaktadır. Bu davranışlar, **sözlü yoklama, yazılı yoklama, çoktan seçmeli, doğru yanlış, eşleştirmeli, doldurmalı-tamamlamalı testlerle**(başarı testleri) ölçülmektedir.

Bilişsel Alan	
Basamaklar Davranışlar	
Bilgi	Görünce tanıma, sorunca söyleme
Kavrama	İçeriği kendi kendine özetleyebilme, açıklayabilme, yorumlayabilme
Uygulama getirme	Karşılaşılan problemlere önceki öğrenmeleri kullanarak çözüm
Analiz	Bütünü öğelerine ayrabilme
Sentez	Bütüne ait öğeler arası ilişkilerden hareket ederek bütünü oluşturma
Değerlendirme	fikirler arasındaki tutarlılık ve tutarsızlıkları bulma. İki yazarın ortak ve ortak olmayan yanlarını saptama

3- Bilişsel Davranışları (Bilgi) Ölçme

Bilişsel Alana İlişkin Çoktan Seçmeli Madde Örnekleri	
Ana ve Alt Basamaklar	Basamaklara uygun Çoktan Seçmeli Maddeler
1-BİLGİ 1.1- Terimleri hatırlama	- Maddenin Birim hacmindeki (1cm ³) miktarına ne denir? A) Ağırlık B) Kütle C) Hacim D) Yoğunluk
1.2- Olguları hatırlama	- Tarih hangi olayla başlar? A) Hz. İsa'nın doğumu C)Tekerleğin icadı B) Tarımsal üretim D) Yazının bulunması
1.3- Alışları hatırlama	- Pusulada N sembolü hangi yönü gösterir? A) Doğu B) Batı C) Kuzey D) Güney
1.4- Sıra, dizi ve yönelimleri hatırlama	I-Dölüt, II-Fetüs, III-Embriyon - Döllenmeden sonra organizma sırasıyla hangi devrelerden geçer? A)I-II-III B)I-III-II C)III-II-I D)II-I-III

1.5- Sınıflamaları hatırlama	- Aşağıdakilerden hangisi asal gazlar grubuna girmez? A) Xe B) He C) Rn D) H
1.6- Ölçütleri hatırlama	- Alp-Himalaya orojenezinde deprem olaylarının fazla görülmesinin sebebi nedir? A) Üçüncü zamanda ortaya çıkması. B) Okyanuslara uzak oluşu. C) Yüksekliğinin fazla olması. D) Geniş bir alana yayılmış olması.
1.7- Yöntemleri hatırlama	- İstenmeyen değişkenleri kontrol altına alabilmek açısından, diğerlerine göre daha güçlü olan araştırma yöntemi hangisidir? A) Betimsel B)DeneySEL C) İş analizi D) Vak'a incelemesi
1.8- Bir alandaki doğruları ve soyutlamaları hatırlama	- Sabit hacimli bir kaptaki gazı madde ilave edilirse hangi özelliğinde artış gözlenir? A) Kütle C) Basınç B) Mol sayısı D) Hepsisi
2.KAVRAMA 2.1-Çevirme	- $(k+k+k)$ 'nın eşiti aşağıdakilerden hangisidir? A) $3k$ B) $3+k$ C) $3/k$ D) k^3
2.2- Yorumlama	- 3-7-15-31-? Bu dizideki soru işareti bulunan yere hangi sayı gelmelidir? A) 48 B) 56 C) 63 D) 72
3.UYGULAMA	- 1/200 Ölçekli bir planda 5 cm ile gösterilen bir odanın gerçek boyu kaç metredir? A) 5 B) 10 C) 15 D) 20
4.ANALİZ 4.1- Öğeleri belirleme	- " insanlar doğayı keşke kirletmeseler" cümlesindeki <i>kirletmeseler</i> fiilinin kipi aşağıdakilerden hangisidir? A) İstek B) Şart C) Emir D) Gereklilik
4.2- İlişkileri belirleme	- Aşağıdaki altı çizili eklerden hangisinin görevi diğerlerinden farklıdır? A) Açıklama yapmadan çekip gitti. B) Bölme işleminin sonucunu bulamadı. C) Çarpma işleminde sıfır, yutan elemandır. D) Bu problemi bu şekilde çözme
4.3- Bütünleştirme ilkelerini ortaya koyma	- "..... Kendinden korkma duygundan kurtulmanı istiyorum. Daha mutlu ve daha insana yaraşır bir hayat sürmeni istiyorum. Kasılmış bir beden yerine, canlı, yaşayan bir bedenin olsun istiyorum. Sevgi, çalışma ve bilgi yaşamımızın tükenmez kaynaklarıdır; dolayısıyla hayatını onların yönetmesini istiyorum...." Reich'in bu cümlelerinde önerdiği hayat anlayışı hangi psikolojik yaklaşıma uymaktadır? A) Varoluşçuluk C) Davranışçılık

	B) Yapısalcılık	D) Görevselcilik
5.SENTEZ	<p>- Aşağıda verilen bir cümlenin öğelerini hangi sıra ile dizersek anlamlı bir cümle meydana gelir?</p> <p>I-küçük adam olduğunu bilir; II-demek ki, büyük adam, III-ne zaman ve hangi alanda, IV-ve bunu bilmekten korkar. V-küçük adam, küçük olduğunu bilmez</p> <p>A) II-III-I-V-IV C) III-I-V-II-IV B) V-IV-II-I-III D) II-III-V-IV-I</p>	
6.DEĞERLEN DİRME	<p>- Aşağıdaki paragrafı dikkatle okuyunuz:</p> <p>" (1) Kendi zavallılığını günden güne yaratmakta olan kendinsin; (2) sevgiyi çalışıyorsun, hırslısın, başkalarından üstün olmak, onları yönetmek için can atıyorsun (3) iktidar delisisin sen; (4) köle olabilmek için kapında köpek besliyorsun." Bu paragrafta, paragrafın bütünlüğü ile çelişen cümle hangisidir?</p> <p>A)1 B) 2 C)3 D)4</p>	

4- Duyuşsal Alan ve Duyuşsal Davranışlar (Tutum, Tavır, İlgi):

Eğitimin hedeflerinde öngörülen insan niteliklerinden bir bölümü tutum, tavır, ilgi adlarıyla anılan duygusal özelliklerle bağlantılıdır. Büyüklere saygı, yurt sevgisi, ulusal ülkelere bağlılık, öğrenme ilgisi, kendine güven, güçlüklerden yılmama, başkalarına ve değişik fikirlere karşı hoşgörü, temizlik ve düzen konusunda titizlik gibi insan nitelikleri bu gruba girer. Bunlar da bilişsel davranışlarda olduğu gibi basitten karmaşığa doğru sıralanmıştır. Aşağıda görüldüğü gibi duygusal davranışlar alma, tepkide bulunma, değer verme, örgütleme, bir değerlerbütünüyle nitelenmişlik adı verilen beş ana öğede toplanmıştır. Bu davranışlar, **tutum ölçekleriyle ve gözlem** yapılarak ölçülmektedir.

Duyuşsal Alan	
Basamaklar	Davranışlar
Alma	Bize ilgisiz davrananları fark etme. Gazetenin belli bölümlerini okuma.
Değer Verme	Okumanın önemini takdir edebilme. Okuduğu kitaplar hakkında yargıda bulunma.
Tepkide	Trafik ya da oyun kurallarına uyma.
Örgütleme	Okuduklarından yeni fikirler oluşturabilme. Bir ders çalışma planı hazırlayabilme.

Niteleme

Toplumsal sorunlara objektif bakabilme.

Bağımsız çalışma için kendine güvenme.

na Durumları

Ana ve Alt Basamaklar	Davranışların(Tutum, Tavır, İlgi) Ölçülmesi
1. ALMA 1.1-Farkında olma	-Türkiye'nin bir yıldır karşılaştığı başlıca toplumsal, ekonomik, iç ve dış politik sorunları maddeler halinde yazınız
1.2-Almaya açıklık	- Okumaya ayırdığınız zamanın daha fazla olmasını ister misiniz?
1.3-Kontrollü-seçici dikkat	-Yakın zamanda okumayı düşündüğünüz bir kitap listeniz var mı?
2.TEPKİDE BULUNMA 2.1-Tepkide uysallık	-Babanızın ya da öğretmenlerin önerdiği kitapları mı okursunuz?
2.2-Tepkiye isteklilik	-Belli bir konuda öğretmeninizin önerdiğinden daha çok okumak, sizin için olağan olmayan bir durum mudur?
2.3-Tepkide doyum	-Geceleri uyumadan önce düzenlice okur musunuz?
3-DEĞER VERME 3.1-Değeri kabullenmişlik	-Bir kitabı okuduktan sonra, genellikle onun hakkında yapılmış eleştirileri bulup okumak ister misiniz?
3.2-Değeri yeğleme	-İki kitabı kıyaslamak ve her birinin görece değerleri hakkında bir yargıya varmak, sizin için olağan olmayan bir şey midir?
3.3-Değere adanmışlık	-Gazete ve dergilerin kitap tanıtma kısımlarını oldukça düzenli okur musunuz?
4.ÖRGÜTLEME 4.1-Değeri kavramsallaştırma	-Okuduğunuz kitaplarda, yaşamınızda uygulayabileceğiniz görüş ve düşünceler bulduğunuz olur mu?
4.2-Değeri örgütleme	- Başkan olduğunuz örgüte üye olmak için başvuran biri için, eski üyelere biri " Onu alırsanız, ben yokum" derse; ne yaparsınız?
5.NİTELEME 5.1-Genelleşmiş örüntü. 5.2-Nitelenme	-Aşağıda, kişinin yaşam ilkesi yapabileceği ifadeler vardır. Bunlardan, sizce en çok kabul gören dört tanesini işaretleyiniz. 1., 2., 3., 4.....ifadeler .

5- Duyuşsal Davranışları (Tutum, Tavır , İlgi) Ölçme

Alana, derslerin amaçlarına ve konulara göre, aşağıda belirtilen davranış alanlarından biri ve ya birkaçı diğerlerine göre daha yoğunlukta olabilir. Örneğin Matematik dersinde

bişsel, Vatandaşlık dersinde duyuşsal, Beden eğitimi dersinde devinişsel davranışların kazandırılması, diğer alanlara kıyasla hem daha fazla, hem önemlidir. Bloom ve arkadaşları tarafından yapılan araştırmalar, öğrenmelerdeki değişkenliğin yaklaşık yarısının zihinsel, dörtte birinin duyuşsal, dörtte birinin de öğrenme ortamından kaynaklandığını ortaya koymuştur. Bu sonuçlar duyuşsal özelliklerin öğrenmedeki yerinin ne denli önemli olduğunu göstermektedir. Öğrenci duyuşsal olarak derse ve yeni öğrenmelere hazır değilse(Okula, derse, öğretmene, arkadaşlarına olumlu bakmıyorsa), alana ilgisizse, dersinde başarılı olma olasılığı azalır. Bu nedenle, bişsel ve devinişsel davranışların daha iyi kazanılabilmesi için, öğretmenler öğrencilerini tutum, tavır ve ilgileri bakımından iyi tanımalı, olumsuzlukları olumluya çevirmelerine rehberlik etmelidirler.

6- Devinişsel Alan ve Devinişsel Davranışlar (Beceri):

Devinişsel alan davranışları kasların, zihinsel yeteneklerle işbirliği sonucu yapabileceği becerilerle ilgilidir. Öğrencilerin beden eğitimi, elişleri, beslenme uygulaması, laboratuvar çalışması gibi çeşitli derslerdeki becerileri ölçmek için devinişsel alanla ilgili sınıflamayı bilmek gerekir. Devinişsel alan davranışları uyarılma, kılavuz denetiminde yapma, beceri haline getirme, duruma uydurma ve yaratma alt öğelerinden oluşmaktadır. Bu tür davranışların ölçülmesinde **gözlem** yapılmakta ve performans **testi**, **İşteti**, **kontrollistes**, **dereceleme ölçeği** adları verilen araçlar kullanılmaktadır. Aşağıda bunlara iki örnek verilmiştir.

Devinişsel	Alan
Alt Öğeler	Davranışlar
Uyarılma	Nota bilgisini alma
Kılavuz Deneti- minde Yapma	Öğretmen gözetiminde saz çalabilme
Beceri Haline Getirme	Öğretmen olmadan bir ezgiyi icra edebilme
Duruma uydurma	Sazdan sonra gitar çalabilme
Yaratma	Orijinal bir eser ortaya çıkarma

7- Devinişsel Davranışları (Beceri) Ölçme

Örnek-1

Dereceleme Ölçeği

Devinişsel Davranışları Ölçmede Kullanılan Örnek Bir Dereceleme Ölçeği					
Dersin Adı	Beden Eğitimi	Öğrencinin			
Amaç	Basketbol Becerisinin Ölçülmesi	Adı ve Soyadı		
Konu	Atış-Top Sürme-Vücut Becerisi	Sınıfı No		
Sınav Tarihi		
		
Aşağıdaki listelenen davranışların her birinde öğrencinin başarısı üstün ise 5, ortanın üstünde ise 4, orta ise 3, ortanın altında ise 2, tümüyle yetersiz ise 1 rakamının altındaki kutuya X işareti koyunuz.					
Gözlenecek Davranışlar		Değer Ölçeği			
				4	5
1-ATIŞ:					
a- Faullü					
Atış.....					
b-Yerden Tek El İle					
Atış.....					
c-Yerden İki El İle					
Atış.....					
2-TOP SÜRME:					
a- Pas Verme.....					
b- Pas Alma.....					
c- Vura Vura Top Sürme.....					
3- VÜCUT BECERİLERİ:					
a- Sıçrama.....					
b- Hız(Sürat).....					
c- Sabit Ayak Etrafında Dönüş.....					
d- Dayanıklılık(Tahammül).....					
TOPLAM PUAN					
DÜŞÜNCELER					

Bölüm 7- NOT VERME

Ölçme geçerli ve güvenilir olduğu halde, değerlendirme için gerekli işlemler eksik ve hatalı yapıldığında, değerlendirme sonrası verilen karar yanlış olacaktır. Bu nedenle

değerlendirmede ölçüt seçimi çok önemlidir. Değerlendirme amacına uygun ölçüt kullanımı, kararın nesnelliğini artırır. Bu nedenle öğretmenlerin değerlendirme sürecinde kullanabilecekleri ölçütlerin neler olduğunu bilmeleri gerekir.

1- Ölçütler:

a- Programın Hedefleri: Bu ölçüt, testin hedef davranışları temsil ettiği varsayımına dayanır. Sınavdaki 40 sorunun 20'sini doğru cevaplayan öğrenci başarılı sayılır. Bugün okullarımızda yaygın olarak bu ölçüt kullanılarak mutlak değerlendirme yapılmaktadır. Oysa bu ölçüt, şu varsayımları da beraberinde getirmektedir. a) Test hatasızdır. b) Ölçen hata yapmamaktadır. c) Ölçme koşulları elverişlidir. d) Ölçmeye esas olan program hatasızdır. Kısaca, ölçmeyle ilgili her öge hatasızdır

b- Grup Başarısı: Bu ölçüt, öğrencinin başarısının içinde bulunduğu gruba/gruplara (sınava giren öğrencilerin başarı durumuna) göre belirlenmesini öngörmektedir. Grubun/grupların durumuna göre, 40 sorunun 15'ini doğru cevaplayan öğrenci başarılı olabilir. Öğrencinin başarısı arkadaşlarının başarısına; sınava birden fazla grup katıldıysa, onların başarısına bağlanmış olur. Daha önce belirtildiği gibi buna bağlı değerlendirme denir.

c- Öğrencinin Önceki Başarı Durumu: Özellikle, bireysel farklılıkların dikkate alınması gereken durumlarda öğrencinin başarısı, daha önceki başarı durumu ile ya da programa başladığı zamanki düzeyi ile karşılaştırılır. Bireysel ve çevresel farklılıklar bu ölçütün kullanımını gerektirebilir. İlköğretim 4. sınıfa gelen bir öğrencinin okuma becerisini tam kazanamadığını varsayalım. Bu öğrenci, yılsonunda akıcı okuma düzeyine çıkmış olsun; öğrenci önceki iki ölçüte göre, başarılı kabul edilemezken, bu ölçütle çabası gözetilerek başarılı sayılabilir.

d- Öğrencinin Yeteneği: Eğitimin yetenekleri sonuna kadar geliştirme amacından hareketle, öğrencinin bireysel özelliklerinin ve yeteneğinin göz önüne alınmasıdır. Bu bağlamda, onun "neyi ne kadar yapabileceği, nereye kadar gelişebileceği" ölçüt olarak alınmaktadır.

2- Not Verme:

Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları önemli sorunlardan birisi de puanların analizi, değerlendirilmesi ve nota çevrilmesidir. Ölçme değerlendirme birimi (ÖDB) bulunan okullarda bu sorun pek yaşanmamakta, hatta oldukça ayrıntılı analizler yapılabilmektedir. Öncede belirtildiği gibi, öğretmenlerden sınav sonuçlarıyla ilgili bir takım istatistiksel işlemler yapmaları pek beklenmemektedir. Çoğunlukla, bunu yapabilmek için bilgileri, zamanları ve teknik olanakları da yoktur. Böyle durumlarda öğretmenin, puanları pratik olarak nasıl nota çevirebileceğini bilmesi gerekir. Öğretmen, kısmen yukarıdaki ölçütleri gözeterek kendi anlayışına, sınıfın durumuna, notun kullanılış amacına göre, aşağıdaki yöntemlerden birini seçip uygulayarak not verebilir.

a) Tam Puna Göre Not Verme: Test toplam puanı not baremine (not baremi 5 ya da 10 olmaktadır) bölünerek bulunur. Örneğin, 100 puanlık bir testte toplam puan olan yüzü 5'lik sisteme göre, 5'e bölersek 20 çıkar. Buna göre her 20 puan karşılığı bir nottur. Bu yöntemde 0-20 arası puanlara "1", 80-100 arası puanlara da "5" verilir.

Bu tür not vermeye her şeyin mükemmel olduğu kabul edilen durumlarda yer verilebilir.

b) Yüzdeliğe Göre Not Verme: Testte alınan en yüksek puan, not sistemindeki sayıya (10'a, 5'e) bölünerek bir birim elde edilir. Sonra her öğrencinin aldığı puan o birime bölünerek kaç not alacağı saptanır. Örneğin, yüz puanlık bir testte sınıfta alınan en yüksek puan 85'tir. İlköğretimde uygulanan 5'li sisteme göre not baremi (85/5=17'dir. 65 puan alan bir öğrencinin notu 65/17=3,8 (4) tür. Oldukça öznel bir not verme yöntemidir.

c) Dizi Genişliğine Göre Not Verme: Testte alınan puanların dizi genişliğini (R) buluruz (dizi genişliği en büyük puandan en küçük puanın çıkarılması ile elde edilir). Bunu not sistemine, yani 5'e ya da 10'a böleriz. Çıkan sayıyı sınıfta alınan en düşük puana ekleyerek her öğrencinin notunu saptarız. Örneğimizde en yüksek puan 85 idi. En küçüğü de 40 sayalım. Buna göre 85-40=45 dizi genişliğidir. 45/5=9'dur. Böylece 40+9=49 çıkar. Bu testte 40-49 arasında puan alan öğrenciler "1", 49-58 arasında puan alan öğrenciler "2" vb. notlarını alacaklardır. Oldukça mantıksal bir not verme yöntemi olup, puan dağılımı normal olan sınıflarda uygulanabilir.

d) Medyan ve Standart Kaymaya Göre Not Verme: Önce medyan ve standart kaymanın pratik olarak nasıl bulunabileceğini görelim:

Medyan= En büyük puan + en küçük puan / 2

Standart kayma= En büyük puan – en küçük puan / 4

Sınıfımızın testte aldığı en büyük puan 85, en küçüğü ise 40 idi. Yukarıdaki formüle göre bu sınıfın medyanı 63, standart kayması da 11 olmaktadır.

Verilen NotlarNotlara Karşılık Olan Puanlar

5 (Pekiyi)..... Medyan + 1,5 Sk=79 ve yukarısı

4 (İyi) Medyan + 0,5 Sk=69-78 arası

3 (Orta) Medyan - 0,5 Sk=58-68 arası

2 (Geçer) Medyan – 1,5 Sk=47-57 arası

1 (Başarısız)..... Geçer notun alt sınırından daha küçük puanlar

Oldukça nesnel bir not verme yöntemidir.

e) Gruplaşmalara (Kopmalara) Göre Not Verme: Test kâğıtları bir masa üzerine puan sırasına göre dizilir. Tekrarlanan puan kâğıtları üst üste konur. Sıralanan puanların frekansları bir kağıt üzerine çetele olarak işaretlenir. Dağılım ve kopmalar dikkate alınarak not verilir. En yüksek puan alan(lar)a, en yüksek notu alacak durumda ise, en yüksek not verilir. En düşük puan alana da, gruptan büyük bir kopuşu gösteriyorsa, en düşük not verilir. İki kopma arasında kalan puanlardakilere de orta ve iyi notları verilir. Eğitsel not verme biçimi olup, ayrıntının dikkate alınmayacağı durumlarda uygulanabilir.

Bölüm 8- SONUÇ

Her test türünün olumlu yanları kadar, yetersiz yanları da bulunmaktadır. Öğretmenlerin sınav türünü belirleme, soruları hazırlama, uygulama, puanlama ve değerlendirme aşamalarında yukarıda belirtilen hususları göz önünde bulundurmaları gerekir. Bu bağlamda uygulayıcılara aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

1. Ölçme nesnel olmalı, öğrencileri cezalandırma ya da ödüllendirme aracı olmamalıdır. Ölçme ve değerlendirme bu amaçla kullanılırsa, birçok öğrencinin kendini başarısız görmesine yol açabilir. Bu tür değerlendirme uzun sürerse, öğrencilerin kendilerine olan güvenleri azalır ve çalışmaktan vazgeçerler.
2. Öğretmenin seçtiği öğretim durumlarıyla ilgili örnekler ilgi çekici ve gerçek hayatta uygulanabilir olmalıdır. Pratikte anlamı ve önemi olmayan çok değerli olduğunu sandığımız bilgilerin öğrencilere verilmesinden kaçınılmalıdır. İnsan amaçsız, sebepsiz, inanılması zor ve zorla öğretilenleri belleğine kaydetmez. Her öğrencinin aynı öğretim durumundan, aynı ölçüde yararlanması beklenmemelidir. Öğretmenler bu gerçeklerden hareketle öğrencilerini iyi tanımalı, ihtiyaç, ilgi ve yeteneklerini göz ardı etmeyerek öğrencinin yeteneği ve gösterdiği gelişme ölçütlerine göre değerlendirmeler yapabilmelidir.
3. Eğitimci olma sorumluluğunun bir gereği olarak, öğrencinin değerlendirilmesinde;
 - a) Tek bir sınav ve ölçüte dayalı olarak değerlendirme yapılmamalı, çoklu değerlendirme göstergeleri kullanılmalı,
 - b) Okuldan okula, dersten derse başarı oranları değil, yıldan yıla gösterilen başarı, ön plana alınmalıdır. Böyle bir uygulama, her bir öğrenciyi geliştirmeye çalışırken, onların nereden başlayıp, nereye geldiklerini görmeye de yarar.
4. Amaçlar ve hedef davranışlar iyi açıklanmak koşuluyla, öğrenciler de değerlendirmeye katılabilir. Böyle bir uygulama, öğrencilerin kendilerine olan güvenlerini ve motivasyonlarını arttırarak, kalıcı öğrenmeleri sağlayabilir.
5. Öğretmen sınıfta bir arkadaşlık atmosferi yaratarak anlaşılmayan noktaları belirlemek ve düzeltmek amacıyla, ders süresinin 1/3'ünü sözlü değerlendirmeye (geliştirme ve yetiştirme amaçlı) ayırabilir.
6. Öğrencilerin yaratıcılıklarıyla kompozisyon becerilerini ölçmek, bilişsel alanın üst basamaklarındaki (sentez-değerlendirme) davranışlarını yoklamak amacıyla çok soru sorarak (5 ila 10 soru) yazılı yoklamalar yapılabilir.
7. Literatürde çoktan seçmeli maddelerin, ilköğretimin 3. ve 4. yılından itibaren bilgi düzeyindeki davranışları ölçmek için, ayrı bir cevap kâğıdı kullanmadan üç seçenekli olarak kullanılabilmesi belirtilmektedir. İlköğretim 2. kademedede ise çok sık olmamak koşuluyla 4 seçenekli testler kullanılabilir.

ÖĞRENME ORTAMLARI

Teknolojinin eğitim ile bütünleşmesinin hız kazandığı günümüzde, web destekli öğrenme, web tabanlı öğrenme, internet destekli, internet tabanlı, uzaktan öğrenme ortamlarının yanı sıra, bireysel farklılıkların eğitimdeki öneminin de göze önünde bulundurulduğu kişiselleştirilebilir öğrenme ortamları ile ilgili uygulamalar önemli bir yer edinmişlerdir. Geçmiş oldukça eski yıllara dayanan kişiselleştirilebilir öğrenme; öğrenenin ilgisine ve öğrenme stiline göre hazırlanmış öğrenme deneyimi anlamına gelmektedir (Özarlan, 2010). Alanyazında, kişiselleştirilebilir öğrenme kavramına, uyarlanabilir öğrenme şeklinde de rastlanmaktadır. Kişiselleştirilebilir öğrenmenin ardındaki temel fikir yetenek-işlem etkileşimi (aptitude-treatment interaction -ATI) düşüncesidir (Cronbach ve Snow, 1977; akt.Sampson,Karagiannidis ve Kinshuk, 2002).Kişiselleştirilebilir öğrenme, öğrenenin öğrendiği bilgiyi daha önce zihninde var olan bilişsel yapı ile yeniden oluşturulması organize edilmesi ve yeni bir şema oluşturması yönü ile bilişselcilik temeline oturtulurken, öğrenenin

sürecin aktif bir parçası olabilmesi, kendi bilgiyi anlama stratejilerini geliştirebilmesi ve kendine uygun bir ortam tasarımına katkı sağlayabilmesi yönü ile de yapılandırmacılık temeline oturtulmaktadır(Sampson,Karagiannidis ve Kinshuk, 2002).

Kişiselleştirilebilir öğrenme ortamlarının geliştirilmesinde her birey için bireysel farklılıkların göz önünde bulundurulduğu bir öğrenme ortamı düşüncesi önemli rol oynamaktadır. Bahsedilen bireysel farklılıklar; öğrencilerin öğrenme stilleri, öğrenme hızları, yetenekleri, beklentileri, hazırbulunuşlukları, deneyimleri, motivasyonları gibi birçok özellik olabilir. Bu noktada kişiselleştirilebilir öğrenme ortamları daha esnek bir yapı içerisinde, öğrenenlere istedikleri yer ve zamanda kendi hız ve öğrenme stillerine göre bir ortam da sunmaktadır. Sunulan ortam sayesinde, bireylerinmotivasyonlarının ve konsantrasyonlarının artması ile birlikte. Öğrenmenin daha etkili bir şekilde olduğu alan yazında yer alan bir çok çalışmanın sonucunda yer almaktadır.Belirtilen özellikleri ile birlikte kişiselleştirilebilir öğrenme ortamları gün geçtikçe üzerinde daha fazla çalışılan bir alan durumuna gelmektedir (Sampson ve diğ., 2002).

Geleneksel eğitimin "one size fits all" (*Tek beden herkese uyar*) yaklaşımına alternatif olarak sunulan kişiselleştirilebilir öğrenme ortamlarının geleneksel ortamlara göre avantajlarını, Sampson, Karagiannidis ve Kinshuk, (2002) çalışmalarında şu şekilde sıralamışlardır;

(1) Geleneksel öğrenme ortamlarında, bir öğrenme ortamı ve materyal hazırlanıp birçok öğrenciye sunulurken, kişiselleştirilebilir öğrenme ortamlarında ise her öğrenci için kendilerine özgü bir ya da birden çok öğrenme ortamı, içerik ve ders materyali sunulmakta, öğrenci kendisine uygun ortamda bireysel olarak öğrenme imkanı bulmaktadır.

(2) Geleneksel öğrenme ortamında öğrenme ortamları ve koşulları ile ilgili birçok kısıtlama bulunurken, kişiselleştirilebilir ortamlar da zaman, mekan gibi kısıtlamalar bulunmamaktadır.

(3) Geleneksel öğrenme ortamı ortalama öğrenciye düzeyine göre tasarlanırken, kişiselleştirilebilir ortamlar her öğrencinin, öğrenme hızı, stili, beceri bilgi vb özelliklerine göre tasarlanabilmektedir.

(4) Geleneksel öğrenmede öğretim programı öğretmene göre hazırlanırken, kişiselleştirilebilir ortamlarda öğrenci ihtiyaçlarını temele almaktadır. Öğretim programı oluşturulurken öğrencilerin, hazır bulunuşlukları, deneyimleri, bilgileri ve beklentileri temele alınarak programlar hazırlanmakta ve öğrencilere sunulmaktadır.

Günümüzde kişiselleştirilebilir öğrenme ortamları tasarlanırken semantik (anlamsal) web, ontoloji gibi birçok yeni uygulamada kullanılmaktadır. Bu teknolojiler kullanılarak geliştirilen sistemler, bireylerin öğrenme stillerine hızlarına, bilgi düzeylerine, deneyimlerine göre öğrenmelerine fırsat tanımaktadır.

Kişiselleştirilebilir Öğrenme Ortamları

Kişiselleştirilebilir öğrenme ortamları bireylere kendi öğrenme stil ve hızlarına göre öğrenebilecekleri bir ortam imkânı sağlamaktadır. Bir başka ifadeyle, bu ortamlar bireyin ilgisi, öğrenme stili, özelliklerine göre kendini uyarlayabilen öğrenme ortamı anlamına gelmektedir. Bu sayede her öğrenene kendine özgü ve uygun bir ortam sağlanmakta ve öğrenme bireyselleştirilmektedir. Kişiselleştirilebilir öğrenme ortamlarının oluşturulmasında uyarlanabilir hipermedya ortamları önemli bir role sahiptir. 1996 yılından bu yana uyarlanabilir eğitimsel sistemler tasarlanmaktadır. Kişiselleştirilebilir öğrenme ortamları; üç ana bileşenden oluşmaktadır: kullanıcı modeli, ilgi alanı modeli, uyarlama modeli. Kullanıcı modeli, kullanıcının bilgi düzeyi, demografik özellikleri vb gibi kullanıcıya ait bilgilerin bulunduğu bölüm olarak

tanımlanırken, ilgi alanı modeli, sunulacak kavramların ve bu kavramlar arasındaki ilişkilerin bulunduğu bölüm olarak tanımlanmaktadır. Üçüncü ve son bileşen olarak tanımlanan uyarılma modeli ise sistemi kullanıcının özellikleri yönünde bireyselleştirilebilecek protokollerin bulunduğu bölümdür. Bu model içerisinde içerik, bağlantı uyarlaması ve kullanıcı modelinin yeni bilgiler ile güncellemesi şeklinde uyarlamalar yapılmaktadır. Kişiselleştirilebilir öğrenme ortamlarında, genel olarak, öğrencilerin demografik özelliklerini öğrenebilmek amacıyla bazı sorular ve anketler uygulanmaktadır. Öğrencinin seviyesi ile ilgili bulgular genellikle başarı testleri ile tespit edilirken öğrenme stilleri farklı öğrenme stil modelleri (Felder and Silverman, Dunn and Dunn vb.) ile belirlenmektedir. Elde edilen bu bilgiler yardımcı ile öğrenci düzeyine ve öğrenme stiline uygun bir şekilde uyarlanmış ortama yönlendirilmektedir. Teknik alt yapı olarak, kişiselleştirilebilir öğrenme ortamları; XML, HTML, JAVA, PHP tabanlı olarak tasarlanabilmektedir. Uygulamalar tasarlanırken öğrencilerin demografik özellikleri, öğrenme içerikleri ve öğrenme stilleri depolanırken veri tabanlarından faydalanılmaktadır. Teknolojide gerçekleşen gelişmeler ışığında yeni tasarlanan sistemlerde, bilgiyi daha iyi organize eden ve daha iyi temsil ettiği düşünülen ontolojik yapılar ve anlamsal web gibi kavramlar da kullanılmaktadır. Bunların yanı sıra uygulamalarda yer alan içeriklerin sunumunda grafik animasyon, videolar, sunumlar, şekiller, çizimler, grafikler, metinlerden faydalanılmaktadır.

Bu bölümde alanyazın incelemesi sonucu elde edilen çalışmalar; (i) kişiselleştirilebilir öğrenme ortamı geliştirilen çalışmalar, (ii) kişiselleştirilebilir öğrenme ortamı geliştirilen ve uygulaması yapılan çalışmalar (iii) kişiselleştirilebilir öğrenme ortamları ve özellikleri ile ilgili yapılan çalışmalar, olmak üzere üç başlık altında toplanmıştır.

Öğretmenler için iyi çalışma koşullarını geliştirme ve sürekli kılma sorunu değil aynı zamanda öğrenme açısından (tüm yönleriyle) uygun koşullar yaratma sorunu da eğitimcilerin dikkatini çekmektedir. Öğretimsel liderler çocuklar açısından yeterli yaşantı ve öğrenmeyi kolaylaştıracak elverişli sınıf koşullarının önemini fark ettiler. Çağdaş okul yönetiminin belli başlı işlevlerinden biri öğrenmeye etki eden etkenler geliştirmektir. Çocukların sağlıklı, işlevsel öğrenmesine ve sağlıklı yaşamına yardım edecek çevre türünü elde etmede çaba gösterilmelidir. Öğretimsel gelişmenin doğrudan bir anlamı olmamasına karşın okul liderleri tarafından böyle koşullar yaratmak için kullanılan bütün çabalar okul koşullarındaki öğrenme ve öğretmenin gelişmesine pek çok katkıda bulunur. Öğretmeyi geliştirmek için hem doğrudan hem de dolaylı olarak kullanılan teknikler etkili öğretme ve öğrenmeye engel olan koşul ve durumları gidermeye yardım edebilen tüm etkinlik ve işlemleri karşılamalıdır. Bu sorumluluğu başarmak hiç de kolay değildir.

Öğrenci ve öğretmenin okul günleri boyunca yaşadığı çevrenin hem fiziksel hem de duygusal özelliği öğrenmenin niceliği ve niteliğini belirlemeye yardım eder. Bu sadece alan ve binaların fiziksel koşullarının sağlıklı ve güvenilir olması gerektiği anlamına gelmez. Ayrıca istenilir yaşantı, öğrenmeyi göstermesi ve iyi toplumsal tutumları teşvik etmesi gerektiği anlamına da gelir. Öğretimsel lider, ilgileri ve istekleri harekete geçirerek, öneriler sunarak ya da gerekli bilgiyi sağlayarak baştan başa öğretme, öğrenme çevresini geliştirecek çabalar içerisinde. Öğretmene yardım edebilmelidir.

Öğretmenler, daha iyi bir eğitimsel süreç anlayışı ve deneyimi ile, öğrenme için dinamik bir güç olan bir sınıf çevresini öğrencilerine yaratmada yeteneklerini geliştirirler. Hem eğitimsel hem de hoş olan sınıf koşullarının gelişmesinde müdür ve öğretmenler tarafından dikkatle göz önüne alınması ve anlaşılması gereken belli başlı önemli etkenler vardır. Atak müdür, sınıf ikliminin yalnızca fiziksel koşulları ve çevreyi değil, ayrıca duygusal iklim, entelektüel iklim ve sosyal çevreyi de içerdiklerini kabul eder.

Eğer çocuklar etkili bir biçimde öğrenerek güçlü, sağlıklı olacaksa ve istenilen tutumları geliştirecekse, onların uygun çevrelerde yetişmeleri gerekir.

Çağdaş sınıf, mükemmel bir öğrenmenin gelişmesine eğilim gösteren çarpıcı, rahat bir iklime sahip olabilmelidir. Okul müdürlerinin öğrenme için uygun sınıf koşullarını yaratacak öğretmenlere yardım etmek için daha çok çabada bulunabilirler. Eğer bu gerçekleşebilirse, öğretmenin birlikte çalıştığı çocuğun çevresinin beklentilerinin ne olduğunu daha açık biçimde anlaması gerekir. Öğretmen ya da müdür istenilir öğrenme koşullarının niteliğini anlamalıdır. Öğrenme için elverişli koşullara ek olarak, maddi kaynaklar araştırma bulguları, öğretmenlerin ve öğretimsel liderlerin tutum ve teknikleri önemli etkenlerdir.

Bir problem durumunda öğrencilerin çoğunluğunun çabasını destekleyen bir sınıf iklimi öğretme öğrenmeyi kolaylaştırır. Olumlu bir ilişki öğrenme çevresi ve öğrenenlerin performansı arasında ve daha yakın bir ilişki öğrenci tutum ve güdülenmesi arasında oluşur. Öğrenciler öğrenme için güçlü bir tutum geliştirmelerinde daha çok ilgiyi gösterirler. Daha çok çabayı sarf ederler. Tutumdaki değişiklikler öğrenme davranışını etkileyen öğrenme koşullarını geliştiren olumlu etkenlerdir. Doyum getirecek davranış örüntüleri öğrenmeyi etkiler. Başarının getirdiği haz, öğrencilerin gelecekteki başarıları açısından umut ve beklentilerini artırmada gerekli olan güdüleme ve yönlendirmeyi sağlar. Çocuklar, olumlu biçimde öğretmene yönlendirildiğinde ve öğretmen, öğrenci arasında yakın bir ilişki olduğu zaman öğrenme için koşullar geliştirir.

Öğrenmeyi etkileyen etkenlere olgular verilerek, öğrenme koşulları geliştirilir. Bu etkenlerden bazıları şunları kapsamaktadır: Temel gereksinimler, hazır bulunuşluk, olgunluk, akıllılık, ilk deneyimler ve amaçlar.

Öğrenme, kazanılan olgulardan daha çoğunu kapsar. Öğrenme mantıklı ve duygusal süreçleri kapsar. En etkili öğrenme için çevre en iyisi olmalıdır. Öğrenmeyi engelleyen çoğu engeller hedef tanınır tanınmaz ve olumlu eylem alınır alınmaz giderilir.

Aşağıda sırayla verilen durumlar var olduğunda öğrenme koşulları geliştirilir.

1. Öğrencilerin öğrenme yaşantılarının planlanmasında ve seçimine katıldıklarında
2. Öğrenme yükümlülüklerinin çok kolay ve zor olmadığı durumlarda
3. Doyumun başarılarından meydana geldiği durumlarda
4. Endişe ve korkunun giderildiği durumlarda
5. Yaşantıları harekete geçirmede fırsatlar sağlandığı durumlarda
6. Demokratik liderlik sağlandığında
7. İlgi çeken yükümlülükler yaratıcı düşünce ve problem çözmeye yol gösterdiği durumda
8. Okul koşulları, başarı hazzını yaşamak için çocuklara fırsatlar sağlanmalıdır.
9. Öğrenciler kendi gerçekliklerine yönelik amaç ve çalışmayı saptamaya güdülenmelidirler.
10. Davranışların ödüllendirildiği durumlarda.

Fiziksel çevre

Öğrenme sürecinin başarılmasında önemli bir etken uygun bir fiziksel çevredir. Bununla birlikte sınıf iklimi, doğrudan maddi şeylere bağlı değildir. Gerçekte öğrenme etkinlikleri, elverişsiz kitaplar ve diğer elverişsiz öğretim materyallerinin söz konusu olduğu koşullarda,

binalarda sürdürülebilir. Fakat bu koşullar istenilmemektedir. Fiziksel çevrede oluşan ilişkilerin niteliği önemlidir. Bununla birlikte, çekici kullanışlı elverişli araç gerece sahip olan iyi planlanmış, konforlu sınıflar istenilir bir eğitim programı için mükemmel bir katkı sağlarlar. Bu tür bir sınıf öğrenciyi okulu daha çekici bularak okula devamını ve etkili öğrenme ve öğretme için çok daha elverişli bir yer sağlar ve sınıfta iyi bir fiziksel çevrenin gelişmesi büyük ölçüde öğretmenin girişken eğitimsel liderliğin başlamasına bağlıdır.

İlköğretim okulları öğretimsel programın amaçlarını gerçekleştirmek için uygun teçhizat araç gereçlere sahip olmalıdır. Bu şu anlama gelmektedir; öğretme teknikleri ve süreçlerinde çeşitliliğe esnek biçimde olanak tanıyan ve yardım eden, özendirici araç gereçlerin olması gerekir. Kullanışlı yerlerdeki sabit sıralara sahip sınıflar istenilir etkinliklere ve sıraların yaratıcı kullanımına olanak tanımaz. Yeterli nitelikte okuma materyalleri gibi gereçlere sahip olmayan sınıflar öğretimsel olanakları kısıtlar.

Sınıflar grubun çeşitli etkinliklerinin hepsinde grubun gelişmesi ve rahatının sağlanmasında yeterli büyüklükte olmalıdır. Eğer istenirse sınıfların eski ve dökülecek gibi olan durumlarında, araç gereçler okul personeli tarafından boyanarak bu istek yerine getirilebilir. Sınıflar eski olduğunda mutlaka onların sıkıcı, çirkin ve basit olarak sağlıksız olmalarının gereği yoktur. Çoğu durumlarda çekici kitaplıklar, renkli resimler, dolaplar ve ilan tahtası sınıfın fiziksel çevresinin gelişmesini büyük ölçüde artırabilir. Belki bunlara ek olarak ucuz perdeler ve odadaki sandalye ve diğer mobilyaların yeniden düzenlenmesi karanlık ve kasvetli bir sınıf görüntüsünü biraz daha hafifletebilir. Okul müdürü sınıfın havalandırma, ışıklandırma ve sınıfın temizliği gibi sorumlulukları yüklenir. Bunlar elverişli fiziksel bir sınıf çevresini sağlama açısından önemli etkenlerdir. Öğretmenler istenmeyen sıcaklık ve yetersiz havalandırma koşullarından kaynaklanan sorunları ilgililere haber vermelidir. Böylece bu düzenlemeler bu koşulları giderebilirler. Sıkça bu etkenler kapı ve pencerelerin gerçek düzenleri ile kontrol edilebilir ve değiştirilebilirler. Eğer öğretmenler otomatik olarak araçlar ve fiziksel ortam bakımından ayrıcalıklı iseler şanslıdırlar.

Kephart ve Floyd öğrencinin gelişmesi açısından sınıf çevresinin etkilerini belirlemesini amaçlayan bir deneysel çalışmanın sonuçlarını açıkladılar. İki sınıf yeniden düzenlendi ve başlıca üç değişiklik amaçlanmıştı:

1. Bir bakıma ışığın nicelik ve niteliğini odanın her tarafına yayılmasına olanak sağlayacak biçimde yeniden düzenlendi.
2. Öğrencilerin görsel çalışması ile çevresi arasındaki zıtlık miktarı düşünülmüştür. Sıralar açık renk ağaçlarla yeniden düzenlendi. Zemin açıldı, ışık düzeni koyu çalışma masasını değiştirdi.
3. Sıralar istenmeyen gölgeleri azaltmak ve hareket serbestliğini sağlamak için eğimi artırıldı.

Benzer tekrar çalışmalar hem kontrol hem de deneysel sınıflarda yapıldı. Odalardan biri henüz yeni boyandığında diğeri yeni mobilyaları ile zaten boyalı idi. Kontrol sınıfları yenilik ve temizlik bakımından yeniden düzenlenen deney sınıfı ile benzer idi. Geleneksel sınıf çevresinde bir yıl harcayan çocuklar ile deneysel çevre içerisinde bir okul yılı harcayan çocukların oluşturduğu bir benzer grup ile karşılaştırıldı. Gelişme alanları olarak şunlar görüldü: Okul başarısı ve kötü alışkanlıkların ve dikkat dağıtıcı hareketlerin sonuçları.

Deneysel çevrede yer alan çocukların okul başarısı, hal ve gidiş, kötü alışkanlık bakımından diğer gruplara göre daha üstün oldukları görüldü.

Uygun aydınlatma, ışığın yayılma miktarı ve ışığın yönüne ilişkin bir dengeye bağlıdır. Belki de çocuklar okurken ve diğer sınıf çalışmalarını yaparken, ışığın onların solundan gelmesi için sınıftaki sıra ve masaların düzenlenmesi gerekir. Ayrıca uygun pencere-perde düzenlemeleri elverişli bir ışıklandırma için önemli bir olgudur. Pencereleri gerektiğinde doğrudan gelen güneş ışınının kontrolünü sağlamak için perdeler ile donatılmalıdır. Sınıfın temizliği öğrenci ve öğretmenin temizliği sağlıklı ve hoş bir sınıf ortamını yaratmada son derece önemli etkenlerdir. Oda mobilyalarının zaman zaman temizlenmiş olmaları, çocukların en çok ilgilerini çeken konu olmuştur. Zemin temizlenmeli ve çocukların belirli etkinliklerini yapmaları gerektiğinde onun üzerinde oturabilmesi için yeniden düzenlenmelidir. Bu süreç sadece yararlı öğretme teknikleri değildir. Süreç ayrıca öğrencilere okulun bir parçası olma hissini verir ve onların ilgilerinin gelişmesine neden olur.

Öğrencilerin içinde çalıştığı sınıfın atmosferi onları büyük ölçüde etkiler. İlkokul öğrencileri güzel düzenlenmiş sınıflara sahip olmaları, sınıfta etkili bireysel ve grup çalışmalarında zorunlu bir öğedir. Etkili ve lüks sınıflar öğrenmeye yardım eder. Boyalı, iyi havalandırılan, ışıklandırılan ve çocukların miktarı kadar teçhizatla donatılmış sınıflar neşeli rahat yaşantı ve öğrenme için motive edilirler.

Duygusal iklim

Duygusal çevre, çocukların yaşantı ve öğrenmesinde fiziksel çevre kadar önemlidir. Öğretmen yetişmemiş gençlerin oluşturduğu bir grup için istenilir bir duygusal iklimi geliştirmeden önce öğretmenin iyi bir kişiliğe sahip olması gerekir. Öğretmenin bol enerjisi ile sadece elverişli olması yetmez, ayrıca normal toplumsal ilişkileri ile oldukça uygun olmalıdır.

Öğretmenin yaşantı düzenleri rahat ve yeterli olmalıdır. Öğretmenin ruhen ilgiye sahip olmalarına ek olarak, çocuklar ile birlikte çalışmaktan hoşlanmalı ve onlara karşı anlayışlı ve sempatik olmalıdır. Öğretmenin rehberlik ve liderliği sağlarken, bunları başarmada belirli amaçlara ve yeterli öğretim süreçlerine sahip olmaları önemlidir. Öğretmen çocuklara çekici gelen ve sağlıklı birlikte çalışmaya yardım eden bir sınıf çevresinin gelişmesi için sorumlulukları kabul eder. Fakat onun denetimsel yardımına gereksinimi vardır. Anlayışlı öğretmen, sınıftaki bir grup çocuk için yaratılan duygusal iletişimi sınıfın öğretim çalışması için uygun bir yeri olup olmadığını belirlemede önemli bir etken olup öğretmen, sınıfta yaratılan duygusal iklim türünün sınıftaki her bir öğrencinin duygusal uyumlarını etkilediğini bilir. Öğretmen duygusal dengenin gelişmesi ile çocukların fiziksel sağlığı başarısı sosyal düzenlemeleri ile doğrudan bir ilgisi olduğunu göz önünde bulundurduğunda iyi bir duygusal çevrenin değeri daha iyi anlaşılabilir. Öğretmen güdülenebilir ve sınıf etkinliklerinde ortak katılım yolu ile yeterli fiziksel, duygusal ve toplumsal düzenlemeleri yapmak için öğrenciyi güdüleyen sınıftaki iyi akılcı bir iklimi yaratmada öğretmene yardım edebilir. Öğretmenin çocukların sevgi ve güvenlik gibi temel gereksinimlerini anlamaları ve bilmeleri, bu gereksinimleri karşılayacak bir sınıf koşulunu sağlamak için çaba göstermeleri gerekir.

Öğretmenin sınıfta istenilir bir duygusal iklimi öğrenciler açısından yaratarak onların duygusal gelişmesinde çocuğa yol göstermek için büyük bir sorumluluğa sahiptirler. Bu durumun sağlanması ise öğretimsel liderlerin okullardaki öğretmenler için böyle bir iklim

yaratılır yaratılmaz mümkün olur. Yararlı öğretim yalnızca akademik sorunları olan öğrencilere yardım etmekle kalmaz, daha geniş alanları kapsar. Çocukların okul yaşamının dışındaki sorun ve kişisel sorunlara yönelik öğretmenin tutumu duygusal sınıf çevresinde önemli bir yer tutar. Çocukların güçlükler içinde biri olarak bu sorunları anlayan birine gereksinimleri vardır. Çocukların oluşturduğu bir grubun hepsi ya da duygusal olarak rahatsız, gergin ya da aşırı sınırlı koşullar altında bulunan çocukların bazıları duygusal dengeye yardım eden bir iklim içerisinde yaşayamaz ve öğrenemez. Çoğu sınıflarda hoş ilişkilere ilişkin bir yoksunluk belirtisi vardır. Bu tür bir sınıf ortamında bulunan çocuk öğrenemez. Gerilimi azaltmak için öğretmen ve diğer öğretimsel liderler tarafından gerçekleştirilen bütün eylemler, daha iyi ilişkileri güvence altına almaya yönelik olumlu adımlardır. Bu nedenle öğretimin gelişmesine ve uygun yaşantıya yönelik eylemler olumlu adımlardır.

Eğer öğretmen demokrasi içinde eğitime yönelik en uygun liderlik ve rehberlik biçimini sağlarsa çocuklara anlayışlı ve onların sorunlarını paylaşmak açısından bir demokratik yaşam anlayışı ve yetiştirme, geliştirmeye ilişkin yeterli bilgi yaşamsal öneme sahip niteliklerdir. Sınıfta öğretmen her çocuğun güvenlik, ait olma duygusu ve kişilik değerini vermede elverişli bir örgüt yapısını sürdürebilmelidir. Özgüven ve özdenetim konularında çocuğun yetişmesinde önemle durulması gerekir. Çoğu koşullarda çocuğun gelişmesi süreklilik gösteren bir akım gibidir. Akıllı, dengeli ve anlayışlı öğretmen gelişmenin bu süreklilik gösteren akışının yönünü değiştirmek için çaba göstermez.

Anlayışlı öğretmen çocuğu iyileştirerek gerçek duygusal olgunluğa yönelik çocuğun gelişmesini ve onun yetişkin çevresine uyumunu sağlayacak beklentilerini yerine getirmede çok daha destek sağlayabilir. Öğrencilerin istenilir, benimsenir olduklarını hissetmelerine gereksinimleri vardır. Ayrıca onların güvene gereksinimi vardır ki bu güven onlara neyin yapılabileceğini ve neyin yapılamayacağını gösterir. Onların kendi görüşlerini, kararlarını, benimsenen tepkilerini ve atak liderliğini göstermeleri için fırsatlar verilmelidir. Her gün onların başarılarına, yaşantılara gereksinimleri vardır. Duygusal çevreye en çok katkıda bulunan etken sınıftan gelen aşırı çatışmaların ortadan kaldırılmasıdır.

Toplumsal çevre

İstendik bir sınıf iklimi yaratma ve bu iklimi koruma öğretimde oldukça önemlidir. Sınıfta demokratik bir iklim yaratan öğretmen yalnızca öğretmenler tarafından sevilmez, aynı zamanda bu öğretmen öğrenci davranışlarına rehberlik etme olanağı da bulacaktır. Öğrencinin tavırları bir bütün olarak okul çevresi içinde gelişmektedir. İstendik bir toplumsal iklim içerisinde öğretmen grubun bir üyesidir. Öğretmen için yapıcı bir rehberlik sağlamak ancak öğrencinin bakış açısını anlamak, ilgi ve güven ortamı yaratmak, güçlükleri anlamak ve gereken yerde, gereken zamanda güvenin verildiğinden emin olmak ile mümkündür. Diğer öğrencilerin güçlük ve başarısızlığı paylaştığı sırada birkaç öğrencinin başarılı olması (başarıdan hoşlanması) sağlıklı bir durum değildir. Sınıf çevresini etkileyen en önemli öge öğretmendir. Öğretmenin nasıl bir kişi olduğu, ne yaptığı, ne ve nasıl söylediği, düşünceleri ve sergilediği davranışlar öğrencileri büyük ölçüde etkileyebilmektedir. Sağlıklı bir çevrede öğrenciler arkadaş bulma olanağına sahip olacaklardır. İyi yetişmiş bir öğretmen komik bir olay olduğu zaman öğrencilerle birlikte gülebilir. Öğretmen bu yolla, öğrenciler arkadaşları tarafından kabul görececek bir biçimde kişiliklerini geliştirebilmeleri için yardım edebilir. Utangaç, olgunlaşmamış ya da kararsız öğrenciler özel bir ilgi istemektedirler. Bütün çocuklarda korku, güvensizlik ve anlama eksikliği olabilir. Sosyal iklim korku tedavisi ve içten

bir anlama bu tür çocuklardaki korkuyu üzüntüyü ve diğer istenmeyen duygusal tavırları engellemeye yardım edebilir. Öğretmen bu öğrencinin tam güvenini sağlayan ve ona korkusuzca güven duyulan bir arkadaş olmalıdır. Her öğrenci farklı bireyler olarak algılanmalı ve öğretmen her bir bireye diğerlerine yaklaştığı biçimde yaklaşmalıdır.

Her öğrenci gruba ait olma duygusuna gereksinimi duymaktadır. Bir öğrencinin aidiyet duygusuna sahip olması için bireysel güvenini koruyacak yeterlikte bir ilginin olması gerekmektedir. Bireyin özel bir başarı konumuna ve güvenliğinin bir parçası olarak da bireysel güce gereksinimi vardır. Eğer bu gereksinimler karşılanabilirse sorunların çözümünde ve başarının artmasında gelişme olabilecektir. Öğrencilere bireysel ilgi ve yetenekler doğrultusunda çeşitli öğrenme yaşantıları sağlamak önemlidir. Grup etkinlikleri öğrencilerin bireysel güven ve bireysel kontrol duygularını geliştirebilecekleri kadar esnek olmalıdır.

Bu etkinliklerin çocuğun küçük ve daha büyük grup çalışmalarında deneyim kazanabilecekleri bir biçimde örgütlenmeleri önemlidir. Öğretmen uyum içinde bir ilişki sergilediği zaman toplumsal iklim içinde tüm izleyenler için anahtar kişi olacaktır. Diğerleriyle olan ilişkilerdeki toplumsal yetenek, paylaşma, anlayışlı ve nazik olunca, sorumluluğunu kabul etme, bir sınıf ortamında öğrencinin değerli olduğu duygusunu yaratacak ve aynı zamanda gelişime yönelik çabalarında da cesaretlendirecektir. Öğretimsel liderliğin etkililiği; okuldaki çalışma iklimine yansması öğretimin geliştirilmesine yönelik etkinliklere yansması oranındadır. Öğrencilerin başarılı bir öğrenim sağlayabilmeleri için yeterli çalışma koşulları sağlanmalıdır. Öğretmenlerde (öğrenciler gibi) bireysel gereksinimleri, yetenekleri ve ilgileri olan farklı bireyler olarak algılanmalıdır. Öğretmen ve öğrencilerin içinde buldukları genel çevre ve koşulların doğası öğrenme öğretme ortamında öğrenci ve öğretmenlerin eylem ve düşüncelerini etkilemektedir. Olumsuz koşullarda yüksek bir verim beklemek ve bu koşulları dikkate almaksızın yapılan bir öğretimsel liderlik çok açık olarak görülen bir gerçeğe gözünü kapamaktır. Öğretmenin işini yapmasına yardım edecek koşulları düzenleyen, örgütleyen bir öğretimsel liderlik, öğretmenin öğrencilere yüksek nitelikte bir öğrenim deneyimi sağlama konusundaki en üst yeterliğinin farkına varmasına yardım edecektir. Yeterli eğitimsel koşullar, sonuçlanan öğretim ve öğrenimin etkililiği ile sınanabilir. Yalnızca öğrenci öğrenmenin oluşacağını garanti edebilir. Öğrenmenin oluşabilmesi temelde öğrencinin gönüllülüğüne bağlıdır ancak öğretim öğrenme koşullarının niteliği öğretmenin öğrenme ortamındaki liderlik yaklaşımında başarılı bir öğrenmenin derecesini etkilemektedir. Öğretmen bir sınıf lideri olarak mesleki yeterliliği okulda kendisine sağlanan iş koşullarının yardımıyla öğrenmeyi tüm yönleriyle harekete geçiren, cesaretlendiren, artıran, rehberlik eden bir birey olarak kabul edilebilir. Öğretimsel liderin öğretmenlerin kendi rolünü liderin rolünü nasıl tanımladıklarının farkında olması önemlidir. Okul liderinin, personelinin bütün olarak ve birey olarak niteliklerini göz önüne alması da oldukça önemlidir. Öğrenciler için geliştirilmiş öğrenim koşullarını ve öğretmenler için geliştirilen çalışma koşullarını sağlamanın belki de en iyi yolu budur. Bunun yanında eğer herkes tarafından çözüm bulma konusunda yeterli ilgi ve isteklilik varsa öğretmen için çalışma koşullarının geliştirilmesi ile genel olarak öğretim öğrenme ortamı konusunda daha fazla şeyler yapılabilir. Denetimsel lider öğretim ve öğrenmenin niteliği üzerinde tartışmasız bir etkiye sahiptir. Öğretmen ve müdürün bireysel niteliği öğretmenin verimini etkileyecektir. Sınıf öğretmeni ve müdürün bireysel özellikleri öğretmenlik mesleğini üst derecede etkileyecektir.

Daha iyi bir öğrenme ortamı sağlama

Öğrenmenin deneyimden kaynaklanan bir davranış modeli olduğu varsayılmıştır. Değişim süreci öğrencilerin kendilerine ve olgunluk düzeylerine uygun olarak hazırlanmış eğitimsel olarak istedik amaçlara etkin olarak katılmaya başladıkları zaman ortaya çıkmaktadır. Öğrenmenin amacı anlama (kavrama)dır. Ancak gerçek bilgi anlamının sadece bir parçasıdır. Öğrenme çocuğun etkin katılımını içermektedir. Kavrama yalnızca etkin bir katılımı olanaklıdır. Öğrenmenin en etkili biçimde oluşması ise öğrencinin öğrenmeye gereksinmesi olduğunu hissetmesi ile olanaklıdır. Denetim ve öğretimin önemli bir parçası da düşünmeyi teşvik etmektir. Bu teşvik öğrenmeyi geliştirmeyi sağlayacaktır. Öğrenme düşünme ve deneyimin sonucunda olduğu için öğretmenin anlamı öğrencilerin düşünmesini sağlamak ve bu düşünme süreçlerini öğrenme yaşantılarına dönüştürmelerine yardım etmektir. Çocuk ve gençlerin bütün olarak gelişmelerini sağlamaya yönelik öğrenme yaşantılarının niteliğine ve çeşidine yeterli dikkat gösterilmelidir. Öğrenme ayrıca düşünmenin belli niteliklerinin seçimini ve öğrencinin bu nitelikleri önemini kavramasını da içermektedir. Uyarıcı ve tepki arasındaki bağların oluşumu, bir öğrenme koşulunda meydana gelir. Öğrencilere nasıl hareket edilmesi ve eylemlerini nasıl değiştireceklerini fark etmeleri konularında öğretmenlere yardım edilmesi öğretmenin neyi elde etmesinden daha önemlidir. Öğretmen ve okul koşulları, amaç, tutum, alışkanlık, bilgi ve değerlere ilişkin gelişmenin doğası ve düzeyini belirlemede temel etkidir. Öğrenci tamamen öğretmen ve okul çevresi tarafından yaratılan değişime tepki veren yaşayan bir organizmadır. Tüm öğrenmeler aynı örgütlenme sürecinin boyutlarıdır. Öğretmen ve eğitimsel liderlerin aşağıdaki öğrenme ilkelerini anlamaları ve bellekte tutmaları önemlidir:

- 1. Öğrenme yaşantı içinde oluşur.*
- 2. Davranış öğrenilir.*
- 3. Öğrenme niceliksel, niteliksel, işlevsel ve yaratıcıdır.*
- 4. Öğrenme etkin bir süreçtir.*
- 5. Öğrenme amaçlı ve anlamlı olmalıdır*
- 6. Öğrenme yetişme ve gelişmeyle ilgilidir*
- 7. Yetişme ve gelişme süreklidir*
- 8. Herhangi birisi neyi yaşadığını öğrenir ve öğrendiğini yaşar*
- 9. İlk önce birkaç şey öğrenilebilir.*
- 10. Çoğu şeyler öğrenmeyi etkiler.*

Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk

Öğrencinin kolay ve etkili olarak öğrenebildiği durumlarda, onun gelişmesinde belirli bir evredir. Gelişmenin herhangi bir evresinde çocuklar bazı etkinlikler için hazırdır (bazıları için ise hazır değildirler). Öğrenmeye isteklilik olgunluk düzeyleri tarafından olduğu kadar, çevresel etkenler tarafından da belirlenir. İsteklilik, öğrenciler açısından öğrenme yaşantılarını ayarlama da önemli bir etkidir. Bir çocuğun istekli olmadığı şeyleri öğrenmesine girişimde bulunan öğretim yararsız ve hatta onun açısından doğrudan zararlı olabilir bile. Eğer sınıf ortamı yeterli uyarıcıyı sağlarsa bir öğrenci kendi yetenekleri içindeki bir şeyi öğrenmeye hazırdır. İsteksizlik, görme, işitme bozuklukları gibi koşullar belirli fiziksel kusurlara bağlı olabilir. Düşük zekâ ya da yetersizlik öğrenmede çeşitli öğrenme biçimleri açısından isteksizliğe yol açabilir. Belirli çevresel faktörlerdeki yetersizlikleri (araç-gereç eksikliği, zayıf aydınlatma, öğretmenin hazırlıksız olması gibi) öğrencinin olgunluk düzeyi yeterli olsa bile öğrenmeyi engelleyebilir. Sonuçta öğrenci öğrenme için hazır olmalıdır.

İstekliliği (hazır bulunuşu) mevcut olup olmadığını belirlemenin güvenli yolu, öğrencinin hareketlerinin gözlenmesidir.

Güdüleme ve Öğrenme

Güdüleme öğrenme için gereklidir. Önceden güdülenen öğrenci, daha yüksek bir düzeyde sorumluluğunu yerine getirir ve daha hızlı öğrenir. Öğrenciler açısından anlam ve anlayışa sahip ve yine onların ilgilerine, etkilerine uyarlanmış hedef amaçlar ve öğrencilerin olgunluk düzeyleri yaralı güdüsel araçlardır. Sınıf yaşantıları tasarlanan önemli amaçlara ilişkin girişimlere yeterli katkıları sağladıklarında çok daha anlamlı ve ilginçtirler. Sınıf öğretmeni, eğitimin önemli amaçları geliştirmek için öğrenciler açısından değerli amaçları sürekli kullanmalıdırlar. Daha büyük başarılar için öğrencileri güdüleme girişiminde sınıf içinde birçok teknik kullanılır. Bunlar övgü, ödül, özel ayrıcalıklar, bir amaç ile çalışma, azarlama gibi şeyleri kapsar. Bununla birlikte rahat bir öğrenme ortamında bilişsel çalışmalar, duygusal gerginlik ve başarısızlık duyguları mevcut değildir. Sınıf neşeli ve mutlu bir yer olmalıdır. Çünkü öğrenciler, ilgileri ve değerli etkinlikleri ile meşgul olurken başarının hazzını yaşamaktadırlar. Bir çocuğun davranışını anlamının temeli onun temel gereksinimlerinin tanınmasıdır. Çocuğun yetişmesi, bir bakıma yetenekleri kendi çalışmasındaki yaşantılarına ilişkin başarının bir sonucu olarak geliştirilir. Öğretmenin bu etkenleri göz önüne almaması öğrencinin etkili öğrenme ve yeterli gelişimini engeller. Öğretmen, her bir çocuğun tutum, gereksinim, ilgi ve öğrencilerin etkinliklerini planlarken anlaması ve her bir çocuğun hangi şeyleri başarabileceğini yeterlik düzeylerini göz önünde bulundurmaları gerekir. Başarı, ilgilerin ve enerjinin güdüleyicisidir ve genellikle üst edimin (performansın) ortaya çıkmasını sağlar. Okulda tekrar eden başarısızlık öğrenme sürecini engeller ve çocuğun kişiliği açısından telafisi mümkün olmayan zararlar meydana getirebilir. Sürekli başarısızlık yetersiz okul süreçlerini etkiler. Öğrencilerin gereksinimleri olgunluk, ilgileri yetenekleri uygun olmaları gerekir. Öğrencilerin yapamayacakları sorumlulukları onlardan yapmalarını istemek ve beklemek öğretmen için trajik olabilir. Aynı şekilde öğrenci için çok kolay olan okul sorumluluklarının zararlı olanları tespit edilmelidir. Sonuçta başarı ya da başarısızlığın oluşmasını belirlemek öğretmen açısından yeterli değildir. Fakat başarı ya da başarısızlığın öğrenme etkinliklerinin dışında nasıl ve niçin geliştiğini öğretmen ve denetmenler açısından önemli bir olgudur. Her bir öğretme ve öğrenmenin koşulu tek tek öğrencilerin gereksinimleri açısından bazı hazırlıkları yerine getirmelidir.

Öğrenme bir sosyal düzenlemede oluşan bireysel bir konudur. Eğitimde araştırmalar eğitimsel liderlerin bilmesi gerektiği yararlı sınıf uygulamaları açısından birçok bulgular elde etmiştir. (Eğitimsel liderler öğrenme için koşulları geliştirme aracıyla öğretimi geliştirmede öğretmenlerle çalışırken) Öğretimsel liderler öğrenmenin içinde en iyi biçimde oluşabileceği bir iklimin gelişmesinin temelini oluşturan ilkelerin anlaşılması yönünde öğretmenlere yardım ettiği zaman kendi görevlerini en iyi biçimde yerine getireceklerdir. Bu iklim etkili öğrenme için önemlidir. Öğretimin etkinliği, öğretim yöntemi, öğrenme-öğretme iklimi ve diğer değişkenler kadar, büyük ölçüde öğretmen ve öğrenci özellikleri tarafından da beklenir. Öğrenmenin içinde olduğu koşulların ve iklimin yapısı, öğrenmenin etkili olup olmayacağını belirlemede önemli bir etkidir. Öğrenme koşullarının gelişmesi her bir durumda farklı bir sorunu meydana getirir. Öğretimsel lider nitelikli öğretmeye yön veren bir çevresel düzenlemedeki açık ve yol gösterici bir okul programının hazırlanması işi için sorumluluk kabul etmelidir.